နိုင်ငံသနင်းမင်းမြတ်အဆက်ဆက်တို့

ထိပ်တန်းသာသနာ့ဝန်ဆောင် ရဟန်းသံဃာတော်

အရှင်မြတ်တို့အား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့်

သာသနာဝင်

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များသိုင်း

နှင့်

၁၃၄၀ - ခုနှစ် အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၃ - ပါးနှင့်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀ - ပါးတို့၏

အဖြစ်တော်စဉ်ကို ဖော်ပြရာဖြစ်သော

ဗဟာဝေထရပုဗ္ဗဟိ သန္ဓိပနီ

အရှင်ကေလာသ မဟာစရိယ, ဂဏဝါစက,

B.A. HONS ဒီဂရီဘုဂျက်ထူး (သီရိလင်္ကာ)

ရေးသားစီရင်သည်

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၂၆-စု ကောဇာ ၁၃၇၆-ခု ဇန်နဝါရီလ ၁၉၈၁

၁၉၄ ၆၅

နိုင်ငံသနင်းမင်းမြတ်အဆက်ဆက်တို့

ထိပ်တန်းသာသနာ့ဝန်ဆောင် ရဟန်းသံဃာတော်

အရှင်မြတ်တို့အား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့်

သာသနာ့ဝင်

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်း

နှင့်

၁၃၇၀ - ခုနှစ် အာဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၃ - ပါးနှင့်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀ - ပါးတို့၏
အဖြစ်တော်စဉ်ကို ဖော်ပြရာဖြစ်သော

မဟာဗေထရုပဏ္ဍိတသဒ္ဓိမဂ္ဂ

အရှင်ကေလာသ ဓမ္မာစရိယ, ဂဏဝါစက,
B.A. HONS ဗိဒ္ဓာဂုဏ်ထူး (သီရိလင်္ကာ)
ရေးသားစီရင်သည်

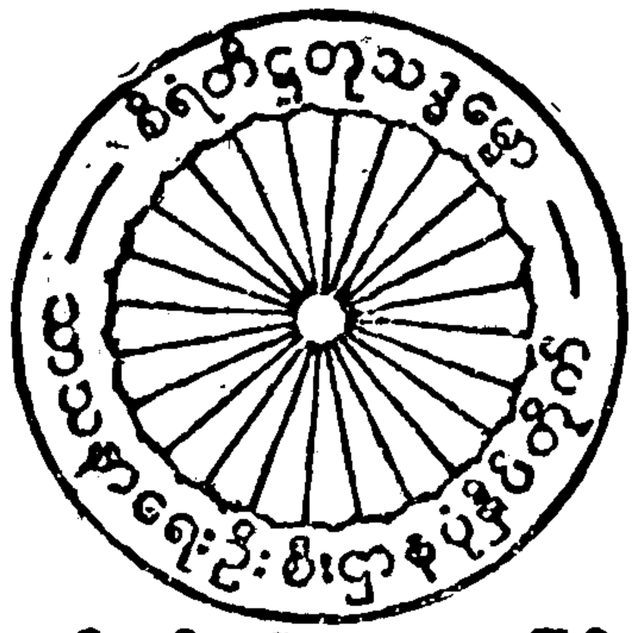

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၂၄-စု ခေါလေ ၁၃၄၂-ခု ဇန်နဝါရီလ ၀၉၈၀

ပဌမ အကြိမ်

အုပ်ရေ ၃၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန အတွက်
ရန်ကုန်မြို့၊ ၉၀-လမ်း၊ အမှတ် ၁၃ (အေ) မဂ်လာပုံနှိပ်တိုက် (၀၇၉၆)တွင်
ဦးကြီးခင်က ပုံနှိပ်၍
လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင် အမှတ် (၀၂၅၅၇)က ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

ကျမ်းဦးအမှာ ၁

ရှေးထုံးစဉ်လာ

တေဒဂ်ဘုံရ ရဟန္တာ မထေရ်များ ၁
တေဒဂ်ဘုံရ ရဟန္တာ ထေရီမများ ၄
တေဒဂ်ဘုံရ ဥပါသကာများ ၅
တေဒဂ်ဘုံရ ဥပါသိကာများ ၆
ဘာဏကဘုံ ၁၈ - မျိုး ၇
သီဟိုဠ်ကျွန်း ရဟန်းတော်များဆိုင်ရာ ဘုံတံဆိပ်တော်များ ၈
ပုဂံခေတ် သာသနာဝင် ဘုံထူး ဂုဏ်ထူးများ ၁၂
အင်းဝခေတ် သာသနာဝင် ဘုံထူး ဂုဏ်ထူးများ ၁၆
ကုန်းဘောင်ခေတ် သာသနာဝင် ဘုံထူး ဂုဏ်ထူးများ ၂၁
ဗဒုံမင်းတရားလက်ထက် ဘုံတံဆိပ်တော်များ ၂၄
သာသနာပိုင် မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ သံဃာတော် ၂၅ - ပါး
ဘုံ တံဆိပ် ဆက်ကပ်လှူ ၂၉
ရတနာပူရ စတုတ္ထမြို့တည် ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက်
ရာဇာဓိရာဇဂုရု,ရာဇဂုရု ဘုံတံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ ၃၂
ရှေဘိုမင်းတရားလက်ထက် ရဟန်း,သံဃာတော် များးအား
ဘုံတံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ၄၃
မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ဘုံ တံဆိပ် ဆက်ကပ်ပွဲနှင့် ဘုံ တံဆိပ်
တော်ရ ဆရာတော်, ဘုံ တံဆိပ်တော်များ ၄၉
သီပေါမင်းလက်ထက် ဘုံ တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်
လှူဒါန်းခြင်း ၅၄
ရာဇဂုရု, ရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်တော်ရ အင်္ဂါ ၆၃
စာဒုတော်ချများ အင်္ဂါ ၆၃

ဗြိတိသျှခေတ်

ဘုံ တံဆိပ်တော်များ ချီးမြှင့်ရန် လယ်တီဆရာတော်ထံ
အကြံဉာဏ်တောင်းခြင်း ၆၅
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကပ်လှူထိုက်သော အရည်အချင်းများ ၆၆
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံ တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ၆၇
မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်ဆရာတော် အမိန့်တော်.... ၆၇

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နှင့် အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ ၇၂
အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌ ဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ
ဆက်ကပ်လှူ၊ဒါန်းခဲ့ခြင်း ၈၆
၁၂၉၇-ခုနှစ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲအစီအစဉ် ၉၀
မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးတို့က ဘတ်လျှောက်
ဆက်ကပ်အပ်သော ထောမနာ စာတမ်း ၉၃
မဟာသံဃရာဇာသာသနာပိုင်ဆရာတော် အမိန့်တော် ၉၉
သာသနာပိုင် မရှိသည့်နောက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့နှင်းသဘင် ၁၀၂
လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ပထမဆုံး အကြိမ် ကျင်းပအပ်သော
အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရုနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်
လှူ၊ဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားချုပ် ၁၀၈
အခမ်းအနား စည်ကားသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲကြီး ၁၁၂
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် လှူ၊ဒါန်းထိုက်သော
အင်္ဂါများ ၁၂၀
အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လှူ၊ဒါန်းထိုက်သော
အင်္ဂါများ ၁၂၁

မဟာထေရပုတ္တိသန္ဓိပနီ

ပြည်မြို့ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တိက္ခ မဟာထေရ် ၁၄၁
မူလ အစကတည်းက သမိုင်းကောင်းခဲ့သော ပြည်မြို့ ၁၄၁
ယခု လက်ရှိ ပြည်မြို့ ၁၄၅
ပညာရှင်တို့ အဆက်မပြတ် ပေါ်ထွန်းရာ ပြည် ၁၄၇
အရှင်နာရဒမဟာထေရ် ၁၅၇
ပခုက္ကူ၊မြို့ မဟာဝိသုတာရုမ စာသင်တိုက်ကြီး ၁၅၉
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာ မဟာထေရ် ၁၆၀
မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင်ကျောင်းတိုက်ကြီး ၁၆၂
ဆရာတော် ဦးကြည်(အရှင်အာဒိစ္စရံသီ) ၁၆၃
ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ကျောင်းတိုက် ဒုတိယမြောက်
နာယကဆရာတော်အရှင်သီဟမဟာထေရ် ၁၆၅
အဘိမမ္မတ္ထသရူပမာလာကျမ်းကို ပြုစုခြင်း ၁၆၇
ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ၁၆၈

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလျှုံခံ ရရှိခြင်း.... ၁၆၈
ဆရာတော် အရှင်တိကွန္ဒနှင့်အတူ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ အလျှုံခံ
ရရှိသည့် ဆရာတော်များ ၁၆၈
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကိုအလျှုံခံ ရရှိတော်မူခြင်း ၁၇၀
ဩဝါဒတော် လေးဂါထာ နှင့် မြန်မာပြန် ၁၇၅
ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဓန်းရှာ ပိဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး
အရှင်ကောသလ္လ မဟာထေရ် ၁၇ဂ
ထူးခြားသော ချောင်းဆုံမြို့နယ် ၁၇၉
ကျမ်းစာများ စီရင်ခြင်း ၁ဂ၉
သာသနာရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ ၁၉၀
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလျှုံခံရရှိခြင်း ၁၉၅
မုဒ္ဓန်း ဆရာတော်နှင့် အခြားဆရာတော် နှစ်ပါး
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ် အလျှုံခံရရှိ ၁၉၆
အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလျှုံခံရရှိတော်မူခြင်း ၁၉၆
စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟသ်ာတိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ပဏ္ဍိတ သီရိမဟာထေရ် ၁၉၇
ပညာရှင်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ ဟသ်ာတခရိုင် ၁၉၉
မဟာဓမ္မဒီပိကာရာမ (ကျောင်းတော်ရာ) ရွှေကျင်တိုက် ၂၀၆
ရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်
ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်သာသန မဟာထေရ် ၂၀၇
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးအရှင်ဝါယာမ ၂၁၂
ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ ၂၁၃
ရွှေဟသ်ာတိုက်သစ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ၂၂၁
အတိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ဇောတိပါလ.... ၂၂၂
ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခြင်း ၂၂၅
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလျှုံခံရရှိခြင်း ၂၂ဂ
ဆရာတော် နှင့် အတူ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလျှုံခံရရှိသည့်
အခြားဆရာတော်များ ၂၂ဂ
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် အလျှုံခံရရှိခြင်း.... ၂၂၉
မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ကြေးပြင်ကျောင်း
ရွှေကျင်နိကာယသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ဇောတယမဟာထေရ် ၂၃ဝ
ပညာရှင်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ မိတ္ထီလာခရိုင် ၂၃၁

ပရိယတ္တိသာသနဟိတအသင်းကြီး ၂၆၂
ရှေကျင်နိကာယသမ္မုတိသာသနာပိုင် ၂၆၄
ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင်အစဉ်အဆက် ၂၆၅
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း ၂၆၈

ပန်းတနော်မြို့နယ် ကပိုင်ကျေးရွာကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်လောကိသရမဟာထေရ် ၂၆၉
ပန်းကျနော်မှ ပန်းတနော် ၂၇၀
အနောက်ပြင် ခင်မကန်ကျောင်းဘိုက်ကြီး ၂၇၆
သမိုင်းအကျဉ်း ၂၇၇
ဒကွိုဏာရာမဘုရားကြီးတိုက် ၂၇၉
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း ၂၆၆

မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအရှင်ပဏ္ဍိတ ၂၆၇
ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ကြီး ၂၇၃
ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် အရှင်ပညာမဟာထေရ် ၂၇၅
သီဟိုဠ်သာသနာရောင် ၂၇၆
အဘယဂိရိကျောင်းတိုက်ထုတ်ကျမ်းများ ၂၇၉
ကျမ်းစာရေးစု သာသနာပြု ၂၀၃
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း.... ၂၀၅

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာ
မဟာထေရ် ၂၀၆
စစ်ကိုင်းနယ်မှ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ပညာရှင်များ ၂၀၇
ပိဋကပါရဂူ ဂါမိ ဒီဃဒဿီ ရေစကြို့ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ဂန္ဓသာရမဟာထေရ် ၂၁၇
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် အလှူခံရရှိခြင်း ၃၀၃

တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီးဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒမဟာထေရ် ၃၀၇
ပညာရှင်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ သထုံ ၃၀၉
တောင်မြို့ မင်းသားတိုက် ညဝါအကျော် ပဌမကျော်
ဆရာကြီး ဦးအုန်း ၃၂၁
ဖက်ပင်အိုင်ဆရာတော် အရှင်ဒီပထေရ် ၃၂၃
ဆောင်ရွက်ချက်အမျိုးမျိုး ၃၂၅
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း ၃၂၈

ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ပဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်
ဆရာတော် အရှင်နာရဒမဟာဝေထေရ် ၃၂၉
အာစာနည်တို့ပေါ်ထွန်းရာ သာယာဝတီ ၃၂၉
မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး ၃၃၇
ပခုက္ကူ ပိဋ္ဌကတ် အတတ်မြို့တော် ၃၃၉
ပခုက္ကူ သာသနာဘွဲ့ ၃၃၉
ကျမ်းဂန်များ ရေးသား စီရင်တော်မူခြင်း ၃၄၂
ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် ဆောင်ရွက်ချက်များ ၃၄၄
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း ၃၄၆
မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်
အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိမဟာဝေထေရ် ၃၄၇
ပညာရှင်များ ပေါ်ထွန်းရာ စစ်ကိုင်းတိုင်း ၃၄၇
ဒီပဲယင်းသာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအရှင်ဥာဏဝရ ၃၅၇
ရှေကျင်နိကာယဥပဥက္ကဋ္ဌ အရှင်အဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ ၃၅၇
ရှေကျင်နိကာယဥပဥက္ကဋ္ဌ အရှင်ကောသလ္လာဘိဝံသ ၃၅၉
ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရုံမကျောင်းတိုက်ကြီး ၃၅၉
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်ဇဝနမဟာထေရ် ၃၆၁
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိခြင်း.... ၃၆၅
စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသီပွတ်တိုက် ဆရာတော်အရှင်ဣန္ဒကမဟာထေရ် ၃၆၆
ပညာရှင်များပေါ်ထွန်းရာ ရောဝတီတိုင်း မနုဖြူမြို့ ၃၆၆
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာသိဝချောင်ဆရာတော် အရှင်ကုမာရ
မဟာထေရ် ၃၇၂
သက်တော်ရှည် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်
ဘုရားကြီး အရှင်စန္ဒာဘိဝံသ ၃၇၄
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၃၇၅
ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကို ပြုစုတော်မူခြင်း ၃၇၉
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း.... ၄၀၁
မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ပရိယတ္တိနယူပဒေသကျောင်း
နာယကဆရာတော် အရှင်စန္ဒောဘာသာဘိဝံသ ၄၀၂
ပညာရှင်တို့ပေါ်ထွန်းရာ မြင်းခြံခရိုင် ၄၀၃
မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်ကြီး ၄၁၃
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဣသာဝ ၄၁၅
ပဌမကျော်,အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဥာဏ ၄၁၆

မာတိကာ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ညောင်ရမ်းဆရာတော်		
	အရှင်ရေဝတ	၃၉၉
မြတောင်ဆရာတော် အရှင်ဝိစာရ	....	၄၀၀
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်စက္ကပါလ မဟာထေရ်	....	၄၀၀
ကျမ်းဂန်မျှားရေးသား ပြုစုခြင်း	....	၄၀၃
အခြားဆောင်ရွက်ချက်များ	....	၄၀၄
အထူးမိန့်ကြားဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း	....	၄၀၅
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း....		၄၀၇
တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော်အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ		၄၀၈
သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ၏		
	ထူးခြားသည့် အလေ့အလာ	၄၁၀
အဘိုး၏ သာသနာ့အာဇာနည် မွေးနည်း	....	၄၁၁
သာသနာ့ အာဇာနည်လောင်းလျှာ စာအံနည်း အတူယူဖွယ်		၄၁၂
၁၃ - နှစ်အရွယ် သဒ္ဒါကြီးရှစ်စောင် နှုတ်ငုံပြန်	....	၄၁၃
၁၄ - နှစ်သားအရွယ် သင်္ဂြိဟ်ကိုးပိုင်း အာဂုံပြန်	....	၄၁၄
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပခုက္ကူဆရာတော် အရှင်ပညာ ချီးကျူး		၄၁၅
သာသနာ့အာဇာနည် အငယ်,အလတ်စာပေ လေ့လာနည်း		၄၁၆
မင်းကွန်းဓမ္မနာဒတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္က	....	၄၁၇
သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာ၏ တောရစိတ်	....	၄၁၈
သုတိသာလှသည့် ရူပသိဒ္ဓိဂုဏ်းသံဖြင့် ရှင်ဝဏ္ဏိတ ကြိုဆို..		၄၁၉
သီလရှင် ဆရာကြီး ဒေါ်မွေစာရီ	....	၄၂၀
ရဟန်းဘဝ ရရှိတော်မူခြင်း	....	၄၂၂
ရောမ မင်္ဂလာဘုံလှသည့်ပွဲကြီး	....	၄၂၂
စာမေးပွဲများ ဆက်တိုက်အောင်မြင်ခြင်း	....	၄၂၃
စာပေကျမ်းဂန်ရေးသားပြု စီရင်တော်မူခြင်း	....	၄၂၇
အခြားဆောင်ရွက်ချက်အမျိုးမျိုး	....	၄၂၈
အထူးမိန့်ကြားဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း	....	၄၂၉
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း	....	၄၃၃
တာဝန်အထေ့ထေ့ထမ်းဆောင်ခြင်း	....	၄၃၃
ကျောင်းတိုက်များတည်ထောင်ခြင်း	....	၄၃၄
မဟာထေရပ္ပဏ္ဍိသန္ဒိပနီကျမ်း အပြီးသတ်ခြင်း	....	၄၃၇
မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီကျမ်း နိဂုံး	....	၄၃၇
အရှင်ကေလ့ာသ ပြုစုသောကျမ်းစာများ	....	၄၄၀

မာတိကာ ပြီး၏။

ကျမ်းဦးအမှာ

ရှိသင့်သောကျမ်း

ဤသာသနာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်း ကျမ်းသည် သာသနာဝင် သမိုင်းသုတေသီအားလုံးနှင့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်အကြောင်းကို သိလိုကြည့်ရှုလိုသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် သမိုင်းသုတေသီတို့အား ရှိသင့်သော ကျမ်းဖြစ်သည်။

ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ သံဃရာဇာရဇိုင်ဆရာတော်

သာသနာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကျမ်း၌ မပါရှိသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ ဆရာတော် ၁-ပါး ရှိသေး၏။ ၎င်းမှာ ရခိုင်ပြည် စစ်တွေမြို့ သံဃရာဇာဂိုဏ်း၏ ကျောင်းတိုက်တည်, ဂိုဏ်းတည် အရှင်သာရမေဓာ ဆရာတော် ဖြစ်သည်။ အရှင်သာရမေဓာသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၆၂-ခုနှစ်တွင် ရခိုင်ပြည်ဖွား ဖြစ်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၄-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူလေသည်။ ၎င်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၂၀၈-ခုတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရလှုဒါန်းသည့် "သာရမေဓာလင်္ကာရာဘိတိသာသနဓဇမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်, ၁၂၁၉-ခုနှစ်တွင် သက်ဘုရင်မကလင်ဒီ လှုဒါန်းသည့် ရခိုင်မြို့ သာသနာပိုင်ဝိနည်းဓိုရ်တံဆိပ်နှင့် ၁၂၂၉-ခုနှစ်တွင် ရတနာပုံ မြို့တည်နန်းတည် ပဉ္စမသံဂ ါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး ဆက်ကပ်လှုဒါန်းသည့် "သာရမေဓာဘိတိသာသနဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်ဇတော်ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။[1]

ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၅-ထပ်ရ ဒုတိယ ဗားကရာဆရာတော်

ဒုတိယ ဗားကရာ ဆရာတော်ဟု ထင်ရှားသော ဗားကရာ သာသနာပိုင် အရှင်ပညာဇောတသည်—

၁။ ပညာဇောတာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

၂။ ပညာဇောတာဘိသိရိပဝရလင်္ကာရ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဟူသော တံဆိပ်တော်

၃။ ပညာဇောတာဘိသိရိပဝရဝိဇယာလင်္ကာရ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဟူသော တံဆိပ်တော်

၄။ ပညာဇောတာဘိ သိရိသဒ္ဓမ္မပါလ အရိယဝံသ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဟူသော တံဆိပ်တော်

၁။ အရှင်ဝိမလ၏ သက်ရှာဇာ ဆရာတော်များ၏ ထေရုပုတ္တိ၊ ၂၀ - ၂၁။

၅။ ပညာဇောတဓမ္မသီရိကဝိဓေ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်အားဖြင့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၅-ထပ်ရ ဆရာတော်ဖြစ်ကြောင်း ထပ်ဆင့် မှတ်ရာ၏။[၁]

တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

တိပိဋကဓရဘွဲ့တံဆိပ်တော်များနှင့် စပ်သည့် မှတ်သား လေ့လာဖွယ်များကို ဤသာသနာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်းကျမ်းတွင် မဖော်ပြသဖြင့် တိပိဋကဓရ ဝုတ္တန္တ ဝိကာသိနီ = အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ အဖြစ်တော်စဉ် ကျမ်းကြီးဌ်ကြည့်ရှုရာ၏။

ပြည့်စုံလှသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် သမိုင်းကျမ်း မဟုတ်သေး

ဤ သာသနာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်းကျမ်းမှာ အထိုက်အလျောက် ပြည့်စုံသည့် သာသနာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် သမိုင်းကျမ်းဖြစ်၏။ အလွန် ပြည့်စုံလှသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် သမိုင်းကျမ်းကား မဟုတ်သေးချေ။

မဟာထေရပွတို သန္ဒိပနီကျမ်း

ပူးတွဲပါ မဟာထေရပွတို သန္ဒိပနီကျမ်းမှာ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရတို့ ပဌမ ဆုံး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃-ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ် ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို ပြဆိုထားရာ ထူးခြားသော ထေရပွတိုကျမ်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မိမိကျမ်းအသွင် ပြင်ဆင်ကြည့်ရှု

များလှထွေပြား စာချ, စာရေး အလုပ်တွေ့ကြားမှ ပြုစီရင်အပ်သော ဤ ကျမ်း ၂-စောင်၌ အကယ်၍ လိုအပ်ချက်, ချွတ်ယွင်းချက်များ တွေ့ရှိပါက မိမိစီရင်ကျမ်းစာအသွင် ထည့်စွက် ပြင်ဆင် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

အရှင်ကေလာသ
၂-၁-၈၁

၁။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာဝင် ပဌမတွဲ၊ ၁၂၇-၁၆၄-ကြည့်။ သာသနာပိုင်အရာ ကျရောက်မှ မင်းတုန်းမင်း ဆက်ကပ်သည့် ပဌမ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို မရောက်ပဲ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၄-ထပ်ရ ဟုလည်း အဆိုရှိသည်။

။ဂုဗဒဥရြတ်ထံ၀ ပွဲယူတ်ဌာဏပွဂ
ငယ်ထူကျင် ‘ငယ်ထူကျင် ငဏ၀ယြလလှယ်ဗ၀ဒှယ
ဥ်ဒီးငါ်ကးယြဉ်ထ၀ဗ်ထ ထယ်ယိုကငဟဂပ်ဏ ‘ဗပ်ဘ်ဗငဟဂခ၀ဝ်ဏ
ဒ်ီးဥတ်ဏးယြဉ်ထ၀ပ်ဒှယ်လ် ယငဏကငဟဂ ငဏ၀လ်ဖ်ဗ၀ဏယါ်ယ

သာသနာဝင်
ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များသင်္ဂဗျူး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာ သမ္ဗုद္ဓဿ

ရှေး ထုံး စဉ် လာ

ထူးချွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူး ချီးမြှင့်သော ထုံးတမ်းစဉ်လာမှာ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ကပင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် စတင်ထွင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် မိမိ တို့၏ ရှေးဆုတောင်း ကောင်းမှုပါရမီအားလျော်စွာ ထူးချွန်ကုန်သော မထေရ်မြတ် ၄၁ - ပါး, ထေရီ ၁၃ - ပါး, ဥပါသကာ ၁၀ - ဦး, အမျိုးသမီး ၁၀ - ဦးတို့အား တေဒဂ်ဘွဲ့ နာမံဖြင့် ချီးကျူးတော်မူသည်။

တေဒဂ် ဘွဲ့ရ ရဟန္တာ မထေရ်များ

- အရှင် ကောဏ္ဍညထေရ်အား သိက္ခာ ဝါကြီးသော အရာတွင် အမြတ်ဆုံး အသာဆုံး "ရတ္တညူ တေဒဂ်" ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးမြှင့်တော် မူသည်။
- အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်အား ပညာကြီးသော အရာတွင် အမြတ်ဆုံး အထူးချွန်ဆုံး မဟာပညာ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်အား တန်ခိုးကြီးသော အရာ အသာလွန်ဆုံး ဣဒ္ဓိမန္တ တေဒဂ်ဘွဲ့။

- အရှင် မဟာကဿပထေရ်အား ဓုတင်ဆောင်ရာတွင် အသားလွန်ဆုံး ဓုတဝါဒ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် အနုရုဒ္ဓါထေရ်အား ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ် အရာတွင် အသားလွန်ဆုံး ဒိဗ္ဗစက္ခုက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ဘဒ္ဒိယထေရ်အား အမျိုးမြတ်သော အရာတွင် အသာလွန်ဆုံး ဥစ္စာကုလိတ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယ ထေရ်အား အသံကောင်းသော အရာတွင် အသာဆုံး မဉ္ဇုဿရ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါရထေရ်အား ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်စကား ပြောကြားသော အရာတွင် တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ပုဏ္ဏထေရ်အား တရားဟောကောင်းသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ကစ္စည်းထေရ်အား အကျဉ်းသခင်ပကို အကျယ်ဝိတ္ထာရ ခွဲပြ၍ ဟောသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်စူဠပန်ထေရ်အား စိတ်ရှိသမျှ ဖန်ဆင်းနိုင်သော အရာ, ရူပစျာန် အရာများတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်မဟာပန်ထေရ်အား အရူပစျာန်အရာ အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် သုဘူတိထေရ်အား အပြစ်မရှိအောင် နေခြင်း အလှူခံထိုက် အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် ရေဝတထေရ်အား တောရ ဆောက်တည်သော အရာတွင် အသာဆုံး အာရညက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ကခ်ါရေဝတထေရ်အား စျာန်ဝင်စားသောအရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်သောဏကောဋိဝိသထေရ်အား ဝီရိယကြီးသောအရာတွင် အသာဆုံး အာရဒ္ဓ ဝီရိယ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် သောဏကုဋိကဏ္ဏ ထေရ်အား အသံ သာသာနှင့် တရားဟောသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် သီဝလိထေရ်အား လာဘ်သပ်ပကာ ပေါများသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ဝက္ကလိထေရ်အား သဒ္ဓါအားကြီးသော အရာတွင် အသာလွန်ဆုံး သဒ္ဓါဓိမုတ္တ တေဒဂ်ဘွဲ့။

- အရှင်ရာဟုလာထေရ်အား အာကျင့်သိက္ခာ လိုကားသော အရာတွင် အသာဆုံး သိက္ခာကာမ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် ရဋ္ဌပါလထေရ်အား သဒ္ဓါ၌ ရဟန်းပြုသောအရာတွင် အသာဆုံး အထူးချွန်ဆုံး သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ကုဏ္ဍာဝနထေရ်အား စာရေးတန်မဲ့ အလှူကို ပဌမ ဟူသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် ဝင်္ဂီသ ထေရ်အား ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်ကို ဂါထာကဗျာ ချီးကျူး ဘွဲ့ဆိုရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင် ဥပသေနထေရ်အား ကြည်ညိုဖွယ် ရှိသော အရာတွင် အသာဆုံး သမန္တပါသာဒိက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်အား သံဃာတော်များ အတွက် နေရာခင်း နေရာချ ထားသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆဒေထရ်အား နတ်များ ချစ်မြတ်နိုးသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ဗာဟိယထေရ်အား မင်ဖိုလ် အသိဉာဏ်ကို လျင်မြန်စွာ သိသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ကုမာရကဿပထေရ်အား ဆန်းကြယ်စွာ တရားဓမ္မ ဟောပြတတ်သော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်မဟာကောဋ္ဌိတထေရ်အား ပဋိသम्भိဒါဉာဏ် အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်အာနန္ဒာထေရ်အား ဗဟုသုတအရာ, သတိအရာ, ပညာအရာ, ဝိရိယအရာ, အလုပ်အကျွေး ကောင်းသော အရာများတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့ ၅-ဘွဲ့။
- အရှင်ဥရုဝေလကဿပ ထေရ်အား ပရိသတ် များသော အရာတွင် အသာဆုံး မဟာပရိသ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ကာဠုဒါယီထေရ်အား ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကို ကြည်ညိုစေသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ဗာကုလထေရ်အား ကျန်းမာရေး ကောင်းသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်သောဘိတဒေထရ်အား ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။

- အရှင်ဥပါလိထေရ်အား ဝိနည်းမိုရ် အရာတွင် အသာဆုံး ဝိနယဓရ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်နန္ဒကထေရ်အား ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဆုံးမသော အရာတွင် အသာဆုံး ဘိက္ခုနောဝါဒက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်နန္ဒထေရ်အား ဣန္ဒြေ တောင်းသော အရာတွင် အသာဆုံး ဣန္ဒြိယ ဂုတ္တာဒ္ဓါရ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ပဟာဝကပ္ပိနထေရ်အား ရဟန်းတော်များကို ဆုံးမရာတွင် အသာဆုံး ဘိက္ခုဩဝါဒက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်သာဂတထေရ်အား တေဇောသမာပတ် ဝင်စားရာတွင် အသာဆုံး တေဇောဓာတုကုသလ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်ရာဓထေရ်အား ဘုရားရှင်၏ ဒေသနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့် ပွင့်လင်းရေးသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အရှင်မေဃိယရာဇထေရ်အား ပံသုကူသက်နှံးကို ဆောင်သောအရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့--

ကို အသီးအသီး ချီးမြှင့်တော်မူသည့်၊ ယင်းသို့ဖြင့် မထေရ်မြတ် ၄၁ ပါး တို့အား ဟောဒဂ်ဘွဲ့ နာမဲ့ဂုဏ်ထူးဖြင့် ဘုရားရှင် ချီးကျူးတော်မူခဲ့လေသည်။

တေဒဂ် ဘွဲ့ရ ရဟန္တာထေရီမများ

ရင်းပြင်—

- မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီမအား ဘိက္ခုနီဝါကြီးသော အရာတွင် အသာဆုံး ရတ္တညူ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ခေမာထေရီမအား ပညာကြီးသော အရာတွင် အသာဆုံး မဟာပညာ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီမအား တန်ခိုးကြီးသော အရာတွင် အသာဆုံး ဣဒ္ဓိမန္တီ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ပဋာစာရီထေရီမအား ဝိနည်းမိုရ် တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ဓမ္မဒိန္နာထေရီမအား တရားဟော ကောင်းသော အရာတွင် အသာဆုံး ဓမ္မကထိက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- နန္ဒာထေရီမအား စျာန်ဝင်စားသော အရာတွင် အသာဆုံး စျာယီ တေဒဂ်ဘွဲ့။

- သောဏာထေရီမအား ဝိရိယကြီးသောအရာတွင် အသာဆုံး အာရဒ္ဓ ဝီရိယ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- သကုလာထေရီမအား ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ် အရာတွင် အသာဆုံး ဒိဗ္ဗစက္ခုက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ကုဏ္ဍလကေသာထေရီမအား မဂ်ဖိုလ် အသိညာဏ် လျင်မြန်စွာ သိသော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ဘဒ္ဒကာပိလာနီထေရီမအား ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ် အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ဘဒ္ဒကဋ္ဌနာ ယသောဓရာထေရီမအား အသိညာဏ်ကြီးသော အရာတွင် အသာဆုံး မဟာဘိညာပတ္တ တေဒဂ်ဘွဲ့။
- ကိသာဂေါတမီထေရီမအား ပံသုကူသက်နှိုး ဆောင်သော အရာတွင် အသာဆုံး လူခစီဝရ ဘေဒဂ်ဘွဲ့။
- သိင်္ဂါလကမာတုထေရီမအား သဒ္ဓါကောင်း အရာတွင် အသာဆုံး သဒ္ဓါဓိမုတ္တ တေဒဂ် ဘွဲ့။

ဟူ၍ အသီးသီး ချီးမြှင့်တော်မူသည်။

ယင်းသို့ဖြင့် ဘုရားမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ တပည့်မ ဘိက္ခုနီတို့တွင် ဆိုင်ရာ၌ အလွန်လျင် ထူးချွန်သည့် တပည့်မ ထေရီ ၁၃-ပါးတို့အား တေဒဂ် ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ပေသည်။

တေဒဂ် ဘွဲ့ရ ဥပါသကာများ

ရင်းပြင် ဘုရားရှင်သည် ကောင်းမှု ပါရမီထူးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် တပည့် ဥပါသကာတို့တွင် ထူးချွန်သည့် ဥပါသကာ ၁၁-ဦးတို့အား ဒေဒဂ်ဘွဲ့ နာမံထူးဖြင့် ချီးကျူးတော်မူပါသည်။

- တပုဿ နှင့် ဘလ္လိကတို့အား ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံ ယူခဲ့သော အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- အနာထပိဏ် သူဌေးအား အလှူဒါန အရာတွင် အသာဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့။
- စိတ္တသူကြွယ်အား တရားဟောကောင်းသော အရာတွင် အသာဆုံး ဓမ္မကထိက တေဒဂ်ဘွဲ့။
- မဟာနာမ်အား ကောင်းမွန်သော ဘောဇဉ်ကို လှူဒါန်းသော အရာတွင် အသာဆုံး ပဏီတဒါနဒေတေဒဂ်ဘွဲ့။

- ဥဂ္ဂသူဌေးအား နှစ်သက်ဖွယ်ဝတ္ထုကို လှူဒါန်းသောအရာတွင် အသာဆုံး မနာပဒါန တော်ဒဂ်ဘွဲ့။
- ဥဂ္ဂတသူဌေးအား သံဃာ့ အလုပ်အကျေး ကောင်းသော နေရာတွင် အသာဆုံး တောဒဂ်ဘွဲ့။
- သူရမ္မသူဌေးအား မတုန်မလှုပ် သက်ဝင် ကြည်ညိုသော အရာတွင် အသာဆုံး အဝေစ္ဆပသာဒ တောဒဂ်ဘွဲ့။
- သမားတော် ဇီဝကအား ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုသော အရာတွင် အသာဆုံး ပုဂ္ဂလပသာဒ တောဒဂ်ဘွဲ့။
- နကုလပိတု သူဌေးအား ဘုရားရှင်နှင့် အကျွမ်းဝင်သော အရာတွင် အသာဆုံး ဝိဿာသက တောဒဂ်ဘွဲ့။

ကို အသီးသီး ချီးမြှင့်တော်မူသည်။

တောဒဂ် ဘွဲ့ရ ဥပါသိကာများ

ထိုမှတပါး တပည့်မ ဥပါသိကာတို့တွင် အမျိုးသမီး ဥပါသိကာ ၁၀-ဦး တောဒဂ်ဘွဲ့ထူး ချီးမြှင့်ခြင်းကို ခံရလေသည်။

ဘုရားရှင်သည် –

- သုဇာတာ သူဌေးသမီးအား ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံယူသော အရာတွင် အသာဆုံး တောဒဂ်ဘွဲ့။
- ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးအား အလှူဒါန အရာတွင် အသာဆုံး ဒါယိက တောဒဂ်ဘွဲ့။
- ခုဇ္ဇုတ္တရာအား ဗဟုသုတများသော အရာတွင် အသာဆုံး ဗဟုသုတ တောဒဂ်ဘွဲ့။
- သာမာဝတီအား မေတ္တာစျာန်ဖြင့် နေသော အရာတွင် အသာဆုံး မေတ္တာဝိဟာရီ တောဒဂ်ဘွဲ့။
- ဥတ္တရာနန္ဒမာတာအား စျာန်ဝင်စားသောအရာတွင် အသာဆုံး စျာယီ တောဒဂ်ဘွဲ့။
- သုပ္ပဝါသာအား အကောင်းအမွန် ပဏိတဘောဇဉ်ကို ပေးလှူသော အရာတွင် အသာဆုံး ပဏိတဒါယိကာ တောဒဂ်ဘွဲ့။
- သုပ္ပိယာအား သူနာပြုအရာတွင် အသာဆုံး ဂိလာနုပဋ္ဌာဂ၊ တောဒဂ်ဘွဲ့။

— ကာကိယာနီအား မတုန်မလှုပ် သက်ဝင် ကြည်ညိုသော အရာတွင် အသာဆုံး အဝေစွဲပသန္နဲ တေဒဂ်ဘွဲ့။

— နကုလမာတု သူဌေးကတော်အား ဘုရားရှင်နှင့် အကျွမ်းဝင်သော အရာတွင် အသာဆုံး ဝိဿာသိက တေဒဂ်ဘွဲ့။

— ကာဠီအား ဘုရားကို တဆင့်ကြား ကြည်ညိုသောအရာတွင် အသာဆုံး အနုဿဝပသန္နဲ တေဒဂ်ဘွဲ့ —

ကို ချီးမြှင့်တော်မူသည်။[1]

ဤသို့ဖြင့် ဘုရားရှင်သည် နောင်လာနောက်သား, နောင်လာနောက် သမီးတို့ အတုယူ အားတက်ကြကာ ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်နိုင်ရန် သဒ္ဓါ, ဝိရိယ ထူထောင်ကြရန် ဆိုင်ရာ၌ ထူးချွန်သည့် တပည့်ထေရ, ထေရီ, ဥပါသကာ ယောကျား, ဥပါသိကာ မိန်းမတို့အား ထိုက်ထိုက်တန်တန် တေဒဂ်ဘွဲ့နာမ်ဖြင့် ထုတ်ဖော် ချီးကျူးတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

—

ဘာဏကဘွဲ့ ၁၈ မျိုး

အိန္ဒိယနိုင်ငံ မဇ္ဈိမဒေသ, သိဟိုဠ်နိုင်ငံတို့၌ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ အလွန်လျှင် စည်ပင်စဉ်က ဆိုင်ရာ ပိဋကကျမ်းဂန်တို့ကို နှုတ်တက် အာဂုံ ဆောင်ရန် ရဟန်းတို့အား အမျှားသံဃာက ဘာဏကဘွဲ့ဖြင့် မှည့်ခေါ် ချီးမြှောက် ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏၊ ယင်းသို့ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်ပင် အမျှားသံဃာက ဘွဲ့တံဆိပ်ပေးခြင်းနှင့် တူလေသည်၊ ၎င်းတို့မှာ —

(၁) သုတ္တန္တဘာဏက၊
(၂) ဝိနယဘာဏက၊
(၃) အဘိဓမ္မဘာဏက၊
(၄) ဒီဃဘာဏက၊
(၅) မဇ္ဈိမဘာဏက၊
(၆) သံယုတ္တဘာဏက၊
(၇) အင်္ဂုတ္တရဘာဏက၊
(၈) ခုဒ္ဒကဘာဏက၊
(၉) အဋ္ဌကထာဘာဏက၊
(၁၀) အက္ခရဘာဏက၊
(၁၁) မာတိကာ ဘာဏက၊
(၁၂) ဇာတက ဘာဏက၊
(၁၃) ဓမ္မပဒ ဘာဏက၊
(၁၄) ဥဘတောဝိဘင်္ဂဘာဏက၊
(၁၅) ခန္ဓကဘာဏက၊
(၁၆) မဟာပကရဏိက။
(၁၇) သဗ္ဗပရိယတ္တိက၊
(၁၈) မဟာနိဒ္ဒေသဘာဏက—

တို့ဖြစ်ကုန်၏။

၁။ အုံ၊ ၁။ ၂၃-၂၈။ (တေဒဋ္ဌဝဂ်) ကြည့်။

ယင်း ၁ဂ-မျိုးတွင် သုတ္တန် ပိဋကဆောင် ရဟန်းများကို သုတ္တန္တဘာဏက၊ ဝိနည်း ၅-ကျမ်းဆောင် ရဟန်းတော်များကို ဝိနယဘာဏက၊ အဘိဓမ္မာ-၇ ကျမ်းဆောင် ရဟန်းတော်များကို အဘိဓမ္မဘာဏက၊ ဒီဃနိကာယ်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို ဒီဃဘာဏက၊ မဇ္ဈိမ နိကာယ်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို မဇ္ဈိမဘာဏက၊ သံယုတ္တနိကာယ်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို သံယုတ္တဘာဏက၊ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို အင်္ဂုတ္တရဘာဏက၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို ခုဒ္ဒကဘာဏက၊ အဋ္ဌကထာဆောင် ရဟန်းကို အဋ္ဌကထာ ဘာဏက၊ အကွဲရာကို ရှုတ်ဆိုသော ရဟန်း သို့မဟုတ် အကွဲရာကို နှစ်သက်သော ရဟန်း သို့မဟုတ် ပုဒ်ပါဠိ အကွဲရာကို စစ်ဆေးတတ်သော ဗျာကရဏ်းကျမ်းဆောင် ရဟန်းကို အကွဲရာ ဘာဏက၊[1] ဒွေမာတိကာကို ဆောင်သော ရဟန်းတော်များကို မာတိကာ ဘာဏက၊ ဇာတ်ပါဠိတော်များ (ဇာတ်တော် ၅၅၀)ကို ဆောင်သော ရဟန်းတော်များကို ဇာတကဘာဏက၊ ဓမ္မပဒပါဠိကို ဆောင်သော ရဟန်းတော်များကို ဓမ္မပဒဘာဏက၊ ဥဒါနတောဝိဘင်းပါဠိတော်ကို ဆောင်သော ရဟန်းတော်များကို ဥဒါနတောဝိဘင် ဘာဏက၊ မဟာဝဂ်, စူဠဝဂ် ဟူသော ခန္ဓကပါဠိကို ဆောင်သော ရဟန်းတော်များကို ခန္ဓကဘာဏက၊[2] ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို နှုတ်ရဆောင်သော ရဟန်းကို မဟာ ပဋ္ဌာန်းရဏိက၊[3] သင်ယူအပ်သော ပရိယတ် အားလုံးကို နှုတ်ဝဲဆောင်သော ရဟန်းကို သဗ္ဗပရိယတ္တိက၊ မဟာနိဒ္ဒေသကျမ်းကို နှုတ်ရအာဂုံဆောင်သော ရဟန်းတော်များကို မဟာနိဒ္ဒေသ ဘာဏကဘွဲ့ နာမ်တို့ မှည့်ခေါ်သတ်မှတ်ကြကြောင်း သိရ၏။[4]

သီဟိုဠ်ကျွန်း ရဟန်းတော်များဆိုင်ရာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

သီဟိုဠ်ကျွန်းခွဲ ကျွန်းတည်း အစတုံး ပင်းမှ စ၍ အင်္ဂလိပ် မသိမ်းမီ သီရိဝိက္ကမယီဟတိုင်အောင် မင်းဆက်ပေါင်း ၁၁၇-ဆက်တို့ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြ

၁။ အကွဲရဘာဏကာနံ ဘိက္ခူနံ အစ္ဆ၀ါသယေန ဝုတ္ထော၊– သံ၊ဌ၊ ၂။ ၅၅။
အကွဲရဘာဏကာနံ အကွဲရရှမိနံ။– သံ၊ ဌ၊ ၂။ ၇၂။
၂။ ကေစိဘိ ခန္ဓကဘာဏကာ၊– သာရတ္ထ၊ ၁။ ၆၆။ သီ၊ ဌ၊ သစ်၊ ၁။ ဂ၆။
၃။ သာသနဝံသပ္ပဒီပယ သီဟိုဠ်ဘာသာရေး သာသနာ့သမိုင်း။ ၁၀၅။
၄။ သီဟိုဠ်ဘာသာခေါ် သာသနဝံသပ္ပဒီပယ။ ၁၀၄၊ ၁၀၅။

ကုန်၏၊ ဖေဘြပါ မင်းများ အနက်ဘွင် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကြည်ညိုသည့် မင်းများ အများအပြား ပါဝင်သည်၊ သီဟိုဠ်မင်းများသည် ကျမ်းဂန်တော် သာသနာပြု ရဟန်းတော်တို့အား အခါအားလျော်စွာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း၍ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကြကုန်၏၊ ယင်းဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ မှာ-

(၁) သံဃရာဇာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်
(၂) ရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်
(၃) မဟာသာမိ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်
(၄) ကဝိစက္ကဝတ္တိ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်
(၅) ဝါစိဿရသံဃရာဇာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းဌ ဒီဗုလလာဂလ အရှင်မဟာကဿပ ထေရ်၊ ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ, သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ, အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ စသည့် ကျမ်းပြုဆရာတော် အရှင်သာရိပုတ္တရာ စသည်တို့သည် သံဃရာဇာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မထေရ်တို့ ဖြစ်သည်၊ ဒါဌာဝံသကဗျာ စသည် ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အရှင်ဓမ္မကိတ္တိသည် ရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မှထေရ် ဖြစ်သည်၊ ရာဇဂုရုဓမ္မကိတ္တိ ဟု ထင်ရှားလေသည်၊ ၎င်းပြင် သံဃရာဇာ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်ပင် မဟာသာမိ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဖြစ်၏။

သာရိပုတ္တံ မဟာသာမိ၊ နေကတ္ထသတ္ထု ဝိသာရဒံ။
မဟာဂုဏံ မဟာပညံ၊ နမော မေ သိရသာ ဂရုံ။ [1]

သုဗောဓာ လင်္ကာရ ကျမ်း, သုဗောဓာ လင်္ကာရ ဋီကာဟောင်းကျမ်း, ဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း, ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်, ပယောဂသိဒ္ဓိ, မောဂ္ဂလ္လာန်ပဉ္စိကာဋီကာ, သမန္တစိန္တာ စသည့် ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အရှင်သံဃရက္ခိတသည်လည်း မဟာသာမိ ဘွဲ့တံဆိပ်ရ ဖြစ်၏။

အထ ဘေသု ပရက္ကန္တ - ဘုဇသေဋ္ဌံ သုတံ သဒါ။
မဟာသာမိ ပုရေကတ္ဝာ၊ သံဃရက္ခိတ ဝိဿုတံ။

၎င်းပြင် အာဘယဂိရိဝိဟာရ ကျောင်းတိုက် အာဘယဂိရိဂုဏ်းခို့ ထင်ရှားသည့် သဒ္ဓမ္မောပါယနကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာသည် ပဝိစက္ကဝတ္တိဘွဲ့ရ ဟု ဆိုသဖြင့် သီဟိုဠ် "ကဝိစက္ကဝတ္တိ" ဂုဏ်ပြု ဘွဲ့တံဆိပ် ချီးမြှင့်ရိုးရှိကြောင်း သိသာ၏၊

[1] ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် ဂန္ထာရမ္ภ၊ "မဟာသာမိ = မဟာသာဝိ ဘွဲ့တံဆိပ်ရ ဖြစ်ခဲ့သော" ဟု ပေးရာ၏။
[2] မဟာဝံသ၊ ၇၉။ ၇၆။

ကဝိစက္ကာ၁တ္တိ အရှင်အာနန္ဒာ ရေး သဒ္ဓမ္မောပါယနကျမ်းနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ် 'မဟာဝေရလလိတ'။ ၁၅၈-၁၅၉-ကြည့်။

"ဝါစိသရသံဃရာဇာ" ဘွဲ့တံဆိပ်များကိုလည်း သီဟိုဠ်၌ ပေးဆက်လျှက်ရှိသည်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၄၁၅-ခုနှစ်မှ ၁၄၆၇-ခုနှစ်အတွင်း သီဟိုဠ်၌ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ပဒသာဓနဋ္ဌိကာကျမ်းပြု အရှင်ရာဟုလာသည် "ဝါစိသရသံဃရာဇာ" ဘွဲ့ရ မဟေရ် ဖြစ်သည်၊ ယင်းသို့ ဖြစ်ကြောင်း—

"သော ဝါစိသရသံဃရာဇာ ပဝရော ဗျာကာသိ ဋီကံ ဣမံ" ၁

ဟု ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်

အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှစ၍ ယခုခေတ်တိုင် သီဟိုဠ်ကျန်း၌ "ပဏ္ဍိတ်" ဘွဲ့တံဆိပ်များ သီဟိုဠ်အစိုးရက ပေးဆက်လေ့ ရှိသည်၊ "သီဟိုဠ်, ပါဠိ, သက္ကတ ပခေါနဘာသာ ၃-ဘာသာနှင့် တမီလ်, ဟိန္ဒီ, အင်္ဂလိပ်, ဂဏန်း, အက္ခရာသင်္ချာနှင့် ဂျော်မေထရီ" ဟူသော အပိုဘာသာ ၅-ခုတွင် ကြိုက်ရာ တခုခု ဘာသာများ ပြဋ္ဌာန်းပြီးလျှင် ပဌမဆင့်, ဒုတိယဆင့်, တတိယဆင့် ၃-ဆင့် ထားရှိ၍ စာမေးပွဲ ကျင်းပပြီး ဖြေဆို အောင်မြင်မှ ပေးဆက်သည်၊ ရုံခါ စာမေးပွဲ မအောင်သော်လည်း တိုင်းသိ ပြည်သိ စာဆပ ကျော်စောသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ပဏ္ဍိတ်ဘွဲ့ ကပ်လှူ၍ နိုင်ငံ၏ ပညာရှိအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုသည်။

သီဟိုဠ်ဘုရင်က မြန်မာပြည် ရာမညတိုင်းသား ရဟန်း ၂၂-ပါးတို့အား ဆက်ကပ်သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၃၇-ခုနှစ်တွင် သီဟိုဠ်ကျန်းသို့ ရာမာဓိပတိမင်း၏ လျှောက်ထားခွင့်အရ သီဟိုဠ်ကျန်းသို့ မဟာဝိဟာရနေယ်ဝင် သံဃာတော်များ၊ ပဉ္စင်းအသစ်ခံရန် ကြွတော်မူသော အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ် ခေါင်းဆောင်သော ရဟန်းသံဃာတော် ၂၂-ပါးတို့အား အောက်ဖော်ပြသည့် အတိုင်း သီဟိုဠ်ကျန်း ဘုဝနေကပါဒဟုမင်းက—

၁။ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်အား "သိရိသင်္ဃဗောဓိသာမိ"

၂။ အရှင်ကုမာရကဿပထေရ်အား "ကိတ္တိသိရိဓမ္မသာမိ"

၁။ ပဒသာဓနဋ္ဌိကာ နိဂုံးဂါထာ။ မဟာဗိသုတာရာမနိကာယသာသနာ၁ဝင်။ ၁ပ၀၄-လည်း ကြည့်။

၃။ အရှင်ဉာဏသာဂရထေရ်အား "ပရက္ကမဗာဟုသာမိ"
၄။ အရှင်ဗုဒ္ဓ၀ံသထေရ်အား "ဗုဒ္ဓဃောသသာမိ"
၅။ အရှင်နန္ဒထေရ်အား "သိဟဠဒီပ၀ိသုဒ္ဓသာမိ"
၆။ အရှင်ရာဟုလာထေရ်အား "ဂုဏရတနဓရသာမိ"
၇။ အရှင်သုမင်္ဂလထေရ်အား "ဇိနာလင်္ကာရသာမိ"
၈။ အရှင်ဓမ္မရက္ခိတထေရ်အား "ရတနမာလိသာမိ"
၉။ အရှင်စူဠသုမင်္ဂလာထေရ်အား "သဒ္ဓမ္မတေဇသာမိ"
၁၀။ အရှင်ကဿပထေရ်အား "ဓမ္မာရာမသာမိ"
၁၁။ အရှင်မဏိသာရဒထေရ်အား "ဘုဝနေကဗာဟုသာမိ"
၁၂။ အရှင်မဟာသီ၀လိထေရ်အား "တိလောကဂရုသာမိ"
၁၃။ အရှင်သာရိပုတ္တရာဒထေရ်အား "သီရိ၀ဗုနရတနသာမိ"
၁၄။ အရှင်သုမနထေရ်အား "မင်္ဂလတ္ထေရသာမိ"
၁၅။ အရှင်စူဠကဿပထေရ်အား "ကလျာဏတိဿသာမိ"
၁၆။ အရှင်စူဠနန္ဒထေရ်အား "စန္ဒနဂိရိသာမိ"
၁၇။ အရှင်ဓသာဏုတ္တရထေရ်အား "သိရိဒန္တ၀ေတုသာမိ"
၁၈။ အရှင်ဂုဏသာဂရာထေရ်အား "၀နဝါသီတိဿသာမိ"
၁၉။ အရှင်ဇ၀နပညာထေရ်အား "ရတနာလင်္ကာရသာမိ"
၂၀။ အရှင်စူဠသီ၀လိထေရ်အား "မဟာဒေ၀သာမိ"
၂၁။ အရှင်ဓမ္မရာဇိကထေရ်အား "ဥဒုမ္ဗရဂိရိသာမိ"
၂၂။ အရှင်စန္ဒနသာရထေရ်အား "စူဠဘာယတိဿသာမိ"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ အသီးအသီး ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည်။[1]

ပ၀ရနေရုတ္တိကာစရိယမဟာ၀ိဘာ၀ီရာဇဂုရု

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၃၅ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသော အဘိဓာနပဗ္ဗဒီပိကာသူစိကျမ်း.စသည့် ကျမ်းပေါင်း များစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော သီဟိုဠ်ကျွန်း ကာဠဠ်တွင်ရှိမြို့ ၀ယ်ကဒ္ဒု၀ရာဇာတိ

---

[1] သီဟိုဠ်ဘာသာရေးကလျာဏီသာသနစံသယကျမ်း။ ၁၉။ သာသနာလင်္ကာရ စာတမ်း။ ၆၇ - ၆၈ ။ ခင်ကြီးပျော်၏ ကလျာဏီဥကျောက်စာ မြန်မာပြန် ၈၃ - ၈၄။

အရှင်သုဘူတိသည် ယိုးဒယားမင်း ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် "ပ၀ရနေတ္တိကာ စရိယ မဟာ၀ိဘာ၀ိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

ဗုဒ္ဓသာသန မဟာသူရသောမတိ

"ဗုဒ္ဓဘာသန မဟာသူရသောမတိ" ဘွဲ့တံဆိပ်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသား ကျမ်းဂန်တတ် ဓမ္မရတနဆရာကြီးအား ကမ္ဘောဒီယားရှင်ဘုရင်က ပေးအပ်သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။

—

မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာပြု မင်းကောင်းမင်းမြတ်များ သီလ, သမာဓိ, ပညာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည့် ကျမ်းဂန်တတ် သာသနာပြုဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့အား သက်ဆိုင်ရာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်း ကိုးကွယ်လေ့ရှိကြောင်း သိရလေသည်။

ရှင်အရဟံ ဘွဲ့တော်

မြန်မာ့သာသနာပြု, ပုဂံသာသနာပြု အရှင်အရဟံမထေရ်၏ အမည်တော် ရင်းကား ဓမ္မဒဿီ ဖြစ်တော်မူသည်၊ "ရှင်အရဟံ"ဟူသော အမည်တော်မှာ မင်း နှင့် ပြည်သူတို့က ချီးမြှင့် မှည့်ခေါ်သော အမည် ဖြစ်သည်။

သံဃသေနဝရပဏ္ဍိတ် ဘွဲ့တော်

ကျောက်စာများ အရ သက္ကရာဇ် ၄၂၆ - ၄၅၄ - ကျန်စစ်မင်းတရား လက်ထက်တွင် အရှင်သံဃသေန အစရှိသော မထေရ်မြတ်တို့အား သံဃသေန ဝရပဏ္ဍိတ် အစရှိသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကြောင်း ယူဆနိုင်လေသည်။

ဓမ္မသေနာပတိ ဘွဲ့တော်

"ကျန်စစ်ဘရဂု၊ စမ္မာဇု၊ ပသျှုဒ္ဓေ ပုဏ္ဏံ" ဟူသည်နှင့် အညီ ဖော်ပြပါ သက္ကရာဇ် ၄၂၆ - နှစ်တွင် မင်းဖြစ်တော်မူ၍ ၂၈ - နှစ်တိုင် နန်းစံတော်မူခဲ့သော ကျန်စစ်သားမင်း လက်ထက်တွင် ပုဂံသာသနာတွင် အလွန် ထင်ရှားသည့် ပုဂံမြို့ နန္ဒာကျောင်းတိုက်နေ ကာရိကာကျမ်းပြု အရှင်မြတ်ကို ဓမ္မသေနာပတိ အမည်ရှိကြောင်း သိရ၏၊ ဖော်ပြပါ ဓမ္မသေနာပတိဘွဲ့ကို မင်းလှူသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်ဟု ယူဆနိုင်လေသည်။

တမ္ပဒီပဝှယေ ရဋ္ဌေ၊ ရိမဒ္ဒနပုရေ ဝရေ။
မဟာထေရာန မာ၀ါသေ၊ နန္ဒာနာမ ဝိဟာရကေ။

ဝသတာ ထိရစိတ္တေန၊ ဇိနသာသနကာရိနာ။
ဓမ္မသောနာပတိနာမ၊ ထေရေန ရစိတာ အယံ။[1]

မဟာအဂ္ဂပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

"အလောင်းစည်သူ၊ ဇောပံဇူ၊ ကြည်ဖြူ ပျည်းသတ္တံ" ဟူသည်နှင့် အညီ သက္ကရာဇ် ၄၅၄ - ခုနှစ်မှ စ၍ ၅၂၉ - ခုနှစ်တိုင်အောင် ၇၅ - နှစ် မင်းပြုသော အလောင်းစည်သူမင်းကြီးသည် ဓာတုတ္တရာသာရ ကျမ်းပြု သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်ကြီးကို "မဟာအဂ္ဂပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်သပ် လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

"ဒုစည်သူကြီး၊ ဆတ္တိ ပျည်း၊ ပည်းမုတိ လွှဲ" ဟူသည်နှင့် အညီ ပုဂံ၌ သက္ကရာဇ် ၅၃၆ - ခုနှစ်မှ စ၍ ၅၇၃ - ခုနှစ်တိုင်အောင် ၃၇ - နှစ် မင်းပြုခဲ့သော နရပတိစည်သူမင်း လက်ထက် သောကုပတ္တိပကာသနီ ကျမ်းပြု ဆရာတော်ဘုရားကို "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ကပ်လှူပူဇော်တော်မူသည်။

အဂ္ဂပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

သဒ္ဒနီတိပဒမာလာ, သဒ္ဒနီတိသုတ္တမာလာ, သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာ ဟူသော ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းကြီးများကို ပြုစီရင်တော်မူသော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဆုကြီးပန် အရှင်အဂ္ဂ၀ံသ မထေရ်အား အဂ္ဂပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်သပ် လှူဒါန်းလေသည်။[2]

ဣတိ သမန္တဘဒ္ဒသ မဟာအဂ္ဂပဏ္ဍိတသ သန္တိကေ ဂဟိတု-ပဇ္ဇာယေန တံ သိသဿ သမန္တဘဒ္ဒသ အဂ္ဂပဏ္ဍိတသ ဘာဂိနေယျေန ပဋ္ဌိလဒ္ဓတံ နာမ့ဓေယျေန....အဂ္ဂ၀ံသာစရိယေန။ — နီတိသုတ္တ၊ ၄၃၂။

၁။ ကာရိကာ၊ ၅၆၇၊ ၅၆၈ - ဂါထာ။
၂။ ကျွန်ုပ်မင်း လက်ထက်ဟုလည်း အဆိုရှိသည်။

ဒိသာပါမောက္ခ ဘုံတော်

တရုပ်ပြေးမင်း ခေါ် နရသီဟပတေ့မင်း လက်ထက် နိုရှတ္တိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူသည့်ပြင် တရုပ်စာပေများကိုလည်း ကျမ်းကျင်တတ်မြောက်တော်မူသည့် ဆရာတော်ကြီး (ဦးကျည်ပွေ့)အား "ဒိသာပါမောက္ခ" ဘုံတော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြောင်း အစဉ်အဆက် မှတ်သားခဲ့ကြကုန်၏၊ ၎င်းပြင် ပုဂံနောက်ပိုင်း စောမွန်နစ်မင်းလက်ထက် ဒီဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းပြု ရှေးကျောင်းဆရာတော်၏ ဘုံတော် "အရှင်ဂုဏဝဋ္ဌသက" မှာလည်း မင်းပေးဘုံ ဖြစ်ဟန်တူပေသည်။

ဇဝံ ပုဂါမကာလေပိ၊ ထေရာနံ ထိရသီလိနံ။
ယတီနံ ဥပါဒိ ဒတ္တာ၊ ပူဇေသုံ ရဋ္ဌပါလကာ။

၎င်းပြင် ပင်းယခေတ်တွင်လည်း ကျမ်းဂန်ဘက် ရဟန်းပညာရှိ, လူပညာရှိကို့အား ဆရာတော်ကြီးများနှင့် နိုင်ငံခြားသျှမ်းမင်းတရားတို့က ဘုံတံဆိပ်များ ပေးအပ် ဆက်ကပ် ဂုဏ်ပြုပူဇော်ကြောင်း သိရလေသည်။

ကလျာဏီတိဿ ဘုံတံဆိပ်တော်

မြန်မာနိုင်ငံတော် အောက်ပိုင်း ဟံသာဝတီပြည် ရာမာဓိပတိ ဘုံခံ ဓမ္မစေတီပင်းလက်ထက်၌ ကလျာဏီသိမ်တွင် ရဟန်းတော်ခေါင်း ၁၅၀၀၀ (၁-သောင်း ၅-ထောင်) ကျော်တို့ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းပြုပေးတော်မူခဲ့သော အရှင်သုဝဏ္ဏသောက မထေရ်အား ကလျာဏီတိဿ ဘုံတံဆိပ်တော်ကို လေးမြတ်ကြည်ဖြူ ကပ်လှူ ပူဇော်တော်မူသည်။

ဓမ္မဝိလာသ ဘုံတံဆိပ်တော်

၎င်းပြင် ဒလမြို့နေ စာပေကျမ်းဂန် တတ်သိလိမ္မာတော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်အား ဓမ္မဝိလာသ ဘုံတံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပူဇော်တော်မူလေသည်။

အရိယဝံသဓမ္မသေနာပတိ ဘုံမည်တော်

ဂန္ဓာဘရဏာပါဠိ နှင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသာဋီကာပါဠိ, မဏိဒီပိကာပါဠိ, ဇာတကဝိသောဓန , အနုဋီကာမဟာနိဿယ စသည့် ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အရှင်အရိယဝံသ၏ ဓမ္မသေနာပတိ ဘုံမည်တော်သည်လည်း

မင်းတရားလှုဒါန်းသည့် မူလဘွဲ့နှင့် ဆရာသမားများ မှည့်ခေါ်အပ်နှင်းသည့် တွဲစပ်၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ [၁]

သီရိမဟာစတုရက်ဗလဘွဲ့

ဆင်ဖြူလေးစီးရှင် သီဟသူမင်း လက်ထက်တွင် ကျယ်ဝန်းခမ်းနား စုံလင်လှသည့် အာဘိဓာနပွဒီပိကာ ဋီကာကျမ်းကြီး, လောကနီတိပါဠိ, ဟိတောပဒေသဝတ္ထု, စက်လက္ခဏာဘုရားရှိခိုးပါဠိနိဿယ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော ပြည်မြို့ဇာတိ အတွင်းဝန် အမတ်ကြီးအား သီရိမဟာစတုရက်ဗလဘွဲ့ နာမ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။

သုဓမ္မမဟာသာမိ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

ပင်းယခေတ် ဥဇနာမင်း လက်ထက် သက္ကရာဇ် ၆၈၀-ကျော်ခန့်တွင် ဇမ္ဗုက အမည်ရှိသော စကားကျောင်းနေ အရှင်သုဓမ္မထေရ်အား မူလသုဓမ္မ နာမည်နှင့် မဟာသာမိပုဒ် တွဲ၍ "သုဓမ္မမဟာသာမိ"ဟူ၍ မင်းတရားပေး အပ်လှုဒန်းသည်ဟု ယူဆရ၏။ [၂]

သုဓမ္မာလင်္ကာရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

ပင်းယမြို့တော် ဥဇနာမင်းကြီး လက်ထက် မြောက်စွန်စကားကျောင်းကို တင်လှူကိုးကွယ်ခြင်းခံရသော အရှင်သုဓမ္မထေရိသည် မိမိ၏ ဘွဲ့နာမည်ရင်းတွင် အလင်္ကာရပုဒ်နှင့် တွဲစပ်၍ "သုဓမ္မာလင်္ကာရ" ဘွဲ့တံဆိပ်ဘော်ကိုလည်း အလှူခံရသည့် မထေရ်မြတ်ဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။ [၃]

သဒ္ဓမ္မဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

အနန္တဂုဏသမ္ပန္နံ၊ သဒ္ဒဝုတ္ထိ ပကာသကံ။
သဒ္ဓမ္မာရိယသံဃဉ္စ၊ သက္ကစ္စံ အဘိဝါဒိယ။

ဟူသော ပဏာမဂါထာ ပါရှိသည့် သဒ္ဒဝုတ္တိကျမ်းပြု အရှင်မြတ်သည် "သဒ္ဓမ္မဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်သဒ္ဓမ္မထေရ် ဖြစ်သည်ဟု သိသာသည်။ [၄]

၁။ အရိယဝံသ ဓမ္မသေနာပတိတိ ဂုရုဟိ ဂတိတနာမဓေယျေန မဟာထေရေန။ မဏိမဉ္ဇူဋီကာ ။ ၂ ။ ၅၈၀။
၂။ ပင်းယသာသနာဝင်ကျမ်း အရှင်သုဓမ္မသာမိ မဟာထေရ် ကြည့်။
၃။ ပင်းယသာသနာဝင်ကျမ်း အရှင်သုဓမ္မာလင်္ကာရထေရ် ကြည့်။
၄။ ပင်းယသာသနာဝင်ကျမ်း အရှင်သဒ္ဓမ္မဂုရုထေရ် ကြည့်။

ဤသို့ဖြင့် ပင်ယခေတ်ကလည်း ကျမ်းဂန်တတ် သာသနာ့ဝန်ဆောင် အကျော်အမော် ဆရာတော် သံဃာဘော်များအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆပ်ကပ် လှူဒါန်း ပူဇော်၍ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့ကြကုန်၏။

ပင်းယကာလပိ ရာဇာနော၊ ထေရာနံ ထိရာသိလိနံ။
ဥပါဒိ တေ ပဒတ္တာန၊ သာသနံ ပဂ္ဂဟုံ တဒါ။

အင်းဝခေတ် သာသနာဝင် ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးများ

အင်းဝခေတ်တွင်သည်း ဘုရားရှင် သာသနာကို လွန်စွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသောမင်းများ သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်ကြီးအား ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးများ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပူဇော်ကြောင်း သိရ၏။

သီလဝံသဇေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

အင်းဝခေတ်တွင် အလွန်လျှင် ကျော်စောကိတ္တိ ရှိလှသော နေတ္တိပါဠိ ဇော်နိုဿယ, နေတ္တိဟာရအရကောက်, ဗုဒ္ဓါလင်္ကာရကျမ်း, မဟာရဟန်တီ, ဓမ္မပါလပျို့, ရာဇဝသတိလင်္ကာ, ပါရမီတော်ခန်းပျို့, ဆုတောင်းခန်းပျို့ စသည့် ကျမ်းပေါင်း များစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အရှင်မဟာသီလဝံသသည် အင်းဝဘုရင် ဒုတိယ မင်းခေါင်ကြီး လှူဒါန်းသည့် "သီလဝံသဇေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

ရဋ္ဌပါလ မဟာသံဃရာဇာဘွဲ့

ငုံတောင်နိုင်မော်ကွန်း, ဝတ်ရုံကျောင်းဘွဲ့မော်ကွန်း, မင်္ဂလာ အောင်ပွဲတော် ရဲရင့်တည့်မော်ကွန်း, စတုဓမ္မသာရ ကိုးခန်းပျို့ - စသည့်ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၂၀ - ခန့် တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အင်းဝခေတ် ထိပ်တန်းစာဆိုတော် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ (၈၃၈ - ၈၉၂) သည် ပြည်မြို့ ရောက်ရှိစဉ် "ရဋ္ဌပါလ မဟာသံဃရာဇာ" ဘွဲ့တံဆိပ် လှူဒါန်း ဆက်ကပ်ခြင်း ခံရလေသည်။

သဒ္ဓမ္မပါလ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု

ယဇိတမ္ပိ ယဇိတ္တာန၊ နမိတမ္ပိ နမာမဟံ။
ယဇနာဒျာနုဘာဝေန၊ အန္တရာယေ ဇဟံ တဒါ။-

၁။ အကျယ် အင်းဝ သာသနာဝင်ကျမ်း စာဆိုတော် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ မဟာဌေထ၏ ကြည့်။

အစချီသည့် ဂန္ဓာရမှာ ၉ - ဂါထာ ပါရှိသော နေတ္တိဝိဘာဝနီကျမ်းကြီးကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော သက္ကရာဇ် ၉၀၀ - ကျော်တွင် ထင်ရှားသည့် အရှင် သဒ္ဓမ္မပါလသည် "သဒ္ဓမ္မပါလ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မှထေရ်မြတ် ဖြစ်သည်။ [1]

သုဝဏ္ဏရံသိသံဃရာဇာ

အသေသညေယျာဓိဂတံ သုဗောဓိံ၊
ပတ္ထာန နာထဝရဘူရိပညံ။
ဓမ္မဉ္စ သံဃံ မဏိစန္ဒနေယျံ၊
ဝတ္ထုတ္တယသိံ ကတပုညတေဇသာ။-

စသော ၂ - ဂါထာခဲ့ ဂန္ဓာရမှာ ပါရှိသော ဂန္ဓာဘရဏဋီကာ ကျမ်းပြု အရှင်သုဝဏ္ဏရံသိသည် "သုဝဏ္ဏရံသိသံဃရာဇာ" ဘွဲ့တံဆိပ်ရ မဟာထေရ်မြတ် ဖြစ်သည်။ [2]

အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု

၃ နန်းကျောင်းမူ သဒ္ဒါကြီးနိဿယ, မာတိကာ ဓာတုကထာ အရကောက်, ဓာတုကထာ ပါဠိတော် နိဿယ - စသည် ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၁၀ - ခန့်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည့် သက္ကရာဇ် ၉၆၀ - ကျော်တွင် ပေါ်ထွန်းသည့် အင်းဝ မြို့ နန်းကျောင်း ဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရသည် " အဂ္ဂဓမ္မာ လင်္ကာရမဟာရာဇဂုရု"ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ [3]

ဝရာဘိနာထသံဃနာယက

သက္ကရာဇ် ၉၉၀ - ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ထင်ရှားသည့် မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုကျမ်း ကြီးကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အရှင်ဝရသည် " ဝရာဘိနာထသံဃနာထ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်၊ " မဟာသံဃနာယက, မဟာရာမ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၂ - ထပ်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည် ဟူ၍လည်း အဆိုရှိ သည်။ [4]

၁။ အကျယ် အင်းဝသာသနာဝင် မဟာဓမ္မရာဇဂုရု အရှင်သဒ္ဓမ္မပါလ မဟာ ထေရ် ကြည့်။

၂။ အကျယ် အင်းဝသာသနာဝင် ဂန္ဓာဘရဏဋီကာကျမ်းပြု အရှင်သုဝဏ္ဏ ရံသိသံဃရာဇာ မဟာထေရ် ကြည့်။

၃။ အင်းဝသာသနာဝင်ကျမ်း နန်းကျောင်း ဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရ မဟာထေရ် ကြည့်။

၄။ အင်းဝသာသနာဝင်ကျမ်း အရှင်ဝရာဘိနာထသံဃနာယကထေရ် ကြည့်။

တိလောကာလင်္ကာရ

သက္ကရာဇ် ၁၀၁၀ - ခုနှစ်တွင် မင်းရဲရန္ဒာမိတ်၏ ခမည်းတော် သာလွန်မင်းတရား၏ နန်းတော်ကို ကျောင်းဆောက်တင်လှူခြင်း ခံရသော ပရိတ္တဋ္ဌီကာကျမ်းပြု အရှင်တေဇောဒီပသည် " တိလောကာလင်္ကာရ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဖြစ်သည်။ [1]

ပဝရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

ဗားမြို့ဆရာတော်, ဗားတမော့ဆရာတော်တို့နှင့် ဇခတ်ပြိုင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ဘားမဲ့ဆရာတော်သည် "ပဝရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မဟာထေရ်ဖြစ်သည်၊ သက်တော် ၇၇ - နှစ်ရှိရာ သက္ကရာဇ် ၉၇၂ - ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ ('အင်းဝသာသနာဝင်'၊ ပဝရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု ဘားမဲ့ဆရာတော် ကြည့်။)

ပဝရာဘိရာဇဂုရု

မင်းရဲရန္ဒာမိတ်၏ညီ ပြည်မင်းတရား၏ ဌာနစည်းခုံ အနောက်ကျောင်းရံ လေးကျောင်းနှင့်တကွ ဆောက်လုပ်စေအပ်သော ကျောင်းတော်ကြီးကို တင်လှူခြင်းခံရသော အရှင်အဂ္ဂါဝရထေရ်သည် " ပဝရာဘိရာဇဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ [2]

အရိယာလင်္ကာရ (အလင်္ကာရ)

သာဝရတ္ထဝိကာသိနီ မည်သော ကစ္စာယနဘေဒဋ္ဌီကာကျမ်းပြု အင်းဝပဉ္စင်းကျော် အရှင် အရိယသည် "အရိယာလင်္ကာရ (အလင်္ကာရ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်သည်၊ (အင်းဝသာသနာဝင်၊ အင်းဝပဉ္စင်းကျော် ပဌမ အရှင် အရိယာလင်္ကာရထေရ်ကြည့်) အထူးမှတ်ရန်မှာကား အရှင်အရိယာလင်္ကာရကား အင်းဝပဉ္စင်းကျော်၊ အရှင်မုနိန္ဒဃောသ (တောင်ဖီလာ ဆရာတော်) ကား ပြည်ပဉ္စင်းကျော် ဖြစ်သည်၊ သိက္ခာဝါလည်း တူကြသည် ဟူ၏။

အရိယာလင်္ကာရော အင်းဝ-ပဉ္စင်းကျော်တိ အဘိပါကဒ္ဌော။
မုနိန္ဒော ပြည်ပဉ္စင်းကျော်တိ၊ ပညာဘော သာသနမ္ဘရေ။ [3]

၁။ အင်းဝသာသနာဝင်ကျမ်း ပရိတ္တဋ္ဌီကာကျမ်းပြု တိလောကာလင်္ကာရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်တေဇောဒီပ ကြည့်။
၂။ မှန်နန်းရာဇဝင်၊ ၃။ ၂၇၀-ကြည့်။
၃။ အင်းဝသာသနာဝင်ကျမ်း ကြည့်။

သိရီသဒ္ဓမ္မဝိလာသ

သဒ္ဓဘေဒဂတံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ တေန ပဝေဒ္ဒိတံ။
သံဃံ တဿ ဂုဏောဃေတံ၊ နမိဿိတ္မာ နမာဒရံ။

အစရှိသည့် ၄ - ဂါထာ ဂန္ဓာရမ္ဘ ပါရှိသော အင်းဝခေတ်တွင် ထင်ရှားသည့် ကစ္စာယနသာရဒီကာသစ်ကျမ်းပြု အရှင်သိရိသည် "သိရိသဒ္ဓမ္မဝိလာသ" (သဒ္ဓမ္မဝိလာသ) ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အဖြစ် သိသာသည်။[1]

တိပိဋကာလင်္ကာရသာမိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဘိက္ခုပါတိမောက်နိဿယနှင့် ဘိက္ခုနီပါတိမောက်နိဿယ, မာတိကာအရကောက်, ဓာတုကထာပါဠိတော်နိဿယ, ယမိုက်ဆယ်ကျမ်းအရကောက်, ပဋ္ဌာန်းအရကောက်ကျမ်းတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ထန်းတပင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နန္ဒမေဓာဘွဲ့ "တိပိဋကာလင်္ကာရသာမိ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

အဘိသိရိပရမဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ ထန်းဘဝင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နန္ဒမေဓာသည်ပင်လျှင် "နန္ဒမေဓာဘိသိရိပရမဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

တိသာသနဓဇာလင်္ကာရ

"တိသာသနဓဇာလင်္ကာရ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဖော်ပြပါ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ မရမီကပင် အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်၊ အရှင်နန္ဒမာလာ ဟူ၍လည်း အမည်တွင်ကြောင်း အဆိုရှိသည်။

ဓမ္မသာမိဇောတမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

ဂင်းပြင် "ဓမ္မသာမိဇောတမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း စောစီးစွာ အလှူခံ ရရှိခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိသည်၊ သာသနာပိုင် ထန်းတပင် ဆရာတော် ဟူ၍လည်း ထင်ရှားသည်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အာဘိဓမ္မာညဝါ သာသနာ ထွန်းလင်းသည်မှာ ဖော်ပြပါ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၄ - ထပ်ရ ထန်းတပင်သာသနာပိုင်၏ စွမ်းဆောင်မှု များစွာ ပါရှိလေသည်။

[1] အင်းဝသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ကစ္စာယနသာရဒီကာသစ်ကျမ်းပြု အရှင်သိရိ သဒ္ဓမ္မဝိ လာသမူထရ် ကြည့်။

ဓမ္မနန္ဒဓမ္မရာဇဂုရု

ကာလကြီးတခုဖြင့် ဗေဒင်ဟောပြောဘက်တွင် ကျမ်းကျင် နိုင်နင်း အကျိုးပေးသော ရေနဲ နတ်စက်ရောင်ဆရာတော်သည် သာလွန်မင်းတရားကြီးက တနည်းတဖုံ ကြည်ညိုသဖြင့် "ဓမ္မနန္ဒဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းကို ခံယူရသည်။ (မှန်နန်း ။၃။ ၂၉၆ - ကြည့်။)

မဟာတိပိဋကာလင်္ကာရ

ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာကျမ်းကြီးများ, ဝိသတိဝဏ္ဏနာကျမ်း, မာတိကာအရကောက်ကျမ်း, ယမိုက် အရကောက်ကျမ်း, ပဋ္ဌာန်း အရကောက်ကျမ်း အစရှိသော ကျမ်းပေါင်း ၂၀ ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော တောင်ဖီလာ ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒဃောသသည် သာလွန်မင်းတရားကြီး လှူဒါန်းသည့် "မဟာတိပိဋကာလင်္ကာရ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

တိပိဋကာလင်္ကာရ

"တိပိဋကာလင်္ကာရ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း တောင်ဖီလာဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒဃောသသည် ရှေးဦးစွာ အလှူခံရရှိတော်မူသည်၊ တောင်ဖီလာဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒဃောသကား သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဆုကြီးပန် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်တော်မူသည်။

ဇမ္ဗုဒီပဓဇရာဇဂုရု

ပါရာဇိကာဏ် ပါဠိတော်နိဿယ, ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနိဿယ, ပါစိတ် ပါဠိတော်နိဿယ, ပါစိတ်အဋ္ဌကထာနိဿယ, ဝိနည်း မဟာဝါ ပါဠိတော်နိဿယ, ဝိနည်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ နိဿယ, စူဠဝါ ပါဠိတော်နိဿယ, စူဠဝါ အဋ္ဌကထာ နိဿယ, ပရိဝါ ပါဠိတော် နိဿယ, ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ နိဿယ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ပခန်း ရှေဥမင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဦးဇမ္ဗု.သည် အင်းဝခေတ် သာလွန်မင်းတရားကြီး လှူဒါန်းသည့် "ဇမ္ဗုဒီပဓဇရာဇဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

ဓမ္မာဘိသေဋ္ဌာလင်္ကာရ

"ဓမ္မာဘိသေဋ္ဌာလင်္ကာရ" သည်လည်း အင်းဝခေတ် သာသနာ၁ဂ် ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်တူးဖြစ်၏။ ၃

၁။ အကျယ် စစ်ကိုင်းသာသနာ၁င် ကြည့်။
၂။ ပခုက္ကူသာသနာ၁င်။ ၁၆၁ - ၁၆၄ - ကြည့်။
၃။ မှန်နန်းရာဇ၁င် ။ ၃ ။ ၂၈၀။

ဇိနစက္ကာဘိရာမ ရာဇာဓိရာဇဂုရု

"ဇိနစက္ကာဘိရာမ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ရာဇာဓိရာဇ နာမတ္ထပကာသနီကျမ်း, ရာဇာလင်္ကာရကျမ်း, ကစ္စာယနသာရ နိဿယသစ် အကျယ်ကျမ်း, အဘိဓာန် နိဿယ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ကျော်အောင်စံထား:ဆရာတော် အရှင်ဥာဏဝရ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်။ [1]

အဘိဓမ္မရာဇဂုရု စသည်

ရင်းပြင် "အဘိဓမ္မရာဇဂုရု, ဥဏ္ဏဝိမလ ဓဇ သဒ္ဓမ္မပါလမဟာဂုရု, သီရိသဒ္ဓမ္မ သုဓမ္မာဓိရာဇဂုရု, မဟာဆုဇဂုရု, အလင်္ကာရမဟာရာဇဂုရု ,အနန္တဓဇမ ဟာရာဇဂုရု,အနန္တဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" စသည်တို့သည်လည်း အင်းဝခေတ်၌ ရဟန်း သံဃာတော်တို့အား မင်းမြတ်များ လှူဒါန်းပူဇော်သည့် ဘွဲ့တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ဖြင့် အင်းဝမင်းများ လက်ထက်ကလည်း သာသနာ့ဝန်ထမ်း ထိပ်တန်း ရဟန်းတော်များကို ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပူဇော်၍ ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။

အင်းဝကာလေသု ရာဇာနော၊ ထေရာနံ ထိရသီလိနံ။
ဥပါဓိဝရေ ဒတ္တာန၊ သာသနံ နုဂ္ဂဟံ ကရုံ။ [2]

ကုန်းဘောင်ခေတ် သာသနာ၁၀၈ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင်လည်း မင်းမြတ်များသည် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ကျမ်းဂန်တတ်ရဟန်းတော်များကို ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပူဇော်ကြကုန်၏။

ဂုဏာဘိလင်္ကာရ

"ဂုဏာဘိလင်္ကာရသဟသော" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် တုံ့ရှာဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့တံဆိပ်ဟော်ဖြစ်သည်၊ "ဇောယုယုကော်၊ လောင်းမင်းစစ်၊ ရှစ်နှစ်ကဒဏ်ထူ" ဟူသည်နှင့် အညီ သက္ကရာဇ် ၁၁၁၄-ခုတွင် နန်းတက်သော အလောင်းဘုရား လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှိ၏။ [3]

၁။ ပခုက္ကူ အဘိဓာန် နိဿယသစ် နိဒါန်းလည်း ကြည့်။
၂။ အင်းဝသာသနာ၁၀၈ကျမ်း
၃။ ကုန်းဘောင်ဆက်။

ခ ၉ ၆ ၇ ၅

အတုလယားပယာဓမ္မ ရာဇာဝိရာဇဂုရု

သက္ကရာဇ် ၁၀၇၆ - ခုနှစ်တွင် အုတ်ရှစ်ကျေးရွာ၌ ဖွားမြင်သော အရှင်ယသအား အလောင်းမင်းတရားကြီးက ဆက်ကပ်သော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်၊ ယင်းဆရာတော်သည် ၁၀၄၆ - ခုနှစ် သက်တော် ၇၀၊ သီကျာတော် ၅၀ - တွင် ဘိုးတော်မင်းတရား၏ အမိန့်ဖြင့် လူဂတ်လဲခံရသည်။

ဇမ္ဗုဒီပအနန္တဓဇမဟာဝေမ္မရာဇဂုရု

"ဇမ္ဗုဒီပအနန္တဓဇမဟာဝေမ္မရာဇဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ပဌမကျော် ဇရင်ဆရာတော် (ဦးဇမ္ဗု) အား အလောင်းမင်းတရားပေးအပ်လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်၊ မင်းတရားသည် တံဆိပ်တော်ကို စက္ကူနီရစ်၍ ဗူးတွင်သွတ်ပြီးစေလျင် အလှူတော် ပူဇော်ပွဲများနှင့် စည်တော်စုံ ရွှမ်းစေ၍ မှူးတော် မတ်တော်တို့ ကြပ်မတ်လျက် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။[1]

ဉာဏသာဂရုမဟာဝေမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု

အရှင်ဉာဏသာဂရသည် အလောင်းမင်းတရား၏ တံတိုင်းမီးတား ကျောင်း ဦး ပြာသာဒ်နှင့်တကွ လေးထပ်ဇေတဝန်ကျောင်း ဆောက်တော်မူ၍ လှူဒါန်း ပူဇော်ခြင်းခံရသည့် မထေရ်မြတ် ဖြစ်သည်၊ "ဉာဏသာဂရဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း အလှူခံရရှိတော်မူသည်။[2]

ဉာဏာဘိဓမ္မာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု

ဝိထိလက်ရိုးကျမ်း, ဂမ္ဘီရတ္ထဒေသနာအရကောက်ကျမ်း, ဒွါဒသရာသီကျမ်း အစရှိသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း၃၀ - ခန့်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူသော အရှင်ဉာဏတောင်တွင်းဆရာတော် (ခင်ကြီးပျော်)သည် "ဉာဏာဘိဓမ္မာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဖြစ်သည်၊ စစ်ကိုင်းမြို့တည်မင်းတရားကြီးက လွှန်စွာ ကြည်ညိုသည်၊ မုတနာသိမ်နေပြည်တော်၏ အရှေ့ မြောက်ယွန်းရှိ ကျောင်းဦးပြာသာဒ်နှင့် တကွ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကိုလည်း အလှူခံတော်မူရသည်။[3]

သုမနာဝစာရမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု

ဝက်လက်ဆရာတော်အရှင်သုမနာဝစာရသည် ကုန်းဘောင်ခေတ် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား လက်ထက်တွင် "သုမနာဝစာရမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်။ ၁။ ၂၄၀ - ကြည့်။
၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်။ ၂ ၉၂ - ကြည့်။
၃။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၃၄၆ - ကြည့်။

တော်ရ ဆရာတော်အဖြစ် တင်ရှားသည်၊ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား၏ နှမတော် ကျောင်းကို ဘုံသာစံလွှတ် သမိုက်၍ တင်လှူခြင်းကိုလည်း ခံတော်မူရသည်။[၁]

ဓမ္မာစာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

"ဓမ္မာစာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည်လည်း ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား လက်ထက် မဟာမြတ်မုနိဘုရား အနောက်ယွန်းတွင် အလယ်နန်းမိဖုရား သီရိမဟာစန္ဒာဒေဝီ၏ကျောင်း အောင်စံလွှတ်ကျောင်းတော်ကို အလှူခံတော်မူသည့် ဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[၂]

ဂုဏာဘိအနန္တမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

"ဂုဏာဘိအနန္တမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် စဉ့်ကူးမင်းလက်ထက်တွင် စစ်ကိုင်းမြို့ အနောက် ၈ ၊်းထပ်ကြီးဘုရား အနောက်မြောက်ယွန်း ရှေးတောင်ဖီလာကျောင်းဟောင်းတွင် ပဒုမာဒေဝီမိဖုရားခေါင်ကြီး၏ လေးထပ်ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကို အလှူခံရှိသည့် မင်းအိုဆရာတော် အရှင်ဂုဏ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[၃] ယင်းမင်းအိုဆရာတော်ကို ဗဒုံမင်းတရား လက်ထက်တွင်လည်း မင်းတရားကြီးက ကြည်ညို ကိုးကွယ်သည်။

ကလျာဏလောကစိန္တာဘိဝဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ "ကလျာဏလောကစိန္တာဘိဝဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် စဉ့်ကူးမင်းလက်ထက်တွင် ထင်ရှားသည့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးဝတ်ချက်ရှာအောက်ရှိ ရတနာစံလွှတ်ကျောင်းတော်ကို အလှူခံတော်မူရသည့် မှင်းဘူးဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[၄]

ဂုဏမုနိန္ဒာဓိပတိပဝရသာမိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ "ဂုဏမုနိန္ဒာဓိပတိပဝရသာမိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် စဉ့်ကူးမင်း၏ သာသနာပြုအပ်နှင်းခြင်းကိုခံရသော မန်လည် ဆရာတော်အရှင်ဂုဏ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊[၅] မန်လည်မှာ ဆရာတော်၏ မွေးရပ်ဌာနဒေသ၏ အမည်ဖြစ်သည်၊ မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့နယ် သစိုးမန်လည် (မလည်) ရွာ ဖြစ်သည်။

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၄၀၀။ ၃။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၅၁၅။
၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၄၉၀။ ၄။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၅၁၆။
၅။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၅၁၇။

ပညာဇောတဇမ္ဗုဒီပဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ "ပညာဇောတဇမ္ဗုဒီပဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် တောင်ဘီလူးဆရာတော် အရှင်ပညာရာမအား ဇစဉ်ကူးမင်းက လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[1]

ဇမ္ဗုဒီပသိရိအနန္တဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု

အထက်ပါ "ဇမ္ဗုဒီပသိရိအနန္တဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည်လည်း ကုန်းဘောင်ခေတ် ဇစဉ်ကူးမင်း လက်ထက် တွင်ထင်ရှားသည့် မင်းရှာဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[2]

နရိန္ဒာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ "နရိန္ဒာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ဇစဉ်ကူးမင်း၏ မင်းဆရာတပါး ဖြစ်တော်မူသည့် ဆုံဆာဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[3]

ဉာဏဇမ္ဗုဒီပအနန္တဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ "ဉာဏဇမ္ဗုဒီပအနန္တဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ဉာဏသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ထင်ရှားသည့် ဆရာတော်ဖြစ်တော်မူသည့် အမရပူရမြို့တည် မင်းတရားကြီး၏ လေးမြတ်ခြင်းကို ခံတော်မူရသည့် ဗဒုံမင်းတရားလက်ထက်တွင် အလယ်နန်းရှင်မိဖုရား၏ လေးထပ်ဇေတဝန်ရှေကျောင်းတော်ကို အလှူခံတော်မူရသည်။

—

ဗဒုံမင်းတရားလက်ထက် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

အမရပူရ မြို့တည်နန်းတည် ဗဒုံမင်းတရားလက်ထက်တွင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အမျိုးအစားများစွာတို့ကို ဖွဲ့ရသည်၊ ရှေးဦးစွာ ကိုင်းမားမြို့, ကျိုင်းရုံးမြို့ အစရှိသော ဒေသတို့သို့ သာသနာပြုစေလွှတ်သည့် ခေါင်းဆောင် မထေရ်မြတ်များ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ထုတ်ပြဦးအုံ့။

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၅၁၇။
၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၅၁၇။
၃။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၁။ ၅၁၈။

(၁) ဝိဒေဟတိုင်း ကိုင်းမားမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဂုဏာဝံသာဘိဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၂) ကျိုင်းရိုးမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ပုညာဘိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၃) မိုင်းလျှဉ်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "သိရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၄) မိုင်းညောင်းမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "သိရိပုညမဟာရာဇဂုရု"

(၅) ခေမာရဋ္ဌတိုင်း ကျိုင်းတုံမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင်း ဆရာတော် "သိရိသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၆) ဟရိဘုဉ္ဇတိုင်း ကျိုင်းသေမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "အဂ္ဂပုညဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၇) ကမ္မောဇတိုင်း ကျိုင်းတောင်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဇိနာဘိဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၈) သိန္ဓီမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဇနိန္ဒာဘိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၉) လဲချားမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဓမ္မာဘိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၀) မိုင်းခေါင်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဉာဏာဘိဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၁၁) တောင်ပိုင်းမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "သိရိမုနိန္ဒာဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၁၂) မိုင်းကိုင်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဒေဝိန္ဒာဘိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၃) နောင်မွန်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဂုဏဝံသ ဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၁၄) ညောင်ရှေ့မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဝိရိယာဘိ ဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၁၅) ယောက်စောက်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "သာရ ကိတ္တိမဟာရာဇဂုရု"

(၁၆) မိုင်လုံမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဥတ္တမာဘိဓဇ ပဟာရာဇဂုရု"

(၁၇) သီပေါမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "မုနိသာရဓဇ မဟာရဝုဇဂုရု"

(၁၈) စကားမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ပုညဂမ္ဘီရဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၉) သီကျစ်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "အရိယဝံသဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၀) တောက်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဂုဏ္ဌာသာရဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၁) ကျိုင်းခန်းမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "သီရိစန္ဒဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၂) ဟဲလုံမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ကဝိဝံသဓဇမဟာ ရာဇဂုရု"

(၂၃) မိုးနဲမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "အဂ္ဂသီရိဓဇမဟာ ရာဇဂုရု"

(၂၄) မိုင်းပံမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင်ဆရာတော် "ဥတ္တမသီရိဓဇမဟာ ရာဇဂုရု"

(၂၅) ဇောတိနဂရုတိုင်း မိုးကောင်းမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာ တော် "ဓမ္မသာဓိဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၂၆) စိန်တိုင်း မိုးမိတ်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင်ဆရာတော် "ကဝိဗ္ဗာ ဘိဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၂၇) ဗန်းမော်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဓမ္မိန္ဒရဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၈) ကောင်းတုန်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဝိမလာဘိ ဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၂၉) သုနာပရန္တတိုင်း သောင်သွပ်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာ တော် "ပရသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၃၀) ခေါင်းတုံးမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "မုနိန္ဒဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၃၁) ယောနကတိုင်း ကလေးမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာ့တော် "အာသဘာဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၂) ရာမညတိုင်း ပုသိမ်မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ကဝိန္ဒာဘိဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၃) မုတ္တမမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ကဝိသာရဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၄) ထားဝယ် (ဒဝယ်)မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ပုညသာရဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၅) မြိတ် (ပြိတ်)မြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဂုဏာသာရဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၆) မဟာဝိဟိုကတိုင်း ရခိုင် ဓညဝတီမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ဂုဏာဘိဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၇) ရခိုင် ရမ္မဝတီမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "စန္ဒမေဓာဘိဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၈) ရခိုင် မေဃဝတီမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "စန္ဒသာရဓမဟာရာဇဂုရု"

(၃၉) ရခိုင် ဒွါရာဝတီမြို့ သာသနာပြု ခေါင်းဆောင် ဆရာတော် "ပုညဝံသဓမဟာရာဇဂုရု"

ဆရာတော်တို့ကား ထိုစဉ်က ၅၆ - ၅၁၅ မြို့ကြီး ခရိုင်ကြီးများသို့ သာသနာပြုကြတော်မူသော မထေရ်မြတ်တို့၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။[၁]

အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

"အဂ္ဂဓမ္မာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်ကော်သည် ဗဒုံမင်းတရားလက်ထက်တွင် ရှေစေတီဆရာတော်ဟု ထင်ရှားသော ရှေမြို့တော်မြောက်ဘက် မိထွေးတော် ဒလမြို့စား၏ လေးထပ် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကို တင်လှူခြင်း ခံရသည့် အရှင် အဂ္ဂဓမ္မမထေရ်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်။[၂]

ရန်ကုန်စာပေဗဟုသုတ

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၂။ ၁၉ - ၂၀။ (စာမူတစ်ချို့၌ ၄၂ - ပါး ဖြစ်သည်၊ ဘွဲ့ထပ်ဟန်တူပါသည်။)

ဘ ၅ ၆ ၁ -

၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၂။ ၂၂။

ကဝိန္ဒာဘိဿဒ္ဓပ္ပဝေဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

"ကဝိန္ဒာဘိသဒ္ဓမ္မဝေ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကား ငါးရာ့ငါးဆယ့် ဇာတ်နိပါတ်ဝတ္ထု စကားပြေကျမ်း, သတိပဋ္ဌာန် နိဿယ, မဂ်လတ္ထဒီပနီစသော ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစိရင်တော်မူခဲ့သော မဂ်လာဘုံကျော်ကျောင်းတိုက် ညောင်ကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကဝိန္ဒ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊ ပဒုံမင်းတရား လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်တည်း။[1]

ကဝိန္ဒာဘိသဒ္ဓမ္မပဝရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

"ကဝိန္ဒာဘိသဒ္ဓမ္မပဝရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကား ပြည်မြို့စား ကျောင်းတော်ကို တုလွတ်ဘုံစံ ကမ္ဘည်းတပ်၍ တင်လှူခြင်း ခံရသော ရွှေတောင်ဆရာတော် အရှင် ကဝိန္ဒထေရ်၏ ဗဒုံမင်းတရား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[2]

ဉာဏာဘိလင်္ကာရသဒ္ဓမ္မဝေဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

"ဉာဏာဘိလင်္ကာရသဒ္ဓမ္မဝေဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကား ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယအဋ္ဌကထာနိဿယ, နာမရူပပရိစ္ဆေဒအဋ္ဌကထာနိဿယ, ဋီကာကျော်နိဿယ, ဝေဒီရာဒ္ဒီဋီကာနိဿယ, ဝိနည်းငါးကျမ်း အဋ္ဌကထာဂဏ္ဌိ စသည်တို့ကို ပြုစုစိရင်တော်မူခဲ့သော ပဌမဆင်တဲဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊ ယင်းတံဆိပ် ဗဒုံမင်းတရား လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်။[3]

ပရမသိရိဝံသာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

"ပရမသိရိဝံသာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကား ထေရဝါဒသာသနာ့ဆက်အလင်းပြု ဝံသဒီပနီကျမ်းပြု မဲထီးဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊ သာသနာ့လင်္ကာရစာတမ်း၌ "ပရမသိရိဝံသဓေ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဟုလာသည်၊ သို့ရာဘွင် ဝံသဒီပနီနိုဂုံး၌ "မဲထီးပုဂ္ဂိုလ် ပရမသိရိဝံသာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"ဟု လာသည့် ဗဒုံမင်းတရား လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊ ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက် "ကဝိန္ဒာဘိပရမဓေ မဟာ

၁။ အကျယ် အမရပူရ သာသနာဝင်,မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်းများ ကြည့်။
၂။ အမရပူရသာသနာဝင် ကြည့်။
၃။ အမရပူရသာသနာဝင်ကြည့်၊ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း တောင်ပြင်ဆင်ပဲတိုက်သာသနာဝင်လည်းကြည့်၊ ပခုက္ကူသာသနာပုင်၊ ၂၀၀-၂၀၁-လည်း ကြည့်။

ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မဲထီးဆရာတော်မှာလည်း ယင်း "ပရမသိရိဝံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် ဖြစ်ဟုယ် ရှိသည်။

ဉာဏာဘိဝံသဓပွဇသနဝပတိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

"ဉာဏာဘိဝံသ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်ဧတော်ကား သီလကွန်ဦးကာသစ်ပါ၌, ပေဠကာလက်ဝရ ဦးကာ ခေါ် နေတ္တိမဟာ ဦးကာပါ၌ စသည့် ကျမ်းပေါင်း ၄၀ - ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မောင်းထောင်သာသနာပိုင် အရှင်ဉာဏာဘိဝံသ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်ဧော် ဖြစ်သည်၊ ဗဒုံမင်းတရား လှူသည့် သာသနာပိုင်ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊ ရဟန်း ၆ - ဝါ အလွန် ၇ - ဝါအဝင် ၁၁၄၃ - ခုနှစ် တန်ခူးလဆုတ် ၈ - ရက်နေ့တွင် ဗဒုံ (ဘိုးတော်) မင်းတရား ပင့်လျှောက်ချက်အရ ဓနောက်ပါ စာသင်သား ၈၅ - ပါးနှင့်တကွ မောင်းထောင်ရွာမှ အင်းဝမြို့သို့ ကြွတော်မူသည်၊ ထိုစဉ်က "ဉာဏာဘိဝံသ သာသနဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်ကို မင်းတရား လှူဒါန်းလေသည်။ ?

တိပိဋကာလက်ဝရသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ"တိပိဋကာလက်ဝရသိရိဓမ္မမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မှာ ဘိုးတော်မင်းတရားလက်ထက်တွင် မာတိကာအရကောက်, အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပါ၌ နိဿယ စသည့် ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၃၀ - ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဗဟုကရာ ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မာဘိနန္ဒ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်ဧတော် ဖြစ်သည်၊(အကျယ် 'အမရပူရ သာသနာဝင်' ကြည့်၊ 'ပခုက္ကူသာသနာဝင်'၊ ၁၈၇-၁၉၀။ 'မဟာဝိသုတာရုမ နိကာယ သာသနာဝင်'။ ၁၆၅-၁၆၇ လည်း ကြည့်။)

သာသနာပိုင် မေတ္တာရုပ်ခံချက်အရ သံဃာတော် ၂၅-ပါး ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်လှူ

အကြီးဆုံး သက်တော် ၇၀၊ အငယ်ဆုံး သက်တော် ၄၀

၁၁၅၁ - ခုနှစ် တပေါင်း လဆုတ် ၁၁ - ရက်နေ့ သာသနာပိုင် မောင်းထောင်ဆရာတော် အရှင်ဉာဏာဘိဝံသ မေတ္တာရုပ်ခံချက်အရ အခေါ်သော ကာရုမ ကျောင်းတင်ပွဲသို့ ရောက်ရှိဧတော် မူယာကြသော အခေါ်း ကျောင်ရှာ

၁။ အကျယ်အမရပူရသာသနာ၁ဝင် နှင့် မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်းများ ကြည့်။

ဂိုဏ်းအုပ်, ဂိုဏ်းချုပ်, ဂိုဏ်းထောက် ၃၀၀ ကျော် ရှိသည့် အနက် သတ္တိ ဗျတ္တိ နှင့် ပြည့်စုံသည့် သီလဝန် ဂုဏဝန် ရဟန်းတော် ၂၅ - ပါးတို့အား မင်းတရားသည် ရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းလေသည်၊ ၎င်းတို့မှာ—

(၁) ဒသုယ်ခေါင်း ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာအား "စန္ဒသိရိဝံသ မဟာရာဇဂုရု"

(၂) အောင်ပန်း ဂိုဏ်းအုပ် ဆရာတော် အရှင်ဂုဏ္ဍဝဇီရာအား "ဂုဏ္ဍာဘိသဒ္ဓမ္မမဟာရာဇဂုရု"

(၃) ဆင်ဖြူကျွန်း ဂိုဏ်းအုပ် အရှင်ဂုဏဝံသအား "ဂုဏာဘိလင်္ကာရမဟာရာဇဂုရု"

(၄) ကတိုး ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဂုဏဝါအား "ဂုဏာဘိသိရိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၅) မောင်းထောင် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်စန္ဒသာရအား "ဉာဏာဘိလင်္ကာရမဟာရာဇဂုရု"

(၆) ပုဂံ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်လင်္ကာဒီပအား "လင်္ကာဘိဝံသဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၇) ဘန်အိုး ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်မဏိမဇ္ဈိသာအား "မဏိသာရဓမ္မမဟာရာဇဂုရု"

(၈) ဝက်စုတ် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝရစိတ္တအား "ဝရသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၉) သတ္တတ် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝရစိတ္တအား "ဝရသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၀) နေရင်း ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ပညာရံသီအား "ပညာဘိသိရိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၁) တပယင်း ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်သုမနအား "သုမနာဘိစာရ မဟာရာဇဂုရု

(၁၂) မင်းတဲ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလာစာရအား "ဝိမလသဒ္ဓမ္မ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၃) အမြင့် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်သာဝရမဇ္ဈိအား "သာဝရသဒ္ဓမ္မ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၄) ပဒုံ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာအား "စန္ဒာဘိသိရိဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၀၅) ကန်နီ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင် ဥတ္တမသာရအား "ဥတ္တမစံသ ဓရမဟာရာဇဂုရု"

(၁၆) ရတနာသိယ် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဝိလာသအား "ဉာဏ ဝိလာသဓမ္မမဟာရာဇဂုရု"

(၁၇) ကျောက်ဆောက် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်သိရိမဇ္ဈိုအား "သိရိ ဝံသာလင်္ကာရမဟာရာဇဂုရု"

(၁၈) လယ်ကိုင်း ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဂုဏဝန္တအား "ဂုဏဝံသဓဇ မဟာရာဇဂုရု"

(၁၉) မောက်တက် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ခေမာစာရအား "ခေမာ ဘိဓမ္မာစာရ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၀) ပျံကျ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ကလျာဏအား "ကလျာဏဓမ္မ မဟာ ရာဇဂုရု"

(၂၁) စလင်း ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တာလင်္ကာရအား "ဝိစိတ္တာ လင်္ကာရမဟာရာဇဂုရု"

(၂၂) ကျပင်း ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝရသမ္ဘောဓိအား "ဝရစံသ ဓဇမဟာရာဇဂုရု"

(၂၃) ကျအို ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော်အရှင်ဓမ္မဝိလာသအား "ဓမ္မဘိလင်္ကာရ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၄) ငလည်ငေါက် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒဓလာသအား "မုနိန္ဒာ လင်္ကာရ မဟာရာဇဂုရု"

(၂၅) ရေစကြို ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ဇောတယန္တအား "ဇောတာ ဘိ သာသနမဟာရာဇဂုရု"

တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ယင်း ၂၅ - ပါးအနက် နံပါတ် (၁) "စန္ဒ သိရိဝံသမဟာရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဒရယ်ဂိုဏ်းအုပ် ဆရာဇတော် အရှင်စန္ဒိမာဘသည် သက်တော် ၇၀၊ ဝါတော် ၅၀ ရှိ ဆရာတော် ဖြစ်သည်၊ နောက်ဆုံး နံပါတ် (၂၅) "ဇောတာဘိသာသန မဟာရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ရေစကြို ဂိုဏ်းအုပ် ဆရာတော် အရှင်ဇောတယန္တမှာသက်တော် ၄၀၊ ဝါတော် ၂၀ ရှိ ဆရာတော် ဖြစ်သည်။[1]

၁။ အမြေးတော်ဖြေကျမ်း။ ၃၂၅-၃၂၀ ကြည့်။

နရိန္ဒာဘိသိရီ၁ဇမဟာ၀မ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်

"နရိန္ဒာဘိသိရီ၁ဇ မဟာ၀မ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် အာ၁ရ ပုဂ္ဂိုလ် ဗဒုံမင်းတရား လက်ထက် ရွှေမြို့တော် အနောက်တောင်ယွန်းဟုခေါ် သားတော် အိမ်ရှေ့မင်း, သမီးတော်, သမီးတော် အိမ်ရှေ့မိဖုရားတို့က ဆောက်လုပ်သည့် ဂလေးထပ် ဇေတ၀နမဂ်လာ၀ေယန် ကျောင်းတော်ကို အလှူခံတော်မူရာ၌သာ ပိုက်သင့်ဆရာတော် အရှင် နရိန္ဒ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။

ဂုဏာမုနိန္ဒာလင်္ကာရသဒ္ဓမ္မမဟာ၀မ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်

"ဂုဏာမုနိန္ဒာလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မ မဟာ၀မ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်" ဘွဲ့တံဆိပ်နတော်များ ဗဒုံ(ဘိုးတော်) မင်းတရားလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၅၅-ခုနှစ် ပဌမ ၀ါဆိုလဆန်း ၆-ရက် နေ့တွင် အမရပူရရွှေမြို့တော် အနောက်တောင်ယွန်းတွင် သားတော် ပြည်မင်းက ဆောက်လုပ်သည့် လေးထပ်ဇေတ၀နမ် တုလ္ဓတ်ဘုံစံ ကျောင်းတော်ကို အလှူ ခံခဲတော်မူရသော အရှင်ဂုဏာ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်နတော် ဖြစ်သည်။

ပ၀ရသိရိ၀ံသာဘိလင်္ကာရမဟာ၀မ္မရာဇဂုဏ်

"ပ၀ရသိရိ၀ံသာဘိလင်္ကာရ မဟာ၀မ္မရာဇဂုဏ်" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မှာ ဗဒုံ (ဘိုးတော်) မင်းတရား လက်ထက် တောင်ငူ သာသနာပြု ဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။

၀ံသာဘိသိရီလင်္ကာရ၀မ္မမဟာ၀မ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်

"၀ံသာဘိသိရီလင်္ကာရ၀ဇမဟာ၀မ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ရတနာပူရ စတုတ္ထမြို့တည် ဘကြီးတော် မင်းတရား လက်ထက်တွင် ပိဋကတ်တော်များ ရေးကူးရာ၌ ကြပ်မတ်ရသည့် မုံတော ဆရာတော်၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။

ရတနာပူရ စတုတ္ထမြို့တည် ဘကြီးမတော် မင်းတရားလက်ထက် ရာဇာဝမ်ရာဇဂုဏ်, ရာဇဂုဏ် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ရတနာပူရစတုတ္ထမြို့တည် (ဘကြီးတော်) မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင်လည်း အခြားဓမ္မရာဇ်မင်းများ

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၂။ ဂ၅-ကြည့်။
၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၂၊ ၁၂၆-ကြည့်။

နည်းတူ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းများ၏ သတ္တိ ဗျတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော သီလဝန် ဂုဏ်ဝန် ထေရ်အရှင်မြတ်တို့အား ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်း၍ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့သည်။

မုနိန္ဒာဘိသိရိသဒ္ဓမ္မဇေ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု

"မုနိန္ဒာဘိသိရိသဒ္ဓမ္မဇေ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ် တော်သည် ဖော်ပြပါ ရတနာပုရ စတုတ္ထမြို့တည် (ဘကြီးတော်) မင်းတရားကြီး လက်ထက် သာသနာပိုင် စလင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပညာသီဟ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်၊ ဇေယျ ဆရာတော်သည် "မုနိန္ဒာဘိဝံသဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း အလျှံခံ ရရှိတော် မူသည်၊ အခြား ဆရာတော်များအားလည်း အောက်ပါ အတိုင်း ရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ လှူဒါန်း ဆက်ကပ်တော်မူသည်။

(၁) မြသိန်းတန် ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိကို "ပရမသိရိဝံသာ ဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

(၂) မြသိန်းတန် ဆရာတော် တပါး ဖြစ်သော အရှင်သာသနဇောတကို "သိရိဂုဏာဘိလက်္ခဏမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) ညောင်ကန်ဆရာတော် အရှင်သဒ္ဓမ္မကို "သိရိသဒ္ဓမ္မာဘိပရမဓေ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၄) အရှင်ပုညရံသီကို "ပုညာဘိသိရိသဒ္ဓမ္မဓေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၅) ရေစကြို ဆရာတော် အရှင်ဇောတယန္တကို "ဇနိန္ဒာဘိသိရိပရမ သဒ္ဓမ္မဇေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၆) မုံတောဆရာတော် အရှင်ဓီရိယာရမ္ဘကို "ဝံသာဘိသိရိသဒ္ဓမ္မာလက်္ခ ရဓေ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၇) မဲထီးဆရာတော် အရှင်ကဝိသာရကို "ကဝိန္ဒာဘိသိရိသဒ္ဓမ္မဓေမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) သက်ကယ်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်သီဃာစာရကို "သိရိပရမ ဝံသာဘိဓေမုဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အသီးသီး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရင်းပြင်—

(၉) ဘုတ်ကန်ကြီးဆရာတော် အရှင်ကဝိသာရကို "ဂုဏမုနိန္ဒာဘိသဒ္ဓမ္ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

(၁၀) ပခန်းကြီး ဆရာတော် အရှင်ပရမကို "ပဒုမညာဏခေမဟာဝမ္မရာဇာ ဓိရာဇဂုရု"

(၁၁) ပုလဲဆရာတော် အရှင်နန္ဒဒီပကို "နရိန္ဒာဘိသိရိခေမဟာဝမ္မရာဇာ ဓိရာဇဂုရု"

(၁၂) ပုဂံဆရာတော် အရှင်ဂုဏာလင်္ကာရကို "ကဝိန္ဒာဘိသိရိပရမခေမဟာ ဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၃) သဲအင်းဆရာတော် အရှင်သူရိယကို "သဒ္ဓမ္မဝံသာဘိသိရိခေမဟာ ဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၄) နေရင်းဆရာခတော် အရှင်ဝိမလာစာရကို "ဝိစိတ္တဝံသခေမဟာဝမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၅) သစ်ဆိမ့်ဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသကို "အရိယဝံသသဒ္ဓမ္မမဟာဝမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၆) ဝသည်းဆရာခတော် အရှင်ဂုဏသာရကို "ဂုဏာဘိသဒ္ဓမ္မမဟာဝမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၇) ရွာသစ်ကြီးဆရာတော် အရှင်စန္ဒာမာလာကို "ဉာဏာဘိပရမဝံသ မဟာဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဂင်းပြင်–

(၁၈) တူးမောင်းဆရာတော် အရှင်ဒီပကို " ဒီပပညာသာမိ သိရိခေ မဟာဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၁၉) ဟန်လင်းဆရာတော် အရှင်ပညာသဒ္ဓမ္မကို " ပညာဘိပရမ ခေ မဟာဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၂၀) ရွှေကျွဲ့ဆရာတော် အရှင်စန္ဒသိရိကို " ဇိနာဘိပရမ မဟာဝမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၂၁) ရာဇနာသိယင်ဆရာခတော် အရှင်ခေမာစာရကို " ဂုဏာဘိပရမ ခေ မဟာဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၂၂) ရတနာသိယင်ဆရာတော် တပါး ဖြစ်သော အရှင် ခေမာလင်္ကာရ ကို " ပညာဘိသဒ္ဓမ္မဝံခေမဟာဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၂၃) မြို့ကြီးဆရာခတော် အရှင်ဂုဏဝါကို " ကဝိန္ဒာဘိသိရိခေ မဟာ ဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၂၄) မြို့ကြီးဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်ဂန္ဓမာကို "ဂုဏာဘိ လင်္ကာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၅) စည်ပါဆရာတော် အရှင် သီလာစာရကို "သဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မ ရာဇဓိရာဇဂုရု"

(၂၆) မန်လည်ဆရာတော် အရှင်ဂေါဝိန္ဒကို "ဓမ္မာဘိဓဇမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၇) ကင်းစမ်းဆရာဇတော် အရှင်ဝါယာမကို "ဝံသာဘိဓဇမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၈) စလင်းဆရာတော် အရှင်ဓမ္မာဘိဓဇကို "ဓမ္မဒီပဓဇမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၉) အရှင်နန္ဒမဇ္ဈိကို "ဓမ္မာဘိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဓိရာဇဂုရု"

(၃၀) ပုဂံဆရာတော် အရှင်ဓမ္မရံသီကို "နန္ဒာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရင်းမြှုပ် အောက်ပါ ဆရာတော်များကို ရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ လေးမြတ်ကော်ရော် ဆက်ကပ် ပူဇော်းတော်မူသည်။

(၁) ကြခတ်ဆရာဇတော် အရှင်ဝိမလကို "ဝိမလဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၂) ပင်းတလဲ ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတကို "ပရမဓဇမဟာဓမ္မရာဇာ ဂုရု"

(၃) တောင်လေးလုံးဆရာတော် အရှင်လင်္ကာဒီပကို "ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄) ဒီပဲရင်းဆရာဇတော် အရှင်ကလျာဏာကို "ကလျာဏသာမိမဟာ-ရာဇဂုရု"

(၅) ယိုးဒယားကျောင်းဆရာတော် အရှင်တိသရဏာကို "နရိန္ဒဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဂုရု"

(၆) ညောင်ကန်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယကို "တိသာသနဓဇ မဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု"

(၇) စည်ပုတ္တရာဆရာတော် အရှင်သီရိမာလာကို "သီရိဝံသဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈) မြေဒူးဆရာတော် အရှင်ဇယန္တိကို "ဇနိန္ဒဓဇ မဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု'

(၉) မြေဒူးဆရာတော် တပါး ဖြစ်သော အရှင်ပိဋ္ဌကာလင်္ကာရကို "မုနိန္ဒာဘိဝံသဇေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၀) ရဲကျင်းဆရာတော် အရှင်ဂမ္ဘီကို "ဂုဏာဘိဇေ မဟာဓမ္မ ရာဇာ ဂုရု"

(၁၁) ချောင်းခြောက်ဆရာတော် အရှင်ဇောတိရသကို "ဉာဏာဘိဝံသ ဇေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၂) ဘောဂဆရာတော် အရှင်ပညာသီရိကို "မေဓာလင်္ကာရမဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၃) မုံတောဆရာတော် အရှင်သီရိမာလာကို "သီရိပရမ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု"

(၁၄) တုံသစ်ဆရာတော် အရှင်သုဘာရိန္ဒကို "သာသနဇောဘ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု"

(၁၅) တုံသစ်ဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်ဓမ္မနန္ဒကို "တိသာသန ဇေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၆) မြင်တိုင်ဆရာတော် အရှင်စိတ္တကို "သာသနဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်ကို လှူဒါန်း ဆက်ကပ်တော်မူသည်။

ရင်းပြင်—

(၁၇) မှန်တန်းဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တကို "ဝိသုဒ္ဓါစာရမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၈) ဆင်ဘဲဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတကို "ပဏ္ဍိတမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၉) ဖောင်တော်ဦးဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာကို "ကဝိသာရဓဇမဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု"

(၂၀) တောင်ရင်းဆရာတော် အရှင်ကေတုကို "ကဝိန္ဒဓဇမဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု"

(၂၁) ကျွန်းဘောဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာကို "ဂုဏာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု"

(၂၂) ရွှေဘောင်ဆရာတော် အရှင်ပုညမဏ္ဍိုကို "မုနိန္ဒဓဇ မဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု"

(၂၃) ရွှေတောင်ဆရာတော်တပါးဖြစ်သော အရှင်ဝိစာရိန္ဒကို "ဝိရိယာ-ရမ္ဘမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၂၄) တောင်ပေါ်ဆရာတော် အရှင်ဂုဏာဘိကို "ဂမ္ဘီရမဇ မဟာဝမ္မ ရာဇဂုရု"

(၂၅) ကတိုးဆရာတော် အရှင်ပညာကို "ပရမသိရိမဟာဝမ္မရာဇဂုရု"

(၂၆) ဆီးဗန်းနီဆရာတော် အရှင်ဝိမလာစာရကို "ဝိမလဇဝမဟာဝမ္မ ရာဇဂုရု"

(၂၇) ဥယျာဉ်ဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒကို "နရိန္ဒဇဝမဟာဝမ္မရာဇဂုရု"

(၂၈) ခိုနန်းဆရာတော် အရှင်ကဝိန္ဒကို "ကဝိန္ဒဇ မဟာဝမ္မရာဇဂုရု"

(၂၉) သစ်ပန်းဆရာတော် အရှင်နန္ဒသာရကို "နန္ဒသာရဇ မဟာဝမ္မ ရာဇဂုရု"

(၃၀) ရှေကောင်ယက်ဆရာတော် အရှင်လင်္ကာဒီပကို "လင်္ကာဒီပဇဝမဟာ ဝမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိုပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဂုဏ်ပြု—

(၃၁) မောက်တက်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒသာရကို " နန္ဒသိရိန္ဒဇ မဟာ ဝမ္မရာဇဂုရု"

(၃၂) အုတ်ရှစ်ကုန်းဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသမာလာကို " ဥက္ကဋ္ဌသာရဇ မဟာဝမ္မရာဇဂုရု"

(၃၃) မိုးထိဆရာတော် အရှင်ဝံသာဘိသဒ္ဓမ္မကို "ဝိမလာစာရဇ မဟာ ဇမ္မရာဇဂုရု"

(၃၄) ဗားကရာဆရာတော် အရှင်ကလျာဏစက္ကကို "ကလျာဏစက္ကဇ ဝ မဟာဝမ္မရာဇဂုရု"

(၃၅) ဗားကရာဆရာတော် တပါး ဖြစ်သော အရှင်ဓကတုမာလာကို "ကလျာဏ သိရိဝ မဟာဝ်မ္မရာဇဂုရု"

(၃၆) ဗားကရာဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်ဉာဏာကို "ဉာဏဇ မဟာဝမ္မရာဇဂုရု"

(၃၇) ဂူကြီးဆရာတော် အရှင်စန္ဒသိရိကို "စိဘ္ဘာလင်္ကာရ ဝ မဟာဝမ္မ ရာဇဂုရု"

(၃၈) ဂူကြီးဆရာတော်ဘုရား ဖြစ်သော အရှင်ပညာသီဟကို "ပုညဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၃၉) ဘုံကျော်ဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလကို "သုမင်္ဂလဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၀) ခွေးချိုဆရာတော် အရှင်ဝဏ္ဏာသဘကို "စက္ကသာမိ ဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရင်းပြင်—

(၄၁) ခွေးချိုဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်မေဓာဝီကို "မုနိန္ဒသာရ ဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၂) အောင်မြေဘုံကျော် ဆရာတော် အရှင်ကိတ္တိကို "ကဝိသာရဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၃) သရက်တောဆရာတော် အရှင်ပညာဒီပကို "ပညာဇောတ ဇ မဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၄) သရက်တောဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်တိဏလောကကို "တိ လောကာလင်္ကာရဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၅) သရက်တောဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်မေဓာကို "မေဓာ သီရိဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၆) သရက်တောဆရာတော်တပါး ဖြစ်သော အရှင်ဇယန္တကို "ဇယန္တ ဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၇) မှန်စီကျောင်းဆရာတော် အရှင်အာသဘကို "အာသဘလောက ဉာဏဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၈) လွန်းတောင်ဆရာတော် အရှင်သဒ္ဓမ္မာလင်္ကာရကို "သုမနာစာရ ဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၄၉) ဇောတိနဂရတိုင်း ကျိုင်းတုံကြီးမြို့၌ သာသနာ ပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်မဟာနာဂသိန်ကို "မဟာနာဂသေနဇ မဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၀) ကမ္မောဇတိုင်း မိုးနဲမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော အရှင်သီရိ တေဇကို "သီရိတေဇဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဂုဏ်ပြု-

(၅၁) ညောင်ရှေ့မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သာရ ဒီပကို "သာရဒီပဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၂) မိုင်းခိုင်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒာဝရ ကို "ဣန္ဒသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၃) မိုးမိတ်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂမေ့ဓာ ကို "အရိယဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၄) မောက်မယ်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သူရိယ ကို "သူရိယာလင်္ကာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၅) တောင်ပိုင်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဂုဏ သာရကို "ဂုဏသိရိနဒ္ဓဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၆) စံကားမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ပုညဂမ္ဘီကို "ပုညဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၇) ကျိုင်းခန်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂ သိရိကို "အဂ္ဂသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၈) သိန္နီမြို့၌သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဂုဏာလင်္ကာရ ကို "ဂုဏာလင်္ကာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅၉) လဲချားမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မသိရိကို "ဓမ္မသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၆၀) ဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမဇ္ဇုကို "ဂန္ဓမာဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဂုဏ်ပြု-

(၆၁) နောင်မွန်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မ ရက္ခိတကို "ဓမ္မရက္ခိတဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဂုရု"

(၆၂) မိုင်းပွန်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သာရကိတ္တိ ကို "သာသနဂမ္ဘီရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၆၃) တဘက်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဗဇ္ဇုကို "ဉာဏမဇ္ဇုသာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၆၄) ရောက် (ရပ်) စောက်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဓဇကို "ဉာဏသာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၆၅) သီပေါမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒ သာရဓဇကို "မုနိန္ဒသာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၆၆) စိန့်တိုင်း မိုးမိတ်မြို့၌ သာသနာ ပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သာရကိတ္တိကို " သာရကိတ္တိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၆၇) သုံးဆယ်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဂုန္ဒ သုဓကို "ဂုန္ဒ၀ဇိရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၆၈) မိုင်းလုံးမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဥတ္တမ ကိတ္တိကို " ဥတ္တမကိတ္တိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၆၉) ဗန်းပေါ်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သီလ ဝံသကို " သီလဝံသဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၀) အာဌ၀ိတိုင်း မိုးညှင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂမေဓာကို "အဂ္ဂမေဓာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရင်းပြင်-

(၇၁) မောရိယတိုင်း မိုးကောင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာ တော် အရှင် ဗလဗောဓိကို " ပ၀ရဉာဏဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၂) မဟာ၀ိဟိုကတိုင်း ဓညဝတီမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာ တော် အရှင်ဂုဏာဘိဓဇကို " ဂုဏာဘိ၀ံသဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၃) ရာမညတိုင်း ဟံသာ၀တီမြို့၌ သာသနာပြုတော် မူသော အရှင် နန္ဒမေဓာကို " နန္ဒမေဓာဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၄) ဆရာတော် တပါး အရှင်သီလာစာရကို " သီရိဓဇမဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု "

(၇၅) ထားဝယ် (ဒ၀ယ်) မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်စန္ဒပညာကို " စန္ဒဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၆) တောင်တွင်းကြီးမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင် ပညာမဠာကို " ပညာသာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၇) ရမည်းသင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်တိက္ခ သာမိကို " တိက္ခသာမိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၈) ရန်အောင်မြို့၌ သာသနာ ပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင် သာရမဠာကို " သာရမဠာသာဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၇၉) ယင်းတော်မြို့၌ သာသနာပြု သီတင်းသုံးတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်အရိယဝံသကို "ဂုဏ္ဌာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လျှုဒါန်း ဆက်ကပ်တော်မူသည်။

ရင်းပြင်-

(၈၀) ဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာကို "ဇာနာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၁) ဆရာတော် အရှင်အရိယဝံသကို "အရိယဝံသဓေမဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု"

(၈၂) ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်နန္ဒမေဓာကို "နန္ဒသိရိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၃) ဝက်မစ္စတ်မြို့၌ သာသနာပြုတော် မူသော ဆရာတော် အရှင် စန္ဒမဉ္ဇုသာကို "စန္ဒာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၄) စလင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သြဘာသ ကို "သြဘာသဓေမဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၅) တလုပ်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသောဆရာတော် အရှင်သီရိမာလာ ကို "သီရိသဒ္ဓမ္မဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၆) ဆရာတော်အရှင်နန္ဒမာလာကို "တိက္ခပညာဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၇) ပခန်းကြီးမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ပညာ ဒီပကို "ပညာဒီပဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၈) ဆရာတော် အရှင်သြဘာသကို "ဥတ္တမဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၈၉) ယောမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင် သာသန ဇောတကို "သာသနဇောတဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရင်းပြင်-

(၉၀) အလုံမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်မေဓာကို "မုနိဝံသဓေမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၁) ဆရာတော် တပါး အရှင်ဇမ္ဗုဝေကို "စက္ကာဘိဝေမဟာဓမ္မရာဇ-ဂုရု"

(၉၂) ဆရာတော် တပါး အရှင်အဂ္ဂဓမ္မကို "အဂ္ဂဓမ္မာဘိဝေမ္ဟာဓမ္မ-ရာဇဂုရု"

(၉၄) မုံရွေးဆရာတော် အရှင်အရိယာလင်္ကာရအာဒိစ္စရံသီကို "ဂုဏ္ဌဝ-ဇိရာလင်္ကာရသီရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၅) မြေဒူးမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဝိဇ္ဇာဝရကို "ဝိသုဒ္ဓါစာရမဇ္ဈိမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၆) ပဉ္စာလဝါးမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်သာရ-မဉ္ဇူကို "သာရဝဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၇) မိုင်းကိုင်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မဝရကို ဓမ္မဝရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၈) ခေါင်းတုံ(ကောင်းတုန်)မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်စန္ဒပညာကို "ဇိနာဘိမုနိန္ဒဓဇ်မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၈) ကောင်းလင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်နန္ဒ-ပညာကို "နန္ဒပညာဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉၉) ကြုံသွပ်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကကို "ပညာစက္ကဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရင်းပြင်-

(၁၀၀) ဖုတ္တရာမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဒီပကို "ဉာဏဒီပဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၀၁) မြင်းခုံဘိုင်မြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဂုဏ-မာလာကို "ဂုဏမာလာဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၀၂) မြင်းစိုင်းမြို့၌ သာသနာပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓ-မာလာကို "ဂုဏဝံသသဓဇ်မဟာဓမ္မရာဇ်ဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ထိုမှတပါး မုံရွေးဆရာတော် အရှင်အရိယာလင်္ကာရအာဒိစ္စရံသီကို ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံ၍ "ဂုဏ္ဌဝဇိရာဘိလင်္ကာရသီရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။[၂]

၁။ အရှင်ဝိသုဒ္ဓါစာရ ဖြစ်မည် ထင်၏။
၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၂။ ၂၆၇-၂၅၆။

စက္ကိန္ဒာဘိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဝိရာဇဂုဏ် နှင့် စက္ကိန္ဒာဘိသိရိ သဒ္ဓမ္မဇေမဟာဓမ္မ ရာဇာဝိရာဇဂုဏ်

ဖော်ပြပါ စက္ကိန္ဒာဘိ စသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၂ ခုသည် သဒ္ဒနီတိနိဿယ စသော ကျမ်းပေါင်း ၄၀ ကျော်ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ညောင်ကန် ဆရာတော် ဦးပုမ် (ဦးဇမ္ဗုခဓ) ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဖြစ်သည်။ "စက္ကိန္ဒာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်" မှာ ပထမ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်၍ စက္ကိန္ဒာဘိသိရိ သဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်" မှာ ဒုတိယ ဘွဲ့တံဆိပ် ဖြစ်သည်၊ (အကျယ် အင်းဝ သာသနာဝင် နှင့် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း ညောင်ကန်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

အာဒိစ္စဝံသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုဏ်

"အာဒိစ္စဝံသာဘိဓဇ မဟာမေဃရာဇဂုဏ်" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မှာ ကာရိကာ နိဿယသာစ်, ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ ဋီကာသစ်ပါဋ်, စရိယာပိဋကအဋ္ဌကထာနိဿယ, ဗုဒ္ဓဝံသဋီကထာ နိဿယ စသည့် ကျမ်းဂန်များစွာကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ရတနာပူရ စတုတ္ထ မြို့တည် ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက်တွင် ထင်ရှားသည့် ငါးခုံဆရာတော် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။ (အမရပူရ သာသနာဝင်ကြည့်။)

သီလာစာရသဒ္ဓမ္မာဘိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဝိရာဇဂုဏ်

"သီလာစာရသဒ္ဓမ္မာဘိ ဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုဏ်" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက် ၁၁၉၀ - ပြည့်နှစ်က မင်းကွန်း ပုထိုးတော်ကြီး အနောက်မြောက်ယွန်း မဟာဗောဓိပင် မဟာရံ တံတိုင်းအနီး တောင်ယံတွင် ဆောက်လုပ်အပ်သော တောရဇေတဝန် မဟာဝေယန်ဘုံသာကျောင်းကို အလှူခံရသော အရည်ဝါသီဆရာတော် အရှင်သီလာစာရ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။[1]

ရှေဘိုမင်းတရားလက်ထက် ရဟန်းသံဃာတော်များအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၁၉၉ - ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ရှေဘိုမင်းတရားလက်ထက်တွင်လည်း ပရိယတ်, ပဋိပတ်, သတ္တိ, ဗျတ္တိနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသော ဆရာတော်, သံဃာတော်များအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကာ မူ၍ ဘုရားမြတ်စွာသာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူသည်။

---

[1] ကုန်းဘောင်ဆက်။ ၂။ ၄၆၁။

နန်းတက်သည့် ၁၁၉၉-ခုနှစ် နယုန် လပြည့်ကျော် ၁၃-ရက် နေ့တွင် သဲအင်းရွာ ဇာတိ သဒ္ဓမ္မဝံသာဘိသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သဲအင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သူရိယအား "သူရိယဝံသာဘိသိရိပဝရာလင်္ကာရဓမ္မဒေသနာပတိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ကပ်လှူ၍ သံဃဦးကိုင် သာသနာပိုင် ခန့်တော်မူသည်။

ဂင်းပြင် အောက်ပါ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ၁၂- ပါးတို့ အားလည်း "ရာဇာဓိရာဇဂုရု, ရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

(၁) ခင်မကန် ဆရာတော်အား "မဏိဇောတာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၂) ထီးလင်းဆရာတော်အား"ဝိရိယာဘိဝံသမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၃) ကွမ်းစိုက် ဆရာတော် အား "ပုညာရမ္ဘာဘိဝံသမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၄) မောင်းထောင် ဆရာတော်အား "ဉေယျဓမ္မာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၅) ယင်းတော်ဆရာတော်အား "ကေသရဝံသာဘိမဟာဓမ္မရာဇာဂုရာဇဂုရု"
(၆) နေ့ရင်းဆရာတော်အား "ဇမ္ဗုဒီပဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၇) ဒီပဲရင်းဆရာတော်အား"ဝိဇယာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၈) မိတ္ထီလာ ဆရာတော်အား "ဥတ္တမစက္ကိန္ဒဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၉) ထိန်နဲ ဆရာတော်အား "ပညာလင်္ကာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၁၀) မိုးကျောင်းရဲ ဆရာတော်အား "ဝိစာရိန္ဒာဘိဝံသမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၁၁) မိုးညှင်း ဆရာတော်အား "နရိန္ဒာဘိသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၁၂) လယ်ကိုင်းဆရာတော်အား "ဂဏ္ဌာဘိစက္ကဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"[၁]

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၂။ ၅၅၂။ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ပေးပုံ ၃-ဆင့် ဖြစ်၏၊ ၁- အဆင့် ဝမ္မသေနာပတိ (သာသနာပိုင်)၊ ၂- ဂဆင့် ရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ ၃- အဆင့် ရာဇဂုရု၊

ဥယျဝမ္မာဘိဝံသသီရိပဝရာလင်္ကာရဝမ္မသေနာပတိ မဟာဝမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု

"ဥယျဝမ္မာဘိဝံသ" အစရှိသော ဖေါ်ပြပါ တံဆိပ်တော်ကား စိတ္တ-နိဂ္ဂဟကျမ်၊ ဓုရာရမ္ဘပဒီပဒါကျမ်း စသည့် ကျမ်းပေါင်း ၁၆ - ကျမ်းတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော သာသနာပိုင် ဒုတိယ မောင်းထောင် ဆရာတော် အရှင်ဥယျမဟာထေရ်အား ရှေ့ဘိုမင်း (သာယာဝတီမင်း)က သက္ကရာဇ် ၁၂၀၁ - ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၅ - ရက်နေ့တွင် လှူဒါန်းသည့် သာသနာပိုင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်၊ ဖေါ်ပြပါ မောင်းထောင် ဆရာတော်ကား လွန်စွာ ထူးခြားသည်၊ ၁၁၉၉ - ခုနှစ် နယုန်လကလည်း သာယာဝတီမင်းတရား လှူဒါန်းသည့် "ဥယျဝမ္မာလင်္ကာရ မဟာဝမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့သည်၊ ပဉ္စမသံဂါယနာတင်မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်အခါ၌လည်း သက္ကရာဇ် ၁၂၁၅ - ခုနှစ် ကဆုန်လတွင် "ဥယျဝမ္မာဘိ မုနိဝရ ဉာဏကိတ္တိသီရိဇ ဝမ္မသေနာပတိ - မဟာဝမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိ၍ ဒုတိယအကြိမ် သာသနာပိုင် ဖြစ်တော်မူသည်။[1]

ရာဇာဝိရာဇဂုရု, ရာဇဂုရု ဆရာတော် ၁၃ - ပါး

သာသနာပိုင် ဒုတိယ မောင်းထောင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ မေ့းရပ်ဌာနေ ဖြစ်သော နတ်ရဲတောင်ရွာ၌ သာသနာပိုင် ဒုတိယ မောင်းထောင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကောင်းမှုတော်စေတီ၌ ၁၂၁၆ - ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁ - ရက်နေ့က စိုက်ထူသော ကျောက်ထီးတော်ကြီးများကို လှူသူများစာရင်းတွင် ရာဇာဝိရာဇဂုရု, ရာဇဂုရု ဆရာတော်ကြီး ၁၃ - ပါး တို့၏ စာရင်းကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

(၁) "သုဒဿနဝရမေမ္မသာမိမဟာမေ္မ ရာဇာဝိရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံတော်ရှိသော ရွှန်းစုဝန် မဟာမင်းထင်မင်းကျော် ဆရာတော်က ပဌမ ကျောက်ထီး ၁။

(၂) "ဉာဏိန္ဒာဘိသီရိဝ ပရမ မဟာဝမ္မ ရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံတော်ရှိသော တောင်ညို မြို့စား၊မင်းသမီး ဆရာတော်က တတိယ ကျောက်ထီး ၁။

[1] မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်တော် သာသနာဝင်ကြည့်။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယ သာသနာဝင်။ ၁၇၁ - ၁၉၇ လည်းကြည့်။

(၃) "ခေမာလက်ာရ ဂုဏ်ကိုတ္တိသိရိမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံ တော်ရှိသော ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့စားမင်းသား ဆရာခတော်က ပဌမ ကျောက်ထီး ၁။

(၄) "ဥတ္တမာစာရ ပရမဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံ တော်ရှိသော ဆင်ဝန်သတိုးမဟာမင်းခေါင် ဆရာတော်က ဆဋ္ဌမ ကျောက်ထီး ၁။

(၅) "ဇာဝဂရာဓမ္မ ပရမကိတ္တိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံ တော်ရှိသော ဆရာတော်က သတ္တမကျောက်ထီး ၁။

(၆) "ပုညာဘိဓဇဓမ္မာလက်ာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံ တော်ရှိသော ဆရာတော်က ၁။

(၇) "ဇမ္ဗုဒီပဓဇပရမ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု" တံဆိပ် နာမံတော် ရှိသော နေရင်းဆရာတော်က ဧကာဒသမ သံစက်ဝန်းထီးကြီး ၁။

(၈) "ဝိသုဒ္ဓါစာရဓဇမဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု" တံဆိပ် နာမံတော် ရှိသော ယိုးဒယားဝန် ပင်လယ်မြို့စား မင်းလှကျော်သူ ဆရာတော်က စိုက်လှူအပ်သော ပဌမ ကျောက်ထီး ၁။ [1]

(၉) "ဇိနာလက်ာရမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိ ရာဇဂုရု" တံဆိပ် နာမံတော် ရှိသော ငါးစို့ဆရာတော်က စိုက်ထူအပ်သော တတိယ ကျောက်ထီး ၁။

(၁၀) "ကလျာဏဇောတသာသနဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံတော် ရှိသော ဆရာခတော်က စိုက်ဆောက် အပ်သော စဘုတ္ထ ကျောက်ထီး ၁။

(၁၁) "ဓေသရာလက်ာရမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" တံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော ဆရာတော်က စိုက်လှူအပ်သော ပဌမ ကျောက်ထီး ၁။

(၁၂) "ဉာဏမဇ္ဇုသော ဓမ္မာလက်ာရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" တံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော ဆရာတော်က ဆဋ္ဌမ ကျောက်ထီး ၁။

(၁၃) "ပဏ္ဍိတာဝရ ဓမ္မသာမိ သိရိမဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု" တံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော ဆရာတော်က သတ္တမ ကျောက်ထီး ၁၊

၁။ မှခ်ပြာသာဒ်က စ၍ အရှေ့တူရှအရပ်သို့ အစဉ်အတိုင်း စိုက်ထူလှူဒါန်းသည့် ထီးများကို ဆိုလိုသည်။

ဟူ၍ "ရာဇာဓိရာဇဂုရု, ရာဇဂုရု" ဆရာတော် ၁၃ - ပါး နာမည်များကို ဟော်ဌရ၏၊ ယင်းဆရာတော် ၁၃ -ပါးသည် ဒုတိယ မောင်းထောင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီးအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူစဉ်က ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူခံ ရရှိစဉ်က ဆရာတော်တချို့ ပါဝင်ဘွယ်ရှိသည်။[1]

ပညာဇောတာဘိသိရိပဝရဝိဇယာလင်္ကာရ
ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖေါ်ပြပါ ပညာဇောတာဘိသိရိပဝရ စသော တံဆိပ်တော်သည် သုတ်ပါ ထေယျ အဌကထာနိဿယသစ်, အဂ်ုတ္တိုရ်ပါဠိတော်နိဿယသစ်, အဂ်ုတ္တိုရ်အဌ ကထာနိဿယသစ် စသည့် ကျမ်းပေါင်းများစွာကို ပြုစုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဒုတိယ ဗားကရာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပညာဇောတအား ၁၂၁၀ - ခုနှစ် ကန်ခူးလဆန်း ၁၅ - ရက်နေ့တွင် ပုဂံမင်းတရားက လှူဒါန်း သည့် သာသနာပိုင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်။

အခြား အောက်ပါဆရာတော် ၂၁ - ပါးတို့အားလည်း "ရာဇာဓိရာဇ ဂုရု, ရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းတော်မူသည်။

(၁) မဟာဝိဇယာရာမတိုက်တော်နေ ဇေခုန်ဆရာတော် အရှင်ဒီပါ-လင်္ကာရအား "ဒီပါလင်္ကာရာဘိသိရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၂) ပခန်းမင်းသမီး တိုက်နေ ပခန်းမြို့ဆရာတော် အရှင်ပဒုမအား "ပဒုမာဘိသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"
(၃) ဗန်းခေါ်တိုက်နေ ရွှေဘာသင်္ဘောမြို့ အရှင်ပဏ္ဍိတအား "ပဏ္ဍိတ ဂံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၄) မဟာဝိဇယာရာမတိုက်တော်နေ မြေထဲမြို့ဆရာတော် အရှင်အရိယ အား "အရိယဝံသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၅) မဟာဝိဇယာရာမတိုက်နေ အဝမြို့ဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ အား "ကလျာဏဝံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၆) မဟာဝိဇယာရာမတိုက်နေ ရွှေမြို့တော်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတ အား "ပဏ္ဍိတာဘိ သိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"
(၇) သရက်တောမြောက်တိုက်နေ ဒီပဲရင်းမြို့ဆရာတော် အရှင်ဥတ္တမ အား "ဥတ္တမာစာရာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

၁။ ဦးသောကမဟာရဇာနိစာတမ်း ပေမှု။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဝိသု-တာရာမတိုက်တော် သာသနာဝင်လည်း ကြည့်။

(၈) ဆီးဗန်းနီတိုက်နေ ဟန်လင်းမြို့ဆရာတော် အရှင်သီလာစာရအား "သီလာစာရာဘိသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၉) မြသိန်းတန်တိုက်နေ ဒီပဲရင်းမြို့ဆရာတော် အရှင်သီရိမာလာအား "သီရိမာလာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၀) သရက်တောတိုက်နေ ပခန်းကြီးမြို့ ဆရာတော် အရှင်ယော၀ဏ္ဏစာရအား "ယော၀ဏ္ဏစာရာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၁) တောင်လေးလုံးတိုက်နေ ရွှေမြို့တော်ဆရာတော် အရှင်ဇယန္တ၀ရအား "ဇယန္တ၀ရ၀ံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၂) ဂူကြီးတိုက်နေ ဒီပဲရင်းမြို့ဆရာတော် အရှင်သူရိယအား "သူရိယ ၀ံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၃) လောကမှန်ကင်းတိုက်နေ ပင်းတလဲမြို့ ဆရာတော် အရှင်စိတ္တရအား "စိတ္တရမာလာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၄) ဂူကြီးတိုက်နေ ရွာသစ်ကြီးဆရာတော် အရှင်မေ၀အား "မေ၀ လင်္ကာရသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၅) မြင်းစုဝန်တိုတ်နေ ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့ဆရာတော် အရှင် အာစာရအား "အာစာရာဘိ၀ံသဓဇမဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု"

(၁၆) စီးတော်မြင်းဝန်တိုက်နေ မြေဒူးမြို့ ဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလာ သာမိအား "သုမင်္ဂလသာမိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၇) ဆတဲင်တိုက်နေ ကန္ဒီမြို့ ဆရာတော် အရှင်သာဂရအား "သာဂရ-၀ံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု"

(၁၈) အောင်မြေခရှာဘုံတိုက်နေ ရွှေမြို့တော်ဆရာတော် အရှင်ကေတု အား "ကေတုမာလာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၁၉) သစ်ဆိမ့်တိုက်နေ ပင်းမြို့ဆရာတော် အရှင်သာသနအား "သာသန ၀ံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၂၀) ကတိုးတိုက်နေ ရွှေမြို့တော်ဆရာတော် အရှင်အာလောကအား "အာလောက၀ံသာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၂၁) စန္ဒာမုနိတိုက်နေ ဆင်ဖြူကျွန်းဆရာတော် အရှင်ပညာသီဟအား "ပညာသီဟာဘိသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အသီးသီး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။[၁]

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်။ ၇၀ - ၇၁။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ဘွဲ့တံဆိပ်ဆက်ကပ်ပွဲနှင့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်, ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်တော်မူသော ပဌမ သံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၁၆-ခုနှစ် ပါဆိုလဆန်း ၂-ရက်နေ့တွင် သာသနာပိုင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ညောယျနှင့် အခြားဆရာတော် ၄၂-ပါးတို့အား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းလေသည်၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်သည့် အကြောင်း ကြေငြာခဲ့သည်မှာ ၁၂၁၅-ခု ကဆုန်လက ဖြစ်၏၊ သို့ရာတွင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ပြုလုပ်စေ၍ ဆက်ကပ်သည်မှာ ၁၂၁၆-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၂-ရက်နေ့ ဖြစ်သည်၊

အမရပူရ ရွှေမြို့တော် အတွင်း အနောက်မြောက်ထောင့် ဆင်ကြိုးရွှေကူ ဘုရားရင်ပြင်တော် အနီး မြောက်နန်းမတော်မိဖုရား သိရိမဟာရတနာမင်္ဂလာ ဒေဝီက သုဓမ္မာဇရပ် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသဖြင့် ရေစက်တော်သွန်းချ တံဆိပ်တော်လှူ ထွက်တော်မူရာ သာသနာပြုဆရာတော် အရှင်ညောယျ ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် အရံဆရာတော် သံဃာတော် ၄၂-ပါးတို့ကို တပ်ဦးတော်ကပင့်ဆောင် ကြွသွားတော်မူစေ၍ သံဃာ့ဦးကိုင် သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးလှူရန် တံဆိပ်တုံးများကိုရွှေဖောင်ပေါ်တွင် တင်၍ထီးဖြူတော်ဆောင်း မိုးပြီးလျှင် မှူးတော် မတ်တော်တို့ ဗောင်းဝတ်လုံ စလွယ် ဆင်ယင် ပိုက်ပွေ့ စေပြီးမှ ရွှေဖျား စခြောင်သိုင်းနှင့် ရင်းနှောက် စည်တော်စုံ ခင်းကျင်း၍ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား, အရှင်မိဖုရားခေါင်ကြီး ဘုရား, မင်းမိဖုရား မင်းညီမင်းသား မှူးတော် မတ်တော် အပေါင်းတို့ ခြံရံ လျက် ၁၂၁၆-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၂-ရက်နေ့တွင် တပ်တော်, ဝန်းတော်မင်း အခင်းအကျင်းများနှင့် ထွက်တော်မူပြီးလျှင် သုဓမ္မာဇရပ်ကို ရေစက်သွန်းချတော်မူသည်၊ ဆုတောင်းတော်စာနှင့် တံဆိပ်တုံးများကို ဖတ်လျှောက်မြဲ ဖတ်လျှောက်ပြီးလျှင်–

(၁) သံဃာ့ဦးကိုင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ညောယျအား "ညောယျဓမ္မာဘိမုနိဝရဥာဏကိတ္တိ သိရိသဒ္ဓမ္မဓဇဓမ္မသေနာ ပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂) ဗားကရာဆရာတော်အား "ပညာဇောတ ဓမ္မသိရိကပိဓဇမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) ပြည်ဆရာတော်အား "မေဓာဘိဝံသ သဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

(၄) ခင်မကန် ဆရာတော်အား "မဏိဇောတသဒ္ဓမ္မာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၅) စံကျောင်းဆရာဇတော် အရှင်စန္ဒိမာအား "စန္ဒိမာဘိသိရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၆) ထီးလင်းဆရာဇတော်အား "ဝိရိယာဝရ အရိယာဝံသ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၇) ဘုံကျော်ဆရာတော်အား "ပညာသာမိ ကဝိသာရုဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) စကုဆရာဇတော်အား "မုနိန္ဒပရမဓမ္မသိရိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၉) တုတ်သုန်းဆရာတော်အား "အရိယဝံသာလင်္ကာရဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၀) ဆင်တဲဆရာဇတော်အား "ဉာဏကိတ္တိ'ယတိသာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၁) ကတိုးဆရာတော်အား "သာသနဇောတာဘိကဝိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၂) မာရ်အောင်ဆရာတော်အား "ဇမ္ဗုဒီပဓဇ မုနိဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၃) လောကမှန်ကင်းဆရာတော်အား "ကလျာဏဝံသ အရိယဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၄) ယင်းတော်ဆရာတော်အား "ကေသရဝံသ သဒ္ဓမ္မသိရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၅) မဟာဗောဓိဆရာဇာတော်အား "ကဝိန္ဒဓဇဂုဏမဇ္ဈုသာ မဟာဓမ္မရာဇာဓိဇဂုရု"

(၁၆) အမရပူရမြို့ဝန်ဘိုးကန် အုတ်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်ဝါယမအား "ဝါယာမဓဇသဒ္ဓမ္မသိရိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၇) သမ်ဆိမ့်ဆရာတော်အား "တေဇောသာဘိ ပဏ္ဍိတဂုဏ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၈) ညောင်ကန်ဆရာဇာတော်အား "ဉာဏိန္ဒာဘိပဏ္ဍိတ ပုရမ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၉) သရက်တောဆရာနတော်အား " မေဝတိမုနိပရိမဓမ္မာဒ္ဓမ္မမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု "

(၂၀) လေးထပ်ဆရာနတော်အား " ပညာသီဟာဘိ မုနိသဒ္ဓမ္မ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု " ၁

(၂၁) ဘုံကျော်တိုက်နေ ဆရာတော် အရှင်ဝဏ္ဏအား " ဝိမလာစာရဝ ဉာဏဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၂၂) တောင်လေးလုံးဆရာတော် အရှင်ဇယန္တအား " ဇယန္တာဘိပံသု ဝရဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၂၃) ဂူကြီးဆရာတော်အား " စန္ဒာဘိသိရိ ကဝိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၂၄) အောင်မြေရွှေဘုံဆရာတော်အား " ဓကတုဓမ္မာရာလင်္ကာရဓဇ မဟာမမ္မရာဇဂုရု "

(၂၅) ပုသိမ်ဆရာတော်အား " သဒ္ဓမ္မရံသီ ဓရိယပရမ မဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု "

(၂၆) ခွေးချိုဆရာတော်အား " ဇနိန္ဒာဘိ မုနိယသစိဘ္ဘ မဟာဓမ္မရာဇ ဂုရု "

(၂၇) ထီးလင်းဆရာတော် အရှင်သီရိအား " သီရိန္ဒာဘိဓဇာတဓမ္မာ လင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၂၈) မေယဝတီဆရာတော်အား " ဇနိန္ဒာဘိဉာဏသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု "

(၂၉) ပင်းဆရာတော်အား " ခေမာလင်္ကာရ ဂုဏာဘိတ္တိသာရ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု "

(၃၀) အာသောကာရုမတိုက်နေ ဆရာတော် အရှင်ဂုဏအား " ဂုဏာ ဘိဝရဓမ္မကဝိဇောတမဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

(၃၁) မြင်းဝန်ဆရာတော်အား " အာစိဏ္ဏာဘိစဏ္ဍသဒ္ဓမ္မကိတ္တိ မဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု "

(၃၂) ပင်းတလဲ ဆရာတော်ဘုရားအား " သုဇာတပရမဂုဏပဘိသာရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု "

၁။ နံပါတ် ၂၀-အထိ အဇာမိရာဇဂုရု ဖြစ်၏။

(၃၃) ရွှေယင်းမော ဆရာတော်အား "ဇာဂရာန္တမုနိသဒ္ဓမ္မ၀ရ မဟာ၀မ္မ ရာဇဂုရု"

(၃၄) ဆူးခါး ဆရာတော်အား "နန္ဒမေ၀ဘိသိရိပရမ မဟာ၀မ္မရာဇ ဂုရု"

(၃၅) ရွှေတိုက်ဝန် ဆရာတော်အား "အရိန္ဒမ၀ရဗုဒ္ဓိ၀ိမလ မဟာ၀မ္မရာဇ ဂုရု"

(၃၆) ရွှေတောင် ဆရာတော်အား "ပဏ္ဍိတ၀ဇမုနိန္ဒ ဃောသ မဟာ၀မ္မ ရာဇဂုရု"

(၃၇) ကျောက်မြောင်း ဆရာတော်အား "ကေတုမာလာလင်္ကာရ ၀မ္မ ရာဇဂုရု"

(၃၈) ဂူကြီး ဆရာတော်အား "၀ရသမ္ဘော၀ိအရိယ၀ဇမဟာ၀မ္မရာဇ ဂုရု"

(၃၉) ဂူကြီး ဆရာတော် တပါးဖြစ်သော အရှင်ဃောသအား "ဃောသ ၀ဏ္ဏ၊စာရာဘိကဝိ၀ဇ မဟာ၀မ္မရာဇဂုရု"

(၄၀) ကျော်အောင်စံထား၊ဆရာတော်အား "ကဝိသာရယသကိတ္တိပရမ မဟာ၀မ္မရာဇဂုရု"

(၄၁) အင်းနား ဆရာတော် အရှင်၀မ္မနန္ဒအား "၀မ္မနန္ဒာဘိသိရိ၀ဇ မဟာ၀မ္မရာဇဂုရု"

(၄၂) ရေလယ်ဘိုက် ဆရာတော်အား "နန္ဒမေ၀စာရသိရိပရမမဟာ ၀မ္မရာဇဂုရု"

(၄၃) အနောက်နန်းတော်တိုက်အုပ် ဆရာတော်အား "ဝိစာရိန္ဒာဘိသိရိ ကဝိ၀ဇမဟာ၀မ္မရာဇဂုရု"

ဟူသော တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ်တော်မူသည်၊ ဆက်ကပ်တော်မူပြီး နောက် မင်းတရားသည် ရှေနန်းတော်သို့ ကြွတော်မူသည်။[1]

တဖန် သက္ကရာဇ် ၁၂၁၇-ခုနှစ် ၎ငယ်မ၀ါဆိုလဆုတ် ၁၄ ရက်နေ့တွင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် မိဖုရားခေါင်ကြီး ၃ ပါးနှင့် အတူတကွ သုဓမ္မာ ဇရပ်သို့ စာနာထွက်တော်မူ၍ သံဃာ့ဦးကိုင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီးနှင့်

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၃။ ၂၀၄-၂၀၇။

ဆရာတော် သံဃာတော် ၃၆၉ ပါးတို့အား ၁၈၈၇ တစုံစီ ဆက်ဟပ် လှူဒါန်းတော်မူပြီး-

(၁) တိုက်ဘော်ဖန် စည်ပုတ္တရာ ဆရာတော် အရှင်သီရိမာလာအား "သီရိပရမာလင်္ကာရုဓမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂) မင်းတဲဆရာတော် အရှင်ဥတ္တမအား "ဥတ္တမာဘိဝုဝရပရမဓမ္မ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) စလင်း ဆရာတော် အရှင်လလျာဏအား "လလျာဏဓဇာတသာသနဓမ္မ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၄) ပခန်းကြီး ဆရာတော် အရှင်သုဒဿနအား "သုဒဿနဓရသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၅) မောင်းထောင်ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိအား "ပညာသာမိသီရိ ကဝိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၆) မိတ္ထီလာ ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရအား "ဇာဂရာဘိဝံသ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၇) အုတ်ကျောင်းတိုက်နေ ဆရာတော် အရှင်ဝိစာရအား "ဝိစာရိန္ဒာဘိ သီရိကဝိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) စီးတော်မြင်းဝန်တိုက်နေ ဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလအား "သုမင်္ဂလပရမမဏိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဟူသော တံဆိပ်တော်ကို လှူဒါန်းတော်မူသည်။[1]

ရင်းပြင် ၁၂၁၀ ခုနှစ် တန်ခူးလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ကွင် ပိဋကတ်တော် ရေးကူးရာဘုင် (ကျောက်ထက် အကျွေရာတင်ရာတွင်) ပခဝန ထိပ်တန်းဝန်ဆောင် ကြည့်ရှုပြင်ဆင်မည့် ဆရာတော်များဖြစ်စေတော်မူသော-

(၁) ဒကွေ်ဈာရာမ ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရအား "ဇာဂရာဘိဝံသ တိပိဋကဓရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂) စီးတော်မြင်းဝန်ဘိုက် ဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလအား "သုမင်္ဂလသာမိသီရိပဝရမဏိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) ဆီးဗန်းနီဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒအား "နရိန္ဒာဘိသီရိသဒ္ဓမ္မဇောတိ ပါလဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်များကို အသီးသီး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။[2]

၁။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၃။ ၂၁၉။ ၂။ ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၃။ ၂၃၇ ကြည့်

၁၂၄၆ - ခုနှစ်တွင် တောင်တော်ဆရာတော် အရှင်မာလာအား "မာလာလင်္ကာရသိရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဂုဏာဝါဘိလင်္ကာရသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု

"ဂုဏာဝါဘိလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ပဂၢိဏ္ဍကဝိသာဇနာ စသော ကျမ်းကြီးများကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့လုံးတော်တိုက်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂုဏာဝါအား ပဉ္စမ သံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းဘုရားကြီးက လှူဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်၊ အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း လုံးတော်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

ပညာသီဟ သာသနာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု
ပညာသီဟာဘိ သိရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ ပညာသီဟ သာသနာလင်္ကာရ စသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ မဟာရာဇဝင်ကြီး ဦးကာ, မဟာရာဇဝင်ကြီး ဦးကာ နိဿယ, ပရိဝါပါဠိတော် နိဿယ, ကခ်ါယောဇနာ မဟာဦးကာ ကျမ်းကြီး စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူသည့် မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင် သစ်ဆိမ့်တိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပညာသီဟ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြစ်သည်။ (အကျယ် "မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း" သစ်ဆိမ့်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

အဂ္ဂမဟာလင်္ကာရ ကုဝိဓ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု

ဖော်ပြပါ အဂ္ဂမဟာလင်္ကာရ စသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်သည် ဝိမတိဝိနောဒနီဦးကာ နိဿယ, သိင်္ဂါလောဝါဒ ဆုံးမစာ, မေမပဒပါဠိတော် နိဿယ စသည့် ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည့် သင်္ဃာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်အဂ္ဂမဟာလင်္ကာရ၏ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဖြစ်သည်၊ ၁၂၄၇ - ခုနှစ်တွင် ပုံလွှန်တော်မူသည်။ (အကျယ် "မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း" သင်္ဃာ သာသနာဝင်ကြည့်။)

သီပေါမင်းလက်ထက် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ
ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း

၁၂၄၀ - ပြည့် နှစ်တွင် နန်းတက်သော သီပေါမင်းတရားသည်လည်း ၁၂၄၃ - ခုနှစ်တွင် ရှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာဂရအား "ဇာဂရ

ဘိဓဇသဒ္ဓမ္မ၀ံသ ဓမ္မသေနာပတိ အတုလာဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လှူဒါန်းတော်မူသည်။

၁၂၄၆-ခုနှစ် တော်သလင်းတွင် သတ္တိ, ဗျတ္တိ, ပရိယတ်, ပဋိပတ် ဂုဏ်၀ါ သီကွာ သီလ နှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ် ၈၀-တို့အား ဂုဏ်သီကွာအလိုက် တံဆိပ်တော်များကို အနိမ့်, အမြင့် ၅-ဆင့် ခွဲ၍ လှူဒါန်းတော်မူသည်။

သာသနာပိုင်ဆရာတော်မှာ-

၁-အမှတ်ထား၍ "မာလာလင်္ကာရ အတုလဓိပတိ သီရိပ၀ရဓဇဓမ္မ သေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

၂-အမှတ်ဆရာတော်တို့၏ တံဆိပ်တော်မှာ ဘွဲ့ရင်းတွင် အတုလ, ဓိပတိ, ပ၀ရ, ဓဇ-လေးချက် ထည့်သွင်း၍ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

၃-အမှတ်ဆရာတော်တို့ တံဆိပ်တော်မှာ အတုလကိုနုတ်၍ ကျန် ၃-ချက်ကို ထည့်၍ လှူဒါန်းတော်မူသည်။

၄-အမှတ်ဆရာတော်တို့၏ တံဆိပ်တော်မှာ အတုလ ဓိပတိကို နုတ်၍ ကျန် ၂-ချက်ကို ထည့်သွင်း၍ လှူဒါန်းတော်မူသည်။

၅-အမှတ်ဆရာတော်တို့၏ တံဆိပ်တော်မှာ အတုလ, ဓိပတိ, ပ၀ရကို နုတ်၍ ကျန် ၁-ချက်ကို ထည့်သွင်း၍ လှူဒါန်းတော်မူသည်။

မင်းမြတ်သည် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ခြင်း ခံယူရမည့် ဆရာတော်တို့ကို ရှေနန်းတော်ဦး မြေနန်းတော်သို့ ပင့်ဖိတ်၍ ရိုဇသလေးမြတ်စွာ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

သာသနာပြုဆရာတော် (သာသနာပိုင်ဆရာတော်) မာလာလင်္ကာရ သီရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရုအား "မာလာလင်္ကာရဓဇဓမ္မသေနာပတိ အတုလ ဓိပတိသီရိပ၀ရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်း တော်မူသည်။

ပဌမတံဆိပ်တော်

(၁) စံကျောင်းဆရာတော် သက်တော် ၆၉-နှစ်ရှိ အရှင် သုဒဿန အား "သုဒဿနဓဇ အတုလ ဓိပတိ သီရိပ၀ရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

(၂) မြေတောင်ဆရာတော် သက်တော် ၆၂ - နှစ်ရှိ အရှင်အာလောက အား "အာလောကာဘိဓာ အတုလဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) အောင်မြေရွှေဘုံဆရာတော် သက်တော် ၇၀ - နှစ်ရှိ အရှင်ကေတု အား "ကေတုဓမ္မာဘိဓာ အတုလဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၄) ဆီးဗန်းနီဆရာတော် သက်တော် ၇၂ - နှစ်ရှိ အရှင်နရိန္ဒ အား "နရိန္ဒာဘိဓာ အတုလဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

(၅) ဆင်တဲဆရာတော် သက်တော် ၇၄ - နှစ်ရှိ အရှင်သာဂရ အား "သာဂရစံသဓာ အတုလဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

(၆) မဟာဝိဇိတာရုမဆရာတော် သက်တော် ၅၀ - နှစ်ရှိ အရှင်ကေတု အား "ကေတုမာလာ ဘိဓာ အတုလဓိပတိ ပဝရ မဟာမေဓာဝီ ရာဇဂုရု"

(၇) မှန်ကျောင်းဆရာတော် သက်တော် ၄၇ - နှစ်ရှိ အရှင်ဉာဏစံသ အား "ဉာဏစံသာဘိဓာ အတုလ ဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာမေ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

တံဆိပ်တော်တို့ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဒုတိယတံဆိပ်တော်

(၁) ဒဂ္ဂီဏာရုမဆရာတော် သက်တော် ၅၆ - နှစ်ရှိ အရှင်ပဏ္ဍိတ အား "ပဏ္ဍိတဓာ ဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂) မဏ္ဍာလာရုမဆရာတော် သက်တော် ၇၉ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိစိတ္တ အား "ဝိစိတ္တာဘိဓာ ဓိပတိ ပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) စိတ္တရာရုမ ဆရာတော် သက်တော် ၆၉ - နှစ်ရှိ အရှင်သုဇာတ အား "သုဇာတာဘိဓာ ဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

(၄) ဘုံကျော်ဆရာတော် သက်တော် ၈၇ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိမလ အား "ဝိမလာစာရဓဇဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

(၅) မိုးထားဆရာတော် သက်တော် ၅၄ - နှစ်ရှိ အရှင်သုဇာတအား "သုဇာတာဘိ သီရိဓဇ ဓိပတိ ပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"

(၆) မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော် သက်တော် ၄၇ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိသုဒ္ဓအား "ဝိသုဒ္ဓါဘိဓဇဓိပတိသီရိပဝရမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇ်ဂုရု"

(၇) မေယဝတီဆရာတော် သက်တော် ၆၀ - နှစ်ရှိ အရှင်ဇနိန္ဒအား "ဇနိန္ဒာဘိဓဇဓိပတိသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) လှဆွေဆရာတော် သက်တော် ၆၄ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝီရိယအား "ဝီရိ-ယာရမ္ဘဓဇဓိပတိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၉) ပခန်းဆရာတော် သက်တော် ၆၄ - နှစ်ရှိ အရှင်နန္ဒအား "နန္ဒာဘိ ဓဇ်ဓိပတိသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၀) နန်းဦးဆရာတော် သက်တော် ၃၉ - နှစ်ရှိ အရှင်ဉာဏိန္ဒအား "ဉာဏိန္ဒာဘိဓဇပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇ်ဂုရု"

(၁၁) ဒီပဲရင်းဆရာတော် သက်တော် ၅၄ - နှစ်ရှိ အရှင်ဓမ္မသာမိအား "ဓမ္မသာမိဓဇပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၂) မကွေးရာဆရာတော် သက်တော် ၆၆ - နှစ်ရှိ အရှင်အာစာရာအား "အာစာရာရမ္ဘဓဇပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်လက် လှူဒါန်းဘော်မူသည်။

တတိယတံဆိပ်တော်

(၁) ငါးကျမ်းဆရာတော် သက်တော် ၇၄ - နှစ်ရှိ အရှင်သဒ္ဓမ္မအား "သဒ္ဓမ္မဓဇသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇ်ဂုရု"

(၂) တိုက်အုပ်ဆရာတော် သက်တော် ၄၂ - နှစ်ရှိ အရှင်ဉာဏအား "ဉာဏာဘိဓဇသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော် သက်တော် ၆၀ - နှစ်ရှိ အရှင်အာစယအား "အာစယဝံသဓဇသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၄) ထရံကာဆရာတော် သက်တော် ၃၉ - နှစ်ရှိ အရှင်ဣန္ဒကအား "ဣန္ဒကာဘိဓဇသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၅) သောဘိတာရုမဆရာတော် သက်တော် ၄၆ - နှစ်ရှိ အရှင်သဒ္ဓမ္မအား "သဒ္ဓမ္မပါလဓဇသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၆) အမေရှေ့ပြင် ငါးစို့ဆရာတော် သက်တော် ၄၃ - နှစ်ရှိ အရှင်အာစာရာရမ္ဘာအား "အာစာရာရမ္ဘဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၇) လယ်ကိုင်းဆရာတော် သက်တော် ၅၂ - နှစ်ရှိ အရှင်သုမနအား "သုမနာဘိဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) မင်္ဂလာရာမဆရာတော် သက်တော် ၅၅ - နှစ်ရှိ အရှင်ဉာဏအား "ဉာဏဝံသဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၉) ဆူးခါးဆရာတော် သက်တော် ၅၇ - နှစ်ရှိ အရှင်သုမနအား "သုပနဝံသဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၀) ရမည်းသင်းဆရာတော် သက်တော် ၅၉ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝါယာမအား "ဝါယာမဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၁) လက်ဝရာမဆရာတော် သက်တော် ၃၇ - နှစ်ရှိ အရှင်နန္ဒမဇ္ဈိအား "နန္ဒမဇ္ဈိသာဘိဓဇသိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၂) သက်ပန်းဆရာတော် သက်တော် ၆၉ - နှစ်ရှိ အရှင်ဥယျအား "ဥယျမမ္မာဘိဓဇသိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၃) ဝိဇယာရာမဆရာတော် သက်တော် ၆၅ - နှစ်ရှိ အရှင်မုနိန္ဒအား "မုနိန္ဒာဘိဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၄) ဘောင်ခွင်ဆရာတော် သက်တော် ၄၁ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိသုဒ္ဓအား "ဝိသုဒ္ဓသိလာစာရဓဇသိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ် လျှုဒါန်းတော်မူသည်။

စတုတ္ထတံဆိပ်တော်

(၁) သက်တော် ၃၅ - နှစ်ရှိ အရှင်ကုမာရအား "ကုမာရာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂) သက်တော် ၅၁ - နှစ်ရှိ အရှင်နာဂိန္ဒအား "နာဂိန္ဒာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) သက်တော် ၄၅ - နှစ်ရှိ အရှင်ပညာအား "ပညာသာမိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၄) မြို့သာဆရာတော် သက်တော် ၅၃ - နှစ်ရှိ အရှင်သုမနအား "သုမနာစာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၅) မိုးကောင်းဆရာတော် သက်တော် ၅၃ - နှစ်ရှိ အရှင်အာစရိယအား "အာစရိယဝံသဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၆) သင်္ဂီဆရာတော် သက်တော် ၆၆ - နှစ်ရှိ အရှင်ပညာရိအား "ဓမ္မစာရိနန္ဒာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၇) ညောင်ကန်ဆရာတော် သက်တော် ၆၂ နှစ်ရှိ အရှင်ဝဇိရအား "ဝဇိရာဝုဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) မိုးထိုဆရာတော် သက်တော် ၅၀ - နှစ်ရှိ အရှင်သုမနအား "သုမနဝံသဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၉) မဟာဓမ္မိကာရာမဆရာတော် သက်တော် ၄၆ - နှစ်ရှိ အရှင်သုဇာတအား "သုဇာတာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၀) သက်တော် ၄၀ - နှစ်ရှိ အရှင်သုနန္ဒရအား "သုနန္ဒရာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၁) သက်တော် ၄၀ - နှစ်ရှိ အရှင်ဂန္ဓမဠာအား "ဂန္ဓမဠာသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၂) သက်တော် ၇၃ - နှစ်ရှိ အရှင်စန္ဒာလင်္ကာရအား "စန္ဒာလင်္ကာရ ဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၃) အရှေ့မတ္တရာ ဆရာတော် သက်တော် ၅၄ - နှစ်ရှိ အရှင်သီလအား "သီလာစာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၄) မင်းခင်းဆရာတော် သက်တော် ၅၆ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိမလအား "ဝိမလာစာရဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၅) ဝေဠုဝန်ဆရာတော်သက်တော် ၆၀ - နှစ်ရှိ အရှင်နန္ဒမာလာအား "နန္ဒမာလာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၆) ခေါတောဆရာတော် သက်တော် ၅၂ - နှစ်ရှိ အရှင်ဇယန္တအား "ဇယန္တဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၇) ရှေပြည်ဆရာတော် သက်တော် ၅၁ - နှစ်ရှိ အရှင်ဉာဏအား "ဉာဏဝံသဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်လက် လှုဒါန်းတော်မူသည်။

ပဉ္စမတံဆိပ်တော်

(၁) ထီးလင်းဆရာတော် သက်တော် ၆၂ - နှစ်ရှိ အရှင်ဒီပအား "ဒီပါ လင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂) သက်တော် ၃၉ - နှစ်ရှိ အရှင်ကုမာရအား "ကုမာရာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃) ဘားမဲ့ဆရာတော် သက်တော် ၄၂ - နှစ်ရှိ အရှင်ရေဝတအား "ရေဝတာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၄) ဂူကြီးဆရာတော် သက်တော် ၈၆ - နှစ်ရှိ အရှင်ကလျာဏအား "ကလျာဏာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၅) မီတွိုလာဆရာတော် သက်တော် ၈၂ - နှစ်ရှိ အရှင်ဩဘာသအား "ဩဘာသာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၆) သက်တော် ၈၂ - နှစ်ရှိ အရှင်ပုညအား "ပုညာကာရ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၇) သက်တော် ၄၇ - နှစ်ရှိ အရှင်အာဒိစ္စအား "အာဒိစ္စာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၈) သတ်တော် ၄၃ - နှစ်ရှိ အရှင်သုဇာတအား "သုဇာတာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၉) သက်တော် ၄၀ - နှစ်ရှိ အရှင်ရာဇိန္ဒအား "ရာဇိန္ဒာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၀) သက်တော် ၄၇ - နှစ်ရှိ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမ ဆရာတော် အရှင် ဒေဝိန္ဒအား "ဒေဝိန္ဒာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၁) သက်တော် ၄၄ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိမလအား "ဝိမလာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၂) သက်တော် ၄၈ - နှစ်ရှိ အရှင်အာသဘအား "အာသဘာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၃) သက်တော် ၃၈ - နှစ်ရှိ အရှင်ဝိစာရအား "ဝိစာရာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၄) သက်တော် ၅၁-နှစ်ရှိ အရှင်အာဒီလာဂအား "အာဒီယာဝကာ လင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇာမိရာဇဂုရု"

(၁၅) သက်တော် ၅၆-နှစ်ရှိ အရှင်ကေလာသအား "ကေလာသာ လက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၆) သက်တော်၅၀-နှစ်ရှိ အရှင်သက္ကဝံသအား "သက္ကဝံသာလ ကျော်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၇) သက်တော် ၄၁-နှစ်ရှိ အရှင်စန္ဒာဘအား "စန္ဒာလက်ဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၈) သက်တော် ၂၄-နှစ်ရှိ အရှင်ဂန္ဓမာဘအား "ဂန္ဓမာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၁၉) သက်တော် ၄၈ နှစ်ရှိ အရှင်နန္ဒဝါဟအား "နန္ဒဝါလက်ဝရ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၀) သက်တော် ၃၉-နှစ်ရှိ အရှင်တေဇဝန္တအား "တေဇဝန္တာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၁) သက်တော် ၃၉-နှစ်ရှိ အရှင်စန္ဒိမာဘအား "စန္ဒိမာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၂) သက်တော် ၄၅-နှစ်ရှိ အရှင်ဝိစိတ္တာအား "ဝိစိတ္တာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၃) သက်တော် ၄၀-နှစ်ရှိ အရှင်ဂုဏာအား "ဂုဏာလက်ဝရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၄) သက်တော် ၂၆-နှစ်ရှိ အရှင်ဂန္ဓဝူရအား "ဂန္ဓဝူရာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာမဲရာဇဂုရု"

(၂၅) သက်တော် ၂၁-နှစ်ရှိ အရှင်သိရိနန္ဒရအား "သိရိနန္ဒာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၆) တောင်ပိုင် ဆရာတော် သက်တော် ၅၇-နှစ်ရှိ အရှင်သေအား "သေလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၇) ရှိမ်းမကားဆရာတော် သက်တော် ၄၃-နှစ်ရှိ အရှင်ကလျာဏ အား "ကလျာဏာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၈) သက်တော် ၄၇-နှစ်ရှိ အရှင်ပဒုမအား "ပဒုမာလက်ဝရမဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၂၉) သက်တော် ၆၅ - နှစ်ရှိ အရှင်မဇ္ဈိုအား "မဇ္ဈိုသာလက်ဝရမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"

(၃၀) ကျောင်ဆရာတော် သက်တော် ၆၅ - နှစ်ရှိ အရှင်သီလအား "သီလဝါသက်ဝရမဟာဝဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။[1]

သီတင်းသုံးရန် နေရာများကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ထီးဖြူဖွင့် မှန်စီခုံ၊ (၁) ထီးဖြူစိုက် မှန်စီခုံ၊ (၂) ထီလွှာ် မှန်စီခုံ၊ (၃) ရွှေပန်းချခုံ၊ (၄) ရွှေတရုတ် အနီနှစ်ရုစ်ခုံ၊ (၅) ခုံနီဟသ်ပြဒါးနီသုတ်တို့ လှူဒါန်းတော်မူသည်၊

ဂင်းပြင် သီပေါမင်းတရားသည် ၁၂၄၇ - ခုနှစ်တွင် တောင်ခွင်ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓအား "ဝိသုဒ္ဓသီလာစာရဓဇသီရိပဝရမဟာဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု" ဟူသော ဒုတိယ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လှူဒါန်း ဆက်ကပ် တော်မူသည်။[2]

ဂင်းပြင် ယင်းသည့် ၁၂၄၇ -ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ် ၁ - ရက်နေ့ ပါတော်မမှီမီ ၃ - လ, ၇ - ရက် အလို မြတောင်တိုက်ရှိ သံဃာကုန် စာရေးတန်အလှူပွဲတွင် မြတောင်တိုက်မှ ဆရာတော် ၄ - ပါးဘိုအား ဗအောက်ပါအတိုင်း ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

(၁) အရှင်ပဏ္ဍိတသိရိအား "ပဏ္ဍိတသာဝဘိလက်ဝရကဝိဓဇမဟာဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု"

(၂) အရှင်သုမနအား "သုမနာဘိုလက်ဝရကဝိဓဇမဟာဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု"

(၃) အရှင်တေဇောသာရအား "တေဇောသာရာဘိလက်ဝရကဝိဓဇမဟာဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု"

(၄) အရှင်ပုညိန္ဒအား "ပုညိန္ဒာဘိလက်ဝရကဝိဓဇမဟာဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု"

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

သီပေါမင်းတရားသည် ၁၂၇၄ - ခုနှစ် သမီးတော်များ နားထွင်းမင်္ဂလာပြုလုပ်ပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ တက္ကပ်နှစ်ပါး သာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးများကို ပင့်ဆောက်ပြီး "ဓရာတာဘိလက်ဝရမဟာဝမွာဇာဝီရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု ဒေါမဲ့ဆရာတော်၊ "အသစာရာဘိဝံသမဟာဝမွာဇာဝီ ရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု မိုးကောင်းဆရာတော် စသော ဆရာတော်ကြီးများ ကြွတော်

---

[1] ကုန်းဘောင်ဆက်၊ ၃။ ၆၅၆-၆၆၃။
[2] တောင်ခွင်မဟာဓမ္မသရုပ္ပတ္တိ။ ၄၁ - နှာ။

မူသည်၊ ထိုစဉ်က မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ငါးဆူတိုက် ဆရာတော် အရှင်သဒ္ဓမ္မအား "သဒ္ဓမ္မာဘိပဏ္ဍိတဓဇသာသနဝံသမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်, မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ရွှေပြည်တိုက် အရှင်ဇယန္တအား "ဇယန္တာဘိဓဇသာသနဝံသ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်, မန္တလေးမြို့ မိုးကောင်းတိုက် ညောင်ရမ်းဆရာတော် အရှင်ရေဝတအား "ရေဝတာဘိပဏ္ဍိတဓဇသာသနဝံသမဟာဓမ္မရာဇာဓိဇုဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို အသီးသီး လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ရာဇဂုရု, ရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်တော်ရ အင်္ဂါ

ပဌမ သံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရား လက်ထက်တွင် ပဌမ စာချအင်္ဂါနှင့် နေတ္တိဟာရ ၁၆ - ပါးလုံးကိုလည်းကောင်း, သံဝဏ္ဏနာ ၆ - ပါး, နည်း ၄၀, ဥပစာ ၁၀ - ပါး, ပုဒ်စစ်နည်း, သဒ္ဒါစစ်နည်း တို့ကိုလည်းကောင်း, နိုင်နင်းတတ်မြောက်ခြင်း, ပါဠိ,အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းဂန်တို့ကို နှံ့စပ်သိမြင် ကျမ်းကျင်တတ်မြောက်ချပ်ခြင်း ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသံဃာဟော်များကို မင်းကောရှင်က "ရာဇဂုရု , ရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည်၊ လစဉ် ဆွမ်းဆန်တော် ဌေးဖသပြာ ၃၀ ကျပ်လည်း လှူဒါန်းလေသည်။

ကျမ်းဂန်တတ်ဟိတ်၊ ဘွဲ့တံဆိပ်၊ ခပ်နှိပ် မင်းဆရာ။
သုံးဆယ်ဒင်္ဂါး၊ လစဉ်စား၊ ရင်ပြား မင်းဆရာ။
ဆရာတော်ရှင်၊ လူတိုင်းပင်၊ ခေါ်တွင် ဖြစ်ပို့ရာ။[1]

စာတော်ချများအင်္ဂါ

ဂုဏ်ပြင် မင်းတုန်း, သီပေါမင်းတို့လက်ထက်တွင် ပဌမ စာတော်ချ, ဒုတိယ စာတော်ချ, တတိယ စာတော်ချ ဘွဲ့များ လှူဒါန်း၍ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။

ပဌမစာတော်ချ ရဟန်းတော်၏ အင်္ဂါရပ်မှာ-

(၁) ဝါကျသွား ဝါကျလာတို့ကို အကျယ်ဝေဖန်နိုင်၍ ဓာတ်, ပစ္စည်း, ပုဒ်, ပါဠိ, ဝိဂြိုဟ်, ဝစနတ်များကို မှန်ကန်စွာ ပြုနိုင်ခြင်း။

(၂) ဂါထာပါဠိ ရေးသား ဖွဲ့စီတတ်ခြင်းနှင့် တက္ကပဒေါသ စသော အလင်္ကာနည်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့သိခြင်း။

၁။ ဓမ္မဝါစကူပဒေသစာတမ်း။

(၃) နေတွိုနည်းကို အကျယ်သိခြင်း။
(၄) ပဌာန်းနည်းကို အကျယ်သိခြင်း။

ဟူသော အင်္ဂါ ၄-ရပ်နှင့် ပြည့်စုံစွာ စာပေပရိယတ် တတ်မြောက် ကျမ်းကျင်သည့် ရဟန်းတော်များအား ပဌမ စာတော်ချ အဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ် ဘွဲ့ဂုဏ်ချီးတော်အပ်၍ လစဉ် ဆန် ၅-တင်း သို့မဟုတ် ဆန် ၅-တင်းတန် ငွေအသပြာ ကပ်ယူကာရက လွှဲအပ် လှူဒါန်းလေသည်။

ငါးဖြာမချို၊ ရှိသူတို့၊ စာပို့ပဌမာ။
ကေရာင်မင်း၊ ထောက်လှူသွင်း၊ ၅-တင်း ဆန်တော်မှာ။[1]

ဂုဏ်ပြု—

(၁) ကျမ်းရိုး ငါးချက် အတွက် အတက်ကို နှုတ်တက်ပိုင်ပိုင်နိုင်နင်းခြင်း။
(၂) ဗျဥ္ဇနဗုဒ္ဓိ ၁၀-ပါး, ဗျဂ္ဂါနယ ၉-ပါး, ဒဗ္ဗ စသော သဒ္ဒါ ၅-ပါးတို့ကို နားလည်ခြင်း။
(၃) ဉာဏ်ကောက် ခေါ် ခဝတ်, ပစ္စည်း အရကောက်တို့ကို နားလည် ကောက်ယူတတ်ခြင်း။
(၄) ဂါထာ ပါဠိ, စုဏ္ဏိယများကို မဖွဲ့ဆိုနိုင်သော်လည်း ဆန်းလက္ခဏာ ကို ကုန်စင်အောင်သိခြင်း—

ဤအင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် ဒုတိယ စာတော်ချ အဖြစ် ကိုးကွယ်၍ ဆန်လေးတင်း, သို့မဟုတ် ဆန်လေးတင်းတန် ငွေအသပြာ (၈-ကျပ်) လှူဒါန်းလေသည်။

လေးဖြာမချို၊ ရှိသူတို့၊ စာပို့ ဒုတိယာ။
လေးတင်းစာအပ်၊ လှူတို့လာဘ်၊ ရှစ်ကျပ် ရသင့်ပါ။[2]

ဂုဏ်ပြု—

(၁) သဒ္ဒါ, ပညတ်, ပရမတ် စသော အထွက် အတက် အမျိုးမျိုးတို့၌ သမရိုးကျ ထွက် တက်တတ်ခြင်း။
(၂) ကာရက, အကာရက, ကိရိယာ စသော စာစပ် အမျိုးမျိုးတို့ကို နားလည် ကျမ်းကျင်ခြင်း။
(၃) သံဝဏ္ဏနာ ၆-ရပ် ပုဒ်ပါ၌ တွေ့တိုင်း လှည့်လည် ဖွင့်ပြနိုင်ခြင်း—

၁-၂။ ဓမ္မဝါစကူပဒ္ဒေသစာတမ်း။

ဤအင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် တတိယ စာတော်ချ အဖြစ်ဖြင့် အသိ အမှတ်ပြု ကိုးကွယ်ပြီး ဆန် ၃-တင်း, သို့မဟုတ် ဆန် ၃-တင်းတန် ငွေ အသပြာ လှူဒါန်း ထောက်ပံ့ခဲ့လေသည်။

ထွက်တက်စာစပ်၊ ဖွင့်ခြောက်ရပ်၊ စုံအပ် တတိယာ။
ဆန်သုံးတင်းတန်၊ ပစ္စည်းမှန်၊ ကေန်ရသင့်ပါ။[1]

— —

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ချီးမြှင့်ရန် လယ်တီဆရာတော်ထံ အကြံဉာဏ် တောင်းခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၇၄-ခုနှစ်တွင် မြန်မာပြည်၌ အုပ်ချုပ်သည့် အင်္ဂလိပ် အစိုးရထံမှ မြန်မာပြည်၌ ပိဋကတ်စာပေ တတ်မြောက် ကျမ်းကျင်ကြသူ ရဟန်း, ရှင်, လူတို့အား ပညာအရည်အချင်းအလိုက် ရွေးချယ် ညှိနှိုင်းပြီး ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ငွေတော်များကို ထောက်ပံ့လှူလိုပါ၍ မည်သည့် ပညာ အတန်းအဆင့်မှာ မည်သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်မျိုးနှင့် သင့်လျော်သည်ဟု ဆရာတော် သဘောရှိရာ စီမံချက်ကို လိုက်နာပါမည့် အကြောင်းနှင့် လျှောက်လွှာများ ရောက်လာသဖြင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက—

ရဟန်းတော်မှာ — "တိပိဋကဝိဒူအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတတ္ထေရ"
လူဖြစ်လျှင် — "ဟ်ပိဋကဝိဒူအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ"

ပါဠိဘာသာဖြစ်သော ပိဋကသုံးပုံ တတ်မြောက်သူတို့တွင်လည်း အငယ်, အလတ်, အကြီး သုံးစားထားပြန်လိုလျှင်—

အငယ်ဖြစ်အံ့ — "တိပိဋကဝိဒူပဏ္ဍိတ"
အလတ်ဖြစ်အံ့ — "တိပိဋကဝိဒူမဟာပဏ္ဍိတ"
အကြီး ဖြစ်အံ့ — "တိပိဋကဝိဒူအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" (ဟု ၃-စား ထားရန်)

၁။ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိဘာသာကို မြန်မာဘာသာ အနက်ပြန်ဆိုနိုင်ရုံ တတ်လျှင် အငယ်၊

၂။ မြန်မာဘာသာနှင့် ရှိနေသော ကျမ်းဂန်များကို ပါဠိဘာသာ ဖြစ်အောင် ပြန်ဆိုနိုင်လျှင် အလတ်၊

၁။ ဓမ္မဝါစကူပဒေသစာတမ်း။

၃။ ရှေးရှေးသော အဋ္ဌကထာကြီး ဋီကာကြီးများနှင့် အလားတူ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းလောက်သော ပါဠိဘာသာ ကျမ်းဂန်အသစ် ဖြစ်အောင် စီရင်နိုင်လျှင် အကြီး—

အစိုးရမင်းများ အလိုရှိရာ ရွှေးကောက်ရန် စသည်ဖြင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံ အကြံပေးတော်မူသည်။

တောင်ခွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သုဓမ္မာ၀င် ဆရာတော်များနှင့် တိုင်ပင် ညှိနှိုင်း၍
သတ်မှတ်ခဲ့သော
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကပ်ရှုထိုက်သော အရည်အချင်းများ

(က) "တိပိဋကဓရဂန္ထဓုရကောဝိဒ, ပရိယတ္တိဝိသာရဒ, ပဋိပတ္တိမာမက" ဟူသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံလျက် အဆက်ဆက် ဆောင်အပ်သော ပရမ္မရာဘတဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ် များကို နားလည် ကျွမ်းကျင်ခြင်း။

(ခ) ပါဠိဘာသာဘက်ဆိုင်ရာ ပိဋကတ်ကျမ်း စာပေများကို သင်ကြား အားထုတ်ရာ ဖြစ်သော စာသင်ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ဆောင်ပြီးလျှင် ခိုဝင် ဆည်းကပ် ရောက်ရှိလာသော တပည့်တပန်း ရဟန်းသံဃာ များစွာတို့အား ဆုံးမသြ၀ါဒပေး၍ ပညာသင်ကြား ပေးရန် ဧမှုးမြူ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်ရသော ဣဿရိယ နာယကဂုဏ် ရှိခြင်း။

(ဂ) အာစရိယလဒ္ဓါပဓေယ စသော ဂုဏ်ခကျားဇူး အထူးရှိသဖြင့် အာစရိယပရမ္ပရာလိုသားနှုသိသော်သမပျက် အဆက်အနွယ် မပြယ်ဘောင် တပည့်တပန်း ရဟန်း သာမဏေတို့အား စာပေကျမ်းဂန် သင်ကြား ချပို့ခြင်း။

(ဃ) ဆန်း, အလင်္ကာ, အဘိဓာန်, ဗျာကရဏ်း စသော ကျမ်းဂန်တို့ဌ် မွေ့လျှန် ပြန်းတီး တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်ပြီး၍ သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွား ထွန်းကားဖြိုးစည်မြင့်ရှည်စွာ တည်ကြောင်းကောင်း

၁။ အကျယ် သာသနဝိဒူသာဒနီ ကျမ်း၊ တတိယဘဏ်း၊ ၁–၊ ၈–။ ကြည့်။

မြတ်သော ရှေးရှေးသော ဆရာကြီးတို့၏ သမာနဝါဒနိဿယကို ကျေနစေ့ငှ အမှီပြု၍ ကျမ်းဂန်အာသစ် ပြုစု ရေးသားနိုင်ခြင်း။

(c) လိမ္မာယဉ်ကျေးစေခြင်းနှင့် သဂ္ဂမောက္ခပရာယဏ အကျိုးငှာ ရဟန်းရှင်လူတို့အား တရားဓမ္မ ဟောပြဆုံးမနိုင်ခြင်း။

(စ) ပရိသတ်အလယ် ကြီးခန့်ထယ်၍ ရိုသေလေးမြတ်ဖွယ်သော ဟာရယ် ဝုဏ္ဏ တည်ရှိခြင်း။

(ဆ) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူသော သီလဝန္တဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ်, ကျမ်းဂန်များကို ရေးသားနိုင်ခြင်း—

စသော ပညာဂုဏ် စသော ဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံဘော် မူသော သံဃထေရ်ရဟန်းတို့အား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်ဟော် လှူဒါန်းရန် ဟူ၍ တောင်ခွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သုဓမ္မာဝင် ဆရာတော်များနှင့် သတ်မှတ်တော်မူခဲ့သည်။ (တောင်ခွင်ဆရာတော်၏ စာဂမ်းများမှ)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း

ယင်းသို့ သတ်မှတ်တော်မူပြီးလျှင်—

ရှေးရှေး သာသနာပြု မင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့လက်ထက် ကျမ်းဂန်တတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့အား ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ချီးမြှင့်တော်မူကြသည့် နည်းတူ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ လှူဒါန်း ဆက်ကပ် ချီးမြှင့်သင့်ကြောင်း တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အစိုးရမင်းတို့ထံ တင်ပြချက် အရ ၁၂၇၆-ခုနှစ်မှ စ၍ နှစ်စဉ် တနှစ် ၂-ကြိမ်ကျ ဘုရင်ခံချုပ်မင်းထံမှ ဆရာတော် သံဃာတော်တို့အား ဆက်ကပ် လှူဒါန်းရန် ပေးပို့သည့် ဆာနတ် အမိန့်တော်နှင့်တကွ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ကိုယ်တိုင် ဆက်ကပ် ချီးမြှင့် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ပဌမ အကြိမ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် လှူဒါန်းစဉ်က သာသနာပိုင် တောင်ခွင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထုတ်ပြန်တော်မူသည့် အမိန့်တော်ကိုလည်း ကြည့်ရှုရာ၏။

မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်ဆရာတော် အမိန့်တော်

မဟာသံဃရာဇာ - သာသနာပိုင်ဆရာဟော် အမိန့်တော် ရှိသည်.... အင်္ဂလန်, အိုင်ယာလန်, စကောတလန် ဟူသော ကျွန်းကြီးများနှင့် တကွ အိန္ဒိယနိုင်ငံတော်ကြီး အသျှင် ပဌမမင်းမြတ် ဂျော့ဘုရင်ကောင်

သာသနာ၀င် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်း

မင်းမြတ်သည် ခမည်းတော် သတ္တမမြောက် ဒုက္ခဘုရင် ကေရာဇ် မင်းမြတ်၏ ပေရိုက် အရုတောက်ကို ဆက်ခံတော်မူ၍ တိုင်းပြည်နိုင်ငံ အလုံးကို သိမ်းမြန်းတော်မူပြီးလျှင် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃ - ခု နှစ် တော်လများတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံဗလီမြို့တော်၌ ရာဇာဘိသေက သာဘင် ယင်တော်မူဆဲအခါ နိုင်ငံတော်အတွင်း ဂိသောသာဂုဏ်ထူးဖြင့် ထင်ရှား သော ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိများသည် မင်းအချီးအမြောက်ကို ခံယူရခြင်း ကသည်းဟူသော ဂုဏ်ကျက်သရေတို့ဖြင့် တင့်တယ်စေမှန် သင့်သည် ဖြစ်၍ လစာရိက္ခာတော်နှင့်တကွ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ချီးမြှင့် ကပ်လှူအပ်နှင်းမှသည် ဟူသော အမိန့်တော်မြတ်ကို ဦးထိပ်ထက် ဆင်ရွက် ပုဇသော အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ် မင်းမြတ်အမိန့်တော်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို စီရင် အုပ်ချုပ်တော်မူသော ဘုရင်ခံမင်းက ဆရာတော်ထံ မေးမြန်း ရှိသည့်အဘိုင်း " ဆဂ္ဂမဟာသမ္ဘိတ " ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြင့် ချီး မြှင့်သင့်ကြောင်း ပြန်ကြားပြီးနောက် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ထိုက်တန် သော ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတို့ကို ရှေးချယ် ပြဋ္ဌာန်းပြီးလျှင် အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ်မင်းမြတ်က ချီးမြှင့် ပေးအပ်တော်မူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် ဆာနှုတ်အမိန့်တော်များကို ဆရာတော်ထံ ပို့သ လွှဲအပ်ရှိသည့် အရ မန္တလေးမြို့ မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးတို့က ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရ မင်းအလိုတော်နှင့်အညီ ဘရာခတော် ညွှန်ပြရာ ပဉ္စမသံဃရာဇာနာတင် မင်းတရားကြီး၏ ကုသိုလ်တော် ဖြစ်သော သတ္တဌာန အပါအ၀င် မန္တလေးတောင်ခြေရှိ သုဓမ္မာစရပ်ဟောင်း ရေးအစဉ်အလာ ရှိသည့် အတိုင်း အခမ်းအနားကျင်းပ၍ မန္တလေးမြို့ မဟာ ဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်၊ သုဓမ္မာ၀င် မဂ်လာစံကျောင်းဆရာတော်၊ သံဃနာယက မောက်ကြီးဆရာတော်၊ သုဓမ္မာ၀င် စိန်ပန်းဆရာတော်၊ သုဓမ္မာ၀င် ကျောက်ပန်းတောင်းဆရာတော်၊ ရန်ကုန်မြို့ ဂိုဏ်းအုပ် ဆရာတော် ဦးအာသဘ၊ ကြည့်မြင်တိုင် စေတီဆရာတော် ဦးသီဟ၊ မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာတော် ဦးဥာဏ၊ ရန်ကုန်မြို့ သံယုတ်ဆရာတော်၊ ထိုင်ပြင် ဂိုဏ်းထောက်ဆရာတော် ဦးကောဿလ္လတို့နှင့် ပါဠိဆရာ ဦးဖြေတို့အား အစိုးရမင်းတို့ ကိုယ်စား ဆရာတော်က ချီးမြှင့် ကပ်လှူ အပ်နှင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ ချီးမြှင့် အပ်နှင်းခြင်း အကြောင်းသော်ကား အရိမဒ္ဒနာမည် သော ပုဂံပြည်ယယ် နန္ဒာဂူ ဒါယကာ ကျွန်စစ်မင်းတရား လက်ထက် သံဃာ၊ သနဲ့ မဟာဘေရိသည် " သံဃသေနဝရပဏ္ဍိတ " ဟူသော

ဘုံတံဆိပ်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်စောခြင်း၊ မြေးတော် ရှေဂုဒါယကာ အလောင်းစည်သူမင်း လက်ထက် ခေတ္တတ္ထာသာရကျမ်းပြု မဟာသေရ်သည် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဟူသော ဘုံတံဆိပ်တော်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်စောခြင်း၊ မြေးတော် စုဠာမဏိစေတီတော် ဒါယကာ နရပတိစည်သူမင်း လက်ထက် ပဌမ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" မဟာထေရ်၏ တပည့် လောကုပဿတ္ထိ ပကာသနီ ကျမ်းပြု မဟာထေရ်သည် "အဂ္ဂပဏ္ဍိတ" ဟူသော ဘုံတံဆိပ်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်စောခြင်း၊ မြေးတော် ပြဿဒါး စေတီတော် ဒါယကာ ကျစ္စာမင်းလက်ထက် ဒုတိယ "အဂ္ဂပဏ္ဍိတ" မဟာထေရ်၏ တူတော် သဒ္ဒနီတိ ကျမ်းပြု မဟာထေရ်သည် "အဂ္ဂဝံသ" "အဂ္ဂပဏ္ဍိတ" ဟူသော ဘုံတံဆိပ်တော်တို့ဖြင့် ထင်ရှားကျော်စောခြင်း၊ မြေးတော် မင်္ဂလာ စေတီတော် ဒါယကာ နရပတေမင်းလက်ထက် နိုရှတ်ကိုနယပါရဂူ ဖြစ်သော မဟာထေရ်ကို "ဒီသာပါမောက္ခ" ဘုံတံဆိပ် ပေးအပ်ခြင်း စသော မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း မြင်စိုင်း, ပန်းရ, ဇေယျပူရ, ရာဘနာပူရ, ရတနာသိခ, အမရပူရ, မန္တလေး ရာဘနာပုံမြို့တိုင်အောင် ရဟန်း ပညာရှိတို့အား "ရာဇဂုရု" ဘုံတံဆိပ် ပေးအပ်ချီးမြှင့်သောဆုံးစံ၊ ဝိဇယပူရ ပန်းရမြို့ ဆင်ဖြူ ၇ စီးရှင် မင်းဘုရားလက်ဘက် အဘိဓာန်ဋီကာကျမ်းပြု "သီရိစတုရင်ဗလ" ဘုံတံဆိပ်ရ ပညာရှိအမတ်ကြီး, အမရပူရမြို့ ဘည်အောင်မြေ သောက စေတီတော် ဒါယကာ မင်းတရား လက်ထက် ပေဠကောလင်္ကာရ နေတ္တိဋီကာသစ်, သာဓုဇနဝိလာသိနီ သီလက္ခန္ဓဋီကာသစ် ကျမ်းပြု ချည်ပါရှာစား "မဟာဓမ္မသင်္ဂြိ" ဘုံတံဆိပ်ရ ပညာရှိ မင်းတိုင်ပင် အမှတ်ကြီး၊ သက္ကဋ္ဌပျာကရဏ်းကျမ်းတတ် "ဂေါဝိန္ဒမဟာရာဇိန္ဒ အဂ္ဂမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘုံတံဆိပ်ရ ဗာရာဏသီမြို့သား ပြဟ္မဏပဏ္ဍာဘုရားပညာရှိ၊ မန္တလေး ရာဘနာပုံ မြို့တည် ပဌမသံဃရာဇာတင် မင်းတရားကြီး လက်ထက် မောဂ္ဂလ္လာနပျာကရဏ်းနိသျည်း, ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိသျည်းကျမ်းပြု "နေမျိုးဓမ္မကျော်သူ" ဘုံတံဆိပ်ရ စာရေးတော်ပြင် ပညာရှိအမတ်၊ သက္ကဋ္ဌပျာကရဏ်းကျမ်းတတ် "သီရိစန္ဒပဏ္ဍိတ ဂုဏဂုရု" ဘုံတံဆိပ်ရ ပညာရှိပဏ္ဍာဘုရား စာတော်ပြင် စသောအားဖြင့် ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတို့အား ဘုံတံဆိပ် ချီးမြှင့်အပ်နှင်းသော ထုံးစံများကို ထောက်ထား၍ ပရိယတ္တိဝိသာရဒ, တိပိဋကဓရ, ပဋိပတ္တိမဟာမဟာ - ဟူသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသရှိသဖြင့် အဆက်ဆက်သောင်းသာ အဆုံးအဖြတ်ကို သိခြင်း၊ အာစရိယလဒ္ဓေါပဒေသ စသော ဂုဏ်ကျေးဇူး ရှိသဖြင့် အာစရိယ ပရမ္မရ အဆက်အနွယ်မပြတ်သောင် တပည့်သားတို့အား သင်ကြား

ပို့ချခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာသည် ကာလအရှည်မ့တည် ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်သာ ကမ္ဘာပတ်လုံး တည်သည် ဟူသောစကားနှင့် အညီ ဆန်း, အလက်ာ, အဘိခၢန်, ဗျာကရဏ်း ဟူသော အရာတို့၌ လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်စွာ အနာဂတ်ကာလ၌ တည်ထွန်းစေခြင်းငှာ ရှေးဆရာမြတ်တို့၏ သမာန ၀ါဒကို အမှီပြု ကျမ်းဂန် ပြုစုရေးသားခြင်း၊ အဂ္ဂမောဂ္ဂဲရာယန အကျိုးငှာ တရားဓမ္မ ဟောပြော ဆုံးမခြင်း၊ စာမရီ မည်သော သားမျိုးသည် မြီးဆံကို ချစ်သကဲ့သို့ အသက်ကဲ့သို့ ချစ်အပ်သော ပါတိမောက္ခသံ၀ရအဓိသီလ သိက္ခာသာဇီ၀သမ္မာပန္နဖြစ်ခြင်း စသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းပညာရှိ ဖြစ်လျှင် နှစ်စဉ်ဌေ၁၀၀ဝိ တန်နှင့် ညီမျှသော ဆန်တော်၊လူပညာရှိဖြစ်လျှင် နှစ်စဉ် ဌေဒဂ်ါး ၁၀၀ဝိ ကျ လစာရိက္ခာဟော်နှင့် " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆာနတ်အမိန့်တော်များကို ချီးမြှင့် ကပ်လှူ အပ်နှင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘွဲ့တံဆိပ် ပေးအပ်ခြင်း ခံရသော ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဒေသနာတော် ဟူသည်၊ တမလွန် ဟူသော နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်အကျိုးကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်သည် မဟုတ် မျက်မှောက် ဝတ္တမာန်၌ဖြစ်သော ကောင်းကျိုးကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်သဖြင့် သံဒိဋ္ဌိက ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် ခပ်သိမ်းသော ပညာရှိတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် မထွက် ထိုက်သက်ရာ ညီညွတ်ခြင်း များကြောင့် ဒေသနာတော်လာ စာရိတ္တသီလ, ၀ါရိတ္တသီလများနှင့် ပြည့်စုံအောင် ရဟန်း ရှင် လူတို့အား ဟောပြောဆုံးမ သြ၀ါဒပေး၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော အဖြစ်သို့ ရောက်စေလျှင် အစိုးရမှင်းတို့ ပညတ်ပြဋ္ဌာန်းအပ်သော နိုင်ငံတော် ဥပဒေများကို ကျူးလွန်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်၊ ခိုးသားထားပြ မုဒိမ်းတန္တ ပြည်လေး ပြည်မှား မထွက်စေရ အုပ်ချုပ်မှုအရာ ခဲယဉ်းခြင်း ကင်းလျက် တိုင်းပြည်နိုင်ငံ သာယာ၀ပြော စည်ပင် ရှင် လူ ရဟန်းတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာသုခ ရကြ၍ သာသနာတော် ပွင့်လင်းထွန်းတောက်မည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို လိုလှားအပ်သည့် အတိုင်း တပည့်တပန်း ရဟန်း သာမဏေ လူ ဒါယကာ အပေါင်းတို့အား အကြားမမြင် များခြင်း ဟူသော ဗဟုသစ္စ မှင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ကိုယ်ကျင့်တရား ဟူသော စာရိတ္တသီလ, ၀ါရိတ္တ သီလ

များနှင့် ပြည့်စုံကြောင်းများကို မပြတ်မလပ် အားထုတ် ဟောပြော ဆုံးမကြရမည့်အကြောင်း အမိန့်တော်ရှိသည်။

ဝိသုဒ္ဓသီလာစာရ သိရိပဝရမဟာသေနာပတိ မဟာသံဃရာဇာ
သာသနာပိုင်ဆရာတော်
မန္တလေးတောင်ခြေ သုဓမ္မာဇရပ်တော်
၁၂၇၇ - ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ - ရက်။[1]

သာသနာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီး မရှိသည့်နောက်တွင် ယောဘုယျအား ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးများက ဘုရင်မင်းမြတ်ကိုယ်စား (ဘုရင်ခံမင်းကြီးကိုယ်စား) ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ချီးမြှင့်ကြသည်၊ နှစ်စဉ် ဆွမ်း ဆန်တော်ဝတ္ထုငွေ ၁၀၀-ကျပ် လှူဒါန်းလေသည်။

ယင်းသို့ လှူဒါန်းခဲ့သည်မှာ ၁၂၇၆-ခုနှစ်က စ၍ ၁၃၀၂-ခုနှစ် တိုင်အောင် ဖြစ်သည်။

တဖန် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရလက်ထက်တွင် ၁၃၁၂-ခုနှစ် မှ စ၍ နှစ်စဉ် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခဲ့ရာ ၁၃၂၃-ခုနှစ်အထိ ဖြစ်သည်၊ ၁၃၂၃-ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ လက်ထက်တွင် "အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်ကပ်ကြောင်း ကြေငြာခဲ့သော ဆရာတော် ၂၉-ပါးတို့ အား နိုင်ငံတော် တော်လှန်ရေး အစိုးရ လက်ထက်တွင် ဘွဲ့တံဆိပ်များကို ဆက်ကပ်ခဲ့လေသည်။

တဖန် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ၁၃၄၀-ခုနှစ်တွင် ဆရာတော်ကြီး ၃-ပါးအား "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်း၍ ဆရာတော် ၁၀-ပါး အား "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခဲ့လေသည်၊ မြန်မာပြည်အစိုးရမင်းများ လက်ထက်တွင် နှစ်စဉ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရ ဆရာတော်အား ဆွမ်းဆန်တော်ငွေ ၈၅၅ဝ - ကျပ် လှူဒါန်းလေသည်။[2]

ဤနိဒါန်းခ် ဖော်ပြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် များ နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်များကို သုတေသီတို့ အလွယ်တကူ လေ့

၁။ မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်ဆရာတော် ထုတ်ဆင့်တော်မူသည့် ဥပဒေ နှင့် အရပ်ရပ် အမိန့်တော် စာတမ်းများ ၆၉ - ၇၂။

၂။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် တပါးပါး သခင်ရသဘော တရားကို မလွန်ဆန်နိုင်၍ ပုံလွန်တော်မူလျှင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက သပ္ပာယ စရိတ် ၁၅၀၀ - ကျပ် ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းလေသည်။

လာသိရှိနိုင်ရန် ကျောင်းတိုက် မြို့ရှာ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ"အလှူခံ အချီး အမြင့် ရသော နှစ်နှင့် တကွ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ

၁။ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၆ ခု)။

၂။ သုဓမ္မာဝင် မဂ်လာစံကျောင်းဆရာတော် (၁၂၇၆ - ခု)။

၃။ သံဃနာယက မောက်ကြိုးဆရာတော် ဦးပညာ၊တိုက်တော်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၆ - ခု)။

၄။ ဆရာတော် ဦးဇောတ၊ စိန်ပန်း ကျောင်းသစ်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၆ - ခု)။

၅။ ဆရာတော် ဦးဂုဏ၊ ကျောက်ပန်းတောင်းကျောင်းတိုက်တော်၊ အရှေ့ပြင် (၁၂၇၆ - ခု)။

၆။ ဆရာတော် ဦးအာသဘ၊ ဂုဏ်းအုပ်ဆရာတော်၊ ငါးထပ်ကြီး ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၂၇၆ - ခု)။

၇။ ဆရာတော် ဦးသီဟ၊ စလင်းတိုက်၊ ရန်ကုန် (၁၂၇၆ - ခု)။

၈။ ဆရာတော် ဦးဥာဏ၊ လယ်တီဆရာတော်၊ မုံရွာ (၁၂၇၆ - ခု)။

၉။ ဆရာတော် ဦးကုမာရာဘိဝံသ၊ သံယုတ်ဆရာတော်၊ သံယုတ်ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန် (၁၂၇၆ - ခု)။

၁၀။ ဆရာတော် ဦးကောသလ္ဂ၊ ဂုဏ်းထောက်ဆရာတော်၊ အလယ်တောရကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန် (၁၂၇၆ - ခု)၊

၁၁။ ဆရာဦးဖြူ (ပါဠိဆရာ) (၁၂၇၆ - ခု)။

၁၂။ ဆရာတော် ဦးဝိလာသ၊ ခင်မကန်တိုက်၊ အနှစ်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၇-ခု)။

၁၃။ ဆရာတော် ဦးပညာ၊ နော်မန်ကျောင်းကြီး၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန် (၁၂၇၇ - ခု)။

၁၄။ ဆရာတော် ဦးဥာဏ၊ အတုမရှိတိုက်၊ အရှေ့ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၇-ခု)။

၁၅။ ဆရာတော် ဦးခန္တီ၊ မကုဋ္ဌာရာမတိုက်၊ မန္တလေး (၁၂၇၇ - ခု)။

၁၆။ ဆရာတော် ဦးဇဝန (မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး)၊ ပြာသာဒ်ကျောင်း၊ မန်လည်မြို့ (၁၂၇၈-ခု)။

၁၇။ ဆရာတော် ဦးဝိစာရ၊ မင်းကျောင်း၊ မြင်းခြံမြို့ (၁၂၇၈-ခု)။

၁၈။ ဆရာတော် ဦးကလျာဏ၊ တောင်သမန်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၈-ခု)။

၁၉။ ဆရာတော် ဦးဝါယာမ၊ ဂူကြီးတိုက်သစ်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၂၇၈-ခု)။

၂၀။ ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဝံသ၊ ခေမာသီဝံတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၂၇၈-ခု)။

၂၁။ သုဓမ္မာ၀င် တပယင်း ဆရာတော် (၁၂၇၉-ခု)။

၂၂။ ထရံကာဆရာကြီး ဦးအုန်းညွန့် (၁၂၇၉-ခု)။

၂၃။ ဆရာတော် ဦးဥေယျ၊ နတ်ထောင့်ဂိုဏ်း သံဃနာယက၊ ရွှေစေတီကျောင်းတိုက်၊ ညောင်ဦးမြို့ (၁၂၈၀-ခု)။

၂၄။ ဆရာတော် ဦးစိန္တာ၊ မန္တလေးကျောင်းတိုက်၊ ရေနံချောင်းမြို့ (၁၂၈၀-ခုခန့်)။

၂၅။ ဆရာတော် ဦးရေ၀တ၊ ဘေးမဲ့တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၈၁-ခု)။

၂၆။ ဆရာတော် ဦးကောသလ္ဂ၊ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရုမတိုက် ဝန္ဒုပြုမြို့ (၁၂၈၂-ခု)။

၂၇။ ဆရာတော် ဦးဝိမလဗုဒ္ဓိ၊ ဒက္ခိဏာရုမတိုက်၊ တောင်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၈၃-ခုခန့်)၊

၂၈။ ဆရာတော် ဦးလက္ခဏ၊ ကိုးဆောင်တိုက်၊ မြင်းခြံမြို့ (၁၂၈၃-ခုခန့်)။

၂၉။ ဆရာတော် ဦးဇာဂရ၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၈၄-ခု)။

၃၀။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၊ သစ်ဆိမ့်ဘိုက်၊ မြောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၈၄-ခု)။

၃၁။ ဆရာတော် ဦးသီလဝံသ၊ သထုံမြို့ (၁၂၈၄-ခု)။

၃၂။ ဆရာတော် ဦးဝေပုလ္ဂ၊ ကိုးဆောင်တိုက်၊ မြင်းခြံမြို့ (၁၂၈၄-ခု)။

၃၃။ ဆရာတော် ဦးကလျာဏာဘိဝံသ၊ ယသဇေယျုံ ကျောင်းတိုက်၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန် (၁၂၈၅-ခု)။

၃၄။ ဆရာတော် ဦး၀ါသ၀၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊ တောင်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၅ - ခု)။

၃၅။ ရွှေဂူကြီး ဆရာတော်၊ အာမရပူရမြို့ (၁၂၇၅ - ခုခန့်)။

၃၆။ ပိဋကတ်ဟိုက်ကျောင်းဆရာတော် (၁၂၇၅ - ခုခန့်)။

၃၇။ ဆရာတော် ဦးဒီပမာလာ၊ ဓမ္မာရုံတိုက်၊ချောင်းဦးမြို့ (၁၂၇၆ - ခု)။

၃၈။ ဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ၊ အောင်မြေဘုံစံတိုက်၊ ရန်ကုန် (၁၂၇၇ - ခု)။

၃၉။ ဆရာကြီး ဦးလင်း (ဒေါက်ဘာ ဆရာလင်း) (၁၂၇၇ - ခု)။

၄၀။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍ၀၊ ချမ်းသာကြီးတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၈ - ခု)။

၄၁။ ဆရာတော် ဦးကဝိန္ဒ၊ ငွေတောင်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၇၈ - ခု)။

၄၂။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၊ ကုန်းတောင်းရွာ၊ သာစည်မြို့နယ် (၁၂၇၈ - ခု)။

၄၃။ ဆရာတော် ဦးအာဒိစ္စ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၊ မြောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၂၇၈ - ခု)။

၄၄။ ဆရာတော် ဦး၀ိသုဒ္ဓ၊ တောင်လုံးပြန်ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန် (၁၂၇၉ - ခုခန့်)။

၄၅။ ဆရာတော် ဦး၀ိလာသ၊ သရက်တောကျောင်းတိုက် ပန်းအိုင် (၁၂၇၉ - ခု)။

၄၆။ ဆရာတော် ဦးဇ၀န၊ မဟာ၀ိဇယာရာမတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့ (၁၂၇၉ - ခု)။[1]

၄၇။ ဆရာတော် ဦးဇဋိလ၊ ငါးထပ်ကြီးကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၂၇၉ - ခု)။

၄၈။ ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသမာလာ၊ (ဦးငြိမ်း) ဒကွိုဏာရာမတိုက်၊ (၁၂၉၀ - ခုခန့်)။

၄၉။ ဆရာတော် ဦးဂန္ဓမာ၊ သုံးထပ်ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၂၉၀ - ခုခန့်)။

---

[1]။ ၎င်းဆရာတော်သည် ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇ မဟာ ရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ် ဌာတော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

၅၀။ ဆရာတော် ဦးသုမင်္ဂလ၊ မင်္ဂလာဇေယျုံတိုက်၊
ရန်ကုန် (၁၂၉၀ - ခုခန့်)။

၅၁။ ရစ်ကန်ကြီး ဆရာတော်၊ ပြာသာဒ်ကျောင်း၊
ခရမ်းမြို့ (၁၂၉၀ - ခုခန့်)။

၅၂။ ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ စံဒကျောင်းတိုက်၊
တောင်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၉၁ - ခု)။[1]

၅၃။ ဆရာတော် ဦးဇာဂရ၊ မိုးထိတိုက်၊ မြောက်ပြင်၊
မန္တလေး (၁၂၉၁ - ခု)။

၅၄။ ဆရာတော် ဦးဂန္ဓမာ၊ မဟာဗောဓိဂိုဏ်းချုပ်၊
ဝန်းသိုမြို့၊ ကသာခရိုင် (၁၂၉၁ - ခု)။

၅၅။ ဆရာတော် ဦးအာစာရ၊ ရွှေကျောင်း
ဗန်းမော်မြို့ (၁၂၉၁ - ခု)။

၅၆။ ဆရာတော် ဦးပညာသီဟ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၊
ပဲခူးမြို့ (၁၂၉၁ - ခု)။

၅၇။ ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊
မန္တလေး (၁၂၉၁ - ခု)။[2]

၅၈။ ဆရာတော် အရှင် သာဂရ၊ မဟာမြိုင်ကျောင်းတိုက်၊
မော်လမြိုင် (၁၂၉၁ - ခု)။

၅၉။ ဆရာတော် ဦးစာရိန္ဒ၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊
ဟသ်ာတမြို့ (၁၂၉၁ - ခု)။[3]

၆၀။ ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဝံသ၊ ကျွန်းရွာတောရ၊
တောင်သာမြို့ (၁၂၉၂ - ခု)။

၆၁။ ဆရာတော် ဦးရာဇိန္ဒ၊ လယ်တီတိုက်၊ ဟသ်ာတမြို့ (၁၂၉၂ - ခု)။

၆၂။ ဆရာတော် ဦးကေတုမာလာ၊ ရတနာဘုံမြင့်
ကျောင်းတိုက်၊ မော်လမြိုင်မြို့ (၁၂၉၂ - ခု)။

၁။ ၎င်းဆရာတော် ဘွဲ့တံဆိပ်ပွဲ မကျင်းပမီ ပျံလွန်ခဲ့တော်မူသည်။

၂။ ၎င်းဆရာတော်သည် ၁၃၁၇ - ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂရု ဘွဲ့တံဆိပ်
တော်ကို အလျှော်ခံ ရရှိတော်မူသည်။

၃။ ၎င်းဆရာတော် ၁၃၁၅ - ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂရု ဘွဲ့တံဆိပ်
တော်ကို အလျှော်ခံ ရရှိတော်မူသည်။

၆၃။ လယ်တီဆရာမြို့ (လယ်တီ ဦး၀ါယာမ) (၁၂၉၂-ခု)။
၆၄။ ဆရာတော် ဦးဂုဏ္ဍိယ၊ မဟာခေမာဘယ ဆင်တဲ
တိုက်သစ်၊ မန္တလေး (၁၂၉၃-ခု)။
၆၅။ ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသ၊ သပြေကန်ရွာ၊ သံလျင်မြို့ (၁၂၉၃-ခု)။
၆၆။ ဆရာတော် ဦးခန္ဓီ၊ ပင်းသာဂျောင်း၊
ဒကွိဏာရာမတိုက်၊ မန္တလေး (၁၂၉၃-ခုခန့်)။
၆၇။ ဆရာတော် ဦးသီလ၀ဏ္ဏ၊ ရာမညကျောင်းတိုက်၊
ဘိုးနက်ကျေးရွာ၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ် (၁၂၉၃-ခုခန့်)။
၆၈။ ဆရာတော် ဦးတိသာသန၊ ရွှေရေးကျောင်း၊
မဟာ၀ိသုတာရာမ တိုက်တော်၊ အရှေ့ပြင်၊
မန္တလေး (၁၂၉၄-ခု)။
၆၉။ ဦးအဂ္ဂ၀မ္မာဘိ၀ံသ၊ အာဘယာရာမတိုက်၊
အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၉၅-ခု)။
၇၀။ ဦး၀မ္မိက၊ လေသာ ဆရာတော်၊ ဗားကရာတိုက်၊
ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန် (၁၂၉၅-ခု)။
၇၁။ ဆရာတော် ဦး၀ါသ၀၊ ရန်းတောင်းဆရာတော် (၁၂၉၅-ခု)။
၇၂။ ဆရာတော် ဦးရေ၀တ၊ (ညောင်ရမ်းဆရာတော်)
မိုးကောင်းတိုက်၊ မန္တလေး (၁၂၉၆-ခု)။[1]
၇၃။ ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ သစ်ဆိမ့်တိုက်၊ မြောက်ပြင်၊
မန္တလေး (၁၂၉၇-ခု)။
၇၄။ ဆရာတော် ဦးဥာဏ၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊
မန္တလေး (၁၂၉၇-ခု)။
၇၅။ ဆရာတော် ဦးသိရိန္ဒာဘိဇေယ၊ ဒကွိဏာရာမပိုးစာ
တောတိုက်၊ ဟသ်ာ၀တ (၁၂၉၇-ခု)။
၇၆။ ဆရာတော် ဦးပညာ၊ မဟာ၀ိသုတာရာမတိုက်၊
ပခုက္ကူ (၁၂၉၇-ခု)။
၇၇။ ဆရာတော် ဦးစက္ကပါလ၊ တောင်ပေါက်ကျောင်း
တိုက်၊ မော်လမြိုင်မြို့ (၁၂၉၇-ခု)။

၁။ ဂင်းဆရာတော် ၁၃၁၅-ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၇၈။ ဆရာတော် ဦးကေသရ၊ ကြက်မောက်ရွာ၊ သာစည်မြို့နယ် (၁၂၉۷ ခု)။

၇၉။ ဆရာတော် ဦးရေဝတ၊ သူဌေးကျောင်း၊ ခင်မကန် တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၉၈ ခု)။

၈၀။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိက၊ ပုဂံအတွင်းဂန်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၂၉၈ ခုခန့်)။[1]

၈၁။ ဆရာတော် ဦးဝါယာမ၊ စံကျောင်း ဆရာတော်၊ ရွှေဟသ်ာဟောရတိုက်၊ ညောင်တုန်းမြို့ (၁၂၉၉ ခု)။

၈၂။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒိမာ၊ စံကျောင်းဆရာတော်၊ အလယ်တိုက်ကြီး၊ ခင်မကန်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၀၀ ပြည့်)။

၈၃။ ဆရာတော် ဦးရာဇိန္ဒ၊ ဘုရားဖြူတိုက်၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၀၀ ပြည့်)။

၈၄။ ဆရာတော် ဦးကုမာရ၊ မဟာသိဝချောင်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၀၀ ပြည့်)။

၈၅။ ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရာဘိစံသ၊ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၀၀ ပြည့်)။

၈၆။ ဆရာတော် ဦးသောမ၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ (နောက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးကြွ သီတင်းသုံး) မန္တလေး (၁၃၀၀ ပြည့်)။

၈၇။ ဆရာတော် ဦးကုမာရ၊ ပန်းမလယ်ပြင်ကျောင်းတိုက်၊ ကျပ်ပြင်၊ မိုးကုတ် (၁၃၀၁ ခု)။

၈၈။ ဆရာတော် ဦးကောသလ္လ၊ စည်ရှင်ကျောင်း၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်သစ်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၀၁ ခု)။

၈၉။ ဆရာတော် ဦးနာဂိန္ဒသာမိ၊ ဇေယန္တာကျောင်းတိုက်၊ မိုးညိုမြို့၊ သာယာဝတီခရိုင် (၁၃၀၁ ခု)။

၉၀။ ဆရာတော် ဦးသုဘာသိတ၊ ကန်တွင်းကျောင်းတိုက်၊ ပြည်မြို့ (၁၃၀၁ ခု)။

၉၁။ ဆရာတော် ဦးဂုဏုတ္တရ၊ အမိတာရာမတိုက်၊ ဖားအံမြို့၊ (၁၃၀၁ ခုခန့်)။

---

[1] ၎င်းဆရာတော် ဘွဲ့တံဆိပ် အလှူမခံရမီ ပျံလွန်တော်မူသည်။

၉၂။ ဆရာတော် ဦးသုမန၊ (မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရား ကြီး) မုံရွာမြို့ (၁၃၀၂-ခု)။

၉၃။ ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်၊ မိုးမိတ်မြို့ (၁၃၀၂-ခု)။

၉၄။ ဆရာတော် ဦးပညာ၊ သာသနာ့တံခွန်ကျောင်း တိုက်၊ ရေနံချောင်းမြို့ (၁၃၀၂-ခု)။

၉၅။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၊ စကုမော်ကျောင်းတိုက်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၀၂-ခု)။

၉၆။ ဆရာတော် ဦးဇာဂရ၊ ပတ္တမြားတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၁၂-ခု)။

၉၇။ ဆရာတော် ဦးကောသလ္လ၊ ပိဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း၊ မုဒ္ဓန်းရွာ၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ ကျိုက္ခမီခရိုင် (၁၃၁၂-ခု)[1]

၉၈။ ဆရာတော် ဦးဇနကဘိဝံသ၊ ဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၊ အမရပူရမြို့ (၁၃၁၂-ခု)။

၉၉။ ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့ (၁၃၁၃-ခု)။[2]

၁၀၀။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့ (၁၃၁၃-ခု)။

၁၀၁။ ဆရာတော် ဦးနာရဒ၊ ဒက္ခိဏာရာမတိုက်၊ တောင်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၁၃-ခု)။

၁၀၂။ ဆရာတော် ဦးအရိယ၊ တောရကျောင်းတိုက်၊ညောင်လေးပင်မြို့ (၁၃၁၃-ခု)။

၁၀၃။ ဆရာတော် ဦးဇောဘိပါလ၊ အတိသုဒ္ဓါရုံချောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၁၃-ခု)။

၁၀၄။ ဆရာတော် ဦးဇောတ၊ မန်းဦး ဆရာတော်၊ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၃-ခု)။

---

[1] ၎င်းဆရာတော် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိသည်။

[2] ၎င်းဆရာတော် ၁၃၂၂-ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရှိတော်မူသည်။

၁၀၅။ ဆရာတော် ဦးသောဘန၊ (မဟာစည် ဆရာတော်)
သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၃ - ခု)။

၁၀၆။ ဆရာတော် ဦးကောဏ္ဍည၊ ခြောက်ထပ်ကြီး
ဘုရားကြီးတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၄ - ခု)။

၁၀၇။ ဆရာတော် ဦးဂုဏ္ဍာသဘာဘိဝံသ၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊
မန္တလေး (၁၃၁၄ - ခု)။

၁၀၈။ ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသ (ဦးကြယ်)၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊
မန္တလေး (၁၃၁၄ - ခု)။

၁၀၉။ ဆရာတော် ဦးဉာဏာဘိဝံသ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊
အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၁၄ - ခု)။

၁၁၀။ ဆရာတော် ဦးအာဋ္ဌာရ၊ ကျောက်ကုန်း တောရ
မေဒိနီ ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန် (၁၃၁၄ - ခု)။

၁၁၁။ ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ ဓမ္မမေဒနီ ကျောင်းတိုက်၊
သထုံမြို့ (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၂။ ဆရာတော် ဦးပုညာဘိဓေ၊ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရုံ
ဘုရားကြီးတိုက်၊ ပေါင်းတည်မြို့ (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၃။ ဆရာတော် ဦးသောဘန၊ သပြေပင် ကျောင်းတိုက်၊
ဟသ်ဘတမြို့ (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၄။ ဆရာတော် ဦးကောသလ္လ၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊
မန္တလေးမြို့ (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၅။ ဆရာတော် ဦးသုဝဏ္ဏ၊ မောင်းထောင်ကျောင်းတိုက်
ပုသိမ်မြို့ (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၆။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓဒတ္တ၊ အမ္ဘလံဂဂါဓမြို့၊
သီဟိုဠ်ကျွန်း (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၇။ ဆရာတော် ဦးဝိမလဓမ္မ၊ ဝပ်မဟာဓာတု
ကျောင်းတိုက်၊ ဘန်ကောက်မြို့၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံ (၁၃၁၅ - ခု)။

၁၁၈။ ဆရာတော် ဦးပညာလောက၊ စမ်စကောင်း ,ဗုဒ္ဓ
သာသနာပြုကျောင်း ဆရာတော်၊ ဓမ္မဒူတ ကျောင်းတိုက်၊
အထက်ပန်းဆိုးတန်း ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၆ - ခု)။

၁၁၉။ ဆရာတော် ဦးရေဝတဓမ္မ၊ ဒေဝသာဂရ သိမ်ကုန်း
ဓမ္မိကာရုမ ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၆ - ခု)။

၁၂၀။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒမာလာ၊ ရွှေတောင် ကျောင်းတိုက်၊ ရေနံချောင်းမြို့ (၁၃၁၆ - ခု)။

၁၂၁။ ဆရာတော် ဦးတေဇနိယ၊ ဇောတိကာရုံကျောင်းတိုက်၊ ပြည်မြို့ (၁၃၁၆ - ခု)။

၁၂၂။ ဆရာတော် ဦးကလျာဏာဘိဝံသ၊ ဝေယံဘုံသာတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၁၆ - ခု)။

၁၂၃။ ဆရာတော် ဦးဇောတဉာဏ၊ ဝပ်ဉဏ္ဏသောမာရာမတိုက်၊ ဖန်ုပင်မြို့၊ ကမ္ဘာဒီးယားနိုင်ငံ (၁၃၁၆ - ခု)။[1]

၁၂၄။ ဆရာတော် ဦးဝိလာသ၊ သောဘဝတိအုတ်ကျောင်း၊ ခေမာသီဝံတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၁၇ - ခု)။

၁၂၅။ ဆရာတော် ဦးသေကာဘိဝံသ၊ ရွှေစေတီတိုက်၊ ရေနံချောင်းမြို့ (၁၃၁၇ - ခု)။

၁၂၆။ ဆရာတော် ဦးသဒ္ဓိလ၊ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်) သဒ္ဓိလဗိမာန်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၇ - ခု)။

၁၂၇။ ဆရာတော် ဦးဓမ္မဒဿန၊ ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၇ - ခု)။

၁၂၈။ ဆရာတော် ဦးသောဘိတ၊ လေးကျွန်းချမ်းသာချောင်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၁၈ - ခု)။

၁၂၉။ ဆရာတော် ဦးအာစာရ၊ အဖျောက် ဆရာတော်၊ ရွှေဂုံတိုင်ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၈ - ခု)။

၁၃၀။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၊ ပန်းဘဲတန်း မင်းကျောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ (၁၃၁၈ - ခု)။

၁၃၁။ ဆရာတော် ဦးအရိန္ဒမ၊ အရိယမဂ္ဂင်ချောင်၊ မင်းကွန်း (၁၃၁၈ - ခု)။

၁၃၂။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ၊ ငါးဖယ်တူကျောင်း၊ ဟသ်ဘတမြို့နယ် (၁၃၁၈ - ခု)။

၁၃၃။ ဆရာတော် ဦးနာဂဝံသ၊ ဗားကရာ တောရ ကျောင်းတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၈ - ခု)။

၁။ ၎င်းဆရာတော် ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိခဲ့တော်မူသည်။

၁၃၄။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒိသေန၊ နန္ဒိသေနာရာမတိုက်၊ တောင်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၃၅။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတ၊ အနိုးစခန်းချောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၃၆။ ဆရာတော် ဦးဥာဏာဘိရာ၊ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ပဲခူးမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၃၇။ ဆရာတော် ဦးဝိသဒဘိက္ခု၊ သဒ္ဓမ္မောဒယ ကျောင်းတိုက်၊ လက်ပန်တန်းမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၃၈။ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ၊ ဝိဇ္ဇာလက်ံဝရကျောင်းတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၃၉။ ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ ရှေပိဌကတ်တိုက်၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၀။ ဆရာတော် ဦးကေသရ၊ ရှေမန်းအုတ်ကျောင်း၊ စကုတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၁။ ဆရာတော် ဦးဇောတိက၊ ထီးလင်းတိုက်၊ တောင်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၂။ ဆရာတော် ဦးဥာဏိက၊ နုစ်ဟျိပ်ရှစ်ဆူကျောင်း၊ သရက်တောတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၃။ ဆရာတော် ဦးအာနန္ဒာဝေတ္တယျ၊ သီရိဓမ္မာနန္ဒပရိဝေဏ၊ ဗာဠုန်ဂေါ၁၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၄။ ဆရာတော် ဦးဓမ္မရာဘန၊ အာသဝိရိကျောင်းတိုက်၊ ကန္ဒီမြို့၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၅။ ဆရာတော် ဦးသီရိနိ၀ါသ၊ ပုလိနာတလာရာမ ကျောင်းတိုက်၊ ကာလုတရမြို့၊သီဟိုဠ်ကျွန်း (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၆။ ဆရာတော် ဦးဥာဏောဒယ၊ သရသွတိပရိဝေဏ၊ ဗလဂလ္လမြို့၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၇။ ဆရာတော် ဦးသံဃဝုဓ၊ ဝိပ်ဝိဇယာရာမ၊ ဗီယံ၎ံ၊ လာအို့စ်နိုင်ငံ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၈။ ဆရာတော် ဦးကိတ္တိသောဘန၊ ဝပ်ပဠူမဘောဝပစ်ကျောင်းတိုက်၊ ဘန်ကောက်မြို့၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၄၉။ ဆရာတော် ဦးဝိမလ၊ ရှေသ်ဘောရကျောင်းတိုက်၊ ညောင်တုန်းမြို့ (၁၃၁၈-ခု)။

၁၅၀။ ဆရာတော် ဦးသူရိယာဘိဝံသ၊ အလယ်တောရ စာချ
ကျောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၁၈ - ခု)။

၁၅၁။ ဆရာတော် ဦးအာစိဏ္ဏ၊ စန္ဒာရုံကျောင်းတိုက်၊
သထုံမြို့ (၁၃၁၉ - ခု)။

၁၅၂။ ဆရာတော် ဦးခေမာစာရ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၊
ဗဟန်း၊ ရန်ကုန် (၁၃၁၉ - ခု)။

၁၅၃။ ဆရာတော် ဦးသုဒဿန၊ ကိုင်းကုန်းကျောင်းတိုက်၊
ခရမ်းမြို့ (၁၃၁၉ - ခု)။

၁၅၄။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမလာဘ၊ မဟာဇေတိကာရာမတိုက်၊
မုံရွာမြို့ (၁၃၁၉ - ခု)။

၁၅၅။ ဆရာတော် ဦးဂုဏာဝါ၊ ယပ်လှဲကျောင်းတိုက်၊
ကျောက်ဖြူမြို့ (၁၃၁၉ - ခု)။

၁၅၆။ ဆရာတော် ဦးစာရိန္ဒာသဘ၊ အောင်မြေသာယာ
သူခင်းတိုက်၊ ရေစကြို့မြို့ (၁၃၁၉ - ခု)။

၁၅၇။ ဆရာတော် ဦးနာဂိန္ဒာဘိဝံသ၊ ဇီးဖြူကုန်းကျောင်း
တိုက်၊ ဒါးပိန်မြို့ (၁၃၂၀ - ခု)။

၁၅၈။ ဆရာတော် ဦးဝိမလ ဗုဒ္ဓိဘိဝံသ၊ ဓမ္မာစရိယကျောင်း
တိုက်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး (၁၃၂၀ - ခု)။

၁၅၉။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒမဟာ၊ ချမ်းသာကြီးတိုက်၊အနောက်
ပြင်၊ မန္တလေး (၁၃၂၀ - ခု)။

၁၆၀။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၊ သဒ္ဓမ္မဝံသာရုံ၊ ကန္ဒားတိုက်၊
မိတ္ထီလာမြို့ (၁၃၂၁ - ခု)။

၁၆၁။ ဆရာတော် ဦးဇောတိက၊ မဟာဝိဇယာရာမတိုက်၊
ပခုက္ကူမြို့ (၁၃၂၁ - ခု)။

၁၆၂။ ဆရာတော် ဦးအာလောက၊မင်္ဂလာရုံမြို့လယ်ကျောင်း
တိုက်၊ သိန္ဓီမြို့ (၁၃၂၁ - ခု)။

၁၆၃။ ဆရာတော် ဦးသောဘိတ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမိက၊
ပခုက္ကူကျောင်းသစ်၊ မြင်းခြံမြို့ (၁၃၂၁ - ခု)။

၁၆၄။ ဆရာတော် ဦးပဒုမ၊ တောကျောင်းတိုက်၊ မြိတ်မြို့ (၁၃၂၂ - ခု)။

၁၆၅။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ၊ ခင်မကန်တိုက်၊ အနောက်ပြင်၊
မန္တလေးမြို့ (၁၃၂၂ - ခု)။

၁၆၆။ ဆရာတော် ဦးဂုဏ္ဌာ၊ ရွာကလေးရွာ၊ သာရေ၀ါ
တိုက်နယ်၊ သားယာ၀တီခရိုင် (၁၃၂၂-ခု)။

၁၆၇။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တရာဇီ၀ ဒီပါရုံဘုရားကြီးတိုက်၊
ရေကြည်မြို့နယ်၊ ပုသိမ်ခရိုင် (၁၃၂၂-ခု)။

၁၆၈။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတသီရိ၊ ရှေဟသ်ာတိုက်သစ်၊
စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။[1]

၁၆၉။ ဆရာတော် ဦးဓီရဂ္ဂဋ္ဌ၊မဟာ၀ိဇိကာရုံကျောင်းတိုက်၊
ကြည်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၀။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ၊ အောင်မြေသာစည်ကျောင်း
တိုက်၊ တောင်ကြီး (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၁။ ဆရာတော် ဦးအာစိဏ္ဏ၊ ခြောက်ထပ်ကြီး
ဘုရားကြီးတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၂။ ဆရာတော် ဦးသာသန၊ သာသနဝိပုလာရာမတိုက်၊
ပခုက္ကူမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၃။ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊
အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၄။ ဆရာတော် ဦးလာဘဏ၊ ညောင်ရမ်းကျောင်း၊
မိုးကောင်းတိုက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၅။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒာဘရိယ၊ စကုဘိုက်၊
အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၇၆။ ဆရာတော် ဦးဇဝန၊ မြို့ထောင့်ကျောင်းတိုက်၊
ဖြူးမြို့ (၁၂၂၃-ခု)။

၁၇၇။ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ၊ လမ်းသစ်ကျောင်း၊
ဥတိုရ၊ တိုက်ကြီးမြို့နယ် (၁၃၂၃-ခု)။

၁၇၈။ ဆရာတော် ဦးနေမိန္ဒ၊ ဝပ်တမအိုကျောင်း၊
လန်းပန်းမြို့၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံ (၁၃၂၃-ခု)။

၁၇၉။ ဆရာတော် ဦးကုသလာဘိ၀ံသ၊ မော်လမြိုင်
ကျောင်းတိုက်၊ ဆည်သည်ရွာ၊ စဉ်ကူမြို့နယ် (၁၃၂၃-ခု)။

၁။ ၎င်းဆရာတော်သည် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်ဘော်ကို အလှူခံရရှိခဲ့တော်မူသည်။

၁၈၀။ ဆရာတော် ဦးကုဝေရ၊ အရှေ့ကျောင်းကြီး၊
ဟိုပင်မြို့၊ ကချင်ပြည်နယ် (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၁။ ဆရာတော် ဦးပညာ၊ ဂျစ္ဆာသယျောင်၊
လောကမှန်ကူတိုက်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်း (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၂။ ဆရာတော် ဦးတိက္ခ၊ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းကျောင်း
တိုက်၊ ပြည်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)[1]

၁၈၃။ ဆရာတော် ဦးဥာဏိန္ဒ၊ သာသနသောဘဏိကာရုံ
တိုက်၊ ပြွန်တန်ဆာမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၄။ ဆရာတော် ဦးအာစိဏ္ဏ၊ မြို့လယ်ကျောင်းတိုက်၊
မအူပင်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၅။ ဆရာတော် ဦးရေဝတ၊ အလယ်တောရကျောင်း
တိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၆။ ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသ၊ ဇေယျဝတီကျောင်းတိုက်၊
ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၇။ ဆရာတော် ဦးဥာနုတ္တရ၊ ဗဟုးကရုတိုက်၊
အမရပူရမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၈။ ဆရာတော် ဦးသောဘိတ၊ ဂြစ်ဘက်ကျောင်း
တိုက်၊ စစ်တွေမြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၈၉။ ဆရာတော် ဦးပညာဝံသ၊ ဘုရားဖြူကျောင်း၊
တိုက်၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၉၀။ ဆရာတော် ဦးအရိယဝံသ၊ မာလိဂါ၀တ္တ၊
သုဓမ္မာရုမ၊ ကိုလံဘိုမြို့၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း (၁၃၂၂-ခု)။

၁၉၁။ ဆရာတော် ဦးသုဇန၊ ခန္ဓီးစားသင်တိုက်၊
ဝန်သိုမြို့။ (၁၃၂၂-ခု)။

၁၉၂။ ဆရာတော် ဦးဂုဏ္ဍာဝါသနိ၊ ရတနာဝဂူကျောင်း
ပေါ်ကျွန်း (၁၃၂၂-ခု)။

၁၉၃။ ဆရာတော် ဦးဓမ္မသုဒ္ဓ၊ ကြာပဲမြို့ကျောင်း
တိုက်၊ ပုသိမ်မြို့ (၁၃၂၂-ခု)။

---

[1] ရင်းဆောရေးတော် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် အဘိဓေ မဟာရဋ္ဌဂရု ဘွဲ့တံဆိပ် တောင်းကို အလျှောခံ ရရှိတော်မူသည်။

၁၉၄။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမဗုဒ္ဓိ၊ မုံရွေးမဟာဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်၊ မုံရွာခရိုင် (၁၃၂၃ - ခု)။

၁၉၅။ ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရ၊ ရွှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ စစ်ကိုင်းမြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၁၉၆။ ဆရာတော် ဦးဝိမလ၊ မင်္ဂလာတိုက်၊ အမရပူရမြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၁၉၇။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတ၊ ဇေယျမေဒနီကျောင်း တိုက်၊ မြောင်းမြမြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၁၉၈။ ဆရာတော် ဦးဝိမလဓမ္မ၊ ဝိဇ္ဇောဒယပရိဝေဏ၊ ကိုလံဘိုမြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၁၉၉။ ဆရာတော် ဦးစန္ဒရံသီ၊ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမ (တောင်ပေါ်) ကျောင်းတိုက်၊ ဓနုဖြူမြို့ (၁၃၂၃ ခုခန့်)။

၂၀၀။ ဆရာတော် ဦးဂ္ဂနန္ဒိယ၊ မိုးညှင်း ဝိပဿနာ တိုက်သစ်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၂၀၁။ ဆရာတော် ဦးဂ္ဂနန္ဒိယ၊ ရွှေဂူကျောင်းတိုက်၊ အရှေ့ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၂၀၂။ ဆရာတော် ဦးတိလောကာဘိဝံသ၊ တိလော ကာရုံကျောင်း၊ ဗားကာရတိုက်၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၂၀၃။ ဆရာတော် ဦးသုဇာတာလင်္ကာရ၊ စံဝတီ တိုက်ကျောင်း၊ ဥယျာဉ်တိုက်၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့ (၁၃၂၃ - ခု)။

၂၀၄။ ဆရာတော် ဦးဇောတယ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၊ အရှေ့ပြင်၊ မန္တလေးမြို့ (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)။

၂၀၅။ ဆရာတော် ဦးဒလာကိသရ၊ ကပိုင် ကျေးရွာကျောင်း၊ ပန်းတနော်မြို့နယ်၊ ရောဝတီတိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)။

၂၀၆။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတ၊ ဝေဠုဝန်တိုက်၊ မင်းလှမြို့၊ ပဲခူးတိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)။

၂၀၇။ ဆရာတော် ဦးဂန္ဓမာ၊ မဟာဝိသုတာရာမ တိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့၊ မဒေးတိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)။

၂၀၈။ ဆရာတော် ဦးနရိန္ဒ၊ တောင်ကျောင်းကြီး၊ တောင်ကြီးမြို့။ ရှမ်းပြည်နယ် (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)

၂၀၉။ ဆရာတော် ဦးနာရဒ၊ ပဌာန်းကျောင်းတိုက်၊ ပြည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရန်ကုန်တိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)

၂၁၀။ ဆရာတော် ဦးဇာနေယျဗုဒ္ဓ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်သစ်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့၊ မန္တလေးတိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)

၂၁၁။ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒက၊ ပဌာန်းသိပ္ပံတိုက်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)

၂၁၂။ ဆရာတော် ဦးစန္ဒောဘာသ၊ ပရိယတ္တိ နယူ ပဒေသကျောင်း၊ မစိုးရိမ်ဘုံက်၊ အနောက်ပြင်၊ မန္တလေးမြို့၊ မန္တလေးတိုင်း (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)

၂၁၃။ ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ (တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက) ဓမ္မနာဒ ကျောင်းတိုက်၊ မင်းကွန်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ (၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်)

ဤသည်လျှင် ၁၂၇၆-ခုနှစ်မှ စ၍ ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်အထိ "အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များကို ထုတ်ပြချက်တည်း၊ နှစ်ဦးပိုင်း က ဆရာတော်များ ၈ - ပါးခန့် ကျန်ရှိသေးသည်ဟု ထင်မိပါသည်။

—

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၃၁၅ - ခုနှစ်မှစ၍ သင့်လျော်သောအခါ၌ သာသနာတော်တွင် အလွန်ထင်ရှားသည့်ဂုဏ်းဦးစီး၊ သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် အထူတ်အထိပ်နေရာမှ ပါဝင် ဆောင်ရွက်တော်မူသည့်ယိုးဒယား သီဟိုဠ် ကမ္ဘောဒီးယား လာအို နိုင်ငံများမှ ဆရာတော်ကြီး

၁ ပါးစီအား " အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်း ပူဇော်ခဲ့ကြကုန်၏။

ရင်းဆရာတော်များမှာ –

၁။ အရှင်စာရိန္ဒာသဘမဟာထေရ်၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊ ဟာသ်ဘတမြို့။

၁၂၂၉ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်၊ ၁၂၉၀ - ပြည့်နှစ်တွင် " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်တွင် " အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၂။ အရှင်စန္ဒမဟာထေရ်၊ စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ဝိပဿနာ ဂန္ဓာရုံချောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့။

၁၂၃၂ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၃၄ - ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်၊ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်တွင် " အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၃။ အရှင်ရေဝတမဟာထေရ်၊ ညောင်ရမ်းဆရာတော်၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၁၂၃၅ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၁၆ - ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်၊ ၁၂၇၄ - ခုနှစ်တွင် ပါတော်မူ သီပေါမင်း၏ " ရေဝတာဘိ ပဏ္ဍိတဓဇသာသနဝံသ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်းကောင်း ၁၂၉၆ - ခုနှစ်တွင် " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်းကောင်း အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်တွင် " အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၄။ အရှင်သူရိယမဟာထေရ်၊ မစိုးရိမ်ဆရာတော်၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၁၂၄၁ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၁၇ - ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်၊ ၁၂၉၁ - ခုနှစ်တွင် " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၇ - ခုနှစ်တွင် " အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၅။ အရှင်ဇဝနမဟာထေရ်၊ မဟာဝိဇယာရာမတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့။

၁၂၃၉ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၂၀ - ပြည့်နှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်၊ ၁၂၈၉ - ခုတွင် " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဘွဲ့

တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၆။ ဆွမ်ဒက်ဖရဝဇီရညာဏဝံသ၊ ဝပ်ဘော်ဝင်နိုဝိသ်ကျောင်းတိုက်၊ ဘန်ကောက်မြို့၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံ

ယိုးဒယားနိုင်ငံ သာသနာပိုင်ဆရာတော် ဖြစ်သည်၊ ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်၊ ၁၃၂၀ - ခုနှစ်လောက်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

၇။ အရှင်အဿရဏသရဏသီရိသရဏက်ရမဟာထေရ်၊ မာလဝတု ကျောင်းတိုက်၊ ကန်ဒီမြို့၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း

သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ) သျှောမနိကာယ သံဃနာယက ဖြစ်သည်၊ ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်၊ ၁၃၂၃ - ခုနှစ် လောက်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

၈။ အရှင်ဓမ္မဘဏ၊ ဝပ်သုဝဏ္ဏဘူမိကျောင်းတိုက်၊ လှယင်ပအုဘင်၊ လာအိုစ်နိုင်ငံ

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၉၃ - ခုနှစ်ဖွားတည်း ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် "အဘိ ဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၉။ အရှင်မဟာသုံမေဓဝေါပတိ၊ ဝပ်ဥက္ကာလေမဝရာမတိုက်၊ ဖနွမ်ပင်မြို့၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ

၁၃၁၆ - ခုနှစ်တွင် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၈ - ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်၊ သက်တော် ၉၁ - ကျော်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

၁၀။ အရှင်ကေလာဝံသမဟာထေရ်၊ ရေတံခွန်ကျောင်းတိုက်၊ ဟသ်ဘတမြို့

၁၂၃၄ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၂၄ - ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်၊ ၁၃၁၉ - ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၁၁။ အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ်၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့

၁၂၄၁ - ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၃၄ - ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်၊ ၁၃၁၃ - ခုနှစ်တွင် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်

တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၂၂-ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇ မဟာ ရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၁၂။ အရှင်တိက္ခမဟာထေရ်၊ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်၊ ပြည်မြို့

၁၂၄၄-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်၊ ၁၃၂၃-ခုနှစ်တွင် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

၁၃။ အရှင်ကောသလ္လမဟာထေရ်၊ မုဒ္ဓန်းပိဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း၊ မုဒ္ဓန်းရွာ၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်

၁၂၄၈-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်၊ ၁၃၁၂ ခုနှစ်တွင် "အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူ၍ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

၁၄။ အရှင်ပဏ္ဍိတသီရိမဟာထေရ်၊ ရှေဟသ်ာတိုက်သစ်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့

၁၂၅၅-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်၊ ၁၃၂၂-ခုနှစ်တွင် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး များအား နှစ်စဉ် ဆွမ်းဆန်တော်ဝတ္ထုငွေ ၁၀၀၀ (တထောင်ကျပ်) လှူဒါန်းလေသည်။[1]

အင်္ဂလိပ်မင်း လက်ထက်တော်၌ ပဌမအကြိမ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပွဲနှင့် နောက်နောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားများ အကြိမ်အနည်းငယ်ကို မန္တလေးတောင်ခြေ သုဓမ္မာဇရပ်တော်၌ တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးစီးကျင်းပခဲ့သည်၊

---

[1] အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ သင်္ခါရသဘောတရား မလွန်ဆန်နိုင်၍ ပျံလွန်တော်မူခဲ့သော် သင်္ဂြိဟ်စရိတ် ဝတ္ထုငွေ ၃၀၀၀ (သုံးထောင်ကျပ်) ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက သက်ဆိုင်ရာ ဂေါ်မိတီအား လှူဒါန်းလေသည်။

၁၂၀၇ - ခုနှစ် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် သာသနဇောတိကာရုမ သာသနာပိုင် ကျောင်းတိုက်ကြီး ပြီးသော အခါ ယင်း သာသနဇောတိကာရုမဌာန် ကျင်းပလေသည်၊ ၁၂၉၇ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၂ - ရက်နေ့က ဖော်ပြပါ သာသနဇောတိကာရုမကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပ ပြုလုပ်အပ်သော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲ အခမ်းအနားကို အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

၁၂၉၇ - ခုနှစ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲ အစီအစဉ်

သက္ကရာဇ် ၁၂၉၇ - ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၂ - ရက်၊ ၁၉၃၆ - ခု၊ မတ်လ ဂ - ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ မွန်းလွဲ ၃ - နာရီအချိန် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ၄၁ - လမ်း တောင်ဖက် သံလျက်မော်ရှိ သာသနဇောတိကာရုမတိုက်တော် အတွင်း အထူးလှပတင့်တယ် သိုက်မြိုက်စွာ ဆောက်လုပ် ထားအပ်သော မဂ်လာမဏ္ဍပ်ကြီး၌ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်ဖတော်နှင့် (ဆာနတ်) အမိန့်တော်များကို အစိုးရမင်းတို့ လွှဲအပ်တော်မူချက် အရ မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် အဌာရသမ ၁ဂ - ကြိမ်မြောက် ကျင်းပ ကပ်လှူ အပ်နှင်းတော်မူသည့် အခမ်းအနားတွင်-

(၁) ထိုနေ့ မွန်းလွဲ ၂ - နာရီအချိန်တွင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ခံယူတော်မူကြမည့်-

(က) မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင်သစ်ဆိမ့်တိုက်၊ သံဃနာယက ဆရာတော် ဦးသူရိယ

(ခ) မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မစိုးရိမ်ဆရာတော် ဦးဥာဏ

(ဂ) ဟသ်ဘတမြို့ ပိုးစာတောတိုက် ဒကွီဏာရုမဆရာတော် ဦးသရန္ဒာဘိဝံယ

(ဃ) ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ဆရာတော် ဦးပညာ

တို့သည် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ၄၁ - လမ်းတောင်ဘက် သံလျက်မော်ရပ်ရှိ သာသနာဇောတိကာရုမတိုက်တော်အတွင်း အထူး လှပတင့်တယ်စွာ ဆောက်လုပ်ထားအပ်သော မဂ်လာမဏ္ဍပ်ကြီးသို့ အသင့်ရောက်ရှိတော် မူကြပြီးလျှင် အထူး ခင်းကျင်းထားသော နေရာစဉ်၌ အသီးသီး သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူကြသည်။

ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ခံယူတော် မူကြသည့် ဆရာတော် လေးပါးတို့ကို အထူး ခင်းကျင်းထားသော ဝဲယာ နေရာစဉ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြရန်။

မဟာမုနိ ဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့ဝင် အလှည့်ကျ အမှုဆောင်လူကြီး ဦးဘ(T.P.S.) နှင့် အထွေထွေ ဌာနစာရေးကြီးချုပ် ဦးသင်, စာရင်းကိုင် စာရေးကြီး ဆရာသောတို့က ပင့်ဆောင်လျှောက်ထား၍ နေရာချထားကြ သည်။

(၂) ထိုနေ့ မွန်းလွဲ ၂-နာရီအချိန် ရဟန်းပရိသတ်အဖြစ် ပင့်ဖိတ်ခြင်း ခံတော်မူရသော မန္တလေးမြို့ သံဃနာက ဆရာတော်, သုဓမ္မာ၀င်ဆရာ တော်အပြင် ဌာနချုပ်ဆရာတော်, ဌာနအုပ်ဆရာတော်, အနုဝိဇ္ဇက ဆရာ တော်တို့မှ စ၍ လေးပြင်ရှိ ၁၀-တိုက်အုပ်, တိုက်အုပ် တိုက်ကြပ် ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များသည်လည်းကောင်း, ထို့ပြင် လူပရိသတ်အဖြစ် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော မန္တလေးခရိုင် ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး, မန္တလေး အရေးပိုင်မင်း, ရာဇ၀တ်မင်း, ကမ္မည်းကျောက်စာ ဝန်ထောက်မင်း စသော အစိုးရ အရာရှိမင်းများနှင့် မင်းဆွေစိုးမျိုး ဝန်စု မှူးစု မြို့ ရွာ လူကြီး လူ ကောင်း မင်းယောကျ်ား မင်းမိန်းမအပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း အထက် ဖော်ပြပါ မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်ကြီးသို့ အသင့်ရောက်ရှိကြကုန်၏။

(ရဟန်းပရိသတ် လူပရိသတ်တို့အား အစီအစဉ်အလိုက် နေရာချထား ရန်များကို မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးများနှင့် ဆိုင်ရာစာရေး ကြီးများက ဆောင်ရွက်သည်။)

(၃) ထိုနေ့ မွန်းလွဲ ၃-နာရီအချိန် မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နောက်တော်က ရဟန်း သံဃာတော်တို့ ခြံရံ၍ အထက်အဆိုပါ မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်ကြီးသို့ ထွက်ကြ ဆိုက်ရောက်တော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် မင်္ဂလာစည်တော်ကြီး တီးရွတ်စဉ် သီးသန့်ခင်းကျင်းထားသော အထူးနေရာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

(သံဃဦးကိုင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို မင်္ဂလာမဏ္ဍပ်ကြီး သို့ ပင့်ဆောင်သော အခါ မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီးတို့နောက် က ပါလာကြသည်။)

(၄) မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အထူး ခင်း ကျင်းထားသော နေရာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်နှင့်တပြိုင်နက်မဟာမုနိဘုရား

ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့ဝင် မြို့ဝန်မင်း ဦးတာရဲက ဤအခမ်းအနားသို့ ရဟန်းပရိသတ်,လူပရိသတ်တို့ စုံလင်စွာ ရောက်ကြပြီ ဖြစ်၍ ဤဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူမည့် အခမ်းအနားကို စတင် ဖွင့်လှစ်တော်မူပါမည့်အကြောင်း သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ရှိသေစွာ မတ်ရပ်ထ၍ ဖတ်လျှောက်လေသည်။

(၅) " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ဆာနတ် အမိန့်တော်များကို အစိုးရဒေတာတွင် အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာတော် ၄ - ပါးတို့အား အစိုးရမင်းတို့ လွှဲအပ်တော်မူချက်အရ ကပ်လှူတော်မူသည့် စာတမ်း ၄ - စောင်ကို မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီး သမာဓိမြို့ဝန်ဦးညွန့် (M.B.E., A.T.M.) က ရှိသေစွာ မတ်ရပ်ဆလျက် လျှောက်ထားလေသည်။

(၆) မန္တလေးမြို့ မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့ဝင်လူကြီးတို့က အခမ်းအနားကို ကျင်းပဖွင့်လှစ်ပြီးလျှင် " အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ဆာနက်အမိန့်တော်များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရမင်းတို့ လွှဲအပ်တော်မူချက်အရ မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက လက်ရောက်အပ်နှင်းတော်မူသည့်အရာ သာသနာ, ပညာ ၂ - ဖြာအကျိုး တိုးပွား မြင့်မြတ်သည့်ဘဝကြောင်း စုပေါင်း ရေးသားထားသော သုတိမဂ်လာ သြဘာစာကို သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီး မြို့ဝန်မင်း ဦးဘ (T.P.S.) က ရှိသေစွာ မတ်ရပ်ထ၍ ဖတ်လျှောက် တင်သွင်း ဆက်ကပ်လေသည်။

(၇) သံဃဦးကိုင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်ကို မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီး မြန်မာပညာရှိ ဝန်ထောက်မင်း ဦးကျော်ရန်က ဖတ်လေသည်။

(ဂ) အဌာရသမ (၁၈ - ကြိမ်မြောက်) ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ကပ်လှူတော်မူသည့် အခမ်းအနားကြီးကို ရုပ်သိမ်းတော်မူရန် သင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီး ပိုက်ကျုံးလွှစက်ပိုင်ရှင် ပွဲစားကြီး ဦးကြွယ်က ဖတ်လျှောက်လေသည်။

(၉) အခမ်းအနား ရုပ်သိမ်းသောစာတမ်းကို ဖတ်လျှောက်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် မဂ်သာစည်တော်ကို တီးရွှမ်း၍ ရုပ်သိမ်းလေသည်။

(၆) နံပါတ် အစီအစဉ်ဖြစ်သည့် ဦးဘ (T.P.S.) ၏ ထောမနာစာတမ်းကို မူရင်းအတိုင်း ဤ၌ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

မန္တလေးမြို့
မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးတို့က
သံဃီသရ သံဃသာမိ ဓိပတိဦးကိုင်
မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ
ဘတ်လျှောက် ဆက်ကပ်အပ်သော
ထောမနာစာတမ်းဘုရား

ဘုရားတပည့်တော် မန္တလေးမြို့ မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးတို့က မြောက်ချီးဂါရ၀ ပူဇနေယမင်္ဂလာ ရိုညွှတ်ခါဖြင့် ထောမနာစာ ဆက်သွင်းပါသည်ဘုရား။

သုံးလောကမျက်နှစ်ဝမ္မရာဇ်ထွဋ်ဦးတင် မြတ်ရှင်ပင်သည် အသင်္ခတ-ဓာတု နိုရုပဓိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူသည့်နောက် သာသနာတော် ၂၃၅ - နှစ်မြောက်၌ သီရိဝမ္မာသောကမင်း၏ အာဏာစက်ကို မှီ၍ ၀သီဘော်မျိုး စျာန်ပျံမြေလျှိုး တန်းခိုးမဟိဒ္ဓိ ဖိတ်ဖိတ်ညီသော ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါပတ္တာနှင်နှင် ရဟန္တာအရှင်မြတ် (၁၀၀၀)တို့ ပေါ်ထွန်းစပ်၍ သဟာသိက တတိယအကြိမ်မြောက် သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်ပြီး အဆုံးတွင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်သည် မိမိ၏ အန္တေ၀ါသိက ယောနကဝမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို အရံ သင်္ဃာတော် ၄ - ပါးနှင့် တကွ ပဉ္စ၀ဂ်သင်္ဃာ မြောက်စေ၍ ဥ၁သမ္ပဒကံဆောင် လောက်အောင် အပရန္တတိုင်းသို့ သာသနာပြု စေလွှတ်တော်မူသည်က စ၍ ဤမြန်မာပြည်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စည်ပင် ပြန့်ပွားလာခဲ့ရာ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၃၇၉ - ခုနှစ်တွင် မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် သုဝမ္မဇေတီ သထုံပြည်မှ ပုဂံပြည်သို့ ရှင်အရဟံ ကြွလာတော်မူသည်က စ၍ သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်း သင်္ဃာတော်တို့ အပေါ်၌ ဝိနည်းတရားတော်နှင့် အညီ စီရင် ဆုံးမ သြ၀ါဒပေးရန်အလို့ငှာ နော်ရထာမင်းစောသည် ရှင်အရဟံကို သာသနာပြု သာသနာပိုင် ဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှင့်ခန့်အပ် တင်မြှောက်ခဲ့သည်က အစ ပြု၍ ရှေးမင်းကောင်း မင်းမြတ်တို့ အဆက်ဆက် လက်ထက်တော် အခါ ကာလများက သာသနာပြု သာသနာပိုင် ဆရာတော်များကို ရွေးချယ်တင်မြှောက် ခန့်ထားခဲ့ကြသည့် ရှေးထုံးစဉ်ဆက် မပျက်နှုန်းဆောင် ကုန်းဘောင်ခေတ်(၁၁)ကြိမ်မြောက် ထွန်းတောက်ပျံ့မှိုး မန္တလေးရတနာပုံ ဒုတိယနန်းစံ မာရ်အောင်ရတနာစေတီတော် ဒါယကာ သီပေါမင်းတရား လက်ထက်

တွင် တင်ခဲ့မြောက်ခဲ့သော တံဆိပ်တော်ရ တောင်တော် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို မြန်ထီးခရိုင် ယိမ်းယိုင် ပျက်စီးသည်မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ - ခုနှစ် အခါက မန္တလေး မြို့တော်နှင့် တကွ အထက်မြန်မာနိုင်ငံတော်က သိမ်းပိုက်အုပ်ချုပ်သော အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းတို့က သံဃဦးကိုင် သာသနာပိုင်ရာထူး၌ ချီးကျူးတပ်အပ် အသိမှတ် ပြုခြင်းအားဖြင့် သာသနာတော်ရေး သာသနာတော်မှု များကို ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်တော်မူရာတွင် သင်္ခါရဓမ္မကို မလွန်မြောက်နိုင်သဖြင့် ဘဝသစ်ချန် ပြန်လွှန်ဖတော်မူရာ၌ ကျေးဇူးရှင် ဖတောင်ခွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား သာသနာ တော်ထမ်း ရဟန်း သင်္ဃာတော်များက သံဃိဿရ ဌာနန္တရတင့်ကဲ့ မဲဆန္ဒဖြင့် ခေတ်ကာလအလျောက် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခဲ့သည့် အရ ၁၂၆၉-ခုနှစ်ကစ၍ "ဂိသုဒ္ဓသီလစာရသီရိပဝရ ဓမ္မသေနာပတိ" သီရိလျှံဖြာ မဟာသံဃရာဇာ ဟူသော ဘွဲ့ တံဆိုပ်တော်နှင့် တကွ ဣဿရိယပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် နိုင်ငံရှင် အစိုးရမင်းတို့က ဆာနတ်အမိန့် တော်နှင့် တကွ အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း ကျေးဇူးရှင် သာသနာ ပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက "ဝိနယဓမ္မနှင့် အညီ စီရင် ထိုးဖွဲ့အပ်သော သာသနာတော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ သုဓမ္မာဝင် ဆရာတော် စသော ဂဏာစရိယ ဂဏပါမောက္ခ ဌာနန္တရရှင်များဖြင့်သမှတ် ဂိုဏ်းချုပ် ဂိုဏ်းအုပ် ဂိုဏ်းထောက် ဆရာတော်များကို အထက် မြန်မာနိုင်ငံ တော်အတွင်းရှိ မြို့ကြီး နယ်ကြီးများ၌ ဆိုင်သင့်ရာရာမြောက်မြားစွာ ခန့်တား၍ ရဟန်း သင်္ဃာတော်များအချင်းချင်း အငြင်းအခုံ ဖြစ်ပွား သော ဂရုဘက် လဟုဘက် ကျောင်းကန် အရာမ်တို့ကိုတာမှု စသည် များကို လွှန်ခဲ့သော ၃၂-နှစ်ခန့်ကျော် အခါကာလက စ၍ အကြိမ် ကြိမ် ဝိနည်းတရားတော်နှင့် အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ သက်ဆိုင်ရာ တရား လို ဇရာဒက ဝေရားခံ စုတိဒက သမဏာဇာတ်တို့ ကျေနပ်နှစ်သက်ကြ လျက် အချို့ အစွန်းထွက်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရ တရားမ ရုံးတော် များသို့ တက်ရောက် ကန့်ကွက်ကြပါသော်လည်း မြန်မာပြည်၌ တရားဌာနချုပ် ဝန်ကြီးများအဖြစ် အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်သွား ကြသော မစ္စတာဘားဘား(ဂျက်)၊ မစ္စတာ ကိုဂလက်စတန်၊ ဆာသာ ကေဝိုက်၊ ဆာ ဟာဘီအာဒမ်ဆင်၊ ဆာ ဂျေ့ဗ္ဗောလ် မစ္စတာမင်္ဂေါ တို့နှင့် ဟိုက်ကုတ်လွှတ်တော် တည်ဘွဲ့စ တရားဝန်ကြီးများ လက်ထက် တိုင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စီရင်ချက်ကို တစုံဘရာ ပယ်ဖျက်ခြင်း မရှိခဲ့သည့်ပြင် မှတ်တမ်းတင်လောက်သော ဝိနိစ္ဆယများ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျိုးကြောင်းဘော်ပြ၍ အမြင့်ဆုံး လွှတ်ရုံးကြီးက

အတည်ပြုဌာန်း ဆုံးဖြတ်ကြသည့်အရ လောကဓမ္မ နှစ်ဌာနတို့၌ အနှဲ့ အကျိုး ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည့်အရာ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပါကြောင်း။

သို့ရာတွင် မကြာမီက ပခုက္ကူမြို့မှ ရဟန်းတော် ဦးဥတ္တမနှင့် ဦးပညာသီဟတို့ အငြင်းအခုံဖြစ်ပွားသော ကျောင်းမြေမူနှင့် စပ်သော သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စီရင်ချက်ကို ၁၂၉၇ - ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၆ - ရက်နေ့က - ရန်ကုန်မြို့ ဟိုက်ကုတ် လွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ၅ - ဦးတို့ အစုံအညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သဘောအယူအဆ သီရိတိမ်းပါးကြသဖြင့် မူလချမှတ်သော ဝိနိစ္ဆယကို ပယ်ဖျက်ရုံမျှမက သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တရားရုံးတော်များက အတည်မပြုနိုင်ဟု ပိုင်ပိုင်ကြီး အမိန့်ချမှတ်လိုက်ရာ ပြည်တန်ဆောင် ပတ္တမြားရတနာတွင် ဂေါအနာဂတ်ငြိသက်ဆို့ မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံထုံးစံများကို မှောက်လှန် ဖျက်ဆီးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် အထက်မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ရှင်ကြီးလူကြီးတို့မှာ ပူဆာညှိုးချုံး နှလုံး စိတ်ဝမ်း မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြရပါကြောင်း။

ဤကိစ္စကို မန္တလေးမြို့ သာသနရက္ခီတအသင်းက အပြောသက်ကြောင့်ကြမ့်မပြုပဲ အသင်းအစည်းအဝေး အကြိမ်ကြိမ်ဘိတ်ခေါ်၍ မြေခေါ် စဉ်းစားကြပြီးလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဓလေ့ ထုံးစံနှင့်တကွ ဟိုက်ကုတ်လွှတ်တော်မှ သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နှစ်ကာလ အရှည် တည်မြဲခဲ့သော တရားစီရင်ရေး အခွင့်အာဏာကို တခါတည်း ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်း အလျှင်း မသင့်လျော်သည့် အရာ ကျိုးကြောင်း မြောက်မြားစွာ ဖော်ပြ၍ မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရင်ခံမင်းကြီး ဆာဟုလင်စဒ္ဒေါင်းစတီဖင်ဆင်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်များ တရားဝန်ကြီးများ ခရိုင်ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးများ စသည်တို့ထံ အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ် လုပ်ဆောင်သော စာတမ်းများကို ကမ်းလှမ်း ပေးပို့လိုက်ရာ စတုလောကပါလ သာသနာတော်စောင့် သမ္မာဒေဝ နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တို့ စောင့်ကြပ် နိစ္စမ, သောအားဖြင့် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဌာနမှ ၁၂၉၇ - ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၁ ရက် = (၁၉၃၅ - ခု ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်) နေ့စွဲနှင့် ထုတ်ပြန်သော အစိုးရကြေညာချက်တွင် မျှားမကြာမီက ဟိုက်ကုတ်လွှတ်တော်မှ ချမှတ်သည့် ရဟန်းကျောင်း ပစ္စည်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အငြင်းအခုံမှုများကို သာသနာပိုင်ဆရာတော်က စီရင်ဆုံးဖြတ်ခွင့် အာဏာနှင့် သက်ဆိုင်သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တရပ်ကို တိုင်းသူပြည်သား အချို့တို့ အထင် အမြင်

သာသနာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်း

လွှမ်းခြုံကြောင်း၊ ထို့ပြင် ၁၉၀၃ – ခုနှစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို စီရင် အုပ်ချုပ်တော်မူသော ဘုရင်မင်း ပေးအပ်သည့် ဆာနတ်အမိန့်တော်တွင် ဘုရင်ခံမင်း အသိအမှတ်ပြုတော်မူသော သာသနာပိုင်ရာထူးကို ၎င်းဟိုက်ကုတ်လွှတ်တော် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်က ဖျက်သိမ်းစေသည့် ဟူ၍ ကောလာဟာလ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော အကြောင်းတရပ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ မင်းတို့ထံ တင်သွင်းသည် ဖြစ်ကြောင်း။

ထို့ပြင် ၎င်းအစိုးရ ကြော်ငြာချက် အပိုဒ် (၂)တွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တရားရုံးတော်တို့က လိုက်နာသမျှ ကာလပတ်လုံး ဤမှုခင်း ကိစ္စများတွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်သည် အာဏာပိုင်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိလေသည် ဟူ၍လည်းကောင်း ထို့ပြင် အပိုဒ် (၃)၌ ဦးပညာသီဟနှင့် ဦးဥတ္တမတို့ အမှုတွင် ဟိုက်ကုတ် လွှတ်တော်က စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် တရားဥပဒေနှင့် ဆိုင်သော အခြေအနေကို ပြောင်းလဲစေခဲ့သည် ဖြစ်၍ တရားရုံးတော်တို့က ယခုအခါ ရဟန်းကျောင်းပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှု ကိစ္စမှုခင်းများကို တရားရုံးတော်က စီရင်ခွင့် ရသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်၊ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့် ဆာနတ် အမိန့်တော်အရ ဖြစ်သော သာသနာပိုင် ဆရာတော်၏ အခြေအနေ ပြောင်းလဲ သွားသော်လည်း ဆာနတ် အမိန့်တော်မှာမူကား ထိခိုက်ခြင်းမရှိချေ။

ထိုပြင် အပိုဒ် (၄)၌ လွှန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၄၀-ခန့်အတွင်း ဤသို့သော မှုခင်းကိစ္စများ၌ သာသနာပိုင်ဆရာတော် ရှက်ဆောင်ကြီးကြပ်ခြင်းဖြင့် အရှုပ်အထွေးများသော်လည်းကောင်း အခက်အခဲများသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိခဲ့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို စီရင် အုပ်ချုပ်တော်မူသော ဘုရင်ခံမင်းကြီးသည် ထိုအခွင့် အာဏာများကို ရှိမြဲတိုင်းရှိရန်ကိစ္စ၌ ဆီးတားပိတ်ပင်ခြင်း တစုံတရာ ပြုတော်မူလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ၊ သို့ရာတွင် ထိုသို့ ရှိမြဲရှိစေရန် ကိစ္စအတွက် ဥပဒေပြု အစည်းအဝေးမှ အက်ဥပဒေတခု ပြုလုပ်ရန် လိုလိမ့်မည် ဖြစ်၍ ထိုသို့သော အက်ဥပဒေ တစုံတရာကို အကြမ်းစီမံရေးဆွဲရန် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူလျက် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် နည်းစံနစ်အရ စဉ်းစားဆွေးနွေးရန်အလို့ငှာ ဥပဒေပြု အစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်းကြမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဖော်ပြပါရှိသည့် အရာ သေချာစွာ ပြန်နှိုးထင်ရှား တိုင်းသားပြည်သူ ရှင်လူအများတို့ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်သိရှိကြရသည့်အတွက် လွှန်မင်းစွာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့် တကွ မြန်မာနိုင်ငံ ဂေါ်ဝါနာ ဘုရင်ခံသည်

တရားနည်းလမ်း ဖြောင့်မှန်အောင် ဆောလျင်စွာ ဆောင်ရွက်သည့် အတွက် ဘုန်းတော်ကြီး၏ သက်တော်ရာကျော် ရှည်စေကြောင်းကို ဆုတောင်း ပတ္ထနာ မျှားစွာပြုပို့ ကြပါ၏ကြောင်း။

ဤသာသနာ ရက္ခိတ အသင်းမှလည်း မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံ မင်းကြီး၏ ထိုးရေးကိစ္စနှင့် စပ်သော ဆန္ဒရိုးရင်း နှလုံးသွင်းကို ထင်လင်းသိရှိကြသည့်အရ မန္တလေးမြို့မှ တရားဥပဒေအရာ ကျမ်းကျင် လိမ္မာသော ဝက်လုံတော်ရ ရှေ့နေကြီးတို့အား အထူး ဘိတ်ကြား၍ အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ပြီးစီတင်ပြင် ရှေမြင်နောက်သီ မြော်မြင်ခြင်း ရှိကြသော အသင်းအမှုဆောင် အချို့တို့နှင့် ပေါင်းစပ်၍ ဥပဒေ ထုံးဖွဲ့ခြင်း ဆိုင်ရာ အထူးအဖွဲ့ လခုကို ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက လွှဲအပ်ထားသော သုမင်္ဂလာဝင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် ခရီးရောက်စေရန် အတန်တန် သုံးသပ် ဆင်ခြင်ကြပြီးကာလ လွန်ခဲ့သော ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၇-ခု ဝါခေါင်လဆန်း (၈) ရက် နေ့က ကင်းဝန်မင်းကြီး အမှူးရှိသော မှူးတော် မတ်တော်ကြီးတို့ တင်သွင်းချက်အရ သာသနာပိုင် တောင်ခွင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အတည် ပြုတော်မူပြီးဖြစ်သော ဝိနည်းတရားတော်နှင့် အညီ စိရင်ရေးသားထားသော ဥပဒေကို အခြေခံပြု၍ ခေတ်ကာလကို ထောက်ရှုလျက် မည်သည့် သံဃ ဂိုဏ်းဂဟတို့နှင့်မှ မဆန့်ကျင်စေရအောင် ဥပဒေကြမ်း တစောင်ကို ကြံဆောင်ရေးသားပြီးနောက် မြန်မာပြည် တရားဥပဒေအဖွဲ့ လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ ရောက်အောင် တင်သွင်းမည် ဖြစ်ပါ၏ကြောင်း။

အထူး လျှောက်ထားရန်မှာ ယခုနေ့ ကျင်းပသော အဋ္ဌာရသမ (၁၈) ကြိမ်မြောက် ဘွဲ့နှင်းသဘင် အခမ်းအနားတွင်—

(၁) မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင် သစ်ဆိမ့်တိုက် သံဃနာယက ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊

(၂) ရင်းမြို့ အနောက်ပြင် မစိုးရိမ်ကိုက် ဆရာတော် ဦးဥာဏ၊

(၃) ဟသ္သာတမြို့ ဒကွိုဏာရုပ ပိုးစာတောတိုက် ဆရာတော် ဦးသီရိနန္ဒာတိုဇေယ၊

(၄) ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုံတိုက် ဆရာတော် ဦးပညာ

အရှင်မြတ် လေးပါးတို့အား 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

သာသနာ၁၀၈ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ အမှီး

နှင့် ဆာနတ် အမိန့်တော်များ ချီးမြှင့် အပ်နှင်းသည်ကို ခံယူတော်မူကြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

လွန်ခဲ့သော မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၇ - ခုနှစ်က စ၍ ယခုကြိမ် ရောက်ဆဲ ၁၂၉၇ - ခုနှစ် အဋ္ဌာရသမ (၁၈) ကြိမ်မြောက် တိုင်အောင် နိုင်ငံအစိုးရမင်းတို့ လဲ့အပ်ချက်အရ မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် ဘွဲ့နှင်းသဘင် ကျင်းပသော အခမ်းအနားသို့ ထွက်ကြွတော်မူ၍ 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ချီးမြှင့်အပ်နှင်းတော်မူပြီး ယခုအကြိမ်တိုင် ဆရာတော်ပါးရေ ၈၀၊ လူပုဂ္ဂိုလ် ၄ - ဦးအားဖြင့် ၂ - စု ဦးရေပေါင်း ၈၄ - အထိ တိုးပွားလာသည့်အရာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ ဂုဏ်ကျက်သရေ မြှင့်တင်ဆင့်ဆင့် တိုးမြင့်လျက် ရှိသည့်အရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရှင် လူ အပေါင်းတို့က ကောင်းချီးနှုမော် သာဓုခေါ်ကြပြီးလျှင် ဘုန်းအင် တေဇကြီးမြတ်လှသော အဋ္ဌမမြောက် ဒွက်ဘုရင် ကေရာဇ် မင်းမြတ်၏ တိုင်းပြည်နိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေးသည် ရှေးရှေးသော ဘေးလောင်းတော် ဘိုးလောင်းတော် ခမည်းတော် ပဋ္ဌမမြောက် ဗျော့ဘုရင် မင်းတရားကြီးတို့ကဲ့သို့ ရှင် လူများစွာ ရေမတ္တရာ တမျှ အေးမြ ချမ်းသာကြစေရန် အဖန်ဖန် ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သလျက် ရှိကြသည့် အရာ ထောမနာစာ ဆက်သွင်းပါသည် ဘုရား။

မဟာမုနိဘုရား ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း လူကြီးများ

၁။ မြန်မာပညာရှိ အငြိမ်းစား ပညာဝန်ထောက် ဦးကျော်ရန်။
၂။ သမာဓိမြို့ဝန် ဦးညွန့် M.B.E, A.T.M။
၃။ သမာဓိမြို့ဝန် ပဲ့စားကြီး ဦးဘ T.P.S။
၄။ သမာဓိမြို့ဝန် ပဲ့စားကြီး ဦးကြီး T.P.S။
၅။ ပိုက်ကျုံး လှစက်ပိုင်ရှင် ဦးကြွယ်။
၆။ သမာဓိမြို့ဝန် ဦးတာရဲ။
၇။ မြို့နီစီပါယ်လူကြီး လှေသင်းမောင်မောင်။

မန္တလေးမြို့တော်
သာသနာတော် - ၂၄၇၉
၁၂၉၇ - ခု၊ တပေါင်းလဆုတ်(၂)ရက်နေ့
၁၉၃၅ - ခု၊ မတ်လ (၈) ရက်နေ့။

(၇) နံပါတ်အစီအစဉ်အရ ဦးကျော်ရန် ဖတ်သည့် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်ကိုလည်း ဤ၌ မူရင်းအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်ဆရာတော် အမိန့်တော်

မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော် အမိန့်တော်ရှိသည်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် အထက်ပိုင်းရှိ သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်းတို့။

နိုင်ငံအစိုးရမင်းတို့သည် လောကဌ် အသိအလိမ္မာ တိုးပွားမည် ဖြစ်လျှင် အယူဝါဒမရှေး ကျမ်းဂန်စာပေကို တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားမှု၌ အားပေး ချီးမြှောက်လေ့ရှိသည့် အတိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ကျမ်းဂန်များကို သင်ကြား တတ်မြောက်လျှင် အသိလိမ္မာ တိုးပွားခြင်း၊ ကမ္ဘာဦးသား ဘုရား ရဟန္တာ နတ်ဗြဟ္မာတို့ ဟောကြား ပြောဆိုမြဲ ဖြစ်သော မဂဓ ဘာသာကို ကြီးပွားပြန့်နှံ့စေခြင်း စသော ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို မြှော်လင့်၍ ပဌမပြန်သာဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ ခြင်း၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဝိသာရဒ ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ကျမ်းဂန် အသစ် ရေးသားနိုင်ခြင်း စသော ဂုဏ်ဘို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ကို "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ် အပ်နှင်းခြင်းသည် ယခုအကြိမ် တိုင် အဋ္ဌာရသမ (၁၈) ကြိမ် မြောက် ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ် အပ်နှင်းခြင်းကို ထောက်၍ အစိုးရမင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထမ်း ရဟန်း သံဃာ တော်တို့ ပရိယတ် ပဋိပတ်မှ တပါး ဂိဟိကမ္မ လူမှုကိစ္စများ ဆောင် ရွက်ရသည်ကို နှစ်သက်ခြင်းမရှိသည့်အဆု သိသာ ထင်ရှားသည်၊ လူတို့ အကုသိုလ် ကမ္မပထ အားကြီး၍ အသက်ဆယ်နှစ်တမ်း၌ ပျက်စီးဆုံး ပါး၍ အနည်းငယ်ကျန်ရှိခဲသော လူတို့သည် အချင်းချင်း ဗြဟ္မဝိဟာရ ကုသိုလ်တရား ပွားများကြသောကြောင့် အသက်အသခ်ေါ်တမ်းတိုင် အောင် တိုးတက် ကြီးပွားကြောင်း ပါဌေယျဝဂ် စက္ကဝတ္တိသုတ် ဒေသနာတော် လာရှိသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားတို့ ကြီးပွား မြင့်မြတ်စေလိုသော ရဟန်းသံဃာတော်တို့မှာ လူတို့အကုသိုလ် ကမ္မ ပထ တရား နည်းပါး၍ ကုသိုလ် ကမ္မပထ တရား တိုးပွား အချင်း ချင်း ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာ ဒေသနာ တော်နှင့် ညီညွတ်၍ အမျိုးသားတို့၏ ကြီးပွား မြင့်မြတ်ကြောင်း အစစ်အမှန် ဖြစ်သည်။

လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာမင်းတို့သည် တရားဥပဒေ အခြားမရှိ၊ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရမည့် အားဏာ ထား၍ စက္ကဝါတတိုက်လုံးကို အုပ်ချုပ်သည့်ထုံးကို ထောက်လျက် ရဟန်း သံဃာတော်တို့၏ ၂၂၇-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်များကို စောင့်ထိန်း လျှင် ဆိုဘွယ်မရှိ၊ လူဒါယကာများမှာလည်း ဂရုဓမ္မ ပဠဝသီလနှင့် ပြည့်စုံလျှင် မည်သည့် တရား ဥပဒေကိုမဆို ကျူးလွန်ခြင်း မရှိနိုင် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်မှာ အစိုးရမင်းတို့ ပညတ်ပိုင်းခြားအပ်သော တရား ဥပဒေများကို မကျူးမလွန် ရဟန်းရှင်လူတို့ ကုသိုလ်တရား ပွားများ အမျိုးသားတို့ ကြီးပွား မြင့်မြတ်ခြင်း အကြောင်း ဖြစ်သော ပရိယတ် ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ချီးမြှောက်ခြင်း၏ အကျင့် စာရိတ္တဖြစ်သော ဝိနည်းပါဠိ အဌကထာများကို နှုတ်တက် ဆောင် ရွက်သော ဝိနယဓရ ပုဂ္ဂိုလ်- အဘိဓမ္မာကို ဆောင်ရွက်သော အာဘိဓမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်- သုတ္တန်ကို ဆောင်ရွက်သော သုတ္တန္တိက ပုဂ္ဂိုလ် များကို ရွေးချယ်၍ သုဓမ္မာတော်၌ စာပြန်သဘင် ကျင်းပခြင်း အထိုက်အလျောက် ပူဇော် ချီးမြှောက်ခြင်း ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ် များ လူဒါန်းခြင်း အဆက်ဆက် ဆောင်သော ဝိနိစ္ဆယ ဝိနိစ္ဆယ-ညူ ဖြစ်တော်မူကုန်သော ပုဗ္ဗာစရိယ ဆရာမြတ်တို့၏ နည်းကို အမှီပြု၍ စီရင်အပ်သော သုတ္တန္တာဒိဂုဏ္ဌတ္ထ ပဌမတဲ့- ဝိနယဂုဏ္ဌတ္ထ ဒုတိယတဲ့ များကို ပုံနှိပ်စာအုပ် ပြုလုပ်လူဒါန်းခြင်း စသော အရာများ အား ထုတ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ထို့ပြင် သာသနအာယု တည်မြဲမှုလျှင် ရှင်ပင်မြတ်ဖြား ဘုရား အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ဝိနယဓမ္မကို ဇီနောရသ သာသန မှုထမ်း ရဟန်း သံဃာတော်တို့ လိမ္မာပြမ်းတည်းခြင်းအားဖြင့် သာသနာ သုံးပါး စည်ပင်ပြန့်ပွား များပြားစိမ့်သောငှာ ပြုစီရင်အပ်သော ဝိနိစ္ဆယ ကျမ်းစာအုပ်နှင့် တကွ သုခပွားတက် အသက်ရှည်ကြာ အနာကင်းပလျက် ဓုရန္ဓစ်ပါး အလုပ်အထူးအား ဖြင့် ပဓာနအလုပ်တို့ကို အားထုတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည့် အရေးများကို လိုလားခြင်းအားဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဆေးဝါးဘေသဇ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဘေ-သဇကွန်ရှက စသည်တို့၌ ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့သည်နှင့် အညီ နောင်လာ အများ ကုလပုတ္တ အမျိုးကောင်း သားတို့သည် အဖျားအနာစသော ရောဂါ အမျိုးမျိုးတို့မှ ကင်းပလျက် ဓုရန္ဓစ်ပါး ပဓာန အလုပ်များ ကို ကောင်းမွန်စွာ ကြိုးစား အားထုတ်နိုင်ကြစေရန် အတွက် လေ့ကျက်

ကြည့်ရှု ကြဘိုရာ သမ္မာဆန္ဒပတ္ထနာ အာသီသ ရှေထားပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓတိကိုဇ္ဈာပဒေသကလွှမ္ဘ စ၍ ငါးပိုင်း ငါးကလွှာဘိုပြင့် စိမ်ရေး သားအပ်သော ဘေသဇကပ္ပဒုမ မည်သော ဩသဓာဂ်ဟကျမ်းကို စာအုပ်ပုံနှိပ် လုပ်ဆောင်၍ ဇီဝိတဒါန အာဟာရဒါန အလှူ၌ ကမ်းလှမ်းဝေငှ လှူဒါန်းဆဲ ရှိသည်ဖြစ်ရာ များစွာ အကျိုးဆိုက်ရောက်လျက် ရှိသည်။

သို့ဖြစ်ရကား တိုင်းပြည်နိုင်ငံ အကျိုးငှာ "ယထာ ရကွံ သုပေါရာ-ဏာ၊ သုရာဇာနော တထေဝိမံ" စသည်တို့နှင့် အညီ ရှေးရှေးသော ဘုရားအစလောင်း မင်းကောင်း မင်းမြတ်တို့သည် တိုင်းနိုင်ငံသူ ရှင်လူ ရဟန်းတို့အား ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်တော်မူသကဲ့သို့ တိုင်းပြည် သေဋ္ဌနင်း မင်းကောင်းဘုရင်သည် အုပ်ချုပ် စောင့်ရှောက်တော်မူပါ စေသတည်း၊ တိုင်းနိုင်ငံသူ ရှင်လူ ရဟန်းတို့ကလည်း ကောင်းမင်းမြတ်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို စောင့်သိရှိသော်စွာ နိုင်ငံ ဥပဒေကို ကျူးလွန်မရှိ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အနဝဇ္ဇ=အတတ်ပညာများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြပါစေသတည်း ဟူ၍ ဆရာတော် ဆုတောင်းမေတ္တာ ပြုသလျက် ရှိကြောင်း ဖေါ်နှိုတ်တော်ရှိသည်။

ဝိသုဒ္ဓသီလာစာရသီရိပ၀ရ၀ပ္ပမဟေသနာ၀ပတိ ဟေဝ၁သ်ဃရာဇာ

သာသနာပိုင် ဆရာတော်

မန္တလေးမြို့တော်

သာသနာဖော် ၂၄၇၉၊ ၁၂၉၇-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၂-ရက်နေ့
၁၉၃၆-ခု၊ မတ်လ ၈-ရက်နေ့။

တနှစ် နှစ်ကြိမ်ကျ

ဤသို့ဖြင့် သာသနာပိုင် တောင်ငူခေတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် တနှစ်လျှင် ၂-ကြိမ်ကျ ရေဘုဘုရင်မင်းကိုယ်စား "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ပဋ္ဌာန ကျမ်းဂန်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူအား လှူဒါန်း ချီးမြှင့်တော် မူခဲ့လေသည်။

မဟာပဏ္ဍိတ လဉ္ဇာနီ၊ ယတိဇေဋ္ဌ ဝိနှဝနိစ။
ပဋာဂ်လိသရာဇူနံ၊ ဓရတံ ပဋ္ဌာနတ္ထယံ။

(တောင်ငူ သာသနာပိုင် ထေရုပဒေါ-၁၀၉ ဂါထာ)

ဤသည်လျှင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြီးမှူး၍ အင်္ဂလိပ်မင်းတို့လက်ထက် ၁၂၉၇ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၂- ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနား အစီအစဉ် သမိုင်းမှတ်တမ်းတည်း။

သာသနာပိုင် မရှိသည့်နောက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့နှင်းသဘင်

အင်္ဂလိပ်ခေတ်က သာသနာပိုင် မရှိသည့်နောက်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဘုရင်ခံမင်း၏ ကိုယ်စား ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးများက ဆက်ကပ်ကြောင်း သိသာထင်ရှားရန် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၃၉ - ခုနှစ်က ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားဖြူ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်အား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဂုဏ်ပွဲ အခမ်းအနားကို အစီအစဉ်ချုပ်ကို ဤ၌ ထုတ်ပြအပ်ပါသည်။

(၁၉၃၉ - ခု ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့)

(၁) ညနေ ၃ - နာရီ ၃၅ - မိနစ်အချိန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ဘုရားဖြူ ဆရာတော်ဘုရားကို ညီခံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌက အခမ်းအနား ခမ်းမဆောင်ကြီးသို့ ပင့်ဆောင်လာသည်၊ ထိုအခါ ပရိသတ်က လက်အုပ်ချီ မတ်တတ်ရပ်အရိုအသေပြုသည်၊ ၃ - နာရီ ၃၀ - မိနစ် အချိန်တွင် ညီခံကော်မိတီတို့သည် ပဲခူးခရိုင် ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးကို ကြိုဆိုမှုနှင့် စောင့်နေပြီးလျှင် ဥက္ကဋ္ဌသည် မင်းကြီးနှင့် ကော်မိတီတို့အား ပိတ်ဖွဲ့ပေးရ၍ ညီခံမဏ္ဍပ်ကြီးသို့ ပင့်ဆောင်လာသည်၊ ထိုအခါ ပရိသတ်က မတ်တတ်ရပ်နေသည်။

ဂင်းနောက် ပဲခူးခရိုင် ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးနှင့် ပရိသတ်တို့ အစုံအညီ ထိုင်မိသည့်အခါ ညီခံအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက ပရိသတ်စုံညီရှိကြောင်းနှင့် အခမ်းအနားဖွင့်လှစ်ရန် မင်းကြီး၏ အမိန့်ကိုခံယူ၍ အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ကြောင်း ကျေးဇူးလေးရှာ ညီခံကော်မိတီ ကိုယ်စား အောက်ပါ ထုတ်ဝေမင်းလာ သြဝါဒစာကို အကြိမ်းစား ပညာဝန်ထောက်မင်း ဝေဒီရဗုဒ္ဓိ ဘွဲ့ရ ဦးဘိုးစိန် A.T.M က ဖတ်ကြားပြီးနောက် မင်းကြီးအား ဆက်သလေသည်။

ဘုရားပြုဆရာတော်အား
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို
လှုဒါန်းရာ မဂ်လာအခမ်းအနားခွင် ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်တော်မူသော
ပဲခူးခရိုင် ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးအား
ညွှန်ခံအဖွဲ့ကြီးမှ ဆက်သင်းအပ်သော

ထုတိမဂ်လာ - သြဘာဝစာ

ဇယာတု သဗ္ဗမင်္ဂလံ။ ။မာရာရိုဝိဇယ၊ မဟာဝိဇယုသဝ၊ ဒ္ဒီ ပဒုတ္တမ၊ အတိဥက္ကဌ၊ အနုတ္တရမှန်ကူ၊ သယမ္ဘူဃုတ်ထိပ်၊ ဓမ္မိသရ၊ ဓမ္မသာမိ၊ မုနိပုင်ဝ၊ သက္ကသာကိန်း၊ အသမ္ဘိန္ဒ၊ ခတ္တိယစစ်၊ မင်းဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ သဗ္ဗညူ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ။အပရာဇိတ၊ ချက်မအောင်မြေ၊ ဗုဒ္ဓဟေဝယ်၊ ကိလေသာဂရက်၊ သုံးထောင်ဝက်ကို၊ မဂ်ဆုံးအဲ့မောင်း၊ လက်သုံးကျောင်းဖြင့်၊ ထောင်းထောင်းချေဖျက်၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်တည်း ဟူသော ဥဒည်းတေးင်ထက်သို့၊ တက်တော်မူပြီးလျှင်၊ လေးချက်သစ္စာ၊ မြှိုက်ရသောကို၊ အညာတကောဏ္ဍဉ္ဇ အစ၊ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အဆုံး၊ ပေါင်းရုံးမျှားစွာ၊ ဝေနေယျာကို၊ ခေတ္တ အောင်မြို့၊ ဖောင်ကူးတို့ဖြင့်၊ ဆောင်ပိုပြီးခါ၊ ခန္ဓာတော်ဇာတ်သိမ်း၊ ချုပ်ငြိမ်း စံလွန်တော်မူခဲ့လေသတည်း။

ယင်းသို့ ချုပ်ငြိမ်း စံလွန်တော်မူပြီးသည့်နောက်၊ လေးလမြောက်တွင်၊ အစယင်ရ၊ ဘုရားရှင် ဟောသမျှ၊ ပါဝစနကို၊ တပါဒမျှ ပျောက်ကုန်ဆုံးခြင်း မရှိရအောင်၊ သိကုံးသောအား၊ ဘုရားသားကျော်၊ ရဟန်းတော် တို့သည်၊ ပိဋကသုံးသွယ်၊ နိကာယ် ငါးပြား၊ ဓမ္မကွန္ဓာတို့ကို၊ သင်ယူနာသုံးအင်၊ ပဲ့ကြီးဆင်ခဲ့ပြီးနောက်၊ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးသို့၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၊ သက်ရောက်တော်မူသည်မှစ၍၊ ဘုန်းတောက်ကမ္ဘာ၊ အာဏာစူးရှ၊ ဒသရာဇမင်း၊ လေးတန်သင်္ဂဟ၊ ဓမ္မရာဇာ၊ ရှေးရှေးသော သာသနာပြု မင်းမျှားစွာ တို့သည်၊ သဒ္ဓါကြည်လင် ဇောစိတ်ရှင်လျက်၊ လေးအင်ပစ္စည်း၊ အနည်းနည်း ကော်ရော်၊ ပူဇော် ချီးမြှောက်ခဲ့ရကား။ ။ဗုဒ္ဓ သာသနာရောင်၊ ထွန်းပြောင်ပဝင်း၊ တိုင်းလုံးလင်းသဖြင့်၊ နေမင်းကို အမှီပြု၍၊ သတ္တဝါအများ ကျေးဇူးပွားသကဲ့သို့ ဘုရား သာသနာတော်ကို အမှီပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများမှာ ကျေးဇူးပွားခဲ့သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ယင်းသို့ သတ္တ၀ါအားလုံး အုံ့မဆုံးအောင် ကျေးဇူးများလှသော သာသနာတော်မြတ်ကို တိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်တော် မူကြသော ကျမ်းဂန်တတ်အကျော် ရဟန်းတော် မထေရ်ကြီးတို့ကို "ပဂ္ဂဟေ-တဗ္ဗေ ပဂ္ဂဏှာတိ" ဟူသော ဒေသနာတော်နည်းအရ မင်းတို့ဘုယ်ရာ ဓမ္မတာအတိုင်း၊ ထောက်နှိုင်းကြည်ဖြူ၊ ရှေးယူထောက်ရှု၊ ရာဇဂုရု၊ သွင်းပြုခပ်နှိပ်၊ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို၊ လျှံဖိတ်ရှင်လန်း၊ လှုဒါန်းဆက်ကပ်ခြင်း အမှု မြန်မာဘုရင်တို့ လက်ထက်တော်များကလည်း ပြုခဲ့ခြင်း အလေ့အထ ရှိခဲ့ပါကြောင်း။

ဤသို့ ရှင်လန်းလှုဒါန်းခဲ့သော အကြောင်း ထုံးဟောင်းသာဓက အစ ထင်ရှားခဲ့သည်ကား–

၁။ ပုဂံပြည်- နန္ဒာဂူ ဒါယကာ မဟာကေရာဇ် ကျန်စစ်မင်း တရားကြီး လက်ထက် သံဃသေနု မဟာထေရ်အား သံဃသေနုပရုပလ္လိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်။

၂။ မြေးတော် ရှေဂူဒါယကာ မဟာကေရာဇ် အလောင်းစည်သူ မင်းတရားကြီးလက်ထက် "ဓာတုဘာသာရ" ကျမ်းပြု မဟာထေရ်အား မဟာအဂ္ဂပလ္လိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်။

၃။ မြေးဘော် စူဠာမဏိစေတီတော် ဒါယကာ မဟာကေရာဇ် နရပတိစည်သူ မင်းတရားကြီး လက်ထက် "လောကုပ္ပတ္တိ ပကာသနီ" ကျမ်းပြု မဟာထေရ်အား အဂ္ဂပလ္လိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်၊ ၎င်းနရပတိစည်သူမင်းတရားကြီး လက်ထက်ပင် ဒလသာသနာပြု သာရိပုတ္တရာ မထေရ်အား ဓမ္မဝိလာသ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်။

၄။ မြေးတော် ပြဿဒါးစေတီတော် ဒါယကာ မဟာကေရာဇ် ကျစ္စာမင်းတရားကြီးလက်ထက် "သဒ္ဒနီတိကျမ်းပြု", မဟာထေရ်အား "အဂ္ဂဝံသ အဂ္ဂပလ္လိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်။

၅။ မြေးတော် မင်္ဂလာစေတီတော် ဒါယကာ မဟာကေရာဇ် နရသီဟပတေ့ မင်းတရားကြီး လက်ထက် နိရုတ္တိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူသော မဟာထေရ်အား ဒီသာပါမောက္ခ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်။

သက္ကရာဇ် ၈၃၈-ခု၊ ဟံသာ၀တီသာသနာပြု၊ မောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ် အစရှိသော ၂၂-ပါးသော မထေရ်တို့အား သီဟိုဠ်

ကျွန်း "ဘုဝနေဏဗာဟု" မင်းကြီးက လှူဒါန်းအပ်သော သိရီသယ်ဗောဓိသာမိ စသော တံဆိပ်တော်။

၆။ မြင်းစိုင်း, ပန်းရ, ဇေယျာပုရ, ရတနာပုရ, ရတနာသိန်, အမရပုရ, မန္တလေးရတနာပုံ, ဇေယျခုံတိုင်အောင် ရဟန်းတော် ပညာရှိ ကဝိမြောက်ပြီး မဟာထေရ်ကြီး တို့အား ရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်များတော်တို့ကို ပူဇော်ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း, အလေ့အစဉ် ရာဇဝင်နှင့် သာသနာတော်ဝင်ကျမ်း မှတ်တမ်း မှတ်ရာအဖြာဖြာတို့၌ သိသာ ထင်ရှား လှသည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဤသို့ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော်မူခဲ့ကြသော ရှေးရှေးသော ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာဘုရင် အရှင်မင်းကောင်း တို့၏ ထုံးနည်း အတူ ခရစ်တော်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၁-ခုနှစ် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၃-ခုနှစ် အိန္ဒိယပြည် ဒေလီမြို့ နန်းတော်ကြီး၌ ရာဇဘိသိက်၊ ဖိတ်ဖိတ်လျှံတောက်၊ မင်းမြောက်တန်းဆာ၊ ရတနာသရဖူ၊ ဆောင်းဇာတ်မှု၍ ပြည်သူတို့၏ မေတ္တာရေချမ်းဖြင့် ဆုတ်ဖျန်းခြင်း အဘိဘိက်ကို ခံတော်မူသော၊ ဘုန်းတော်လျှံတောက်၊ ပဉ္စမမြောက် ဣဿဘုရင် ရေမြေ့သခင်၊ လက်ထက်တော်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၄-ခု၊ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၆- ခုနှစ်ကို စ၍ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက် ပါမောက် ဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော်ကြီး တို့အား အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ခပ်နှိပ် လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

ယင်းသို့ ပြိုတိသျှ အင်ပါယာ နိုင်ငံတော် အတွင်း ပညာရှိ စာရင်းယူ၊ ကဝိတဆူဟု တန်ခွန်ထူသော 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ် ခပ်နှိပ် လှူဒါန်း ခဲ့သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့နှင့် တကွ တိုင်းသားပြည်သူ ရှင်လူအပေါင်း တို့က နှစ်ထောင်း ဝမ်းသာ မျှားစွာ ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိပါကြောင်း။

ဤသို့ ဘုန်းတော်လျှံတောက် ပဉ္စမမြောက် ဣဿဘုရင် ရေမြေ့သခင် လက်ထက်တော် အခါက စတင်ရှေးဖျား ကျမ်းဂန်တတ်မြောက် ပါမောက်တဆူ ဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော်ကြီးများ အား တန်ခိုးလျှင် ၂-ကြိမ်ကျ ၃-ပါး ၄-ပါး၊ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်များကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့သည့် နည်းတူ၊ ခမည်းတော် ပဉ္စမမြောက် ဣဿဘုရင်မင်းမြတ်၏ အရိုက်အရာတော်ကို ဆက်လက်စိုးစံ၊ စကော့တလန်၊ အိုင်ယာလန်နှင့် အင်္ဂလန် ကျွန်းကြီးတို့၏ အရှင် အိန္ဒိယတိုင်းကြီး၏ ကောင်ဆင်သခင် ပြိုတိသျှ

အင်ပါယာကြီး၏ နုရဖျား ဆဋ္ဌမမြောက် ဣဿာဘုရင် အရှင်ကွာ၀ိန္ဒ နရိန္ဒ၏ ကိုယ်စား မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို စီရင်အုပ်ချုပ်တော်မူသော ဘုရင်ခံမင်း (H-E The Hon'ble Sir Archibald Douglas Archibald Douglas Cochrane, G. C. M. G, K. C. S. I. D. S. O သည် ဂန္ဓိန္ဒရ ဗဟုသုတ ဂုဏ် လောက်လုံပြည့်၀ လဇ္ဇီပေသလ အာရာမသာမိက ဂဏာစရိယ ဂဏ၀ါစက ဂန္ဓကာရက ကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ် ကျမ်း၀ိဒိုရ်ဖြစ်၍ အမျှားလူဗိုလ် အကြည်ညိုကို ခံယူရသော ဘုရားဖြူ ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်အား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ် ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းတော်မူရာ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဘုရင်ခံမင်းကြီး၏ ကိုယ်စား မေတ္တာရှေထား၍ ဤအခမ်းအနားသို့ ကြွလာတော်မူသော ပဲခူးခရိုင်၀န်ရှင်မင်းကြီး(မစ္စတာ ဘီ၊ ဒဗလျူ–ဆ၀ီသင်ဘင့် C. B. E, I. C. S) အား ဤအခမ်းအနား သဘင်ကို ဆင်ယင်ပြုလုပ် အားထုတ်စီမံ ညွှန်ခံကော်မတီလူကြီးအပေါင်းတို့က ကျေးဇူး ဥပကာရ တင်ရှိပါကြောင်း။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ တံဆိပ်တော်အပ်နှင်း ဆက်ကပ်ခြင်းကိုပြုရန် ဤအခမ်းအနားသဘင်ကို ဆင်ယင်ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသောကြောင့် ဤအခမ်းအနားကြီးသို့ မေတ္တာပြုခါ ရှေးရှုကာဖြင့် ကြွလာတော်မူသော ပဲခူးခရိုင် ၀န်ရှင်တော် မင်းကြီးကိုယ်တိုင် လက်ကိုင်ပြု၍ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်ခေတာ်ကို ဘုရားဖြူဆရာတော်ဘုရားအား ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတော် မူပါမည့်အကြောင်း စိတ်ကောင်း မနှိုးနှြေ ရှိသေလေးမြတ်စွာ ဘောင်းပန်ပါကြောင်း။

ညွှန်ခံကော်မတီအဖွဲ့။

ပဲခူးခရိုင် ၀န်ရှင်တော် မင်းကြီးကသည် အသက်ပါ ထုတ်မင်္ဂလာသြဝါဒကို အကြောင်းပြု၍ ထောမနာစကား မြွက်ကြားပြီးနောက် ညွှန်ခံအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ရှေ့ဆောင်မှုဖြင့် ဘုရားဖြူဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ မဟာထေရ်အား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းလေသည်။

ဂုဏ်နောက် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ ဝုစ္ဆိုက သံဃမဟာနိကာယ အဖွဲ့ကြီး၏ ဦးစီးဥက္ကဋ္ဌ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မင်္ဂလာဧယျုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ညွှန်ခံကော်မတီနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ၀င်တို့ အတွက် ကျေးဇူးတင်စကား မိန့်ကြားတော်မူသည်၊ ယင်းသို့ မိန့်ပြီး အရုပ်ရုပ်အလှူစာရင်းများကို ဖတ်ကြား၍ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်း တို့ထ

သက်နှိုး စသော လူဖွယ်ဝတ္ထုများကို လှုံ့ဒါန်းကြသည်၊ ၎င်းနောက် ညှိုခံ အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌက် အခမ်းအနား ပြီးစီးကြောင်း ပြောပြီး အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ဘုန်းတော်ဘွဲ့ စည်းတော်သံ

ယင်း အခမ်းအနား မစတင်မီ ကြိုတင်၍ အောက်ပါ စည်းတော်သံ သီချင်းကို သီဆိုပြီး စည်းတော်ကြီး တချိမ့်ချိမ့် နှမ်း၍ ပရိသတ်အား ဖြေဖျောင်းလေသည်။

(၁) ဂျော့ဘုရင် မင်းရာဇာရယ်က၊ နှင်းခါပ ကလဏ္ဍနာ၊ သုံးရာကျော် တခုစ္ဆန်း - ထွန်းတဲ့ ကောဇာ၊ လမာသာ ပဌမာသင်္ဂီတွင်းမှာ၊ ရှေပွဲတော် ဆင်ကာကျင်းတယ်၊ လင်းတဲ့ တန်ခိုး။

(၂) ဘုန်းတော်ရောင် တောက်ခါ ကြွပါလို့၊ သောကြာလ နေ့ပမာ၊ သာသနာ ထိုးကျိုး - သည်ပိုးသည့်ဆရာ၊ မင်းရာဇာ ငြင်းသာကွဲ့ ဖြစ်ဘူး၊ တံဆိပ်တော် နာမံ နှင်းတယ်၊ သင်းရနံ့ ထူး။

(၃) သီလဆို မြတ်တံရားကိုလ၊ ထပ်မနားပန်ဆင်ခါ၊ သိက္ခာတော် သမာဓိပြည့်သည့်ဆရာ၊ ပညာမှာထက်မှာတဲ့ခေါင်ဖူး၊ ပန်းမဥ္ဇူ ရနံ့သင်းသလို လင်းသည့် ဂုဏ်ထူး။

(၄) မြို့ရန်ကုန် အရှေ့ပိုင်းမှာလ၊ သွေ့ဆိုင်း လင်းပြန်ခါ၊ ဘုရားဖြူ မည်နာမ၊ သင်းရနံ့ဖြာ၊ အာရာမာ၊ ပိုသုကာ ဒေဝါတို့၊ မာပိတာ သူတို့ပြုတယ်၊ မှုနှင့်မခြား။

(၅) ရှေပွဲတော်ဆင်ခါကျသည်မို့၊ ခွင်မြန်မာ့ ကျက်သရေဆောင်၊ တို့ဆရာ မြတ်ဘုရား- ကြားတဲ့ ဂုဏ်ရောင်၊ သမိုင်းပြောင် မြန့်တိုင်းဘောင် ရာဇဝင်နှင့်၊ စာတင်ခါဆင်လို့ထားကွယ်၊ မှတ်တော့ အမျှား။

ဤသည်လျှင် တောင်ခွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မရှိသည့်နောက် ဝန်ရှင်တော် မင်းကြီး ဆက်ကပ်သည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အခမ်းအနား သမိုင်း မှတ်တမ်းတည်း။[1]

၁။ ဘုရားဖြူဆရာတော်၏ မဟာဗုဒ္ဓဏရုပ္ပတ္တိက္ကထာ အကျဉ်း နှင့် စာရွက်စာတမ်းများ။

လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက် ပဌမဆုံး အကြိမ် ကျင်းပအပ်သော အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တံဆိပ်လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားအချုပ်

၁၃၁၂-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ခံရသော ဆရာတော် ၃-ပါး၊ ၁၃၁၃-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ခံရသော ဆရာတော် ၆-ပါး၊ ၁၃၁၄-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ခံရသော ဆရာတော် ၅-ပါးနှင့် ၁၃၁၅-ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ခြင်းခံရသော ဆရာတော် ၃-ပါးတို့အား တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားကို ၁၃၁၅-ခု ဒုတိယ ဝါဆိုလဆန်း ၇-ရက် (၁၉၅၃-ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၈-ရက်) စနေနေ့ ညနေ ၃-နာရီအချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတအိမ်ဦး ကျင်းပသည်။

ထိုနေ့ ၂-နာရီ မိနစ် ၃၀ တွင် နိုင်ငံတော် ဩဝါဒ စရိယနှင့် ဝိနည်းမိုရ်ဆရာတော်ကြီးများ၊ ပါဠိဘာသာ ကျောင်းအုပ် ဆရာတော်များ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်ရရှိပြီး ဆရာတော်များ၊ သံဃဝန်ဆောင် ဆရာတော်များ စုစုပေါင်း အပါး ၅၀-တို့ကို သမ္မတ၏ ကိုယ်ရုံတော်များ ရုံးခမ်းသို့ ပင့်ထားသည်။

သမ္မတအိမ်တော် ညီးဆောင်ငယ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်ကြီး ၃-ပါးကို ပင့်ထား၍ ညီးခံဆောင်ကြီးတွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ၁၄-ပါးတို့ကို ပင့်ထားသည်၊ ထိုအချိန်တွင် နိုင်ငံတော် တူရိယာအဖွဲက ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းခံကြီးများကို တီးမှုတ်သီဆိုနေသည်၊ ၂-နာရီ ၄၅-မိနစ်အချိန်တွင် ညီးသည်တော်များသည် သမ္မတအိမ်တော်ခန်းမဆောင်ကြီးတွင် အသင့် ရောက်ရှိနေသည်၊ ၂-နာရီ မိနစ် ၅၀-တွင် ပင့်သံဃာ ဆရာတော်များကို ပါလီမန်အတွင်းဝန်နှင့် သာသနာညွှန်ကြားရေးဝန်တို့ ပင့်ဆောင်လာသည်။

၁။ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်း ခံရသော ဆရာတော်များမှာ-

(၁) ဆရာတော် အရှင်စာရိန္ဒ၊ ဟသ်ာတမြို့ ဘုရားကြီးတိုက်၊

(၂) ဆရာတော်အရှင်စန္ဒ၊ ဝိပဿနာဂန္ဓာရုံချောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ စစ်ကိုင်းမြို့။

(၃) ဆရာတော်အရှင်ရေဝတ၊ ညောင်ရမ်းဆရာတော်၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ မန္တလေးမြို့

တို့ ဖြစ်သည်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်များမှာ ဤကျမ်းလာ စာရင်းတွင် ကြည့်ရှုပါ။

၂၂ နာရီ ၅၅ မိနစ်အချိန်တွင် သာသနာရေး ဝန်ကြီးက (ပန်းကလပ်ကိုင်လျက်) အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ကြီး ၁၃ ပါးကို ပင့်ဆောင်လာသည်။ ဆရာတော်ကြီးများ၏ နောက်ပါးက နိုင်ငံတော် ရှေနေချုပ်ကြီး တံခွန် ကုက္ကားကိုင်လျက် လိုက်ပါလာသည်။ သာသနာရေးဌာန တွဲဖက် အတွင်းဝန်က (ကွမ်းတောင်ကိုင်လျက်) လိုက်ပါလာသည်။ အိမ်တော်အတွင်း လေ့ကားအနီးသို့ အရောက်တွင် ရှေ့ပြည်တော် ဦးဘတင်က 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်' ဟု ကြွေးကြော်ရလိုက်ရာ ပရိသတ်က လက်အုပ်ချီလျက် နေကြသည်။ ထိုအခါ မင်္ဂလာစည်တော် ရွန်းသည်။

၃ နာရီ အချိန်တွင် အောက်ပါ အစီအစဉ် အတိုင်း အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်ကြီးများကို ပင့်ဆောင်လာသည်။

[က] ဟသ်ဘမြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဒွါရနိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ ဘုရားကြီး ဆရာတော် ဘုရားကို-

(၁) သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဦးသိမ်းမောင်၊ [ပန်းကလပ်ကိုင်လျက်]
(၂) လှက်ထောက် သာသနာ့ ညွှန်ကြားရေး ဝန်က (ဆရာတော်၏ အောင်လံတော် အဆောင်ယောင်ကို ကိုင်လျက်)
(၃) ဘုရားကြီး ဆရာတော်။
(၄) ပါလီမန် အတွင်းဝန်က [တန်ခွန်ကုက္ကား ကိုင်လျက်]
(၅) ဦးသာတင် [ကွမ်းတောင်ကိုင်လျက်] ပင့်ဆောင်လာသည်။

အိမ်တော် အတွင်း လေ့ကား အနီး ရောက်လျှင် ရှေ့ပြည်တော် ဦးဘတင်က 'အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘုရားကြီး ဆရာတော်' ဟု ကြွေးကြော်လိုက်ရာ ပရိသတ်က လက်အုပ်ချီလျက် နေသည်။ ထိုအခါ မင်္ဂလာစည်တော် ရွန်းသည်။

[ခ] စစ်ကိုင်းမြို့ သာသနာတော်လုံးဆိုင်ရာ ရှေကျင်နိကာယ ပဌမ ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက စံကင်း ဆရာတော်ဘုရားကို-

(၁) လူမျိုးစု လွတ်တော် နာယက [ပန်းကလပ်ကိုင်လျက်]
(၂) ဦးခင်မောင်လင်း သာသနာရေး ဆရာရှိ [ဆရာတော်၏ အောင်လံတော် အဆောင်အယောင်ကို ကိုင်လျက်]
(၃) စံကင်း ဆရာတော်ဘုရား။

၁။ ထိုစဉ်က ပခုက္ကူဆရာတော် အရှင် သုန္ဒရမှာ အကြောင်း မညီညွတ်၍ မကြွသဖြင့် ၁၃-ပါး ဖြစ်သည်။

(၄) သာသနာ့ ညွှန်ကြားရေး ဝန်ကြီး ဦးကြီးဖေ [တန်ခွန် ကုက္ကဲ့ဝေးကို ကိုင်လျက်]

(၅) ဗုဒ္ဓဝင် ဦးဘသန်း [ကွမ်းတောင်ကိုင်လျက်] ပင့်ဆောင်လာသည်။

အိမ်တော် အတွင်း လှေကား အနီး ရောက်လျှင် ရှေ့ပြည့်တော် ဦးဘတင်က "အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်"ဟု ကြေးကြော်လိုက် သောအခါ ပရိသတ်က လက်အုပ်ချီလျက် နေသည်၊ ထိုအခါ မင်္ဂလာစည်တော် ရွှမ်းသည်၊ ၃-နာရီ ၁၂-မိနစ် အချိန်တွင် ဆရာတော်ကြီးများ ကြွရောက်တော်မူပြီး နောက်ဆုံး ကြွရောက်တော်မူသည့် ဆရာတော်နှင့် ၁၅-ပေ အကွာတွင် ဆရာတော်များနှင့် တဆက်ဘည်း နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးသည် ကိုယ်ရုံတော် အတွင်းဝန် အိမ်တော်ဝန်များ ခြံရံလျက် ကြွရောက်လာသည်၊ ၃-နာရီ ၁၅-မိနစ်တွင် အခမ်းအနားမှူးက အခမ်းအနား စတင်ကြောင်း ကျေညာသည်။

ဌာနေနာယက် သာသနာရေး အရာရှိ ဦးခင်မောင်လင်းက သာသနာရေး ဝန်ကြီးအား အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ရန် ဧကပိုဒ် ရတုဖြင့် ပန်ကြားသည်၊

---

[1] ပြည်သူ့လွှတ်တော်နာယကကြီး။

[1] ပြည်သူ့လွှတ်တော်နာယကကြီး။

ထိုအခါ သာသနာရေးဝန်ကြီးက အခမ်းအနားဖွင့် စာဘမ်း အခမ်းအနား ကို ဖွင့်လှစ်လိုက်လေသည်၊ သာသနာရေးဝန်ကြီး လျှောက်လွှာအဆုံးဌ် အခမ်းအနား အလိုလိုပွင့်လာပြီး ဗုဒ္ဓရှင်တော်မှ ဇောင်ခြည်တော် ကွန်မြူး လျက် ပေါ်ထွက်လာသည်။

ထိုအခါ ဂဠုန် နဂါး အမျိုးသမီးအဖွဲ့က "တေဒဂ္ဂ ဘိက္ခဝေ" အစချီ သော ပါဠိ အနက် အမွန်များကို ရွတ်ဆို ကန်တော့ကြတော့သည်၊ ၎င်း နောက် သုခမွဝတီ ဦးပန်းမောင်က ငါးပါးသီလ ချီးမြှင့်ရန် ဟသ်ာတမြို့ ဘုရားကြီး ဆရာတော်ဘုရားအား အာဘိယာစန ဂါထာဖြင့် လျှောက်ထား သည်၊ ၎င်းနောက် ပရိတ်သတ်က ငါးပါးသီလ ခံယူသည်။

ထိုနောက် သာသနာရေးဝန်ကြီးက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတနှင့် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌ ဂုရု တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ရခြင်း အကြောင်း လျှောက်ထားသည်၊ ၎င်းနောက် ပါဠိတက္ကသိုလ် တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး ရှေပြည်တော် ဦးဘတင် က အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်များ၏ ထေရုပ္ပတ္တိများကို ဖတ်ကြားပြီး နောက် လက်ထောက် သာသနာ့ ညွှန်ကြားရေးဝန် ဦးညွှန့်မောင်နှင့် သာသ နာရေး အရာရှိ ဦးဆိုင်ကျော်တို့က အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်များ၏ ထေရုပ္ပတ္တိများကိုဖတ်ကြားသည်။

၎င်းနောက် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးက ဆရာတော်ကြီးများအား အဘိ ဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပြီး လျှောက်ထားသည်၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး လျှောက်ထား အပြီး ညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘုရားကြီးက သြဝါဒကထာ မြွက်ကြားတော် မူသည်၊ ၎င်းနောက် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးက ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေ အပြီးတွင် အခမ်းအနားပြီးကြောင်း အခမ်းအနားမှူးက ကြေငြာသည်။

အခမ်းအနား အပြီးတွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားများအား ပါလီမန် အတွင်းဝန် သီရိပျံချီ ဦးသန်းစိန်က ညွှန်ခံခမ်းမသို့ ပြန်၍ ပင့်ဆောင်သွား၍ ထိုခန်းမတွင် ဘိလပ်ရေ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည်၊ ဆရာတော်များ ဘိလပ်ရေ သုံးဆောင်တော်မူပြီးနောက် သာသနာ့ ညွှန်ကြားရေးဝန် ဦးကြီးဖေ နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိချုပ် ဦးစိန်မောင်တို့က ပင့်သံဃာ ဆရာတော်များအား သမ္မတ၏ ကိုယ်ရံတော် များ၊ ရုံးခန်းသို့ပြန်၍ ပင့်သွားသည်၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်များ ပြန်ကြွတော်မူစဉ် နိုင်ငံတော် တူရိယာအဖွဲ့က မင်္ဂလာ စည်တော်ရှမ်း၍ အသံဖြင့် ပူဇော်သည်၊ ညွှန်ကြားတော်များအား ခေါက် ဆဲ့ ကော်ဖီတို့ဖြင့် ညွှန်ခံသည်။

ဤသည်လျှင် လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပဌမဆုံး အကြိမ် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲ အခမ်းအနား သမိုင်းမှတ်တမ်း အကျဉ်းတည်း။

ခမ်းနားစည်ကားသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲကြီး

သက္ကရာဇ် ၁၃၄၁ - ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၁၅ - ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ သီရိမင်္ဂလာ ကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာပါသာဏ လိုဏ်တော်ကြီး၌ ခမ်းနားကြီးကျယ်လှသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လှူဒါန်း ဆက်ကပ်ပွဲကြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲ မကျင်းပမီ အကြိုနေ့ ဖြစ်သော နယုန်လဆန်း ၁၄ - ရက်နေ့ ညနေပိုင်းက စ၍ သီရိမင်္ဂလာ ကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေပေါ်၌ သာသနာ့အလံများ လွှင့်ထူထားလေရာ အလွန်လျှင် ကျက်သရေ ရှိလှသည်၊ လိုဏ်ဂူတော်ကြီးမှာ အတွင်း အပြင် မှုန်းမံ ပြင်ဆင်ထားရာ အလွန်တရာ လှပဘင့်တယ်လှပေသည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ် ပြာသိုလဆန်း ၇ - ရက် (၁၉၇၉ - ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ - ရက်) နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၁/၇၉) ဖြင့် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ လှူဒါန်းခြင်းခံရသော ပြည်မြို့ ပဋ္ဌလှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒုန်းရွာ ပိဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း ဆရာတော်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေဟသ်ဘုံတိုက်သစ် ဆရာတော် အရှင် ပဏ္ဍိတသီရိ နှင့် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်များ လှူဒါန်းခြင်း ခံရသော ဆရာတော် ၁၀ - ပါးတို့အား သက်ဆိုင်ရာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာ့ရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်က ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လှုပခမ်းနားစွာ မှုန်းမံ ပြင်ဆင်ထားသည့် ကျက်သရေရှိလှသော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာပါသာဏ လိုဏ်ကြီး၌ ၁၃၄၁ - ခုနှစ် နယုန်လပြည့် မှုန်းလွဲ ၁ - နာရီ မိနစ် ၄၀ အချိန်တွင် အခမ်းအနားဖြင့် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။

ယင်းဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းခံရသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအနက် ပြည်မြို့ ပဋ္ဌလှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ သက်တော်ကြီးရင့်ရော် အခမ်းအနားသို့ ကြွရောက်တော် မမူနိုင်သည့် အတွက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးရာ ပြည်မြို့သို့ ၁၃၄၁ - ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း တရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး

ဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်ကိုယ်တိုင် သွားရောက်၍ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် တိက္ခ မဟာထေရ်အား အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့သည်။

ထိုသည့် ၁၃၄၁ ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပူဇော်ပွဲ မကျင်းပမီ နံနက် ၁၀-နာရီတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ခေတ္တ သီတင်းသုံးရာ သီရိမင်္ဂလာ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ ကျောင်းဆောင်၌ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ဆွမ်းကွမ်းများ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည်။

ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်သည် ဆရာတော်များ ဆွမ်းမဘုဉ်းပေးခင် ဆရာတော်များ ခေတ္တ သီတင်းသုံးရာ အခန်းများသို့ သွားရောက်၍ ရိုသေလေးမြတ်စွာ အလွှာပ သလွှာပ စကားများ လျှောက်ထားသည်။

ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါတွင်လဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ခေတ္တ သီတင်းသုံးရာအခန်းများသို့ သွားရောက်၍ ဆရာတော်များအား သက်နှံ, ထီး, ဘိနပ် စသည်များကို ဆရာတော် ဘုရားကြီး များအား ကိုယ်တိုင် ကပ်လှူ၍ ပစ္စာသမဏများအား ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအုန်းကျော်ကို ကပ်လှူစေသည်။

မနှင်းလွဲ ၁ နာရီအချိန်တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများကို သီတင်းသုံးရာ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ ကျောင်းဆောင်မှ မှန်လုံမော်တော်ကားများဖြင့် ပင့်ဆောင်လာကြသည်၊ ယင်းသို့ ပင့်ဆောင်ပြီး လိုဏ်ဂူတော်ခန်းမတွင် ခေတ္တ သီတင်းသုံးစေတော်မူ၍ ဘွဲ့တံဆိပ်ခတော် ဆက်ကပ်ရာ လိုဏ်ဂူတော်ကြီး၏ အတွင်းသို့ ပင့်ဆောင်လာကြသည်၊ ထိုသို့ပင့်ဆောင်ရာတွင် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတေဇဝန်က ပန်းကလပ်ကို ကိုင်လျက် ရှေ့ဆုံးမှ လိုက်ပါလာပြီး အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ကြီးများက ကြွရောက်၍ ထို့နောက်မှ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းဖေက တံခွန်ကုက္ကားများကို ကိုင်ဆောင်၍ လည်းကောင်း ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစောမှတ်ထွန်းဝင်းက ကွမ်းတောင်ကို ကိုင်၍ လည်းကောင်း ပင့်ဆောင် လာသည်၊ စကြ်ုန်တလျှောက်မှ ပရိသတ်အပေါင်းက နှစ်ထောင်းအားရမ်း ဝမ်းမြောက်စွာ လက်အုပ်ချီ ပူဇော်ကြကုန်၏။

နမဿန္တေ ဘိ ပူဇေသုံ၊ ပသန္နာ ရတနတ္တယေ။
သာဓုကာရံ ဒဒန္တာဝ၀၊ ထေရေ ထိရေသု သဏ္ဌိတေ။

နိုင်ငံတော် ဆိုင်းဝိုင်းအဖွဲ့ကလည်း ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းခံကြီးကို တီးမှုတ်၍ အသံဖြင့် ပူဇော်သည်။

ဆရာ၊တော်ဘုရားကြီးများသည် သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးများဖြစ်ကြသော ဦးတောဇဝန် ဦးဝင်းဖေ နှင့် ဦးစောထွန်းမှတ်ဝင်းတို့ ပင့်ဆောင်ချက် အစီအစဉ်ဖြင့် အခမ်းအနားကျင်းပရာ လိုက်ဂူတော် ခန်းမအတွင်းသို့ ရောက်သောခေလရာ အာခမ်းအနားမှူး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်က အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ကြွရောက်လာပြီ ဖြစ်ကြောင်း ကြေးကြော်လိုက်သောရာ ပရိသတ်အပေါင်းက လက်အုပ်ချီကန်တော့ကြသည်၊ ထိုအချိန်အခါတွင် နိုင်ငံတော်ဆိုင်းအဖွဲ့က မင်္ဂလာစည်တော် ရွှမ်းသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်က ဒုဝန်ကြီး ဦးအုန်းကျော်အား ပန်ကြားခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ သတ်မှတ်ထားသော ထီးဖြူတော် ဆောင်းမိုးထားသည့် ပလ္လင်များပေါ်တွင် နေရာယူကြပြီးနောက် အခမ်းအနားမှူး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်က အခမ်းအနား စတင်ကြောင်း ကြေငြာ၍ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအုန်းကျော်အား အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ပေးပါရန် ပန်ကြားလေသည်။

အခမ်းအနားဖွင့်လှစ် လျှောက်ထားခြင်း

ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးဦးအုန်းကျော်က အခမ်းအနားဖွင့် စာတမ်း လျှောက်ထားရာတွင်—

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော

သုံးလောကထွတ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်သည် အနှစ် ၂၁ထောင် မက ကြာအောင် တည်ပါစေ သတည်း။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ၁၃၄၀ ခုနှစ် ပြည့်နှစ် ပြာသိုလဆန်း ၇ ရက်(၁၉၇၉ ခု

။ဂုဏ်ခေတ္တယဗေဒပညာ ဓာတုဗေဒကိုးကန်းဌာနခွဲ
နိုင်ငံတော်ယြေးငွေ ဂျပါးနိုးကိုးစခန်းယြေနိုင်ငံ
နောင်းဓွေးငွေးစခင်းထားသော ဘိယင်ဂုဏ်ယဇ္ဇယတေ ဌာနခေါ်ဌာနတော်ထိ
ဖဆ�icnဂေဟစ်ရေ ခုံနှစ်ပါးပါဝင်ဂေဟခေတ္တရေ ၁၉၄၆-ခုနှစ်

ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ ၄ · ရက်) နေ့တွင် ပိဋကတ် ၃ · ပုံ ကျမ်းကျင် တတ်မြောက်၍ ပရိယတ္တိ သာသနာ့ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေတော်မူကြသော သာသနာ့ ဥဿျောင် သက်တော်ရှည် မဟာထေရ်ဆရာတော်ကြီး ၃ · ပါးတို့အား "အာဘိဓမ္မ မဟာ ရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်–လင်္ကာပေသလ သိက္ခာကာမ သီလဝန္တ ပိဋကတ္တယဆေက ပရိယတ္တိ ဝိသာရဒဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော် မူကြဖသော ဆရာတော်ကြီး ၁၀ · ပါးတို့အား "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့ရာ ထိုဆရာတော် အရှင်မြတ်တို့အား ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးလမ်းချုပ် စိန်လွင်က ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အခမ်းအနားသဘင်ကြီးကို ဖွင့်လှစ်ရန် သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၅၂၃ · ခုနှစ်၊ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၃၄၁ · ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၇၉ · ခုနှစ် ဇွန်လ ၉ · ရက်နေ့ ဤအချိန်အခါတွင် ကျက်သရေ အဖြာဖြာ ပြည့်စုံစ္စာသော မဂ်လာအခါတော် ဆိုက်ရောက်ပြီးဖြစ်ပါ၍ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်ပွဲအခမ်းအနားကြီး ဖွင့်လှစ်လိုက်ပါကြောင်းကို ရိုဃသစ္စာ ခြေတော် ဦးခိုက်လျှောက်ထားအပ်ပါသည်၊ ဆရာတော် သံဃာတော်အရှင်သူမြတ်တို့ ဘုရား။

ဟု လျှောက်ထား၍ အခမ်းအနားကို ဖွင့်လှစ်လေသည်။

ထုတိမဂ်လာသြဘာရတုပိုဒ်စုံ နှင့် ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာများဖြင့်ပူဇော်

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအုန်းကျော်က အခမ်းအနားဖွင့်စာတမ်းကို လျှောက်ထားပြီးနောက် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန အမျိုးသမီးများအဖွဲ့က အောက်ပါ ထုတိမဂ်လာသြဘာရတုပိုဒ်စုံ နှင့် ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာများဖြင့် ရွတ်ဆို ပူဇော်ကန်တော့ကြသည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ အာဘိဓမ္မဝရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားတွင် ရွတ်ဆို လျှောက်ကြားအပ်သော ထုတိမဂ်လာ သြဘာရတုပိုဒ်စုံ နှင့် ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာများ

၁။ **နန်းရပ်ယခင်** .... ယူမြော်မြင်တည့်၊ မြန်ခွင်သာသနာ၊ ပွင့်လင်းသာ ဖို့၊ **မဟာသမ္မတ**၊ အာဒိစ္စဘို့၊ ကာလခုတိုင်၊ ယိမ်းမယိုင်တည့်၊ မလှိုင်

ပမာ၊ ကြည်သဒ္ဓါဖြင့်၊ သိက္ခာသမာဓိ၊ ပညာရှိလျက်၊ ကျမ်းသိထင်ရှား၊ ထေရ်မြတ်မျှားကို၊ ဘုရားခြေမြှက်၊ 'ဗောဒဂ်' သို့၊ ပျော်ရွှေးကာ၊ မင်းဆရာဟု၊ ရာဇာဂုရု၊ သွင်းပုံထုလျက်၊ ပြည်သူ့ကိုယ်စား၊ ဦးထိပ်ထား၍၊ ညွှတ်တွားဦးတင်၊ ဘွဲ့ထူးဆင်သည်။ ။ယခင်နန်းရပ် အလာဘုရား။

ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာ

၁။ မြန်တိုင်းဌာန သာသနာ့ဇနောင်ချာ၊
မဟာသမ္မတ ဝံသန္ဓယ်လာ၊
သဒ္ဓါကြည်ညိုး ရည်စူးပူဇော၊
မှန်းကာကပ် နန်းရပ် စဉ်အလာ။

၂။ ပညာလျှမ်းဘိ ကျမ်းသိသေရ်ရှင်၊
သားရိပုတ်လား မခြားတူပင်၊
ဘုရားခြေမြှက် ဗောဒဂ်ပုံသွင်၊
မြတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်ပူဇော်ဆင်။

၃။ မင်းဆရာဟု စာပြုအကျော်၊
ရာဇဂုရု သွန်းထုတ်ဆွဲတော်၊
ဆန်းကွန့်ပန်းညွှန့် မှန်းဓွန့်ရည်မြော်၊
စုံ့လာထုံး ဌာပြုံးရှိပူဇော်။

၄။ ကောကဓမ္မ ရာဇတန္တိ၊
ထုံးဖဟာင်းသာဓက စာဂအညီ၊
ပူဇာရဟ ပူဇဂုဏ်ရည်၊
ပူဇော်မြှင့် ယူခွင့်ပဏာချီ။

၅။ ကျင့်ကောင်းဆင့်လောင်း မြင့်ကြောင်းမှန်စွာ၊
မြတ်စွာစေဝျား ဟောကြားသာသနာ၊
သိဉာဏ်စဉ်ပေး ယဉ်ကျေးလိမ်မာ။
ထွန်းစေမှု သွန်းပြုတင်ပဏာ။

၂။ ကျမ်တာ်အရှင်.... သူတော်စင်တည့်၊ သုံးခွင်ပိဋကာ၊ ငါးနိကာနှင့်၊ ပညာရှိလတ်၊ ပရိယတ်ဌ၊ ကမ်းခပ်သိမြင်၊ မြန်ပြည်ခွင်ဌ၊ သုံးဘင် သာသနာ၊ ထွန်းစေဌာလျှင်၊ သင်စာပို့ချ၊ ဖြန့်ဝေဌ၍၊ ဂန္ဓာဖြာဖြာ၊ ပြုစုကာဖြင့်၊ မဟာဂဏသပ၊ အမွန်စလျက်၊ ထေရပရံ၊ လက်ဆင့်ခံ၍၊ သင်အံ့ရှတ်ဖတ်၊ စုဉ်မပြတ်ဘည့်၊ ကျင့်မြတ်မြော်ထောက်၊ ထေရ်ပါ

။ကုဋေသောက် ထင်ရှားဖြစ် ဘုရားငါးဂေါဟာယင်ထီးလုံးဖွင့်
ဘုန်းတော်ရှင်ကွယ်ထပ် ဝေဝေထင်ထင်လေပူဂဏဝတ်ထား ဂိုရိုစေးငါးဂေးခွဏေးကြီးစေ
နောင်းစွေးဘိုးဖခင်နတ်ထင်ထင် ဘွယ်ထေးငန်စေးခွဲစေဇော်ကိုလိလ်ဂွယ ဌေသခဂွထွေထယ်ထိ
ထယ်ယိုဂေဟာပ်စေ ဘုန်းပါပါဖခင်ဟာဂေသခစွင်စေ ၊ခွန်စ-ဖိ၂ဖင

မောက်တို့၊ အုံ့လောက်ဖွယ်ပါ၊ ရှေးကောက်တင်သည်။ ။အရှင်ကျမ်းတတ် ဆရာဘုရား။

ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာ

၁။ သာသနာတည်ရေး ရှည်တွေးမည်ကာ၊
သုံးပုံပိဋကပဋ္ဌနိကာ၊
ပရိယတ်နှင့် ပဋိပတ်စုံစွာ၊
ဖက်ကမ်းခပ် ကျမ်းတတ်ခဏ်ဆရာ။

၂။ **သာသနာမြတ်သုံး ကပ်လုံးကြာတည်၊**
ပြေလုံးနေနှုန်း မြေဆုံးပြောင်ကြည်၊
ထေရ်ကျော်မြတ်ဖျား ထပ်ပွားရှယ်ချီ၊
မှန်ပို့.ချ မြန်မာ့တိုင်းရှေ့ပြည်။

၃။ **မဟာဏဿပ ဘုရာ့သားတော်၊**
ထေရ်စဉ်နွယ်ဆက် မပျက်ရှုမျှော်၊
စာဝန်ထမ်းမှု ကျမ်းပြုခေါင်မကျော်၊
အစဉ်ဖေး သင်ပေးဆရာမော်။

၄။ **သီလကြိုင်နံ့ လှိုင်ပျံ့ဝေဖြာ၊**
ခေါင်သမာဓိ တောင်၏ပမာ၊
ပညာထိန်တောက် စိန်ကျောက်မုတနာ၊
ဂုဏ်ချည်မြူး ထေရ်မှူးမြတ်ဆရာဖေ့

၅။ **ပညာကျော်မြောက် တော်ကောက်ပေတာ၊**
တံခွန်လွှင့်ဆောက် ကျင့်မြောက်စုံမှာ၊
ချီးကာပုံ့ထောက် အုံ့လောက်ပူဇာ၊
မခေထရ်ဘုန်း နေနှုန်းဂုဏ်တေဇာ။

၃။ **ပန်းမြတ်အသွင်.... ပူဇော်ဆင်တည့်၊ မြန်ခွင်သမ္ဘာ၊ အစိုးရတို့၊ ပိဋကဆရာ၊ တတ်လိမ်မာ၍၊ ပညာသတ္တိ၊ စွယ်စုံရှိသည့်၊ ကဝိထင်ရှား၊ ထေရ်ကျော်များကို၊ ဝပ်တွားတုပ်ကွ၊ နုဂ္ဂဟာဖြင့်၊ " အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတာ " ဟု၊ ပညာကျော်ဟိတ်၊ ဘွဲ့ပုံလိပ်နှင့်၊ တံဆိပ် သွန်းထု၊ ဖော်ညွှန်းပြုလျက်၊ "ဂုရု"ဆရာ၊ တင်မြောက်ကာဖြင့်၊ " မဟာရဋ္ဌ ဘိဝင " ဟု၊ ဆက်သပန်ဆင်၊ ဘိသိက်ယင်သည်။ ။အသွင်ပန်းမြတ် ပမာ့ဘုရား။**

ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာ

၁။ မြန်မြည်စိုးရ ကျိုးဆင်မြှောင်မြင်၊
ဝပ်တွားတုပ်ကွ နဂုဟအာစည်၊
ဂညာတတ်ခြား မြတ်ဖျားထေရ်ရှင်၊
မြတ်တံဆိပ် ခပ်ဒိုပ်ဘွဲ့ထူးဆင်။

၂။ ဆေးပြင်ဝေ ရဒ္ဓမဟာ၊
ဂုဏ်ရည်မှတ် ပြည်မြတ်ဆရာ၊
အဂ္ဂပဏ္ဍိတ် တံဆိပ်မဟာ၊
ထပ်ဆင်မြန်း မြတ်ပန်းသွင်ပမာ။

၃။ သာသနာ့အောင်ပွဲ ဆောင်နဲလိလိ၊
လူရှင်ပိုးထမ်း ကြိုးပမ်းရှယ်ချို၊
အားမာန်စိတ်ဇဲ့ ကြိတ်ခဲညီညီ၊
ဖူးမဝ ထူးလှမြန်မာပြည်။

၄။ သာသနာဆုံရ ပုညခွင့်ကြုံ၊
ဘုန်းကံရှင်များ ထင်ရှားကံဟုန်၊
ပစ္စယမေ့ နှစ်ဝဉ့်သုံ၊
ချီးကျူးပင့် ကြိုးမြင့်သရေဂုဏ်။

၅။ ဘိသိက်ဆွတ်ဖျန်း ထွတ်ပန်းဆင်ယင်၊
ဖူးမြော်ရှင်ပြ မင်္ဂလာ့သဘင်၊
ဂုသိုလ်မှုကောင်း ဆုတောင်းပန်ဆင်၊
အောင်သံဟိန်း အောင်ကိန်းပဏာတင်။

သာသနာဇရား ဦးစီးဌာန အမျိုးသမီးများအဖွဲ့က ထုတိမင်္ဂလာ ဩဘာဝစာ ရတုပိုဒ်စုံ နှင့် ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာများဖြင့် ရွှတ်ဆို ပူဇော်ပြီးနောက် အာဘိဓေ မဟာရဒ္ဓဂုရု မုဒ္ဓဇိုးဘရာတော် ဘုရားကြီးထံမှ ပရိသတ်အပေါင်းက ငါးပါး သီလ ခံယူကြသည်။

ဂင်းနောက် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန လက်ထောက် ပြည်နယ်သာသနာ ရေးမှူး ဦးဝင်းဆောင်က အာဘိဓေမဟာရဒ္ဓဂုရုနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ထေရုပဋ္ဌာန်အကျဉ်းချုပ်များကို တပါး ချင်း ဖတ်ကြားအပြီး ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာနဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်က ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား သက်ဆိုင်ရာ အာဘိဓေ

မဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို တပါးချင်းဆက်ကပ် လှူဒါန်းလေသည်။

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီးနောက် ဆက်လက်၍ ပြည်ထဲခရီး နှင့် **သာသနာ**ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်က ဘွဲ့တံဆိပ် **တော်များ** ဆက်ကပ် လှူဒါန်းရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး **များ**အား **အောက်ပါ**အတိုင်း လျှောက်ထားလေသည်။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး
ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်၏ လျှောက်ထားလွှာ

ဘုရားတပည့်တော် ရိုဒသစ္စာ လျှောက်ထားအပ်ပါသည် ဆရာ**တော်** သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနား ကျင်းပ**ရာ** ဤ **မ**ဟာပါသာဏ လိုဏ်ဂူတော်ကြီးသို့ ကြွရောက်တော်မူသော **ကြ**သော အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင် ဆရာတော်ကြီး **များ** နှင့် **အ**ဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင် ဆရာတော်ကြီးများကို ဖူးမြော် ကန်တော့ခွင့် **ရ**သည့်အတွက် **အ**တိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက် **ကြ**ည်နူးမှု ဖြစ်ရပါတယ်ဘုရား။

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်ပွဲ **အ**ခမ်း**အ**နား ကျင်းပတဲ့ ဒီနေ့ ဒီရက်ဟာ သက္ကတိုင်း ကပ်လဝတ်ပြည် **မ**ဟာဝုန်**တော**ကြီး၌ သုံးလောကထွတ်ထား သမ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သာကီဝင်မင်းမျိုး ရဟန္တာ ငါးဆူတို့**အား** **မ**ဟာသမယသုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ "နယုန်လပြည့် **မ**ဟာသမယ **အ**ခါတော်**နေ**" လည်း ဖြစ်တဲ့အတွက် **မ**ဂ်လာ **အ**ခမ်းပါင်းတို့ ခညောင်စုံလင်တဲ့ **အ**ခမ်းအနား တရပ် **အ**ဖြစ် ဂုဏ်ယူ ဝမ်းမြောက် ရပါတယ်ဘုရား။

ယနေ့ ယခုလို ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းရန် ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းမှာ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ် ၁၂ဆိုလဆန်း ၇ ရက်

(၁၉၇၈-ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်) နေ့စဲ့ဖြင့် ဂုဏ်ထူးဆောင် တံဆိပ်များအိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်ကို တုတ်ပြန်ခဲ့ရာမှာ သာသနာရေး ဆိုင်ရာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှိရင်းစဲ့ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် အညီ သံဃာတော် အရှင်မြတ်များအား အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းနိုင်ကြောင်း ပါရှိခဲ့ပါကယ်ဘုရား။

စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများဆိုရာမှာ ၁၃၁၅-ခုနှစ် ရှိရင်းစဲ့ (၁၉၅၃-ခုနှစ်) က-

(၁) ဟသ်ာတမြို့ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘုရားကြီးဆရာတော်၊
(၂) မန္တလေးမြို့ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ညောင်ရုမ်းဆရာတော်၊
(၃) ရန်ကုန်မြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လေသာဆရာတော်၊
(၄) ပခုက္ကူမြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာပ ဆရာတော်၊
(၅) မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ကြောင်းမြဆရာတော်တို့ သြဝါဒါစရိယာအရာတော်များအဖြစ် ပါဝင်လျက် လူပုဂ္ဂိုလ် ကော်မတီ လုပ်ကြီးများပါ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသော "ဘွဲ့တံဆိပ်တော် စီစဉ် ဆက်မှတ်ရေး ကော်မတီ"၏ သြဝါဒကထာ အစီရင်ခံစာပင် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ယင်း ရှိရင်းစဲ့ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း အရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းထိုက်သော အင်္ဂါများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား-

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လှူဒါန်းထိုက်သော အင်္ဂါများ

(၁) ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ စသည်တို့၌ ကျမ်းကျင်လိမ္မာခြင်း၊
(၂) ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ စသည်တို့ကို အမြဲ မပြတ် ချပို့နေခြင်း၊
(၃) အနည်းဆုံး သီတင်းဝါ ၂၀ ရှိခြင်း၊
(၄) ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ စသည်တို့၌ ကျမ်းကျင်လိမ္မာသည်ဟု ကျော်ကြားခြင်း၊
(၅) သီလဝန္တ ဖြစ်ခြင်း။

အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လူဒါန်းထိုက်သော အင်္ဂါများ

(၁) အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိပြီးခြင်း၊
(၂) အနည်းဆုံး သီတင်းဝါ ၄၀ ရှိခြင်း၊
(၃) ဗဟုသုတ အကြွားအမြင်များခြင်း၊
(၄) လူ ရှင် ရဟန်းတို့အား ကျေးဇူးများသော ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေ ကျမ်းဂန်ကို ရေးသားဘူးခြင်း။

ဘုရားတပည့်တော်များ ယခုလို ဘွဲ့တံဆိပ်ဖော်များ ဆက်ကပ် လူဒါန်းပူဇော်ရခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ "စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော" ဟူသော အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီး အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ၏ တောင်းတချက် ကဲ့သို့ တပည့်တော်များကလည်း သုံးလောက ထွက်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် အနှစ်ငါးထောင် မက ကျည်တံ့ခိုင်မြဲရန် နှင့် သာသနာတော် ယန္တရား စင်ကြယ် ပြန့်ပွားရေးပင် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ထိုသို့ သာသနာတော် ကျည်တံ့ ခိုင်မြဲသန့်ရှင်း စင်ကြယ် ပြန့်ပွားရေးမှာ "သာသနဋ္ဌိတိယာ ပန ပရိယတ္တိဒေသ ပမာဏံ" ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာဆရာမြတ် မိန့်မှာချက်အတိုင်း ပရိယတ္တိသာသနာတော်သာလျှင် ပဓာန ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ ပရိယတ်, ပဋ္ဌိပတ်, ပဋိဝေဓသာသနာတော် ဘုံးရပ်ကွင်း ပရိယတ္တိသာသနာတော် တည်တံ့ ကနေမျှ ဗုဒ္ဓပတ္တိသာသနာနှင့် ပဋိဝေဓသာသနာတော် နှစ်ရပ်တို့ တည်တံ့ ခိုင်မြဲနေမည်သာ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ဟာ ကန်ပေါင် ကန်ရိုးနှင့် တူပြီး ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်မှာ ရေးနှင့်တူပါတယ်ဘုရား၊ ပဋိဝေဓသာသနာတော်ကတော့ ကြာပန်းနှင့် တူသကြောင်းကို အဋ္ဌကထာဆရာ အရှင်မြတ်တို့ မိန့်မှာတော် မူခဲ့ကြပါတယ် ဘုရား၊ ဤမျှ အရေးကြီးပြီး ပဓာန ကျတဲ့ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကြီး တည်တံ့ ခိုင်မြဲ စည်းပင် ပြန့်ပွား တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်မှာ ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့၏ ယာဝဇီဝန်ပင် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ပဌမ ဒုတိယ တတိယ သဒ္ဓမ္မာ-မမ္မာသ သုတ်များ၌ အကျယ်အဝန်းဖြင့် သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ သာသနာတော် ကွယ်ပျောက်ခြင်း အကြောင်းတရားများကိုလည်း ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ သိရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားများ သိရှိပြီး ဖြစ်သော်လည်း ဤ သာသနာ

အဆုံးအမအောက်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်အများ သိရှိစေရန် သာသနာတော် ကွယ်ပြောင်း အကြောင်းတရားများကို အကျဉ်းအားဖြင့် လျှောက်ထားပါသည် ဘုရား။

ဒီသာသနာတော် ကွယ်ပြောင်း အကြောင်းတရားများမှာ-

- ပရိယတ္တိ တရားတော်ကို အကွဲရာ, ပုဒ်, ဗျည်း, မှန်ကန်စွာ ရိုရိုသေသေ မသင်ယူခြင်း၊
- မကျက်မှတ်ခြင်း၊
- အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို သိအောင် မကြံစည်ခြင်း၊
- မကျင့်သုံးခြင်း၊
- အကျယ် မဟောကြား မပို့ချခြင်း၊
- ဝိနည်း တရားဟောအရ ဆုံးမသည်ကို မနာခံခြင်း၊
- ဈာန် မဂ် ဖိုလ်ရရန် အားမထုတ်ဘဲ လာဘ်လာဘ ပေါများအောင် အားထုတ်ခြင်း-

တို့ ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။

နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် သမ္မဒ္ဓပဋိရူပက သုတ်မှာလည်း-

"လောကဌ် ရှေတု မဟေ သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ရှေစစ် မကွယ်ပျောက်နိုင်၊ ရှေတု ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ရှေစစ် ကွယ်ပျောက်နိုင်၏၊ ထို့အတူ လောကဌ် သူတော်ကောင်းတရား အတုအယောင် မဖြစ်ပေါ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သူတော်ကောင်းတရား အစစ်အမှန် မကွယ်ပျောက်နိုင်၊ သူတော်ကောင်းတရား အတုအယောင် ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ သူတော်ကောင်းတရား အစစ်အမှန်၏ ကွယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ပထဝီဓာတ်, အာပေါဓာတ်, တေဇောဓာတ်, ဝါယောဓာတ် တို့သည် သူတော်ကောင်းတရား တည်းဟူသော သာသနာတော်ကို မကွယ်ပျောက်စေနိုင်၊ စင်စစ်သော်ကား သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော ဤ သာသနာတော်ကို ကွယ်စေနိုင်သော ယောကျ်းတို့သည် ဤသာသနာတော်၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်း သံဃာများ နှင့် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် ဘုရား, တရား, သံဃာ, သိက္ခာ, သမာဓိ တို့၌ မရှိသေ မတုပ်ခင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ နေကြားအုံ၊ ထိုသို့ မရှိ

မသေ မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် သူတော်တရား တည်းဟူသော ဤ သာသနာတော်မြေးမှိန် ကွယ်ပျောက်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏"

ဟူ၍ သုံးလောကထွတ်ထား သမ္မာသျှ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါတယ် ဘုရား။

အခု ဘုရားတပည့်တော် လျှောက်ထားခဲ့တဲ့ ဘုရားဟာ ဒေသ နာတော်များအရ သူတော်ကောင်း တရား တည်းဟူသော သာသ နာတော် မကွယ်ပပဲ သန့်ရှင်း စင်ကြယ် ပြန့်ပွားအောင် ကြိုးပမ်း အားထုတ် ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်သည့် အတိုင်း ယခု ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့သည်လည်း ကိုယ်ကျိုးမဖက် သာသနာ တော် အကျိုးစီးပွားအတွက် အစဉ်အစိုက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ခြင်းကို နိုင်ငံတော်က ချီးမြှောက် ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းရခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဘုရား။

သုံးလောကထွတ်ထား သမ္မာသျှ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာ တော်ကို ချီးမြှောက် ပူဇော်ရာတွင် အကျဉ်းအားဖြင့် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ (အာမိသပူဇာ) နှင့် ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ (ဓမ္မပူဇာ) ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိပါ တယ်ဘုရား၊ ယခုလို ချီးမြှောက် ပူဇော်ခြင်းဟာ သာမန်အားဖြင့် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ (အာမိသပူဇာ) ချီးမြှောက်ခြင်းသာ ဟု ဆိုသင့် သော်သည်း ဂန္ဓဓုရ ဝိပဿနာဓုရ နှစ်ပါးကို သည်ပိုး ရှက်ဆောင် တော်မူကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများအား ချီးကျူး ပူဇော်ရတဲ့ အ တွက် ဥပစာအားဖြင့် တရားတော်ကို ပူဇော်တဲ့ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ (ဓမ္မ ပူဇာ) ချီးမြှောက် ပူဇော်ရာလည်း ရောက်ပါတယ်ဘုရား၊ ဘုရား တပည့်တော်များက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကို ပစ္စ ယာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟနှစ်ပါးဖြင့် တတ်စွမ်းသမျှ ချီးမြှောက် ပူဇော် ကြသလို ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကလည်း သာသ နာတော်သုံးရပ် သန့်ရှင်း စင်ကြယ် ပြန့်ပွား စေရန် နှင့် တည်တံ့ ခိုင်မြဲစေရန် အတွက် သာသနာတော် ကွယ်ပခြင်း၏ အကြောင်းတ ရားများ နှင့် သာသနာ့ဆူးငြောင့် သာသနာ့အန္တရာယ်များကို ရိုင်း ဝန်း ဖယ်ရှား သန့်စင်ပေးတော်မူကြပါမည့် အကြောင်းကို ရှိသော လေးမြတ်စွာ လျှောက်ထားအပ်ပါသည် ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင် လျှောက်ထား ပြီးနောက် စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ရွှေ ဟသ်ာ တိုက် သစ် 'အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရ

ဆရာတော် ဆရာကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတသိရိက သြဝါဒစကား မြှက်ကြား တော်မူသည်။

၁၃၄၁ ခုနှစ် နယုန်လဆန်း (၁၅) ရက် စနေနေ့
ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာဇေး မဟာပါသဏ္ဍ လိုက်ဂူတော်ကြီးအတွင်း
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်
ဆက်ကပ်သော အခမ်းအနား၌
စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟသ်ာဆရာတော်

ဟောကြားအပ်သော သြဝါဒကထာ

ယနေ့ပြုလုပ်ကျင်းပအပ်သော အခမ်းအနားသည် 'အဘိဓဇမဟာ ရဋ္ဌဂုရု' နှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီးများ အား ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်း၍ ပူဇော် ချီးမြှောက်သော အခမ်းအနား ဖြစ်သည်၊ ဆရာတော်ကြီးများကို ပူဇော်ခြင်းသည် သာသနာတော်ကို ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်၊ အဘယ်ကြောင့် ဟူမူ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်နေကြသော ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်ကြသောကြောင့်တည်း၊ ဆရာတော်ကြီးများကို ပူဇော်ချီးမြှောက် လျှင် သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက် ပူဇော်ရာသို့ ရောက်တော့သည် ပင် ဖြစ်သည်။

ဘုန်းကြီး သြဝါဒပေးရန် ရသော အချိန်မှာ ဆယ်မိနစ်မျှသာ ဖြစ်သည် ဟုကြောင်း - သာသနာရေး ဝန်ကြီး လျှောက်ထားသွားသော လျှောက်လွှာချက် တို့သည်လည်း အခေတ် ပြည့်စုံသည် တကြောင်းကြောင့် ဘုန်းကြီးက အနည်းငယ်သာလျှင် ပြောကြား လိုသည်။

(၁) ဣဿရိယ ဓမ္မ ယသ သိရီ ကာမ ငယတ္တ တည်းဟူသော ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မြတ်ကို သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆောင်ရွက် နိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ၊ ရှေးဘုန်းရှေးကံ အတန်အရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ကြသည်၊ ယနေ့ သာသနာတော်ကို အားပေး ချီးမြှောက် ပူဇော်ကြသော နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် တက္ခ သာသနာရေးဝန်ကြီး· ဤလိုက်ဂူတော် သို့ရောက်လာကြသော ဒကာ ဒကာမ တို့သည် ရှေးဘုန်းရှေးကံ ရှိကြသောကြောင့်သာလျှင် ယခုကဲ့သို့ သာသနာတော်ကိုအားပေး

။ဂုဏ်ရှင်ထေးငယ်ယုဇိ ။ငယစရုတ်ထ
။ရေယုံးထဲသင့်ထေးဆင့်ရှုတက်ခဲ့ "ပဲပင်ပေါ်ကခေတ္တ"

ချီးမြှောက်ခြင်း - ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကြရသည် ဖြစ်၍ မိမိတို့၏ ရှေးဘုန်း ရှေးကံ အဟုန်အရှိန်ရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင် သာသနာတော်ကို အားပေး ချီးမြှောက်ခြင်း ပူဇော်ကြရပေသည်ဟု ဆင်ခြင်သိရှိကြလျှင် မျှားစွာ ဝမ်းမြှောက်ကြပေမည်၊ ဝမ်းမြှောက်ဘွယ် လည်းကောင်း လုပေသည်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် ဘုန်းကံနည်းပါးသူတို့၏ အရာမဟုတ်ပေ၊ နိုင်ငံဟော် ကောင်စီနှင့်တကွ သာသနာရေးဝန်ကြီးအစရှိသော ဤယနေ့ ဤဌာနသို့ ရောက်ရှိသော ဒကာ ဒကာမ တို့သည် ဘုန်းကံရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဘုန်းကြီးက ဆိုလိုပါသည်၊ ဘုန်းကံရှိကြပုံကို ရှင်းလင်းအောင် ဖြေဆိုရလျှင် အချိန်မျှားစွာကုန်မည် ဖြစ်၍ အကျယ် ရှင်းလင်းပြောပြခြင်းငှာ မဖြစ် နိုင်တော့ပေ။

(၂) သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အသိဉာဏ် ဩမြင်ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင် မြတ်နိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်းကို ပြုနိုင်ကြပေသည်၊ ဒေသိဉာဏ် အမြင်ဉာဏ် ကင်းမဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဘို့ မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ထိုက်သော သာသနာတော် မဟုတ်ပေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် အစဉ်နက်ဝမ်းဆိုသည့် အတိုင်း တဖြေးဖြေး ကစတစ အစဉ်အားဖြင့် နက်နဲကျယ်ဝန်းသော သာသနာတော်ဖြစ်သည်၊ မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က နည်းလမ်းညွှန်ပြ၍ ဟောကြားတော်မူသည့် တိုင်အောင် မိမိတို့၏ ဉာဏ်မီသမျှသာလျှင် သိမြင်ကြလေသည်၊ တဖြေးဖြေး နက်၍နက်၍ သွားသော သမုဒ္ဒြာသို့ ဆင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိတို့ သက်ဆင်းနိုင်သလောက် အနက်သို့သာ ရောက်ရှိကြသည်နှင့် တူပေသည်၊ ယခုပူဇော်ပွဲကို ပြုလုပ်၍ အားပေး ချီးမြှောက်ကြသော နိုင်ငံဟော်ကောင်စီနှင့်တကွ သာသနာရေး ဝန်ကြီး အစရှိသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည် အသီးသီး အထိုက်အလျောက် အသိဉာဏ် အမြင်ဉာဏ် ရှိကြသောကြောင့်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ယခုကဲ့သို့ မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်နိုင်ပေသည်ဟု ဘုန်းကြီးက ဆိုလိုသည်။

(၃) ဘုန်းကံရှိရုံ အမြင်ဉာဏ် ရှိရုံဖြင့်သာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက် ကော်ရော် ပူဇော် နိုင်ကြသည် မဟုတ်သေးပေ၊ ကံ နှင့် ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်း ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံ

သော်မူလည်း အားပေး ပင့်ထောက် ချီးမြှောက် နိုင်ကြပေမည်၊ ကံ ဆိုသည်မှာ မြန်မာစကားနှင့် တိုက်ရိုက် ပြန်ဆိုလျှင် အလုပ်ပင် ဖြစ်သည်၊ အလုပ်ကောင်းလျှင် ကံကောင်းသည်၊ အလုပ်မကောင်းလျှင် ကံမကောင်း၊ အလုပ်ကောင်း ကံကောင်းက ကောင်းကျိုးကျေးဇူးကို ရမည်၊ အလုပ်မကောင်း ကံမကောင်းက မကောင်းသော အပြစ်ကိုရမည်၊ ဤသို့ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ကြရမည်၊ ဘုရား တရား သံဃာတို့၏ စစ်မှန်သောဂုဏ် တကယ်ရှိသော ဂုဏ်တို့ကို ယုံကြည်ကြရမည်၊ ယုံကြည်မှသာလျှင် ထိုဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အားပေး ပင့်ထောက် ချီးမြှောက် နိုင်သည်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် တကွ သာသနာရေးဝန်ကြီး အစရှိသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့သည် ဤကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရား နှင့် ပြည့်စုံကာ ယုံကြည်မှု ရှိကြသောကြောင့်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အားပေး ပင့်ထောက် ပူဇော်ချီးမြှောက် နိုင်ပေသည်ဟု ဘုန်းကြီးက ဆိုလိုသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ သံဃာတော်များချည်းလဲပဲ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်မပြီး၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမများချည်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်လည်း မပြီး၊ ဦးထမ်းပဲ့ထမ်းဆိုသကဲ့သို့ သံဃာနှင့်ဒါယကာ ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် ခရီးပေါက်၍ ထွန်းကား ပွင့်လင်းမည်။

(က) မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီးသည့်နောက်၌ အရှင် မဟာကဿပ အစရှိသော ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးတို့သည် — အပ္ပေါသုက္ကနေ ကြောင့်ကြမဲ့ ဖလသမာပတ္တိသုခဖြင့် သာလျှင် ချမ်းသာစွာ နေတော်မမူကြမူ၍ အစာဘဝသတ္တုမင်း၏ ချီးမြှောက်ပူဇော်ခြင်းကိုခံယူ၍ ပဌမ သံဂါယနာတင်ကာ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ကြလေပြီ။

(ခ) တဖန် အရှင်မဟာယသ အမှူးရှိသော မထေရ်မြတ်ကြီးတို့သည်လည်း ကာလာသောက မင်း၏ ချီးမြှောက် အားပေးခြင်းကို ခံယူတော် မူကြ၍ ဒုတိယအကြိမ် သံဂါယနာတင်ကာ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြပြီ။

(ဂ) တဖန် – သီရိဓမ္မာသောကမင်း ချီးမြှောက် အားပေးခြင်းကို ခံယူ၍ အရှင် မဟာ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရ် အမှူးရှိသော မထေရ်မြတ်ကြီး တို့သည်လည်း တတိယအကြိမ် သံဂါယနာ တင်ကာ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်ဘော် မူခဲ့ကြပြီ။

(ဃ) တဖန် သီရိလင်္ကာ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဝဋ္ဋဂါမဏိမင်း၏ ချီးမြှောက်ခြင်းကို အမှီပြု၍ မထေရ်မြတ်ကြီးတို့သည် ပေထက်အကွာရာတင်၍ စတုတ္ထမြောက် သံဂါယနာ တင်ကာ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြီ။

(င) မြန်မာနိုင်ငံတော် အောက်ပိုင်း သထုံမြို့၌ သီရိမာသောကမင်း လက်ထက် အရှင်သောဏ အရှင် ဥတ္တရထေရ် တော်တို့သည် သာသနာတော်ကို အစပြု၍ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြပြီ။

(စ) အထက်မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံပြည်၌ အနော်ရထာမင်း၏ ချီးမြှောက်အားပေးခြင်းကို ခံယူ၍ အရှင်အရဟံ အစရှိသော မထေရ်မြတ်တို့သည် သာသနာတော်ကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြပြီ။

(ဆ) မန္တလေးမြို့၌ မင်းတုံး မင်းတရားကြီး၏ ပူဇော်ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူကြ၍ ပဉ္စမ သံဂါယနာ တင်ကာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကိုဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ကြပြီ။

(ဇ) ရန်ကုန်မြို့၌ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ကာ စောင့်ရှောက်တော်မူခဲ့ကြပြီ၊ ဤသို့လျှင် ရှေးရှေးမထေရ်မြတ်ဆရာမြတ်ကြီးတို့အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြ-ရှေးရှေးမင်းကောင်း မင်းမြတ်တို့ အားပေး ချီးမြှောက်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုနေ့ သာသနာတော်နှစ် ၂၅၂၃ - နှစ်တိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် တည်ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခု - အဆိုပါ သာသနာဆက် တည်ရှိလာခြင်းကို ကြည့်လျှင် ထင်ရှားသော မင်းနှင့် တကွ ဒကာများ သံဃာများ တွဲဘက်၍ ဆောင်ရွက်လာကြသည်မှာ ထင်ရှားပေသည်၊ ရှေးရှေး သံဃာ့ထေရ်

ကြီးများ မင်းစသော ဒကာများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် ယနေ့မျက်မှောက် ဘုန်းကြီးတို့ လက်ထက်တိုင်အောင် သာသနာတော် တည်ရှိခဲ့သည် ဖြစ်၍ ရှေးရှေး သံဃာ့ ထေရ်ကြီးများ နှင့် ရှေးရှေး မင်း စသော ဒကာ ဒကာမတို့၏ တာ၀နှံ့ကား ကျေပြွန်တော်မူကြပြီ၊ ယခု အချိန်၌ ဘုန်းကြီးတို့လက်ထက် ဘုန်းကြီးတို့ ဦးခေါင်းပေါ်သို့ သာသနာဆောင်ရွက်ရေး တာ၀နှံ့သည် ကျရောက် နေပြီဖြစ်၍ နိုင်ငံတော် ကောင်စီနှင့်တကွ သာသနာရေး၀န်ကြီး စသော ဒကာများနှင့် သံဃာတော်များသည် အပေါ်သုက္က ကြောင့်ကြမဲ့ မနေကြမူ၍ သာသနာအ၀န့်ရှည်စွာ တည်အောင် ဆက်လက် အားထုတ်တော်မူကြပါဟူ၍ ဆရာတော် ဘုရားကြီး များအား လျှောက်ထား၍ သာသနာရေး၀န်ကြီး အစရှိသော ဒကာ ဒကာမတို့အား တိုက်တွန်းပြောကြားလိုပါသည်၊ သံဃာနှင့် ဒကာများ တွဲဘက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒကာ ဒကာမများ၏ ပစ္စည်းဓလေးပါ ဘက်၌ ကာလ, ဒေသ, ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ အားထုတ်ကြသဖြင့် ဒကာ ဒကာမများဘက်က လိုသည်ဟု မဆိုသာ - လိုလျှင် သံဃာများဘက်က လိုပါမည်၊ သံဃာများဘက်က လိုပုံမှာ မိမိတို့ဆိုင်ရာ ဒကာ ဒကာမများ ကလေးသူငယ်များကို သာသနာတော်နှင့် စပ်၍ ယဉ်ကျေး လိမ္မာမှုရှိစေရန် ဗဟုသုတရှိစေရန် သွန်သင်ပြသ ဖြေဖြောဟောမှု နည်းပါးခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

ဘာသာရေး ဘာသာတရားသည် လူ့လောကကို ထိန်းသော လူ့ကျင့်ဝတ်တရားပင် ဖြစ်သည်၊ ရှေးခေတ် သံဃာတော်များက သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ရွာ တပည့် ဒကာများကို ဆုံးမသြ၀ါဒပေး၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးကြသောကြောင့် အများအားဖြင့် လူကြီးလူငယ်တို့သည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာကြသည်ဖြစ်၍ တိုင်းပြည်သာယာ ချမ်းစွာရှိခဲ့ကြသည်၊ သို့ကြောင့် ယခုလက်ရှိ ဆရာတော် သံဃာတော် များသည် သာသနာရေး ဘာသာရေးတို့၌ အပေါ်ယုက္ကာ ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မမူကြမူ၍ မိမိတို့၏ ဦးခေါင်းထက်သို့ ကျရောက်သဲဖြစ်သော သာသနာ ဘာသာ တာ၀နှံ့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်တော်မူကြရန် လျှောက်ထားလိုပါသည်၊ အခြိန်နည်းပြီဖြစ်၍ ကိုယ်ဘိုင် ရှေးထားသော ပါဠိဂါထာ တပုဒ်ကို ရွတ်ဆို အနက်ပြန်ကာ ဘုန်းကြီး၏ သြ၀ါဒကို နိဂုံးအုပ်ပါတော့မည်။

သာသနံ ဘဂ၀နွှယ၊ ဘဂ၀နွှာ၀ နာယကာ။
ပူဇကာ ဥဏ္ဍ၀နွှာ၀၊ သဒ္ဓါ၀နွှ၁ ပဂ္ဂဟာ။

ဘဂဝန္တသ - ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနာ - သာသနာတော်ကို၊ ဘဂဝန္တာဝ - ရှေးဘုန်း ရှေးကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ နာယကာ - ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပေကုန်၏။

ဉာဏဝန္တသ - သမ္ဘည္ဟတ ဉာဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနာ - သာသနာတော်မြတ်ကို၊ ဉာဏဝန္တာဝ - အသိဉာဏ်, အမြင်ဉာဏ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ ပူဇကာ - မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်နိုင်ကြပေကုန်၏။

သဒ္ဓါဝန္တသ - သဒ္ဓိန္ဒြေ စသည်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနာ - သာသနာတော်ကို၊ သဒ္ဓါဝန္တာဝ - ကံ နှင့် ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်း, ရတနာ သုံးပါး ဂုဏ်ကို ယုံကြည်ခြင်း ဟူသော သဒ္ဓါတရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ ပဂ္ဂဟာ - အားပေးပင့်ထောက် ချီးမြှောက်နိုင်ကြပေကုန်သတည်း။

အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ် - ရှေဟသ်ာ ဆရာတော်

ဂင်းနောက် ဆက်လက်၍ ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်မြင့်က အောက်ပါ အကိုင်းနိုဂုံးချုပ်စကား လျှောက်ထားလေသည်။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ
ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်မြင့်၏
လျှောက်ထားချက်

ကောင်းမြတ်သော စိတ်ထားဖြင့် ရိုသေလေးမြတ်စွာ ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ထားအပ်ပါသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် အနှစ်ငါးထောင်မက ရှည်ကြာစွာ တည်တံ့ရေးကို မျှော်မှန်းလျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူလျက် ရှိကြကုန်သော လင်္ကာပေသလ, သိဂ္ဂါကာမ, ပရိယတ္တိဝိသာရဒ, ပဋိပတ္တိမာမက ဖြစ်တော်မူကြသည့် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာ

ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ ဘုရား—

ရန်ကုန်တိုင်း ရန်ကုန်မြို့တော်အတွင်း ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ ဤမဟာပါသာဏ လိုဏ်ဂူတော်ကြီးမှာ ကျက်သရေမင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်ပွဲကြီးကို ကျင်းပခဲ့ရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက် ပြုလုပ်ပေးရသည့်အတွက် အထူးပင် ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ရပါတယ်ဘုရား၊ ရန်ကုန်တိုင်း အတွင်းသာမက တနိုင်ငံလုံးရှိ မြို့နယ်အသီးသီးမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင် အပေါင်းတို့ကလည်း ဘုရားတပည့်တော်နည်းတူ တစိတ်တဝမ်းတည်း နှစ်သက်ဂုဏ်ယူ၍ မဆုံး ရှိကြမည်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ယခုလို ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းသည် 'ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပူဇော်ခြင်း' ဟူသော မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရား ကပါးဖြစ်တဲ့အပြင် 'ပုဂ္ဂလဝိသေသော ဇာနိတဗ္ဗော' ဟူသောဒေသနာတော်အရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ခြင်းမှာလည်း ထူးမြတ်တဲ့ လုပ်ငန်းတခုဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်သူမြတ်များကလည်း မြတ်စွာဘုရားရှင်သာသနာတော် အဓွန့်ရှည်စွာ တည်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း, လောက လူသားတို့သည် မိမိတို့၏ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ ၂-ဖြာသော အစီးအပွားအတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း သူတော်ကောင်းတရားကို မတုန်မလှုပ်သော အစလ သဒ္ဓါ, ခိုင်မာသည့်ဆုံးဖြတ်ချက်, ထက်မြက်သည့် ဉာဏ်အမြင်တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံ လိုက်နာနိုင်စေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း မိမိတို့၏ သီလ, သမာဓိ, ပညာ သိက္ခာ ၃-ပါး စွမ်းအင်အားဖြင့် တပည့်ရဟန်းသံဃာတော်များ တပည့်ဒါယိကာ ဒါယိကာမများကို ယဉ်ကျေးသည်ထက် ပိုမိုယဉ်ကျေးအောင်၊ လိမ္မာသည်ထက် ပိုမို၍ လိမ္မာအောင် ဆုံးမသွန်သင် ပဲ့ပြင်တော်မူကြပါမည့်အကြောင်း နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ရှိသော်စွာ လျှောက်ထားအပ်ပါသည် ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်မြင့်က နိဂုံးချုပ်စကား လျှောက်ထားပြီးနောက် ဝန်ကြီး

အဘိဓမ္မာရဟန္တာ ရှင်ကုရူနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်
ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပွဲတွင် ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ
ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်မြင့်, ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအုန်းကျော်, ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင် တို့ကို ရှေ့ဆုံးမှ အစဉ်အတိုင်း မြင်ရပုံ။

ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်က အောက်ဖော်ပြပါ ရေစက်ချ စာတမ်းကို ဖတ်ကြား၍ ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေလိုက်ရာ ပရိသတ်အပေါင်းက သာဓု အနုမောဒနာ ၃ - ကြိမ် ခေါ်ကြ၍ 'အာဘိဓမ္မာဝရဥာဏဂုရု' နှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားကို မွန်းလွဲ ၂ - နာရီ ၅၅ - မိနစ်တွင် အောင်မြင်စွာ ရပ်သိမ်းလိုက်လေသည်။

အာဘိဓမ္မာဝရဥာဏဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင် ရေစက်သွန်းချသော

ရေစက်ချစာတမ်း

ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်သူမြတ်တို့ဘုရား....။

ဘုရားတပည့်တော်ဘို့သည် ဇာတိဒုက္ခ, ဇရာဒုက္ခ, ဗျာဓိဒုက္ခ, မရဏဒုက္ခ တည်းဟူသော သံသရာ ဝဋ္ဋဆင်းရဲအပေါင်းမှ ထွက်မြောက်၍ အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုပါ ရခြင်းအကျိုးငှာ အရှင်ဘုရားတို့ ထံတော်မှောက်တွင် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသော သီလတော်မြတ်ကို ခံယူကြရပါကုန်သည် ဘုရား၊ ဘုရား တပည့်ဟော်တို့သည် ကောင်းသော အလုပ်ကို ပြုလုပ်လျှင် ကောင်းသောကံ မည်၍ ကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်သည်ကို လည်းကောင်း မကောင်းသော အလုပ်ကို ပြုလုပ်လျှင် မကောင်းသောကံ မည်၍ မကောင်းသော အပြစ်ကို ပေးတတ်သည်ကိုလည်းကောင်း ယုံကြည်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဥပသကာများ ဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ရည်သန် တောင့်တ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် အစဉ်နေ့ရှည်စွာ တည်တံ့ရန်အလို့ငှာ လည်းကောင်း သာသနာတော် ထွန်းလင်းပြန့်ပွားရန်လည်းကောင်း ဆရာတော်အရှင်မြတ်တို့အား ဘွဲ့လက်မှတ်တံဆိပ်တော်များကို ရိုသေလေးမြတ်စွာ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကြပါကုန်သည် ဘုရား။

ဆရာတော်အရှင်မြတ်များနှင့် ကြွရောက်တော်မူလာကြကုန်သော ဆရာတော် သံဃာတော် အပေါင်းကိုလည်း ဆွမ်း ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် လှူဒါန်း ဆက်ကပ် ကြပါကုန်သည် ဘုရား၊ ဖိတ်ကြား၍

ကြွေခရုက်တော်မူလာကြကုန်သော ပရိသတ် အပေါင်းတို့အား လည်း မုန့်များ အဖျော်များဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေး၍ ဒါနမဂ်လာကြီးကို ပြုလုပ်ကြပါသည် ဘုရား။

ဤ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အစုစုတို့ကြောင့်-

ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယာဝဟံ ဟောတု။
ဣဒံ မေ ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။

မေ- အမှားကံ ဘုရားတပည့်တော်တို့၏။ ဣဒံပုညံ ဤကုသိုလ်ကောင်းမှု သည်။ အာသဝက္ခယံ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို။ အာဝဟံ ရွက်ဆောင်နိုင်သည်။ ဟောတု ဖြစ်ပါစေသတည်း။

မေ- အမှားကံ ဘုရားတပည့်တော်တို့၏။ ဣဒံပုညံ ဤကုသိုလ်ကောင်းမှု သည်။ နိဗ္ဗာန်နဿ နိဗ္ဗာန်၏။ ပစ္စယော အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတု ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဤသို့ပြု၍ ကုသိုလ်၏ ဘာဝနာအစု၊ မြတ်ကောင်းမှုကို၊ လူနတ်ပြဟ္မာမှ စ၍ သက်ရှိ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏-

အမျှ.....အမျှ.....အမျှ..... ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

\+ + +

ဗုဒ္ဓမြတ်ကြည်ညိုကြ

ဖော်ပြပါ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်း ပူဇော်ပွဲ အခမ်း အနားသို့ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ကျောင်းတိုက်မှ ဆရာတော် သံဃာတော်ကြီးများ, နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်များ, ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ, ပြည်သူ့တရား သူကြီးအဖွဲ့, ပြည်သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့, ပြည်သူ့လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့တို့မှ အဖွဲ့ဝင်များ, ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများ, စာနယ်ဇင်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ, ဝေါပကအဖွဲ့ဝင် လူကြီးများ, သီလရှင် များ, ပုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ဖလသင်းအဖွဲ့များမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြား ဖိတ်ကြားထားသူများ သိုက်မြိုက်စွာ တက်ရောက်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး များအား ဗုဒ္ဓမြတ်ကြည်ညိုကြသည်။

မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနိကျမ်းကို ရေးသားစီရင်ခြင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေး ဂန်ကြီးဌာန, သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်

သည် ရတနာသုံးတန် ကံ, ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ခဲ့ကြ၏။ စာပေ ၀ါသနာရှင်တဦးလည်း ဖြစ်သည်၊ အလူးသမားတို့ အကြိုက်စာပေများကို ဝိုဝိုမြိုမြိုစိတ်ဝင်စားသူဖြစ်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤစာပြုသူထံသို့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနလက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးရွှေအောင် (ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိ. ဝဋ္ဌံသကာ. မဟာဝိဇ္ဇာ) ကို ရေလွှတ်၍ အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားစေသည်။

"ဆရာတော်.... ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်က ဆရာတော်ကို ရန်ကုန်ကြွရန် ပင့်ဖို့ တပည့်တော်လာခဲ့ပါတယ်၊ သို့ဖြစ်၍ ဆရာဘော် ရန်ကုန်ကြွတော်မူပါ၊ ရန်ကုန်ကြွပြီး "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပဲ့ အာဝမ်းအနားကို ကိုယ်စတ္တမျက်မြင်ကြည့်ရှုပြီး မှတ်တမ်းတင် သမိုင်းကျမ်းကြီးတကျမ်း အမြန်ရေးပေးရမယ်တဲ့" စသည်ဖြင့် ဤစာပြုသူအား လျှောက်ထားစေခဲ့သည်၊ သို့ဖြစ်၍ မိမိသည် ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်, ပစ္ဆာသမဏ အရှင် ဝိစာရ, ကပ္ပိယ ဒါယကာ မောင်ရွှေဆန်း, လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးရွှေအောင်တို့နှင့် အတူ ရန်ကုန်သို့ ၁၃၄၁-ခု နယုန်လဆန်း ၁၄-ရက် နေ့တွင် ပခုက္ကူမှ ညောင်ဦး, ညောင်ဦးမှ လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ သွားရောက်၍ နယုန်လဆန်း ၁၅-ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့ သိရိမင်္ဂလာကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာပါသာဏ လိုဏ်ဂူတော်ကြီးဥ ကျင်းပသော အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆပ်ကပ်ပဲ့သို့တက်ရောက်ကြည်ညိုကြည်ဖြူရှခဲ့ပြီး သာသနာ့ဇရေး ဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့် စသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုပ်ပင်ဆွေးနွေးပြီး ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၇-ရက်နေ့တွင် ပခုက္ကူပြန်ရောက် ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ပခုက္ကူရောက်ပြီး ချပို့လက်စ စာ၀ါများ ချပို့ရင်း တိပိဋကဓရမဟာဗျာဒိတ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှ ဆရာတော်ဘုရားပြီး အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ အဖြစ်တော်စဉ် 'တိပိဋကဓရ ဝိဇိတာသိန်'ကျမ်းကြီးကို ပြင်ဆင်သုတ်သင်ပြီးနောက် ဤမဟာထေရပုဗ္ဗဟိသန္ဓိပန်ကျမ်းကြီးကို ၁၃၄၁-ခုနှစ် ၀ါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့မှစ၍ ရေးပါသည်၊ မိမိသည် ဤကျမ်းကြီးကို တ-၀ဂ် တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ 'သာဝိမဇ္ဈိကျမ်းကြီး, တ-၀ဂ် ပါဠိပဒ ပိဋကကျမ်းကြီး တို့ကို ဦးစီးမေးသား ပြုစုခြင်း, နိကာယ်စာသင်သားကြီးများအား အဂုံတွဲရနိကာယ်ပါဠိတော်ကို အဋ္ဌကထာတွဲဖက်၍ ချပို့ခြင်း, ဦးပဋ္ဌင်းငယ် သာမဏေများအား အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကိုချပို့ခြင်း, သက္ကတပညာသင် စာသင်သားတို့အား သက္ကတ ပဌမာ

ဒါသ ကျမ်းကို ချပို့ခြင်း စသည့် အလုပ်ကိစ္စတွေ ဝိုင်းဝိုင်းလည် နေသည့် ကြားမှ အာဘိယာစက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်၏ စေတနာကို အခလေးအနက်သဘောထား၍ ရေးသားရာ ၁၃၄၁ - ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၁ - ရက် နေ့တွင် ပြီးဆုံးပါသည်၊ ၎င်းနောက် ဤနိဒါန်းကို ဆက်လက် ရေးသားရာ ယနေ့ ၁၃၄၁ - ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ် ၉ - ရက်နေ့ ၂ - နာရီ အချိန်တွင် အောင်လံ စိုက်ဆောက် အလုံးစုံ ပြီးမြောက်ပါသည်။

ဤကျမ်းစာသည် သာသနာရေးဆိုင်ရာ ဘွဲ့ဘံဆိပ်တော်နှင့် စပ်၍ ထူးမြတ်သည့် ဗဟုသုတ ပညာအဝဝကို ပေးလျက် မြင့်ရှည်မြားမြောင် နှစ်ဝ၊ ထောင်သမယ ကာလကြာအောင် တည်ထွန်းပါစေသတည်းဟု ဆုတောင်းရင်း ဤစာနိဒါန်းကို လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ၊

အရှင်ကုံမာရ နှင့် အရှင်ပညာသီဟတို့ ကူညီကြ

ဤကျမ်းကို ပြုစုရေးသားရာ၌ မိမိ၏ စာဆို တပည့်များ ဖြစ်ကြသော အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ အရှင်ကုမာရ (မင်းကန်), အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ အရှင်ပညာသီဟ (ရေစကြို - မာလကာခြုံ) တို့သည် လက်နှိပ်စက် ရိုက်ပေးခြင်း စာမူတိုက်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် များစွာ ကူညီကြကုန်၏။

ကုမာရော ပညာသီဟော စ၊ ဥဘောပိ တေ ဓမ္မမာမကာ။
ဂန္ဓိကာရကံ ထမ္ဘေသုံ၊ ဂန္ထဿ လဂ္ဂမာနသာ။

အရှင်ကေလာသ

ဓမ္မာစရိယ, ဂဏဝါစက, ဘီ - အေ (ဂုဏ်ထူး)
သာသနဇောတိပါလကျောင်း
မဟာဝိသုတာရာမတိုက်
ပခုက္ကူမြို့
၁၃၄၁ - ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၉ - ရက်။

၁၃၃၀-ခုနှစ် (၁၉၇၉-ခုနှစ်)
ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့်

'အဘိဓမ္မာရဏ္ဍဂုရု' နှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ'

ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃-ပါးတို့၏
အဖြစ်တော်စဉ်ကို ဖော်ပြရာ ဖြစ်သော

မဟာဇေယျတိုသန္ဓိပနီ

။ဂုဏ်ပြုခြင်းခံ ပွဲယင်းစခေတယ်ဖွင့်လှစ် ဌာနချုပ်က
ငြားဌယ်ထဲခဲယမ်း ဒုတိုင်ကုယဉ်ထေ ဌဟခဲဂုဏ်ထင်ရှိ
လမ်းမကြီးဝင်ဟောပြီး ဘုန်းပါဝါပြခဲ့ဟောခဲ့ထေး

ပဟာဝေထေရုပ္ပတ္တိသန္ဓိပနိ

—

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဗုဒ္ဓပ္ပဏာမ

အဘိဒ္ဓေမဟာရဇ္ဇ - ဂုရုံ အဂ္ဂဂ္ဂပုဂ်ံဝံ။
အဂ္ဂဂ္ဂပဏ္ဍိတံ ဝန္ဒေ၊ သုနိ၀ါတေန စေတသာ။

အဟံ - အရှင်ကေလာသ ခေါ်ဝေါ်ကြသား နှစ်ပါးနာမ်ရှိပ် အကျွန်ုပ်သည်၊ အဘိဒ္ဓေမဟာရဇ္ဇဂုရုံ- အပြောကျယ်လတ် သုံးကေလာကခေတ်နိုင်ငံတွင် အလံတံခွန် ပုံပြုညွှန်သား ကျောက်ထီးအလား လေးစားအပ်သော ဆရာတဆူ ဖြစ်တော်မူသော၊ အဂ္ဂဂ္ဂပုဂ်ံဝံ - မြတ်ထက်မြတ်သား လွန်ထူးခြားသည့် ရှေသွားခေါင်းဆောင်ကြီးလည်း ဖြစ်တော်မူသော၊ အဂ္ဂဂ္ဂပဏ္ဍိတံ - တုဖက်ကင်းလတ် လွန်ထူးမြတ်ဘိ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ - မြတ်စွာဘုရားကို၊ သုနိ၀ါတေန - လွန်စွာနှိမ့်ချ ရိုတုပ်ကွယ်သော၊ စေတသာ - စိတ်ဖြင့်၊ ဝန္ဒေ - ဂုဏ်တော်မြားမြောက် အောက်မေ့ရိုကြိုး ရှိခိုးပါ၏။

[မိမိသည် ပြည့်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားခရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့် အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့၏ လျှောက်ထား တောင်းပန်ခြင်းကို အရင်းပြု၍ ၁၃၄၀ - ခုနှစ် (၁၉၇၉ ခုနှစ်) ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်တပ်လျှုဒါန်းသည့် အဘိဓေမဟာရဇ္ဇဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃ - ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ဖော်ပြရာ ထေရုပ္ပတ္တိသန္ဓိပနိကျမ်းကြီးကို ရေးသား စီရင်မည် ဖြစ်ရာ အနှစ်ချုပ်ပျောက်ခြင်း ကျမ်းပြီးခြင်းကို အလိုရှိပါသဖြင့်—

အဘိဒ္ဓေမဟာရဇ္ဇ - ဂုရုံ အဂ္ဂဂ္ဂပုဂ်ံဝံ။
အဂ္ဂဂ္ဂပဏ္ဍိတံ ဝန္ဒေ၊ သုနိ၀ါတေန စေတသာ။

ဂါထာဖြင့် ဗုဒ္ဓပ္ပဏာမ ပြုပါသည်၊ ယင်းသို့ ပြုရာ၌ မိမိပြုစု ရေးသားမည့် ကျမ်းအား လျော်ညီစွာ စကားလုံးတို့ဖြင့် ပဏာမ ဂါထာ ပြုပါသည်။]

ဓမ္မပ္ပပဏာမ

ဗုဒ္ဓေါ ဘာဝေတ္တာ စေဝ၊ သစ္ဆိကတ္တာ နိရုန္ဓရုံ။
တံ ဓမ္မံ အဘိဝန္ဒါမိ၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ သမုပါဂတေ။

ဗုဒ္ဓေါ - သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ဘုရားရှင်သော်မှလည်း၊ ယံ ဓမ္မံ - အကြင် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်, ဓမ္မကွန်ဟု ဆယ်တန် ထင်ပေါ် တရားတော်မြတ်ကို၊ နိရုန္ဓရုံ - အစဉ်မပြတ် ကြားမလပ်အောင်၊ ဘာဝေတ္တာစေဝ - ဖြစ်စေတော်မူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝါ – ပွားများတော်မူ၍ လည်းကောင်း၊ သစ္ဆိကတ္တာ - ကိုယ်ထိ လက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုတော်မူ၍ လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ - ဘုရားရှင်၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ – ဘုရားရှင်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့၊ သမုပါဂတေ - ကိလေသာစက် သုံးထောင်ဝက်ဟူ ရန်သူအလုံး ချေမှုန်းဖျက်ဖျောက် ရောက်တော်မူခဲ့လေပြီ၊ တံ ဓမ္မံအပိ - ထိုမဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်, ဓမ္မကွန်ဟု ဆယ်တန် ထင်ပေါ် တရားတော်မြတ်ကိုလည်း၊ အဘိဝန္ဒါမိ - ဘယ လာဘ စသည့်အပြစ် မညစ်မလူး အထူးအားဖြင့် ရှိခိုးဦးချပါ၏။

[ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး နောက်တွင်လည်း တရားဟောကို ထာဝစဉ် ပူဇော်တော်မူသည်၊ "ဓမ္မဂရုနော ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော၊ တေ သဗ္ဗကာလံ ဓမ္မံ အပစယမာနာဝ ဝိဟရန္တိ"။(နေတ္တိ အဋ္ဌကထာ – ဂ)။ မိမိသည်လည်း ဘုရားရှင်ပင် ထာဝစဉ် ပူဇော်သည့် တရားတော်မြတ်ကို မြတ်နိုးကော်ရှော်၍ ဤ "ဗုဒ္ဓေါ ဘာဝေတ္တာစေဝ" စသော ဂါထာဖြင့် ပူဇော်ပါသည်၊ ယင်းသို့ ဘရားတော်ကို ပူဇော်သဖြင့် ဓမ္မာရမ္မဏ ပီတိများဖြင့်ကာ ကာယဗလ, ဉာဏဗလများ တိုးတက်၍ "မဟာဃေရပ္ပတ္တ်သန္ဒိပနီကျမ်းကြီး" ဟောင်လံစိုက်ဆောက် ပြီးမြောက်ဖို့ အထောက်အကူ ပြုပါလိမ့်မည်။]

သံဃပ္ပဏာမ

သြရသာနံ မုနိန္ဒဿ၊ မာရာရိသု ဝိဃာတိနံ။
ပုတ္တာနံ အရိယသံဃံပိ၊ ဂဏံ ဝန္ဒေ မိ အာဒရံ။

မုနိန္ဒဿ - မုနိဝါးပါး ဦးဖျားဥက္ကဋ္ဌ ဘုရားမြတ်၏၊ သြရသာနံ - တရားရင်နှစ် သားတော်စစ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ မာရာရိသု ဝိဃာတိနံ - ကာမရာဂ ဗျာပါဒ ဆယ်ထပ် မာရ်ဒေဝရာဇ်၏ ရန်သူစစ်တပ်ကို တွန်းလှန် ဖျောက်ဖျက် ဖျက်ဆီးတော် မူကြကုန်သော၊ ပုတ္တာနံ - သားတော်တို့၏၊

ဂဏံ - သခ်ၤာတူက်စစ် ရွစ်ယောက် အပေါင်းဖြစ်သော၊ အရိယသံဃာအပိ - ကိလေသာဟူ မြူမျှမတင် အရိယာ သံဃာတော် အရှင်မြတ်ကိုလည်း၊ အာဒရံ - လေးမြတ်ကြည်ညိုရိုသေလေးစား ဝန္ဒာမိ - သဒ္ဓါအစွမ်း ပညာလွှမ်းလျက် ချီးမွမ်းထောမနာပါ၏။

[ထူးမြတ်သော အကျိုးကို လိုချင်လျှင် ထူးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆည်းကပ်ရသည်၊ ထူးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းရသည်၊ မိမိသည်လည်း ထူးမြတ်သော ဉာဏ် ပညာ အရည်အသွေးကို အလွန်လိုချင်ပါသည်၊ ဉာဏ် ပညာ အရည်အချင်း တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးမှ ဤ 'မဟာ ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ ကျမ်းကြီး' ပြီးမြောက်အောင် ရေးသားပြုစုနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်၊ သို့ဖြစ်၍ ထူးမြတ်လှသော အရိယာ သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကို ရိုခိုး ပူဇော်ပါသည်။ ။ဝဒိဓာတ် - ရိုခိုးခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ။ဝဒိ ဝန္ဒနထေ၀။-ဓာတုတ္ထ။ ၃၅၅။]

မဟာထေရပ္ပဏာမ

ဝိသုတေ ထေရသေဋ္ဌေ၊ သာသနေ ဂရုသမ္မတေ။
နိကာယဏ္ဏ၀ပါရဂေ၊ ဝန္ဒေ ပသန္နမာနသော။

သာသနေ - ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်၌၊ ဂရုသမ္မတေ - ကျေးဇူးတန်ခြေ အလေးပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့ဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော၊ နိကာယဏ္ဏ - ဝပါရဂေ - နိကာယ်ငါးသွယ် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ တဖက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းကူးမြောက်တော်မူကြကုန်သော၊ ဝိသုတေထေရသေဋ္ဌေ - ကျော်ဇောရှိ ထင်ရှား ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမ မဟာထေရ်မြတ်တို့ကိုလည်း၊ ၀၊ - ကျော်ဇော်ထင်ရှား 'အဘိဓမ္မာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ၃ - ပါး 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀-ပါးတို့ကိုလည်း၊ ပသန္နမာနသော - သဒ္ဓါရှင်းစိုကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝန္ဒေ - ဆယ်လက်မြှောက်မိုး ရှိခိုးဦးချပါ၏၊ ဝန္ဒိတ္ဝာ - ရတနာသုံးပါး, ဆရာသမား, ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ကို ရှိခိုးဦးချပြီး၍။

[မဟာဝိသုတာရာမတိုက်တည် ရေစကြို ဆရာတော် ဘုရားကြီး, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓမ္မာရဋ္ဌဂုရု အရှင်သုန္ဒရဆရာတော် ဘုရားကြီး, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတအရှင် ဂန္ဓမာဆရာတော်ဘုရားကြီး, တိပိဋကဓရမဟာဃောသ ဂါရိက ဆရာတော် အရှင်နေမိန္ဒတို့ကား ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမ ကျောင်း

တိုက်ကြီး၏ အထူတ်အထိပ် မဟာနာယက ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြရာ မိမိ၏ ကျေးဇူးရှင်များလည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ, အရှင် မာဃိန္ဒတို့သည်လည်း မဟာဝိသုဘာရာမကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သက်ဆုံးတိုင် စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ကြကုန်၏၊ မိမိသည် ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယထံတွင် စာဆိုရ—အရှင်မာဃိန္ဒထံတွင်စာလိုက်ရ၏၊ သို့ဖြစ်၍ ယင်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယနှင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်မာဃိန္ဒတို့သည်လည်း မိမိ၏ ကျေးဇူးရှင်များ ဖြစ်ကုန်၏၊ သို့ဖြစ်ရကား ဖော်ပြပါ ဆရာတော်များကိုလည်း ရှိခိုးဦးညွတ်ပါသည်၊ ၎င်းပြင် ဤ အဋ္ဌပ္ပတ္တိသခင် အရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ၁၃ · ပါးတို့ကိုလည်း ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးဦးချပါသည်။]

အဘိယာဒကနှင့် ပဋ္ဌိညာဉ်

သာသနဋ္ဌာနေပဝေန — အဏ္ဏကွဂေန ယာစိတော။
အဋ္ဌပ္ပတ္တိံ ကရိသာမိ၊ ထေရာနံ ထိရသီလိနံ။

အဟံ – **အရှင်**ကေလာသ ဒေါ်ဝေါ်ကြသား နှစ်ပါးနာမ်ရှိပ် **အကျွန်ုပ်**သည်၊ **သာသနဋ္ဌာနေ** – ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် **အစိုးရ** **သာသနာရေးဦးစီးဌာန**၌၊ ပဝေနအဏ္ဏကွဂေန – ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒါယကာ ဦးကြည်ညွှန့်သည်၊ ယာစိတော – ရိုသေပျပ်ဝပ် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ ထိရသီလိနံ - မြဲမြံခိုင်ခန့်သော သီလအကျင့်ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရာနံ - **အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု**, **အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ** ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ **မဟာထေရ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး** (၁၃) ပါးတို့၏၊ **အဋ္ဌပ္ပတ္တိံ** - ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် **အဋ္ဌပ္ပတ်**ကို၊ ကရိသာမိ - ဂန္ထဓုရ ကိစ္စသပ်လျား ချိန်**အကြား**၌ **ရေးသား** ပြုပြင်စီရင်ပေအံ့။

[**သာသနာရေး** ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်သည် ရတနာ ၃ · ရပ်ကို ဆည်းကပ်ကြည်ညိုသည့် ဥပါသကာ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်၊ စာပေကျမ်းဂန်ကြည့်ရှုလေ့လာမှု, သမိုင်းမှတ်တမ်း တင်မှု၌လည်း **အလေ့အလာ**ဝါသနာထုံသူ ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ၁၃၄၀ · ခုနှစ် (၁၉၇၉ - ခုနှစ်)ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆပ်ကပ်လှူဒါန်းသည့် 'အဘိဓမ္မ မဟာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ၃ - **ပါး**နှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀ ·

၁။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို - ပဝေန အဏ္ဏကွ, ပဝေန အဏ္ဏကွက, ပဝေနအမိဋ္ဌာတာ, ပဝေနဥပဒေသက, ပဝေနဝေတ္ထာပက စသည့် ပါဠိစကားလုံးသည်။

အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ပဲခူးတိုင်း၊ ပြည်မြို့၊ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တတိက္ခ

သက်တော် ၉၇-နှစ်၊ သိက္ခာတော် ၇၈-ဝါ

ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ် သမိုင်း မှတ်တမ်း ကျမ်းကြီး တကျမ်း ရေးသားပြုစုပါရန် မိမိကို ပခုက္ကူမှ သာသနာရေးဦးစီးဌာနသို့ ပင့်၍ လျှောက်ထားသည်၊ မိမိသည် ဖော်ပြပါ သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်၏ လျှောက်ထားချက်ကို နှစ်သက်ကြည်ဖြူလက်ခံယူကာ ဖော်ပြပါ 'အဘိဓမ္မဟာ ရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၃-ပါးနှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀-ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ဖော်ပြပါ 'ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကျမ်းကြီး' ကို ရေးပါအံ့ဟူလို။]

ပဏာမ, ပဋ္ဌိညာဉ် ပြီး၏။

'အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပြည်မြို့ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရှင်တိက္ခ မဟာထေရ၏

မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ

အို သူတော်ကောင်း ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ စာတော်ဖတ်၊ သင်စာတော်ဖတ်သည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဝေဠုဝန်နိကာယ သာမ္ဗုတိသာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ပြည်မြို့ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရားကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှု လေ့လာရာ၏။

မူလ အစဂတည်းက သမိုင်းကောင်းခဲ့သော ပြည်မြို့

အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ကျေးဇူးကော်ရှင် ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး စသည့် ဘုရားမြတ်စွာ ထိပ်တန်း သာသနာ့ဝန်ဆောင်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ ပြည်မြို့သည် သာသနာ့ သမိုင်းတွင် အစဉ်ထာဝရ ကောင်းသတင်းလှိုင်ခဲ့၏။

'ဒွတ္တဘောင်သား၊ ရာ့တစ်ထား၊ စံစားသုဉ်သတ္တာ။
အောင်မြေဘူမိ၊ ပြည်သီရိ၊ တည်ဘိ ခေတ္တရာ'[1]

ဟူသည်နှင့်အညီ စူဠဒသမ္ဘဝမင်း နတ်ရှာစံ ကံတော်ကုန်လေသော် မြောက်

---

[1] ရာဇဝင်သံခိုပ်။ ၁၇၊ ၁၈-ပိုဒ်။

နန်းမိဖုရား ဘေဒါရိမှ ဖွားမြင်သော ဒဠတ္တဘောဝင်မင်းသားသည်[1] နှမတော် စန္ဒာဒေဝီ နဂါးမင်းသမီး ဘေဗန္ဓိတို့နှင့် ဘိသိက်တော်ခံ၍ ဘုရားဇီနော် ဖိုးဦး တောင်ထိပ်ဖျားက ဗျာဒိတ်ဟော် ထားခဲ့သည့်အတိုင်း သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၀၁-၃၊ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ နကွတ် ၁၆-လုံး နေထွက်တပြုံတွင် ရှေနန်းတော်, မြို့, ကျုံး-ဟူသော ဤ ၃-ဌာနကို တပြိုင်နက် တည်တော်မူ၍ မင်းပြုတော်မူခဲ့လေသည်။

ရာဇဂေဟံ စ နဂရံ၊ ပရိခမ္မိ သုမာပယိ။
ဒဠတ္တဘောဝင်သော ဟိ ဘူပတိ၊ ပဟာရေန ဧကေန ဟိ။

ဖော်ပြပါ မြို့တည်နန်းတည်သည့် ဒဠတ္တဘောဝင်မင်းကြီးလက်ထက်တွင် ရတနာမိုး ၅-ကြိမ် ရှာသွန်းသည်၊ ဘုရားရှင် တပည့်သား ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ် ၃-ထောင်ကျော်အား မင်းကြီးက အစဉ်ထာဝရ ဆွမ်း, သင်္ကန်း, ကျောင်း, ဆေး ၄စွဲသည်း လေးပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ပြုစုတော်မူသည်။

ဒဠတ္တဘောဝင်မင်းတရားသည် တိုင်းသူပြည်သားတို့ လေးစားကြည်ဖြူ ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြရန် ရည်သန်တော်မူ၍ သောကြမ္မာ စသော ကောင်းမှုတော် စေတီပုထိုးပေါင်း ၉-ဆူ[2] ကိုလည်း တည်ထားကိုးကွယ်တော်မူခဲ့လေသည်၊ ၎င်းပြင် မင်းတရားသည် ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ "အပါယ-ဂတိမုပါယံ" စသော ကျမ်းဦးဂါထာ ပါရှိသည့် ဓမ္မသတ်ကျမ်းကိုလည်း ပြုစိရင်တော်မူသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြည်မြို့သည် မြို့တည်စ ကတည်းက ဘုရားရှင်သာသနာ စည်ပင်ပွင့်လင်းခဲ့သည်၊ သာသနာသမိုင်း မူလ ကတည်းက ကောင်းခဲ့သည်။

မူလတော ပဋ္ဌာယ ပုဒရ၊ သရေခေတ္တရ နာမကေ။
မဟေသိနော လေးကဂ္ဃ၊ သာသနံ ပိရုဇ္ဇံ ဟိ ဝေ။

ဝနဝါသီ အပည်ဖြင့် မြို့တော် ဖြစ်ခဲ့ခြင်း

ဤ သရေခေတ္တရာခေါ် ပြည်မြို့သည် ရှေးယခင်က သားသနာ စာပေနယ်တွင် အလွန်ထင်ရှားသည့် ဝနဝါသီမြို့ ဖြစ်သည်၊ ဘုရားရှင် ၅-ဝါမြောက် ဖိုးဦးတောင်သို့ ကြွရောက်တော်မူစဉ်က လှမ်းမြော်၍ "ညီဘွားလိမ္မာ အာနန္ဒာ ဤအရပ်ဒေသသည် သာယာချမ်းမြေ့ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်း၏၊ တချိန်တွင်

---

[1] ဒဠတ္တဘောဝင်မင်းသားသည် မဟာသမ္ဘဝနှင့် ရသောသားဖြစ်သည်၊ မဟာသမ္ဘဝသည် ဒဠတ္တဘောဝင် ဟိုယ်ဝန် ၁-လခန့်တွင် နတ်ရွာစံလေရာ ဗုဒ္ဓသမ္ဘဝက ဘေဒါရိကို ဆက်လက်သိမ်းပိုက်သည်။

[2] ၁၁-ဆူဟူလည်း ဆိုကြ၏။

အလွန်လျှင်စည်ကားသည့် မြို့ကြီးပြကြီး ဖြစ်လိမ့်မည်" ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ဘုရားရှင် ကြွရောက်တော်မူပြီးနောက် ၁၂ - နှစ်မြောက်ဘုင် ဝေဌဒီပတိုင်း ဝေဌဒီပမင်း၏သား သီရိခေတ္တ အမည်ရှိသော မင်းသားသည် ၇ - ထောင်သော ဗိုလ်ပါရဲမက်တို့နှင့် အတူ ဧရာဝတီမြစ်ကို ကူးဖြတ်၍ ဤပြည်မြို့နေရာသို့ ရောက်လာပြီး "ဝနဝါသီ"[1] အမည်ဖြင့် မြို့တည်ခဲ့လေသည်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၉၃ - ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ရန်ပေါင်မင်းလက်ထက်တွင် ဖော်ပြပါ "ဝနဝါသီ" မည်သောမြို့သို့ တတိယသံဃာယနာ မဟာဓမ္မသဘင်ကြီးအပြီး အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မဟာထေရ်စေလွှတ်သည့် အရှင်ရက္ခိတထေရ် ခေါင်းဆောင်သော သာသနာပြုအဖွဲ့ရောက်ရှိ၍ အနမတဂ္ဂသုတ္တန်ကို ဟောကြား၍ သာသနာအုတ်မြစ် ခိုင်မြဲစေတော်မူခဲ့သည်။

ဂန္ဓာန ရက္ခိတတ္ထေရော၊ ဝနဝါသိ မဟိဒ္ဓိကော။
ဟန္ဒလိကေ ဌိတော တတ္ထ၊ ဒေသေသိ အနမတဂ္ဂိယံ။[2]
အထာပရောပိ ရက္ခိတော၊ ဝိကုဗ္ဗနေသု စ ကောဝိဒေါ။
ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာန၊ ဒေသေသိ အနမတဂ္ဂိယံ။[3]

ဝနဝါသီတိုင်း ဟူသည် သရေခေတ္တရာ (ပြည်မြို့) ဒေသတဝိုက် ဖြစ်ကြောင်း တတိယ မောင်းထောင်ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိထေရ်လည်း မိန့်ဆိုမတော်မူ၏။ အရှင်ပညာသာမိသည် သရေခေတ္တရာဒေသ ခြုံမျှားအကြား မြေပုံအတွင်းမှ ရရှိသော ကြေးဆင်းတုတော်တဆူ၏ ပလ္လင်ခံ၌ ဤဆင်းတုတော်သည် ဝနဝါသီတိုင်းသားတို့ ပူဇော်ရန် ဆင်းတု ဟု ရေးသားထားချက်ကို အကိုးသာဓက ပြုတော်မူသည်။

သမ္ပတိ ပြည်ပုရံနာမ၊ ဝနဝါသီ ပုရံ ဘဝေ။
သာသနကျတိဟာသေပိ၊ ပညာတံ ပသိဒ္ဓံ ဟိ ဝေ။

သရေခေတ္တရာ မည်ကြောင်း

မြို့တည်သည့် သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၀၁ - ခုနှစ် မတိုင်မီက ပြည်မြို့တည် မည့် နေရာ၌ သီရိခေတ္တ အမည်ရှိသော မင်းရဲသည် သခ်ိမ်းကျောင်း

---

[1] နဝဝါသီ ဟုလည်း အဆိုရှိသည်၊ ဝနဝါသီ ဟု မှတ်ရာ၏။
[2] ဝိ၊ ၌၊ ၁။ ၅၀။ [3] ဒီပဝံသ။ ၈၊ ၆။

ဆောက်လုပ်၍ သီတင်းသုံးခဲ့ဘူးသည်၊ ယင်းသိရိခေတ္တရသေ့၏ သခ်ိမ်းကျောင်း တည်ရာ၌ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းသည့် မြို့ဖြစ်သောကြောင့် သိရိခေတ္တမြို့ ဟု တွင်ခဲ့ရာ နောက်တွင် ကာလကြာသဖြင့် "သရေခေတ္တာ" ဟု တွင်လေသည်။[1]

သိရိခေတ္တတာဝယသာ၊ အာသမခဋ္ဌ သုမာပိတံ။
တေနေဝ နာမခေယျန၊ ပညာတ ဇဂတ တလေ။

ဣသိနဂရ မည်ပြန်ခြင်း

ပြည်မြို့သည် သရေခေတ္တာ အမည်သာမက သိရိခေတ္တ ရသေ့နှင့် တက္ခ ရသေ့ (တသောင်း) မျိုးစဉ်တို့၏ သီတင်းသုံးရာအရပ်၌ တည်ထောင် ဖန်ဆင်းအပ်ရကား ဣသိနဂရ အမည် တွင်ကြောင်းလည်း ဆိုကြသေးသည်။

ဣသိနံ ဝသိတဋ္ဌာနေ၊ နဂရံ ဟိ သုမာပိတံ။
အတ၀ါ တေန နာမေန၊ ပါကဋံ ပထဝီတလေ။

ပြေမြို့ ဟု တွင်ခြင်း

"မင်းသားတို့—ဤ ဝနဝါသီ အရပ်သည် နှစ်တိုင်းနှစ်ပြည်ကို ရန်ပြေငြိမ်း ပေသော အရပ်ဖြစ်သည်ကို စဉ်၍ ပြေမြို့ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြကုန်" ဟူသော သိရိခေတ္တရသေ့၏ သားဖောက်မင်းသားတို့အား မိန့်မြွက်သော စကားကို စဉ်၍ ပြေမြို့ (ပြည်မြို့) ဟု ယခုတိုင် တွင်ခဲ့သည်။

သိရိခေတ္တာဘာဝယသာ၊ ပြေဠုတိ ဘာသိတံ ဟိ ဇဝ။
ပဋိစ္စ ပြေဠုတိ နာမံ၊ ဣဒုနာပိ ပဝတ္တတိ။

မင်းဆက်ပေါင်း ၂၇ - ဆက်တို့ အုပ်စိုးခဲ့

"ပြည်သိရိခေတ္တ၊ မင်းစဉ်ဖြစ်၊ မလစ်သတ်စမ္ဘာ"[2] ဟူသည်နှင့် အညီ ဖော်ပြပါ ဝနဝါသီ, သရေခေတ္တာ, ဣသိနဂရ အမည်တို့ဖြင့်လည်း ထင်ရှားခဲ့သော ပြေ (ပြည်) မြို့၌ သ ဗျူအင်းတွင်း စိုးစံခဲ့ကာ မဟာသမ္ဘဝ, ဂုဏ္ဍသမ္ဘဝ တို့ကို သိရိ (သရေ) ခေတ္တာ၏ အတွင်းပင် ဖြစ်ရကား သိရိခေတ္တာ မင်းဆက်တွင် သွင်း၍ မဟာသမ္ဘဝအစ သုပညာနဂရဆိန္နမင်း အဆုံး သိရိခေတ္တာ၌ မင်းဆက်ပေါင်း ၂၇ - ဆက် ဖြစ်ကြောင်း သမိုင်းဆရာတို့ မှတ်တမ်းပြုကြသည်။

၁။ သိရိခေတ္တတာဝယသ ဝသနဋ္ဌာနံ သိရိခေတ္တရဋ္ဌနာမ။—ရှေးဟောင်းစာတမ်း။
၂။ ရာဇဝင်သံခိုပ်။ ၄၅။

သီရိခေတ္တရပုရမ္ဟိ၊ ဘုဘုဇာ သတ္တဝိသတိ။
ရာဇဝံသေ စံသိကေဟိ၊ သုတေသိဟျာဘိလက္ခိတာ။

ဖေါ်ပြပါ မင်းဆက်ပေါင်း ၂၇-ဆက်တို့တွင် "ဇာ-ဒ္ဒိ-ဇာနှစ်၊ သီရိရာဇ်၊ သားချစ်ဝနမှာ"[1] ဟူသည်နှင့်အညီ သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၄၂၄-ခုနှစ်တွင် သီရိရာဇ်မင်းသားသည် ခမည်းတော် သီရိခန်မင်း၏ အရိုက်အရာကိုဆက်ခံ စိုးစံ၍ မင်းပြုတော်မူခဲ့သည်။ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာကို သုတ်သင်စည်ပင်အောင် ပြုလုပ်သည့် မင်းကောင်းမင်းမြတ် ဖြစ်သည်။ ဂူ, ကျောင်း, ဇရပ်များ ဆောက်လုပ်စေ၍ သာသနာတော်အား အပ်နှင်းလှူဒါန်းခဲ့သည်။

"တေ-တိ-ဇ-ကား၊ ငတပါး၊ ရှည်လျားဧက်ပညာ"[2] ဟူသည်နှင့် အညီ သာသနာသက္ကရာဇ် ၄၃၃-ခုနှစ်တွင် သီရိရာဇ်မင်း၏ ကိုတ္တိမသား ငတပါး မင်းပြုလေသည်။[3]

ဖေါ်ပြပါ ငတပါးမင်းသည် မင်းကျင့်တရား မြတ်ဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့်မင်း ဖြစ်သည်။ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ငါးရာတို့ကိုလည်း ဆရာပြုသည်ဟု ရာဇဝင်၌ ဆိုအ်။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၇-ကြိမ်ရှာသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ ရတနာပုထိုး ဘုရားကိုလည်း တည်တော်မူခဲ့သည်။ ငတပါးမင်း နန်းသက် ၁၇-နှစ်ရှိသော အခါ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဝဋ္ဌဂါမဏိမင်းလက်ထက် ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်ငါးရာတို့ ဘုရားရှင်မုခပါဠ် ပိဋကတ် ၃-ပုံကို ပေပေါ်တွင် ရေးတင်ပေါ်ထွန်းရှင်း သံဂါယနာတင်တော်မူကြသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြည်မြို့သည် ဘုရားရှင်ဗျာဒိတ်တော်ရ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ သီတင်းသုံးရာ သာသနာဝင်တွင် အလွန် ထူးမြတ်သည့် မြို့ ဖြစ်ကြောင်း သိသာလေသည်။

ယခု လက်ရှိ ပြည်မြို့

ယခု အခြေ အနေတွင် တည်ရှိသော ပြည်မြို့သည်လည်း သာသနာတော်တွင် တွန်းကားစည်ပင်မှု အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ကျေနပ်အားရ လောက်သည့် မြို့ဖြစ်သည်။ မြို့၏အလယ် သုဒဿနကုန်းတော်ရှိ ရွှေရောင်

၁။ ရာဇဝင်သိုခ်ပ်၊ အပိုဒ်၊ ၂၆။
၂။ ရာဇဝင်သံခ်ပ်၊ အပိုဒ်၊ ၂၇။
၃။ "ငါ့ဦးခေါင်းစား ငတပါး မင်းဖြစ်လတံ့" ဟူ၍ မွေးထားသော ကြက်တွန်လေရာ ကြက်ခေါင်းကို စားရ၍ မှင်းဖြစ်သော ငတပါးတည်း၊ ကြက်ခေါင်းစားမင်း ဟုလည်း တွင်သည်။

ပြောစည်သည့် ဆံတော်ဓာတ်ကိန်းဝပ်ရာ မြတ်စေတီတော်မှာ ဖူးမျှော်မဝ အောင် ရှိလှသည်။ ၎င်းပြင် ရှေးမင်းအဆက်ဆက် တည်ထားကိုးကွယ်ဆောက်လုပ်ခဲ့သည့် စေတီပုထိုး, သိမ်, ရေကန်, ဥမင် စသည်တို့မှာ ပြည်မြို့အနီးတဝိုက်တွင် ဂဏန်းချီမပြနိုင်လောက်အောင် များပြားလှကုန်၏။ သို့ရာတွင် ရှေးသမိုင်းမှတ်ကျမ်းများ အရ ကြည်ညိုနိုင်ရန် အမြွက်မျှထုတ်ပြဦးအုံ့။

ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီး တည်ထားခဲ့သည့်ဘုရား ၉ - ဆူတို့ကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း မှတ်သားရာ၏။

(၁) ရသေ့မြို့ တောင် စလက်သူတိုက်နယ်၌ ဆေးဆေးဘုရား၊
(၂) ရသေ့မြို့ အနောက်တောင် စလက်သူတိုက်နယ်၌ သည်းသည်းဘုရား၊
(၃) စွန်သိုက်ရွာ အရှေ့မြောက် တောင်ပေါ်၌ မြင်ဗာဟုဘုရား၊
(၄) ရသေ့မြို့ အနောက်တောင် ဗောဗောကြီးဘုရား၊
(၅) မော်ဇာရွာ အနောက်၌ ဘုရားတောင်ဘုရား၊
(၆) ရသေ့မြို့ အရှေ့မြောက်၌ သရိုင်မာဘုရား၊
(၇) နဝင်းမြောက်၌ သောကြမ္မာဘုရား၊
(၈) စကားတောင် အနောက်၌ မြသီတင်းဘုရား၊
(၉) စလက်သူတိုက်နယ်၌ ညေးညေးဘုရား၊

ဤဘုရားတို့ကား ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော်တို့ဖြစ်ကုန်၏။

ဒွတ္တဘောင် မဟာရာဇေန၊ ထူပါဒီဟိ ပတိဋ္ဌာပိတာ။
သော ဂတာနံ ဟိတတ္ထာယ၊ သဂ္ဂနိဗ္ဗာနတ္ထာယ စ။

ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော် သိမ် ၉-လုံး

ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော် သိမ် ၉-လုံးတို့လည်း အထင်အရှားရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ညောင်ပင်ဆီပ် ကျောင်းတောင်၌ရှိသည့် ကျောက်တံခါးသိမ်၊
(၂) မယာပင်ဗောင် မဟာစေတီဘုရားအနီးရှိ ရွှေငါးကြင်းသိမ်၊
(၃) ပုညစေတီ ဘုရားတောင်အနီးရှိ ပွင့်လှသိမ်၊
(၄) ကျောက်ကာဘုရားအနီးရှိ ကျောက်ကာသိမ်၊
(၅) ပါဒငယ်ဘုရား မြောက်မျက်နှာရှိ ပါဒသိမ်၊
(၆) မြင်ဗာဟုဘုရားအရှေ့အနီးရှိ မြင်ဗာဟုသိမ်၊
(၇) ဘုရားကြီးအရှေ့အနီးရှိ ဘုရားကြီးသိမ်၊

(၈) ရသေ့မြို့ မော်ဇာဘုရား အနောက်စက်တိုင် ဘုရားအနီးရှိ စက်တိုင်သိမ်။

(၉) ရှေဆံတော်ဘုရား အရှေ့ ဇေယျာပထကုန်းပြင် တည်ရှိသည့် ဇေယျပထသိမ်။

တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

သီမာယော နဝသမ်ျာပိ၊ ဒ္ဒတ္တဘောင် ဘူမိသာမီနာ။
ဗန္ဓာပိတာ သုရာဇေန၊ ဇိနစက္ကဝိရုဠ္ဍိယာ။

ရင်းပြင် ဒ္ဒတ္တဘောင်မင်း ကောင်းမှုတော် ကန် ၉-ကန်၊ ညမင် ၉-ခု၊ တောင်ရံ ၉-လုံးရှိ ဘုရား ၉-ဆူ၊ ကုန်း ၉-ကုန်း၊ ပိသဏ်ုးမိဖုရား တည် ဘုရား ၁၂-ဆူ၊ ဒ္ဒတ္တဘောင်တည် ဘုရား ၁၀-ဆူ၊ ငါ့တပါးမင်းတည် ဘုရား ၁၂-ဆူ၊ နရသီဟပတေ့မင်းတည် ဘုရား ၈-ဆူ၊ သီဟသူမင်းတည် ဘုရား ၁၈-ဆူ၊သတိုးမင်းဖေါတည် ဘုရား ၈-ဆူ၊ မင်းမျက်နှာရှည်တည် ဘုရား၁၀-ဆူ မင်းရဲကျော်ခေါင်တည်ဘုရား ၃-ဆူ၊ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတည် ဘုရား ၄-ဆူ၊ ဓမ္မာ-သောကမင်းတည် ရှေမုဒ္ဓော ဘုရား၊ သတိုးမင်းတည်ဘုရား ၆-ဆူ၊ နရပတိမင်း တည် ဟသ်ာတောင် ဘုရား၊ သုမုန္ဒရီမင်းတည် ဘုရား ၄-ဆူ စသည့် ကုသိုလ် ပြုရာနိဗ္ဗာန်ဆိပ်ဦးတို့ ပြည်မြို့ နှင့် ပြည်မြို့ အနီးတဝိုက်တွင် တည်ရှိ ကုန်၏။ ဤသို့ ဖြင့် ပြည်မြို့ကား ဘုရားမြတ်စွာဓာတ်တော်, မွေတော်, အမိန့်အာဏာတော်တို့ ပျံ့နှံ့ရာ မြေမျှားဥကွင်, မြေမြတ်စင်စစ် ဖြစ်လေသည်။

ဓဝံ ဟိ ပြည်ပုရံ နာမ၊ သုဘူမိ ဥတ္တမံ ဘဝေ။
ဓာတုနိဓာန ထူပေဟိ၊ ပရိဝေဏပန္တိဟိ စ။

ပညာရှင်တို့ အဆက်မပြတ် ပေါ်ထွန်းရာ

ပေါ်ပြပါ ပြည်ခရိုင် ;ပြည်ဒေသ ပြည်နယ်ပယ်သည် ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့၏ ပေါ်ထွန်း သီတင်းသုံး နေထိုင်ရာ ခရိုင် နယ်ပယ် ဒေသ ဖြစ်လေသည်။

ပြည်ဣတိ ဝိသိဋ္ဌံ ပုရံ၊ တိပေဋ္ဌက သုဝိညူနံ။
ပဝတ္တိဒေသဘူတံ တိ၊ ပညာတံ မြန်မာ့ဘူတလေ။

စတုဓမ္မသာရကိုးခန်းပျို့, ဂမ္ဘီရသာရပျို့, ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းပျို့, သံဝရပျို့, ပုံတောင်နိုင်မော်ကွန်း, ရတနာပူရမြို့တည် မော်ကွန်း,မိစ္ဆိုလာကန် တော်ဘွဲ့မော်ကွန်း, တံတားဦးတည်မော်ကွန်း, ရဲရည်တက်မော်ကွန်း, ဝတ်ရုံတော်ဘွဲ့မော်ကွန်း, ဆုမ္မစာလင်္ကာ, ရှေစက်တော်သွားတောလား အစရှိ သည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အင်းဝခေတ် စာဆိုတော် အကျော်အမော်

ဆရာတော်အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ပြည်မြို့၌ 'မဟာသံဃရေဇာ' ဘွဲ့ဖြင့် သာသနာပြု၍ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည်။ [1]

ယသ် ဉာဏ် သဒါ ဉာဏ်၊ နာညေယျ်ာ ဉာဏကံ ဝိနာ။
နိဿေသဂုဏယုတ္တာသ၊ တသ် နတ္ထာ မဟေသိနော။
သတ္ဘန္ဓရာ သမာဒါယ၊ သာရံ သဗ္ဗခရာ တထာ။
ကရိယျတေ ဘိဓာနပ - ဒီပကသ်တ္ထ ဝဏ္ဏနာ။

၂-၀ါထာ ၀ဏ္ဏာရမ္ဘ ပါရှိသော အဘိဓာန်ဋီကာကျမ်းကြီး, အမေးပုစ္ဆာရတုပိ၁်စုံ, လောကနီတိပါဠိ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော ပင်းယခေတ် ဆင်ဖြူလေးစီးရှင် သီဟသူမင်း လက်ထက် အတ္တင်းဝန် အတ္တင်းသေနာပတိ ဖြစ်သော စာဆိုတော် စတုရင်ဗလအမတ်ကြီးသည် ပြည်မြို့ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [2]

ဝေဿန္တရာပျို့ဟောင်း, မာတိကာအရကောက်, ယသဝဒုနဝတ္ထု, သမ္ဘုန္နဓာတ်ကျမ်း, ကမ္မဇရုပ်ကျမ်း, ကုန်ချာဓာတ်ကျမ်း, အင္ဂဓာတုကိန်း, မဟာနာရီဓာတ်ကျမ်း, ဝိနည်း ၅-ကျမ်းပါဠိတော်နိဿယ, ရာဇိန္ဒရာဇနာမာဘိဓေယျ ဝိသောခေနီကျမ်း, လောကဝိဒူကျမ်း, ဝိသတိဝဏ္ဏနာ, ဓာတုဝိတ္ထာရကျမ်း, ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာပါဠိ, အဓိမာသ်ဋီကာ, ဓာတုကထာပါဠိတော်နိဿယ, ကထိနဝိနိစ္ဆယကျမ်း, ယမိုက်အရကောက်ကျမ်း, ပဋ္ဌာန်းအရကောက်ကျမ်း, မနုသာရဓမ္မသတ်, ရှေမျဉ်းဓမ္မသတ်, အမေးတော်ပုံအဖြေ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော 'တိမိဠဲကာလင်္ကာရ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု(မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု)' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တောင်ဖီလာဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပြည်မြို့၌ ရှင်သာမဏေဝတ်၍ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည်။ [3]

စတုက္ကနိပါတ်ဇာတ် အင်္ဂကထာ နိဿယ, ပဉ္စကနိပါတ်ဇာတ် အင်္ဂကထာ နိဿယ, ဝိထိလင်္ကာရိုး စသည့်ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော "ဂုဏမုနိန္ဒာလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဂုဏာစာရသည် ပြည်ခရိုင် ရှေတောင်မြို့နယ် ရှေနတ်တောင်မင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

သီမဘေဒဝိဘာဝနီကျမ်း, ဝတ္ထုဝါဒဘေဒနီကျမ်း, ကထိနဝိသောဓနီကျမ်း, ဝိနယဓရဗဟုဿုတဝိနိစ္ဆယကျမ်း, အသုဘဒဿနဝိနိစ္ဆယကျမ်း, ဒ္ဝိသန္တကဝိနိစ္ဆယကျမ်း, ဥပုသ်အဆုံးအဖြတ် စသည့် ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော 'ပဏ္ဍိတဝံသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့်

၁။ အင်းဝသာသနာဝင်ကြည့်။
၂။ ပင်းယသာသနာဝင်ကြည့်။
၃။ စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်။

'ပဏ္ဍိတဓဇမုနိန္ဒဃောသ မဟာမေဃရာဇဂုရု' ဘုံတံဆိပ်တော်ဟူသော ဘုံတံဆိပ်တော် ၂-ထပ်ရ ဗန်းမော်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ပြည်ခရိုင် ရွှေတောင်မြို့ ကုပ်ညုပ်ရွာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၁၆၈-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်သည်။[1]

စစ်ချီရတုများ, မယ်ဘွဲ့ရတုများ, သိကြားတိုင်ရတုများ, မင်းတရားမယ်တော် ချောင်း, ဘုရင့်နှမတော် ချောင်း, မနောဟရီပျို, ယိုးဒယားမိဖုရားချောင်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော အင်းဝခေတ်ပေါ် စာဆိုတော် မင်းလက္ခ ဘွဲ့ခံ နဝဒေးကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၇၉၄-ခုနှစ်တွင် ပြည်၌ မင်းပြုသော ပြည်ဘုရင် နရပတိ၏ ယောက်ဖ မင်းဘစောင်၏ အထိန်းတော်သား ဖြစ်သည်။[2]

စာပေဂန္ထဝင်တွင် အလွန်လျှင် ထင်ရှားသော ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း, ကျီးသဲမေတ္တာစာ, ဒဋ္ဌဂါမဏိပြဇာတ်, စွယ်စုံကျော်ထင် ပုဋ္ဌာအဖြေကျမ်း, ပူရာဏ်မြေဂန်ဖတ်စာ, နိဗ္ဗာန်အလင်းပြကျမ်း, မဟာဝံသမြန်မာပြန်ကျမ်း (မဟာဝင်), သင်္ဂနဝိလာသိနီကျမ်း, အနန္တသုခဒီပနီကျမ်း, သင်္ဂြိဟ်နိဿယသစ်ကျမ်း, မဂ်လတ္ထဒီပနီဋီကာနိဿယကျမ်း, မနောရထပူဏီရကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော အရှင်မုနိန္ဒာဘိဓဇ ကျီးသဲလေးထပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပြည်ခရိုင်ရွှေတောင်မြို့ဇာတိ ဖြစ်သည်။[3]

အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီကျမ်းပြု ညဝါအကျော် ပြည်မြို့ ပဌမ ပင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒသည် ပြည်ခရိုင် ကျီးသဲမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ နိဂ္ဂဟိတဝိမုတ္တိဝိနိစ္ဆယကျမ်း, ဒါဋ္ဌာဓာတုဝင်ကျမ်း, ကမ္မဝါစာဘာဏက္ကမဒီပနီကျမ်း, ဝိနယကောဝိဒကျမ်းအစရှိသော ကျမ်းဂန် မျိုးစုံတို့ကို ပြု စီရင်တော်မူခဲ့သော ပဌမကျော် ရတနာ ဘုံပျံ့ ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ကေတုမာလာလင်္ကာရသည် ပြည်ခရိုင် ပန်းတောင်း မြို့အပိုင် မြစိမ်းကျန်းကြီးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[4]

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အဘိဓမ္မတ္ထသာရ မေဒနီကျမ်း, ယထာ-ဝေဗောဓနစာတမ်း, ယုဝတ္ထဒီပကကျမ်း အစရှိသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဒ္ဒါရနိကာယ ဆဋ္ဌမြောက် သာသနာပိုင် ဖြစ်တော်မူသော ၁၂၃၆-ခုဖွား ၁၃၂၀-ခု ပျံ့လွန်သော ပန်းတောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးအရှင်ဝါသဝသည် ပြည်ခရိုင် ပန်းတောင်းမြို့ ကြခပ်ရပ်ဇာတိ ဖြစ်သည်။

၁။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဗန်းမော်သာသနာဝင် ကြည့်။
၂။ စာဆိုတော်များ အဌပါတ်ကြည့်။
၃။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အုသောကာရုမ သာသနာဝင် ကြည့်။
၄။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဝဇိရာရုမ သာသနာဝင် ကြည့်။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင် ဝုတ္တောဒယ မဟာရီကျမ်း, မရကဿတီ ဒီပကကျမ်း, ကာယောဝါဒ ဒီပကကျမ်း, လောကဝိနိစ္ဆယကျမ်း, ဩပပါတိက ဝိနိစ္ဆယကျမ်း, အင်ပူ ထေရပွတ္တိကျမ်း, ဥပသမ္ပဒယောဇနာကျမ်း, လောကတ္တယဝိနိစ္ဆယကျမ်း, သုတဗေါဓဆန်းကျမ်း ဘာသာပြန်, ဝုတ္တရတနကရ ဘာသာပြန် စသည့် ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ၁၂၅၀-ပြည့်ဖွားနှင့် ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ် ပျံလွန်သော ဆရာတော် အရှင်သုဘာသိတသည် ပြည်မြို့ကန်တွင်းကျောင်းတိုက်၌ သက်ဆုံးတိုင် သီတင်းသုံး သာသနာပြုတော်မူသည်။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဩဝါဒါစရိယ, နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိုရ် ၁၂၅၀-ပြည့်နှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ၁၃၃၇-ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်သော ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဇေယျဝတီကျောင်းတိုက် မဟာနာယက ဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသသည် ပြည်ခရိုင် ရွှေတောင်မြို့နယ် လက်ပန်ကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင် ဓမ္မဝိဘာဂဒီပကကျမ်း, သာသနောတာရ ကျမ်း, ဓမ္မမဂ္ဂဒီပနီကျမ်းတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ပေါင်းတည်မြို့ ဘုရားကြီးတိုက် သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရုံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် ပုညာဘိဓဇသည် ပြည်ခရိုင် သဲကုန်းမြို့နယ် ပရှင်းရွာဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

ဥဇုမဂ္ဂဝါဒီကျမ်း, ဝါဆိုအလင်းပြကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ပြည်မြို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် ပညောဘာသသည် ပြည်ခရိုင် ရွှေတောင်မြို့နယ် ညောင်ပင်သာရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[3]

'အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင် ဝါကျနိယံကျမ်း, ကစ္စာယနသာရ ဋီကာနိဿယကျမ်း, ဝစနတ္ထဇောတိကာဋီကာနိဿယ, ဘေဒစိန္တာဒီပနီနိဿယ, သုဗောဓာလင်္ကာရဋီကာနိဿယ, နိဗ္ဗာနဇောတိကကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သော ၁၂၅၉-ခုနှစ်ဖွားမြင်၍ ၁၃၄၀-ခုနှစ် ပျံလွန်တော်မူသော ပြည်မြို့ ဇောတိကာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တေဇနိယသည် ပြည်ခရိုင် သဲကုန်းမြို့နယ် တပ်မရွာဇာတိ ဖြစ်သည်။[4]

---

[1] မဟာဝိသုတာရာမနိကာယ သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ၆၀၅-ကြည့်။
[2] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒဂ္ဂိုဏာရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။
[3] မဟာဝိသုတာရာမနိကာယ သာသနာဝင်။ ၄၈၀-ကြည့်။
[4] မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယသာသနာဝင်၊ ၆၂၅-ကြည့်။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု ယထာဘူတဝိနိစ္ဆယကျမ်း, အာနာပါန ဝိနိစ္ဆယကျမ်း စသောကျမ်းဂန်မျှားကို ပြုစီရင်ခဲ့သော ရန်ကုန်မြို့ မဟာရာဇိကာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဓီရိုက္ကဋ္ဌသည် ပြည်ခရိုင် ပန်းတောင်းမြို့ အပိုင် သောင်းကြီးရွာဇာတိ ဖြစ်သည်။

'တိပိဋကဓရ, တိပိဋကဓရကောဝိဒ, တိပိဋကဓရမဟာဏ္ဍာဂါရိက' ဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရှု အရှင်ကောသလ္လသည် ပြည်မြို့နယ် ဝက်ထီးကန် ဝါးရုံဆိပ်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

'ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ ဝင္ဒံသကာ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု ၁၂၇၄-ခုဗဒုံ အရှင်ဥတ္တမာဘိဝံသသည် ပြည်ခရိုင် ပေါင်းတည်မြို့နယ် တောင်လှဲရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

'ဘဒ္ဒန္တဇဝနာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ-မ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု အရှင်ဇဝနမဟာထေရ်သည် ပြည်ခရိုင် ပေါင်းတည် ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ပေါင်းတည်မြို့ နန်းဦးတိုက်ဌ စာချသီတင်းသုံးတော်မူသည်။ အရှင် ဇဝနသည် ၁၂၉၆-ခုနှစ်တွင် သက္ကသီဟ စာသင်တန်းကို အောင်မြင်၍ ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်တွင် သက္ကသီဟ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကို ရတော်မူသည်။

'ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ, အစိုးရဓမ္မာစရိယ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒတိုက် တိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသသည် ပြည်ခရိုင် ရွှေတောင်မြို့နယ် တံပူစားရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်။)

'ဗုဒ္ဓသာသန ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏက' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု အရှင်ကောဝိဒသည် ပြည်ခရိုင် ကျီးသဲမြို့ စစ်ကျန်းရွာဇာတိ ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးနေဝင်းသည် ပြည်ခရိုင် ပေါင်းတလည် (ပေါင်းဒလဲ)မြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြည်ခရိုင်သည် သာသနာ့ ဝေါဟာရ, စာပေ ခေါင်းဆောင်, နိုင်ငံခေါင်းဆောင် ပညာရှင် အကျော် အမော်တို့၏ ပေါ် ထွန်းရာ မြို့ဖြစ်ကြောင်း သိသာ လေသည်။

၁။ ဟိပိဋကဓရ ဝုဏ္ဏနသန္ဓိပနီကျမ်း၊ ၁၇၇-၂၁၇-ကြည့်။

၂။ အရှင်ဥတ္တမာဘိဝံသသည် ၁၂၉၈-ခုနှစ်က သက္ကသီဟ စာသင်တန်းကို အောင်မြင်ပြီး ၁၂၉၉-ခုနှစ်တွင် နှစ်ချင်းပေါက် သက္ကသီဟ ၁ဝချ တန်းကို၃- ကျမ်းလုံးကို ကြိုဆိုအောင်မြင်သဖြင့် "ဝဋ္ဌံသကာ" ဘွဲ့ကို ရတော်မူသည်၊ ဟိပိဋကဓရ ဝုဏ္ဏနသန္ဓိပနီကျမ်းကြည့်။

ဧဝံ ဟိ ပြည်အဓိဋ္ဌာနံ ၁၊ ဝိညူနံ တိကဘ္ဘာဏိနံ။
ဥပတ္တိ နိဝါသဘူတ – ဋ္ဌာနဘာဝေန ကိတ္တိတံ။

ပန်းတောင်းမြို့

ပန်းတောင်းမြို့သည် ယခုအခါ ပဲခူးတိုင်းတွင်ပါဝင်၍ ယခင်က ပြည်ခရိုင်တွင်ပါဝင်သည့် မြို့ဖြစ်သည်၊ ပန်းတောင်းမြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့လည်း ဖြစ်၏။ ရေဝေတိမြစ်၏ လက်ျာဖက် ကမ်းပေါ်ဌာတည်ရှိပြီးလျှင် ပြည်မြို့ တောင်ဖက် ၉-မိုင် ဝေးကွာ၏။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ရခိုင်သို့သွားရာ ကုန်းကြောင်းခရီး တောင်ကုပ်လမ်းကြားသို့ ပန်းတောင်းမြို့မှ တဆင့်သွားနိုင်သည်။ ပန်းတောင်းမြို့မှာ ခေတ်ပေါ်နှင့် ရှားစေးမျှားထွက်ရာ မြို့ဖြစ်သည်၊ ပန်းတောင်းမြို့၌ တန်ခိုးကြီး ဘုရားကြီးသော ပေါ်တော်မူ ရှင်ဖြူဘုရား တည်ရှိသည်။ ဆုတောင်းပြည့် တောချောင်းတိုက် အစရှိသော ကျောင်းတိုက်များလည်း တည်ရှိ၏။

ပန်းတောင်းဝှ ပန္ဓနနာမ၊ ပတ္တာန သုဟတာဝဟာ။
ဧတေယ ဝိဟာရာဒီဟိ၊ ရမဏီယံ မနောရမံ။

သောင်းကြီးရွာနေ ဦးစံဒုန်း နှင့် ဒေါ်ကွယ်

ဖေါ်ပြပါ ပြည်ခရိုင် ပန်းတောင်းမြို့နယ် (ပဲခူးတိုင်း ပန်းတောင်းမြို့နယ်) သောင်းကြီးရွာ၌ ဦးစံဒုန်း နှင့် ဒေါ်ကွယ်တို့သည် ပုညတိတ္ထ ခေါ် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရာ ဆိပ်ကမ်းများဖြစ်သည့် စေတီပုထိုး ဘုရား တန်ဆောင်း ကျောင်းတိုက်များသို့ ချဉ်းကပ်ရောက်ရှိကြပြီး ဒါနမျိုးစေ့, သီလမျိုးစေ့, ဘာဝနာမျိုးစေ့ တို့ကို စိုက်ပျိုး ပစ်ချလေ့ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

သောင်းကြီးဂါမေ ဦးစံဒုန်းဝှ – ကုလပုတ္တော ဒေါ်ကွယ်တိ ပိ။
ကုလပုတ္တိတိ တေ ဥဘော၊ ပုညံ ပုညတိတ္ထေ ကရုံ။

၁။ ဝေါပါလိတ ဆရာသည်-

ပန္ဓနဿ အဓိဋ္ဌာနံ၊ နဂရံ ပုဋ္ဌဘေဒနံ။
ထိရယော ပုနဂရိ ပုရိဒယော၊ ဌာနိယံ ကမ္ဗဋ္ဌ ပုဋ္ဌံ။
ဟူ၍ ဗြိုဝရိယာယ ၁၀-ပုဒ် ဖေါ်ပြ၏။ ပခုက္ကာ အဘိဓာန် နိဿယသစ်၊ နှာ-၁၄၀။

လမြတ် တပ္ပိတ္ခဲ

တပ္ပိတ္ခဲလသည် ထူးကဲသော လမြတ်ဖြစ်သည်၊ ဝိနယပိဋကတ် စာပေ လွန်စွာ ထင်ရှားသော အန္တရဋ္ဌကသည် ဆောင်းဥတုအတွင်း ယင်းတပ္ပိတ္ခဲလ၏ အဆုံး ၄-ရက်နှင့် တပေါင်းလ၏ အစ ၄-ရက်ဖြစ်ကြောင်း သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ စကားအရ သိသာ၏။[1]

ရင်းပြင် တပ္ပိတ္ခဲလ ကုံရာသီတွင် ငါတို့ပျော်ကြ မြန်မာ့မြေ ပထဗျာတွင် ရှေးယခင်က သူတော်စင်တို့ ယာဂု ထန်းမနဲ လှူပွဲကြီးများ ကျင်းပရိုးရှိခဲ့သည်။

ထို့ပြင် တပါး တပ္ပိတ္ခဲလကား အေးမြသော လရာသီလည်း ဖြစ်၏၊ အပူချိန် ဖာရင်ဟိုက် ဒီဂရီ ၇၀-၈၀-လောက် ရှိတတ်သည်၊ ဖေါ်ပြပါ တပ္ပိတ္ခဲလမှာ ပေါက်လဲတော့လည်း ပွင့်တတ်သည်၊ ရွှေဖီပန်းတို့လည်း လန်းလန်းဆန်းတင့် ပွင့်ကုန်၏။ ငွေ-နှင်းများဖြင့် လောကဓာတ်နေ သတ္တဝါတွေကို အအေးဓာတ် ပေးရာလလည်း ဖြစ်၏။ ဖေါ်ပြပါ တပ္ပိတ္ခဲလတွင် မာဃနက္ခတ်လည်း အလွန်ကို ထွန်းလင်းတောက်ပ၏၊ သို့ဖြစ်၍ သူတော် ဦးမင်းက—

ရာသီခြိန်ခါရောက်လို့၊ လဲပေါက်ကယ်တဲ့ ပွင့်ညီ။
ရွှေဖီနံ့သာနှင့်၊ ခြောက်ရောင်ဝါစေတီရင်းမှာလ။
ဆယ်စင်း လက်စုံကြူး၊ ဦးမြောက်လို့ခြို။
ငွေ - နှင်းရယ်စိ—သုံးလီသမယ၊
ယူဇနာ—မြင့်မြတ်ကယ် သခ်ျာနှင့်၊
ယုဂန်သာ တောင်တော်စွန်းမှာ ထွန်းလိမ့်မာယ်။[2]

ရင်းပြင် တပ္ပိတ္ခဲလကား-

တပ္ပိတ္ခဲ ပေါက်လဲနံကင်း ထန်းရေနှင်း။
တပ္ပိတ္ခဲ နွဲရှာလိုက် ကျွန်မိုးကြင်း။
တပ္ပိတ္ခဲ ထမနဲတလုပ် နှုပ်တရုပ်။
ဆီး(ဇီး)ဝမ်း ပေါက်ပြဲ တပ္ပိတ္ခဲ။

ဟူသည်နှင့် အညီ ပေါက်လဲတော့ပွင့်ရာ လသာမဟုတ်သေးပဲ ထန်းဖိုပင်တို့ ထန်းရည်ချိုပေးရာ လလည်းဖြစ်၏၊ မိုးကြင်းမိုးကျန်တွေ ကျိတပ္ပိတ္ခဲလမှာ ဒေါ်ပြိုး

၁။ အန္တရဋ္ဌကာသု ဟိမပါတသမယော ဟိ ယောမဗ္ဗသယ ဥတုတော ဘာ အန္တရ-ဘူတော မာဃမာသသယ ဘဝတိ။ လာဘသိဒ္ဓိ, ဒဠ္ဘုဿဝသသ ဘာဝ ဒီပ္ပ ဒေတယောဘိ ဝဝံ ဥဘိန္နမ္ပိ ရေ အန္တရဋ္ဌိသု ဟိမပတနကာလေ။
သာရတ္ထ၊ ၃၊ ၂၀၇။

၂။ ဆယ်နှစ်လရာသီပွဲပေါင်းချုပ်။ ၉၁။

တိုင် ရွာချသွန်းဖြိုးကုန်၏။ ထမန့်ပွဲ ကျင်းပရာလ၊ ဆီးသီးတော့မှည့်ရင့်ရာလ လည်း ဖြစ်၏၊ ယင်းသို့ဖြင့် ဤ တပိုတ္ထဲလကား ထူးကဲလှချေ၏။

ဩသော ခေါ် မာဃမာသောပိ၊ ဝိသိဋ္ဌော လက္ခဏော ဘဝေ။
ဝိသိဋ္ဌေဟိ ဂုဏေဟိ၊ သမုဒ္ဂေါ ဇနနဒ္ဓနော။

အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

ဖော်ပြပါ ထူးမြတ်သော ပုညတိတ္ထမည် ကျောင်း ကန် ဘုရား စေတီများ၌ ထာဝရကုသိုလ်ပုညမျိုးစေ့ ကို စိုက်ပျိုးဆည်းပူးလေ့ ရှိကြသော သူတော်စင် သူတော်ကောင်း ဖြစ်သော ပန်းတောင်းမြို့နယ် သောင်းကြီးရွာ ဦးစံဒွန်း ဒေါ်ကွယ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၄-ခုနှစ်၊ ဖော်ပြသည့်အတိုင်း ထူးမြတ်သော ဂုဏ်တို့နှင့် ကုံလုံပြည့်ဝသော တပိုတ္ထဲလဆန်း ၆- ရက် စနေနေ့ နံနက် ၉- နာရီ အချိန်တွင် အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရုလောင်းလျှာသည် ဖွားမြင်တော် မူခဲ့လေသည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုရာဆိပ်၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခဲ့ကြသော မိဖတို့မှ ဖွားမြင် သူဖြစ်ရကား ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် တရားလမ်းမှန် လျှောက်နင်းသင့် မြတ် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် ဘုန်းကြွယ်မြတ်စွာ သာသနာ့ဝန် အားသွန်ထမ်းရွက် သူ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ပုညတိတ္ထေ ကတော ယေန၊ တပေါ ကွာ ပိ သု ဒုက္ကရော။
တဿ ပုဗ္ဗော ဘဝေ ဝသော၊ သမိဒ္ဓေါ ဓမ္မိကော သုဒ္ဓေါ။[1]

ဦးစံဒွန်း ဒေါ်ကွယ်တို့၌ သားသမီး ၇- ယောက် ထွန်းကားရာ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ၆- ယောက်မြောက်ဖြစ်လေသည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ရာကာလ နှင့် ဇာတာတော် လက်ဝဲကို အောက်ပါအတိုင်း ထေရပုတ္တိ ကျင်း၌ ဖော်ပြ ပါ၏။

ဖွားမြင်ရာကာလ နှင့် ဇာတာတော်လက်ဝ

မဟာသိရိန် ဂုဏ်ပေါင်းထိန်းသား ပုဏ္ဏိန္ဒုစန်း လပြည့်ဝန်းသို့ တင့်လျှမ်းကျက်သရေ ထို မထေရ်ကား မဟောသရ ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၈၀ နှင့် ဒို့ က ဇယနှစ်လိ ရာသီဟောမန် ၈လပြန်ကာလ တွဲဇုဏ္ဏ၌ ဆဋ္ဌစနေ ဂုဏ်မဟေမှာ တက်နေခါဆီ ၉- နာရီကြုံ မေထုန် ဂုရု ရာဟုကတူ ပူးမှုပြိုစ္ဆာ အင်္ဂါခန့် နေမှုမကာရ ဗုဒ္ဓရဝိ စန်းလင်ဒ်ကြုံ

၁။ ကဝိဒပ္ပဏနီဘိ၊ ၃၇-၇ါဆ ၁။

ရာသီကုမ္ဘာ စနေမိုဃ စင်ကစတုဝီ ချိန်ခါညီမှာ ရှင်ကြည်မိခင် ဖွားသန့်စင်သည် ထေရ်ရှင်ဘုန်းဟေ့ ဇာတာတည်း။[1]

ရုပ်ရေ ရူပကာယ

ဤစာပြုစုံသူသည် ဖော်ပြပါ အဘိဓမ္မာရဌဂုရုလောင်းလျှာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို အကြိမ်ကြိမ် ဖူးမြင်ဘူးသည်၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်က ကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေ၌ လနှင့်ချီ၍ ဆရာတော်နှင့် အနီးကပ်အတူနေဘူးသည်သာမက ဆရာတော် သီတင်းသုံးရာ ပြည်မြို့ ပုဇ္ဇလှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရှိ၍ လည်း ဖူးမြင်ဘူးပါသည်၊ ကိုယ်ပေါက် ကိုယ်ရောက် မျက်လုံး မျက်ဖန် လက်ဆန် ခြေဆန် နားရွက်တော် နဖူးတော်များမှစ၍ အလွန်လျင် ပြည့်စုံသည့် လက္ခဏာတော်များ ပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူသည်၊ ဆရာတော်၏ ရူပကာယ မဋ္ဌကာယ ဘွဲ့ ရှစ်ဆယ်ပေါ် တေးထပ်ကို မဟာဃောရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ စာတော်ဖတ်တို့ ကြည့်ညို နိုင်ကြရန် ဤ၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရူပကာယ ဓမ္မကာယဘွဲ့ ရှစ်ဆယ်ပေါ် တေးထပ်

ဘဝပါရမီ စုံညီတင့်လို့ ၊ ပုဏ္ဏမီအသွင့် ရုပ်သဏ္ဌာန်၊ ထုံ ဝသီ နှင့် အဟုတ်အမှန်ကို၊ ပဝရတ္တမံ မိန့်ဆိုဖွင့်။ သစ္စာဓိတိ ခိုင်ပလေတယ်၊ မယိုင်မသွေ တောင်မင်းဂိရိန်အသွင့်၊ ခံတွင်း မျက်စေ့ နှာ နှာ အနေ မှာ၊ အများတကာလေ မယှဉ်သင့်။ အသွားအလာ အနေ ဘုရင် ဘုရင်မို့ ၊ တမင်တမင် / အုံ့ဩဖွယ်။ သီဟဝေသရီ ပုံစံမသွေ့ ၊ ဝသုံ ဤမြေ့ရှိဘူးထင်မိတယ်။ လုံးရပ်သဏ္ဌာန်တင့် ဗြဟ္မာနွယ်လို့၊ အဖြာဖြာ နှယ် တူတူလှမို့ ၊ ဗဟုဗဟုဇန စုတ်သပ် ဩဘာတင်၊ ရုပ်ဓာတ် ထော မနာသခင်၊ အတွင်းစိတ်ဓာတ် လွန်ကြည်လင်သည်၊ အမှန်ထေရ်ရှင် တု နှိုင်းရာပလေး။ ။ကျင့်အာစာရ ဥက္ကဋ္ဌထေရ်မှာ၊ ရုပ်ဓာတ်အနေ လိုက် လျောပါလှလေး။

ဆရာတော် နာမည် မောင်ထွန်းဆိုင်

ဖခင်ကြီး ဦးစံဒွန်း အမိ ဒေါ်ကွယ်နှင့် ဆွေမျိုး 'ဥတိတ္ထိသည် ထွန်းထွန်း ပေါက်ပေါက် မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် ကြီးပွားမည့် လက္ခဏာကို မြော်မြင် သဘော

---

[1] တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ဥကာသလို ပြုစုသည့် ထေရပ္ပတ္တိ အဓိကျဉ်းချုပ်၊ ၁၃-နှာ။

ပိုက်ကြကုန်၍ မိမိရင်သွေး အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌကုရုလောင်းလျှာ ; ဆတိုးသားသူငယ်ကို မောင်ထွန်းဆိုင်ဟု မှည့်ခေါ် သတ်မှတ်ကြကုန်၏။

မောင်ထွန်းဆိုင် ဣတိ ကန္တမ်ဝိ၊ ကိတ္တေသုံ အဘိဓာနကံ။
ဘာဝမ်ဝိ တေ သန္ဓာယ၊ ဇနေတ္တိ ဇနကာဒယော။

ကျောင်းသားဝတ်ဖြင့် ပညာသင်ကြားခြင်း

အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌကုရုလောင်းလျှာ မောင်ထွန်းဆိုင်သည် မိဖတို့၏ အပ်နှံချက်အရ ပန်းတောင်းမြို့ ရှေညောင်ပင်ကျောင်း ဆရာတော်ထံ ရောက်ရှိ၍ သူငယ်တို့ သင်အပ်သည့် သင်ပုန်းကြီး, မင်္ဂလသုတ် စသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်၊ ၁၂-နှစ်သားအရွယ်တွင် ပြည်မြို့ ပဉ္စလ သိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်နာရဒ မဟာထေရ်ထံ ရောက်၍ နမက္ကာရ လောကနီတိ ပရိတ်ကြီး နှင့် သဒ္ဒါ သင်္ဂဟ စသည့် ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းစာများကို ကျောင်းသားဝတ်ဖြင့် ၃-နှစ်တိုင် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်း

သက်တော် ၁၆-နှစ် အရွယ်တွင် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ပဌမ ပဉ္စလသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒ မဟာထေရ် ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။[1]

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ နာရဒတ္ထေရပုဂ္ဂံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘိ မိရော၊ ဝိရော သုဝိရသာသနေ။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိတော်မူခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌကုရု လောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်တိက္ခသည် ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းစာများကို ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော် အရှင်နာရဒ စသူတို့၏ အထံ၌ ဆက်လက် သင်ယူတော်မူပြီး သက်တော် ၂၀-ပြည့် မြောက်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၄-ခုနှစ် တန်ခူးလဆုတ် ၈ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက် ၈-နာရီအချိန်တွင် ပြည်မြို့ ပဉ္စလသိမ်ကုန်း ကျောင်းတိုက် ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့ သမုတ်အပ်ကသာ သာသနသိရီ သိမ်တော်မြတ်၌ ပဌမ ပဉ္စလသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် နာရဒ မဟာထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှေဆံတော် စေတီတော် ၈၀ါပက ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း ဒါယကာကြီး

---

[1] ပဉ္စလသိမ်ကုန်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်ပဲညိန္ဒ ထံမှ ရှိသည့် လေ့လာချက်အတိုင်း ဖော်ရေးသည်။

ဦးသာမောင် ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်ရင် တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဖြင့် လောကိ-ယသမ္ပဒါတို့ထက် ဆထက်လွန်ကြူး ထူးမြတ်သော ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိတော် မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယ ကရတ္ဌာန်၊ နာရဒ နာရဒ ဝဒု။
ဒုလ္လဘံ အလဘိ မိရော၊ ဒုလ္လဘ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ဘွဲ့တော် အရှင်တိက္ခ

ဆရာတော် လောင်းလျှကား အလွန်လျှင် ဉာဏ်ထက်မြက်သည်။ စာပေ ကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်ကို ချပ်ပြီပေးရာ၌ ခေါက်ရေမျှားမျှား ချမပေးရ ရလွယ်သည်၊ ဝရဇိန်တမျှ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်စူးရှသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဉာဏ်အမြှောင် အမြင် ကြီးမားတော် မူကြကုန်သော ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာသခင် အရှင်မြတ် တိုက ရှင်တိက္ခ, အရှင်တိက္ခ ဟူ၍ ဘွဲ့မည်တော် မှည့်ခေါ်တော် မူခဲ့ကြကုန်၏။

ဉာဏံ ဟိ ထေရကုံရဿ၊ ဝိသုဒ္ဓံ အတိတိက္ခံ ဘဝိ။
တေနေဝ ဟိ တိက္ခော ဣတိ၊ အန္တေဝါသိကာ မဂ္ဂဟုံ။

အရှင်နာရဒ မဟာထေရ်

ပြည်မြို့ ပဉ္စလုသိမ်ကုန်း ဝိဇ္ဇာယတနကြီးကို အစဦးစွာ တည်ထောင်တော် မူခဲ့သော အရှင်နာရဒ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပြည်ခရိုင် ကျီးသဲမြို့၌ သက္ကရာဇ် ၁၁,၉၄-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်ရဟန်းပြု သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ အမရပူရမြို့ မန္တလေးမြို့ စသည်တို့၌ နေအသွင် လ အလား ထင်ရှားသည့် နေ့ဝါ ညဝါ ကျမ်းဂန် တတ်ပါရဂူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများထံ ပညာသင်ကြား တတ်မြောက်တော် မူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အဘိဓမ္မာ ညဝါကျမ်းများကို ဒိုးကဲ့သို့မွေ့ အာဂုံကျေ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၃၁-ခုနှစ်တွင် ပဉ္စလု သိမ်ကုန်း ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဓာတုမဉီးကျ တည်ထောင်တော်မူ၍ ဓညောင်း ရောက်ရှိလာကြသော တပည့် အပေါင်းတို့အား စာပေချပ်ပြု၍ ဘုရားမြတ်စွာ ပရိယတ္တိ သာသနာတော် တည်းဟူသော ကန်ပေါင် ကန်သင်းတို့ကို ဆည်ဖို တော်မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်သည် 'အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ' မည်သော ကျမ်း ကြီးကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းသို့ စာပေကျမ်းဂန်ချပ်ပြု၍ သာသနာ ပြုဆဲဖြစ်စဉ် သက်တော်—၇၀ ရှိရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၄—ခုနှစ်တွင် ကျီးသဲ မြို့၌ ဘဝနတ်ထံ စံလွန်တော်မူခဲ့လေသည်။ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ပြည်မြို့သို့ ရေလမ်းမှ ခမ်းနားစွာ ပင့်ဆောင်၍ သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့လေသည်။

သံဝေဂ ယူရန်

ပရိဇိဏ္ဏမိဒံ ရူပံ၊ ရောဂနိဋ္ဌံ ပဘင်္ဂုရံ။
ဘိဇ္ဇတိ ပူတိသန္ဒေဟော၊ မရဏန္တံ ဟိ ဇီဝိတံ။[1]

ဣဒံ ရူပံ - မြေ, ရေ, လေ, မီး ဘုတ်ကြီးလေးခု တိုင်ခြေပြုထ ဤ ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်သည်။ ပရိဇိဏ္ဏံ - ဆွေးမြေ့ ယိုယွင်း အိုမင်း ရင့်ရော်မှည့်ပျော်ခြင်းသဘော ရှိချေ၏။ ရောဂနိဋ္ဌံ - ကိုးဆယ့်ခြောက်ဖြာဘေးရောဂါတို့ တည်နေရာ စုဝေးရာဌာနလည်း ဖြစ်ချေ၏။ ပဘင်္ဂုရံ - ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးတတ်ချေ၏။ ပူတိသန္ဒေဟော - ကိုးပေါက်ဒွါရ အမဝမ္ဘ လွန်စ္ဌာဆိုးယုတ် အပုပ်ရည် တဒီးဒီးယိုစီးလျက်။ ဘိဇ္ဇတိ- တနေ့နေ့ကျ ညက်ညက်ကျေမွ ပျက်စီးရ၏။ ဇီဝိတံ- အသက် ဝိညာဉ်ရှင်နေခြင်းသည်။ မရဏန္တံဟိ-စုတိပြတ်ကြွေ သေရခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိချေ၏။

ဘဒန္တနာရဒေါ ထေရော၊ ထိရေသု သဏ္ဌိတေ ဗုဒ္ဓေ။
ပာပကော ပဉ္စလုသိမ်ကုန်းဂု - အာရာမသာ ဝရသာ ခေါ။
ကတ္ဝာ လောကဂ္ဂနာထသာ၊ စက္ကံ သုဓီ ဒိဝင်္ဂတော။

ပညာသင်ကြားတော်မူခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်တိကွသည် ဖေါ်ပြပါ ပဉ္စလုသိမ်ကုန်းတိုက်တော်တည် အတိမမှာညဝါ အကျော် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒ အထံ၌ ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းဂန်များမှ စ၍ အဘိဓမ္မာ ညဝါကျမ်းစာများဖြစ်သည့် မာတိကာ, ဓာတုကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်းအရကောက် ကျမ်းတို့ကို ပါရဂူပေါက် တတ်မြောက်အောင် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ နာရဒဿာပိ၊ နာနာဂန္ဌသုဝိညုနော။
သိက္ခိတမ္ဘေ သော သိက္ခိတ္ဝာ၊ ဇေတသု ဆေကော ဝိဒူ အဟု။

ဝိရိယသုံးဖြာ ညီညာကုံလုံ ပြည့်စုံခဲ့

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်တိကွ ရဟန်းတော်သည်-

ဥဂ္ဂဏှနဝိရိယဉ္စ၊ သဗ္ဗာဝယန ဝိရိယမ္ပိ စ။
ဓာရဏဝိရိယဉ္စာပိ၊ သသတံ ကာရိယံ ဟိ ခေါ။

---

[1] ဓမ္မပဒ၊ ၃၅။ ဥတ္တရာဇေထေရီ ဝတ္ထု။

ဟူသည်နှင့် အညီ–

(၁) ဥဂ္ဂဏ္ဍနဝိရိယ=သင်ယူမှုဝိရိယ။

(၂) သဇ္ဈာယနဝိရိယ=ညဉ့်နက် သန်းခေါင် တဖေါင်ဖေါင် ပြန်ဆိုခြင်း ဝိရိယ။

(၃) ဓာရဏဝိရိယ=မနောဒ္ဓါရတည်းဟူသော ပူတာတံတွင်းခ် မပျောက် မပျက်အောင် ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်း ဝိရိယ နှင့်

မုချကုံလုံပြည့်စုံသည့် ပဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

ပရက္ကမေဟိ တိဟေဝ၊ သမ္ဘုဏ္ဏော အနူနော သုဓီ။
သဗ္ဗဒါ ထေရကုံရော သော၊ သာသနေ လဂ္ဂ မာနသော။

ဆရာတော် အရှင်ဩဘာသထံ ပညာသင်

ဆရာတော် အရှင်ဩဘာသသည်လည်း စာပေအကိုင်အတွယ် ကောင်း၏၊ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းတိုက်၌ ရံခါသီတင်းသုံးတော်မူသည်၊ တိုက်ကြီးဆရာတော် ဟု ထင်ရှားသည်။ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော် စည်ပင်ရေးကို အလိုရှိတော်မူသည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖေါ်ပြပါ တိုက်ကြီးဆရာတော် အရှင်ဩဘာသထံ၌လည်း ကျမ်းစာအချို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ဩဘာသဿာပိ၊ ဩဘာသကာရကော သုဓီ။
သုဓီတ္တံ ဣဒ္ဓဏ္ဍောယေဝ၊ ကေစ္စံ ဥဂ္ဂဟံ ကရီ။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမစာသင်တိုက်ကြီး

ပခုက္ကူမြို့၌ သမိုင်းတွင် အစဉ်ထာဝရ ကောင်းလှသည့် မဟာဝိသုတာရုမ နိကာယတက္ကသိုလ် ဗဟိုစာချကျောင်းတိုက်ကြီး ရှိသည်။ ယင်းကျောင်းတိုက်ကြီး ကား သံဃာတော်တို့ ပိဋကတ် ၃-သွယ် နိကာယ် ၅-ရပ်ကို နောက်ဆုံး အချေသတ် သင်ယူရာ ကျော်စော ကိတ္တိရှိလှသည့် မဟာဝိဇ္ဇာလယ ဖြစ်လေသည်။ တိုက်တာဝတည်ချိန်မှစ၍ သံဃာတော်များ အဆက်မပြတ် သီတင်းသုံး စာပေပို့ချ သင်ယူတော်မူကြသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၃၀၀-၁၃၀၁- ခုနှစ်က ဆိုလျှင် ဖေါ်ပြပါ မဟာဝိသုတာရုမ တိုက်ကြီး၌ သံဃာတော်များ ၉၀၀ ကျော်, ၁၀၀၀ ခန့် သီတင်းသုံး ပညာသင်ကြားတော်မူကြကုန်၏။ သက္ကရာဇ်-၁၂၆၅ ခုနှစ်တပ်ဦးတွဲလဆုတ် ၄-ရက် ကြာသပတေးနေ့ နံနက်တွင် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို စတင် တည်တောင်တော် မူခဲ့သည်။ ယင်းကျောင်းတိုက်ကြီး၌–

ရေစကြို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရ ၁၂၆၅ - ၁၂၇၆။
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာ မဟာထေရ် ၁၂၇၆ - ၁၃၀၀။
အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်သုဒ္ဓရ ဟောထေရ် ၁၃၀၀ - ၁၃၃၄။
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘရင်နန္ဒဝံသ မဟာထေရ် ၁၃၀၀ - ၁၃၁၉။
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဂန္ဓမာ ဟောထေရ် ၁၃၃၄ -
တို့ အစဉ်အဟိုင်း အုပ်ချုပ် ကုပ်ကဲတော်မူကြ၍ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကို သယ်ဆောင်တော် မူကြကုန်၏။ [1]

ဟောဝိသုဒ္ဓအာရာမော၊ ပါဒေဿ မြန်မာ့ဘူတလေ။
အနေကေဟိ သပ္ပညေဟိ၊ ဂိရိဌေဿ အန္ဓနော ဘဝေ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာ မဟာထေရ်

ဆရာတော်သည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်ဆင်းနယ် ခွဲးပြုတ်ရွာ၌ အဖ ဦးပျော့ အမိ ဒေါ်မင်းဂုဏ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၀- ပြည့်နှစ် ကဆုန်လဆန်း ၂- ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ငယ်မည် မောင်ပေါ်ဘာဏ် ဖြစ်သည်။ သက်တော် ၁၄- နှစ်သား အရွယ်တွင် ထနောင်းစုရွာ နဂါးရာဇ် ကျောင်း ဆရာတော် ဦးဘာဏကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေ ဝတ်ခဲ့သည်။ သာမဏေ၌ ရှင်မေမော ဖြစ်သည်။ ဆင်ဖြူကျွန်း စေတီလှ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးသိရိဓမ္မ, ငမြောကြီးရွာ ဂန်စာရေးကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးမေဓာတို့ထံတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

သက်တော် ၁၉--နှစ်အတွင်း ရောက်ခါစလောက်တွင် ပခုက္ကူမြို့ ပန်းစွာတိုက် [2] ကျေးဇူးရှင် ရေစကြို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရ ထံ ရောက်ရှိ ပညာသင်ကြားတော်မူသည်၊ မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် ခင်မကန်တိုက် ဆရာတော် အရှင်အရိယဝံသ, မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင် ဆရာတော် ဦးကြည်,ဖက်ပင်အိုင်ဆရာတော် ဦးဒီပတို့ထံ၌လည်း ပညာ သင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၇၆--ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လဆုတ် ၂- ရက်နေ့တွင် ရေစကြို ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူသဖြင့် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အမိပတိ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်၊ ဆရာတော် အရှင်ပညာ လက်ထက်တွင် မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမ တိုက်ကြီး၌ သံဃာတော် ၁၀၀၀ (တထောင်) ခန့် အထိ ကိုးတက် မျှားပြား ခဲ့လေသည်။

၁။ အကျယ် မဟာထေရဝုတ္တန္တပ္ပဒီပိကာကျမ်း နှင့် မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမနိုက်ယ သာသနာဝင်။ ပခုက္ကူသာသနာဝင်ကျမ်းမျှား ကြည့်။
၂။ ထိုစဉ်က မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမတိုက်ကြီး မတည်ရှိသေးပေ။

ဆရာတော်သည် ပိဋကတ် ၃–သွယ် နိကာယ် ၅–ရပ် ကျမ်းဂန် တို့ကို ပို့ချမှု၌ လွန်ကဲ ကျမ်းကျင် နိုင်နင်းတော်မူသည်၊ ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ–

၁။ သီမာ ဝိနိစ္ဆယ၊
၂။ ပဂ်လာဒိ ဝိနိစ္ဆယ၊
၃။ မဂ်လသုတ် နိဿယသစ်၊
၄။ ဌာကျော် နိဿယသစ်၊
၅။ သဝေမ္ဘာဟာဝိနောဒနီ အဘိဓာန်ဋီကာ နိဿယသစ်၊
၆။ ကင်္ခါဝိတရဏီ နိဿယသစ်၊
၇။ ဝိနိစ္ဆယမျိုးစုံ စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂၉၇–ခုနှစ်တွင် အာဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဲတံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရခဲ့တော်မူသည်။ သက်တော်ဖြစ်–နှစ်၊ ဝါတော် ၄၉-ဝါအရ ၁၃၀၀–ခုနှစ်တော်သလင်း လဆုတ် ၆–ရက်နေ့ နံနက် ၂–နာရီ မိနစ် ၄၀–အချိန်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

သံဃဝကယူရန်

အာဂစ္ဆန္တ ဂိုဂ္ဂုနွာ၊ ပဋ္ဌ ဗျာမိ ဇရာ တယော။
ပဗ္ဗဂ္ဂန်္တုံ ဗလံ နတ္ထိ၊ ဇေဝါ နတ္ထိ ပလာယိတုံ။[1]

အဂ္ဂိဇနွာ အဂ္ဂိဇနွာ ဣဝ- အလျှံညီးညီး မီးပုံကြီးတို့ကဲ့သို့။ ပစ္ဆိ ဗျာဓိ ဇရာ တယော- သေခြင်း နာခြင်း အိုခြင်း ဟူ၍သုံးပါးတို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တိ- မည်သောမေထောက် ရှေးရှုလာရောက်ကုန်၏။ ပစ္ဆိ ဂဗ္ဘန္တုံ- ထုတ်ဆိုဖေါ်ပြ မရဏ ဗျာဓိ ဇရာရန်တို့ကို တန်ပြန် ငြင်းလွှဲတိုက်ထုတ်ခြင်းငှာ။ ဗလံ- စွမ်းအင် ဗလသာတည်း။ နတ္ထိ - မူချပုံသေ မရှိပါ၊ ဟု။ ပလာယိတုံ- လွှဲ၍ပြေးခြောက်ရန် အရေး ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်းငှါ။ ဇေဝါ- အဘုန်းသည်လည်း။ နတ္ထိ - မူချပုံသေ မရှိပါ၊ ဟု။

အရှင်တိကွဓာဂုတော် အရှင်ပညာလံ ပိဋကသင်ယူ

သဠေဟာဝပဏ္ဍိတ, အာဘိဓမ္မာဝတာရတ္ထဝိဘာဝနီ ဝေဒနာ ဝိဘင်္ဂ ဟူ၍ ပဋ္ဌာန်းတော်မူ ပေတဝတ္ထု ပေတဝတ္ထုပကာသနီ ပိဋကတော်ကြီးတို့ ကြားရောက်

---

[1] ဟပိဒပ္ပဟာနိတိ၊ ၄–ဝါ၊ ၁၀၁။
ဒီပ ၊ ၂ ၊ (က) သာသနာ၁ဝင်

တော်မူ၍ ဖေါ်ပြပါ အားမဟာပုဏ္ဏားကြီး အရှင်ပညာမဟာတေရိုးကံ ပိဋကပါဠိ အင်္ဂုတ္တရာ ဌီကာကျမ်းများကို ကြိုးမားသော လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ပညာဝေကရသေဋ္ဌသာ၊ သေဋ္ဌတ္တံ သုတိကော သုဒီ။
ဣဒ္ဓိဗလေန ပဟုဿာဟေန၊ ဥဂ္ဂဏှိ ပေဋကံ ဝရံ။

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် အရှင်ပညာတံ မျှားမျှား ကြံဖြန်လည်း သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ကောင်းစွာလည်း ဆောင်ရွက်မှတ်သားသည်။ သိဒ္ဓိရေခွက်မှာတည်၊ ခြသေ့ဆီလို မပျောက်မပျက် မှတ်မိအောင် လေ့လာတော်မူခဲ့လေသည်၊ စင်စစ်တမူကား ဆရာတော် လောင်းလျှာသည်–

ဗဟုံ လဟုံ စ ဂဟဏံ၊ သမ္ဘုပခောရုဏာမှ ိ စ။
ဂဟိတအသမ္ပုဏ္ဏံ၊ ဧတံ ဘုဂိညိုလက္ခဏံ။[1]

ဟူသော နိတိနှင့် ကိုက်ညီစွာ သင်ယူတော် မူခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

မန္တလေးမြို့ ဘောင်ပြင် ရေရေးဆောင် ကျောင်းတိုက်ကြီး

မန္တလေးမြို့ ဘောင်ပြင် ကောမြတ်တိ နေ့ရှင်တော်မြတ်ကြီး ကိန်းဝပ်စံပါယ်တော်မူရာ ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်ကြီးမှ အနောက်ဖက်သို့ သွားသော စောင်းတန်း ခါးပြတ်မှုန့်၍ ပြောက်ဖတ်ထက်လိုက်လျှင် ရွှေရေးဆောင်ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ရောက်တော်သည်။ ဖေါ်ပြပါ ရွှေရေးဆောင်ကျောင်းတိုက်ကြီးကား သာသနာတော်၌ လန်စွာကျော်စောကိတ္တိရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်သည်။ သာသနာတော်၌ လန်ရာ လန်စွာ ကျော်စောလှုံ့ဆော ကျမ်းဂန်တတ်ပုဂ္ဂိုလ် များစွာတို့ သီတင်းသုံးတော်မူကြ၍ ပုဒ်ဒေး ပုဒ်ဝေး ပုဒ်ဘွား ပုဒ်လာစသည် ကျမ်းစာသွားနည်း, ကျမ်းတော်ပိဋကတ်ပါဠိတော်ကို သင်ယူရာ ဝိဇ္ဇာပီဋ, ဝိဇ္ဇာယာတနကြီး ဖြစ်လေသည်။ ယင်းကျောင်းတိုက်ကြီးကို သက္ကရာဇ် ၁၁၄၃ –ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ဘိုးတော်မင်းသားဒေါ် ကြွင်ယောတော် ရွှေရေးဆောင်မိဖုရားကြီး "သိရိဟာဝမင်္ဂလာဒေဝီ" က သုံးဟပ် ဧတောဂ်ရွှေကျောင်းတော်ကို 'ဝေယံစံလွှတ်' အမည် တပ်တော်မူ၍ သက္ကရာဇ်၁၁၅၃-ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁၀–ရက်နေ့တွင် အရှင်နှစ်ပါး ထွက်ကြောင်းမူ၍ ကျောင်းလှတ်သဘင် ကျင်းပဆင်ယင်၍ 'အရှင်ဩဘာသမ္ဘဝ' ဟူး ဓာတ်လှူတော်မူခဲ့သည်။

၁။ ကဝိဒပ္ပဏနီတိ၊ ၇–၇ါထ၁။

အရှင်ဩဘာသ နောက် ဒုတိယမြောက် ဆရာတော်မှာ "နရိန္ဒာဘိသိရိဓဇ-မဟာမမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရပုလဲဆရာတော်အရှင်နရိန္ဒ ဖြစ်သည်။ တတိယမြောက်ဆရာတော်မှာ "ဉာဏခေမမဟာဒမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်ဂတော်ရ အရှင်ဉာဏထေရ် ဖြစ်လေသည်။ စတုတ္ထမြောက် ဆရာတော်မှာ "အာစရိယ (အာစာရ) ဝံသခေသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်အာစရိယ (အရှင်အာစာရ) မဟာထေရ် ဖြစ်လေသည်။

ပဉ္စမမြောက်ဆရာတော်မှာ "ပဏ္ဍိတခေသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မိုင်းခိုင်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ် ဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော် ဦးကြည် (အရှင်အာဒိစ္စရံသီ)

မိုင်းခိုင်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတ ပျံ့လွှန်တော် မူပြီးနောက် ဆရာတော် ဦးကြည် (အရှင်အာဒိစ္စရံသီ)သည် ရှေရေးဆောင်ဂကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အဓိပတိ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။ စာပေကျမ်းဂန်တတ်မြောက်သည်ဟု လွှန်စွာ ကျော်စောကိတ္တိရှိသည်။

ထိုစဉ်က "အနောက်ပြင် စိန်တလုံး၊ တောင်ပြင် ကြည်တလုံး" ဟူ၍ဆိုရိုး စကားရှိရာ အနောက်ပြင် စိန်တလုံးမှာ-မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင်တောင်သမန် ကျောင်းတိုက်မှ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်စိန္ဓာ ဖြစ်လေသည်။[1] တောင်ပြင် ကြည်တလုံးမှာ- ဆရာတော် ဦးကြည် ဖြစ်လေသည်။ ဆရာတော်သည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့နယ် မန်းကျည်းချိုရွာ၌ အဖ ဦးကြာဝင်း၊ အမိ ဒေါ်ကြူက်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၉-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၇-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

ဉာဏ် အလွန် ထက်မြက်လှသည်၊ ၁၃ နှစ်သား အရွယ်တွင် ပဌမဃယ်၊ ၁၄-နှစ်သားအရွယ်တွင် ပဌမလတ်၊ ၁၅- နှစ်သားအရွယ်တွင် ပဌမကြီးကို အသီးသီး အောင်မြင်တော်မူသည်။ ၁၈-နှစ်သားအရွယ်တွင် ပဌမကျော် အောင်မြင်သဖြင့် ပရိယတ္တိသာသနာတွင် လွန်စွာ ကျော်စောတော်မူခဲ့လေသည်။ စာချလည်း အလွန်ကောင်း အသံလည်းကောင်း အပြောလည်း ရှင်းလေရာ စာအို ဗာလိုဏ်တို့ မျှားစွာ နှစ်ဘိုက်ကြကုန်၏။ စာလိုက်သံသာ ဦးရေ မှာလည်း ၇၀၀ (ခုနှစ်ရာ) အထိ မျှားပြားကြောင်း သိရသည်။ ဆရာတော်သည်-

---

၁။ အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ တောင်သမန် သာသနာဝင်ကြည့်။

၁။ ဂမ္ဘီရတ္ထနိယာမခေါ် ရွှေရေးဆောင်နိယံ၊

၂။ ဂမ္ဘီရတ္ထနိယာမ ဝိဿဇ္ဇနာကျမ်း၊

၃။ သောတုဇနဟိတကာရီကျမ်း၊

၄။ သိမ်လက်ဝ၊

၅။ သုဗောဓဇာတကဗေဒင်ကျမ်း၊

၆။ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ်ကာဟောင်းနိသယ-

စသည့် ကျမ်းဂန် တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။

၁၂၉၇-ခုနှစ် တန်ခူးလဆုတ် ၄-ရက် တနင်္ဂနေနေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

သံဝေဂယူရန်

ဓီရတ္ထု သင်္ခံ လောလံ၊ အသာရံ ကဒလူပမံ။
မာယာမရီစိသာဒိသံ၊ ဣတ္တရံ အနဝဋ္ဌိတံ။

သင်္ခံ - ကံ စိတ် ဥတု အာဟာ ကြောင်းလေးဖြာတို့ ပေါင်းကာပြုပြင် စီရင်အပ်သမျှ သင်္ခါရတရားအပေါင်းသည်။ ဓီရတ္ထု - အောဇနလုံးဝယ် တုံ့စဖွယ် ဖြစ်ချေ၏။ အသာရံ - အနှစ်သာရ လုံးဝမရှိပါခေါ်။ ကဒလူပမံ - ငှက်ပျောတုန်းအသွင် ပမာထင်၏။ မာယာမရီစိသာဒိသံ - မျက်လှည့်ရုပ် တံလျှပ် (လှပ်) တမူ အလားတူ၏။ ဣတ္တရံ - အချိန်ကာလ ဘာမျှမကြာ တိုတောင်းလှချေ၏။ အနဝဋ္ဌိတံ - ဖြစ်ချီ ပျက်ချီ ချာချာလည်၍နေ၏။

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ဆရာတော် ဦးကြည်ထံပညာသင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာရဟန်းတော် အရှင်တိကွသည် ဖော်ပြပါ အရှင်အာဒိစ္စရံသီ ဘွဲ့တော်ချီသည့် ဆရာတော်ဦးကြည်ထံ၌လည်း-

---

၁။ အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ရွှေရေးဆောင်ကိုက် သ.သနာဝင်ကြည့်။ မဟာထေရလလိတ၊ ခ၇၇-၁၁၀-လည်းကြည့်၊

၂။ အပ၊ ၂၊ ၂၁၁။ မဟာပိဋကပတ္တိ ဌ၇ါတဒီ ထေရိပဒါန်။

ဝါကျသွား ဝါကျလာ အမျိုးမျိုး၊ အနုသန္ဓေ အထေ့ထေ့၊ ကျမ်ားရိုး အသွယ်သွယ်၊ အဓိပ္ပာယ်အဖြာဖြာ၊ ဌပနာ ပဠာဂ၊ ဌပနာဆက္က - စသည် နည်းနယ တို့ကို အချောသတ် သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ဦးကြည်တိ တိ၀ ပသိဒ္ဓ - ထေရဿာပိ သုဝိညေ့နော။
သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိတ္ဝာန၊ ဂန္ထေသု ကောဝိဒေါ အဟု။

ပဋ္ဌမ်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် ဒုတိယမြောက် နာယက ဆရာတော် အရှင်သီဟ မဟာထေရ်

ပြည်မြို့ ပဋ္ဌမ်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်၏ ဒုတိယမြောက်ဆရာတော်မှာ အရှင်သီဟ မဟာထေရ် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် ပြည်မြို့နယ် မိန်းမရဲရွာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃- ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ၀နှ်ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်။ ဟောမှု ပြောမှု၌ ရဲရင့်လိမ္မာလှသည်ဟု သိရ၏။ 'အဘိဓမ္မာရဇဂုရု' ညောင်ရမ်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ရေ၀တ မဟာထေရ် နှင့် အတူတကွ သာသနာ့ ရေးရာများ ဆောင်ရွက်ဖက် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သီပေါ, အုန်းပေါင်လေးမြို့ အရှင်သခင်ကြီးဘုရား ဆာစောချယ် ဆက်ကပ်လှူ၊ ဒါန်းသည့် 'သီဟသူရ မဟာသာသန ဃောဓက ဓမ္မရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုလည်း အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။ သက်တော် ၆၀- နှစ်ရှိရာ သက္ကရာဇ် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်တွင် မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည် သီပေါ၌ ပျံလွန်တော်မူသည်။ အလောင်းတော်ကို ပြည်မြို့သို့ မီးရထားဖြင့် ပင့်ဆောင်ယူ၍ သင်္ဂြိုဟ်သည်။

သံ၀ေ၀ ယူရန်

ဇီ၀ိတံ ဗျာဓိ ကာလော စ၊ ဒေဟနိက္ခေ၀နံ ဂတိ။
ပဠေတေ ဇီ၀လောကသ္မိံ၊ အနိမိတ္တာ နု နာယရေ။

ဇီ၀ိတံစ- အသက်ဝိညာဉ် ရှင်ခြင်း လည်းကောင်း။ ဗျာဓိစ- နှိပ်စက်ပြင်းစွာ မခံသာအောင် ဖျားနာရခြင်း လည်းကောင်း။ ကာလော စ- ဇီ၀ိန်ကင်းကွာ သေလွန်ရာ အခါ လည်းကောင်း။ ဒေဟ နိက္ခေ၀နံ စ- ခန္ဓာကိုယ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကို စွန့်ပစ်ရာ အရပ် လည်းကောင်း။ ဂတိ စ- လားရောက် ရမည့် ဂတိ လည်းကောင်း။ ဣတိ- ဤသို့။ ဧတေ ပဠေ- သရုပ်သကောင် ထုတ်ဆောင်ဖော်ပြ သက်ရှင်, ရောဂါ, သေရာအခါ, ခန္ဓာပစ်ချ, ဂတိ ဟူသော ဤ ငါးဝတို့ကို။ ဇီ၀လောကသ္မိံ - အသက်ဝိညာဉ် ရှင်ဆဲ ဖြစ်သော လောကဌ။ အနိမိတ္တာ- အပိုင်းအခြား အမှတ်အသား မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ နု နာယရေ- ကေန် ပိုင်ပိုင် မသိအပ်နိုင်ကုန်။

တိုက်အုပ် စာချ ဖြစ်၍ သာသနာ ချီးမြှောက်တော်မူခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်တိကွသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၇-၀၁ အရတွင် ဒုတိယ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သီဟာ၏ ချီးမြှောက်တာဝန် ပေးအပ်ချက်အရ ပွင့်လှသိမ်ကုန်းတိုက်၌ တိုက်အုပ် စာချ အဖြစ်ဖြင့် တိုက်တာတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့လေသည်။

သတ္တဝဿိက ကာလေပိ၊ တိဏ္ဏော တိဏ္ဏေန သံယုတော။
ပဇ္ဇော ဥပနာယကတံ သော ဟိ၊ အာရာမေ ပွင့်လှနာမကေ။

ပခုက္ကူနည်း မန္တလေးနည်းတို့ဖြင့် စာသင်သားတို့ကို နှစ်သိမ့်စေတော်မူခြင်း

ဆရာတော်ကလေး အရှင်တိကွသည် တိုက်အုပ်ဖြစ်ပြီးနောက် ခိုမ့ီရောက်ရှိလာသော စာသင်သား ရဟန်း သာမဏေ တို့အား ပခုက္ကူ စာချနည်း မန္တလေး စာချနည်း တို့ဖြင့် နှစ်သိမ့် ကျေနပ်လောက်အောင် ချပြီတော်မူ၍ ဘုရားရှင် ရှေဖိတ်တော်ကို နှစ်သိမ့်စေတော်မူခဲ့လေသည်။

ပေဠကံ ဝါစယိတ္ဝာ နု၊ သမ္ဘုဒ္ဓဿ သိရိမတော။
စိတ္တံ သော အာရာမေတ္ဝာ၊ သမ္ဘုဒ္ဓသာသနဋ္ဌရော။

ပွင့်လှသိမ်ကုန်းတိုက် မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် ကဆုန်လသို့ ရောက်သောအခါ ဒုတိယ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သီဟ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသဖြင့် အရှင်တိကွသည် ပွင့်လှ သိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် သံဃာ့အရံ ဗိမာန်တော်ကြီး၏ ဦးစီးပဓာန သံဃနာယက အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

တိဏ္ဏော သော နာယကော အာသိ၊ သီဟထေရေ ဒိဝံဂတေ။
ပွင့်လှသိမ်ကုန်း အဝ္ဘယာယ၊ သံဃာရာမဝရဿ စ။

သာသနာရေးကိစ္စ အဝ၀ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် ပွင့်လှ သိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်၏ မဟာနာယက ဖြစ်ရာ အခါမှ စ၍ ကျောင်းတိုက်ခွဲပေါင်း ၂၀၀-ကျော်ရှိ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဂိုဏ်းကြီး၏ ဂဏာဓိပတိ ဖြစ်တော်မူပြီး သြဝါဒပေးခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာ

ရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် ပဋ္ဌာန်လှသိမ်ကုန်း အဘိဓမ္မာစာမေးပွဲ, ဝိနယာဓိက စာမေးပွဲ များကိုလည်း ဦးစီး ကျင်းပ၍ အောင်မြင်သူတို့အား အတန်းလိုက် ဆုတံဆိပ် နှင့် လက်မှတ်များကို ချီးမြှင့် ပေး အပ်တော်မူ၍ သာသနာ ပြုတော်မူခဲ့သည်။

ပရိကၠဏေပိ ကာရေတ္ဝာ၊ သာသနံ ပဂ္ဂဟံ အကာ။
သာသနပဂ္ဂဟေ ဓီရော၊ သဗ္ဗဒါ နိန္နမာနသော။

၎င်းပြင် ဆရာတော်သည် မြန်မာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ဝေဠုဝန (နိကာယ) ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီးနာယက ဂဏရဂ္ဂိတ ဆရာတော် အဖြစ်ဖြင့်လည်း သာ သနာပိုင် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' သထုံမြို့ စန္ဒာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လက် အောက်တွင် တာဝန်ယူ၍ ဆောင်ရွက်တော်မူပြီးလျှင် တပည့် သံဃာတော် အပေါင်းတို့အား စာပေ ကျမ်းဂန်များကို ပခိုမကပ် ချပို့၍ သာသနာဝန်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထသရူပမာလာကျမ်းကို ပြုစီရင်ခြင်း

ဆရာတော် အရှင်တိကၠသည် ပဌမ ပဋ္ဌာန်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒ မဟာထေရ်, ဒုတိယ ပဋ္ဌာန်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်သီဟ မဟာထေရ် တို့၏ အမိန့်အရ အဘိဓမ္မတ္ထသရူပမာလာ ကျမ်းကိုလည်း စီရင်ရေးသားတော် မူခဲ့လေသည်။[1]

အဘိဓမ္မတ္ထသရူပ–မာလာပကရဏမ္ဟိ စ။
ရမဏီယာယ ဘာသာယ၊ ရစယိတ္ထ သုဓီဘိမာ။

ဥက္ကဋ္ဌ, သြဝါဒါစရိယ တာဝန်

၎င်းပြင် ပြည်ခရိုင် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံ တော်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်များ အဖွဲ့ချုပ် သြဝါဒါစရိယတာဝန် ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌသြဝါဒါ စေဝ၊ ကိစ္စာနိ ကာရိတာနိ စ။
ထေရေန ထိရစိတ္တေန၊ တိကၠဂမ္ဘီရဉာဏိနာ။

၁။ ဖေါ်ပြပါ အဘိဓမ္မတ္ထသရူပမာလာကျမ်း၏ အဖွင့်ကို ဖေါ်ပြပါ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ တပည့် 'တိဝိဒ္ဓကခရခမ္ဘဘဏ္ဍာဂါရိက' အရှင်ဧကာသဲလ္လက အဖွင့် ရေးစီရင်တော်မူခဲ့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၁၃၁၆-ခု (သာသနာသက္ကရာဇ်- ၂၅၀၀) နှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှ စ၍ ၁၃၂၃-ခုနှစ် တပို့တဲ့လဆန်း ၁၂-ရက် အထိ နိုင်ငံတော်အစိုးရ နှင့် ပြည်သူလူထု၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ထေရဝါဒ နိုင်ငံပေါင်းပါဝင် စေလျက် ဆင်ယင် ကျင်းပအပ်သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ သံဂါယနာ မဟာဓမ္မသဘင်ကြီးတွင် ဓာတုကထာ ပါဠိ ဝိသောဓက အဖဲ့ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်, သြဝါဒါစရိယတာဝန်, သံဃနာယက တာဝန်တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့လေသည်။

ဆဋ္ဌသံဂီတိကာလေပိ၊ မြန်မာ့ရဋ္ဌေ ပဝတ္တိတေ။
အနေကဘာရဝါဟီ သော၊ ဇောတေသိ ဇိနသာသနံ။

ထို့ပြင်တပါး တောင်တန်း သာသနာပြုအဖဲ့ သြဝါဒါစရိယတာဝန်, ၁၃၃၁-ခုနှစ်မှ စ၍ မြန်မာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ဝေဠုဝန်နိကာယကြီး၏ ဂဏာ-ဓိပတိသမ္မုတိ သာသနာပိုင် တာဝန် စသည်တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့သည်။

အညသာသနကိစ္စာနိ၊ ဗဟူနိ ပိ သုဇုဒ္ဓိနာ။
ကာရိတာနိ ယတိန္ဒေ၊ စက္ကေ ပရမဒုလ္လဘေ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ဖေါ်ပြပါ ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကြောင့် သာသနာတွင် နေအသင်း လ အလား ထင်ရှား ကျော်စောရကား ၁၃၂၃-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရတို့ လှူဒါန်းသော "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရုပါခိုဝရေနာ ပိ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ ပူဇာဝိဓိသု ကောဝိဒါ။

ဆရာတော်အရှင်တိကွန္ဒန့် အတူ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အလှူခံရရှိသည့် ဆရာတော်များ

ထိုစဉ်က ဖေါ်ပြပါ ပဉ္စသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တိကွန္ဒ မဟာထေရ် နှင့် အတူ ဖြူးမြို့ မြို့ဆောင့် ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင် ဇဝန

မဟာထေရ်၊ အင်းစိန်ခရိုင် တိုက်ကြီးမြို့နယ် ဥတိုရ္ဓာ လမ်းသစ်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင် ဝိသုဒ္ဓမဟာထေရ်၊ ယိုးဒယားပြည် လန်းပန်းမြို့ ဝပ်တမအိုကျောင်း ဆရာတော် အရှင်နေမိန္ဒမဟာထေရ်၊ စဉ်ကူမြို့နယ် ဆည်သည်ရွာ မော်လမြိုင်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ကုသလာဘိဝံသ မဟာထေရ်၊ ကချင်ပြည်နယ် ဟိုပင်မြို့ အရှေ့ကျောင်းကြီး ဆရာတော် အရှင်ကုဝေရ မဟာထေရ်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဣစ္ဆာသယျောင် လောကမုန်ကူတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပညာ မဟာထေရ်၊ ပဲခူးခရိုင် ပြွန်တန်ဆာမြို့ သာသနသောဘဏိကာရုံကျောင်း တိုက် ဆရာတော် အရှင်ဉာဏိန္ဒမဟာထေရ်၊ မအူပင်မြို့ မြို့လယ်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်အာစိဏ္ဏ မဟာထေရ်၊ ရန်ကုန်မြို့ အလယ်တောရကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ရေဝတ မဟာထေရ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဇေယျဝတီကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသမဟာထေရ်၊ အမရပူရမြို့ ဗားကရာတိုက် (မြသိန်းတန်ဆရာတော်) ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဂုတ္တရ မဟာထေရ်၊ စစ်တွေမြို့ ဂြစ်ဘက်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်သောဘိတ မဟာထေရ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားဖြူကျောင်းတိုက် အရှင်ပညာဝံသ မဟာထေရ်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း ကိုလံဘိုမြို့ မာလိဂါဝတ္တ သုဓမ္မာရာမကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်အရိယဝံသ မဟာထေရ်၊ ဝန်းသိုမြို့ ခန္ဓီးစာသင်တိုက် ဆရာတော် အရှင်သုဇန မဟာထေရ်၊ မင်းကွန်း ရတနာဂူကျောင် ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒာသနိ မဟာထေရ်၊ ပုသိမ်မြို့ မြောင်းမြကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မာနန္ဒ မဟာထေရ်၊ မုံရွာခရိုင် မုံရွေးမဟာဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဥတ္တမဇုဒ္ဓိ မဟာထေရ်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရ မဟာထေရ်၊ အမရပူရမြို့ မင်္ဂလာတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ မဟာထေရ်၊ မြောင်းမြမြို့ ဇေယျမေဒနီကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတမဟာထေရ်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း ကိုလံဘိုမြို့ ဝိဇ္ဇောဒယ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ မဟာထေရ်၊ ဓနုဖြူမြို့ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမ ပါဠိတက္ကသိုလ် ဧတောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်စန္ဒရံသီ မဟာထေရ်၊ ရန်ကုန်မြို့ မိုးညင်းဝိပဿနာတိုက်သစ်ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒိယ မဟာထေရ်၊ မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် ရှေဂူပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒိယ မဟာထေရ်၊ ရန်ကုန်မြို့ဗားကရာတိုက် တိလောကာရုံကျောင်း ဆရာတော် အရှင်တိလောက မဟာထေရ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဥယျာဉ်တိုက် စံဝတီကျောင်း ဆရာတော် အရှင်သုဇာတာလင်္ကာရ မဟာထေရ်တို့လည်း အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

အဘိဓမ္မာရဇဋကုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိတော်မူခြင်း, ရတ္တညူ မဟာနာယကဖြစ်ခြင်း, ဂန္ဓိန္ဒရ ဗဟုသစ္စဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း, လောက ဗဟုပကာရဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ကျမ်းစာရေးသားပြုစုခြင်း စသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်သည့် အဘိဓမ္မာရဇဋကုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူခဲ့သည်။

အဘိဓမ္မာရဇ — ဂရုပါဓိဝရေနာပိ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ ထေရံ ထိရေသု သဏ္ဌိတံ။

တပည့် ဒကာ ဒကာမများ ပူဇော်ကြခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဘိဓမ္မာရဇဋကုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူမခံရမီ ၆-လ ၆-ရက်အလို ၁ ၁၃၄၀-ခုနှစ် နယုန်လကုယ် အင်္ဂါနေ့ ၃-နာရီအချိန်တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပဋ္ဌာန်လှ သိမ်ကုန်း ကျောင်းတိုက်တွင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ပူဇော်ကန်တော့ပွဲ ကျင်းပ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ သြဝါဒကို ခံယူကြကုန်၏။

တဖန် အဘိဓမ္မာရဇဋကုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူ၍ ၁၂-ရက်မြောက်ဖြစ်သော ပြာသိုလဆုတ် ၄-ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၁-နာရီအချိန်တွင် ပဋ္ဌာန်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် ဓမ္မာရုံ၌ ပူဇော်ကန်တော့ပွဲကို ခမ်းနားစွာ ကျင်းပ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ တပည့် ရဟန်း၊ သာမဏေများ၊ ဒကာ၊ ဒကာမများတို့က သြဝါဒကို ခံယူကြသည်။ ၎င်းပြင် ယင်းပူဇော်ကန်တော့ပွဲတွင် တိပိဋကဓရမဟာဓမ္မာဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လက ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သံဂီတာ ဂါထာများဖြင့် ရွတ်ဖတ်လျှောက်ထား ပူဇော်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဓေဝံ ဟိ ထေရဿ သိဿာ၊ သမဏာ ဂဟဋ္ဌာပိ စ။
မဟာထေရံ သပူဇေသုံ၊ ပူဇာဘာဇနမုတ္တမံ။

၁။ ၁၃၄၀-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၇-ရက်နေ့တွင် အဘိဓမ္မာရဇဋကုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကုပ်လှကြောင်းကြေညာသည်။

ဘုံတံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း

၁၃၄၀-ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း ၇-ရက်၊ ၁၉၇၉-ခု၊ ဇန်နဝါရီလ၄-ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၇၃၊ ပုဒ်မခွဲ(၁) တွင် အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ ဖော်ပြပါ ပြည်မြို့ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အပါအဝင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုနှင့်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြောင်း ကြေငြာသည်။ ဘုံတံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပွဲကိုမူကား ၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်နေ့ (၁၉၇၉-ခု၊ ဇွန်လ ၉-ရက် စနေနေ့)တွင် သီရိမင်္ဂလာ ကမ္ဘာအေးကုန်း မြို့ဆင့်သံဂါ.ယနာ မဟာပါသာဏ လိုဏ်တော်ကြီးအတွင်း၌ ခမ်းနားစွာ ကျင်းပသည်။ ယင်းအခမ်းအနားသို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မကြွရောက်နိုင်သဖြင့် ၁၃၄၁-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်၊ ၁၉၇၉-ခု၊ ဇွန်လ ၂၄-ရက်နေ့တွင် ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင်ကိုယ်တိုင် ပြည်မြို့သို့ သွားရောက်၍ အောက်ပါအစီအစဉ်အတိုင်း ဆက်ကပ်လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဘုံတံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း မပြုမီနံနက် ၉-နာရီတွင် ပွင့်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တကွ သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီး ဆရာတော် သံဃာတော် ၁၀-ပါးတို့အား ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင်က သက်နှံ့ဒီစုံ၊ ထီး၊ ဘိနပ်များ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည်။ ၎င်းနောက် နံနက် ၉-နာရီခွဲတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တကွ ပင်သံဃာ အပါး၁၀၀- တို့အား ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင်က ဆွမ်းဆက်ကပ် လှူဒါန်းပြီး ဧည့်ပရိသတ်များအား နံနက်စာဖြင့် တည်ခင်း ဧည့်ခံသည်။

၎င်းနောက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပင်သံဃာတော်များ ခြံရံလျက် မော်တော်ယာဉ် အစီး ၆၀-ကျော်ဖြင့် 'ခေတ္တရာ' ပြည်သူ့ခန်းမဆောင်ကြီးသို့ ပင့်ဆောင်ရာတွင် ရွှေဆုံးမှ မြတ်စွယ်တော် စည်တော်အဖွဲ့၊ ထို့နောက် ဌေ ပဒေသာပင်၊ ထို့နောက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီးနင်းလိုက်ပါလာသောကား၊ ထို့နောက်မှ အဆောင်အယောင်ကိုင်အဖွဲ့၊ သံဃာတော်များ၊ ဗဟိုကော်မတီဝင်များ၊ ဝတ်အသင်းများ လိုက်ပါကြပြီး ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ကျောင်းတိုက်မှ မင်းဘူးကျောင်းလမ်း၊ ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ထို့နောက် လမ်းမတော်မှ ပွဲစားတန်းကိုချိုး၍ 'ခေတ္တရာ' ပြည်သူ့ခန်းမဆောင်ကြီးသို့ ပင့်ဆောင်သွားရာ

တွင် လမ်းဘေးဝဲယာတို့မှ မြို့ပေါ်ရှိ ရပ်ကွက်အသီးသီးမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များက ဆရာတော်ကြီးနှင့်တကွ ပင့်သံဃာတော်များအား ပူဇော်ကန်တော့ကြသည်။

နံနက် ၁၁-နာရီတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တကွ ပင့်သံဃာတော်များ၊ ဘိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များ၊ လူထုပရိသတ်များရောက်ရှိ နေရာယူပြီးသည့်အခါ အခမ်းအနားမှူး ပဲခူးတိုင်း သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှူး ဦးသိန်းဆွေက အခမ်းအနား စတင်ကြောင်းကြေငြာပြီး အခမ်းအနားမှူးက ပြည်မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဦးဘလှအား အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ပေးပါရန် ပန်ကြားသည်။ ထို့နောက် ဦးဘလှက အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ကြောင်း အခမ်းအနားဖွင့် စာတမ်းဖြင့် လျှောက်ထားသည်။

ထို့နောက် 'တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက' ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လ ရေးသားပူဇော်သည့် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ဂါထာကို ရှာဘဲရပ် မှ ဆရာကြီး ဦးမြတ်သော်က ရွတ်ဆိုပူဇော်သည်။ ၎င်းနောက် အခမ်းအနားမှူးက ငါးပါးသီလ ချီးမြှင့်ပါရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားရှိ ဧည့်ပရိသတ်အပေါင်းတို့က ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ကြသည်။

ထို့နောက် သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွှန့်က ဇွန်လ ၉-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေရှိ မဟာပါသာဏလိုဏ်ဂူတော်ကြီးတွင် 'အဘိဓမ္မဟာရဇဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါးနှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီး ဆယ်ပါးတို့အား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့ပုံများကို လျှောက်ထားသည်။ ၎င်းနောက် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်အသင်း ကန်တော့ပန်လှာကို အသင်းကိုယ်စား ဦးကျော်သန်းက ဖတ်ကြား တင်လျှောက်သည်။ ဆက်လက်၍ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအုံမောင်က ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထေရပ္ပတ္တိကို ဖတ်ကြား လျှောက်ထားသည်။

၎င်းနောက် ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင်က ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပြီး ပဲခူးတိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းကျော်က ရေစက်သွန်းချ အမျှ ပေးဝေရာ ကြွရောက်လာကြသော ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်အပေါင်းတို့က သာဓု အနုမောဒနာ ခေါ်ဆိုကြသည်။

ထို့နောက် အခမ်းအနားမှူးက ဘုံတမ်းပိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အခမ်းအနား ပြီးဆုံးကြောင်း ကြေငြာပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပဉ္စင်လှသိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်လည် ပင့်ဆောင်ကြသည်။ ထို အချိန်မှာပင် ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင် နှင့် အဖွဲ့သည် အခမ်းအနားမှ ပြန်လည် တွက်ခွာသည်။

'အဘိဓမ္မာရဇဋဂု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှု ပဉ္စင်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တိက္ခ မဟာထေရ် 'ဓမ္မာစရိယ' ပြည်သူ့ ခန်းမဆောင်ကြီးမှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးရာ ကျောင်းပိုင်သို့ ပင့်သံဃာတော်များခြံရံ၍ အခမ်းအနားဖြင့် ပို့ဆောင်ရာတွင် ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ပေါင်းစုံမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များက လမ်းဘေးဝဲယာတို့၌ လူတယ်ဝက္ကများဖြင့် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်ကန်တော့ကြသည်။ သီလရှင် အပါး ၅၀၀-တို့အားလည်း အလှူရှင်များက ပဏ္ဍာဝေများ လှူဘွယ်ပစ္စည်းများ လှူဒါန်းကြသည်။

အဆိုပါ အခမ်းအနားသို့ ပြည်ထဲရေး နှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော [illegible] နှင့် ဦးအုန်းကြည်၊ ဒုတိယ ရဲချုပ် ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး လှတင်၊ [illegible] ပြည်သူ့ကောင်စီ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းသုံးရပ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ [illegible] ပါတီယူနစ် နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း [illegible] များ၊ ရှေ့နေချုပ်ရာ အကြီးအကဲများ ဧဝါပကအဖွဲ့ဝင် လူကြီးများ၊ [illegible]ရေးဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့များ၊ မြို့မိမြို့ဖများ အပါအဝင် ဧည့်ပရိသတ် ၅၀၀၀ ကျော်တို့ စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ တက်ရောက်ကြောင်း သိရသည်။ [1]

ဤသို့ဖြင့် ခမ်းနား စည်ကားစွာ 'အဘိဓမ္မာရဇဋဂု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပွဲသဘင် အခမ်းအနားကို ပြီးပြည့်စုံဆက်ကပ်ခဲ့လေသည်။

ဧဝံ အဘိဓမ္မာရဇ-ဂု၊ နိယျာတနာသဘံ။
သမ္ပာဒေတွာ နိယျာတေ[illegible] ဂုဏ္ဌံ ဥပါဓိ သုမိ။

---

[1] ၁၃၇၁-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၂-ရက် [illegible]နေ့ (၂၅၊ ၆၊ ၇၉) ဗိုလ်တစ်ထောင် သာကီးဟာ ဘသည့် ကျိုကို မှီ၍ ရေးသည်။

တ်ပိဋ္ဌကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ကောသလ္လ
ရေးသားပူဇော်သည့် ၂-ဂါထာ ပါဠိနိဿယ

အဂ္ဂ ဂ္ဂသာသနေ အဂ္ဂ-ပဏ္ဍိတော တံ သိ သိရိမာ။
အဂ္ဂလဒ္ဓေ ဟိ လဒ္ဓါန၊ ပမောဒါမ မဟာရဟံ။

ဘဒန္တေ - ဘုန်းကံသမ္ဘာ ထယ်ဝါလှပြီး အို အရှင်ဘုရား။ တံ-အရှင်မြတ်ဘုရားသည်။ အဂ္ဂ ဂ္ဂသာသနေ- အဂ္ဂပဏ္ဍိတ သဘာဝ တို့ထက်ဆထက်ထောင်ရာ မကသာသည့် မဟာ အဂ္ဂဂ္ဂ အမည်ရသား ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ၌။ သိရိမာ-ဘုန်းကျက်သရေ အထွေထွေ ရှိတော်မူပေထသော။ အဂ္ဂပဏ္ဍိတော-လောကဓာတ် မြေတခွင်တွင် နေအသွင် လတန္ဒန်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်သည်။အသိ-စိုးပိုင်လေရာ မင်းရာဇာတို့ ပူဇာသဘင် ဂေဇက်ဝင် ဖြစ်တော်မူပြီ။ ဟိ- ၁၃ ၂၃-ခုနှစ် အဂ္ဂ-မဟာပဏ္ဍိတ တံဆိပ်ရ၍ သိဿ ဥဿုံ အလုံးစုံတို့၏ ဝမ်းမြောက်ပုံကို ပြဆိုလျှောက်ထား ပါဦးအုံ့။ တံ - အရှင်မြတ်ဘုရားသည်။ မဟာရဟံ- အထက်တန်းစား တကဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျှားနှင့် သာ ထိုက်တန်လှစွာသော။ အဂ္ဂလဒ္ဓေ -အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မြတ်ကို။ လဒ္ဓါန- ဘုန်းကံအလျောက် အချိန်ရောက်၍ ပင့်မြှောက်သမ္ဘာ ရရှိခဲ့ပါသောကြောင့်။ မယံ- ရဟန်း ရှင် လူ ပြည်သူ အစားစား တပည့်အမျှားတို့သည်။ ပမောဒါမ- ပုဏ္ဏာဒုစန်း လပြည့်ဝန်းသို့ ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကြရပါကုန်သည် ဘုရား။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌ - ဂုရုံ လဒ္ဓါန သာသနေ။
သာရိပုတ္တော ဝ ဗုဒ္ဓဿ၊ အဘဝိ အဂ္ဂသာဝကော။

ဘဒန္တေ- အရှင်ဘုရား။ တံ- အရှင် မြတ်ဘုရားသည်။ သာသနေ- ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ၌။ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုံ- သာသနာတွင် ဂုဏ်အင် ဆူးလတ် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မြတ်ကို။ လဒ္ဓါန- ၁၃၄၀- ခုနှစ်တွင် ဘုန်းတော် ကံတော် သမ္ဘာတော် ထက်သန်လှသဖြင့် ကေန္ဒ ရရှိတော်မူလေသောကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဿ - ဂေါတမ မည်တွင် ဘုရားရှင်၏။ အဂ္ဂ-သာဝကော - ပြိုင်သူပေါ် အကျော်အဂ္ဂ သာဝက ဖြစ်တော် မူပေသော။ သာရိပုတ္တော ဝ - လက္ခဏာတော်ရုံ ဌာနန္တရ ဘွဲ့ထူးရ သခင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်မဟာကဲ့သို့။ အဘဝိ- လောက သာသနာ နှစ်ပြောကျက်သရေ လက်လက်ဝေအောင် အထွေထွေဂုဏ်ရောင် စိန်တောင်တရုထည် ဖြစ်တော် မူခဲ့ပါပြီ ဘုရား။

ထေရံ ပူဇေမိ တောယ၊ သာသနဿ သိရိန္ဓရံ။
ပုညေန ဟံ သိရိ ယာမိ၊ နိဿိရိကဓမ္မကွယံ။

အဟံ - ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်ရင်းစစ် ကေန်ဖြစ်သော 'တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက' ဘွဲ့ရသည့် မထေရ် ငါသည်။ တောယ - ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်စဉ် ညွှန်းလတ် အတ္တုပ္ပတ်ဖြင့်။ သာသနသ - အုံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာ သာသနာတော်၏။ သိရိနွဓံ - ကျက်ရေကို ဆောင်တော်မူပေတတ်သော။ ထေရံ - ပဉ္စင်္ဂသိမ်ကုန်း နေတန္ဒုန်း လပမာ ထယ်ဝါတိန်းညီး ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို။ ပူဇေမိ-ညွတ်ပျော်ခင်းမာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏။ ဘုရား။အဟံ - ကောသလ္လမည်သော ခေါ် တပည့်တော်သည်။ ပုညေန - ထေရပ္ပတ္တိ အကျဉ်းစကား ရေးသားပြုစု မြတ်ကောင်းမူကြောင့်။ နိဿိရိကဓမ္မကွယံ - ကျက်သရေရမဆောင် တရားတော်ပေါင်း၏ ကုန်ကြောင်းကုန်ရာ ဖြစ်လှပါသော။ သိရိံ - ကျက်သရေခေတ် အရုပ်ရုပ်တို့ ပပြောက်စုရာ မဟာနေရဗန် မြန်နိုင်ငှာန်သို့။ ယာပိ - မုခ္ဂပသော ကျောက်ရပါစေ သတည်း။

သြဝါဒ မပြတ် ပေးမြဲ သာသနာပြု

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု' ကျေးဇူးရှင် ပဉ္စင်္ဂသိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တိုက်ဝင် သံဃာ,ဂိုဏ်းဝင်သံဃာတော်တို့အားဇနပုဒ် အခါ သင့်သည့်အား လျော်စွာ ဆုံးမသြဝါဒပေးတော်မူ၍ သာသနာပြုတော်မူသည်။ ယင်းသြဝါဒများအနက် မကြာ မကြာ မိန့်ကြားလေ့ရှိသော သြဝါဒမှာ အောက်ပါ ၄-ဝါဆာပါဠိ နှင့် မြန်မာပြန် ဖြစ်သည်။

သြဝါဒတော် ၄-ဝါဆာ နှင့် မြန်မာပြန်

(၁) ဒုလ္လဘံ သာသနံ လောကေ၊ အနုဂ္ဂဟံ ဇိနမာပိတံ။
အနုဋ္ဌ ဟိ အနဂ္ဃသု၊ သဗ္ဗကာလံ ပတိဋ္ဌတိ။

တပည့်တို့-- ဘုရားရှင် သံသနာတော်သည် ရခဲ ကြုံခဲလှသော ဒုလ္လဘ ဖြစ်၏။ ကုဋေကုဋာ ပရေသာအောင် လွန်စွာသည်း အဖိုးကင်းသည်၊ အဖိုးတန်၍ ကျိုးမှုံ့ကာ သာသနာသည် အဖိုးတန်၍ မပျို့ ပွန်သူများ၌သာလျှင် အခါခပ်သိမ်း တည်နိုင်သည်။ ခြသော်ကဲသည် သိဂိုဝ,ရာဟုမှာ ကသ်သကဲ့သို့ကည်း။ တပည့်တို့လည်း အဖိုးတန်၍ အမျိုးမှန်သူများ ခြုံပေါင်း သံကွာ ဂုဏ်ကို မပြတ်ကြိုးစားအပ်သည်။

၁။ ထေရမ္ဗတ္ထိ အကျဉ်းချုပ် နိဂုံးလာ အရှင်ကောသလ္လ၏ ဂါထာပါဠိ နိဿယ ဖြစ်သည်။

(၂) အာပဇ္ဇန္တာ ပိ အာကုလံ၊ အပ္ပဂ္ဂါ နိရယေ မုဂ္ဂါ။
သံသာရတောာ နု မုစ္စန္တိ၊ မဟာဝဋ္ဋ ဘယဋ္ဌိတာ။

တပည့်တို့—သာသနာ့ပြင်ပ အာစာရမျိုးအကျင့်ဆိုးကို ကျင့်ရိုး ရှိကြကုန်သော အဖိုးမတန် မျိုးမမှန်သူတို့သည် ချမ်းသာကင်းစဲ ပါယ်ငရဲ၌ နစ်မြုပ်ကြကုန်လျက် ဘေးအရပ်ရပ် နှိပ်စက်အပ်ကာ ဒုက္ခများစွာ သံသရာမှ မလွတ်နိုင်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ကုလ ဒူသန, အသေသန, မိုစ္ဆာဇီဝ ကို ဦးတည်၍ အာမိသဖြင့် ဖြားယောင်းကာ ရသော ပဏ္ဍိုးလေးပါးကို မြိန်ရှက်စွာ စားသုံးပြီး ဂန္ဓ, ဝိပဿနာ နှစ်ဖြာသော ဓုရကို ဘေးချ၍ သာသနာ့ပြင်ပ အလုပ်မျိုးကို လုပ်နေကြလျှင် အပါယ်နှင့် စာချုပ်ထားပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဘုံကလုံ မဖြစ်ရအောင် အားသစ်ကြရမည်။

(၃) ဆာယာယ နိသီဒိတ္ဝာန၊ သာခံ ဆိန္ဒန္တိ သာမကာ။
သာသနေ နိသီဒိတ္ဝာန၊ မာ သာခံ ပရိဘိန္ဒထ။

တပည့်တို့— အကျင့် ဆိုးစွာ လူယုတ်မာ တို့သည် သစ်ပင်ရိပ်မှာ နားပြီး အကိုင်း အခက်ကို ချိုးဖျက်တတ်ကြသည်။ ဘုရားသာသနာရိပ်၌ ခေါ်းသိပ်ကြသော သင်တို့သည် ကိုင်း, ခက်ပမာ သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့်မြတ်ကို စိတ်ခာတ်မရိုး အကျင့်ဆိုးဖြင့် မချိုးဖျက်မိအောင် သတိဆောင်ကြရမည်။

(၄) ယသ ရက္ခသ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယ္ယ သယေယ္ယဝါ။
နတ္ထာ သာခံ ဘိန္ဒေယ္ယ၊ မိတ္တဒုဗ္ဗော ဟိ ပါပကော။

တပည့်တို့— ဤသို့လျှင် ဒုရိပ်ခိုနေ အခက်ချိုးချိုး ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သူ၏ ကျေးဇူး အထူးမသိ တိတ္ထိအနေ အခြေယွင်းပျက် ဖောက်ဖျက်တတ်သော သူ ဖြစ်၍ လောက, သံသရာ ယုတ်မာ ဆိုးရွား ဒုက္ခများကို ခံစားရပည့် လူပါပများသာ ဖြစ်ကြရပေမည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာ့ကျေးဇူးကို အကူးသိတတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်အောင် ကျင့်ဆောင် ကြရမည်။

ဤသည်လျှင် ပဋ္ဌာန်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒ မိန့်ခွန်းတော် ဤမြှက်ကည်း။

ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခြင်း

ဖေါ်ပြပါ ဂုဏ်အပေါင်းတို့နှင့် ကုံလုံပြည့်ဝတော်မူသော 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပဋ္ဌာန်လှသိမ်ကုန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်တိက္ခမဟာထေရ်သည် သက်တော် ၉၀-နှစ် သိက္ခာတော်

၇၉-ဝါရှိရာ ၁၃၄၂-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၁-ရက်နေ့ နံနက် ၉-နာရီ၊ မိနစ် ၃၀-တွင် ဘဝနတ်ထံ ဝင်စံတော်မူခဲ့လေသည်။

သံဝေဂ ယူရန်

သန္ဓေဇာတိ၊ တဖန်ညို့ရ၊ တြိဘုံသူ၊ အဆူဆူလျှင်၊ လူလူနတ်နတ် မတ်မတ်မားမား၊ ဖြစ်ပြန်မျှားသော်၊ သုံးပါးအရှယ်၊ အလယ် အဆုံး၊ ရှိမြဲထုံးဖြင့်၊ အနှုန်းစဉ်စီ၊ သန္ဓေချိုက၊ နာရီဆင်သင့်၊ အဆင့်ဆင့် လျှင်၊ ရင့်မြဲ ရော်မြဲ၊ တသဲသဲတည့်၊ မစဲ နေ့သ၊ တရွရွလျှင်၊ ခဏ သန္ဓတိ၊ အဂ္ဂိဇရာ၊ နှစ်ဖြာလောင်မီး၊ ရှိန်ရှိန်ငြိုး၍၊ အကြီး, အငယ်၊ အရှယ်ခြားနား၊ အစားစားလျှင်၊ အသွားတွင်တွင်၊ မစဲနှင်၏၊ လေး အင်သေမှု၊ တခုခုလည်း၊ ဗဟု အန္တရာယ်၊ အသွယ်သွယ်နှင့်၊ နိုးနှယ်ရှုံး စည်း၊ တလုံးတည်းလျှင်၊ ကြီးကြီး ငယ်ငယ်၊ အရှယ်မထောက်၊ အချိန် ရောက်က၊ ချုပ်ပျောက်ခန္ဓာ၊ မငြင်းသာသည်၊ ဇရာမရဏ- စွမ်းရည် တည်း။

ပွင့်လှသီမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် ပြည်မြို့ ပွင့်လှသီမ်ကုန်း သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တိကို မဟာ ထေရ်၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်တို့ကား မျှားလှ၏၊ အကျန်ပ် ပြည့်စုံ ကုန် စင်အောင် မဖော်ထုတ်နိုင်ပါ။ ဤ အမြှုတ်မျှ ဖော်ပြအပ်ပြီးသော စကားရပ်ဖြင့် ပင် အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ် လက်စသတ် လိုက်ပါပြီ။

ဘဒန္တတိက္ခဏေရဿ၊ ဂုဏခန္ဓော မဟာ ဟိ ခေါ။
ဣမိဿံ သန္ဒီပနိယံ၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ။

ဂုဏ်လေး (ဂ) သာသနာဝင်

အဘိဓမ္မမဟာဂုဠ္ဠဂုရု ဘဲ့တံဆိပ်တော်ရ
မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဒန်းရွာ
ပဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ကောသလ္လ မဟာထေရ်၏

မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဓိပနီ

အိုသူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဓိပနီ စာတော်ဖတ်....အသင်စာတော်ဖတ်သည် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မမဟာဂုဠ္ဠဂုရု' ဘဲ့တံဆိပ်တော်ရ မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဒန်းရွာ ပဋ္ဌကတ် တိုက်ကျောင်း သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သော စိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

မွန်လူမျိုးများအပြင် ကရင်, ပအို့, မြန်မာ, ရှမ်း စသည့် တိုင်းရင်းသားတို့ ရှင်ပျော်ပျို့ရာ မွန်ပြည်နယ်

မွန်ပြည်နယ်သည် တနင်္သာရီကမ်းမြောင်ဒေသ၏ မြောက်ပိုင်း တပိုင်းလုံး ဖြစ်၏။ ယင်းဒေသသည် ယခင်က တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း ပါဝင်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၄-ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃-ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းအတည်ပြုပြီး တိုင်း နှင့် ပြည်နယ်များ အသစ်တဖန် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသောအခါ မွန်ပြည်နယ် ဟူ၍ ထီးထီးမားမားပေါ်ပေါက် လာလေသည်။ မွန်ပြည်နယ်ကို မြို့နယ် ၁၀- နယ် နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ၄၄၃-အုပ်စုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား၏၊ မြို့နယ်များမှာ မော်လမြိုင်၊ မုဒုံ၊ သံဖြူဇရပ်၊ ကျိုက်မရော၊ ချောင်းဆုံ၊ ရေး၊ ပေါင်၊ ကျိုက်ထို၊ ဘီးလင်း နှင့် သထုံတို့ ဖြစ်သည်။ မွန်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တတိယအကြီးဆုံးဖြစ်သော မော်လမြိုင်မြို့ ဖြစ်သည်၊ မွန်ပြည်နယ် အကျယ်အဝန်းမှာ ၄,၇၄၈-စတုရန်းမိုင် ရှိသည်၊ လူဦးရေမှာ ၁-သန်း ၃-သိန်းကျော် ရှိ၏၊ မွန်လူမျိုးများအပြင် ကရင်, ပအို့, မြန်မာ, ရှမ်း စသည့် တိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်လျက် ရှိကြ၏။

မွန်ဝှယပဒေသော နာမ၊ ဝိသာလော ဝိတ္ထိန္နော ဟိ ဒေါ။
မွန်ပဘုတိ နာနာဇနာ၊ ဝသိံသု တတ္ထ ဘူမိယံ။

ချောင်းဆုံမြို့ နှင့် ချောင်းဆုံမြို့နယ်

ချောင်းဆုံမြို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်း မွန်ပြည်နယ် အတွင်းတွင် ပါဝင် ထင်ရှားသည့် ဘီလူးကျွန်း တကျွန်းလုံး အပါအဝင် ဖြစ်သော

မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဓန်းရွာ ပဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္လ အား
ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင် က
အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပုံ။

ချောင်းဆုံမြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်ရာလည်း ဖြစ်၏၊ ရှေး အခါက စည်ကားလှသော ရွာတန်းရှည်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ချောင်းဆုံမြို့၌ ပါတီ ကောင်စီ ရုံးကြီးများ, ရဲဌာနခွဲ, စာပို့တိုက်, ဆေးရုံ, စျေးနှင့် နိုင်ငံတော် အထက်တန်းကျောင်းကြီးများလည်း ရှိ၏၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ဦးခိုက်ရာ စေတီပုထိုးများ, ရဟန်းသံဃာတော်တို့ သီတင်းသုံးရာ ကျောင်းတိုက်များလည်း ရှိသည်၊ ချောင်းဆုံမြို့၌ ကန်အလယ်တွင် တင်တယ်စွာ တည်ရှိသော ရေသိမ်လည်း ရှိ၏၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်သည်လည်း ကျယ်ဝန်းသည်၊ စတုရန်းမိုင် ၂၄၅၅-ဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးသော ဧရိယာမှာ စတုရန်း မိုင် ၁၉၀- သာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မြေသြဇာ ထက်သန် ကောင်းမွန်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကောင်းဆုံး ဆန်စပါး ထွက်ရာ မြို့နယ် ဖြစ်၏၊ အအေး ၊အပူလည်း ညီမျှ၍ ရာသီဥတုလည်း ကောင်းမွန်သည်။

ချောင်းဆုံတိ သုဒေသော နာမ၊ နာနာဇနေဟိ သေဝိတော။
သြဇဝါ၀ညသမ္ပန္နော၊ သမသီတဥဏှော အဟု။

ထူးခြားသော ချောင်းဆုံမြို့နယ်

ဖော်ပြပါ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၌ အခြား‘ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ’ ဘုံတံဆိပ်တော်ရှိ ဆရာတော်ကြီးများ ပေါ်ထွန်းဘူးသည်။

“ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ” ဘုံတံဆိပ်တော်ရှိ မေဝ်လမြို့ငြိုမြို့ ပန်းဘဲတန်းမင်းကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ‘ အရှင်ပဏ္ဍိစ္စ ’ မဟာထေရ်သည် ချောင်းဆုံမြို့နယ် ကလဒိုးရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

“ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ” ဘုံတံဆိပ်တော်ရှိ ‘ ဦးသီလဝန္တ ’ သည်လည်း ချောင်းဆုံမြို့နယ် ကိုးနက်ကျေးရွာ၌ ကြီးပွား သာသနာ ပြုတော်မူသည့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။

၁၃၁၂-ခုနှစ်က “ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ” ဘုံတံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိပြီး ယခု တဖန် ၁၃၄၀-ခုနှစ်တွင် “ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ” ဘုံတံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည့် ဆရာတော် ‘ အရှင်ကောသလ္လ မဟာထေရ် ’ သည်လည်း ချောင်းဆုံမြို့နယ် ဇာတိ ဖြစ်လေရာ ချောင်းဆုံ နယ်ကား မွန်ပြည်နယ်၌ ထူးခြားသည့် နယ်ပယ် ဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။

မုဒ္ဒန်းရွာကြီး

မုဒ္ဒန်းရွာကြီးကား ချောင်းဆုံမြို့နယ်တွင် ထင်ရှားသော ရွာကြီး ဖြစ်သည်။ ပါတီ, ကောင်စီရုံး, ဆေးပေးဌာန, အိမ်စျေးဆိုင်များ, နိုင်ငံတော် အစိုးရ

မူလတန်းကျောင်း, အလယ်တန်းကျောင်း, ပဋ္ဌကတ်ကျောင်းတို့က် အတွင်းရှိ အစိုးရအလက်တန်းကျောင်းကြီး စသည်တို့ဖြင့် စည်ကားသည့် ရွာကြီးတရွာ ဖြစ်သည်။ ရွာကြီးဟု ဆိုသော်လည်း မြို့ငယ် တမြို့ဟု အသိအမှတ်ပြု ခေါ် ၀ေါ် သမုတ်ပညတ်ထိုက်သော ရွာကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။

ချောင်းဆုံပုရပဒေသမှ၊ မုဒ္ဒန်းတီ ဝိချောတော ဘဝိ။
မဟာ၀ါပေါ သံ၀သထော၊ နာနာဇနနိသေ၀ိတော။

ကျောင်းဒါယကာ ဦးသာအေး, ကျောင်း ဒါယိကာမ ဒေါ်စစ်

ဖော်ပြပါ တင့်တယ် ပုံးစီး မုဒ္ဒန်းရွာကြီးဌ် ဒါန - စသည် ပါရမီကို ကြာရှည်ဆည်းပူး ဂုဏ်ရောင်မြူးသည့် ကျောင်း ဒါယကာကြီး ဦးသာအေး နှင့် ကျောင်း ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်စစ်တို့သည် လူတို့ ဘာသာဘာ၀ သမ္မာ အာဇီ၀မှုဖြင့် အသက်မွေး နေထိုင် ကြကုန်၏။

ဦးသာအေး ဃရသာမိ စ၊ ဒေါ်စစ်တီ ဃရသာမိနီ။
သမ္မာ တေ အာဇီ၀ေ၀ နေ၀၊ ဥဘော ၀ေ ဇီ၀နံ ကရုံ။

ထူးမြတ်စွာလှ သီတင်းကျွတ်လ

တူရာသီ သီတင်းကျွတ်လ သည်ကား ထူးခြားသည့် လမျှား ဥက္ကဋ္ဌ လမြတ် ဖြစ်၏။ ဘုရားမြတ်စွာသည် တာ၀တိ$^{\bullet}$သာ နတ်ပြည်မှ မယ်တော် နတ်သား အမှူးထား၍ ၀ကြာ၀ဋ္ဌာ တိုက်တသောင်းမှ ရောက်လာ ခညောင်း နတ်ဗြဟ္မာ ပေါ်ခင်း ကုဋေရှစ်ဆယ်တို့အား အဘိ၀မှာ ၇-ကျမ်း တရားအမြှုက်ကို တိုက် ကျေးတော်မူပြီး မြ, ရှေ, ငွေ လျမ်းသည့် စောင်းတန်းသုံးသွယ်ဖြင့် လူရပ် နယ်ခွင် ဆင်း ကြွတော်မူခဲ့သည်ကို အာရုံပြု၍ မီးစောင်းတန်း, မီးမြင့်မိုရ် စသည် ညှိထွန်း၍ ဘုရားဇီနော်အား ပူဇော်ရာ လလည်း ဖြစ်၏။

ယင်း သီတင်းကျွတ်လရာသီမှာ ကြာဖြူ, ကြာနီ, ကြာညို, ကြာပုဏ္ဍရိက်, ကြာပဒုမာ ငါးဖြာသော ကြာမျိုးတို့ ကားကားစွင့်စွင့် ပွင့်ကုန်၏။ ရဟန်း သာမဏေတို့ လ ပြည့်ကျော် ၁-ရက်မှ စ၍ ၀ါကျွတ်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဆရာ သမား သက်တော် ၀ါတော်ကြီး ထေရမြောက်ပြီး ဆရာတော်, သံဃာတော် ကြီးတို့အား ပူဇော် ကန်တော့ရာ လလည်း ဖြစ်၏။

ဖော်ပြပါ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့မှာ ရဟန်းတော်များ မဟာပ၀ါရဏာ ပွဲကြီးကို ကျင်းပတော် မူမြဲ ဖြစ်၏။ ရဟန်းသံဃာတော်မြတ်တို့ မဟာပ၀ါ-ရဏာပြုပြီး ဟိုဟို ဒီဒီ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ကွန်ချီ ကြွမြန်းရာ လလည်း ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါ သီတင်းကျွတ်လနှင့် စပ်၍ အောက်ပါ ဆယ့်နှစ်ရာသီဖွဲ့ဂါထာ များကို မှတ်သားရာ၏။

ဝဿိကေ အဿယုဇမ္မိ၊ ဝိကသန္တိ အနေကဓာ။
ပဒုမာဒိဒကဇာနိ၊ ပုပ္ဖာနိ မနုညာနိ ဝါ။
မဟာပဒီပ ပန္တိဟိ၊ သကလ မြန်မာ့ဘူတလေ။
ပူဇေန္တိ လောကဂုနာထံ၊ သာဓေဝေါ သောဝဏ္ဏာ ဇနာ။
တပေါဓနာ ဝိစရန္တိ၊ ဝဿံ ဝုဋ္ဌာ ဒိသောဒိသံ။
သာဓေဝေါ ဒါန သောဏ္ဍာ စ၊ သီတာယန္တိ သုခန္တိ စ။[1]

သူတော် ဦးမင်းကလည်း သီတင်းကျွတ်လနှင့် စပ်၍ -

ကြာ ငါးမည် ကြိုင်သင်းလို၊ လုံ့ဝင်းတဲ့ ပြောင်ထိန်။
ရွှေနန်းတောင်တော်ဦးမှာ၊ ကွန်မြူးမြင့်မိုရ်မီး ညီးတဲ့ခါချိန်။
ရှိဦးငယ်နှိမ်၊ သုံးကြိမ်ရိုပျောင်း။
သက္ကစ္စာဂ ါရဝါနှင့်၊ စဉ်အလာ ပူဇော်ပွဲကို၊ နွဲ့ကြပေတောင်း။[2]

ဟူ၍ သဖြန်ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့ဆို ချီးမွမ်းခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" မုဒ္ဓန်းဆရာတော် ဘုရားကြီး လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဓန်းရွာ ခမည်းတော် ကျောင်းဒါယကာ ဦးသာအေး, မယ်တော် ဒေါ်စစ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇-ခုနှစ် ထူးမြတ်သည့် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့ တနင်းလာနေ့ နံနက်အချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့ လေသည်။

သုဒ္ဓရေ မာသသေဋ္ဌမ္မိ၊ သုဒ္ဓရေ ဒိဝသေ ဟိ ဝေ။
သုဒ္ဓရေ သမယေ သော၊ ဝိဇာယိ ပုရိသုတ္တမော၊

ဆရာတော်နာမည် မောင်ဌေပန်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ သူငယ်၏ နာမည်မှာ မောင်ဌေပန်း ဖြစ်သည်။ ဦးသာအေး, ဒေါ်စစ်တို့ဌ သား ၅-ယောက် သမီး ၄-ယောက်ထွန်းကားခဲ့ ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် သားဦးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ သားဦးဖြစ်သည့်ပြင် ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ ကြံအင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံလေရာ မိဖ ဥာတိတို့က

၁။ ဆယ့်နှစ်လရာသီဖွဲ့ ပါဠိနိဿယကျမ်း၊ ၁၉-၂၀- ၂၁-ဂါထာများ။
၂။ ဆယ့်နှစ်လရာသီဖွဲ့ ပေါင်းချုပ်၊ နှာ-၉၀။

ဝမ်းမြောက် ပျော်ရွှင်စွာ မောင်ငွေပန်း ဟူ၍ နေ့သင့် နံ့သင့် မှည့်ခေါ် ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မောင်ငွေပန်းဣတိ ကန္တမ္ပိ၊ ကိတ္တေသုံ အဘိဓာနကံ။
ဘာဝမ္ပိ တေ စ သန္ဓာယ၊ မာတာပိတာဒိဘာတယော။

ပညာသင်ကြားစေကြခြင်း

" လက်ဦးဆရာ မည်ထိုက်စွာ မာတာပိတာ မိ နှင့် ဖ "ဟူသည်နှင့် အညီ အဖဖြစ်သူ ဦးသာအေးနှင့် မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်စစ်တိုသည် မိမိရင်သွေး သားကလေး ငမောင်ငွေပန်းအား နမော တဿ ဘုရားရှိခိုး, သြကာသ ဘုရားရှိခိုး စ်သည်မျှားကို ရှေးဦးစွာ သင်ကြားပေးကြပြီး ၇-နှစ် သား အရွယ်တွင် မုဒ္ဒန်းရွာ ကျောင်းဟောင်း ပဌမ ဆရာတော် အရှင်တေဇဝန္တထံ အပ်နှံ ညောသင်ကြားစေကြကုန်၏။

အတ္တနာ သိက္ခာပေတ္တာန၊ ဗျတ္တံ ထေရကိုရံ ဥဘော။
ပရိဝေဏော နိယျာတေတ္တာ၊ ပစ္ဆာ သိက္ခာပယုံ ဟိ ခေါ။

ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏမဟာထေရ်

မုဒ္ဒန်းရွာ ကျောင်းဟောင်း၌ ဒုတိယမြောက် ဆက်ခံ အုပ်ချုပ် သာသနာပြုတော်မူသောမထေရ်မြတ်ကား ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏ ဖြစ်သည်။ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏကား—

" ရဟန်းကိစ္စ နှစ်မူရ၌ လုံ့လအားသည်း ဟိတ် ဟန်နည်း၍ ပစ္စည်းမသို စိတ်မတို ခင်ပျို ကြီးပွား ကြောင်း "

ဟူသည်နှင့် အညီ ပရိယတ်, ပဋိပတ် ဓုရ ၂-ရပ်ကို အပတ်တကုတ် အားထုတ်သည့်အပြင် လုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ဟိတ်ဟန်နည်းပါးခြင်း, ပစ္စည်းမသိုခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ရပ်ရွာ၌ ကြီးပွား တိုးတက်အောင်မြင်မှု ရှိနေသည့် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဖြစ်သည်။

ဘဒန္တသုဝဏ္ဏောနာမ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသာသနေ။
ဓုရေ သော ဥယျုတ္တော ဟုတ္တာ၊ သမ္မုဒ္ဓ သာသနန္ဓရော။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ သာမဏေဝတ်ပြီ

ဆရာတော်လောင်းလျှာ မောင်ငွေပန်းသည် ၁၀-နှစ် အရွယ် ရှိရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၈-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့တွင် ခမည်း

တော်, မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ဖေါ်ပြပါ မုဒ္ဓန်းကျောင်းဟောင်း ဒုတိယမြောက် အာရုတော် အရှင်သုဝဏ္ဏ မဟာထေရ်၏ စက်ရိပ်ဝယ် သာဝိတ္ထိ အဖွဲ့ နှစ်ဆယ်, လေးသွယ် စလွယ်သိုင်းခြုံ မဟာသရဏဂုံနှင့် တက္ခ ဆယ်ပုံ သီလ နိစ္စမြဲထွေ သာမဏေဘုံရောက် ချီးမြှောက်တော်မူချက်အရ ရခဲလှပေ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ဘော်မူခဲ့လေသည်၊ သာမဏေဘွဲ့ ရှင်ဂုဏ ဖြစ်လေသည်။

ဥပဇ္ဈာ် သော ကရိတ္ဝာန၊ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏံ ဝိဒုံ။
အလဘိ သာမဏေရတံ၊ ဒုလ္လဘံ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

သာမဏေသိက္ခာ လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရှင်ဂုဏသည်—

" ဒသသီ ဆယ်ပါး ဘုရားမှာပါ၌၊ ရှင်ကျင့်ဝတ်ကို
စောင့်ကြပ်မြဲထွေ ညီလှစေ "ဟူသော ဆုံးမစာနှင့် အညီ ရှေးရှေး ဘဝအနန္တက ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီသမ္ဘာရကြောင့် ရရှိခဲ့သော သာမဏေအဖြစ်ကို လွန်စွာချစ်မြတ်နိုး တန်ဘိုးထားကာ ဆယ်ဖြာသောသီလကို လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်းနေထိုင်တော်မူ၍ ဘုရားရှင် ရှေစိတ်တော်ကို နှစ်သိမ့်စေတော်မူခဲ့လေသည်။

သိက္ခာ သုပရိပူရေတ္ဝာ ဒုလ္လဘော ဇိနသာသနေ။
ဓုရံ သော ဓာရယိတ္ဝာန၊ သမ္မုဒ္ဓစိတ္တတောသယိ။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိတော်မူခြင်း

သက်တော် ၂၀–ပြည့်မြောက်ရာ ၁၂၆၇-ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁၅-ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် ကညောက်ကျေးရွာ ဇကျောင်ကြီးကျောင်း ခဏ္ဍသီမ်တော်၌ ကညောက်ကျေးရွာ ကျောင်ကြီးကျောင်းဂိုဏ်အုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဥပသမ္ပဒတော် မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ဂဏိနံ ဂဏပုဂ္ဂံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘိ ဓီရော၊ သုခီရဇိနသာသနေ။

အရှင်သီလဝန္တ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာထေရ်စသူတို့ ကမ္ဘဝါဖတ် ချီးမြှောက်ကြ

ယင်းသို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မာရဒ္ဓဂုရုလောင်းလျှာ အရှင်ကောသလ္လ မဟာထေရ် ရဟန်းခံစဉ်က ရွာလွတ်ကျောင်းကြီးဆရာတော်,

မုနိုင်းကျောင်း ဆရာတော်,ဘိုးနက်ကျေးရွာ ရာမည ကျောင်းတိုက် ဦးသီလဝန္တ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) ဆရာတော် အစ ရှိသော ဂေရ်ကျော်မဟတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ ဆယ်ရပ်သော ဗျည္ဇနဗုဒ္ဓိ စောင်းကြီးကိုညှိသကဲ့သို့ ထိမိမှန်ကန် ကရိုဏ်း နှင့် ပယတ်, ဌာန်တို့ကို မလွန် မယုတ်ရအောင် ကမ္မဝါစာ ဖတ်ရွက် ချီးမြှောက်တော်မူကြကုန်၏။

တဒါ ဟိ ဝိနယာ စာရ - ယုတ္တာ သပ္ပညေ ကောဝိဒါ။
ထေရကုံ်ရံ အနုဂ္ဂဟုံ၊ ထေရာ ထိရေသု သဏ္ဌိတာ။

ရှင်ဂုဏ မှ အရှင်ကောသလ္လ

ဥပဇ္ဈာယ် ဂိုဏ်းအုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရဟန်းခံ အပြီး သြဝါဒ, အနုသာသနီများ မြှက်ကြားတော်မူ၍ ဦးပဋ္ဌင်းသစ် မင်းဘွဲ့ နဂိုက ဂုဏကို ကောသလ္လ လို့ ပြောင်းလိုက်ကြစို့၊ ကောသလ္လ ဆိုတဲ့ ဘွဲ့ဟာ ကောင်းပါတယ်၊ဦးပဋ္ဌင်းရဲ့ ကိုယ် အမူရာ, နှုတ် အမူရာနဲ့လဲ ကိုက်ညီတယ်၊ မင်းဘွဲ့ကို ကောသလ္လဟု မှတ်ပေတော့ ဟူ၍ သိမ်ဒေတဋ္ဌင်းရှိ သံဃာပေါရယ် မျှားအလယ် တွင် မူလ ဂုဏဟူသော နာမည်ကို ပယ်ဖျောက်၍ အရှင်ကောသလ္လ ဟူသော ဘွဲ့ကို ချီးမြှင့် မှည့်ခေါ်တော်မူလေသည်။

မူလနာမံ အပနေတ္ဝာ၊ ကောသလ္လနာမ မဂ္ဂဟီ။
ဥပဇ္ဈာယော ထေရသေဋ္ဌော၊ သေဋ္ဌတ္တံ ဣစ္ဆန္တော သုဓီ။

စာပေပရိယတ္တိ ဆည်းပူး သင်ကြားတော်မူခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ငယ်စဉ်က စ၍ မုဒ္ဓန်းရွာ ကျောင်းဟောင်း ပဌမ ဆရာတော် အရှင်တေဇဝန္တ မဟာထေရ်, ဒုတိယ ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏ မဟာထေရ်, ဇာသပြင် ရွာမကျောင်းကြီး စာချ ဆရာတော် အရှင်တေဇဝန္တ, ဘီလူးကျွန်း ဘိုးနက်ကျေးရွာ ရာမည ကျောင်းတိုက် (ယခုအခေါ် တိုက်ကျောင်း) အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ဘေဇဝန္တ တို့ အာသံဌ် သဒ္ဒါ, သင်ဂြိုဟ်, ဋီကာကျော်, ရူပသိဒ္ဓိ, ကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ စသည်တို့မှ စ၍ ပိဋကတ်အခြေခံ ကျမ်းစာများကို—

"ညီညာစကြ၊ ဆုံးမနာယူ၊ လာမူကြို့ဆည်း၊ ထံနီးလုပ်ကျွေး၊ သင်တွေးအံ့ရှတ်၊ တပည့်ဝတ်၊ မခွတ် ငါးခုသာ" ဟူသည်နှင့် အညီ တပည့်ဝတ် ၅-ပါး လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်း ပြုစုကာ သင်ယူခဲ့လေသည်။

တေဇဝန္တာဒိသေရာနံ၊ သန္တိကေ ထိရသိလိနံ။
သိက္ခိတဗ္ဗေ သ သိက္ခိတ္ဝာ၊ တေသု ဒကွော ဝိဒူ အဟု။

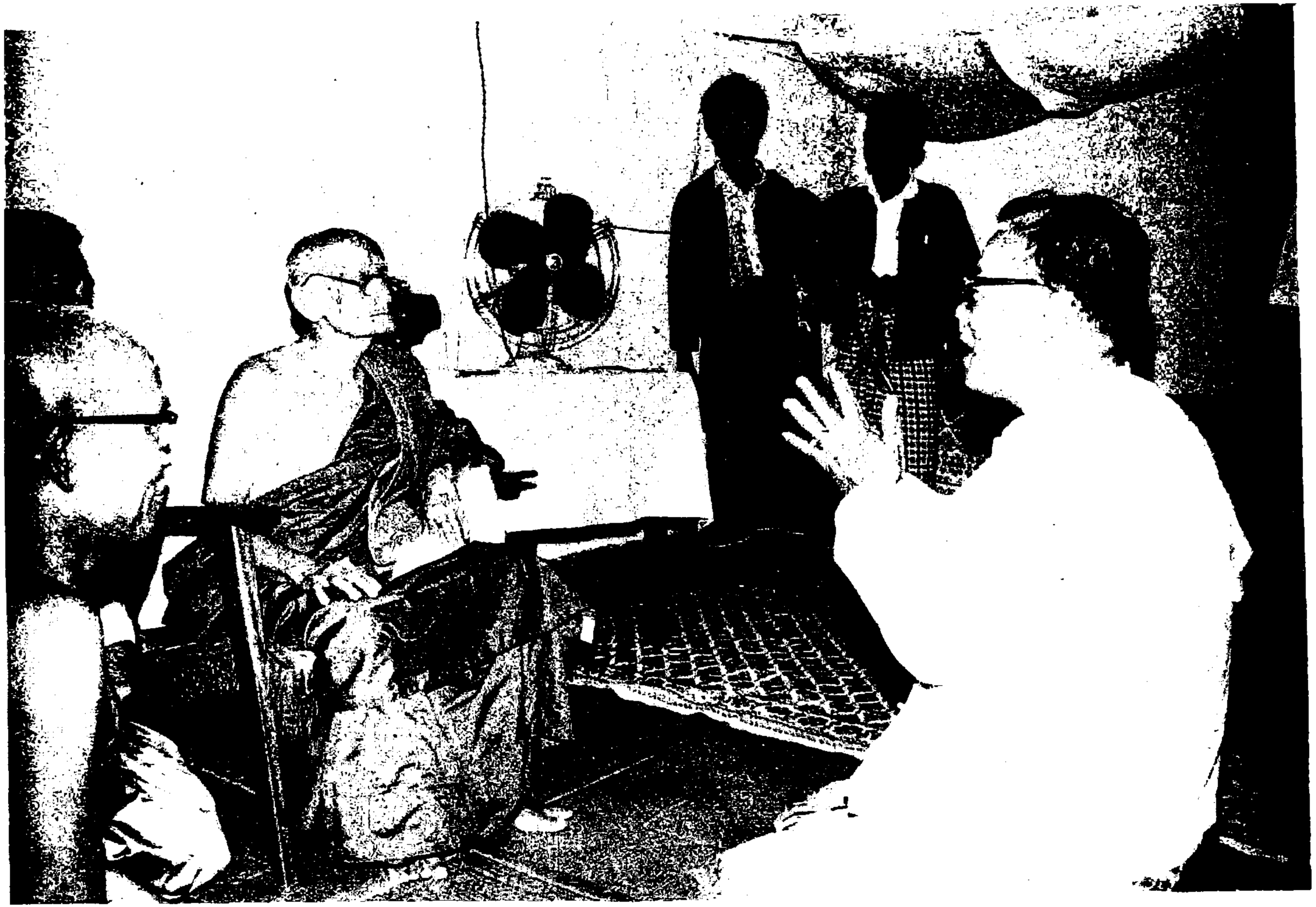

အဘိဝံသမဟာရဋ္ဌဂုရု မှုဇွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အား
ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်လွင် ဖူးမြင်နေပုံ။

ဂဏန်းသင်္ချာများကို သင်ယူတော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်ကပင် ဂဏန်းဖြင့် ရေတွက်ခြင်းပညာ ဟူသော ဂဏန်းသင်္ချာကိုလည်း ငယ်စဉ်ကပင် ဝါသနာ ထုံသည်၊ သို့ဖြစ်၍ အသက် အရွယ် နုနယ်ငယ်လျစဉ်က မူလဆရာ ဖြစ်သော မုဇ္ဈိမ်းရွာ ကျောင်းဟောင်း ပဌမ ဆရာတော် အရှင်တေဇဝန္တမဟာထေရ်ထံ၌ ရှေးဟောင်း ဂဏန်းသင်္ချာ အတတ် သင်္ချာဗေဒကိုလည်း သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ဗေဒဝိဇ္ဇာ, နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာကိုလည်း သင်ယူ

ရင်းပြင် မူလဆရာရင်း အရှင်တေဇဝန္တ ထံ၌ပင် သင်္ကြန်တွက်နည်း, ဇာတာ ဖွဲ့နည်း အစရှိသော ဗေဒဝိဇ္ဇာအတတ် နှင့် ရှေးသူဟောင်းတို့ အာကာသ လောကကို စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြသည်နှင့် တူစွာ ဆရာတော်လောင်းလျာလည်း အာကာသလောကကို စိတ်ဝင်စားသဖြင့် နေ, လ, နက္ခတ်, ဂြိုဟ် တို့၏ အကြောင်း သိဖွယ်အတတ် နက္ခတ္တဗေဒ နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာ ကိုလည်း သင်ယူတော် မူခဲ့သည်။

သင်္ချာဗေဒဠ ဝေဒေ စ၊ သုနက္ခတ္တ ဝိဇ္ဇမ္ပိ စ။
သန္တိကေ တေဇဝန္တဿ၊ ဥဂ္ဂဏှိ ဥဂ္ဂဟေ ဝိဒူ။

ဆရာတော်လောင်းလျာကား—

ဝိဇ္ဇာ ဒဒါတိ ဝိနယံ၊ ဝိနယာ ယာတိ ပတ္တတံ။
ပတ္တတ္တာ ဓနံ ပပေါတိ၊ ဓနာ ဓမ္မံ တတော သုခံ။ [၁]

ဟူသည့် နီတိအား လျှော်စွာ တတ်သင့် တတ်ရာ အတတ်ပညာက သွန်သင်မှု သြဝါဒပညာကို ပေးနိုင်ကြောင်း၊ သိထားသည့် သြဝါဒ အသိပညာကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကောင်းမြတ်ဖွယ်ရာသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ အသက် မွေးဝမ်းကြောင်း ကောင်းမြတ်ဖွယ်ရာမှ ကျက်သရေ စည်းစိမ် မြင့်မား တိုး တက်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ကျက်သရေစည်းစိမ် မြင့်မားပါမှ သုစရိုတ မြတ်မမှန့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ သုစရိုတမြတ်ဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံ ကုံလုံမှ မဟာသုခ အမတကြင့်နှင်း နန်းနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း ကောင်းစွာ မဟောက် သဘောပေါက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ပါဠိဂါထာ စီကုံးနည်း စသည်ကို သင်ယူခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ဥဏ္ဏကောင်းသည်၊ ဥဏ္ဏထက်သည်၊ အရိပ်ပြ အကောင်ထင်သည် တတ်ချင်တာတွေ့ မျှားနေသည်၊ ဂါထာ အစီအကုံးလည်း

၁။ ကဝိဒပ္ပဏနီတိ၊ ၂၀-ဂါထာ။

အလ္ဒန် ဝါသနာပါသည်။ " ဆန္ဒောနိဒါနံ ဂါထာနံ " ၁ ဂါထာတို့စသား ဆန်းများသည် အဖွဲ့ဗန္ဓ ဂါထာတို့ရဲ့ အကြောင်း ဟူသော ဘုရားမြတ်စွာ စကားတော် ဝါစာကို သဘောပေါက်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဆန်းကျမ်းကိုလည်း ဝိရိယပုဗ္ဗင်ဖြင့် သင်ယူတော် မူခဲ့သည် " သာဟိစ္စရဟိတော ပဏ္ဍိ " အလင်္ကာ ကျမ်း ကဗျာကျမ်းတွေ မတတ်လျှင် သူတို့နှင့် တူသည်ကို သဘောပေါက်သဖြင့် သူ့ဆွေနဲ့ တူမှာကို ကြောက်အား ပိုမိုတော်မူလှသည်၊ သို့ဖြစ်၍ အလင်္ကာကျမ်း ကိုလည်း ဖက်ကမ်းပေါက်ရောက် တတ်မြောက်အောင် သင်ယူပြီး တဆက်ထည်း လက်တွေ့ ပါဠိဂါထာ ကဗျာဖွဲ့နည်းကို အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်သီလဝန္တမဟာထေရ်အထံ၌ သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်၊ ၎င်းပြင် ရှေးဟောင်းမှန်ကဗျာတေးဖွဲ့နည်း, မြန်မာရတု, ရကန်, တေးထပ်, သဖြန် ရေးနည်းစသည်တို့ကိုလည်း သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ တေဇဝန္တသ၊ ကာဗျဗန္ဓ ဉာယမ္ပိ စ။
ဥဂ္ဂဏှိတ္ဝာ ထေရကုရော၊ တေသု ဝိသာရဒေါ အဟု။

ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, ကျမ်းကြီးများကို သင်ယူတော်မူခြင်း

ပဏ္ဍိတော သုတသမ္ပန္နော၊ ယတ္ထ အတ္ထိတိ စေ သုတော။
မဟုဿာဟေန တံ ဌာနံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ သုတေသိနာ။ ၂

ယတ္ထ—အကြင်အရပ်၌။သုတသမ္ပန္နော- အတော်အကြုံ ဗဟုသုတနှင့် ကုံလုံ လောက်ငပြည့်ဝသော။ ပဏ္ဍိတော -ပညာရှိ ကဝိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ တိ - ရှိ၏ဟူ၍။ စေ သုတော-အကယ်၍ကြားသိအံ့။ ဝေံသတိ - ဤသို့ပညာရှိ ကဝိမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ ဟူ၍ ကြားပါမူ။ တံ ဌာနံ— ထိုဥာဏ်ကျယ်နှံ့သိ ပညာရှိ ကဝိပုဂ္ဂိုလ် ရှိရာအရပ်သို့။သုတေသိနာ--သုကပ္ပားစီ ရှာမိုးလိုလား အမျိုးကောင်းသားသည်။ မဟုဿာဟေန - သည်းထန်ပြင်းပြ ဝိရိယဖြင့်။ ဂန္ဓဗ္ဗံ - မုချဆတ်ဆတ် သွားရောက် သင်ယူအပ်သည်သာ။ ဟူသည်နှင့် အဋ္ဌ-

ရဟန်းဖြစ်စ သက်တော် ၂၁-နှစ်အရွယ်တော်ခေတ်၌သာ တည်ရှိသော ရဟန်းတော် အရှင်ကောသလ္လသည် ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကစံ ရွှေကျင်နိုကာယ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက် တိုက်အုပ်ဆရာတော်၏ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွား စွမ်းပကား အ ကြောင်း၊ တောင်လုံးပြန် သုံးထပ်ကျောင်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နာယက ဆရာ တော် အရှင်ဂန္ဓမာ၏ စာပေတတ်မြောက်ကြောင်း၊ လယ်တီ အရှင်ရာဇိန္ဒ၏ စာပေနိုင်နင်းကြောင်း၊ လယ်တီ အရှင်ပဏ္ဍိတ ဉာဏစက်ချိန်ဝရဇိန်အကြောင်း

၁။ သံ၊ ၁၊ ၃၆။
၂။ ကဝိဒပ္ပဏနိတိ။ ၈၃- ဂါထာ၊

တို့ကို ကောင်းကောင်းကြီး ကြားသိရသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ဆရာတော်များထံ သွားလိုစိတ်တွေ့ မရပ်မနား တဖွားဖွား ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်နေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ငယ်ဆရာရင်းများကို လျှောက်ထားပြီး ဖော်မြပါ ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကစံ ရွှေကျင်နိုကာယပရိယတ္တိတိုက်အုပ် ဆရာတော် နှင့် ပုဇွန် တောင် တောင်လုံးပြန်တိုက် သုံးထပ်ကျောင်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နာယက ဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာ, လယ်တီ အရှင်ရာဇိန္ဒ, လယ်တီ အရှင်ပဏ္ဍိတတို့ ထံတွင် သက်တော် ၂၁ - မှ စ၍ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းများကို ကြိုးပမ်း အားသစ် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ကျိုက္ကစံ ထေရသေဋ္ဌဿ၊ ဂန္ဓမာယတိနော ပိ စ။
ရာဇိန္ဒ ပဏ္ဍိတာနမ္ပိ၊ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိ သုဓီ။

ပိဋကတ်ကျမ်းအဆုဆုဌ် သရဖူဆောင်း တက်မြောက်ပြီ

ယင်းသို့ဖြင့် မနားမနေ တအားဖွေ၍ သင်ယူတော်မူခြင်းကြောင့် အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်ကောသလ္ဿ သည် ပိဋကတ် ၃-ပုံ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ဥဿုံ အလုံးစုံသော ကျမ်း အဆုဆုဌ် သရဖူဆောင်း တတ်မြောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဝိရိယံ ပုဗ္ဗင်္ဂံ ကတ္ဝာ၊ ကောသလ္လော ကုသလေ ရတော။
သိက္ခိတ္ဝာ နေကဂန္ထေသု၊ ပါရဂူ ကုသလော ဝိဒူ ဝါ။

ဘိုးနက်ကျေးရွာ၌ သီတင်းသုံး စာချခဲ့

ထိုခေတ်က ဘီလူးကျွန်း ဘိုးနက်ကျေးရွာ ရာမညကျောင်းတိုက်ကြီးကား စာသင်သား ရဟန်း, သမဏေ များစွာတို့၏ သက်နိုးရောင် ပြောင်ပြောင် ဝင်းလင်းထိန်နေသည်၊ ရဟန်း, သာမဏေတို့၏ ဝတ်ရုံခြင်း ကေ့ခြင်း, ဆန့်ခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်သော လေတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်တိုက်ခက်ရာလည်းဖြစ်၏၊ ရာပညကျောင်းတိုက်မှာ မြို့ကြီးများ၌ စာသင်တိုက် တမျှ ဖြစ်၏။

ရာမညအာရာမော သော ဟိ၊ ဘိုးနက်ဂါမေ မနောရမေ။
ဣသိဝါတပရိဝါတော၊ ကာသာဝပဋော တော ဟိ ခေါ။

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ဘီလူးကျွန်း ဘိုးနက်ရွာ ရာမညကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သာမဏေ ၁၀-နှစ်သား အရွယ်မှ စ၍ ရဟန်းသိက္ခာ

၂-ဝါခန့် အထိ ရဟန်း, သာမဏေတို့အား စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။

ကလောကော့သော့ကျေးရွာ ရှမ်းကျောင်းကြီး

ကလောကော့သော့ကျေးရွာရှမ်းကျောင်းကြီးဌာလည်းထိုစဉ်က သံဃ၀တေ့အလွန်စည်သည်၊ကိုယ်တော်မြတ်တို့၏ စာအံသံ တကျောင်းတိုက်လုံးညံနေသည်။ ရွာသူ ရွာသားတို့လည်း အလွန်လျှင်ရိုးသားကြသည်၊ သဒ္ဓါတရားလည်း ကောင်းကြ၏၊ ရဟန်း, သာမဏေတို့၏ စာအံသံကို ကြားရလျှင် ရွာသူ ရွာသားတေ့ ပျားသကာလို နားဝင် ချိုကြ၏၊ ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ကလောကော့သော့ရွာ ရှမ်းကျောင်းကြီးဌာလည်း ဒုတိယ စာချဖြစ်၍ ဂ-နှစ်တိုင် စာပေ ချပို့တော် မူခဲ့လေသည်။

ဥဘယေသု အာရာမေသု၊ ဝသိတ္ဌာ ကုသလော ဝိဒ္ဓါ။
ကောသလ္လော ကောသလ္လတ္ထာယ၊ သိဿာနံ ဝါစနံ အကာ။

မွန်ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် အလောင်းတော် ဇနက အလား ဝိရိယ ဓာတ် ကြီးမားတော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၁-ပြည့်နှစ်တွင် မုဒ္ဒန်း ကျေးရွာ ကျောင်းဟောင်းဌာ မွန်ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကို ဖွင့်လှစ်၍ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ် စာပေပို့ချ သာသနာရေး အားပေးတော် မူခဲ့လေသည်။

မွန်ပရိယတ္တိဌာနမ္ပိ၊ ပတိဋ္ဌာပေဘိ ဗုဒ္ဓိမာ။
မွန်ယတိနံ ဟိတတ္ထာယ၊ သာသနဿ ဘိဝုဒ္ဓိယာ။

ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း ပရိယတ္တိစာသင်တိုက် တည်ထောင်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃-ခုနှစ် ယင်း မုဒ္ဒန်းရွာဌာပင် ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်၍ စာသင်သား ရဟန်း, သာမဏေ တို့ကို အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲ စာပို့သဘင် မစဲ ဆင်ယင်၍ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ တိုးတက်စည်ပင်ရေးကို အားပေးဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့လေသည်။

ဝိဇ္ဇာလယမ္ပိ မာပေတ္ဌာ၊ ဝိဒ္ဓါ ပေဋကပါရဂေါ။
ပါလေတ္ဌာ ဗဟဝေါ သောတု-ဇနေ ဓမ္မေန နံ ဂုဟီ။

အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

မွန်ပြည်နယ်၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ မုဒ္ဒန်းရွာ၊ ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကောသလ္လ

သက်တော် ၉၂-နှစ်၊ သီတင်းတော် ၇၃-ဝါ

ဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့အား ယဉ်ကျေးအောင် ဟောပြော

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဒါယကာ, ဒါယိကာမ တို့အားလည်း-

"မကောင်းမြစ်ထာ၊ ကောင်းရာကိုလှစ်၊ အသစ်ဟောကျူး၊ နာဘူးထပ်မံ၊ နှတ်ထံတင်ရာ၊ မေတ္တာလည်းပြု၊ ရဟန်းမှု၊ ခြောက်ခု လွန်သေချာ"[1]

ဟူသည်နှင့် အညီ မကောင်းမှု ပြုခြင်းမှ တားမြစ်ခြင်း၊ ကောင်းကြောင်း ကောင်းရာကို လမ်းခင်းညွှန်ကြားခြင်း၊ အသစ်အသစ်သော တရားဓမ္မ တို့ကို ဟောပြခြင်း၊ နာဘူးပြီး တရားများကိုပင် ပိုမို မှတ်မိအောင် ထပ်မံ၍ ဟောပြော ဆုံးမခြင်း၊ နတ်ထံ လူ့ရပ် ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းတို့ကို ဟော၍ နတ်ပြည် လူ့ပြည်ခရီး နိဗ္ဗာန်ကို ညွှန်ပြခြင်း၊ မေတ္တာရေစင် ထာဝစဉ် သွန်းဖျန်းခြင်း- ဟူသော ဒကာ, ဒကာမတို့ အပေါ် ရဟန်းတော်တို့ ကျင့်ဝတ်တရားများကို ကျင့်ဆောင်တော် မူ၍လည်း မိမိ ဝတ္တရားကို လိုလေသည့် မရှိအောင် ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့လေသည်။

ဂဟဋ္ဌေ ဓမ္မမေယော၊ အဘိသိဋ္ဌိ အနေကဓာ။
ဓီမာ သုခီ ကဝိဗျတ္တော၊ ဥဘယတ္ထိစ္စကာရကော။

ဆရာတော်သည်-

ကဝိဟေရညကာ ကတ္ဝာ၊ ဥတ္တတ္တံ သတ္ထကဥ္ဇနံ။
ဘူသနံ ဂဠ္ဠပဇ္ဇောဒိ၊ ကရောန္တိ စ မနောဟရံ။[2]

ဤဓ - ဤလောကတွင်။ ကဝိဟေရညကာ- ပညာရှိ ကဝိတွင်မည် ရှေးဟန်းထိမ်သည်တို့သည်။ သတ္ထကဥ္ဇနံ- စာပေကျမ်းဂန်ဟူသည့် ရွှေထည်ကို။ ဥတ္တတ္တံ- ရှုရှိ မငြီး လျှော်ပြီး ဥပြီးသည်ကို။ ကတ္ဝာ- ပြုကြကုန်၍။ မနောဟရံ- ပညာရှိတို့ စိတ်နှလုံးကို ယူကြုံးဆွဲဆောင် နိုင်သော။ ဂဠ္ဠပဇ္ဇောဒိ ဘူသနံ- စုံဏှိယဂါထာ အဖွဲ့အနွဲ့ အစရှိသော တန်ဆာကို။ ကရောန္တိ- ပညာရှိ ကဝိ ပန်းထိမ်သည်တို့ ပီပီ စီရင်ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ဟူသည်နှင့် ကဝိ ကဝိန် သုခမိန် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည့် အလျောက် အောက်ပါ ကျမ်းစာများကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့လေသည်။

(၁) ကခ်ါအဋ္ဌကထာ နိဿယ၊
(၂) ရူပသိဒ္ဓိ နိဿယ၊

---

[1] သိဂ်ါလောဝါဒ ဆုံးမစာ။ ၁၁- ပိုဋ္ဌ။
[2] ကဝိဒပ္ပဏ နိတိ၊ ၆- ဂါထာ။

(၃) သုတ်သီလကွန်ပါဠိတော် နိဿယ၊
(၄) ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နိဿယ၊
(၅) ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော် နိဿယ၊
(၆) ဋီကာကျော် နိဿယ၊
(၇) ဆန်း နိဿယ၊
(၈) အလက်ာ နိဿယ၊
(၉) သဒ္ဒါငယ် နိဿယ၊
(၁၀) ဥပါသကောဝါဒ ကထာ၊
(၁၁) အလက်ာရတ္ထ ဒီပနီ။
(၁၂) ဂိုဏ်း ၉-ဂိုဏ်း ဂါထာဗန္ဓ (မွန်ကဗျာ)၊
(၁၃) ဥပါသကာ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာ၊
(၁၄) မဂ္ဂင် ဒီပနီ၊

ဖော်ပြပါ ကျမ်းပေါင်း ၁၄- ကျမ်းအနက် အမှတ် ၁-မှ အမှတ် ၉-အထိ ကျမ်းများမှာ မွန်ဘာသာနိဿယများဖြစ်သည်ဟု ဆရာတော်၏ ၁၃၁၂-ခုထုတ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ ဖော်ပြထား၏။

သာသနာရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်-

(၁) သထုံမြို့ သုဝဏ္ဏဘူမိ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ အသင်းကြီး၏ နာယက ဆရာတော် တာဝန်၊
(၂) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပါဠိတက္ကသိုလ်ဗဟိုအဖွဲ့ဝင် တာဝန်၊
(၃) ဆဋ္ဌသံဂီတိကာရက တာဝန်၊
(၄) ဆဋ္ဌသံဂါယနာသြဝါဒါစရိယ တာဝန်၊
(၅) တော်ကနာဂိုဏ်းချုပ် ဂဏပါမောက္ခ တာဝန်၊
(၆) သာသနာ့သန့်ရှင်း ပြန့်ပွားရေး သြဝါဒါစရိယ တာဝန်၊
(၇) မြန်မာပြည်လုံးဆိုင်ရာ မွန် မဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်၊
(၈) မွန်သံဃာ ဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်၊
(၉) ဘီလူးကျွန်း နယ်လုံးဆိုင်ရာ ဓကျောင်းထိုင် ဆရာတော်များအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်၊

(၁၀) ၁၃၁၅- ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ပါဠိပညာ ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်—

စသည်တို့ကိုလည်း အဂတိတရားလေး ပါးသို့ မလားမရောက်ပဲ တည့်တည့်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

အခြံအရံ အကျော် အစော တိုးတက်ခဲ့

ယင်းသို့ တာဝန်အသီးသီးတို့ကို အဂတိတရား မလား မရောက်ပါပဲ ဆောင်ရွက်တော်မူသဖြင့် ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လမဟာထေရ်၏ အခြံအရံ အကျော် အစောသည်-

ဆန္ဒာ ဒေါသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယော ဓမ္မံ နာတိဝတ္တတိ။
အာပူရတိ တဿ ယသော၊ သုက္ကပက္ခေ ဝ စန္ဒိမာ။[1]

ဟူသည်နှင့် အညီ လဆန်းပက္ခတွင် ပေါ်ထွန်းထွက်ပြူ ဥဒီမူလာသည့် ဌေသော်တာ လမင်းအလား တနေ့တခြား တိုးပွားခဲ့လေသည်။

လောကအကျိုး စွမ်းစွမ်းတမံ သည်ပိုး ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် လောက အကျိုးကိုလည်း စွမ်းစွမ်း တမံ ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့သည်။

မုဒ္ဒန်းကျေးရွာကြီးနေသူ လူပုဂ္ဂိုလ်များ လိမ္မာရေးခြားရှိအောင် သွန်သင်ဆုံးမခြင်း၊

မုဒ္ဒန်းကျေးရွာမှ ဒေါင်းဥကျေးရွာအထိ လမ်းမကြီးကို ဦးစီး ဖောက်လုပ်ပေးခြင်း၊

မုဒ္ဒန်းကျေးရွာ ပိဋ္ဌကတ်ကျောင်းတိုက်၌ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းကြီး ရရှိ ပွင့်လင်းအောင် ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း၊

ဂျပန်ခေတ်တွင် သံဖြူဇရပ်မှ ဒုက္ခရောက်၍ ပြန်လာကြသော တိုင်းရင်းသား ဒုက္ခသည် ၃၀၀-ကျော် တို့အား မိမိကျောင်းတိုက် အတွင်း ကိုယ်တိုင် ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးတော် မူခဲ့ခြင်း၊

မော်လမြိုင်မြို့တွင် မွန် ယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်ကြီး ပေါ်ပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း၊

နယ်ရွာလူထု ကျန်းမာရေးအတွက် အောင်မင်္ဂလာသိဒ္ဓိဆေးပေးခန်းတခု ပေါ်ပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့မှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထင်ရှားသော လူထုအကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်လေသည်။

၁။ ဓိ၊ ၅။ ၂ ၉ဖ၊ (ပရိဝါရပါဠိ၊ မဟာသင်္ဂါယနာ)။

ဗဟုနံ ဝတ အတ္ထာယ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ ထေရ သေခရော။
ဒေဒိသော ပုဂ္ဂလော လောကေ၊ ကေဒါဝ ဥပ္ပဇ္ဇိ ခေါ။

အတုယ္ယုဖ္ဒယ်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်

လူထု အကျိုးဆောက် လုပ်ငန်းများကို ပြုလုပ်ရွက်ဆောင်ရာတွင် ဆရာတော်သည် တဦး တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ တိုက်တွန်းစေခိုင်းချက်ကြောင့် မလွဲသာ မရှောင်သာ လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ ကိုယ်တိုင် အကျိုးအပြစ်ကို စိစစ်ဆင်ခြင်တော်မူ၍ တိထွင် ဆောင်ရွက်တော် မူခြင်းဖြစ်သည်။ မုဒ္ဓန်းကျေးရွာကြီး လူအများ လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမ ပဲ့ပြင် သွန်သင်နည်းပေးတော်မူခဲ့သည်မှာ နည်းနာနယ ပရိယာယ်ကြွယ်ဝ၍ အားကျအတုယ္ယုဖ္ဒယ် ကောင်းလှသည်။

မုဒ္ဓန်းရွာကြီးသည် ဆရာတော် မဆောင်ရွက်မီ ရှေးက လူဆိုး လူမိုက်များ ပေါများ၍ ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရအောင် ပျက်စီးသော မင်းမနိုင်ရွာကြီး တရွာ ဖြစ်လေသည်။ တလလျှင် ၅-ကြိမ်ထက်မနည်း အငြင်းပွါး အချင်းများခဲ့ကြသည်။ ရွာအတွင်း၌ လောင်းကစားပွဲ မျိုးစုံ ရှိသည်။ ရံခါ မုဒ္ဓန်းနှင့် ကညော်ရွာ နှစ်ရွာ ချိန်းရိုက်ကြသည်။ နောက်ဆုံး အထက်အာဏာပိုင်တွေက မုဒ္ဓန်းရွာကြီးကို ရွာပျက်ကြီး စာရင်းသွင်း၍ ဝရမ်း ထုတ်ထားရလောက်အောင် အခြေအနေ ဆိုးခဲ့သည်။ ဤမျှလောက် အခြေဆိုး အနေဆိုး ရောက်နေသော မုဒ္ဓန်းရွာကြီးကို ဘုရားရှင် ချမှတ်ပေးတော်မူသည့် သာသနာ့ထုံးနည်းဖြင့် စံမှီး ပြုပြင်ရာ၌ အရိုးခံ ဟောပြောဆုံးမသည့် နည်းကိုသာ အသုံးမပြုပဲ နည်းပရိယာယ်အသွယ်သွယ်တို့နှင့် ယှဉ်ပြိုး အောင်မြင်အောင် ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် အထက် အာဏာပိုင်များနှင့် တိုင်ပင်၍ သတ္တိ, ဗျတ္တိ, ဇွဲလုံ့လ ရှိ၍ ခန့်ညား ထယ်ဝါ အသံသြဇာနှင့် ပြည့်စုံပြီး နယ်သူ ရပ်သားလူအများတို့ ကြောက်ရွံ့ လေးစားသော "ဦးစိန်ဘီလူး" ဆိုသူ ဒါယကာ တယောက်ကို ရွာသူကြီး အဖြစ် ခန့်အပ်စေတော် မူသည်။ ဤသို့ ရွာသူကြီး အဖြစ် ခန့်အပ်စေတော်မူပြီးနောက် တအိမ်လျှင် အိမ်စောင့် တယောက်သာ ချန်၍ အိမ်လုံးကျွတ် သူကြီးအိမ်သို့ မလာမနေရ အမြန်လာရမည်ဟု အမိန့်ထုတ် မောင်းထုခေါ်စေတော်မူပြီး ယနေ့ညမှစ၍ ကျောင်းဟောင်းသို့ တရားတော်နာ ကြွရောက်ကြရန် ဦးစိန်ဘီလူးအား ဆော်သြ နှိုးဆော်စေသည်။

ဆရာတော်သည် ဦးစိန်ဘီလူး ဆော်သြနှိုးဆော်ချက်ရ မိမိထံမှောက် ရောက်ရှိလာသော ရွာသူ ရွာသား တပည့်အများတို့အား ,စည်းလုံးညီညွတ်ရေး, ပညာရေး, ကြီးပွါးရေးတို့နှင့် စပ်သော မင်္ဂလာ တရားတော်များကို ဝတ္ထု သာဓက အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတတို့ဖြင့် ကိုးကား ထုတ်ဖော်၍ ဟောကြား

မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဓန်းရွာ ပိဋ္ဌကတ်တိုက်ကျောင်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္ လ မဟာထေရ် အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု
ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူခံပြီး ကြွလှမ်းတော်မူပုံ။

ဆုံးမတော်မူပြီး နက်ဖန်ညမှာ အထူးခြားဆုံးတရားကို ဟောမည်ဟု သတင်းကောင်းပေးတော်မူလိုက်သည်။

ဆရာတော် သတင်းပေးချက်အရ နောက်တနေ့ည ရောက်လာကြသောအခါ ရှေးဦးစွာ ဆုံးမစကား မိန့်ကြားတော်မူ၍ အရက်သေစာ သောက်စား, လောင်းကစားတတ်သူတို့အား ပရိသတ်အလယ်မှာပင် နာမည်ကို ခေါ်တော်မူပြီး "ဒါယကာလေး မောင်ဖြူ....ဒါယကာလေးအနေနဲ့ မူးယစ် သောက်စား လောင်းကစားလာတာ ရက်ပေါင်း လပေါင်း နှစ်ပေါင်း ကြာညောင်းလှလေပြီ၊ အဲဒီအလုပ်ကို ဘုန်းကြီးအား မလှူနိုင်ဘူးလား" ဟု၍ ပေးမြန်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ မောင်ဖြူအတွက် အဖြေရခက်ပြီး မအိပ်သာ ဖြစ်နေစဉ်မှာပင် ရွာသူကြီး ဦးစိန်ဘီလူးက ထပ်ဆင့် နှိုးဆော် တိုက်တွန်းလိုက် ပြန်ရာ စေတနာမပါသော်လည်း လက်မှတ်ထိုး၍ လှူဒါန်းရသည့်အဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်စေခဲ့လေသည်။

"ကျွန်တော် မောင်ဖြူသည် ဤယနေ့မှ အစပြု၍ ၃ - လအတွင်း၌ မူးယစ်သောက်စားခြင်း နှင့် လောင်းကစားခြင်း မျိုးစုံကိုပါ ဆရာတော်ဘုရားအား ကပ်လှူပါသည်ဘုရား" ဟု၍ နှုတ်ကလည်း ၃ - ကြိမ် ဆိုရလေသည်။ ကျွန်ဒါယကာ, ဒါယိကာမများတို့ကလည်း သာဓုခေါ်ကြရသည်။

ဤနည်းဖြင့် ရေးထိုးပြီးသော ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်များကို တလလျှင် ၄ - ကြိမ်ကျ အရေးပိုင်ရုံးသို့ တင်ပို့ ပေးလေသည်။ ၃ - လအတွင်းမှာပင် မုဒ္ဓန်းရွာကြီး၌ လူဆိုး လူမိုက်များ ကင်းရှင်း၍ လူလိမ္မာ စာရင်းဝင်များ ဖြစ်လာကြသည်။

ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ် အလှူခံ ရရှိတော်မူခြင်း

ဤသို့သော ထူးချွန်သော ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကြောင့် ဘုရင်ခံ ဂါဗာနာမင်းကြီးကိုယ်တိုင် ဆရာတော်၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို အားရ ကျေနပ် အလေးအမြတ် ပြုပါသဖြင့် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၉ - ခု နှစ် ပြုန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၈၁ - ခုနှစ်တွင် ရွှေတံဆိပ် နှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင် လက်မှတ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော် မူခဲ့လေသည်။

ထေရဿ ကိစ္စမာဂမ္မ၊ တဒါ ဟိ မဏ္ဍလိဿရော။
သသုဝဏ္ဏလဇ္ဇနေန၊ ထုတိပတ္တေန ပူဇယိ။

ထိုမျှသာ မကသေး

ဆရာတော်ကား ထူးခြားသည့် ဝိရိယပိုင်ရှင်သာတည်း။ မုဒ္ဓန်းကျေးရွာမှ ဒေါင်းဥကျေးရွာအထိ လမ်းမကိုလည်း ဦးစီး၍ ဖောက်လုပ်တော် မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ရန်မှာ သာမန် ဇဲ့ ဝိရိယ, သြဇာ ကောင်းရုံနှင့် မဖြစ်နိုင်ပါခြေ။ အတိုဆုံး လမ်းခရီးဖြစ်အောင် ဖောက်လုပ်ရာမှာပင် ၂ -မိုင်ကျော် ၃ - မိုင်ခန့်ထိ ရှည်လျားလေသည်။ ဆရာတော်သည် လမ်းပုံမှစ၍ ကိုယ်တော်တိုင် ရေးဆဲ့တော်မူပြီး ချုံနွယ် ပိတ်ပေါင်းစသည်များကို ရှင်းစေလျက် နေ့လရက် အနည်းငယ်အတွင်း၌ ပြီးစီးအောင် ဖောက်လုပ်စေတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဦးဆောင် ဖောက်လုပ်ခစဉ်းက၏ အကြောင်းရင်း ရည်ရွယ်ချက်မှာ - တပည့်ဒါယကာ, ဒါယိကာမများ သွားလာပို့ဆောင်မှု လွယ်ကူစေရန် - လွယ်ကူ၍ လူမှုရေး စီးပွားရေးဖက်တွင် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာကြစေရန် ဖြစ်သည်။

ဤမျှသာမကသေး မုဒ္ဒန်းရွာမှ ခေျာင်းဆုံသွားလမ်းကိုလည်း လမ်းကျယ်လမ်းမကြီးဖြစ်အောင် တလဖြင့်အပြီး ဆရာတော် ဦးစီး၍ လုပ်ဆောင်ပေးတော်မူခဲ့လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ရှေ့တံဆိပ် နှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင် အလှူခံရရှိခြင်း

ယင်းသို့သော ထူးခြားသော ပရဟိတ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကြောင့် ဘုရင်ခံဂါဟာနာမင်းကြီးကိုယ်တိုင် အလေးအမြတ်ထား၍ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၉ - ခုနှစ် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၉၁ - ခုနှစ်တွင် ရှေ့တံဆိပ် နှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင် လက်မှတ်တော်ကို ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံ အလှူခံ ရရှိတော် မူခဲ့လေသည်။

ထေရဿ ကိဇ္ဇမာဂမ္မ၊ ဒုတိယံ မဏ္ဍလိဿာရော။
သသုဝဏ္ဏလဉ္ဆနေန၊ ထုတိပတ္တေန ပူဇယိ။

ဒေါသ၏ အပြစ်ပြုပုံ နှင့် မေတ္တာ၏ အကျိုးပြုပုံ

ဆရာတော်သည် ဒေါသ၏ အပြစ်ပြုပုံ နှင့် မေတ္တာ၏ အကျိုးပြုပုံ မိန့်ကြားတော်မူချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှသည်။

"ဘယ်လိုကိစ္စမှာမဆို ဒေါသ ဝင်နေတဲ့သူဟာ အတွေးအခေါ် မှန်ကန်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး၊ အနည်းငယ်မျှသော ကိစ္စကလေးကို ဒေါသ အရှိန်ကြောင့် အကြီးအကျယ်ဘွေးပြီး အပြောနဲ့အလုပ် မှားတတ်တယ်။

ဒေါသထွက်နေတဲ့အခါ ဒေါသထွက်နေမှန်းတောင် မသိတဲ့အဖြစ်ရောက်ပြီး ဆိုးတဲ့အာရုံနောက်ကို လိုက်ကာလိုက်ကာ သာ၍သာ၍ ဆိုးဝါးလာတဲ့အခါ ပျက်စီးခြင်းနဲ့ အဆုံး သတ်ရတယ်။ ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ ဒေါသ ရှိတဲ့သူချည်းဖြစ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ အမျက်ဒေါသကို ဝုန်းကနဲ မထွက်စေပဲ အောင့်ထားနိုင်လျှင် ကိုယ့်မှာ အမှားနည်းပြီး အနိုင်ရနိုင်တယ်။

ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ်မမြင်ပဲ ဒေါသ ပြင်းပြင်းနဲ့ ဇွတ်အတင်း ပြောနေ လုပ်နေတဲ့သူဒေတွက် သူ့ဒေါသနဲ့ သူ့အမှားကပဲ သူ့ကို တွန်းချ ပျက်စီး စေလိမ့်မယ်။

ဒေါသမှာ ချမ်းသာ မရှိ၊ မေတ္တာမှာသာ ချမ်းသာ ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အဘွက် ဖြစ်စေ သူတပါးအတွက် ဖြစ်စေ ချမ်းသာကို အလိုရှိလျှင် ဒေါသနဲ့ မရင်းနှီးပဲ မေတ္တာနဲ့သာ ရင်းနှီးရမယ် ” ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ဒေါသနည်းပါးသော ဆရာတော်

ဤစာပြုသူသည် ဤအဋ္ဌုပ္ပတ္တိအရှင် မုဒ္ဓန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အပါအဝင် အဘိဓမ္မာဂုဏ်ရှင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၃ - ပါးနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၀ - ပါးတို့ကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် ဖူးမြင်ဘူးပါသည်။ မုဒ္ဓန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ ထာဝစဉ် ရှင်ရှင် ပျပျ ကြည်ကြည် လင်းလင်း နေတော်မူလည့် အသွင်ကို ဆောင်သည်ကို ဖူးတွေ့ရပါသည်။ ယင်းသို့ ရှင်ရှင်ပျပျ နေတော်မူတာကသဖြင့် ယခု သက်တော် ၉၂ - နှစ် ရှိသည်ဘိုင်အောင် ကျန်းမာပကတိ ချမ်းသာစွာ ရှိတော်မူလေသည်။

ထေရဿ ရူပကာယော ဟိ၊ သဗ္ဗဒါ ပသာဒေါ ဟိ ဒေါ။
သဗ္ဗဒါ သောမနဿေန၊ သံယုတော လက္ခဏော ဘဝေ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

မုဒ္ဓန်းရှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္လမဟာထေရ်သည် ဖေါ်ပြပါ သာသနာအကျိုး, လောကအကျိုးတို့ကို သည်ပိုးရှက်ဆောင်တော်မူခြင်း, သီလဝန္တ, သိက္ခာကာမ အစရှိသော ဂုဏ်တော် အဝဝတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် သက္ကရာဇ် ၁၃၁၂ - ခု နှစ်တွင် ထိုစဉ်က အုပ်ချုပ်သည့် ပဋ္ဌမဆုံး အကြိမ် ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရဘို့ လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူပံ့ ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂဠူပါဓိဝရေနဝါ ပိ၊
ပူဇေသုံ မြန်မာဘူပါလာ၊ ပူဇိ ယေန သုသံ သုတံ၊

မုဒ္ဓန်းဆရာတော် နှင့် အခြား ဆရာတော် ၂-ပါး အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် အလှူခံရရှိ

ထိုသည့် ၁၃၁၂-ခုနှစ် ဖော်ပြပါ ကျေးဇူးရှင် မုဒ္ဓန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် အတူ ၁၂၄၅-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၂၄-ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသော မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ပတ္တမြားတိုက် ပတ္တမြား ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာဂရမဟာထေရ်၊ ၁၂၆၁-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၃၂၉-ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသော ကျန်းဂန်ပေါင်း ၆၀-ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အမရပူရမြို့ ဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင် ဇနကာဘိဝံသ တို့လည်း အဂ္ဂမဟာဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူကြကုန်၏။

ထေရေန သဟ အညေပိ၊ ထေရိန္ဒာ ဘတ္တကောဝိဒါ။
မဟာပဏ္ဍိတောပါဓိနာ၊ မြန်မာ့ရညာ သုပူဇိတာ။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူခြင်း

ဤသို့ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ငယ်စဉ်ကစ ယခု သက်ရှိတော်ရှည် မဟာထေရ် အရှယ်တော် တိုင်အောင် သာသနာအကျိုး, လောကကျိုး တို့ကို သည်ပိုး ဆောင်ရွက်ဘော်မူခြင်း, သီလဝန္တ, သိက္ခာကာမ ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူခြင်း အစရှိသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် မုဒ္ဓန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသော "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဘိဓဇပဟာရဋ္ဌ – ဂရုပါဓိဝရေနာ ပ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ မုဒ္ဓန်းသုထေရပုဂ်ံ။

ပူဇော်ပွဲ ဂုဏ်ပြုပွဲများ ကျင်းပခြင်း

ဖော်ပြပါ မွန်ပြည်နယ် ဘီလူးကျွန်း ချောင်းဆုံမြို့နယ် မုဒ္ဓန်းရွာ၏ ကျက်သရေဆောင် ဖြစ်တော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သက်တော်ရှည် အရှင် ကောသလ္လ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ၁၃၄၀-ခုနှစ် တန်ခူးလပြည့်နေ့တွင် မုဒ္ဓန်းကျေးရွာ၌ ခမ်းနားစွာ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ၍ ပူဇော် ကန်တော့ကြကုန်၏။

။ကုိးနဲ့ဂြိုလ်ဂျယ္ယဝ ၄ထခဂ္ဂဝ်ယ်ထ် „ ၆ပ်ဘြ၆ငကဂခခ၀ှင်ဝ „
ယ ၃လ်နဲ့ဝ်ဂ္ဂါ၁ီးကိ်လ၀ဲ့ ၊ယြဲ့နဲ့ဝ၊း၆ခငဲ့ဝင်ဝ ၃ဲ့နဲ့၊း၆ခ၀ယ်ဒ်ဘြ

၊ငဝ ၆ဒ့ဝ်ယ်ယ်ကဘ်ခ်ဝ ၊ယြ၊ယ်ယ်ငဲ့ယခယ်ဝ

ဒ့ဝ်ယ်ယ်ထ်ငဲ့ဝ်ကဂ်ခ ၊ဗ်ဘ်ဘ်ငယခ၊ဘ်ယ်ဒ့ဝ ဂ်ိ၊ဘ်ယ်ဒ့ဝ ၊ဘ်ထ်၊ဘ်ယ်ဒ့ဝ

တဖန် ၁၃၄၀ - ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၁ - ရက်နေ့ ညနေ ၂ - နာရီအချိန် တွင်လည်း ရန်ကုန်မြို့ ရွှေတိုဏ်ဘုရားလမ်း မွန် ပဋ္ဌာန်တိုက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ရဟန်း, ရှင်, လူ, တပည့် ဒကာ, ဒကာမများက ခမ်းနားစွာ ပူဇော်ကန်တော့ပွဲ ကျင်းပ၍ ပူဇော် ကန်တော့ကြကုန်၏။

အနေကခာ အနေကေဟိ၊ ထေရိန္ဒ အဘိပူဇယုံ။
မုဒ္ဓနိုးဂါမေ ဓုရဒ္ဓယံ၊ ပူရေန္တံ ထေရပုဂ်ဝံ။

မုဒ္ဓနိုးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် မုဒ္ဓနိုး ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္လ မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော် စဉ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့ ကြည်သို့၊ လေ့လာနိုင်ရန် စုဆောင်း ရေးသား ဖော်ပြခဲ့ရာ အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် လက်စသတ် လိုက်ပါပြီ။

ကောသလ္လမဟာထေရဿ၊ မုဒ္ဓနိုးဂါမသုဝိဒုနော။
ဂုဏရာသိ ဣမိဿံ ဟိ၊ မုခမတ္တာ နိဒဿိတာ။

— —

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ
စစ်ကိုင်းမြို့၊စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ ရွှေဟယ်ဘုတိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ပဏ္ဍိတသီရိ မဟာထေရ်၏
မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ

အို....သူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ စာတော်ဖတ်– သင် စာတော်ဖတ်သည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ စစ်ကိုင်းတိုင်း စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟယ်ဘုတိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတသီရိ မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သော စိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှု လေ့လာရာ၏။

နိုင်ငံတော်၏ အသက်သွေးကြောဒေသကြီး ဟု ခေါ်ဆို ပညတ်ထိုက်သော ရောဝတီတိုင်း

ရောဝတီတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်အတွက် အရေးပါ အရာရောက်သည့် ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ထွက်ရှိ ထုတ်လုပ်ပေးလျက် ရှိလေရာ စီးပွားရေး အမြင်အရ နိုင်ငံတော်၏ အသက်သွေးကြော ဒေသကြီး ဟု ခေါ်ဆိုထိုက် လေသည်။ နိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံတော်သား အပေါင်းအား ငါးပိ ငါးခြောက် ငံပြာရည် အစားဆန်ရေက စ၍ လိုလေသေး မရှိ ပေးရာ, ကျွေးရာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသသည် ရောဝတီတိုင်း ဖြစ်သည်၊ မြေပြန့်မြေကျယ် ပေါများ၍ မြစ်ချောင်းများလည်း ကွန်ခြာသဖွယ် ယှက်သန်းနေသည်၊ သို့ရာတွင် ရခိုင် ကမ်းမြောင် ဒေသ အောက်ပိုင်း နှင့် ရခိုင်ရိုးမ တောင်ထိပ်ကြောင့် အရှေ့ဖက်ပိုင်းတို့လည်း တစိတ်တဒေသ ပါဝင်သည်။ အနောက်ဖက် နှင့် အနောက်မြောက်ဖက်၌ ဘင်္ဂလားအော် နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ မြောက်ဖက် နှင့် အရှေ့မြောက်ဖက်၌ ပဲခူးတိုင်း၊ အရှေ့ဖက်၌ ရန်ကုန်တိုင်းဟို ဝိုင်းရံလျက် ရှိသည့်ပြင် တောင်ဖက်တွင် ကပွလီပင်လယ်ကို အခြေပြုထား၏။ ပင်လယ်နှင့် နီးကပ်သည့်ပြင် မြေပြန့် ဒေသလည်း ဖြစ်လေရာ မိုး ကောင်းစွာ ရရှိသဖြင့် အပူ အအေး မျှတသည်။

ရောဝတီတိုင်း၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ၁၃၅၆ - စတုရန်းမိုင် ဖြစ်၍ မြို့နယ် ၂၆ - မြို့နယ် ကျေးရွာအုပ်စု ၂၁ ၂၉ - အုပ်စုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ တိုင်းအတွင်း လူဦးရေမှာ ၄ - သန်းကျော် ဖြစ်၍ ကရင် နှင့် မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့သည် အများစု ဖြစ်ကုန်၏၊ တိုင်း၏ မြို့ဟောင်းမှာ ပုသိမ်မြို့ ဖြစ်သည်၊ တိုင်းအတွင်း ပါဝင်သော မြို့နယ်တို့မှာ ပုသိမ်အရှေ့, ပုသိမ် အနောက်, သာဓေပါင်း, ငပုတော, ကျုံပျော်, ရေကြည်, ကျောင်းကုန်း, ဟသ်ဝတ, ဇလွန်, လေးမျက်နှာ, မြန်အောင်, ကြံခင်း, အင်ပူ, မြောင်းမြ, အိမ်မဲ, လပွတ္တာ, ဝါးခယ်မ, မော်လမြိုင်ကျွန်း, မအူပင်, ပန်းတနော်, ညောင်တုန်း, ဓနုဖြူ, ဖျာပုံ, ဘိုကလေး, ကျိုက်လတ်, ဒေးဒရဲတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

မြေဆီမြေလွှာ မြေသြဇာ ကြွယ်ဝသော မြေနုကျွန်းပေါ် ဒေသ ဖြစ်သဖြင့် စပါး, မြေပဲ, ဂုန်လျှော်, ဆေး, ငရုပ်, ကြက်သွန်, ပဲမျိုးစုံတို့ကို စိုက်ပျိုးအောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ စပါး အထွက်အကောင်းဆုံးသော တိုင်း နှင့် ဂုံလျှော် အများဆုံး ထွက်သောတိုင်း ဖြစ်သည်။ အခြားသော ရေထွက်ပစ္စည်း စသည်တို့လည်း ရောဝတီတိုင်း၌ များစွာ ထွက်ကုန်၏။ ၎င်းပြင် တိုင်းအတွင်း၌ စက်ရုံ အလုပ်ရုံပေါင်း ၅၀ - ခန့် ရှိရာ စက်မှုလက်မှု ထွန်းကားသည့် တိုင်းလည်း ဖြစ်၏။

ရောဝတိပဒေသော နာမ၊ အတိ၀ ဝိသာလော ဘ၀။
ယန္တ္ဘာလယေဟိ နေကေဟိ၊ ဓညာဒီဟိ ပိ ပူရိတော။

ဟသ်ာတခရိုင်

အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရုလောင်းလျှာ ဖွားမြင်ရာ လေးမျက်နှာမြို့ကား ယခင်က ဟသ်ာတခရိုင် အပါအ၀င် ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ ဟသ်ာတခရိုင်ကား အလွန်ကျော်ကြားသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ရ, မရ သာသနာ့ဝန်ထောင် ထိပ်ခေါင်တင်တို့ အစဉ်အဆက် မပြတ် ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသမှန် ဖြစ်သည်။

ပဌမကျော်အောင်, ရာဇပါမောဇ္ဇဒီပနီ, ဓမ္မပါမောဇ္ဇဒီပနီ, ဓမ္မသာရပါမောဇ္ဇဒီပနီ, ပကိဏ္ဏကပါမောဇ္ဇဒီပနီ စသည့် ကျမ်းများနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းသံပေါက် တို့ကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သော စစ်ကိုင်းတောင်ခိုး ထုတ်ခေါင် ဘရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏဝံသသည် ဟသ်ာတခရိုင် လေးမျက်နှာမြို့အနီး မြင်းကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [1]

ဒွါရသာသနာကို စတင်တည်ထောင်တော်မူသော နိယာမသာရဒီပနီကျမ်း, စန္ဒမဏ္ဍသုဏ္ဏနိမာနစာတမ်း, ဒွါရသင်္ဂဟစာတမ်း စသည့် ကျမ်းဂန်ပေါင်းများစွာ တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အုတ်ဖိုဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဉာဏာဘိသမာလာသည့် ဟသ်ာတခရိုင် သာရဝေါမြို့မှ ၂-မိုင်ကွာ ရွာကလေးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [2]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဝင်ရိုးပမဝိနိစ္ဆယသာရကျမ်း စသည့် ကျမ်းဂန်ပေါင်းများစွာ တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဟသ်ာတမြို့ လယ်တီဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒသည် ဟသ်ာတမြို့ တာ၀ငါးဆယ်ရပ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဓမ္မပဒ၀ဏ္ဏုဟောင်းကြီး -၅-တွဲ စသည့် ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၂၀-ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ရန်ကုန်မြို့ မဟာအောင်မြေဘုံစံ ဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာသည် ဟသ်ာတခရိုင် မြန်အောင်မြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [3]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဝုတ္တောဒယမဇ္ဇီ စသည့် ကျမ်းဂန်ပေါင်းများတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ပြည်မြို့ ကန်တွင်းဆရာတော်အရှင်သုဘာသိတသည် ဟသ်ာတခရိုင် အင်ပူမြို့နယ် သမ္ဘာရတိုင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [4]

၁။ အကျယ်စစ်ကိုင်းသာသနာ၀င်ကြည့်၊ ၂။ အမရပူရသာသနာ၀င်ကြည့်၊
၃။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာ၀င်ကျမ်း မြဲဘောင်သာသနာ၀င်ကြည့်။
၄။ သဒ္ဓရေခေတ္တရာသာသနာ၀င်ကြည့်။

အဂ္ဂပဟာဝပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ သာသနတံသာပနီ, စွယ်စုံကျော်ထင်ဝိသေသနီ စသော ကျမ်းပေါင်း မျိုးစုံတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဟသ်ာတသပြေပင်ဆရာတော် အရှင်သောဘနသည် ဟသ်ာတခရိုင် သမ္ဘာရတိုင်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်၊ ၁၂၅၅ - ခုနှစ် ဖွားပြီး ၁၃၃၉ - ခုနှစ် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘုံတံဆိပ်တော်ရ ဒွိဂုဏိကာယသံဃရက္ခိတမဟာနာယက ဟသ်ာတမြို့ ရေတံဂန်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကေလာဝံသသည် ဟသ်ာတခရိုင် လေးမျက်နှာမြို့အပိုင် မြစ်ကျိုးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [1]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ ဝေဠုဝနနိကာယ မဟာနာယကဓိပတိ သာထုံမြို့ စန္ဒာရုံဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ဟသ်ာတခရိုင် မြန်အောင်မြို့နယ် တူရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [2]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ သာယာဝတီခရိုင် သာရဝေါတိုက်နယ် ရွာကလေးရှာ မဟာစေတျာရာမကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်ဂုဏုတ္တရသည် ဟသ်ာတမြို့နယ် လက်ပန်လှရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ ဝါစ္ဆဝါစကာဒိကာနိဿယ, သောတာပန္နဝိနိစ္ဆယ စသော ကျမ်းတို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော မန္တလေးမြို့ စကုတိုက် အလယ်တိုက်ကြီး ဆရာတော် အရှင်နန္ဒာဘိဝံသသည် ဟသ်ာတခရိုင် မြန်အောင်မြို့အပိုင် သပြေကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ [3]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ ရူပဝိဓိပကာသနီ စသော ကျမ်းဂန်များကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဟသ်ာတမြို့ ဒဂ္ဂိဏာရာမပိုးစားတောတိုက် ဆရာတော် အရှင်သိရိနန္ဒာဘိဓေယျသည် ဟသ်ာတမြို့ ဟသ်ာတနယ်၌ ကြီးပွားသည့် မကေရ်မြတ် ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ အမရပူရမြို့ ဗားကုရာတိုက် မြသိန်းတန် ဆရာတော် ဦးဥာဏုတ္တရသည် ဟသ်ာတခရိုင် မြန်အောင်မြို့နယ် ဝရှေကျင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [4]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ရ ငါးဖယ်တူ ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယသည်

၁။ သာသနာဝင် ဘုံတံဆိပ်တော်များ သမိုင်းလည်း ကြည့်၊
၂။ အကျယ် သထုံသာသနာဝင်ကြည့်။
၃။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း စကုတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။
၄။ ၎င်းဆရာတော်သည် ၁၂၅၀ - ပြည့်နှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ၁၃၃၄ - ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်၊ အမရပူရသာသနာဝင်ကြည့်။

ဟသ်ာတခရိုင် ဇမယ်တူရာကြီး၌ စာပေ ချပို့ သက်ဆိုးတိုင် သီတင်းသုံးတော် မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဤအင္ဂုပ္ပတ္တိသခင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေဟသ်တိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ဟသ်ာတခရိုင်၌ စဲလာသနွေ တည်နေတော် မူခဲ့လေသည်။

အင်ပူဝိနိစ္ဆယ, ပိဋကသမိုင်းကျမ်း နှင့် ထိုထို ကျပ်စာများ၏ နိဒါန်းများစွာ တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဟသ်ာတမြို့ စတုဋ္ဌ မြစ်ကွေ့ဆရာတော် အရှင်ပညာဝံသသည် ဟသ်ာတခရိုင် ကနောင်မြို့ အိုးဖိုတိုက် ပက်ယောကြီးခေါ် ချောင်းရိုးကုန်းရွာ၌ ဖွားမြင်တော် မူသည်။ ၁၂၅၁ - ခုဖွား ၁၃၁၆ - ခုနှစ် ပျံလွန်တော် မူသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟသ်ာတခရိုင်, ဟသ်ာတ နယ်ပယ်သည် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ရ,မရ ကျမ်းဂန်ပြု သာသနာ့ဝန်ထောင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့၏ ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသမှန် ဖြစ်လေသည်။

ဟံသာတပဒေသော စာပိ၊ တိပေဋကသုဝိညုနံ။
သဠာတဒေသဘာဝေန၊ ပသိဒ္ဓေါ မြန်မာ့ဘူတလေ။

ဧရိကျင်သာသနာပိုင်အလျာ ဖွားမြင်ရာ လေးပျက်နှာမြို့

ရောဝတီတိုင်းအဝင်အပါ ယခင်က ဟသ်ာတခရိုင်အတွင်းဝင် လေးမျက်နှာမြို့ကလေးသည် မြို့ငယ်ကလေးဖြစ်သော်လည်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျာ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဖွားမြင်ရာ ဘူးခြားဘည့် မြို့ဖြစ်လေရာ ထိပ်တန်း သာသနာ့ဝန်ဆောင်များ သမိုင်းအဋ္ဌုပ္ပတ္တိတွင် နေရာပေးရလေသည်။ လေးမျက်နှာမြို့သည် ဖော်ပြပါ ရောဝတီတိုင်း (ဟသ်ာတခရိုင်) အတွင်းရှိ လေးမျက်နှာမြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်ရာဖြစ်သည်။ ဝန်မြစ်၏ အနောက်ဖက် ကမ်းပေါ်တွင် တည်သဖြင့် ကုန်သွယ် စီးပွားရေးတွင် ပုသိမ်ခရိုင်နှင့် ပို၍ အဆက်အသွယ်များသဖြင့် ပြိတိသျှ အုပ်စိုးစဉ်က ပုသိမ်ခရိုင်အတွင်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ မြို့တည်ပုံမှာ တောင်မြောက် အလျားလိုက် တည်သည့် မြို့ရှည် ဖြစ်သည်။ အလျား ၃ - မိုင် ကျော်ကျော်, အနံ ၂ - ဖာလုံ ရှိကြောင်း မှန်းဆ သိနိုင်ကည်။

ဧစတိပုထိုး ကိုးကွယ်ရာ နှင့် အစိုးရအထောက်အဉီပျား

လေးမျက်နှာမြို့ တည်ရာအရပ်သည် မူလကနေ့ကပ် မှန်ဒေသ ဖြစ်၍ ဗညားဒလ မွန်ဘုရင်ခံ၏ လက်ထက်တွင် တိုမြို့ကို မြို့ရိုး ကျုံးတို့ဖြင့် ခိုင်မာစွာ

၁။ ဆက်ဖတ်ရှု၏။

မြို့တမြို့ တည်ထားခဲ့၏။ အလောင်းမင်းတရားကြီး ရာမညတိုင်း မှန် ၃ - ရပ်ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်သည့်အခါ ထိုမြို့ ပျက်၍ တောအတိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် အနှစ် ၅၀ - ခန့် အကြာတွင် "သမန္တ" အမည်ရှိသော မြန်မာမင်း၏ ပဲခူးကြီးက ဂျီးလင်း၍ စတင် တည်ခဲ့ လေသည်။ ဗညားဒလ၏ ကောင်းမှုဖြစ်သည့် စေတီတော်နှင့် မြို့ရိုး, ကျုံး ၄ - မျက်နှာ ပတ်လည် တွေ့ရှိသဖြင့် လေးမျက်နှာမြို့ဟု ခေါ်တွင် ဝေခဲ့သည်။ မြို့နယ်၏ လူဦးရေမှာ ၆ - သောင်းအောက် မနည်းကြောင်း ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ မြို့ပေါ်၌ လေးမျက်နှာ ဘုရားဒေါ်ပြင် ထူပါရုံစေတီ, တာဝတိံသာ ဗာန်ဆောင်း နှင့် ရဟန်း သံဃာ တော်ဟို သီတင်းသုံးရာ ကျောင်းတိုက်များလည်း ရှိ၏။ ၎င်းပြင် အစိုးရ အဆောက်အဦးများ ဖြစ်သည့် ပါတီ, ကောင်စီ ရုံးကြီးများ, ဆေးရုံ, စေ့, အစိုးရ ဆေးတန်းကျောင်းကြီးများလည်း ရှိလေရာ—

စေတိယဝိဟာရာဂိဏ္ဍုံ၊ ပါသာဒါပဏမန္ဒိရုံ။
နဂရုံ ဒဿယေ ဝိဒ္ဓါ၊ ရာဇမဂ္ဂေါ ပသောဘိတံ။ [1]

ဟူသည်နှင့် ညီစွာ မြို့အင်္ဂါ လုံလောက်သည့်မြို့ ဖြစ်လေသည်။

လမြတ်နတ်တော်

အင်းဝခေတ်လောက်က နတ်တော်လ ဓနုရာသီတွင် မဟာပိန္ဒဲ နတ်ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရိုး ထုံးစံရှိသည်။ [2] ယင်း နတ်တော်လကား ဗုဒ္ဓဘုရား ဝေနေယျ ကျွန်းရှိ ချမ်းအေးရာလသဲ ဖြစ်၏။ ဂမုန်းပန်း သဇင်ပန်းတွေ့ပွင့်ရာလလဲ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသော်တာလမင်းနှင့် ပိဂသိနုကွာတ်တို့ အပြိုင် ထွန်းပရာလလဲ ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ နတ်တော်လနှင့် ဝပ်၍ ဖွဲ့ဆိုတားသည့် အောက်ပါ နတ်တော်ရာဇဝင် ဂါထာများ ပြင့်လည်း နတ်တော်လနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို မှတ်သား နိုင်လေသည်။

ဓနုရာသိဟာဂသိရ - မာသေ ဟေမန္တသမ္မတေ။
သက္ကိရေသုဟုဇာဒု - သဘာပိ သမ္ပဝတ္တိတာ။
ဒေဝလမ္ဘတပုပ္ဖာနိ၊ မနုညရုစိရာနိ ပိ။
ပုပ္ဖန္တိ တာနိ မာသမှိ၊ ဟိမပါတော အဟောသိ စ။
ဝိဟာရေ ဟောန္တိ ပုဏ္ဏာ စ၊ ခေတ္တေသု မြန်မာဘုတလေ။
ပိဂသိရုနဟုတ္တမှိ၊ ဇောတေတိ အာကာသဂံလော။ [3]

၁။ ပခုဏ္ဍ။ ဗာဟိခာန် နိဿယသစ်။ နှာ - ၁၄၁။

၂။ ၎င်းဝခေတ်က ဘုရားမင်းမြတ်တချို့တို့ နက်ဖေါ်လဆန်း - ၅ - ရက်နေ့ တွင်မဟာပိန္ဒဲနတ်ကို ရဟထားပေါ်တင်၍ ဗလိနတ်ပေး ကြကုန်၏။

၃။ ဆယ်နှစ်လရာသီဖွဲ့ပါဌ် နိဿယ။ ၂၅၊ ၂၆၊ ၂၇။

အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

စစ်ကိုင်းမြို့၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ ရွှေဟသ်ဘုရားကုန်းသစ်

ဆရာတော်, ဘဒ္ဒန္တ ပဏ္ဍိတသိရီ

သက်တော် ၇၆-နှစ်၊ သီတာတော် ၆၆-ဝါ

သူတော်ဦးမင်းကလေ -

ရှစ်ခွင့်ကို မြူဆင်းလို့၊ ခေ့နှင်းတဲ့ နုစို။
ဂမုန်း သဇင်တို့၊ စုံခွင်မှာ လေချိုသွင်းက။
သုတ်သင်းဘယ်သာနှုံ၊ သင်းပျံ့ပျံ့ချို။
ယုဂန္ဓိရ် တောင်ပိုထိပ်ဖျား။
ရှေလစန္ဒိနှင့်၊ ပိဂသီရောင်ပြည်ဖျန်းတယ်၊
မြန်းတူကြွသွား။ ၁

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

ဖော်ပြပါ ဂမုန်းပန်း သဇင်ပန်းတွေ ဝေဝေဆာဆာပွင့်ပြီး ပွေ့နှင်းတွေ ရွဲ့စိုစွာ ကျတတ်သည့် သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅ - ခု နတ်တော်လဆန်း ၇ - ရက် ကြာသာပတေးနေ့ ညဉ့် ၉ - နာရီ မိနစ် ၃၀ - အချိန်တွင် အထက်ဖော်ပြပါ ပညာရှင်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ ယခင်က ဟာသ်ဟာဗဒ်ဂိုင် လေးမျက်နှာမြို့ အလယ်ရပ်ဌ ကုန်သည်မျိုးဖြစ်သော ဦးကျောက်စိမ်း, ဒေါ်သော့ဟ္ဒိမှ ဘေးမြချမ်းကြည်သော ရှေနှလုံးရည်ပိုင်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓေပမဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာသည် မယ်တော်ဝမ်းကြာတိုက်မှ ဘေးမဝ ရုန်မတင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော် မူခဲ့လေသည်။

မာသေ သော မာဂသိရမ္မိ၊ ထေရကုံရော သုဇာတိမာ။
ဝိဇာတော နိဗ္ဗယော ဟုတ္ဝာ၊ သဗ္ဗဝဏ္ဏပေတော ဟိ ဒေါ။

ဆရာတော်နာမည် မောင်သန်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ မိဖများဌ သားသမီး ၅ - ယောက် ရှိလေရာ ယင်း သားသမီး ၅ - ယောက်တွင် ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် အငယ်ဆုံး ဖြစ်လေသည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာ သတ္တိသား သူငယ်ကို ကြီးပြင်းရှိ လူလားမြောက် သန်းကြွယ်ချမ်းသာရန်ကို ဂုဏ်ရှယ်ကာ မင်္ဂလာဟိတ် အတိတ် ကောင်းယူကြပြီး မိဖဘုတိတို့က မောင်သန်း ဟူ၍ မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

မာတာပိတရော ပဿန္တာ၊ ဃောဘိတံ ကုမာရံ ဝရံ။
မောင်သန်း ဣတိ နာမဓေယ္ယံ၊ ကတ္တုံ သု မင်္ဂလ သုဘေ။

ဂဏန်းသင်္ချာ နှင့် ဗေဒင်ကျမ်းများကို သင်ယူခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာ မောင်သန်း နုနုနယ်နယ် ကျောင်းသား အရွယ်တွင် လေးမျက်နှာမြို့ တာကြီးတန်း ဆရာဆင့် ကျောင်းဌ ပညာသင်ရန်မိဖဘုံက

၁။ ဆယ်နှစ်ရာသီမှဲ့ ပေါင်းချုပ်။ ၉၀။

ပို့အပ်ကြသည်။ ထို့နောက် ဂဏန်းသင်္ချာပညာကို သင်ကြား စေလိုသည် တဝကြောင်း, ရှင်ပြုလိုသည် တဝကြောင်းတို့ကြောင့် ဂဏန်းသင်္ချာ အသင်အပြ ကောင်းလေသော ပိကျောင်းရဲ့ အပည်ခို ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ထား သဖြင့် ပိကျောင်းရဲ့ကျောင်းမှ ဂဏန်းသင်္ချာနှင့် တကွ မဟာရန္ဓဗေဒင်ကို ဇာတာ ဖွဲ့တတ်သည့် အလိ သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

သင်္ချာသိပ္ပေ စ ဝေဒေ စ၊ ထေရကုံရော သုဓီတိမာ။
သိက္ခိတ္တာ ဟေသောဟေန၊ တေသု ဝိသာရဒေါ အဟု။

ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန်ထမ်းဆောင်

ဆရာတော်လောင်းလျာ၏မိဖများဖြစ်ကြသော ဦးကျောက်စိမ်းနှင့်ဒေါ်ရှေ သော့ တို့သည်—

ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဒါယာဒါ။ [၁]

ဘိက္ခဝေ = ချဉ်းကပ်ခစား ရဟန်း များတို့။ တုမ္မေ = သင် ချစ်သား ရဟန်းတို့သည်။ ဓမ္မဒါယာဒါ— မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရား တည်းဟူသော ပေး အပ်သော အမွေကို ခံယူသူတို့သည်။ ဝါ — လောကုတ္တရာ ၉ - ပါး တရား အမွေခံတို့သည်။ ဘဝထ = မူကျ စင်စစ် ဖြစ်ကြကုန်လော့။ အာမိသ ဒါယာဒါ= အာမိသ အမွေခံတို့သည်။ မာဘဝထ = မဖြစ်ကြကုန်လင့်။

ဓမ္မ, အာမိသ၊ ယင်းနှစ်ဝ၊ မှတ်ကြအမွေပြား။
ဂမ္ဘအမွေ၊ သာလွန်ပေ၊ မှတ်လေလွန်ထူးခြား။
ဓမ္မအမွေ၊ ရဝေရည်သန်း အဖန်ဖန်၊ အမှန်သင်ကြိုးစား။

ဟူသည်နှင့်အညီဓမ္မအမွေ သာသနာ့အမွေ ရရန် ရည်သန်ကြကုန်၍ ဆရာ တော် လောင်းလျာသက်တော် ၁၄ - နှစ်သားအရွယ်တွင် ဗဟုဇုမဂ်လာ ဆင်ယင် ကျင်းပကြပြီးလျှင်ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်တွင်းသို့ သွတ်သွင်းခြီးမြှင့်ကြ သဖြင့် ပိကျောင်းရဲ့ကျောင်း ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ် သို့ ရောက်တော်မူကာ တနှစ် သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့လေ သည်။ ဘုံတော် ရှင်ပဏ္ဍိတဖြစ်၏။

စုဒ္ဒသဝဿိကော သော ဟိ၊ ပတ္တော သာမဏေရတံ ဝရံ။
သာမဏေရသဘာဝေန၊ ဧကသံဝစ္ဆရံ ဝသိ။

၁။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်။ (မ၊ ၁၊ ၁၅)။

ဘကြီး, ဒေါ်ကြီးတို့က တပ်မံရှင်ပြုကြပြန်ခြင်း

သာမဏေဝတ်ဖြင့် တနှစ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့ပြီး လူထွက်၍ မိဖများနှင့်အကျ အိမ်မှာနေစဉ် ရှင်သာမဏေဝတ်ပြီး ပိဋကတ် စာပေများ သင်ကြားလိုသောဆန္ဒ ထက်သန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ဘကြီး, ဒေါ်ကြီး များကို ပန်ကြားရာ ပေါင်သန်း မင်း တလ စဉ်းစားရပည်ဟု ဆိုသဖြင့် တလ စဉ်းစားပြီး နောက် ထင်မိ၍ ရှင်သာမဏေ ဝတ်လိုကြောင်း ထပ်မံ ပြောကြား ခွင့် တောင်းချက်အရ ဘကြီး, ဒေါ်ကြီးတို့က ကျဉ်းကျဉ်း ထပ်မံ ရှင်ပြု ပေးကြသဖြင့် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။

ပုန သော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပ - ဂန္တွာန သုဓီတိပ။
သမ္မာပစ္စ ဝေက္ခိတ္တာန၊ ဇိနသာသနဘာဝရဓေ။

မော်လမြိုင်မြို ပြည်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိ

လေးမျက်နှာမြို့ ဇာတိဖြစ်သော အရှင်ပညာသာမိသည် ပေါ်ဂျိုင်မြို့ ပရမ်း ကုန်းရပ် ပြည်ကျောင်းတိုက်၌ ကျောင်းထိုင် နာယကဆရာတော်ရှစ်၍ ရဟန်း သာမဏေ တပည့် စာသင်သားတို့အား ဗာလာဝတာ, သဒ္ဒါကြီး စသည့် ပိဋကတ် အခြေခြေ ကျမ်းစာများကို ချပြီးတော်မူ၍ ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ နောင်အခါတွင် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် သာခု ကျောင်းတိုက်က ပင့်သဖြင့် သာခု ကျောင်းတိုက်ဆရာတော်အဖြစ် ထင်ရှား ခဲ့လေသည်။

ပညာသာမိသဝေ္ဗာ ဟိ၊ ပညာသာမိသ သာသနေ။
ဓုရေ သော ပူရယိတ္တာန၊ ဇိနသာသနဇောတကော။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်ပညာသာမိကံ ပညာသင်

ဆရာဖြစ်သော မိကျောင်းရဲဘုန်းကြီးသည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရုလျှောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်ပြုတော်ကို ဖေါ်ပြပါ မော်လမြိုင်မြို့ မရမ်းကုန်းရပ် ပြည်ကျောင်းတိုက်၌ စာပေ ပို့ချအုပ်ချုပ် သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော အရှင်ပညာသာမိထံ လေးပျက်နှာမြို့မှ လေးမျက်နှာ ဇာတိဖြစ်သည့် စာချဘုန်းကြီး အရှင်ဝါယာမ အကြိုတွင် ပညာသင်ကြားရန် အပ်နှံလိုက်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရှင်ပြုတသည် မော်လမြိုင်မြို့ ပြည်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိအကံ ၂ - နှစ် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ စာချဘုန်းကြီး အရှင်ဝါယာမအထံ ဗာလာဝတာရ

သန္ဒီ, နာမ်, ဘာချာတ်, ကိုတ်လေးစောင်နှင့် နာမ်ဂိုဏ်း, အာချာတ်ဂိုဏ်း တို့ကို ကျေညက်အောင် သင်ကြားတော်မူ၍ ပါဠိဘာသာ ပါဠိ နယ်ပယ်သို့ ဝင်ရောက်တော် မူခဲ့လေသည်။

ဗာလာဝတာရေ ဘာဝတ - သန္ဒိနာမဗာဒယော ပိ ၀။
သိဒ္ဓိတ္ဌာ ပဌမံ သောဟိ၊ ပါ၊ဝေ၀ဿ ပါ၊ဠိဘာရတိ။

မဟာဓမ္မဒိပိကာဗုဒ္ဓ (ကျောင်းတော်ရာ) ရှေကျင်တိုက်

ရန်ကုန်မြို့ ရှေတိုဂုံစေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့ မြောက်ဖက်တွင် မဟာဓမ္မဒီပိ ကာရာမ (ကျောင်းတော်ရာ) ရှေကျင် ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ရှိ၏။ ယင်း ကျောင်းတိုက်ကြီးကား သာသနာတွင် ထင်ရှားသည့် ရှေကျင် နိကာယဝင် ကျောင်းတိုက်ကြီး ဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၀ - ပြည့်နှစ်တွင် ပဌမ သံဂါ ယနာတင် ပင်းတုန်းမင်းတရားသည် မန္တလေး ဇနပြည်တော်နှင့်တကွ အထက် မြန်မာပြည်၌လာ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ ပွင့်လင်း၍ ရာမညတိုင်း တလိုင်း သုံးရပ်နှင့်တကွ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာသနာ ပွင့်လင်း စည်ပင်ခြင်း မရှိ သေးရကား အောက်မြန်မာနိုင်ငံ၌လာသနာပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ထံ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်၌ သင်္ဃလျှာ်သော မြေကွက်လပ်ကို သာသနာ့မြေအဖြစ် အပိုင်ပေးရန် တောင်းသဖြင့် ဗဟန်းရုပ်ရှိ ရှေတိုဂုံစေတီတော် အရှေ့မြောက်ဖက် ကျောင်းတော်ရာ မြေကွက်ကို ရရှိလေသည်။ ယင်း မြေကွက်သည် ပဌမ သံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး ကျောင်းတော်ဆောက်ရန် ရည်သန်၍ လှူတော်မူသော မြေဖြစ်ရကား ကျောင်းတော်ရာဟု ဝှေ့ခေါ်လေသည်။

ပဌမသံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ကျောင်းတော်ရာ ဒေါရံ ကို ရှေကျင်ဘုရားတော် ဘုရားကြီးအား လှူဒါန်း၍ စိတ်ကြံခဲ့ညည်းသည့်အတိုင်း သာသနာပြုခွင့် ရှိခဲ့တော်မမူခဲ့ချေ။ အသမရမြောက်မီ နတ်ရွာစံတော်မူခဲ့လေ သည်။ ဇနပတိအခါ ရှေကျင်ဘုရားကြီးက ကျောင်းတော်ရာမြေကို တပည့်ရင်းဖြစ်သော "သာသနာလက်ဝဲရ သဒ္ဓမ္မာဘိဝံသ ဂဝိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျောင်းတော်ရာ ဘုရားတော်အား အပ်နှံ တော်မူ၍ ကိုယ်တော်စား သာသနာပြု စေတော်မူခဲ့လေသည်။ မဟာဓမ္မ ဒီပိ ကာရာ မည်သော ယင်းကျောင်းတော်ရာ ရှေကျင်တိုက်ကြီးကား ကျောင်း ပေါင်း ၃၀ - ကျော် သံဃာတော်ပေါင်း ၂၀၀ - ကျော်, ၃၀၀ - ခန့်တို့ဖြင့် စည်ကားလျက် ရှိပေသည်။

ရန်ကုန်ပုရေ မဟာဓမ္မ - ဒီပိကာရာမသမ္မတော။
ကျောင်းတော်ရာ အာရာမော အာသိ၊ ယတိဂ္ဂဏိသေဝိတော။

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ကျောင်းတော်ရာ ရှေကျင်တိုက် ရောက်ပြီ

မော်လမြိုင်မြို့၌ ၂ - နှစ်ကြာသောအခါ စာချုပေးသော အရှင်ဝါယာမသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းသွားသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၂ - ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်တွင် ဆရာတော် လောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် အရှင်ဝါယာမ ကြွရောက် လာခေါ်သဖြင့် ဖော်ပြပါ ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ရှေကျင်တိုက်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ အရှင်ဝါယာမသည် စိတ်လွင့်ပါး လူဝတ်လဲပြီး ကွယ်လွန် ရှာလေသည်။

ထေရကုံရော ဒီပိကာဝှ - ကျောင်းတော်ရာ အာရာမံ သုဘံ။
သမ္မတ္တော ပုဗ္ဗပုညေန၊ ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိတာလယံ။

စာတတ်ချင်၍ ညောင်တုန်းလိုက်မည်ဟု ဝန်ခံ

ဆရာတော် လောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် ပဌမတွင် ကျောင်းတော်ရာ ကျောင်းတိုက်၌ ထန်းပင်ဆရာတော်ကြီး သိတင်းသုံးရာ ဘုံပြန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ နောက်တွင် နေရာကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်းသဖြင့် ပြာသာဒ် ကျောင်း၌ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်တော်မူသည်။ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် တတ်နိုင်သမျှ မိမိဘာသာ ကျက်သင့်သော ကျမ်းစာများကို ကျက်မှတ်ရွတ်အံ၍ စာတတ်ချင်သည် မကြာခဏ ညည်းနေသည်ကို ပြာသာဒ် ကျောင်းဆရာတော်ကြီး ကြားသဖြင့် ကိုရင် မင်း စာတတ်ချင်လျှင် ညောင်တုန်းမြို့ ရှေဟသ်ာ တောရတိုက်သို့သွား၊ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီး နယုန်လ ညောင်တုန်း ကြွလိမ့်မည်၊ ကိုရင် လိုက်ချင်လျှင် အပ်ပေးလိုက်မည်ဟု အမိန့်ရှိရာ လိုက်ပါမည်ဟု ဝန်ခံလိုက်လေသည်။

ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိတတ္တံ သော၊ ဣစ္ဆတိ ညောင်တုန်း ပုရံ သုဘိ။
ဂန္ဓိ ထေရေန သဒ္ဓိံ ဟိ၊ တဒါ စိန္တာပရော ဟိ ခေါ။

ရာဇာခိ ရာဇဂုရု ဘဲတံဆိပ်တော်ရ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် သာသန ပဟာတေရ်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အမရပူရမြို့ မင်းပိုင်းရပ်နေ ခရိုင်အုပ် မင်းကြီးဦးဖေ၊ ဒေါ်စပယ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၅ - ခု နှစ်ဦး တန်းခူး လဆုတ် ၇ - ရက် သောကြာနေ့ နံနက် ၄ - ချက်တီး အချိန်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ မွေးချင်း ၅ - ယောက်အနက် ဒုတိယမြောက် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

သက်တော်၈-နှစ်သား အရွယ်တွင် သစ်ဆိမ့်ကြီးရှာ၌ခေတ္တ သီတင်းသုံးတော်မူသော သီးလုံး ဆရာတော်ကုရားကြီးတံ၌ စာပေ သင်ကြားတော်မူခဲ့၍ ၉ - နှစ်သားအရွယ်တွင် အာမရဝုရမြို့ သာသနာပြု ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ထံ မိဘတို့ အပ်နှံသကြား သူတော်ယောက်ဖြစ်၍ ၁၀ - ပါ၊ သီလဖြင့် နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ သူတော်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် ဓမ္မပဒနိုက်, ပတ္တာဝိဏ် ကြီးတော်မျှားကိုလည်း နေ့စဉ် ကျင့်သုံ့ခဲ့သည်။ ယင်းတော်ကြီးကို မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး သိလေရာ သူတော်ယောက်အား လစဉ် ၁၀ - တန် ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းလေသည်။

သက်တော် ၁၃ - နှစ်သားအရွယ်တွင် တောင်နန်းမတော် စကြာဒေဝီ မိဖုရားကြီးက တောင်းပန်၍ ရှင်ဒါယိကာမအဖြစ် ခံယူသဖြင့် ရှင်သာဝကအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ဘုံတော် ရှင်သာသနာ ၁ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ပို့လွှန်တော်မူယောအခါ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အထံ သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် ရောက်ရှိတော် မူသည်။ သက်တော် ၂၀ - ကြာသ်ပ�်ရာ သင်္ကြာဇင် ၁၂၂၄ - ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၄ - ရက်နေ့တွင် ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မင်းတုန်းမင်းကြီး၏ သမီးတော် ကပင်တိုင် စလင်း မင်းသမီး၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်း ဒါယိကာမဖြစ်သော စလင်း မင်းသမီး၏ လစဉ် လှူဒါန်းသော ၃ဝ - တန် ပဋ္ဋာန်း နှင့် တနှစ် သက်နှင့် ၃ - စုံ၂ စသည့် လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို အလျှော်အားရှိတော်မူသည်။

ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် ရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရာ မဟာမဓိကာရာမ ရွှေကျင်တိုက်၌ မုရ ၂ - ပါး ပွားများ အားသစ် သီတင်းသုံးတော် မူခဲ့သည်။ ရဟန်းသီလ၌ ၇ - ပါအရတွင် မဟာမမ္မိကာရာမ ရွှေကျင်တိုက်မှ ပဲခူးတော်မူ၍ သစ်ဆိမ့်ကြီးရှာမှ တာပေါင်း ၇၀၀ - ခန့် ကွာလှမ်း သော ဆုတောင်းပြည့် ဟံသာဝတီ၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ဝိပဿနာ မုရ အလုပ်ကို ကြိုးကုတ် အားသစ်တော်မူသည်။ ၎င်းမှတဖန် ရောဝတီမြစ် အနောက်ဖက် ငါးပယ်ချောင်းရှာမှ တာပေါင်း ၇၀၀ - ခန့် ကွာလှမ်းသော ဂူဘင်တောင် တောရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

၁။ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ ပူဇော်သောအားဖြင့် ကျောင်းအမည်များကို သာသနပါလ, သာသနာ လက်ဝရ, သာသနာ့သာနုရက္ခ, သာသနဇောတိက, သာသနဒီပ - စသည်ဖြင့် အမည်ပေးလေသည်။

၂။ စလင်းမင်းသမီးက တည့်တု သက်နှံ့ တစုံ, ထီးတလက်, ဘိုနပ်တရံ စသည် လှူသတဲ့။

ယင်းသို့ သီတင်းသုံးစဉ် ရှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်အရ မန္တလေးမြို့ မဟာဓမ္မာကာရာမတိုက်သို့ ပြန်ကြွလာ၍ ဓုရ ၂ - ပါးကို ပွားများ အားသစ်တော်မူသည်။ ရဟန်းသိက္ခာ ၁၁ - ဝါအရတွင် ဒုတိယ စာချ ဖြစ်လေသည်။ ၁၃ - ဝါအရတွင် အုံးတင်ပင် တောရသို့ ကြွတော်မူသည်။ ၎င်း ရှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်အရ မဟာဓမ္မာကာရာမ ရှေကျင်တိုက်ကြီးသို့ ပြန်ကြွလာ၍ ဂန္ဆဓုရဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်တော် မူရလေသည်။ ၁၄ - ဝါအရတွင် ပဌမ စာချအဖြစ် ချီးမြှင့် ပူဇော်ခြင်း ခံရလေသည်။ ရဟန်းသိက္ခာ ၁၈ - ဝါအရတွင် မင်းလှရွာမှ တာပေါင်း ၇၀၀ ၊ ကွာလှမ်းသော နယ်လယ်ကူးဘောရသို့ ကြွရောက်၍ ဝိပဿနာ ဓုရကို အားထုတ်တော်မူသည်။ ဆရာတော်ကား ဝိပဿနာဓုရ၌ ထာဝစဉ် ညွှတ်ကိုင်းသော စိတ်ဖြင့်တော်မူသည်။

၁၂၄၂ - ခုနှစ်တွင် ရှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားက ရဟန်းတော် အရှင်သာသနအားပဌမ သံဂါယနာတင် မင်းဘုန်းမင်းတရား၊ က မိမိအား လှူဒါန်းသည့် ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်း ရပ်ကွက်၌ ကျောင်းတော်ရာ ရှေကျင်တိုက်တာ အရာမ်ကို အပ်နှံ သာသနာပြုစေတော်မူသဖြင့် ယင်း ရန်ကုန်မြို့ မဟာဓမ္မ ဒီပိ-ကာရာမ ကျောင်းတော်ရာ ရှေကျင်တိုက်၌ သီတင်းသုံး၍ စာပေချုပ်ပို့ သာသနာပြုတော်မူရာ သံဃာတော် ၂၀၀ - ကျော်အထိ တိုးတက် များပြားခဲ့လေသည်။

ရဟန်း သိက္ခာ ၂၃ - ဝါအရ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ - ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၄ - ရက် ၁ နေ့တွင် သီပေါမင်းတရား ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် "သာသနာလက်ဦးရ သဒ္ဓမ္မာဘိဝံသ ကဝိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇမိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

၁၂၆၂ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၂ - ရက်နေ့တွင် ပင့်လျှောက်ချက်အရ ပဲခူးတောရဆရာတော် ဦးသီလနှင့်တကွ မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမဆရာတော်ဘုရားကြီး, မြန်အောင်မြို့ ဂူကိုးလုံးဆရာတော်, ပုသိမ်မြို့ သဘော်ဘကြင်းတောရ ဆရာတော်, ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ရှေကျင် ဆရာတော်, ရန်ကုန်မြို့ မြေနီကုန်း ဆရာတော် ဦးအာစယဟူသော သံဃနာယကဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ ဦးစီး၍ သံဃာတော် ၅၀ - ကျော်တို့ ရန်ကုန်မှ သဘော်ဖြင့် ညောင်ဘုန်းမြို့သို့ ကြွတော်မူကြသည်။ တပေါင်းလဆန်း ၁၃ - ရက် ၁၄ - ရက်တို့၌ ရှေဟသ်ာတောရ အရာမ်တွင်း၌ သိမ်နှုတ်ကိစ္စကို ရွက်ဆောင်တော်မူကြပြီး တပေါင်းလပြည့် တနင်းလာနေ့တွင် သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တော်မူကြသည်။ တပေါင်းလဆုတ် ၁ - ရက်နေ့တွင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ကြီး

၁။ ၂-ရက်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။

စသည့် ဆရာတော်များ ပြန်ကြွတော်မူကြသည်။ တောရဆရာတော် ဦးသီလနှင့် ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးနှင့် သံဃာအချို့သာ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ ဆရာတော် ဦးသီလမှာ ၁၀-ရက်မျှသာ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို စာသင်တိုက် ဖြစ်သည်အထိ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားမှု ရှေဟသ်ာ တောရကျောင်းတိုက်ကို လုံးဝ အပ်နှံကာ အပြီးပြန်ကြ သွားတော်မူသည်။

ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မူလကပင် ညောင်တုန်းမြို့၌ စာသင်တိုက် တည်ထောင်ရန် တာဝန်ကို လက်ခံတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း တပည့် ရဟန်းတော် အရှင်ဝါယာမစသော တပည့်သံဃာ ၂၀-ကျော်မျှကို ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ပြီး ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟသ်ာ တောရ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်တော် မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်သည် ၁၀-ဝါတိတိ သီတင်းသုံးတော်မူပြီး မိမိ၏ တပည့်ရင်း တိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်ဝါယာမ အား (စံကျောင်းဆရာတော်) ဟူသော အမည်ဖြင့် ရွှေဟသ်ာ တောရကျောင်းတိုက်ကို အပ်နှင်းပြီး ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်သို့ ပြန်ကြွတော်မူသည်။ ၎င်းနောက် ၅-နှစ်အတွင်း ကာလမျှ ရန်ကုန် ညောင်တုန်း အလှည့်ကျ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်တွင် အရှင်ဝိမလ ၁ အား ဥပသမ္ပဒကံ ဆောင်ရန်ကိုးဖြင့် နောက်ဆုံး ကြွတော်မူသည်။ သက်တော် ၇၃-နှစ် သီတင်းတော် ၆၄-ဝါ ရန်ကုန်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၇-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁-ရက် သောကြာနေ့ နံနက် ၄-နာရီ ၃၅-မိနစ်အချိန် ပျံလွန်တော်မူသည်။

သံဝေဂယူရန်

ယမေကရတ္တိ ပဌမံ၊ ဂဇ္ဇေ ဝသတိ ပဗ္ဗဇေါ။
အဗ္ဘုဋ္ဌိတောဝ သော ယာတိ၊ သ ဂစ္ဆံ နိဝတ္တတိ။[၂]

ယံ-ယော မာဏဝေါ-ကြုံလာဖြစ်လာ အကြင်သတ္တဝါသည်။ ကေရတ္တိ-တညဉ့်၌။ ဝါ-တည်ခိုပတ်လုံး။ ပဌမံ- ရှေးဦးအစ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ဂဇ္ဇေ-အမိုဝမ်း၌။ ဝသတိ- စံပိုက်သန္ဓေ တည်နေ၏။ သော မာဏဝေါ- ထိုသတ္တဝါသည်။ အဗ္ဘုဋ္ဌိတောဝ - ဝသဘားသို့ ရှေ့ရှုသည်အဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်

၁။ ယခု တိုက်အုပ်ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဝိမလ မဟာထေရ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် အရှင်ဝိမလအား ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအဖြစ်ဖြင့် ရှိုးမြောက်တော် မူခဲ့သည်။

၂။ ဇာ၊ ၁။ ၄၁၄ (အရယောဃရဇာတ်)။

။ဂုံးခ်ခ်ားနဲ့ရုဒါလ်ဂျယ်ယာ

ားငါ့ကျေးဇူးတရားရှိလေး ငယ်ခစားနဲ့ယူထား ယ ဒွဝလ်နဲ့ဗဂ္ဂါခြေးကိုလွှဲ ားယြောနဲ့ဝ

ားငယ်ားယြားထဲမှာသေထဲထ ဓာတ်ယူပွဲဝင်ရောက်ဖြစ် ပါဝင်ပြီးငေါ့ကခေတ္တယူငယ်

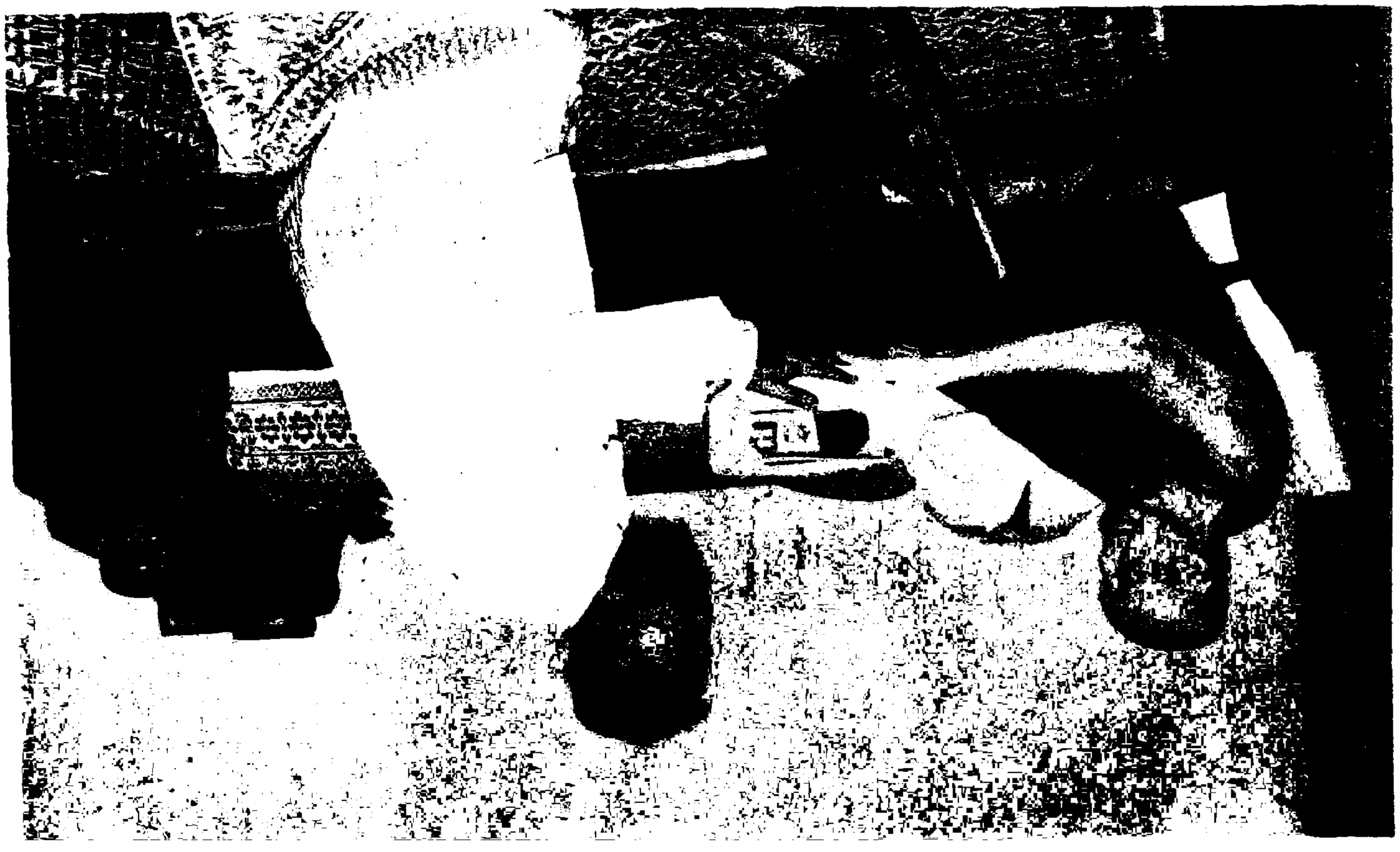

မျှော်ရည် တည်လျက်သာလျှင်။ ယာတိ-ဆက်ကာ ပနား သွားရရှာ၏။ ဂစ္ဆံ-ဂစ္ဆန္တော- သေဘေးသို့ ရှေးရှု၍ တသွားတည်းသွားသော။ သ-သော မာဏ-ဝေါ-ယုံ ကြုံလာဖြစ်လာ သတ္တဝါသည်။ နိ နိဝတ္တတိ-တအောက် တခဏ တနာရီ တဆံချည်မျှလည်း ပရုပ်တည် ပဆုတ်နုစ်။

ဆရာတော်ဦးလောင်းလျှာ ညောင်တုန်း ကြွတော်မူခြင်း

ဖော်ပြပါ " သာသနာလက်ဝဲရ သဒ္ဓမ္မာဘိဝံသ ကဝိဓဇ ပဟာဝမ္မရာဇာဘိ ရာဇာဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ညောင်တုန်းမှ ရန်ကုန်သို့ ခေတ္တ ပြန်ကြွလာရာ ၁၂၇၃-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့တွင် ညောင်တုန်းသို့ ဝါကပ်ရန် ကြွတော်မူလျှင် အဘိမဇ ပဟာ ရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် " ပစ္ဆာ သာမဏေရ " အဖြစ် ဖြင့် လိုက်ပါရ၍ ညောင်တုန်း ရွှေဟသ်ာ တောရတိုက်သို့ ရောက်တော်မူလေ သည်။ ဘရာတော် လောင်းလျှာသည် ညအခါနှင့်တွင် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟသ်ာ တောရဘိုက်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ နံနက်အာရုံဆွမ်း ဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် စာသင်သား သံဃာတော်များ ဇေတဝန် ဘုရားကျောင်းကြီးပေါ် စုဝေး၍ စာအုံ့နေကြသော အသံကို ကြားလျှင် ရှင်ပဏ္ဍိတ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်နေသည်၊ ငါ့တော့ စာတတ်တော့မဟဲ့ ဟု တကြိတ်ကြိတ် ထပ်ကာထပ်ကာ ဝမ်းမြောက် နေသည်။

ဘဝိဿာမိ ဧကဒ္ဓေန၊ ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိတော အဟံ။
ဣတိ သော ပဟဋ္ဌော အာသိ၊ အာရာမံ သမ္မတ္တောဟိ ဧခါ။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည်--သက်တော် ၂၀-ပြည့်မြောက်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ - ရက်နေ့တွင် ရာဇာဓိရာဇ်မြို့ ရွှေဟသ်ာ တောရကျောင်းတိုက် သီလဝိဝေသာဓနိဝဏ္ဏသိပ်တော်ကြီးတို့ ရှေ့ရှေ့ကျောင်း တော်ရာ ရွှေကျင်တိုက် " သာသနာလက်ဝဲရ သဒ္ဓမ္မာဘိဝံသ ကဝိဓဇ ပဟာဝမ္မ ရာဇာဘိရာဇဂုရု " ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သာသနာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဘကြီး, ဒေါ်ကြီး ကြမ်းသော လေးမျက်နှာမြို့ ပရိကွေရာ ကုန်းသည်ကြီး ဦးလူကြီး, ဒေါ်ရွှေမှုတ်ဦ၏ ပစ္စယာနုဂုဟပြု. ရဟန်း ဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်တော်မူသည်။ ထိုအခါ တိုက်အုပ်ဘရာတော်, တိုက် ကြပ် ဆရာတော်များက ကမ္မဝါစာဆရာအဖြစ် ချီးမြှောက်တော်မူကြသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ သာသနံ သာသနေ သုတံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘီ ဓီရော၊ ဒုလ္လဘေ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ရင်းပြင် ညောင်တုန်းမြို့ ကုန်သည်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးကျော်ဒွန်း, ဒေါ်ကြည်နှင့် ဦးခုက်, ဒေါ်ဒွန်းတို့ကလည်းကောင်း, ရှေတောင်မြို့ ဒေါ်ဥာဏ ဝတီကလည်းကောင်း, မန္တလေးမြို့ ဓားတန်းရပ် ဒေါ်ခင်မြင့်ကလည်းကောင်း, ရန်ကုန်မြို့ ဒေါ်ခင်သန်းနှစ်တို့ကလည်းကောင်း သိက္ခာထပ်ကာ ရဟန်းဒါယကာ, ရဟန်း ဒါယိကာမ ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ဆရာတော်လောင်းလျှကား ငယ်ကတည်း ကပင် ပုဉ်းကံ ကြီးမားတော်မူသည်။

ဒဟရော သမာနော ယေဝ၊ ပုညေန သံယုတော သုခီ။
သီလဝါ ပညဝါ ဆေကော၊ ပရိယတ္တိဘိရုမကော။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဝါယာမ

ဆရာတော်သည် ပဲခူးမြို့ ကျောက်တန်းရွာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၅ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၀ - ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက် ၄ - နာရီအချိန်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ သားသမီး ဂ - ယောက်အနက် သတ္တမမြောက် သားရတနာ ဖြစ်သည်။ ငယ်မည် မောင်ဥာဏ်ဖြစ်၏။ ၇ - နှစ်သားအရွယ်တွင် ကျောင်းနေ ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ၁၇ - နှစ်သားအရွယ်ဘုန်း ရှင်သာမဏေပြု၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။ ဘွဲ့တော် ရှင်ဝါယာမ ဖြစ်သည်။

သာမဏေဝတ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သာသနမဟာထေရ်ထံ ချဉ်းကပ် ရောက်ရှိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ သက်တော် ၂၀ - တွင် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်း သိက္ခာ ၄ - ဝါအရတွင် ဂဏဝါစက စာချအဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၂၆၂ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၂ - ရက်နေ့တွင် ညောင်တုန်းမြို့သို့ ကြွ၍ ရှေဟသ်ာတောရ ကျောင်းတိုက် တည်ထောင်သောအခါ အရှင်ဝါယာမ ပါရှိခဲ့လေသည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီးသည် အရှင်ဝါယာမကို တိုက်အုပ်ဗာဒြစ် ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ ၁ဂ - ဝါအရတွင် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီး၏ စံကျောင်းဆရာတော် ဟူသော ဘွဲ့မည်နာမဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံရပြီး ရှေဟသ်ာကျောင်းတိုက်ကြီးကိုလည်း လွှဲအပ်ခြင်း ခံယူတော်မူရသည်။

ရှေကျင် နိကာယ ဂဏပါလကတာဝန်, ရှေကျင် နိကာယ မဟာနာယက တာဝန်, နယ်လှည့် သာသနာပြု တာဝန်တို့ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်။

၁၂၉၉ - ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၀၀ - ခုနှစ်တွင် ရှေကျင် နိကာယ တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်း ကိုလည်း ခံယူရသည်။

ဆရာတော်သည် မြန်မာ စာပေ, ပါဠိစာပေများ၌ သာမက သက္ကတ စာပေ ဟိန္ဒီစာပေ စသည်၌လည်း ကျမ်းကျင်တော်မူသည်။ သံဃာတော် များစွာတို့အား စာပေ ချပို့ရန်ကိစ္စ အကြားတွင် ကံ ဉာဏ် ဝိဓိယ အဖွင့် ကျမ်း, မင်္ဂလာ အဖွင့်ကျမ်း, သမ္ပဒါ အဖွင့်ကျမ်း, မေတ္တာ အဖွင့်ကျမ်း, အပရိဟာနိယ အဖွင့်ကျမ်း, အလက်ာ နိဿယကျမ်း စသည့် ကျမ်းပေါင်း ၂၀ - ကျော်တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။

၁၃၀၉ - ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ် ၁ - ရက်နေ့တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်။

အစ္စန္တိ အဟောရတ္တာ၊ ဇီဝိတံ ဥပရုဇ္ဈတိ။
အာယု ခီယတိ မစ္စာနံ၊ ကုန္နဒီနံ ဝ သြဒကံ။ ၁

ကုန္နဒီနံ- ငယ်ကျဉ်းတုံလစ် မြစ်ချောင်းတို့၏။ သြဒကံ- ရေသည်။ ခီယတိ ဣဝ- ကာလကြာရှည် မတည်ပုံသေ ကုန်ခန်းလေသကဲ့သို့။ တထာ- ထို့အတူ။ အဟောရတ္တာ- နေ့ညဉ့်တို့သည်။ အစ္စယန္တိ- မုချကေန် အမှန် ပုံသေ ကုန်သွားလေကုန်၏။ မစ္စာနံ-ကြုံလာဖြစ်လာ သတ္တဝါတို့၏။ ဇီဝိတံ- အသက်ဇီဝိန်သည်။ ဥပရုဇ္ဈတိ-ချုပ်၏။ မစ္စာနံ-ကြုံလာ ဖြစ်လာ သတ္တဝါတို့၏။ အာယု- အသက်သည်။ ခီယတိ-ကုန်ဆုံး ပျက်စီး၏။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ စံကျောင်းဆရာတော်ထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် ဖော်ပြပါ စံကျောင်းဆရာထော် ဘုရားကြီးအရှင်ဝါယာမထံ၌လည်း ပိဋကတ် အခြေပြု ကျမ်းစာများကို သင်ယူ တော်မူခဲ့လေသည်။

သန္တိကေ ဝါယာမဿ ပိ၊ ဝါယာမသံယုတော သုခီ။
သုခီတ္ဌံ သော ဟိ ပဇ္ဇေတ္ဝာ၊ အသိ.ဘ္ဘိ သိက္ခိတဗ္ဗကံ။

ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ

ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် ဟု ထင်ရှားသော အရှင်ကလျာဏ မဟာ ထေရ်သည် ထားဝယ်မြို့ မြေပိုင်ရှင် ကုန်သည်ကြီး ဦးဖိုးတူ, ဒေါ်ချောတို့မှ

၁။ သံ၊ ၁။ ၁၁၉။ မာရသံယုတ်၊ ဒုတိယ အာယုသုတ်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၄ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၇ - ရက် တနင်းလာနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ဖခင်ကြီး ဦးဖိုးတူ၏ ညီအရင်း ဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်းရပ် ကန်သာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ရောက်ရှိ ပညာသင်ကြား ခဲ့လေသည်။ ကန်သာ ဆရာတော်မှ တဆင့် ကျောင်းတော်ရှေ့ကျင်တိုက် ကံသာကျောင်းဆရာတော် အရှင်ဇောတိကထံ အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြားစေသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းရွက်တော်မူသည်။ ကန်သာ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အပ်နှံသဖြင့် ပဌမ စံကျောင်းဆရာတော် လောင်းလျှာ အရှင်ဝါယာမထံ၌လည်း ပညာသင်စားခွင့်ကို ရရှိတော်မူသည်။ နောက်တွင် ညောင်တုန်းမြို့ ရှေဟသ်ာ တောရတိုက်သို့ ရောက်၍ စံကျောင်းဆရာတော် အရှင်ဝါယမ နှင့် ဌီကာကျော် ယောဇနာ ကျမ်းပြု အရှင်ဉာဏိန္ဒာသဘာထံတွင် ပညာ သင်ကြား ခဲ့သည်။ သက်တော် ၂၀ - တွင် ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။ ရဟန်း သိက္ခာ ၅ - ဝါ အရတွင် ဂဏဝါစက စာချ ဖြစ်၍ ရဟန်းသိက္ခာ ၁၀ - ဝါ အရတွင် တိုက်ကြပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည်။ နောက်တွင် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဖြစ်လေသည်။ ၁၃၀၉ - ခုနှစ်တွင် ပဌမ စံကျောင်းဆရာတော်ကြီး ပုံ့လွန်တော်မူသဖြင့် ဆရာတော် ဦးကလျာဏသည် ရှေဟသ်ာတောရ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။ ဆရာတော်သည် အာနိသံသ ဒီပက ကျမ်း, အာမဂန္ဓ အဆုံးအဖြတ်, ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ဘာသာပြန် စသည့် ကျမ်းဂန် တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သည်။ ၁၃၁၃ - ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ဂ - ရက်နေ့တွင် ပုံ့လွန်တော် မူသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်ကလျာဏထံ ပညာသင်

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် ဖော်ပြပါ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် အရှင်ကလျာဏထံ၌လည်း ကျမ်းအချို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ကလျာဏ ဃ၊ ကလျာဏေန သံယုတော။
ပဏ္ဍိတော ဥဂ္ဂဏှိ ဓီရော၊ ပဏ္ဍိစ္စံ ဂုဏ္ဌေ ဟိ ခေါ။

ဆရာတော် အရှင်ယုဂန္ဓရထံ ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူ

ဆရာတော် အရှင်ယုဂန္ဓရသည် ညောင်တုန်းမြို့ ဇာတိဖြစ်သည်၊ ညောင်တုန်းမြို့ ရှေဟသ်ာ တောရတိုက် စမ္ပဝယ်ရုံ ကျောင်း၌ စာချဘုန်းကြီးဖြစ်၍ နှစ်ပေါင်း ၂၀ - ခန့် စာပေ ပို့ချ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်။ သက်တော် ၇၃ - နှစ် ရှိရာ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်ဘွင် ညောင်တုန်းမြို့ ယာမာကျောင်းတွင်

ပျံ့လွန်တော် မူသည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ အရှင်ယုဂန္ဓရ ထံတွင်လည်း ဝိနည်း ပါဠိတော်ကြီးများကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူခဲ့သည်။

သန္ဓိကေ ယုဂန္ဓရဿ၊ ယောဇေန္တော ဝိရိယေ သုဓီ။
သုဓိတ္တံ သော ဟိ ပတ္ထေတ္ဝာ၊ အသိက္ခိ သိက္ခိတဗ္ဗကံ။

အရှင်မေဓာဝီထံ ပညာသင်ကြားခြင်း

အရှင်မေဓာဝီသည် မြန်မာ သာသနာ့ စာပေနယ်တွင် ထင်ရှားသည့် ပညာရှိ ရဟန်းတော်တပါး ဖြစ်သည်။ ဓားပိန်မြို့ ဇာတိဖြစ်သည်။ 'မေဓာဝံသာဘိ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ' ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုလည်း အလှူခံ ရရှိခဲ့သည်။ နောက်တွင် လူ၀တ်လဲ၍ မေဓာဝီဆရာဆိုင်ဟု ထင်ရှားသည်။

ဆရာဆိုင်သည် ကစ္စာယနဂုဋ္ဌတ္ထဒီပနီ, ဝိနယဂုဋ္ဌတ္ထ ဒီပနီ, အဘိဓမ္မတ္ထ ဂုဋ္ဌတ္ထ ဒီပနီ, သစ္စ၀ါဒီဋီကာကျမ်း စသည်တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ခဲ့သည်။ ၁၃၂၀ - ခုနှစ် လောက်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ ဆရာကြီးသည် ရဟန်း၀တ်နှင့် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟသ်ာ တောရတိုက်၌ စာသင် စာချ၍ သာသနာ့၀န်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ ဘူးသည်။ [1]

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ လူအမည် ဆရာဆိုင်, ရဟန်း ဘွဲ့မည် အရှင်မေဓာဝီဆံ၌လည်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းစာအချို့ကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော် မူခဲ့သည်။

မေဓာဝီ အဘိဓာနဿ၊ သုမေဓာ၀ိနော သုဓီ။
သုဓိတ္တံ ဣစ္ဆမာနော သော၊ သန္ဓိကေ အသိက္ခိ ဝိဒူ။

ပဌမငယ်, ပဌမလတ်တန်း စာမေးပွဲ အောင်မြင်

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ဆရာသမားများထံ နေ့ဝါ ညဝါ ကျမ်းစာ သင်ယူ လေ့လာတော်မူပြီး အစိုးရ စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက် ဖြေဆိုတော်မူရာ ရဟန်း သီဟာ ၂ - ၀ါအတွင်း အစိုးရ စာမေးပွဲ ပဌမငယ် တန်း, ပဌမ လတ်တန်းတို့ကို ဖြေဆို အောင်မြင်တော် မူခဲ့သည်။ ပဌမကြီး တန်း ဖြေဆိုချိန်၌ ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့၍ စာမကျက်နိုင်သောကြောင့် အကြီး ကိုကား မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ [2]

၁။ ရွှေဟသ်ာ တောရသမိုင်း။ ၁၄၉ - ၁၅၀ - ကြည့်။
၂။ ရွှေဟသ်ာ တောရတိုက်အတွင်း မြလေးရုံကျောင်း ၁၁၂ ဘုန်းကြီးအဖြစ် ထင်ရှားသည်။
၃။ ဆရာ့ဘဝတော် ကိုယ်ဘိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကျဉ်း နှာ - ၄။

မန္တလေးမြို့သို့ ပညာသင် ကြတော်မူခြင်း

မန္တလေးမြို့ကား သာယာလှသည်၊ စည်ကားလှသည်၊ အရှေ့ ဖက်တွင် မြရောင်ဆိုင်းရှိ မှိုင်းနေသော ရန်ကင်း တောင်တော် နှင့် ရှမ်းရိုးမ တောင်တန်း, မြောက်ဖက်တွင် မန္တလေးတောင်, အနောက်ဖက် တလွှားတွင် စစ်ကိုင်းတောင် မင်းဝံတောင်, ဧရာဝတီ မြစ်နဒီ ရေတသွင်သွင်နှင့် တောင်ဖက်တွင် အမရပူရ မြို့တော်ဟောင်း အင်းဝ မြို့တော်[1]ဟောင်း မြစ်ချောင်း အင်းအိုင် လယ်ယာ ရွှေမြေ ပတ်လည် ဝိုက်သန်း ကာရံလျက် ရှိပေ၏။

ဂါထာဝဇီ၊ ခုနှစ်ချီဖြင့်၊ သံပြိတ္တတ်တွတ်၊ တောင်းပန်ရွတ်သော်၊ နတ်လည် မိုးဖျား၊ နဂါးမြေယံ၊ ပတ်ဝန်းခြံလျက်၊ အောင်သံရင့်ဂူ၊ ခါတမူကား၊ ဇမ္ဗူပုံ့မွေး၊ မန္တလေးဝယ်၊ စည်ရှေးကမ္ဘာ၊ ကြိုက်ခဲ့စွာ သား၊ ရတနာပုံ၊ မျက်စုံရောင်ခြည်၊ နန်းမြို့ပြည်ကို၊ ဇာနည် ဘုန်းခေါင်၊ ကိုယ်လုံးအောင်သည်၊ ကုန်းဘောင်နတ်ဆွ၊ ဆယ်ပွင့် ဇနလျှင်၊ ကျက်သရေကြီးခံ့၊ ပြီးစေအုံ့ဟု၊ ရဲဝံ့မနစ်၊ အားတော် သစ်၏၊ ဓမ္မရာဇ်မင်းဆုံး၊ မြတ်နှလုံးကို၊ ပိုက်ကျုံးနှစ်ထောင်း၊ ရှင်စေ ကောင်းဟု၊ နှတ်ပေါင်းလျင်မြန်၊ ပြည်ကြီးဖန်သည်၊ ဗိမာန်တုမဲ့ ဘုံသီးတည်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် စာဖွဲ့မကုန် မန္တလေးကား လူနေ အိမ်ခြေလည်း ထူထပ်လှ၏၊ရန်ကုန်မှလွဲလျှင် မြန်မာပြည်တွင် အကြီးဆုံးမြို့ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော့၊ မြို့နီစပါယ် ရပ်ကွက်ပေါင်း ၃၈ - ရပ်ကွက်ရှိပြီး အိမ်ခြေပေါင်း ၅၀၀၀၀- ကျော်ခန့်ရှိပြီး လူဦးရေ ၃ - သိန်း ကျော်ခန့် ရှိ၏။ ကျောင်းတိုက်ပေါင်း ၂၅၀- ကျော်ခန့်ရှိ၍ သံဃာဦးရေ ၁ - သောင်းပတ်ဝန်းကျင် ရှိလေသည်။ အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု လောင်းလျှာ ရဟန်းတော်အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ရဟန်း သိက္ခာ ၄ - ဝါ အရွယ်တွင် ဆရာတော်မျှားထံ မန္တလေး သွားရောက် ပညာသင်ကြားရန် ခွင့်ပန်လျှောက်ထားလေရာ ဆရာတော်မျှားက ကြည်သာနူးညှတ်ခွင့်ပြုတော်မူပြီးလျှင် ပါဠိဘာသာစာဖြင့် ရေးသားသောအပ်နှံစာကိုပါချီးမြှောက်တော် မူကြသည်။

အနုညာတော အာစေရေဟိ၊ ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိတော သုဓီ။
မန္တလေးဝါစနာနယံ၊ ဂဏ္ဌိတုံ မဂနံ ကရီ။

---

[1] ။ ။ လေဦးပှည် မန္တလေးဘွဲ့ မော်ကွန်း။

ငါးဆူတိုက် ဆရာတော် အရှင်သဒ္ဓမ္မာစာရ

မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ပလိုင်းရပ်၌ ငါးဆူကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ရှိသည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အရှေ့ဖက်၌ စကုတိုက် တည်ရှိသည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို မဟာရံတံတိုင်း ဝန်းရံဝိုက်ကာလျက် သားနာစွာ တွေ့မြင်ရ၏။ ယခုအခါ ကျောင်းတိုက် အတွင်း၌ (၁) ဝါးခယ်မ အုတ်ကျောင်းကြီး၊ (၂) ဝါးခယ်မ ဆွမ်းစားကျောင်း၊ (၃) သာသနဝိသုတကျောင်း၊ (၄) ပိုက်ကျုံး ဆွမ်းစားကျောင်း၊ (၅) မရမ်းခြုံ အုတ်ကျောင်း၊ (၆) ရတနာဘုံမြင့်ကျောင်း၊ (၇) သိမ်ကျောင်း ဟူသော ကျောင်းအဆောက်အဦးများ နှင့် စေတီ ပုထိုးပေါင်း ၁၄-ဆူမျှ တည်ရှိ၏။ ယင်းစေတီများအနက် ရှေးက တည်ရှိခဲ့သော စေသီဟောင်း ၅-ဆူကို စွဲ၍ ၅-ဆူတိုက် ခေါ်ကြောင်း သိရ၏။[1]

ယင်း ၅-ဆူတိုက် ပဌမဆရာတော်ကြီးမှာ အရှင်သဒ္ဓမ္မာစာရ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော် အရှင်သဒ္ဓမ္မာစာရသည် ပခုက္ကူခရိုင် (ယခင် ပုဂံမြို့နယ်) ထနောင်းရွာ၌ အဖဦးရှေက် နှင့် အမိ ဒေါ်သိတာ တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၈-ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ် ရောက်သော် ရှင်ရဟန်းပြု၍ သာသနာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူလေသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၈-ခုနှစ်တွင် ငါးဆူကျောင်းတိုက်ကြီးကို အလှူခံတော်မူ၍ စာသင်သားရဟန်း သာမဏေ တို့အား ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ် စာပေ ချပို့ သာသနာ ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်သည် ၁၂၇၄-ခုနှစ်တွင် ရတနာဂိရိစံ သီပေါမင်းတရား လှုဒါန်းသည့် "သဒ္ဓမ္မာဘိပဏ္ဍိတ ဓဇ သာသနဝံသမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် "သဒ္ဓမ္မာဘိဓဇပဝရလင်္ကာရ သာသနဝုဋ္ဌိကရ" ဟူသော သံဃဒဏ္ဍီယ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း အလှူခံ ရရှိတော်မူသည် ၁၂၉၈-ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၈-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[2]

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ငါးဆူတိုက် ဆရာတော်ကြီးထံ ပညာသင်ကြားခြင်း

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ဖော်ပြပါ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ငါးဆူတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သဒ္ဓမ္မာစာရထံ ရောက်ရှိ၍ ဆရာတော်ထံ၌ ပင် နေ့အချိန်အခါ၌ ကင်္ခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ နှင့် သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ ကျမ်း တို့ကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်၊ ညဖက်ဘုံ ပုဒ်စစ် စသည်တို့ကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ထိုအခါ ငါးဆူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

---

[1]။ အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း ငါးဆူတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်၊

အရှင်သဒ္ဓမ္မာစာရမှာ သက်တော် ၇၅-နှစ် ရှိတော်မူပြီး ဖြစ်သော်လည်း သုတ်စဉ်, သုတ်နက်, ပုဒ်စစ်, သုတ်စစ်, သဒ္ဒါစစ်, နည်းလေးဆယ်, သံဝဏ္ဏနာ စသည်တို့ကို နှုတ်တက်ရှုရှု အာဂုံရလျက်ပင် ရှိသေးသည်၊ ပုဒ်စစ် စသည်တို့ကို ဆရာတော် လောင်းလျှာ ကြိုတင် ကျက်မထားရ ဆရာတော်ကြီး နှုတ်တိုက် ချပေးတော် မူပြီးမှ အဓိပ္ပာယ် ပြောတော်မူသည်။ ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ငါးဆူဆရာတော်ကြီးထံ ရောက်ရသည်မှာ မျှားစ္ဌာ အကျိုးရှိလေသည်။

သန္ဓိကေ သဒ္ဓမ္မာစာရ-ထေရသာပိ သုဝိညူနော။
သိက္ခိတ္ဌာ ဗဟဝေါ ဂန္ဓေ၊ တေသု ဆေကော ဝိသာရဒေါ။

အခြားဆရာတော်များထံ လေ့ကျက် ဆည်းပူးခြင်း

ငါးဆူတိုက် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ စကုတိုက်, ခင်မကန်တိုက်, တောင်သမန်တိုက်, ထီးလင်းတိုက်, မိုးကောင်းတိုက်, ချမ်းသာကြီးတိုက်, ဆင်တဲ့တိုက် တို့၌ ထင်ရှားသော စာချဆရာတော်များထံ၌လည်း စာလိုက်၍ လေ့လာဆည်းပူးတော် မူခဲ့လေသည်။ များသော အားဖြင့် ဥပုသ်နေ့ နှင့် စာဝါပိတ်ရက်နေ့များ၌ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ကျောင်းတိုက်သို့ ဗဟုဿုတ ဆည်းပူးရန်, အေးချမ်းသာယာစွာ နေရန် အလိုရှိသဖြင့် ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ မန္တလေးမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ဝမ်းတွင်းမြို့ မြောက်ဖက် ၃-တိုင်ခန့် ကွာလှမ်းသော ဒေါင်းသူတောရ ဆရာတော်ကြီးထံ၌ နည်းနာနိဿယ ခံယူရင်း ဆန်းကျမ်းကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ဤသို့ မန္တလေးမြို့၌ ၂-နှစ်ခန့် သီတင်းသုံး သင်ယူခြင်းဖြင့် မန္တလေး စာချနည်း၌ ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဒိဝဿံ သော ဝသိတ္ဌာန၊ မန္ဒလေးဝှပုရတ္တမေ။
ဂန္ဓေ သော သိက္ခိတ္ဌာန၊ ဒကွဲ့ာ ပရိပူရော အဟု။

ကျောင်းဘုန်းကြီး နှင့် ဒုတိစာချ ဖြစ်ခြင်း

မန္တလေးမြို့၌ ၂-နှစ် ပညာသင်ကြားတော်မူပြီး ညောင်တုန်းမြို့ မိခင်ရှေဟသ်ာတောရ ကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်ကြွတော်မူ၍ မှန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ၁၂၇၀-ပြည့်နှစ် နယုန်လ၌ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် သာဘန မဟာထေရ်သည်။ ညောင်တုန်း ရှေဟသ်ာတောရ တိုက်၌ ဝါကပ်ရန် ကြွတော် မူလာသော အခါရ ဟုန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၆-ဝါ ရချိန်အခါ ဖြစ်သည်၊ နယုန်လပြည့်နေ့ သံဃာတော်များ ဘုရားဝတ်ပြုပြီး ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရှင်သာသနမဟာဝေရ၏သည် ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးစကား တို့ကို အထိုက် အလျောက် မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် ကျောင်းဘုန်းကြီး ခန့်အပ်သော စာတမ်းကို ရဟန်းတော် တပါးကို ဖတ်စေသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် "ယနေ့က စ၍ မှန်ကျောင်း မောင်ပဏ္ဍိတကို ဒုတိယ စာချ စွယ်တော်ကျောင်း ဘုန်းကြီးဟု ခေါ်ကြရမည်" ဟု၍ မိန့်တော်မူသည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သာသနမဟာဝေ၏သည်—

နိဂ္ဂယ္ဟ နိဂ္ဂဟေတမ္ပေ၊ ပဂ္ဂဏှေယျ စ ပဂ္ဂဟံ။
သုသုခေနေဝ ဇောတေယ္ယုံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ။

ဟူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ လမ်းစဉ်နှင့် တူစွာ ကျင့်ဆောင်တော်မူသည်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးခြင်း

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ၁၂၇၄ - ခုနှစ်, ၁၂၇၆ - ခုနှစ်တို့၌ နှစ်ကြိမ်မျှ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုးသို့ ဘုရားဖူး ရောက်တော်မူသည်။ တခေါက်လျှင် တလစီ သီတင်း သုံးတော်မူရာ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ဥတုရာသီနှင့် သပ္ပာယဖြစ်သဖြင့် သီတင်း သုံးသမျှ ရက်အတွင်း ကျန်းမာရေး ကောင်းသည်ကို သတိပြုမိရာ စစ်ကိုင်း တောင်းရိုးခ၌ နေရလျှင် ကျန်းမာပေသည်ဟု စိတ်တွင် ထင်မြင်စွဲလမ်းကာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များထံ ခွင့်ပန် လျှောက်ထားလေရာ ၃ - နှစ် ကြာသော်လည်း ခွင့်ပြုချက် မရပါ။

၁၂၇၇ - ခုနှစ် ကထိန်အပြီးတွင် အမပူရမြို့ မင်္ဂလာ တိုက်ဟောင်း စာချ ဆရာတော်[1] အရှင်ဓမ္မသာမိထံ ပဌာန်း ညဝါ သင်ရန် အကြောင်းပြပြီး လျှောက်ထား၍ ထွက်ခွါတော် မူခဲ့သည်။ လျှောက်ထားခဲ့သည့်အတိုင်း ပဌာန်းစာချ အရှင်ဓမ္မသာမိထံ၌ ကိုယ်တိုင် ဆိုဝါဖြင့် သီးခြား စာဝါ လျှောက်ထား၍ ပဌာန်းကိုလည်း ဆိုရင်း ဟော်ရင်း စစ်ကိုင်းတောင်းရိုး၌ ကျောင်းနေရာရှာပြီး ကျောင်းနေရာ ပြုပြင် ထားလေသည်။

ဝသိတုံ ဇေယျာစလမ္ပိ၊ ဒဠ္ဍစ္ဆန္ဒော သုဗုဒ္ဓိမာ။
ဝုဋ္ဌိယာ သာသနသ္မေ ဝ၊ အရောဂါယ ဟိတာယ စ။

ဝါးကျောင်းငယ်ကလေး၌ မွေ့လျော်တော်မူ

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ၁၂၇၉ - ခုနှစ် ကဆုန်လတွင် ဆရာတော် ၂ - ပါးအား မရ - အရ လျှောက်ထား၍ ထွက်ကြွတော် မူခဲ့သည်၊ ညောင်တုန်း

---

[1] နောက်တွင် မင်္ဂလာတိုက်သစ် တိုက်ပိုင်ဆရာတော် ဖြစ်လာသည်။

ရှေဟသ်ာ တောရတိုက်က ဆရာတော်များကလည်း သဘောမတူ၊ ဒကာ, ဒကာမ များကလည်း သဘောမတူပဲ ထုက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေရာ ကျောင်း ဆောက်ပေးမည့် ဒကာ, ဒကာမလည်း မရှိ, ဆုမ်း ဒကာ, ဒကာမလဲ မရှိချေ။ သို့ရာတွင် အစ်မဝမ်းကွဲ တော်စပ်သော မဂ္ဂင်ချောင်ဌ နေသော သီလရှင် မနန္ဒာက ရှိသမျှ ဝတ္ထုငွေများကို စုပြီး ဝတ္ထုငွေ ၇ဝဝ-တန် ဝါး ကျောင်း ကလေး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသဖြင့် ယင်း ဝါးကျောင်းကလေးဌပင် စိတ် ချမ်းသာစွာ ဓုရ ၂-ပါး ပွားများ အားသစ် သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝေဠုမယကုဋိယံ ဟိ၊ ဝသိတ္ဝာ ထေရကုဋုရော။
ဓုရဒ္ဓယေဟိ မောဒေန္တော၊ လောကဂ္ဂသာသနဿရော။

ရှာထောင်ရှာ ဆုမ်းခံ ဘုဉ်းပေးမျှတခဲ့

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတအဖို့ အလှန် ချမ်းသာနေသည်။ ဗလိဗောခလဲ အလှန် နည်း၏။ နံနက်ခင်း ဆုမ်းခံကြွလျှင် အဝန်းညီစွာ သင်းပိုင်, ကေစို တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လေးတောင်မျှ ကြည့်ရှုကာ ရှာထောင်ရှာသို့ နေ့စဉ် ဆုမ်းခံ ကြွတော်မူ၍ ဆွမ်း အာဟာရ မျှတတော်မူသည်။ အညောင်းအညာလဲ ပြေ, လေကောင်း လေသန့်လဲ ရသဖြင့် ပို၍ ကျန်းမာ လာသည်။ ကျန်းမာခြေးလဲ ကောင်းလာလေသည်။ ကျမ်းပြုလိမ္မာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ မဂေ၎ရ်ကလဲ-

ပိဏ္ဍိယာလောပသန္တုဋ္ဌော၊ အပရာယတ္ထဇီဝိကော။
ပဟိနာဟာရလောလုပ္ပော ဟောတိ စာတုဒ္ဒိသော ယတိ။
ဝိနောဒယတိ ကောသဇ္ဇံ၊ အာဇီဝံ သု ဝိသုဇ္ဈတိ။
တသ္မာ ဟိ နာတိမညေယ္ယ၊ ဘိက္ခာစရိယာယ သုမေဓော။[၁]

ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်။ ပိဏ္ဍိယာလောပသန္တုဋ္ဌော - တလုပ်တခဲ နဲမျှး မဟူ သဒ္ဓါကြည်ဖြူလှူဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသော။ အပရာ - ယတ္ထ ဇီဝိကော- သူတပါးနှင့် မစပ်သွယ်သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသော။ ပဟိနာဟာရလောလုပ္ပေါ- အာဟာရ လောလုပ္ပကို ပယ်ပြီးသော။ ယတိ - သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်သည်။ စာတုဒ္ဒိသော - ရပ်လေးမျက်နှာ မတွယ်မတာပဲ အလိုရှိရာသို့ သွားနိုင်သည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ကောသဇ္ဇံ-မပျော်မွေ့ခြင်း ပျင်းရိခြင်းကိုလည်း။ ဝိနောဒယတိ- မုခ္ခ တကယ် ပယ်ဖျောက်ရ၏။ အသ- ဆွမ်းခံဝလေ့ဖြင့် ပျော်မွေ့ ဝန်ထမ်း ထိုယောဂီ ရဟန်း၏။ အာဇီဝေါ- အသက် မွေးခြင်းသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ- အပြစ်

၁။ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်၊ ၆၄၊ ဓုတင်နိဒ္ဒေသ။

မတ္ဌယ် စင်ကြယ်၏။တသွာဟိ တသွာဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ သုမေဓသော-ကြုံခဲ့ ကြုံတောင်း ကောင်းသော ပညာ အသိ ရှိသော ရဟန်းတော်သည်။ ဘိက္ခာစရိယာယ - ဘိက္ခာစာရုံ- ဘုရားချီးမွမ်း ဆုမ်းခံအကျင့်ကို။ နာတိ-မညေ ယျ- မထေမဲ့မြင် မမှတ် မထင်ရာ။ ဝါ- အမြတ်တနိုး ထင်မှတ်ကာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏။

ဟူ၍ တိုက်တွန်းစကား မိန့်ကြားတော် မူခဲ့သည်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးဌ် အခြေစိုက်နိုင်ခြင်း

ကျောင်းနေရာကို ရှာဖွေမူဆရာတော် အရှင်အာစာရ နှင့် ရှာဖွေမူကျောင်းဒါယကာ, ဒါယိကာမများက ရှာဖွေမူဇရပ်မြေကို ပိုင်းခြား၍ လှူ၊ဒါန်းသော ကြောင့် ကျောင်းနေရာအပြည့်အစုံရရှိသဖြင့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးဌ် အခြေစိုက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အထွတ်အထိပ်ရောက်စာတတ်ရန် မမျှော်မှန်းခဲ့

ဆရာတော်၏ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးဌ် ကြွရောက် သီတင်းသုံးလိုခြင်းဆန္ဒမှာ ကျန်းမာရေးပြည့်ရန်, စာကြည့် စာရေး တရားနှလုံးသွင်းရန်, တပါးတည်း သီတင်းသုံးရန်သာ ရည်ရွယ်ခြင်းရှိတော်မူ၏။ ဆရာတော်ကား အထွတ်အထိပ်ရောက် စာတတ်မြောက်ရန်ဆန္ဒ မရှိပါ။ ဆရာတော်ကား ငယ်စဉ်ကပင် တခါတရံ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များကို "တပည့်တော်အထွက်အထိပ်တိုင်အောင် စာတတ်လိုခြင်းမရှိပါ၊ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့ကို ကြည့်ရှုနိုင်လျှင် ကျေနပ်ပါပြီ။ တောကျောင်းကလေးဌ် စာကြည့် တရားနှလုံးသွင်း၍ ကိုယ်ဆုမ်း ကိုယ်ခံကာ မျှတ၍ ကုသိုလ်ပွားများအောင်သာ အေးအေး ဆေးဆေး နေလိုပါသည်"ဟု လျှောက်ထားဘူးသည်ဟု သိရ၏။ ဆရာတော်ကား နှုးညံ့သိမ်မွေ့ပြီး စိတ်နှလုံး အေးကြည်၍ သဘောကောင်း နှလုံးရှိတော်မူသည်။

သဏှော စ သုခုမော စေဝ၊ သဒါ သီတလမာနသော။
ကလျာဏမေဓမ္မော စ သော အာသိ၊ သဒါ ဓမ္မပရာယဏော။

ရှေဟသ်ာတိုက်သစ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

ကျန်းမာရေးကောင်း၍ စာပေပို့ချစအခါက လက်ထောက်အကူအညီ စာချဘုန်းကြီး မရှိပါချေ။ တပါးတည်း ပို့ချခဲ့ရာ ဆရာတော်ပို့ချသည့် တပည့်ထဲက ပဌမကြီးတန်း, စာချတန်းအောင်မြင်သူများ ပေါ်ပေါက်လာသော အခါမှ သာလျှင် အထောက်အပံ့ အကူအညီများ ရလာသည်။ ယင်းသို့ တတ်စွမ်းသမျှ အားထုတ်လာခဲ့ရာ စာသင်သား သံဃာများ တိုးပွားလာလေသည်။ ကျောင်း,

သိမ်, ရေကန် စသည်တို့ တည်ဆောက်လိုသော ဒါယကာ, ဒါယိကာမများ လည်း ပေါ်ပေါက်လာရာ ရှေ့ဟသ်ာချောင်ဟောင်း နေရာမှာ ကျဉ်းမြောင်း လှသောကြောင့် လေးမျက်နှာ (နောက် ရန်ကုန်) မြို့ကုန်သည်ကြီး ဦးစင်ကြူ ဒေါ်လှိုင်, သမီး ဒေါ်အန်သူ, ဒေါ်ကြင် စသော ဒါယကာ, ဒါယိကာမ တို့က ၁၂-ကေ၊ ဒသမ ၆၀- ရှိမြေကွက်ကို ဝယ်ယူ၍ လှူဒါန်းကြပြီးလျှင် သိမ်တိုက်, ဆွမ်းစားတိုက်ကျောင်း, ရေကန်ကြီးတို့ကို ရှေးဦးစွာ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းကြကုန်၏။ နောက်အခါ တဖြေးဖြေး တိုးတက်လာခဲ့သည်မှာ ယခု မျက်မှောက်အခြေအနေသို့ ရောက်ကာ တိုးတက်ခိုင်မြဲလျက်ပင် ရှိလေသည်၊ ရှေ့ဟသ်ာတိုက်သစ်၌ သံဃာတော် ၃၀-အထက်က စု၍ (၆၀) ကျော် အထိ ရှိလာသည်။

စာအောင်ပွဲဂိုလ်ပေါင်း ၁၂၁-ပါး ပေါ်ထွန်းခဲ့

ဆရာတော်၏ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ၁၂၉၈-ခုနှစ်မှစ၍ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ် အထိ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေ့ဟသ်ာတိုက်သစ်မှ စာမေးပွဲအောင် သံဃာများမှာ အစိုးရခမ္မာစရိယအောင် ၁၂-ပါး၊ ပဌမကြီးတန်းအောင် ၁၉-ပါး၊ ပဌမလတ် တန်းအောင် ၂၅-ပါး၊ ပဌမငယ်ဘန်းအောင် ၆၂-ပါး၊ သက္ကသီဟအောင် ၂-ပါး၊ စေတီယဂ်ဏအောင် ၁-ပါး စုစုပေါင်း ၁၂၁-ပါး ထွန်းကား ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

အတိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇောတိပါလ

အတိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့နယ် သီးကုန်းရွာ၌ အဖ ဦးသံသာ, အမိ ဒေါ်ဟသ်ာတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၅-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆုတ် ၆-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်,ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်။ ဘွဲ့တော် အရှင်ဇောတိပါလ ဖြစ်သည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်ကေသရ မဟာထေရ်နှင့် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရား, ဒကွေ ဏာရာမဘုရားကြီးတို့က် စာချဆရာ တော် ဦးရန်ကုန်စသည့် ကျမ်းဂန်တတ် အကျော်အမော် ဆရာတော်များထံပိုင်ရက ကျမ်းဂန် အတန်တန် နှင့် ဘာသာန္တရ သက္ကတ ပညာရပ်များကိုပါ လေ့လာ သင်ယူ တတ်မြောက်တော်မူခဲ့ လေသည်။ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဗဟာ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံး စာပေချပို့တော်မူ ခဲ့သည်။ မန္တလေး မြို့ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ အသင်းကြီး၏ "ဘဒ္ဒန္တဇောတိပါလာဘိဓံသ ပရိ-ယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (မူလစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြင့် ကိုးကွယ် လှူဒါန်းခြင်းကိုလည်း ခံယူတော်မူ ရသည်။

၁၂၇၇-ခုနှစ် သီကွာ၀ါ ၂၃-၀ါ အရတွင် စစ်ကိုင်း တောင်ရိုးသို့ ဘောဘွဂ်တော်မူခဲ့သည်။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရက္ခမူအတိသုဒ္ဓါရုံ ချောင်ဦး စာပေချပို့ သာသနာ ပြုတော်မူရာ သံဃာတော် ၅၀-ခန့်တို့ ဆရာတော်ထံ မိုဠိုရောက်၍ စာပေကျမ်းဂန် လေ့လာ သင်ယူကြကုန်၏။ ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ ရှေကျင်ဂိုဏ်း သံဃာ၏ မဟာနာယကလည်း ဖြစ်တော်မူသည်၊ ၁၃၁၃-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။ သက်တော် ဂ၆၊ သီကွာတော် ၆၆-၀ါ ရရှိရာ ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ် နတ်တော်လဆုတ် ၂-ရက်နေ့ နံနက် ၃-နာရီ အချိန်တွင် ဘဝ နတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

ရှုမှတ် ပွားများ ဆင်ခြင်ရန်

အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ အာယု၊ ဗဟူဟိ သမ္မုန္ဓံ ဘဝေ။
တသ္မာ မုဟုတ္တန္တရေပိ၊ ဘဝေယျ မရဏံ ဟိ ခေါ။

ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်။ အာယု-အသက်သမုတ် နာမ် နှင့် ရုပ်သည်။ အဗလံ-အားခွန်ဗလ မရှိသည်လည်းကောင်း။ ဒုဗ္ဗလံ - အားနည်းသည် လည်းကောင်း။ ဗဟူဟိ - ထွက်သက် ဝင်သက် လေးချက် ဂ္ဂရိယာ, တဖြာပူအေး လေးထွေ ဘုတ်မဟာ အစာ အာဟာရ စသည်စုပေါင်း များစွာ အကြောင်းအရာ တို့နှင့်။ သမ္မုန္ဓံ - ဆက်စပ်သည်။ ဘဝေ- ဖြစ်၏။ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်။ မုဟုတ္တန္တရေပိ- တမုဟုတ် ချက်တဖြုတ် တိုတောင်းသော ကာလ အတွင်း ၌လည်း။ မရဏံ - စုတိ ပြတ်ကြွေ သေလွန်ခြင်းသည်။ ဘဝေယျ ဟိ ခေါ- ဖြစ်နိုင်ပေ သည်သာ။[2]

သက္ကတဘာသာကို လေ့လာခြင်း

မာဂဓာ ပါကတာ စေ၀၊ သက္ကတ ဝေါဟာရော ပိ စ။
ဇေတေသု ကောဝိဒေါ ပညော၊ ဓီရော ပါဋိ ဝိသောဓယေ။[3]

မာဂဓာ - မာဂဓဘာသာ လည်းကောင်း။ ပါကတာစေ၀ - ပါကတ (ပြောကရိတ်)ဘာသာလည်းကောင်း။ သက္ကတ ဝေါဟာရောပိစ- သက္ကတဘာသာ စကားလည်းကောင်း။ ဇေတေသု - ထုတ်ဆိုမိန့်မှာ ဤ ဘာသာ သုံးရပ်တို့၌။ ကောဝိဒေါ- ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော။ ဓီရော- အသိပညာနှင့် ထာ၀စဉ် ယှဉ်သော။ ပညော- ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပါဋိ - ပါဋိကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်ကို၊ ဝိသောဓယေ - သုတ်သင် ပြင်ဆင် ရာ၏။

၁။ အကျယ် စစ်ကိုင်းသာသနာ၀င်ကြည့်။ ၂။ မရဏသတိဘာ၀နာ။ ၂၂၁။
၃။ ကဝိဒဝေဏနီတိ။ ၄၁ - ဂါထာ။

၁၉။ ယုဝေါဝါဒ ဆုံးမစာ။
၂၀။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ တရားစာ။
၂၁။ ကာယာနုပဿနာ။
၂၂။ စံကျောင်းဆရာတော်၏ ကျမ်းစာများ။
၂၃။ လူမင်း နတ်မင်း ဦးညွှတ်ခြင်း။
၂၄။ သာသနာရေး တရားတော်။
၂၅။ အမတဂါမိနီ တရားတော်။
၂၆။ ခန္ဓသုတ် မြန်မာဋ္ဌီကာ။
၂၇။ ဝေဒနာနုပဿနာ။
၂၈။ ရှေကျင်ဗီမာန်တော် သမိုင်း။
၂၉။ ညောင်တုန်းမြို့၏ ထင်ရှားကျော်ကြားခြင်း နှစ်ရပ်။

တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ကျမ်းစာရေးသားမှုကို ရဟန်းသိက္ခာ ၅ - ဝါအရမှ စတင်တော်မူခဲ့သည်။

ဖော်ပြပါ ကျမ်းများအနက် ဥပုသ်သည် လက်စွဲကျမ်းကို စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား နည်းလမ်းညွှန်ကြား စေခိုင်းတော်မူချက်အရ ရဟန်း ၈ - ဝါက ရေးသား စီရင်သော ကျမ်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာအလင်္ကာ ကျမ်းမှာ ရဟန်းသိက္ခာ ၁၄ - ဝါအရတွင် ရေးသားစီရင်တော်မူသည်။ ပဌမအကြိမ် ကာဗျတန်ဆာ မြန်မာ အလင်္ကာကျမ်း အမည်ဖြင့် သူရိယ သတင်းစာတိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။ ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာအလင်္ကာအမည်ဖြင့် ဟံသာဝတီတိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။ တတိယအကြိမ် သင့်ဘဝပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

စာဏကျနီတိ နိဿ

စာဏကျနီတိမှာ စာဏကျပဏ္ဍိတ် စီရင်ခဲ့သည့် သက္ကတနီတိကျမ်းငယ် ဖြစ်သည်။ ၈ါထောဗန္ဓ ၁၁၀ - မျှသာ ရှိ၏။ ဆရာတော်သည် ယင်း စာဏကျနီတိကို ၁၂၉၅ - ခုနှစ်က ပါဠိနိုင်ငံ ယ, မြန်မာဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ ပြောင်းလဲ မှမ်းမံတန်ဆာဆင်၍ စီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ - ခုနှစ် ရန်ကုန်မြို့ ဟံသာဝတီ ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက် ကရောင်း ၁၆ - ချိုးဆိုက် ၈၁ - မျက်နှာ ရှိသည်။ ကျမ်း၏အဆုံး၌ "တရာ့တဆယ်, ၈ါထောသွယ်၍၊ ကျမ်းငယ်နီတိ၊ ဆီအတိကို၊ ပဏ္ဍိတ်ရှင်ရ၊ စာဏကျသည်၊ ဗန္ဓစိကုံး၊ ကျမ်းအလုံး၏၊ နိဂုံးဆိုက်ရောက်၊ တံခွန်ဆောက်သည်၊ ပြီးမြောက်ဆုံးခဏ်း ဤတွင်တည်း" ဟူသော ကေပိုဒ်လင်္ကာဖြင့် အဆုံးသတ်တော် မူခဲ့လေသည်။

ရှေဟသ်ာတောရ သမိုင်း

ရှေဟသ်ာတောရသမိုင်းမှာ ညောင်တုန်းမြို့ ရှေဟသ်ာတောရ သီရိမဟာမင်္ဂလာရာမတိုက်၏ သမိုင်းအဆက်အနွယ်ကို ဖော်ပြသည့် ကျမ်းဖြစ်သည်။ ၁၉၅၅ - ခုနှစ် ရန်ကုန်မြို့အမှတ် - ၆၀၊ ရေကျော်လမ်း၊ ကုသလဝတီပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရာ ကရောင်း ၁၆ - ချိုး ၁၉၅ - မျက်နှာ ရှိ၏။ ကျမ်းအဆုံး၌-

သိက္ခိတံ သုစိရံ ဌာတု၊ သေက္ခာ ပါလေန္တု သံ ဓနံ။
ရှေဟသ်ာဝိဇာလယံ ဘာတု၊ ယာဝ ဒ်ဗ္ဗတိ သာသနံ။

ဟူသော ဂါထာဖြင့် နိဂုံးအုပ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ရှေကျင်နိကာယသာသနာဝင် အကျယ်

ဆရာတော်ကသား သမိုင်း ရာဇဝင်လည်း နိုင်နင်းတော်မူသည်၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ရပ်တို့၌လည်း ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တော်မူသည်။ ရှေကျင်နိကာယ သာသနာဝင် ကျမ်းကြီးကိုလည်း ၁၃၂၅ - ခုနှစ်က ကျယ်ဝန်းစွာ စီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်း ရှေကျင်နိကာယ သာသနာဝင်ကျမ်းကြီးမှာ ရှုံ့ခြင်ဆိုက် ၅၁၉ - မျက်နှာ ရှိလေသည်၊ ကျမ်းဦး၌ "နမော တဿ" ဘုရားရှိခိုးပါဠိနိဿယဖြင့် ပဏာမပြု၍လည်းကောင်း-

သာသနဋ္ဌိတိကာမေန၊ ဓမ္မရာဇဿ သတ္ထုနော။
ရတနတ္တယုပါသကေန၊ ထိန်ဝင်းနာမေန ယာစိတော။
သာသနေ ရှေကျင်နိကာယ-ဝရဂဏ္ဌ ဘူတလေ။
ထေရာနံ စံသဒ်ပက-ဝါကျံ ကဿာမိ သာဓဝေ။

၂ - ဂါထာဖြင့် ပဏာမ ပဋိညာဉ် ပြုတော်မူ၍ ကျမ်း၏ အဆုံး၌-

နိဋ္ဌမေတ္တာဝတာ ရှေကျင် - နိကာယဝရ သာသနာဝင်။
မုခဂ္ဂကေ သာကေ ဇုဏ္ဏေ၊ အသင္ဒ်ယုတ္တမာသကေ။
ပုဏ္ဏိန္ဒုဒိဝသေ သေဋ္ဌေ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တကေ။
ပုဏ္ဏေန္တု နိဿသာ သဗ္ဗေ၊ ယထိစ္ဆိတ ဝရေ ဝရေ။

ဟူသော ၂ - ဂါထာဖြင့် နိဂုံး အုပ်တော် မူခဲ့သည်။

ရှေကျင်နိကာယသာသနာဝင် အကျဉ်း

တဖန် ဖော်ပြပါ ရှေကျင် နိကာယ သာသနာဝင် အကျယ်ကို ၁၃၂၆ - ခုနှစ်က အကျဉ်းချုံ့၍ စီရင်တော် မူခဲ့သည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက် ရှုံ့ခြင်ဆိုက် ၃၆၇ - မျက်နှာ ရှိသည်။ ကျမ်းဦး၌-

သဒေသဝံသကံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သံဃဉ္စ သံသုဒ္ဓံ။
ဝံသာနုပါလကေ ထေရေ၊ ရှေကျင်နိကာယ ဘူသနေ။
ပဏာမံ သာဒရံ ကတ္ဝာ၊ ရှေကျင်နိကာယ ဝံသကံ။
သံခေပံ ဒီပကံ ကဿံ၊ သုဒ္ဓဝါကျေန သံယုတံ။

ဟူသော ၂ - ၀ါထာဖြင့် ပဏာမ, ပဋိညာဉ် ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ကျမ်း၏ အဆုံးဌာ-

ဇေယျံဝစလမ္ပိ ရှေဟသ်ာ - နာမေန ရာမေ သုရမ္မကေ။
ပုရာဏေ ဘိနဝေ အမ္ပိ၊ ပဓာနော ထေရပုဂ်ဝေါ။
ဒီပိတာယံ သုဒ္ဓဝံသော၊ ရှေကျင်နိကာယဝံသကော။
မယာ ပဏ္ဍိတနာမေန၊ မဟာထေရေန ဓီမတာ။
ဟောတာယံ ရှေကျင်နိကာယ - ဝံသော ဇယဓဇူပမော။
ကတညုမဂ်လံ မယ္ပံ၊ ဂဂနေ သတ္ထုသာသနေ။
နိဋ္ဌမေတ္တာ ဝတာ ရှေကျင် - နိကာယ ဝရသာသနာ ဝင်။
စက္ခုဂေါ ပေ သာကေ ဇုဏ္ဏေ၊ မာဃသံယုတ္တ မာသကေ။
ပဏ္ဍိန္ဒုဒိ ဝသေ သေဋ္ဌေ၊ ယာဝုဒါနသဘာ သုဘေ။
ပုဏ္ဏေန္ဒု နိခိလာ သဗ္ဗေ၊ ယထိစ္ဆိတ ဝရေ ဝရေ။

ဟူသော ၅ - ၀ါထာဖြင့် ပြည့်စုံစ္ဌာ ဖော်ပြ၍ နိဂုံး အုပ်တော်မူခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ထုတ်ဆို ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရားမြတ်စ္ဌာ သာသနာ့ဝန်ကို ထူးချွန်စ္ဌာ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း, သီလ, သမာဓိ, ပညာ ဂုဏ် သိက္ခာတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတို့ကြောင့် ၁၃၂၂ - ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရတို့လျှောက်ထားသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လေးမြတ် ကြည်ဖြူ အလှူခံတော် မူရလေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတော ဘိ၊ ဂရုပါဓိဝရေနာ ပိ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ ပဏ္ဍိတံ ပဏ္ဍိတံ ဝိဒုံ။

ဆရာတော်နှင့် အတူ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူခံရရှိသည့် အခြား ဆရာတော်များ

ဆရာတော် အရှင်မဟာပဏ္ဍိတ မဟာထေရ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူခံရရှိသည့် ၁၃၂၂ - ခုနှစ်ဘွဲ့ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်

မဟာနာယက ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သုဒ္ဓရ မဟာထေရ်သည် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော် မူရသည်ပြင် မြိတ်မြို့ တောကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အမှင်ပဒုမ၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် တိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ၊ သာယာဝတီခရိုင် သာရဝေါတိုက်နယ် ရွာကလေးရွာ အရှင်ဂုဏ္ဌတ္တရ၊ ပုသိမ်ခရိုင် ရေကြည်မြို့ ဒီပါရုံ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဥတ္တရာဇီဝ၊ ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် မဟာရာဇိကာရုံတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဓီရကွဋ္ဌ၊ တောင်ကြီးမြို့ အောင်မြေ သာစည်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ၊ ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးတိုက် အရှင်အာစိဏ္ဏ၊ ပခုက္ကူမြို့ သာသနဝိပုလာရာမတိုက် ဆရာတော် အရှင်သာသန၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဇစိုးရိမ်တိုက် ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓ၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မိုးကောင်းတိုက် ညောင်ရမ်းကျောင်း ဆရာတော် အရှင်လက္ခဏ၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် စကုတိုက် ဆရာတော် အရှင်နန္ဒာဘရိယတို့လည်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော် မူကြကုန်၏။

သဟ ပဏ္ဍိတ ထေရေန၊ ထေရာ အညေပိ ကောဝိဒါ။
လဘိ သု အဂ္ဂပဏ္ဍိတ - ဥပါဓိ ဝိသိဋ္ဌာရဟံ။

ရှေဟသ်ာကျောင်းတိုက်ကြီးကို အပြီးအပိုင် လှဲအပ်ခြင်း

ဆရာတော်သည် မိမိ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ် စီးပွား အတွက် လောဘရမ္မက် ရှိတော် မမူပါချေ၊ ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ် တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၅ - ရက် နေ့တွင် မိမိ သီတင်းသုံးရာ စစ်ကိုင်း တောင်းရိုးရှိ ရှေဟသ်ာ တောရ ကျောင်းတိုက်ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန် အပြီးအပိုင် လှဲအပ်တော် မူလေသည်။ ဆရာတော်ကား မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်ပိုင်ရှင် စစ်မှန်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်တော်မူသည်။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ဤသို့ ထုတ်ဆို ဖော်ပြခဲ့သည့်အဘိုင်း ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော် အကျိုးကို သည်ပိုး ထမ်းရွက်တော်မူခြင်း, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိတော်မူခြင်း, ရတ္တညူမဟာနာယကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်း, ဂန္ဓိဗ္ဘရ ဗာဟုသစ္စဂုဏ်, လောက ဗဟူပကာရ ဂန္ဓိရစနာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ကြောင့် ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ တော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် "အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဘိဓေ မဟာရဋ္ဌ - ဂ ရူပါဒိ ဝ ရေနာ ပိ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ ပဏ္ဍိတံ ပဏ္ဍိတံ သုဓီ။

ချီးကျူး ပူဇော်ကြခြင်း

အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင် ပဏ္ဍိတသိရိအား နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ ပင့်၍ ချီးကျူး ပူဇော်သည့် ပြင် ၁၃၄၁-ခု နယုန်လဆုတ် ၁-ရက်နေ့တွင် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ခန်းမ၌ စစ်ကိုင်း ကျောင်းသားဟောင်းများ အသင်းမှ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ၍ ချီးကျူး ပူဇော်သည်။ ၎င်းပြင် အခြားသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့် ဒကာ, ဒကာမများကလည်း ပင့်၍ ချီးကျူး ပူဇော်ကြသည်။

ရှေဟသ်ာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒိ ပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိမဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေဟသ်ာ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူး တော် သတင်းတို့ကား များလှကုန်၏။ အကျွန်ုပ် ပြည့်စုံအောင် မဖော်ထုတ် နိုင်ပါချေ။ သို့ရာဘုင် ဤမျှ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော စကားရပ်ဖြင့်ပင် အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ်၍ လက်စ သတ်လိုက်ပါပြီ။

ပဏ္ဍိတမဟာထေရသ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္ဒာ ဗဟူ။
ဣမိသံ သန္ဒိပနိယံ၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ဘံဆိပ်တော်ရ မန္တလေ.မြို့ အရှေ့.ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၊ ဧကြ.မြင်ဧ ၊ကျောင်း ရှေကျင့်နိကာယသာသနာပိုင် ဆရာကော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇောတယမဟာထေရ်၏

မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒိပနီ

. အိုသူတော်ကောင်း မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒိပနီစာတော်ဖတ်.... အသင် စာ ဘော်ဖတ်သည့် ,ပြည့်သောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

မန္တလေးမြို့၊ အရှေ့ပြင်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၊ ကြေးမြင်ကျောင်း

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇောတယ

သက်တော် ၉၄-နှစ်၊ သီတာတော် ၇၄-ဝါ

ကောင်စီ၏ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်တို့ ဆက်ဂပ်လ္လဒါန်းခြင်း ဝံယူတော်မူရသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သက်တော်ရှည် ရှေကျင် နိကာယသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇောတယ မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလယ်ဗဟိုတွင်ရှိသော
မန္တလေးတိုင်း

မန္တလေးတိုင်းသည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလယ်ဗဟိုတွင် တည်ရှိသည်၊ တောင်ဖက်ဘက် ပဲခူးတိုင်း၊ အနောက်ဖက်တွင် မကွေးတိုင်း၊ မြောက်ဖက်တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်း နှင့် အရှေ့ဖက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ ဝိုင်းရံလျက် ရှိ၏၊ တိုင်း၏အကျယ်အဝန်းမှာ ၁၄၂၉-စတုရန်း မိုင် ဖြစ်သည်။ တိုင်း၏မြို့တော်မှာ မန္တလေးမြို့ ဖြစ်၏။ မန္တလေးတိုင်း အတွင်းတွင် မေမြို့, အမရပူရမြို့, ကျောက်ဆည်မြို့, မြင်းခြံမြို့, မိတ္ထီလာမြို့, သာစည်မြို့, ရမည်းသင်းမြို့, ပုဂံ (ညောင်ဦး) နှင့် ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့ စသော ထင်ရှားသောမြို့ကြီးများ ပါဝင်သည်။

မိတ္ထီလာမြို့ မိတ္ထီလာခရိုင်

ယခင်ကမူ မိတ္ထီလာမြို့သည် မန္တလေးတိုင်းတွင် ခရိုင်တခုအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းမိတ္ထီလာခရိုင်အတွင်း မိတ္ထီလာမြို့, မလှိုင်မြို့, သာစည်မြို့, ဝမ်းတွင်းမြို့, သဲတောမြို့စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ ယင်း မိတ္ထီလာခရိုင်သည် သွဲ့တံဆိပ်တော်ရ, မရ ကျမ်းဂန်တတ်, ကျမ်းဂန်ပြု, ကျမ်းဂန် ချပို့သူ ရဟန်းသံဃာတော် မြားမြောက်စွာဘို၏ ပေါ်ထွန်းရာ ဖြစ်လေသည်။

"ကဝိန္ဒာဘိသိရိသဒ္ဓမ္မမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ နိဒါန်ဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ, ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုက်ပါဠိတော်နိဿယ, သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ, မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ၁၁၅၅-ခုနှစ် ဖွားမြင်၍ ၁၂၁၂-ခုနှစ် ပျံလွန်တော်မူသော ပင်းဆရာတော် ဟု ထင်ရှားသော ဆရာတော် အရှင်ကဝိန္ဒသည် မိတ္ထီလာခရိုင် (မိတ္ထီလာမြို့ကျေး) သပြေကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"ဇာဂရာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် "ဇာဂရာဘိဓေသိရိပဝရာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" "ဇာဂရာဘိစံသတိပိဋ္ဌကဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ သံဃဝဝတ္ထု ဒီပနီကျမ်း, ဗြဟ္မဝိဟာရဒီပနီကျမ်း, ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် နိဿယ, ပါစိတ်ပါဠိတော် နိဿယ, နေတ္တိပါဠိတော် နိဿယ, သံပျင်ဒုံကာ နိဿယ,

မောဂ္ဂလ္လာန် နိဿယ, မူလသိက္ခာ နိဿယ, သင်္ဂြိဟ်ဂဏ္ဌိ, ဘုရားကြီးနိယံ, ပါစိတျာဒိယောဇနာကျမ်း, ဒီပဝံသဋ္ဌကာပါဠိ စသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း များစွာတို့ကို ပြု စီရင်တော်မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့ ဒကၠိဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ကဖြူရာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁

"ဇာဂရန္တသဒ္ဓမ္မာလင်္ကာရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရသည်လည်း မိတ္ထီလာမြို့နယ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"ပဏ္ဍိတဘိသီလာလင်္ကာရ ကဝိဇေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်"ပဏ္ဍိတခေဓိပတိသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု"ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၂-ထပ်ရ အဂ္ဂရာဝိသောဓနီကျမ်း, ဒါနဂ္ဂဟ ဒီပနီကျမ်းတို့ကို ပြု စီရင်တော်မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ဒကၠိဏာ-ရာမ ဘုရားကြီးတိုက် ဒုတိယမြောက် သံဃနာယကဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ကဖြူရာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၂

သမထဝိပဿနာသင်္ခေပကျမ်း, ဝိနယဂဏ္ဌိဌာနဝိနိစ္ဆယကျမ်း, တိပိဋကပဏာမိုလ္ဟကဒီပနီကျမ်း စသည်တို့ကို ပြု စီရင်တော်မူခဲ့သော ပဋ္ဌိပတ္တိအရာထင်ရှားသော အရှင်ဓေမောဝီသည် မိတ္ထီလာမြို့ အနောက် ကန်ထက်အိုင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၃

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင် သစ်ဆိမ့်တိုက် ဆရာတော် အရှင်သူရိယသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ကန့်တက်အောင်သာရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ သစ်ဆိမ့်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဒကၠိဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက် စာချ အကျော် ဆရာတော် အရှင်ဝါသဝသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ကဖြူရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၄

"အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ လက္ခဏာဒီ ပကာသနီကျမ်း, အလင်္ကာရတ္ထ ဒီပနီကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့ ဒကၠိဏာရာမတိုက် ဒသမမြောက် သံဃနာယက ဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသ (ဦးကြယ်) သည် မိတ္ထီလာရိုင် ကွက်ငယ်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၅

၁။ အဂ္ဂယုယ်မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒကၠိဏာရာမသာသနာဝင်ကြည့်။
၂။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒကၠိဏာရာမသာသနာဝင်ကြည့်။
၃။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒကၠိဏာရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သုဗုဒ္ဓဒီပနီကျမ်းပြု မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ငွေတောင်တိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကဝိန္ဒသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ကန့်ဖြူရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၁]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နှင့် အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သီလ၃နန်ဒီကာသစ် နိဿယ, သီလက္ခန်ဒီကာဟောင်း နိဿယ စသည့် ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဆဋ္ဌသံဂါယနသံဃမဟာ နာယကညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ရေဝတသည်မိတ္ထီလာခရိုင် ညောင်ရမ်းမြို့နယ် ပေါက်တောရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၂]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်ဟော်ရ မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင် ဝေဠုဝန်တိုက်ဆရာတော် အရှင်အာဒိစ္စမဟာထေရ်သည် မိတ္ထီလာကန်အောက်ရုံးတောရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင် ကျမ်း၊ ဝေဠုဝန်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မိတ္ထီလာမြို့ သဒ္ဓမ္မဝံသာရုံကန္ဒားတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဥတ္တမသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ် ကတ္တူကံရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၃]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပဋ္ဌာန်းသင်နည်း အကျဉ်းကျမ်း၊ ပဋ္ဌာန သမိပနယူပဒေသကျမ်း, အလက်ံာရ ရံသီကျမ်း, ယထာဝါဒီတထာ ကာရီကျမ်း စသည့် ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်သစ်, တိုက်ဟောင်းတို့၏ မဟာနာယက ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသသည် မိတ္ထီလာခရိုင်၊ မလှိုင်မြို့,မြို့သစ်ရပ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၄]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ"ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ညောင်ရမ်း ဝိဘာဝနီကျမ်း, နမက္ကာရ ဋီကာ နိဿယကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့ မိုးကောင်းတိုက် ညောင်ရမ်း ပါဠိတက္ကသိုလ် ဆရာတော် အရှင်လက္ခဏသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ် အိုင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၅]

"အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ၁၂၄၅ - ခုဖွား ၁၃၃၄ - ခုနှစ် ပျံ့လွန် မအူပင်မြို့ မြို့လယ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်အာစိဏ္ဏသည် မိတ္ထီလာခရိုင် သာစည်မြို့နယ် အိုင်ဒွန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

၁။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ငွေတောင်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။
၂။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မိုးကောင်းတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။
၃။ မိတ္ထီလာ သာသနာဝင်ကြည့်။
၄။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။
၅။ အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မိုးကောင်းတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် ရှေဂူ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒိယသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ပျော်အိုင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ကေသရ သည် မိတ္ထီလာခရိုင်၊ သာစည်မြို့နယ် ကြက်မောက်ရွာ သီတင်းသုံး ကြီးပွား သည်။ အရှင်ကေသရသည် ၁၂၇၇-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် တော် ရရှိသည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိစ္စသည် မိတ္ထီလာခရိုင် သာစည်မြို့နယ် ကျန်းကုန်းရွာ၌ သက်ဆုံးတိုင် သီတင်းသုံး၍ သာသနာပြုသည်။ အရှင်ပဏ္ဍိစ္စသည် ၁၂၈၈-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သရက်တောတိုက် ပန်းအိုင် ရွာ ဆရာတော် အရှင်ဝိလာသသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ပန်းအိုင်း၌ သီတင်းသုံး ကြီးပွား သာသနာပြုသည်။

"ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (မူလ စာချ)" ဘွဲ့ခံ ဒကွိဏာ ရာမ ဘုရားကြီးတိုက် စာချဆရာတော် အရှင်ဇာဂရာဘိဝံသသည် မိတ္ထီလာ မြို့နယ် ကထိန်ဒိုင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

"ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (မူလ စာချ)" ဘွဲ့ တံဆိပ် တော်ရ ပဒရူပသိဒ္ဓိဂဏ္ဌိကျမ်းပြု မြင်းဝန်တိုက် ပတ္တမြားကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသာဘိဝံသသည် မိတ္ထီလာမြို့ အရှေ့အပျော်ရွာ ဇာတိ ဖြစ် သည်။[3]

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မလှိုင်မြို့ ဝါးခွရွာ ဘောလှိုင်ကျောင်း စာချဆရာတော် အရှင်ပရမာဘိဝံသ သည် မိတ္ထီလာခရိုင် မလှိုင်မြို့နယ် ဝါးခွရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

၁။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဣန္ဒြိယာရာမ ရှေဂူတို၏ သာသနာဝင်ကြွေး။
၂။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒကွိဏာရာမ သာသနာဝင်ကြွေး။
၃။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မြင်းဝန်တိုက် သာသနာဝင်ကြွေး။

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်း ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်ဆရာတော် အရှင်ဝါသဝါဘိဝံသ သည် မိတ္ထီလာခရိုင် ချင်းယားရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [1]

"ဒီဃဘာဏက, ဒီဃနိကာယကောဝိဒ နှင့် ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာ-စရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဓမ္မာစရိယ လမ်းညွှန် ကျမ်းပြု မန္တလေးမြို့ မိုးကောင်းဝိုက် ညောင်ရမ်း ပါဠိတက္ကသိုလ် ကထိက အရှင် ဉာဏာဘိဝံသသည် မိတ္ထီလာခရိုင် ဝမ်းတွင်းမြို့နယ် ဒိုင်ကောင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [2]

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သင်္ဃနောဒယချောင် အရှင်သင်္ဃနာဘိဝံသသည် မိတ္ထီလာ မြို့နယ် သဖန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [3]

ဤသို့စသည်ဖြင့် မိတ္ထီလာခရိုင်သည် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ရ-မရ ဂန္ထကာရက သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် မြားမြောက်စွာတို့၏ ပေါ်ထွန်းရာ ခရိုင် ဖြစ်လေသည်။

မိတ္ထီလာပဒေသော နာမ၊ ဝိသိဋ္ဌော ရာမဂါယကော။
ဝိသိဋ္ဌာနံ သုဝိညူနံ၊ ဥပ္ပတ္တိပဒေသော ဟိ ခေါ။

ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်

ဝမ်းတွင်းမြို့သည် မန္တလေးတိုင်းတွင် ပါဝင်သည့် ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်ရာ မြို့ ဖြစ်သည်၊ အိမ်ခြေ ၉၀၀-ကျော် လူဦးရေ ၅၀၀၀-ခန့် ရှိ၏။ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်သည် ၅၃၈-စတုရန်းမိုင် ကျယ်ဝန်းသည်၊ မြို့နယ်အတွင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၉၆-ရွာ ရှိ၍ အိမ်ခြေပေါင်း ၂၀၀၀၀ (၂-သောင်း) ကျော်ခန့် ရှိပြီး လူဦးရေ ၉၀၀၀၀ (၉-သောင်း) ခန့် ရှိ၏။ ဝမ်းတွင်းမြို့သည် ရန်ကုန်, မိတ္ထီလာ, မန္တလေး မော်တော်ကားလမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ မိတ္ထီလာနှင့် မိုင် ၂၀-ကွာ၍ ရန်ကုန်မြို့နှင့် ၃၅၈-မိုင် ကွာလှမ်းသည်။

တူးခြားသည့် လပြာသို

ပြာသိုလ မဂဟာရရာသီသည်လည်း တနည်းတဖုံအားဖြင့် ထူးခြားသည့် လ ဖြစ်သည်၊ ယင်း ပြာသိုလ မဂဟာရရာသီမှာ အဟိုရှေးက သေနဂ်ဗျူဟာ

---

[1] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံသာသနာဝင်ကြည့်။
[2] မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မိုးကောင်းတိုက်သာသနာဝင်ကြည့်။
[3] စစ်ကိုင်း သာသနာဝင်ကျမ်းကြည့်။

ကြီးပြန့်သုံးထွေ၊ နက်စေသုံးဖြာ'' စသော စာဆိုတော် နဝဒေး စပ်ဆိုသည့် ကြီးထွန်းကားမည့် သူမြတ်များ လက္ခဏာပြ သာမုဒ္ဒြိကမျိုးလက်ာ နှင့် ယဘုယျအားဖြင့် ကိုက်ညီလေသည်။

ထေရဿ ရူပကာယော ပိ၊ အတိ၀ သောဘနော ဘ၀ိ။
သမ္ပုဏ္ဏော သုဝိရဂ်ေဟိ၊ အနူနော ပရိပူ၊ရော ဟိ ခေါ။

လက်ဦးဆရာ မည်ထိုက်စွာ မာတာပိတာ မိနှင့် ဖ

လက်ဦးဆရာ ဟူသော အပည်ထူးကို မပြူမပြင် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ရပြီးသော ဦးစီလုံး, ဒေါ်ဖော့ဟို့သည် ဆရာတော် လောင်းလျှာအား စကား ပြီစကပင် နမောတဿ, သရဏကုံ ၃-ပါး, သြကာသ ဘုရားရှိခိုး စသည် တို့ကို နှုတ်တိုက် သင်ကြားပေးကြကုန်၏။ နောက်တွင် ဆက်လက်၍ သင်ပုန်းကြီး စသည် ကို့ကို သင်ကြားပေးကြပြီး မင်္ဂလသုတ်, ရတနသုတ်, မေတ္တသုတ်, ခန္ဓသုတ်, မောရသုတ်, ဝဋ္ဋသုတ်, ဓဇဂ္ဂသုတ်, အာဋာနာဋိယသုတ်, အင်္ဂုလိမာလသုတ်, ဗောဇ္ဈင်သုတ်, ပုဗ္ဗဏှသုတ်— ဟူသော ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်ကို ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် လောင်းလျှာ မောင်စံပွင့်အား နှုတ်တိုက် ချပေးကြကုန်၏။

ဆရာတော် မိဖ ၂-ပါးတို့ကား—

"ပကောင်းမြစ်တား၊ ကောင်းရာ ညွှန်လတ်၊ အတတ်သင်စေ၊
ပေးဝေနှီးရင်း၊ ထိမ်းမြားခြင်းလျှင်၊ ဝတ်ငါးအင်၊ ဖခင် မယ်တို့တာ''

ဟူသော မိဖတို့၏ ဝတ္တရားကို မောက်လှိုအောင် ပိုပိုကြီး ပြုကြကုန်၏။ ဆရာတော် လောင်းလျှာကား ဉာဏ် အလွန် ထက်မြက်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ် ပါဠိကို မိဖတို့ သင်ပေးသည့် အတိုင်း ကရားရေလွှတ် တဘွတ်တွတ် နှုတ်တက် ရှုတောမ်ခဲ့ လေသည်။

နိ၀ိလံ ပရိတ္တံ သော ဟိ၊ ဝါစုဂ္ဂတံ ကရီ သုဓီ။
ဒဟရော ကုမာရောယေ၀၊ ဒကွော သပ္ပုရိသော ဘ၀ိ။

သာဖန်းရွာ သူဌေးကုန်းကျောင်း ဆရာတော်အရှင်ဝိမလ

သာဖန်းရွာ သူဌေးကုန်းကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ဝိမလသည် မိမိထံ မှောက် ရောက်ရှိလာသည့် တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေတို့အား ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းစာများ, ဘုရားမြတ်စွာ စကားတော်များကို သင်ကြားချပို့ပေး ခြင်း, ဆိုက်ရောက်လာသည့် ဒကာ, ဒကာမတို့အား တရားဓမ္မဟောပြခြင်း, သြ၀ါဒစကား မှတ်ကြားခြင်း စသည်ဖြင့် ရဟန်းအလုပ် လုံးပမ်းကြိုးကုတ်နေ သည့် ဆရာတော်တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်စံပွင့်

မိဘဉာတိတို့သည် ထူးထူးခြားခြား ပေါက်ဖွားပေါ်ထွန်း လာရကား အမျိုး၏ ကျက်သရေဆောင် "စံပြပန်းပွင့်" ဟူသော အနေဖြင့် အတိုကောက် အားဖြင့် မောင်စံပွင့် ဟူ၍ မှည့်ခေါ်ခဲ့ကြကုန်၏။ ဝါကယ်တော့ မိဘဉာတိတို့ သဘော ရှုမြင်ကြသည့်အတိုင်း လူ့လောကအမျိုးအနွယ်၏ စံပြပန်းပွင့်သာ မဟုတ်ပဲ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်၏ အထူးအားဖြင့် ရှေ့ကျင်နိုကာယ ဂိုဏ်းမဟာ၏ စံပြကျက်သရေဆောင် ထူးခြားတောက်ပြောင်သည့် သာသနာ့ခေါင်းဆောင် သာသနာ့အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ဖြစ်တော်မူလာခဲ့လေသည်။

မောင်စံပွင့် ဣတိ ကန္တမ္ပိ၊ ကိတ္တေသုံ အဘိဓာနကံ။
ဘာဝမ္ပိ တေ စ သန္ဓာယ၊ မာတာပိတာဒိဉာတယော။

ပဠတန္တ ([န္တ) ကျမ်းနှင့် ကဝိဒဋ္ဌနိတိကျမ်းတို့၌ ဖြစ်ထွန်းပေါက်ဖွား သားဟူသည်မှာ ထက်ရပ်လှင့်တင် တံခွန်အသွင် မိမိအမျိုးအနွယ် ထိပ်ဖျားမှာ မတက်ရောက် နိုင်ပါလျှင် ဝါ–အမျိုးဂုဏ်ကို မမြှင့်တင်နိုင်ပါလျှင် ဝါ-အမျိုး၏ ကျက်သရေကို မဆောင်နိုင်ပါလျှင် မိခင်မှာ မေ့ဖွားသဖြင့် အရှယ် ယုတ်ယွင်းအိုမင်းရုံမျှသာ အကျိုးရသည်ဟူ၍–

ကိုံ တေန ဇာတု ဇာတေန၊ မာဘု ယောဗ္ဗန္ဓဟာရိနာ။
အာရောဟ့တိ နု ယော သက– ဝံသ အဂ္ဂေ ဧေဝ ယထာ။ ၁

ဟူသော ဂါထာဖြင့် မိန့်ဆိုလေသည်။ ယခုဆရာဘော် လောင်းလျှာ မောင်စံပွင့်သည် အမျိုးဘာသာ, သာသနာ၏ ကျက်သရေဆောင် စင်စစ် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်ပေသတည်း။

ဆရာတော်၏ ရုပ်ရည် လက္ခဏာ

ဤစာပြုသူသည် မိမိ မဟာထေရပ္ပ ဘုရားလန္ဒီပနီပန်းကုံးဖြင့် ရေးသားပူဇော် ရမည့် ဖော်ပြပါ ရှေ့ကျင် နိကာယသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ မြင်ဘူး၏။ ဆရာတော်၏ ရုပ်ရည်ရူပကာယ ရူပနိကာယ် ကြံအင်လက္ခဏာ အသွယ်သွယ်မှာ ပြည့်စုံလုံလောက် ကောင်းမွန်လှ၏။

"အရှည်ငါးပါး ပိုင်းခြားပြဆို၊ အတိုကားလေး၊ အသေးစတု၊
သိမ်မွေ့မှုတ်ချင့်၊ အမြင့်ခြောက်လီ၊ အနီခုနစ်၊ တွက်စစ်သီးသန့်၊

၁။ ပဠဘ[န္တ'မိဘ္ဘ၃ဘ၁ သီဘဥသ ဘ ဘသ၁၊ ကဝိ၃ပ္ပဏ္ဍနိဘိ။ ၁ဖ၈ဂ-ဂါထာ၁။

ဘဒန္တံ ဝိမလော ထေရော၊ ဝိမလော ဝိမလသာသနေ။
ဝိမလံ သော ဟိ ဒေသေတ္ဝာ၊ မုနိန္ဒသာသနဋ္ဌရော။

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ဆရာတော် အရှင်ဝိမလထံတွင် မိဖတို့ အပ်နှံသဖြင့် စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူခွင့် ရရှိတော်မူသည်။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက် ရောက်ရှိ ပညာသင်ကြားခြင်း

မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်ကြီးသို့ ကျောင်းသား ဝတ်ဖြင့် အသက် ၁၄ - နှစ် အရွယ်မှ စ၍ ရောက်ရှိကာ ပဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ပဌမတိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လထံ ရောက်ရှိ၍ ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းစာများကို သင်ယူခဲ့လေသည်၊ ကနီ့ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လထံ၌ လည်း ကျောင်းသားဝတ်ဖြင့် ကစ္စာယနသံခိပ်ကျမ်းကို သင်ယူလေရာ ကျက်လွယ်, ရလွယ်, မှတ်မိလွယ်သည့်အတွက် ကစ္စာယနသံခိပ် ပဌမ ရိုက် စာအုပ်ကို ဆုအဖြစ် ချီးမြှင့်ခြင်းကို ခံယူခဲ့ရလေသည်။

ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း

ပရိတ် ၁၁ - သုတ် ကရားရေလွှတ် တတွတ်တွတ်ရနေသော ဆရာတော် လောင်းလျှာ မောင်စံပွင့်သည် သက်တော် ၁၅ - နှစ် အရွယ်တော်ခေတ် ရောက်ရာ ၁၂၆၂ - ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၃ - ရက်နေ့တွင် မိဖ ၂ - ပါး တို့၏ ပဋိယာနုဂ္ဂဟဖြင့် သူဌေးကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဝိမလ ထံတော်၌ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈံ သော ကရိတ္ဝာန၊ ဝိမလံ ထေရပုဂ်ံဝံ။
သာမဏေရတ္တနံ ပတ္တော၊ ဝိမလေ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း

သက်တော် ၂၀ - ပြည့်မြောက်ရာ သင္ကြာစင် ၁၂၆၇ - ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ဂ - ရက်နေ့ နံနက် ဂ - နာရီ မိနစ် ၃၀ - အချိန်တွင် မဟာဝိသုဒ္ဓါ-ရာမခဏ္ဍသီမ်တော်၌ ကာရကသံဃာတော် ၂၀၀ - ကျော်တို့၏ ချီးမြှောက်မှုဖြင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပညာမဟာသေရိုကို ဥပဇ္ဈာယ် ပြု၍ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ခေမသောင် တည်ထောင်သူ သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်မေခေါ၏ ပဋိယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ဥပသမ္ပဒေတော် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ပညံ ပညဝန္တံ ဝိဒုံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘိ မဟိရော၊ သုဝိရဇိနသာသနေ။

ရင်းပြင် အတိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇောတိပါလထံ၌လည်း ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူခဲ့သေးသည်၊ အစိုးရစာမေးပွဲများ၌လည်း ဝင်ရောက်ဖြေဆိုတော်မူခဲ့ရာ ပဌမဝယ်, ပဌမလတ်တန်းတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ အသင်းကြီး

မန္တလေးသာသနာ အရိန်မပျက် ဆက်လက် ထွန်းလင်းတောက်ပရာ၌ ပရိယတ္တိသာသနဟိတအသင်းကြီးက မူလ စာချဆရာတော်များအား ဘုန်းဆန်တော် ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းခြင်း၊ သီးခြား စာချပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါ်ပေါက်အောင် စာမေးပွဲကျင်းပ၍ ရွေးချယ်ခြင်း စသည်တို့သည် အဓိက အကြောင်းအဖြစ် ပါဝင်လေသည်။

မန္တလေးမြို့ ဆိုင်းတန်းရပ်နေ ပွဲစားကြီး ဦးထွန်း ဟောဘုန်းရပ်နေ အရေးပိုင်ရုံးစာရေးကြီး ဦးခင် အစရှိသော ဥပါသကာ သူတော်ကောင်း ၁၂-ဦးတို့ ထိုစဉ်က သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူသော "သုဇာတာဘိသိရိဓဇ မဟာမေဃရာဇာခိရာဇဂုရု, သုဇာတာဘိသိရိဓဇဓိပတိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာခိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မိုးတာသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သုဇာတမဟာထေရ် "ပဗ္ဗိတဓဇသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာခိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မိုင်းခိုင်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတမဟာထေရ် စသော တံဆိပ်တော် ရ-မရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ထံမှလည်း အကြံဉာဏ် ရယူကြကုန်၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၀-ပြည့်နှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် "ပရိယတ္တိသာသနဟိတ" အသင်းကြီးကို တည်ထောင်၍ သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ကြကုန်၏။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ အသင်းကြီး တည်ထောင်သော်လည်း ၅-နှစ်အတွင်း စာမေးပွဲ မကျင်းပသေးပဲ ပရိယတ္တိသာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်များအား လစဉ် ဆွမ်းဆန်, ဆီ, ဆား, ငြုတ်, ကြက်သွန်တို့ကို ထောက်ပံ့ လှူဒါန်း၍ သာသနာ ပြုကြကုန်၏။

အသင်းကြီး တည်ထောင်ပြီး ၅-နှစ်ကြာ ရှိရာ ၁၂၆၅ -ခုနှစ် နယုန်လ ၃ စ၍ သကျသီဟ သီးခြားစာသင်တန်း စာမေးပွဲကို စတင် ကျင်းပ၍ သီးခြားစာချတန်းလောင်းလျာ သာသနာ့ အာဇာနည်များကို ရွေးချယ်ကြကုန်၏။ ယင်းစာမေးပွဲသည် သကျသီဟရပ်ရှင်တော်ကိန်းဝပ်ရာ မဟာရုံတော်တိုင်း အတွင်း၌ နှစ်စဉ် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို စဲ့၍ "သကျသီဟ" စာမေးပွဲ ဟု ထင်ရှားလေသည်။

ယင်း သကျသီဟစာမေးပွဲသည် အဘန်းအားဖြင့် (၁) သီးခြားစာချတန်း (၂) သီးခြားစာသင်တန်း ဟူ၍ ၂-တန်း ရှိသည်။ ယင်း ၂-တန်းတွင် သီးခြား

နိဿယ, နမက္ကာရပါဋိဟာရိယ, အတ္ထဝိဿဇ္ဇနာ ဟူ၍ ခြောက်ခုတို့ ကို ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၇၁ - ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ တံတားဆရာတော် အရှင်နာဂ မယာထေရ်ထံ၌လည်း ပိဋကတ်အခြေခံကျမ်းစာများ နှင့် ပါဠိ,အဋ္ဌကထာ,ဋီကာ ကျမ်းတို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဘဒန္တနာဂထေရဿ၊ နာဂဿ နာဂေါ သော သုဗိ။
ဥဂ္ဂဏှိ သန္တိကေ နေက - ဂန္ထေသု သုဝိသာရဒေါ။

ကန္ဒီဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လထံ ပညာသင်ခြင်း

ကန္ဒီဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လသည် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်ပြင် ရှေကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌမမူသေနာပတိလည်း ဖြစ်တော်မူဘူးသည်။ မုံရွာခရိုင် ကန္ဒီမြို့နယ် အင်ပေါင်းတိုက် ပန်းတိမ်ရွာ၌ အဖ ဦးသာပြော, အမိ ဒေါ်လှမင်းတို့မှ ၁၂၂၇-ခုနှစ် နတ်တော်လဆုတ် ၉-ရက် တနင်းလာနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ဘွဲ့တော် အရှင်ကောသလ္လ ဖြစ်၏။ မုံရွာမြို့ သိမ်တောင်ကျောင်းတိုက်မှ တဆင့် မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ ရောက်ရှိ၍ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားထံ ပညာသင်ကြား တတ်မြောက်ခဲ့လေသည်။ ၁၂၆၅-ခုနှစ်တွင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ အရှင်ကောသလ္လ လိုက်ပါခဲ့လေသည်။ တိုက်ကြပ်,တိုက်အုပ်,ဂိုဏ်းလုံးဝန်ဆောင် နာယက,ရှေကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌမဟာနာယက တာဝန်တို့ကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၁၂-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ သာသနာပိုင် ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရဟန်း အရှင်ဇောတယသည် ဖော်ပြပါ ကန္ဒီဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လထံ၌လည်း ကျမ်းဂန်အချို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။[2]

သန္တိကေ ကောသလ္လဿပိ၊ ကောသလ္လံ ဣစ္ဆတော ဝိဒူ။
သိက္ခိတ္ဝာန ဗဟူ ဃောသေ၊ ကုသလော ဂန္ထေသု သုဗိ။

၁။ အကျယ်မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံသာသနာဝင်ကျမ်းကြည့်။

၂။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ သာသနာဝင်ကြည့်။

စာသင်တန်းခွဲ- (၁) ဝိနည်းအတွက် ဒေါ့ မာတိကာ။ (၂) ကစ္စည်းသဒ္ဒါ ကြီး, ပုမ်စမ်, သံဝဏ္ဏနာ, နည်းလေးဆယ်။ (၃) သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ, ကစ္စာ ယနသာရ, မာဂဓအာဘိဓာန်, ဝုတ္တောဒယဆန်း။ (၄) သင်္ဂီဟ်။ (၅) ညဝါ မာတိကာ အရကောက်, ဓာတုကထာ အရကောက်, အောက်ယမိုက်အရကောက် ၅-ကျမ်းတို့ ပြဋ္ဌာန်းထား၏။

သီးခြားစာသင်တန်း ဖြေဆိုရမည့် ၇-ဝါထက် မကြီးသေးသော ရဟန်း တော်မျှားသည် ဖော်ပြပါ ပိဋကတ် အခြေပြု ကျမ်းစာများ၏ ပါဠိ, အနက် ကို သေချာ ကျနစ္စာ ရရှိပြီးလျှင် ခက်ရာ ခက်ဆစ် ဌာနများ၌ ဝိနိစ္ဆယ နှင့် တကွ အဓိပ္ပာယ်များကိုပါ သင်ကြား နာယူရသည်။

သီးခြား စာချတန်းခွဲ - ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ, သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ, အင်္ဂုတ္တရနိကာယ အဋ္ဌကထာ ဟူသော အဋ္ဌကထာကြီး ၃-ကျမ်းကို သဒ္ဒါနည်း, အလင်္ကာနည်း, ဆန်းနည်း, နေတ္တိအရကောက်နည်း, ဉာဏ် ကောက်နည်း, ယမိုက်နည်း, ပဋ္ဌာန်းနည်း စသည့် နည်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် မေး မြန်းရန် သတ်မှတ်ထားသည်။ ယင်းစာမေးပွဲ ၂-တန်းလုံးပင် ခက်ခဲ နက်နဲ ၏။ ဉာဏ်ဝိရိယ ပြည့်စုံသူဘိုသာ ဤ စာမေးပွဲကို အောင်မြင်နိုင်သည်။ [1]

ဝေါ ပိ ဒေ့ ပရိကဿာ၊ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒယာ ဟိ ခေါ။
ဝိရိယဉာဏယုတာနံ၊ ဝိသယာ ဝ နု ဣတရေ။

သက္ကသီဟစာသင်တန်း ဖြေဆိုအောင်မြင်တော်မူခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် ဇောတယသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၇-ဝါ မရခင်က ဖော်ပြပါ သက္ကသီဟ စာမေးပွဲတွင် စာသင်တန်းခွဲ ဝင် ရောက် ဖြေဆိုရာ အောင်မြင်တော်မူခဲ့ လေသည်၊ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ကား ဝိရိယလည်းကောင်း, ဉာဏ်လည်းထက်မြက်သူ ဖြစ်ရာ ယင်စဉ်ကပင် စာပေအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်လေသည်။

သာသနာရေး အားပေးဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော် အရှင်ဇောတယသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၁-ဝါ ရသည့်အခါမှ စ၍ တပည့်တပန်းတို့အား စာပေကျမ်းဂန် တို့ကို ချပြီးတော်မူ၍ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့သည်။

ရဟန်းသိက္ခာ ၆-ဝါ အရ ၁၂၇၃-ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် မဟာ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဂဏဝါစက စာချဘုန်းကြီး အဖြစ်

---

[1] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ပရိယတ္တိသာသနဟိဘအသင်းကြည့်။

ချီးမြှောက်တော်မူသဖြင့် စာချဘုန်းကြီး မဖြစ်ခင်ကထက် ပိုမိုရှိ စာပေ ကျမ်းဂန်တို့ကို ကြိုးစား ချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။

ရင်းပြင် မော်လမြိုင်မှာ သူဌေး ဦးသာညွှန်း၏ အထောက်အပံ့ကို ဆရာတော်ကြီး အမိန့်အရ ခံယူလျက် ရဟန်းသိက္ခာ ၂၄-၀၁ ရှိရာ ၁၂၉၁-ခုနှစ် တန်ခူးလတွင် မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးဌာ ကျောင်း နာယက ဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် တာဝန် လွှဲအပ်ခြင်း ခံယူတော်မူရ သည်သာမက ၁၂၉၇-ခုနှစ်တွင် တိုက်ကြပ်ဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချ တိုက်တာအုပ်ချုပ်မှု ကိုစွမ်းဆောင်ကိုလည်း ကူညီ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ လေသည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ မူလ ဓမ္မာစရိယ

ဆရာတော်သည် စာလိုက်သံဃာ မျှားစွာတို့အား စာပေချပို့ သာသနာ့ ဝန် အားသွန် ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင်ခြင်းကြောင့် ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ အသင်းကြီး၏ "ဘဒ္ဒန္တဇောတယာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (မူလ စာချ)" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ဂပ် လှူဒါန်း၍ ကိုးကွယ် လှူဒါန်း ထောက်ပံ့ခြင်းကိုလည်း ခံယူတော်မူရလေသည်။

ရှေကျင်နိကာယ ရတ္တညူ မဟာနာယက

သိက္ခာတော် ၄၇-၀၁ ရှိရာ ၁၃၁၄-ခုနှစ်ဘုံ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ ကျင်းပသော ရှေကျင်နိကာယ အဌမ အစည်းအဝေးကြီး၏ "ရှေကျင်နိကာယ ရတ္တညူ မဟာနာယက သာသနာပြု ဆရာတော်" အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူကော်မူရလေသည်။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမ တိုက်အုပ်ဆရာတော်

တဖန် ၁၃၂၁-ခုနှစ်မှ စ၍ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ဆဌမမြောက် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဖြစ်၍—

"သည်းခံ, နှိုးကြား, သနား, ထကြ, နိစ္စမသေ, ခဲ့ဝေ့ရှုတတ်, သူမြတ် တို့ဂုဏ်" ဟူသည်နှင့် အညီ နာယကဂုဏ် ၆-ပါး လက်ကိုင်ထား၍ တိုက် တာကို အုပ်ချုပ် စောင့်ရှောက်ခဲ့တော်မူခဲ့လေသည်။

ကောဒသမ ရှေကျင်နိကာယ သမ္မုတိ သာသနာပိုင်

ဆရာတော်ကား ပဉ္စင်းကံပါရမီ လွန်စွာ ကြီးမားတော်မူလှသည်၊ သက်တော် လည်း ရှည်၏၊ ခန္ဓာကိုယ်တော်လည်း ခန့်ကျန်းလှဘိ၏၊ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့

ကြာတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော ဧကာဒသမ ရှေ့ကျင်နိကာယ သံဃအစည်းအဝေးကြီးက ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ လက်တော်ပွား တပည့်ကြီး ဖြစ်တော်မူခြင်း, တိုက်ဘာ ဂိုဏ်းဂဏ ကို ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်း, သီလ, သမာဓိ, ပညာ သိက္ခာ ၃-ပါးကို လေးစားစွာ ကျင့်သုံးတော်မူခြင်း စသော ဂုဏ်ထူး ဝိသေသတို့ကြောင့် ဧကာဒသမ ရှေ့ကျင် နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက သမ္မုတိ (သာသနာပိုင်) သံဃရာဇာအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်သဖြင့် ရှေ့ကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက သမ္မုတိသာသနာပိုင် တာဝန်ကိုသည်း ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။

သမ္မုတိ သံဃရာဇာ သော၊ ရှေ့ကျင်နေကာ သိကေ ဗဟူ၊
တောသေတ္ဝာ သကိန္ဒေဟိ၊ ဇိနသာသနဘာရုခေ။

ရှေ့ကျင်နိကာယ သာသနပိုင် အစဉ်အဆက်

ရှေ့ကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် အစဉ်အဆက်ကို အောက်ပါအဘိုင်း မှတ်သားရာ၏—

ပဌမသာသနာပိုင်	ရှေ့ကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၃၀ - ၁၂၅၅။*
ဒုတိယသာသနာပိုင်	ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၅၆ - ၁၂၇၀။
တတိယသာသနာပိုင်	ကျိုက္ကစံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥတ္တမသာရ	၁၂၇၀ - ၁၂၇၉။ (အောက်နိုင်ငံ)
တတိယသာသနာပိုင်	ဒီပဲရင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဉာဏဝရ	၁၂၇၀ - ၁၂၀၉။ (အထက်နိုင်ငံ)
စတုတ္ထသာသနာပိုင်	အလုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တိဿ	၁၂၀၉ - ၁၂၉၀။
ပဉ္စမသာသနာပိုင်	ချမ်းသာကြီး ဆရာဒေါ်ဘုရားကြီး အရှင်ဇနိန္ဒ	၁၂၉၁။ (ကဆုန်လပ္ပ ဝါခေါင်လထိ)

---

* ထမ်းဆောင်သည့်ကာလ ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌသာသနာပိုင် လှတော ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်နာဂိန္ဒ ၁၂၆၄ - ၁၂၆၄။
သတ္တမသာသနာပိုင် ပစ္ဆိမာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ကေလာသ ၁၂၆၄ - ၁၃၁၁။
အဋ္ဌမသာသနာပိုင် တိုက်အုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ကောသလ္လ ၁၃၁၁ - ၁၃၁၂။
နဝမသာသနာပိုင် စံကင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃၁၂ - ၁၃၃၄။
ဒသမသာသနာပိုင် မြောင်းမြ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ဉာဏာဘိဝံသ ၁၃၃၄ - ၁၃၃၇။
ဧကာဒသမသာသနာပိုင် အရှင်ဇေတယ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃၃၇။

မှတ်ချက်။ ။ကျွန်တော်စံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥတ္တမသာရ နှင့် ဒီပဲရင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဉာဏဝရတို့ကို တတိယ, စတုတ္ထ အနေအားဖြင့် ယူလျှင် အရှင်ဇေတယ ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ ဒုဒေသမ သာသနာပိုင် ဖြစ်သည် ဟု သိရ၏။ လှတော ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ ၁၂၆၆-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်၊ သို့ရာတွင် ပျံလွန်တော်မမူမီ ၁၂၆၄-ခုနှစ် မှာပင် ပစ္ဆိမာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကေလာသအား သာသနာပိုင်အရာ အပ်နှံတော်မူသည်။

အခြား သောင်ရှက်ချက်များ

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ဝိနည်းစာပြန်ပဲ, ပဲခူးမြို့ ဝိနည်းစာပြန်ပဲ စသည့် သာသနာရေးကိစ္စ၊ ရွှေကျင် ဂုဏ်း ဂဏအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာ ပေးခွန်းများကို ဖြေရှင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း တို့၌လည်းစိတ်ဝင်တစား ဆောင်ရှက်တော်မူခဲ့လေသည်။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရှက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်၏ ကျင့်ဝတ် ပဋိပတ် အကျင့်မြတ်နှင့် စပ်၍ ကြည်ညိုမှတ်သားဖွယ်ကောင်းသော အချက်တခုမှာ ကျောင်းသားအရွယ် ငယ်စဉ်ကာလ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက်၌ နေစဉ်က ဖြစ်ပါသည်။

"ဆရာတော် လောင်းလျှာ ကျောင်းသားငယ်မှာ ဘုရားဝတ်တက် မလိုက်မီဘဲ ကျင့်ဝက် ပျက်ခဲ့မီသည်။ သို့အတွက် အပြစ်ရှိနေလေရာ ကျောင်းသားကြပ် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးနာဂထံ ကိုယ်တိုင် အသိဖြင့် သွား၍ ဒဏ်တောင်း

လေသည်။ ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးက ခြေဆင်းပေးသဖြင့် ချိုးနှိပ် ဝတ်ဖြည့်ပြီး ပြန်ခဲ့ရာဘူးလေသည်။

ဆရာတော်၏ ကျန်းမာရေးကား အားရဖွယ် ကောင်းလှပါ၏။ သက်တော် ၉၀-ကျော်သည့်အထိ ဒုံး အနည်းငယ် နာသည်မှအပ ပကတိ အတိုင်း ကျန်းမာတော်မူဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ လှုပ်ရှားသွားလာမှု သွက်လက်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ မျက်စိမှာ မည်သည့်အခါမျှ မျက်မှန်မတတ်ခဲ့ရ၊ နားမှာလည်း ကြည်လင်ဆဲ၊ သွားမှာလည်း အထက်သွား နှစ်ချောင်းသာ ကျိုးသေးသည်။ ကျန်းမာရေးကျင့်စဉ်နှင့် စပ်၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ -

" ပျင်းတဲ့သူ မကျန်းမာဘူး။ ကျုပ်တို့ မနက်ဘိုင်း တံမြက်ပဲ့ လှုပ်ရှားခဲ့သည်၊ ၁၃၃၁-ခုနှစ် ဒီဘက်မှာသာ ကိုရင်မျှားကို သင်ပြပြီး အလုံ ခိုင်းတယ်၊ ပြီးတော့ ဆီး နဲ့ ဝမ်းမှန်အောင် လုပ်တယ်၊ ဆီး တခါမျှ မဝါရဘူး၊ ဓာတ်လဲ တနေ့တခါမှန်တယ်၊ ဆီး နဲ့ ဝမ်းမှန်ရင် အညောင်း အကိုက်တောင် မဖြစ်ဘူး၊ မျက်စိတော့ ရေချိုးတဲ့အခါ မော့ပြီး တဖလားလောက် ဖောင်းလိုက်တာဘဲ၊ မျက်စိထဲ ရေဝင်တော့ အခိုးမရိုက်ဘူး " ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် မိမိ ဘဝတလျှောက် ကျင့်သုံးတော်မူခဲ့သော စိတ်ထား သဘာဝ မူဝါဒနှင့် စပ်၍ အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားဘော် မူပါသည်။

"ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကြည်ညိုအောင် နေ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကြည်ညိုဘို့ အရေးကြီးတယ်၊ သူတပါး မကြည်ညိုတာ အရေးမကြီး၊ ကိုယ်ပြုထားတဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကိုယ်ကသာ သိတယ်၊ သူတပါး မသိဘူး" ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်အတွက် "ဂုဏ်းစောင့်ဆရာတော်ကြီး" ဟူ၍ ဆိုရလောက်အောင် အနေ စွဲမြဲတော်မူခြင်းမှာလည်း "အနေ မြဲစေ" ဟူသော စကားအရ ထူးခြားသော ဂုဏ်ရည်တော် တရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီး၌ ၁၄-နှစ်သားအရွယ် ကျောင်းသားငယ် ဘဝမှ စ၍ ယနေ့တိုင်အောင် ကျောင်းသားဘဝ ၂-နှစ်၊ ကိုရင်ဘဝ ၄-နှစ် ရဟန်းဘဝ ၇၃-နှစ်၊ ပေါင်း ၇၉-နှစ် တိုင်တိုင် သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူခဲ့သည်။ မည်သည့်အရပ်ဒေသ၊ ပည်သည့်ကျောင်းတိုက်သို့မျှ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မပြုပဲ ၁၃၀၄-ခုနှစ် ကမ္ဘာစစ်အတွင်းမှာပင် ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မပြုပဲ ၃-နှစ် တိုင်တိုင် သီတင်းသုံးပြီး စောင့်ရှောက် နေထိုင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်သည် နေ့စဉ် အရုဏ်မတက်မီ စောစောထ၍ မျက်နှာသစ်ပြီးလျှင် "နိသင်ဓုတင် ဆောက်တည်ခြင်း, ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်ခြင်း, မေတ္တာဘာဝနာပွားခြင်း, ဂုဏ်တော် နှင့် ပရိတ်ဘာဝနာ ရွတ်ပွားခြင်း, ဆိတ်ငြိမ်သော အချိန်တို့တွင် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀–မှ စီဖြန်းမြဲ "ပါဠိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌာန်း" တို့ကို စီးဖြန်း ပွားများတော်မူခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်တော်မူလျက် ဝိနည်းသိက္ခာ အကျင့်သီလတော်လည်း အသက်ကဲ့သို့ အလေးမူ၍ အရေးတယူ စောင့်စည်းတော်မူလေ့ရှိပါသည်။

အကျင့်သီလနှင့် စပ်၍ မိန့်ကြားတော်မူသော သြဝါဒတော်တခုမှာ–

"သီလ စင်ကြယ်လုံခြုံရေးသည် မဂ် ဖိုလ် ရရေးထက် ပို၍ ခက်၏၊ သီလစင်ကြယ်လုံခြုံလျှင် မဂ် ဖိုလ်ကို အလွယ်တကူ ရနိုင်၏၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းဌ ဂိုလာနဖြစ်နေသောသံဃရတ္နာတမထေရ်ကြီးသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် အလွန်ပြည့်စုံ၏။ ရောဂါဝေဒနာခံစား၍ သေလုမျောပါး ဖြစ်နေရာ ရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်ကို ဖူးမြင်လိုကြပါကြောင်း အမျှား၏ ဆန္ဒကို အလုပ်အကျေးပဋ္ဌိုလ်က လျှောက်ထားသဖြင့် မိမိ၏ သီလကို ဆင်ခြင်၍ တရားကိုရှုမြင် သုံးသပ်တော်မူရာ ဘဏ္ဍာချင်းပင် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် မဂ် ဖိုလ် ရရေးသည် သီလစင်ကြယ်ရေးလောက် မခက်. သီလစင်ကြယ်ရေးကသာ မဂ် ဖိုလ် ရရေးထက် ခက်သည်။ သီလစင်ကြယ်လျှင် သံဃရတ္နာတမထေရ်ကြီးကဲ့သို့ မဂ် ဖိုလ်ကို အလွယ်တကူ ရနိုင်ပေသည်"

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ယင်းသို့ဖြင့် သာသနာရေးရာ အဖြာဖြာကို သည်ပိုးထမ်းဆောင်တော်မူခြင်း, ပရိယတ္တိအလုပ်, ပဋိပတ်အလုပ်တို့၌ အားထုတ် ကြိုးပမ်းတော်မူခြင်း, သီလဝန္တ, သိက္ခာကာမဖြစ်ခြင်း အစရှိသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် ၁၃၄၀ - ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါနီးသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတော တိ၊ ဂရုပါမိဝရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ ထေရံ ထိရေသု သဏ္ဌိတံ။

ချီးကျူးပူဇော်ကြခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘုံတံဆိပ်ခေါ်ရ ရှေ့ကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ရန်ကုန်မြို့ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာမှ လည်းကောင်း,

။ဂုဏ်ဒဋ္ဌာန်ကိုလက္ခဏယူထိုး

ဌာနဓဋ္ဌထိုးထုံ ထယ်ကဝေဟာဝ်ဏ ယ ဒုတ္ထိန်ဝေးဗဓေါ်ဏဝေ ဘုံန်းဗဓဝုတ်ကြ

ဒေဏ ပ္ပထခေဟာ ဗဏယူဝေလခဘ်ဏ ဒုတ္ထိ:ထဝ်ထဌေ:ထခ်ထ

ဒေါ်ဝေါ်ယခေါ်ဒီးကိုယခဘ္ဂ်ယ ဌာန်ကိုဌ်ခန်ခထေးန်ဂ ဒေါ်ထ်ထုတ်ခ

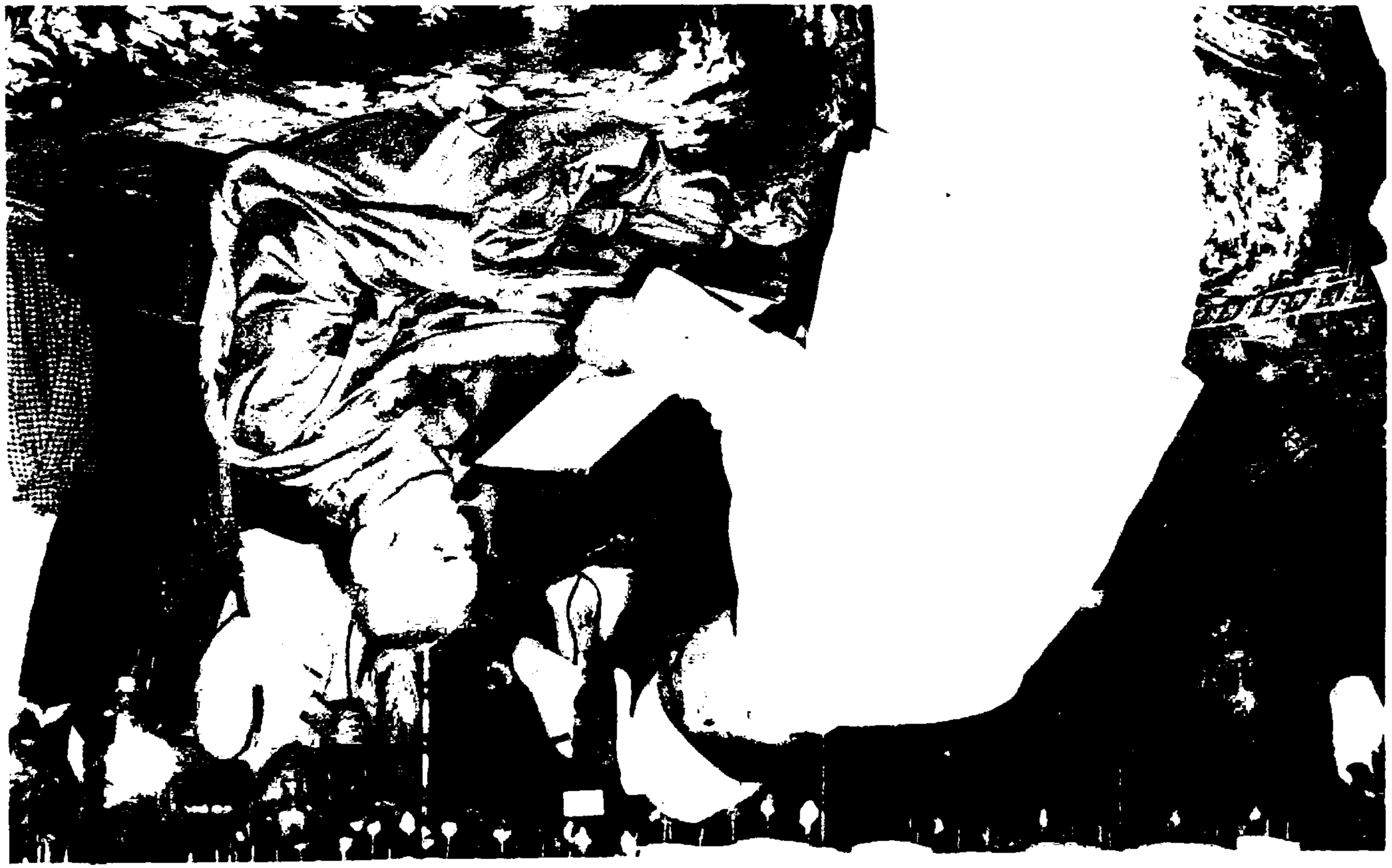

အခြား တပည့် တပန်းမျှားရှိရာ ကျောင်းတိုက်မျှားမှ လည်းကောင်း ချီးကျူး ပူဇော်ကြသည်။

ဗဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ရှေကျင့် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာဝကယမဟာထေရ၏ မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် ဝိသုဒ္ဓါရုံ ရှေကျင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ် အဋ္ဌုပ္ပတ် နှင့် သာသနာတွင် ထောင်ရှက်ချက် အမျိုးမျိုးတို့ကို အကျဉ်းချုပ် တုတ်ပြခဲ့ရာ အတော် အသင့် ပြည့်စုံပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

ဇောတယထေရသေဋ္ဌော၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္ဘာ ဗဟူ။
ဤမိသော် သန္ဒိပနိယံ၊ သုသခေ်ပနိဒသာနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဧရာဝတီတိုင်း ပန်းတနော်မြို့နယ် ကပိုင်ကျေးရွာ ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်လောကိသရ မဟာထေရ၏ မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီ

အိုသူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီ စာတော်ဖတ်.... အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း မံယူတော်မူရသော သက်တော်ရှည် ပန်းတနော်မြို့နယ် ကပိုင်ကျေးရွာ ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်လောကိသရ မဟာထေရ၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရားကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

ရောဝတီတိုင်း ပန်းတနော်မြို့

ပန်းတနော်မြို့သည် ရောဝတီတိုင်းအတွင်း ပါဝင်ထင်ရှားသည့် မြို့ ဖြစ်သည်။ ယခင်က မအူပင်ခရိုင်အဝင်အပါ မြို့ ဖြစ်သည်။ ပန်းတနော်မြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်မြို့

ဖြစ်သည်။ ပန်းတနော်မြို့နယ်သည် ၄၈၃-စတုရန်း မိုင် ကျယ်ဝန်း၍ ရောဝတီမြစ်မကြီးမှ ဖြာထွက်သော မြစ်ခွဲကလေးပေါင်း များစွာသည် မြို့နယ်အတွင်း ဖြတ်သန်း ဖြာယှက် စီးဆင်းနေ၏။ ပန်းတနော်မြို့နယ်၌ လူဦးရေ ၁-သိန်း ၅-သောင်းခန့် ရှိသည်။ ပန်းတနော်မြို့သည် ဓနုဖြူမြို့မှ ၂၉-မိုင် ကွာလှမ်း၍ ဟသ်ဘတမြို့မှ ၆၆-မိုင်ခန့် ရှည်လျားသော တာရိုးအတိုင်း ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့် ဆက်သွယ်နိုင်သည်။

ပန်းကျနော်မှ ပန်းတနော်

ပန်းတနော်မြို့၏ အနောက်ဖက် ၁-မိုင်ခန့် ဝေးကွာသော နေရာရှိ ရှေမြင်တင်ဘုရားသည် ပန်းတနော်မြို့၏ ကျက်သရေဆောင် တန်ခိုးကြီး ဘုရား ဖြစ်၏။ ပုသိမ်ရာဇဝင်လာ ဥမ္မာဒန္တီပင်းသမီးသည် မင်းသားများ အန္တရာယ်မှ ကင်းဝေးရန် ထွက်ပြေးရင်း ပင်ပန်းနွမ်းသဖြင့် ဦးခေါင်းမှ ပန်းများ ကျရာ အရပ်ဒေသတွင် တည်ထားသော စေတီ ဖြစ်ရကား ပန်းကျနော်ဘုရား ဟု တွင်ခဲ့၍ မြို့သည်လည်း ပန်းကျနော်ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့ရာမှ ကာလ ကြာညောင်းသဖြင့် ပန်းတနော်ဟု တွင်ကြောင်း ဆိုကြသည်။

ပန်းကျနော်ဣတိ ပုရေဟိ၊ သန္ဓေဟိ အဘိသမ္ဘတံ။
သမ္ဘတိ ပန်းတနော်ဣတိ၊ နဂရံ သမ္ဘဝုဠ္ဠတိ၊

ဗောဓိချောင်း ရေလဲကျေးရွာနေ ဦးချိတ် နှင့် ဒေါ်ဆိုင်

ဖော်ပြပါ ရောဝတီတိုင်း ပန်းတနော်မြို့နယ် ဗောဓိချောင်း ရေလဲ ကျေးရွာ၌ ဦးချိတ်, ဒေါ်ဆိုင် ဟူသော ဇနီး မောင်နှံ ၂-ဦးတို့သည် (၁) စီးပွားရှာမှု၌ ထကြွလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ (၂) ရရှိပြီး ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ရန်သူမျိုး ငါးပါးမှ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ (၃) မိတ်ကောင်း ဆွေမျိုးရှိခြင်း၊ (၄) ဝင်ငွေ ထွက်ငွေကို သိ၍ မျှတစွာ အသက်မွေးတတ်ခြင်း ဟူသော မျက်မှောက်ဘဝ ပစ္စုဗ္ဗ ချမ်းသာကြောင်း တရား ၄-ပါးနှင့် (၁) ရတနာသုံးတန် ကံ ကံ၏ အကျိုးဌာ ယုံကြည်မှုနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ (၂) ငါးပါးသီလ အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ (၃) စွန့်ကြဲ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ (၄) အဖြစ်အပျက်ကို သိတတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူသော တမလွန်ဘဝ ချမ်းသာကြောင်း တရား ၄-ပါး ၂·ရပ်ပေါင်း သမ္ပဒါတရား ၈-ပါးတို့နှင့် အဆိုက်အလျောက် ပြည့်စုံသော သူတော်စင် သူတော်ကောင်းတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဦးချိတ်တိ ဂေဟပတိ စ၊ ဒေါ်ဆိုင်တိ ဃရသာမိနီ။
ဥဘော တေ ပုဂ္ဂလာ အာသုံ၊ သမ္ပဒါသု သုသံယုတာ။

သာယာထူးကဲ လ တပို့တဲ့

ကုံရာသီ တပို့တဲ့လ ရာသီကား သာယာထူးကဲသည့် လ ဟု ဆိုထိုက်ပေ၏။ ဆောင်းရာသီ ဆောင်းဥတု ကုန်ဆုံးတော့မည် ဖြစ်သဖြင့် အအေး အချမ်းလည်း ပေါ့လျော့သော လ ဖြစ်သည်။ ပေါက်ပန်းတွေ ဝေဝေဆာဆာ နှင့် လောကသားတို့မှာ သည်လ သည်ရာသီကား တဖုံ ကမျိုး ကျက်သရေတိုးရာ လ လည်း ဖြစ်၏။ သူတော်ဦးမင်းသည် -

ရာသီချိန်ခါရောက်လို့ လဲပေါက်ကယ်တဲ့ ပွင့်ညီ။
ရွှေဖီနုံသာနှင့် ခြောက်ရောင်ဝါ စေတီရင်းမှာ
ဆယ်စင်း လက်စုံကြူး၊ ဦးမြှောက်လို့ ချီ။
ဇ - နှင်းရယ်စီ၊ သုံးလီသမယ။
ယူဇနာ မြင့်မြတ်ကယ် သခ်ျာနှင့်၊ ယုဂန်ညာ တောင်တော်
စွန်းမှာ ထွန်းလိမ့်မာယ။

ဟူသော သဖြန်းဖြင့် တပို့တဲ့လ၏ သာယာတင့်ဆန်းပုံကို အမှတ်းတင်ခဲ့လေသည်။

ဆယ့်နှစ်ရာသီဖွဲ့ ပါဠိနိသယဌ်လည်း -

ကုမ္ဘေ သုမာဃမာသေဟိ၊ ထူလဒုမာ သုပုပ္ဖရေ။
ပုမ္ဘာလာ မဓုရရသံ၊ မာနုဇာနံ ဒဒန္တိ စ။
ယာဝုမဟာဥဿဝေါ ပိ၊ ပါကဌော မြန်မာ့ဘူတလေ။
အဝသေသ့သုမေဃော ပိ၊ ထနယံ အဘိဝဿတိ။
နရနာရီ မနုညာနိ၊ ပဒရာနိ ပဏ္ဏာနိ စ။
ပုစိမန္ဒဒုမာ နဝ - ပတ္တာနိ ဝါရေန္တိ ပိ စ။

ဟူသော ၃ - ဂါထာဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထား၏။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

ဖော်ပြပါ ရောဝတီတိုင်း ပန်းတနော်မြို့နယ် ဗောဓိချောင်း ရေလဲ ကျေးရွာ၌ ထုတ်ဆိုဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း သမ္ဘဒါတရားတို့ နှင့် ကုံလုံ လောက်ငပြည့်ဝသော အဖဦးချိတ်, အမိ ဒေါ်ဆိုင်တို့မှ ၁၂၅၀ - ခုနှစ် သာယာထူးကဲ တပို့တဲ့ လဆန်း ၃ - ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ခံယူ ရရှိတော်မူသည့် ဆရာတော် အရှင်လောကိုဿရ လောင်းလျှာသည် ဘေးမခ ရန်မသီ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့ လေသည်။

၁။ ဆယ့်နှစ်ရာသီဖွဲ့ ပါဠိုချင်းချုပ်၊ ၉၁ - နှ၁။
၂။ ဆယ့်နှစ်ရာသီဖွဲ့ပါဠိနိသယ။ ၃၁၊ ၃၂၊ ၃၃ - ဂါထာ၊

ပိဟ နှစ်ဦး ကြည်နူး ဝမ်းမြောက်ကြ

ဦးချိတ် နှင့် ဒေါ်ဆိုင်တို့သည် ရုပ်ရည်နှုပကာယ လှုပ်ကြည်လင် သားရှေစင်ကို ရှိုဖွားမြင်ရခြင်းအတွက် လွန်စွာ အားတက် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏၊ သားရှေစင်၏ ရုပ်သွင်ကို မြင်လျှင် မြင်ချင်း အားမလို အားမရ အလွန်ကို ချစ်ခင်ကြကုန်၏၊ ပီတိတွေ့ မှိုလိုပေါက်ပြီး မျှိုမလောက် ချစ်ခင်ကြကုန်၏၊ သားသမီး ၉ - ယောက်ရှိရာ ဆရာတော်သည် အဋ္ဌမ မြောက် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ငယ်စဉ်က (မယ်တော်, ခမည်းတော်တို့) ကွယ်လွန်ကြခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ ခမည်းတော်ကြီး ဦးချိတ် နှင့် မယ်တော်ကြီး ဒေါ်ဆိုင်တို့သည် ဆရာတော်လောင်းလျှာ ငယ်စဉ်က ဆရာတော်လောင်းလျှာကို စွန့်ခွာ၍ ကွယ်လွန် သွားကြကုန်၏။ ဆရာတော် လောင်းလျှာ လူလားမြောက်အောင်, ရှင်သာမဏေ ဝတ်သည်တိုင်အောင်, ရဟန်း ဖြစ်သည် တိုင်အောင် သေပင်းသည် မဆိုင်းခဲ့ချေ၊ သေမင်း၏ အန္တရာယ်ကို ဘယ်သူမှ မကယ်နိုင်ခဲ့ချေ၊ ကားလုံး လက်မှိုင်ချ၍ အရှုံးပေးကြရသည်။

> လူ၌ ကြီးဘီ၊ သားအမိပင်၊ မချိကယ်ရေး၊ ကိုယ်လွတ်ပြေးသည့်၊ မီးဘေး ရေဘေး၊ ပြည်ပျက်ဘေးလည်း၊ ဆယ်ရေးတရေး၊ ကယ်နိုင်သေး၏၊ အိုဘေး နာဘေး၊ သေခြင်းဘေးဟု၊ ဤဘေးသုံးပါး၊ လွန်ကြီးမားကား၊ သား နှင့် အမိ၊ ဖြစ်တုံဘိလည်း၊ မျက်စိအောက်တွင်၊ ရင်ခွင်တင်လျက်၊ သက်သက်ရေးပိုင်၊ မကယ်နိုင်ဘူး၊ လက်မှိုင်ချကာ နေရစ္စာရှင်။[1]

ကျောင်းသားအရွယ် သင်ပုန်းကြီး မင်္ဂလသုတ် စသည် သင်ကြားခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ကျောင်းသားအရွယ်တွင် ကျောင်းမှာနေ၍ သင်ပုန်းကြီး, မင်္ဂလသုတ်, နမက္ကာရ, အပြင်အောင်ခြင်း, အတွင်းအောင်ခြင်း စသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူငယ်တို့ တတ်ကေ်ာင်းတတ်ရာ အတတ်ပညာတို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

---

[1] မဃဒေဝ။ ၂၇၄ ၄၀၀။

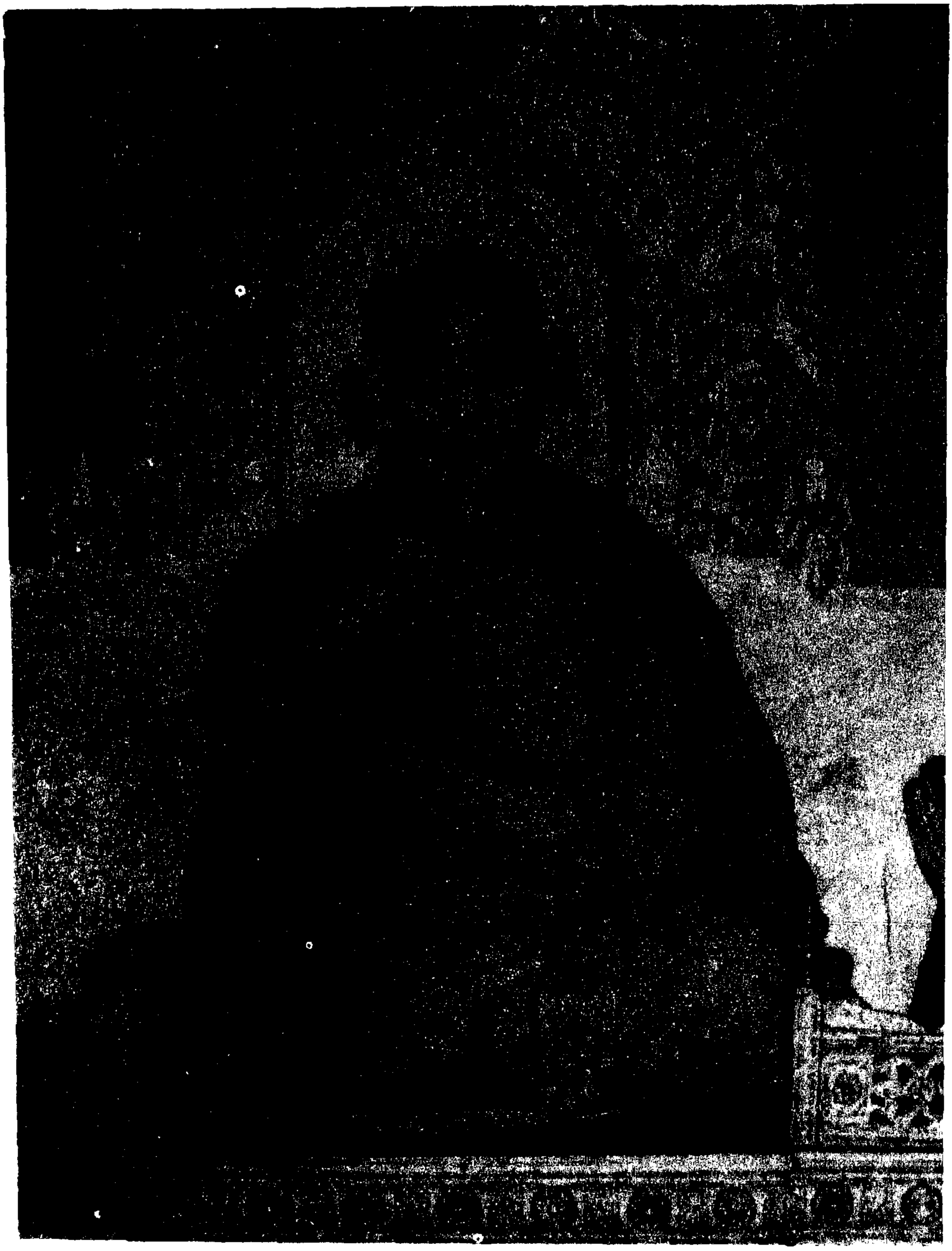

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ရောဂတိတိုင်း၊ ပန်းတနော်မြို့နယ်၊ ကပိုင်ကျေးရွာကျောင်း

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တလောကီဿရ

သက်တော် ၉၁-နှစ်၊ သီတင်းတော် ၇၀-ဝါ

ရှင်သာမဏေ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် သက်တော် ၁၇ - နှစ်သား အရွယ်တွင် ရေလဲရှာ ဦးလေးတော်စပ်သူ ဆေးဆရာကြီး ဦးညို, ဆရာကကော် ဒေါ်ဖေဘုတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟာဖြင့် ရောဝတီတိုင်း ပန်းတနော်မြို့နယ် အင်းတကောရွာကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိသည် ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ ဘွဲ့မည်ကို လောက လူအများ၏ အကြီးအကဲ အမိပတိ ကိုးကွယ်အားထားရာဖြစ်မည်ကို ပဝတ္တိနိမိတ်ပြု၍ " ရှင်လောကိသရ " ဟု၍ မှည့်ခေါ်တော်မူသည်။

ပညာသာမိ ကရိတ္ဝာန၊ ဥပဇ္ဈာယံ မဟာဂုရုံ။
သာမဏေရဘာဝံ သော ဟိ၊ သမ္ပတ္တော ဗုဒ္ဓသာသနေ။

သာမဏေဝတ်နှင့် စာပေ တော်တော်များများ လေ့လာတတ်သိခဲ့

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် သာမဏေဝတ်နှင့် သာမဏေတို့ မုချသိရ တတ်ရမည့် သေခိယပါဠိ, အနက်, စုဒ္ဒသခန္ဓကဝတ် ပါဠိ အနက် စသည်တို့ကို ဆရာသမား ချပို့ ပေးသည့် အတိုင်း အာဂုံ နှုတ်တက် ရှုတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဝတ္တရားကျေပြန်သည့် သာမဏေ

ဆရာတော် လောင်းလျှာကား ဥပဇ္ဈာယ်ဝတ်, ဆရာသမားဝတ် တို့ကို ကျေပြန်အောင် ကျင့်ဆောင်လေ့ရှိသည့် သိမ်မွေ့ ညှံ့ထွား နှလုံးသားပိုင်ရှင် ဖြစ်တော်မူသည်။ သာမဏေ ဖြစ်စက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သင်ပေးသည့် -

ဝတ္တံ အပရိပူရေန္တော၊ သီလံ နပရိပူရတိ။
အသုဒ္ဓသီလော ဒုပ္ပညော၊ စိတ္တေကဂ္ဂံ နဝိန္ဒတိ။
ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော နေကဂ္ဂေါ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ နပဿတိ။
အပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ၊ ဒုက္ခာ နပရိမုစ္စတိ။
တသ္မာ ဟိ ဝတ္တံ ပူရေယ္ယ၊ ဇိနပုတ္တော ဝိစက္ခဏော။
သြဝါဒံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ တတော နိဗ္ဗာန မေဟိတိ။

ဝတ္တံ - ကျင့်သင့် ကျင့်ဖွယ် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို။ အပရိပူရေန္တော - ပျင်းရိလေးဖင့် မဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်း သာမဏေသည်။ သီလံ - သီလကို။ နပရိပူရတိ - ဖြည့်ကျင့်သည် မမည်။ အသုဒ္ဓသီလော - မစင်ကြယ်သော သီလ ရှိသော။ ဒုပ္ပညော - ပညာကင်းကွေ ရဟန်း သာမဏေသည်။ စိတ္တေကဂ္ဂံ - စိတ်၏ ငြိမ်သက် တည်ကြည်ခြင်းကို။ နဝိန္ဒတိ - မုချပိုင်ပိုင် မရနိုင်။

ဝိဂ္ဂိုတ္တစိတ္တော - လေခတ်သော တံခွန်တရထည့် ပျံ့လွင့်သောစိတ် ရှိသူသည်။ ဟုတ္ဝာ - ဖြစ်၍။ နေကဂ္ဂေါ - မတည်ကြည်သော ရဟန်း သာမဏေသည်။ သမ္မာ - ကောင်းစွာ။ ဓမ္မံ - မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားကို။ နပဿတိ- လင်းလင်း ထင်ထင် မမြင်နိုင်။ သဒ္ဓမ္မံ - သူတော်ကောင်း တရားကို။ အပဿမာနော - မမြင်ဒေသာ ရဟန်း သာမဏေသည်။ ဒုက္ခာ - သံသရာညွှတ် ဝဋ်ဒုက္ခမှ။ နပရိမုစ္စတိ - မုချဆာတ်ဆတ် မလွတ်ဒမြောက်နိုင်။

တသ္မာဟိ - တသ္မာဧဝ - ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဝိစကွဏော - တွေးခေါ်မြင်သိ ပညာမျက်စိရှိသော။ ဇိနပုတ္တော - ဘုရားဇီနော် သားတော်သည်။ ဗုဒ္ဓ-သေဋ္ဌသ - လောကဥာဏ်ကြီး ဘုရားမြတ်၏။ သြဝါဒံ - အဆုံးအမတော် ဖြစ်သော။ ဝတ္တံ - ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် အသွယ်သွယ်ကို။ ပူရယျ - ဖြည့်ကျင့်ရာ၏။ တတော - ထိုသို့ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ - မီးတဆယ့်တစ်ခန် ငြိမ်းရာ မှန်သည့် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့။ ဟေတိ - ပုံသေမုချ ရောက်ရလိမ့် လတ္တံ့။

ဟူသော သြဝါဒ အနုသာသနီ ၃ - ဂါထာကို အာဂုံနှုတ်တက်ဆောင်ရွက်မှတ်သားတော်မူခဲ့ပြီး ပြုအပ်ပြုသင့်ပြုထိုက်သည့် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် အသွယ်သွယ်ကို ကျေပြည်နှစ်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်၊ ၎င်းပြင် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိထံ၌ ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းစာ မျှားကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝတ္တံ သော ပူရယိတ္ဝာန၊ အသိက္ခိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။
တိပေဋကမူလဘူတ — ဂန္ထံ သဗ္ဗဂ်ိသောဘနံ။

ရေလဲရွာကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ပဒုမထံ ပညာသင်ခြင်း

ပန်းတနော်မြို့နယ် ရေလဲရွာကျောင်း ဆရာတော်အရှင်ပဒုမသည် ရောက်ရှိမှီခိုလာသည့် တပည့်တပန်း ရဟန်း သာမဏေ ကျောင်းသား တို့အား ထိုက်သင့် လျော်ကန်သည့် ကျမ်းဂန် စာပေ တို့ကို သင်ကြား ချုပ်ပြီးမှ ဟူသော ကိုယ်တော်ဝန်ကို မလစ်ဟင်းအောင် သင်ပြပေးသည့် တောရွာဒေသ သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကောင်း တပါး ဖြစ်တော်မူသည်၊ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ရေလဲရွာကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ပဒုမထံ၌လည်း ပိဋကတ် အခြေခံ ကျမ်းဂန်မျှားကို—

> "ညီညာထကြ၊ ဆုံးမနှာယူ၊ လာမူကြိုဆီး၊ ထံနီးလုပ်ကျေး၊ သင်တေး အံ့ရှတ် တပည့်ဝတ် မချုတ် ငါးခုသာ"

ဟူသည်နှင့် အညီ တပည့်ဝတ် ၅ - ပါး မလစ်ဟင်းစေပဲ သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ပဒုမဿ ပိ၊ ပဒ္ဓသန္ဓိတော သုဓီ။
ဥဂ္ဂဏ္ဍီ ပေဠကပါဒ - ဂန္ထံ နာနပ္ပကာရကံ။

သာသနာရေး လွန်အားပေးသည့် မန္တလေးမြို့တော်

မန္တလေး မြို့သူ မြို့သား တို့ကား သာသနာရေးဆို လွန်စွာ အားပေးကြကုန်၏၊ ယင်းသို့ မန္တလေး ရှေ့မြို့တော်သူ, ရှေ့မြို့တော်သား ဒါယကာ, ဒါယိကာမများ၏ သာသနာရေး အားပေးမှုကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်း သာမဏေတို့ မန္တလေးဌာ ပျော်ရွင် ချမ်းမြေ့စွာ သီတင်းသုံး၍ စာပေသင်ကြား ချပို့နိုင်ကြကုန်၏၊ "အင်္ဂါဦးလွင် ပဉ္စမသံဂါယနာတင်" ဟူသည့်နှင့် အညီ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄ - ခုနှစ် တပေါင်း လဆန်း ၁၁ - ရက်နေ့တွင် ရန်မာန် ပြီးမြောက် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကော်မူသော ပဉ္စမသံဂါယနာတင် မင်းတုန်း မင်းတရားကြီးသည် မြို့တော်, ကျုံးတော်, လောကမာရဇိန်စေတီတော်, သိမ်တော်ကြီး, သုမေါဇရပ်တော်ကြီး, အတုလဝေယန်ကျောင်းတော်ကြီး, ပိဋကတ်တိုက်တော်အားဖြင့် ၇ - ဌာနကို မြို့တည်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တည်တော်မူခဲ့လေသည်။

"အုတ်ကျစ်ကျော်ဇေ မန္တလေး" ဟူသည့်အတိုင်း သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁- ခုနှစ်တွင် နန်းမြို့ရိုး, သစ်တပ်, ရှေနန်းတော်ပြာသာဒ်, မှန်နန်းတော်မှ စ၍ ပြီးပြေသဖြင့် ဒုတိယ ဝါဆိုလဆန်း ၆-ရက် စနေနေ့ နံနက် ၆ - နာရီကျော် အချိန်တွင် အမရပူရမြို့တော်မှ မန္တလေး နန်းမြို့တော်သစ်သို့ ရွှေ့ပြောင်း စံတော်မူလေသည်။

> မြို့ကျုံးစေတီ၊ သိဂီလျှံမောင်း၊ သိမ်ကျောင်းသုဓမ္မာ၊ ရွှေစာအမြတ်၊ ပိဋကတ်တိုက်၊ သမိုက်မြဲမှန်၊ ခုနှစ်ဌာနံကို၊ ဆောက်ဖန်အောင်စည်၊ တပြိုင်တည်က။[၁]

ဘုရားမြတ်ဌာသာသနာ ပွင့်လင်း

မင်းဧကရာဇ်၏ လျှောက်ထားချက်အရ အမရပူရမြို့တော်မှ ကျမ်းဂန်တတ်ဆရာတော် သံဃာတော် ၅၀၀- ကျော်ကို လည်း ၁၂၁၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလမှ စ၍ မန္တလေးမြို့သို့ ရွှေပြောင်း၍ ယာယီကျောင်းများ၌ စံနေတော်မူကြကုန်၏။ ကျောင်းတိုက်ကြီးများပြီးမှ ကိုယ်ကျောင်းတိုက်များ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြ၍ ဓုရ - ၂- ပါးကို ကြီးစားအားသစ်ချပို့ ရှုမှတ်ကြကုန်၏။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ယခုတိုင် မန္တလေးသည် ဘုရားဘုန်းခိုင်၏ သာသနာတော် မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် ပွင့်လင်း စည်ပင်ရာ မြန်မာပြည်တွင် ပဌမစွဲသည့်မြို့ ဖြစ်လေသည်။ ရှေးက

၁။ မဂ်လာချေးကြည့်။

မန္တလေး, အာမရပူရမြို့တို့၌ ကျောင်းတိုက်ပေါင်း ၂၁၇ - တိုက် ရှိသည်။ ယခုမူ မန္တလေးတမြို့ထဲ ကျောင်းတိုက် ကြီး ငယ်ပေါင်း ၂၅၀-ကျော်ခန့် ရှိလေသည်။

မန္တလေး အဂ္ဂပုရေ ဟိ၊ သာသနံ ဝိရုဇ္ဈ ဘဝိ။
ဣဒ္ဓံ ဖိတံ စ သောဘနံ၊ သောဂတေဟိ သုမာနိတံ။

"ဥသြတ္ဌန်သံသာ မန်းမြို့သံဃာ" လက်ဘအရ သံဃာဦးရေ ၁၁၇၆၆- ပါး သို့မဟုတ် ၁၁၀၆၆ - ပါး ရှိခဲ့ဘူး၏ ဟု သိရ၏။ ယခုမူ ၁၀၀၀၀ (တသောင်း) ခန့် ရှိကြောင်း သိရပါ။ အဂ္ဂပဟာသေနာပတိ ဝန်ရှင်ဘော် လယ်ကိုင်းမြို့စား သေနတ်ဝန်မင်းကြီးသည် အောက်ပါ မန္တလေးသာသနာဖွဲ့ကို ဖွဲ့ဆို ရေးစပ်ခဲ့လေသည်။

မန္တလေးသာသနာဖွဲ့

မန်းပဏ္ဍလာ၊ ရှုတိုင်းမှာတည့်၊ သာယာကဲလွန်၊ နတ်ရေကန်ဝယ်၊ ဖန်ရည်ဆိုးတပ်၊ လွန်ကာ်အပ်သား၊ သပ်သပ်ပယ်ပယ်၊ ကြီးငယ်သံဃာ၊ ရှေ့ဟသ်ာတို့၊ ကျောဝျာညီသံ၊ ပျော်မြူးစံလျက်၊ နိုင်ငံပြည်သူ၊ ပြောထူမျှားစ္ဌာ၊ ဘဝရောဌက်၊ ဝင်ထွက်သွယ်သွယ်၊ ပန်းဝတ်သယ်သည်၊ ကြည်ဖွယ်စုံပေါင်း၊ မကြုံတောင်းရှင့်၊ ပုံ့လောင်းကြူထုံ၊ အမုံကြိုင်လှိုင်၊ ဆိုင်ကာဆိုင်ကာ၊ ခိုင်ညှာခက်ညွတ်၊ ပိမုတ်ရသ်ဟု၊ သတပတ်ရှေ့ကြာ ပွင့်စေဌာတည့်၊ သာသနာအခြေ၊ အာကာဇေ့ဝယ်၊ ရှေ့ဘုန်းတော်မြတ်၊ တုလွတ်ရဝိ၊ ရဲရဲညိုသည်၊ ဒုတိယသုံ့ဝင်၊နေပြာဘင်လျှင်၊ ထောင်ရှင်လင်းစည်၊ထွန်းလာသည်ကြောင့်၊ နှိုင်းရှည့်စရာ၊ ဥပမာပင်၊ ဖွေရှာမမြင်၊စည်ပင်လှစ္ဌာ၊ သာသနာနှင့်၊ ပြည်ရှာနိုင်ငံ၊ စံမရှိဖွယ်၊ ကြီးကျယ်ပြောဝ၊ တိုးတက်လှ၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မန္တလေးမြို့ကား စာဖွဲ့၍ မကုန်နိုင် မဆုံးနိုင်အောင် စည်ပင် ပွင့်လင်းခဲ့လေသည်။

အနောက်ပြင် ခင်မကန်ကျောင်းတိုက်ကြီး

မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ပြည်ကြီး ပျော်ဘွယ်ရပ်၌ ခင်မကန် ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ရှိလေသည်။ ယင်းကျောင်းတိုက်ကြီးကို မဟာရံ တံတိုင်းကြီး ဝန်းရံလျက် ခမ်းနားစ္ဌာ ဝေ့ဝေမြင်ရ၏။ ကျောင်းတိုက် ဝိုင်းကြီး အတွင်း၌—

မြင်းဝန်ကျောင်း,နန်းမတော်ကျောင်း,မြို့ကန်ကျောင်း,ရှေတောင်ကျောင်း, လှထောင်ကျောင်း, စည်သာကျောင်း, မြကုံးကျောင်း, အလယ်တိုက်ကြီး, ဘွားတော်ကျောင်း, ထိမ်ပင်ကျောင်း, တရုပ်တန်းကျောင်း, ကျောက်ဆောက်

၁။ မြိပခက်တော်တင် မဂ်လာချေင်း။

ကျောင်း, သွပ်မိုးကျောင်း, ဝေဠုဝန်ကျောင်း, ပိဋ္ဌကတ် အုတ်တိုက်ကျောင်း, ရေလယ်ကျောင်း, ဓမ္မိက အုတ်ကျောင်း, ကျောင်းသစ်ကျောင်း, ခုံတော်ကျောင်း, အုတ်လှေကားကျောင်း,ပုပ္ပားကျောင်း,မိုးထားကျောင်း, မဏ္ဍပ်ကျည်းပင်ကျောင်း စသောအားဖြင့် ကျောင်းပေါင်း ၃၀ - ကျော် ရှိသည်ကို ယခုပစ္စုက္ခတွင် တွေ့မြင်နိုင်၏။

သမိုင်းအကျဉ်း

မန္တလေး မြို့တော်သစ် ယာယီကျောင်းများ ပြီးစီး၍ ၁၂၁၉ - ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလတွင် သံဃာတော် ၅၀၀ - ကျော်တို့ကို အခမ်းအနားနှင့် ပင့်ဆောင်စဉ်က "မဏိဇောတာလဟ်ဘရ မဟာခမ္မရာဇာခိရာဇ ဂုရု" "မဏိဇောတ သဒ္ဓမ္မာလက်ဘရ မဟာမေမ္ဘရာဇာခိရာဇ ဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၂ - ထပ်ရ ခင်မကန် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်မဏိဇောတ မဟာထေရ်လည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ မင်းတုန်း မင်းတရားကြီးသည် မြေသန့်စင်စေပြီး အရံကျောင်း ၃ - ကျောင်း, ပြာသာဒ် ၁ - ဆောင်, ရေတွင်း စသည်တို့ကို ဆောက်လုပ် တူးဖော်စေပြီးလျှင် ဖော်ပြပါ ခင်မကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်မဏိဇောတအား လှူဒါန်း ခဲ့လေသည်။ မူလ ကျောင်းတိုက် အမည်မှာ "ပဏ္ဍိတာရာမ" မည်ကြောင်း ဆိုကြသည်။ "မဏိဇောဘာရာမ" ဟူ၍လည်း အဆိုရှိ၏။ ခင်မကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဇာတိချက်ကြွေ မွေးရပ် ရွာမြေကို စွဲ၍ ခင်မကန်တိုက်ဟူ၍ ယနေ့တိုင် တွင်ခဲ့လေသည်။ [1]

ခင်မကန်တိုက် သူဌေးကျောင်းဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ရေဝတထံ ပညာသင်

ခင်မကန်တိုက် သူဌေးကျောင်းဆရာတော် အရှင်ရေဝတသည် မန္တလေးမြို့၌ ကျော်စောကီတ္တိရှိသည့် စာချကောင်းဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသည်။ မြင်းခြံခရိုင် ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့နယ် အင်းကန်ရွာ၌ ၁၂၄၇-ခု သီပေါမင်း ပါတော်မူသောနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိဖတို့က သတို့သားကို မောင်သီပေါ ဟု မှည့်ခေါ်ကြသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။ ဘွဲ့တော် အရှင်ရေဝတ ဖြစ်သည်၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် သူဌေးတိုက်ကျောင်းကြီး၌ သက်ဆုံးတိုင် သီတင်းသုံး စာပေပို့ချတော် မူခဲ့လေသည်။ ဆရာဘော်သည် ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီး နှင့် ဝိနည်း ၅ - ကျမ်းကို မပြတ် ချပို့တော် မူသည်။ ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးကို—

---

[1] အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

သမ္ဘဒ္ဒေါ စ ပဒဗ္ဗေ၀၊ ပဒတ္ထော ပဒ၀ိဂ္ဂဟော။
စောဒနာ ပရိဟာရော စ၊ ဆာဒ္ဒိဓာ သုတ္တ၀ဏ္ဏနာ။[၁]

ဟူသော ဂါထာကို နေ့စဉ်လိုလို ရွတ်တော်မူကာ သမ္ဘန် ၆-ပါးလှည့်၍ ချပ်ပြီတော်မူလေ ရှိသည်။ သူ့ဌေးတို့ကြီး လျှံအောင် စာလိုက်တော့ မျှားလှ၏။ ၁၂၉၀-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော် မူသည်။ ၁၃၀၇-ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်လောကိသရသည် ဖော်ပြပါ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် စာချအကျော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သူ့ဌေးတို့ကျောင်းဆရာတော် အရှင်ရေ၀တထံ၌လည်း သမ္ဘန် ၆-ပါး လှည့် စာပြောနည်းတို့ကို ကျွန်စာ သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

သန္တိကေ ရေ၀တသာ ပိ၊ ထေရကုံရော သုဓီတိပ၊
၀ါယာမသံယုတော ဟုတ္ဝာ၊ အသိက္ခိ သိက္ခိတဗ္ဗကံ။

အုတ်လှေကားကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ဉာဏိန္ဒလံ ပညာသင်ခြင်း

ခင်မကန်တိုက် အုတ်လှေကားကျောင်း ဆရာတော်အရှင်ဉာဏိန္ဒသည် အလွန်လျှင် စာချကောင်းသည်၊ စာချလျှင် ဘေဒစိန္တာ, ကစ္စာယနသာရ, အဘိဓာန်, အလင်္ကာ, ဆန်းတို့ကို ရှေ့မြင့်မိုရ် ဖြိုချသလို ဒိုးဒိုးဒေါက်ဒေါက် ရွတ်ဆို၍ ချပ်ပို့လေ ရှိရာ စာသင်သားတွေ မျှားစွာ နှစ်ခြိုက် ကြကုန်၏။ စစ်ကိုင်းခရိုင် ကျောက်ကာရွာ၌ ၁၂၅၇-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်၊ ၁၂၀၆ - ခုနှစ်တွင် သက္ကသီဟ စာချတန်းကို နံပါတ် ၁ - ဖြင့် အောင်မြင်တော် မူသဖြင့် "ဘဒ္ဒန္တဉာဏိန္ဒာဘိ၀ံသပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ၁၃၂၅ - ခုနှစ်တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်။[၂] ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်လောကိသရ ရဟန်းတော်သည် မိမိအောက် အသက်သိက္ခာ ၀ါငယ်သော ဖော်ပြပါ အရှင်ဉာဏိန္ဒထံ၌လည်း စာပြောပို့နာယူတော် မူခဲ့လေသည်။

သန္တိကေ ဉာဏိန္ဒသာ ပိ၊ လောကိသ်ရော ဝိစက္ခဏော။
လောကဂ္ဂဇိနစက္ကသ၊ ဝုဒ္ဓိယာ သိက္ခနံ အကာ။

ရင်းပြင် ယင်းခင်မကန်တိုက် မိုးထားကျောင်းဆရာတော် အထံ၌လည်း စာပေလိုက်နာ သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

၁။ မုခမဗ္ဘာဒီပနီ (ရှေ့သ) အတွေ့ အဂ္ဂ.ရသညာတောသုတ် အဖွင့်။
၂။ အကျယ် မန္တလေး သာသနာ၀င်ကျမ်း၊ အဓနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် သာသနာ၀င် ကြည့်။

ဒကၠိဏာရာမဘုရားကြီးတိုက်

"မစဲသုံးပါး ကဲ့ပြားမရှိ ဒကၠိဏာရုံ ကျောင်းရှေဘုံ" ဟူသည်နှင့် အညီ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ဒကၠိဏာရာမ ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက်ကြီးကား ကျောင်းပေါင်း ၁၀၀ - ကျော်ရှိ၍ သံဃာတော် ၇၀၀၊ ၈၀၀၊ ၉၀၀-စသည် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ စာပေပရိယတ် ချဉ်ပိုသင်ယူတော် မူလျက်ရှိရာ (၁) စာအံ သံ မစဲခြင်း။ (၂) ဝစ္စကုဋ္ဌိ၌ ပရိသတ် မစဲခြင်း။ (၃) ကျောင်းတိုက်ဝင်း အတွင်း ဝင်ထွက်သံ မစဲခြင်း ဟူသော မစဲ ၃-ပါး နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရိုး ရှိသည်၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ထောင်ရာ ၁၂၀၉-ခုနှစ်မှ စ၍ ယခုနှစ် ၁၃၄၁-ခုနှစ် တိုင်အောင် သံဃနာယက ၁၁-ဆက်တိုင်ခဲ့လေပြီ။ နှစ်သက္ကရာဇ်တွေ တွက်စစ်ရေတွက်လျှင် ကျောင်းတိုက်သက်ပေါင်း ၁၃၀-ကျော်ခဲ့ လေပြီ၊ ယင်းနှစ်ပေါင်း ၁၃၀- ကျော်အတွင်း ဂဏဝါစက စာချပညာရှင် တွေ ဘယ်နှစ်ဘယ်ကာလမှ ဆိတ်သုဉ်းသည်ဟူ၍ မရှိခဲ့ချေ။ ပညာရှင်ဂဏဝါစက စာချရဟန်းတော်တို့ နိစ္စထာ၀ရ စာပေပို့ချ သာသနာပြုတော် မူကြကုန်၏။ [1]

> မန္တလေး ပုရေ ဒကၠိဏ - အာရာမော ဝိချာတော ဘဝိ။
> တေပိဋကပါရဂေဟိ၊ သဗ္ဗဒါ ဘူသိတော ဘဝိ။

ဆရာတော်လောင်း ဒကၠိဏာရာမတိုက်၌ ပညာသင်

ဆရာတော်သည် ဖော်ပြပါ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ဒကၠိဏာရာမ ဘုရားကြီး တိုက် ကျမ်းတတ်အကျော်ဆရာတော်တို့ထံ သင်အပ် သင်သင့် သင်ထိုက်သော ကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်ကို ကြီးမားသော လုံ့လဝီရိယဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းအပြင် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မိုးကောင်းတိုက်စသည်၌လည်း သင်ယူ တော် မူခဲ့သေးသည်။ ဆရာတော်လောင်းလျာ ရဟန်းတော် အရှင်လောကိုဿရ သည်–

> အဇရာမရံ၀ ပညော၊ ဝိဇ္ဇ မတ္ထဥ္ဇ စိန္တယေ။
> ဂဟိတော ဣဝ ကေသေသု၊ မစ္စုနာ ဓမ္မ မာစရေ။ [2]

ပညော - တွေးခေါ် မြင်သိပညာရှိသည်။ ဝိဇ္ဇ - တတ်သင့်တတ်ရာ ပညာ သီးသီး ဆည်းပူးစုဆောင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အတ္ထဥ္ဇ - ပန္နည်းဥစ္စာ ရရာ ရကြောင်းဆည်းပူးစုဆောင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဇရာမရံ ဝ - မိမိကိုယ်ကို မအို့မည့်သူမသေမည့်သူကိုကဲ့သို့။ စိန္တယေ - ကြံစည်ဆင်ခြင်ရာ၏။ မစ္စုနာ - မစ္စု မည်လျှင်းရှင်သေမင်းသည်။ ကေသေသု - ဥသျှောင်ဆံပင်တို့၌။ ဂဟိတော ဣ၀-

---

၁။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာ၀င်ကျမ်း၊ ဒကၠိဏာရုံမ သာသနာ၀င် ကြည့်။
၂။ ဂဝိဒပ္ပဏာနီတို့။ ၃။ ဂါထာ။

သတ်ရန်ပုံသေ ဆုတ်၍ နေအပ်သကဲ့သို့။ စိန္ဓေတ္တာ -ကြံဆင်ခြင်၍။ ဓမ္မံ - သူတော်စင်တို့ထံ၀စဉ် နိစ္စကျင့်ရသော တရား ဓမ္မကို။ အာစရေ - မလေးမဖင့် ပြင်းထန်စွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၏။

ဟူသည် နှင့် အညီ အတတ်ပညာ သင်စဉ်အခါက မသေမည့်သူကဲ့သို့ သဘောထား၍ သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်း အရှင်ပညာထံ ပညာသင်ယူခြင်း

ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်း ရေတာရှည် ဆရာတော် အရှင်ပညာသည်လည်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, ညဝါချုပ်ပို့မှဉ် နိုင်နင်းသည်ဟု ကျော်စောသည်၊ ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်လောကိသရသည် ဖော်ပြပါ အရှင်ပညာထံ၌ လည်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းများ နှင့် ညဝါတို့ကို သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

အင်္ဂလိပ်မြန်မာ သတ္တမတန်း အောင်မြင်ခြင်း

ရန်ကုန်မြို့၌ ပရိယတ္တိ ပညာရပ်များကို ဆည်းပူးသင်ကြားတော်မူစဉ် အင်္ဂလိပ်မြန်မာသတ္တမတန်းကိုလည်း အောင်မြင်အောင် အလွတ်သင်ကြားတော် မူခဲ့သည်။ နောက်တွင် ဆက်လက်လေ့လာရာ အင်္ဂလိပ်စာ, မြန်မာစာတို့၌ ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တော် မူသည်။ စင်စစ်တမူကား ဆရာတော် အရှင်လောကိသရကား "ဓမ္မလဲ မယွင်းနဲ့ လောကလဲမဖျင်းနဲ့" ဆိုသည့် စကားပုံနှင့် ညီစွာ ဓမ္မလဲ မယွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ လောကလဲ ပြည့်စုံကုံလုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်တော်မူ၏။

သာသနာသဘာဝေ စေဝ၊ လောကာယတ္ထခမ္မေ ပိ စ။
အဝိရဒ္ဓေါ ပရိပူရော၊ အနူနော သမ္ပုဏ္ဏော သုဓီ။

ရေလဲရွာကျောင်း စာသင်တိုက်၌ စာချပို့ သာသနာပြု

ဆရာတော် အရှင်လောကိသရသည် သာမဏေဘဝမှ စ၍ ရဟန်းသိက္ခာ ၁၀ - ၀၂ ရသည့်တိုင်အောင် မန္တလေး, ရန်ကုန် ပညာစွယ်စုံသည့် တိပ်တန်း ပရိယတ္တိ ဝန်ဆောင် ဂဏ၀ါစက စာချပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ထံ နိယံမပြတ် အပတ်တကုတ် သင်ယူအားထုတ်ခဲ့လေရာ စာပေဖြင့် ဦးဆောင်နိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် အဖြစ်သို့ စင်စစ် ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ အရှင်လောကိသရ၏ စွမ်းရည်ကို သိသော ပန်းတနော်မြို့နယ် ရေလဲရွာကျောင်း စာသင်တိုက်မှ မူလဆရာတော်သည် အရှင်လောကိသရ စာပေချပို့ သာသနာပြုရန် မိန့်ခေါ်တော် မူသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းသိက္ခာ ၁၀ - ၀၂ရ အရှင်လောကိသရ ရဟန်းတော်သည် ရေလဲရွာကျောင်း မူလဆရာတော်၏ အမိန့်တော်မြတ် သတပတ်ရှေကြာကို ဦးထိပ်ရွက်

ပန်ဆင်ကာ ပန်းတနော်မြို့နယ် ရေလဲရွာကျောင်း စာသင်တိုက်သို့ ပြန်လည်ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ၁၄ - နှစ်တိုင်တိုင် တပင်တပန်း ရဟန်း သာမဏေ ၂၀ - ခန့်တို့အား စာပေကျမ်းဂန်ချပို့၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့လေသည်။

ရေလဲဂါမေ ဝသိတ္ဌာန၊ သိဿာနံ ဂန္ဓဝါစကော။
လောကနာထသ် စက္ကဿ၊ ဝုဒ္ဓိယာ ကိစ္စကာရကော။

ကပိုင်ကျေးရွာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခြင်း

သီကွာဝါ ၂၄ - ဝါ ရရှိရာ ၁၂၉၄ - ခုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ ပန်းတနော်မြို့နယ် ကပိုင်ကျေးရွာမှ ရွာသူကြီးဖြစ်သူ ဦးအောင်ပွင့်နှင့် ကျောင်းဒါယကာ, ကျောင်းဒါယိကာမများ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ ယင်း ကပိုင်ရွာ ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ကျောင်းတိုက်တာကို ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ်တော်မူခြင်း, တပည့်အပေါင်းတို့အား စာပေပို့ချတော်မူခြင်း, သြဝါဒ အနုသာသနီများ ပေးတော်မူခြင်း, လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် တရားဓမ္မဟောပြတော်မူခြင်း စသည်ဖြင့် ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ စည်ပင်ရေးကို အားပေးဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

ဝသိတ္ဌာ ကပိုင်ဂါမေ ပိ၊ ဝိဝိဓံ သုကိစ္စံ အကာ။
ဝါစနံ သြဝါဒဥ္စာပိ၊ ဒေသနံ သိဿာနံ ဝိဒ္ဓါ။

ပန်းတနော်မြို့နယ် ဝိနည်းဓိရိတာဝန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၄၉ - ခုနှစ် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၁ - ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေ အမှတ် ၆၅ - အနေဖြင့် ဝိနိစ္ဆယအက်ဥပဒေကို ထုတ်ပြန်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာရေးဆိုင်ရာ မှုခင်းများကို နိုင်ငံတော် ဝိနည်းဓိရိ, ခရိုင်ဝိနည်းဓိရိ, မြို့နယ်ဝိနည်းဓိရိဆရာတော်ထံ အဆုံးအဖြတ်ခံယူကြရမည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည်—

(က) သီကွာတော် ၂၀ - အောက် မငယ်သော မထေရ် ဖြစ်ခြင်း။
(ခ) မြို့နယ်အတွင်း၌ ထင်ရှားကျော်စောသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်း။
(ဂ) လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဌာနလုံး၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ လုံ့လ ဉာဏ်ဟာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
(ဃ) ကျောင်းထိုင်ကျောင်းပိုင်ဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် စာသင်တိုက်တစုံ တခုအတွင်း၌ အမြဲနေထိုင်သော တိုက်အုပ်, တိုက်ကြပ်, စာချ တာဝန်တခုခု ဆောင်ရွက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခြင်း။

(c) ဝိနယဂရုက, လဇီဗေသလဖြစ်ခြင်း။
(စ) ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအများတို့ယုံကြည် ကိုးစားခြင်း, ယုံကြည် ကိုးစားခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခြင်း။
(ဆ) သမစိတ္တဂ္ဂါရှိ၍ ကာလညူ, ခေတ္တညူ, ဓမ္မညူ, ပုဂ္ဂလသာဓာရဏာ ဆေက ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခြင်း။
(ဇ) မိမိအပေါ်သို့ ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဇကန် မုခ္ဂ ကျေပြန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခြင်း—

ဟူသော ၁ ဂုဏ်အင်္ဂါများနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာတော်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတ လက်မှတ်, သာသနာရေးဝန်ကြီးလက်မှတ်ဖြင့် မြို့နယ်ဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ် အသိ အမှတ်ပြု ကိုးကွယ်လေသည်။

ဆရာတော်အရှင်လောကိဿရမဟာထေရ်သည် ဖော်ပြပါ အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်သဖြင့် ပန်းတနော်မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန ဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ် ခန့်အပ် ကိုးကွယ်ခြင်း မံတော်မူရ လေသည်။ ယင်းသို့ မံတော်မူရသဖြင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ သာသနာရေးဌာန မြို့နယ် ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်။ အမှတ် ( ) မအူပင်ခရိုင် ပန်းတနော်မြို့ ကပိုင်ကျေးရွာ ကပိုင်ကျောင်းတိုက် သီဟာဝါ ( ) ရှိ ဆရာတော် ဦးလောကိဿရအား ၁၃၁၁ - ခုနှစ် ဝိနိစ္ဆယဌာနဥပဒေအရ မအူပင်ခရိုင် ပန်းတနော် မြို့နယ်မှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော မြို့နယ်ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်ဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု၍ မြို့နယ်ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်၏ အခွင့်အာဏာများကို ဆက်ကပ် အပ်နှင်းတော်မူသည်။

ပြည်ထောင်စု ပြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ သာသနာရေးဌာန

ဟူသော စာတမ်းပါရှိသော လက်မှတ်တော်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတလက်မှတ် သာသနာရေးဝန်ကြီးလက်မှတ်ဖြင့် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းကိုလည်း မံယူတော် မူရလေသည်။

ပန်းတနော်ဒေသသေဋ္ဌမှု၊ ဝိနယေ ကောဝိဒေါ ဝိဒ္ဓါ။
ဟုတ္ဌာ ဝိနယဓရောယေဝ၊ လောကဂ္ဂသာသနဋ္ဌရော။

ပဓာန နာယကဆရာတော်တာဝန်

ပန်းတနော်မြို့နယ်၌ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း နိကာယပေါင်း ဂ - ခု ရှိ၏။ ယင်း သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း ရှစ်ဖွဲ့ဝင် သံဃာတော်များအားလုံးသည် ဆရာတော် အရှင် လောကိဿရမဟာထေရ်ကို—

၁။ ၁၃၁၁ - ခုနှစ် ဝိနိစ္ဆယအက်ဥပဒေ။ ၆ - နှာ။

ခမာ ဇာဂရိယုဋ္ဌာနံ၊ သံဝိဘာဂေါ ဒယိဂ္ဂဏာ။
နာယကာသ ဂုဏာ ဧတေ၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ သတံ သဒါ။[1]

ဟူသည်နှင့် အညီ (၁) သည်းခံခြင်း၊ (၂) နှိုးကြားခြင်း၊ (၃) ထကြွလုံ့လ ပြုခြင်း၊ (၄) ဝေဖန်ပေးကမ်းခြင်း၊ (၅) သနားခြင်း၊ (၆) မြော်မြင်ခြင်း-ဟူသော နာယကဂုဏ် ၆ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟူ၍ သိမှတ်ယုံကြည်တော်မူကြသည်၊ ယင်းသို့ယုံကြည်တော်မူကြသဖြင့် ပန်းတနော်မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ သံဃနိကာယ ဂ-ဖွဲ့၏ ပဓာန နာယကဆရာတော်အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းခံရလေသည်။ ယင်းတာဝန်ကိုသည်း ဓမ္မဝိနယကြောင်းနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ဆောင်ရွက်ဘော်မူခဲ့လေသည်။

ပန်းတနော်ပဒေသေ အဋ္ဌ - နိကာယာနံ မဟာဝိဒူ။
ပုဗ္ဗဂ်မော ပုရေစာရီ၊ ပဓာနော ထေရပုဂ်ဂေါ။

ရှေမြင်တင် ဂေါပကသြဝါဒါစရိယ မဟာနာယက

ရှေမြင်တင်စေတီတော်ကြီးသည် မြဟွာလူနတ် အရပ်ရပ်တို့ လေးမြတ်ရိုကိုးဆင်ဆင်တိုး၍ ကိုးကွယ်ဦးခိုက်ပူဇော်ရာ ပန်းတနော်မြို့နှင့် ပန်းတနော်မြို့နယ်၏ အထိကရကျက်သရေဆောင် တန်ခိုးကြီး စေတီကြီး ဖြစ်ပေါ်တော်မူသည်။ နှစ်စဉ်တပေါင်းလတိုင်း ဗုဒ္ဓပူဇနီယပွဲတော်ကျင်းပ ပူဇော်ရာ ဝေး နီး အရပ်မျှားမှ သိုက်မြိုက်စည်ကားစွာ လာရောက်ကြသည်။ ယင်း ရှေမြင်တင် စေတီတော်ကြီး ပိုင်ဆိုင်သည့် ရှေ ဝေ့ မှ စ၍ ပရိဘောဂ ပစ္စည်း အရပ်ရပ်မျှားကို စံနစ်တကျ ဂေါပကအဖွဲ့ဖြင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာ ဆရာတော်သည် ဖော်ပြပါရှေမြင်တင်စေတီတော်ကြီး၏ ဂေါပကအဖွဲ့၏ သြဝါဒါစရိယ မဟာနာယက အဖြစ် တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ရှေမြင်တင်ဂေါပကဿာ ပိ။ သြဝါဒါစရိယော သုခီ။
စေတိယဝုဋ္ဌိဘာဝါယ၊ ကိစ္စကာရီ မဟာမတီ။

သံဃဆေးရုံတည်ဆောက်ရေး သြဝါဒါစရိယ နာယကချုပ်တာဝန်

မနာမကျန်းဖြစ်သော သံဃာတော်များ ပန်းတနော်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးထဲမှာ လူတွေ့ တမိုးတရံတည်း နေ့နေ့ ညည ဦးခေါင်းချ ကုသရသဖြင့် ရဟန်းတော်များမှာ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ် ဥပဒေတော်အရ ပါစိတ် အာပတ်သင့်သည်။ ယင်းအာပတ်ဘေးမှကင်းဝေးရန် ပန်းတနော်မြို့၌ မြို့နယ်သံဃာ့ဆေးရုံတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့တဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ သံဃာ့ဆေးရုံတည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းကြကုန်၏။ ယင်းသံဃာ့ဆေးရုံ တည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့ကို သွန်သင်ညွှန်ပြ ဆုံးမ

---

[1] ကရိဒပ္ပဏီတီ။ ၂၅၆ - ဂါထာ

သြဝါဒပေးရန် သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော်များ အဖွဲ့ရှိ၏၊ ဆရာတော် အရှင်လောကိသ ရသည် ဖေါ်ပြပါ မြို့နယ် သံဃာ့ဆေးရုံ တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ သြဝါ-ဒါစရိယဆရာတော်များ၏ နာယကချုပ်ဆရာတော်တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။

သံဃတိကိစ္စာဂါရမ္ပိ၊ အာရဘိ သု သုပဒုဒ္ဓာ။
တဿ ဝါဝါဒါစရိယာနံ၊ ပဓာနနာယကော ဝိဒ္ဒါ။

ခေါင်းဆောင်ကောင်း

ဆရာတော် အရှင်လောကိသရမဟာထေရ်သည် သာသနာ့ ခေါင်းဆောင်ကောင်း ဖြစ်တော်မူသည်။

ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဥဇုံ ဂစ္ဆတိ ပုဂ္ဂေါ။
သဗ္ဗာ ဂါဝိ ဥဇုံ ယန္တိ၊ နေတ္တေ ဥဇုံ ဂတေ သတိ။
ဇဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္မတော။
သော သစေ မဂ္ဂံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။

ဟူသည့် ဂါထာနှင့် အညီ ဆရာတော် အရှင်လောကိသရ မဟာထေရ် တည်းဟူသော ခေါင်းဆောင်မှုကောင်းသဖြင့် ပန်းတနော် နှယ်ပယ်ရှိ တပည့်သံဃာများ ဒကာ, ဒကာမများ ညီညီညွတ်ညွတ် စည်းစည်း လုံးလုံး ကျေကျေလည်လည် ရှိကြလေ၏။

အခြားဆောင်ရွက်ချက်များ

ဂင်းပြင် ဆရာတော်သည် ကျေးရွာ၌ စာသင်ကျောင်း တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်၍ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား ဘာသာရေး သင်ခန်းစာနှင့် ကျောင်း သင်ခန်းစာများ သင်ကြား ပို့ချပေးခြင်း, ဟောင်းနွမ်း ပျက်စီးနေသော သိမ်, ကျောင်း, ဇရပ်, စေတီ ပုထိုးများကို ဦးဆောင် ပြုပြင် မွမ်းမံခြင်း, ရွာလယ် အုတ်လမ်းမကြီး တည်ခင်းခြင်း, ရေတွင်း ရေကန်များ တူးဖော်စေခြင်းတို့ဖြင့် သာသနာ, လောက နှစ်ဝသော တာဝန်တို့ကို အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့လေသည်။ စင်စစ် တမူကား ဆရာတော် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းသည် လောက, သာသန နှစ်ဖြာလုံးအတွက် အလွန်လျှင်ကျူးဇူး များလှပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်များ ရံဖန်ရံခါသာ ပေါ်ထွန်း တတ်လေသည်။

ထေရဿ သုပါတုဘူတော၊ လောကသာသနသတ္ထုကော။
ဒေဝေသော သုအာဇညော ဟိ၊ ကေဒါ ဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် ရှေးဘုန်း ရှေးကံ ကြီးမားရှိ လာဘ်လာဘ လွန်စွာ ပေါ်များ သော်လည်း ရရှိလာသော လာဘ်လာဘများကို ကိုယ့်ကျိုး ကိုယ့်စီးပွား အတွက် သုံးဆောင်တော်မူခြင်း မရှိပါ။ "ကိုယ်တည်း တယောက်၊ ဆင်းရဲ ရောက်၍၊ ကိုယ့်နောက်အများ၊ ချမ်းသာပွားမူ၊ တပါးဖြစ်ထွေ၊ ဆင်းရဲ စေတော့" ဟူသော စိတ်ဓာတ်ကို မွေးမြူ၍ အများကောင်းကျိုးအတွက် စွန့် လွှတ်တော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

ပန်းတနော် မြို့ပေါ်တွင် မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့ဆေးရုံ တည် ဆောက်ခြင်း, ကပိုင်ကျေးရွာတွင် ရေတွင်း ရေကန် တူးဖော်ခြင်း, ရွာလယ် အုတ်လမ်းမကြီး ဖောက်လုပ်ခြင်း စသည်တို့၌ ဆရာတော်သည် ဦးစီး ကြပ်မတ်ရုံသာ မဟုတ်ပဲ မိမိပိုင် လာဘ်လာဘ များကိုပါ စွန့်ကြဲ သူဒါန်းခြင်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ကျေးရွာ၌ စာသင်ကျောင်း တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်သည် ဟု ဆိုရာ၌လည်း သင်ကြား ပေးသော ဆရာ နှင့် သင်ယူသူ တပည့် ကျောင်းသားများ ကိုပါ ဝက်ရေး, စားရေး, ပညာရေး တို့အတွက် ယနေ့တိုင် ကူညီ စောင့် ရှောက်၍ တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ပေးတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ပြင် နှစ်စဉ် ရသမျှ လာဘ်လာဘများကို မွေးဖွားတော်မူရာနေ့ ရောက်တိုင်း မြို့နယ်အတွင်းရှိ သံဃာတော်များအား အမြဲ ထာဝရ လှူဒါန်းတော်မူလေ့ ရှိပါသည်၊ ယင်းသို့ ကိုယ်ကျိုးမဖက် သို့ဝှက် သိမ်းဆည်းခြင်း အလျင်းမရှိသည့် အတွက်ကြောင့် "ပစ္စည်းမသို့၊ ဝန်မတို့၊ ခင်ပျို ကြီးပွားကြောင်း" ဟူသော ရှေးပညာရှိကောင်း တို့၏ စကားနှင့် အညီ ဆရာတော်မှာ လာဘ်လာဘ ပေါများမှုနှင့် စပ်၍ ပေးပကူန် လှုမခန်း ဖြစ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်၏ ကြီးမားသော သီလ, သမာဓိ, ပညာ သိက္ခာတရားနှင့် ထူးခြား သော အဆုံးအမ စကားတို့ကြောင့် မြို့နယ်လုံးရှိ ရှင်, ရဟန်းများ၏ အလေး အစားကိုလည်း ကောင်းစွာ ခံယူ ရရှိတော်မူပါသည်။

"ဆရာတော်သည် ပန်းတနော်မြို့နယ် ဝိနိစ္ဆယဌာန ဝိနည်းဝိုဏ် ဆရာတော် အဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရာ သံဃာတော်ချင်း ဖြစ်ပေါ် လာသမျှ မှုခင်းကိစ္စများကို အချင်းချင်း သင့်တင့် ညီညွတ်မှု ရှိစေ ခြင်းဖြင့်သာ ပြေငြိမ်းအောင် ဖြေရှင်း ပေးတော်မူခဲ့ပါသည်၊ ရုံးနည်း ဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ ဝိနိစ္ဆယ ချခြင်း ဟူ၍ တစုံတရာမျှ မရှိခဲ့ပါ"။

ဆရာတော်သည် သက်တော် အနှစ်-၉၀၊ သီကျွာတော် ၇၀-ရှိ၍ သက်ရှယ်တော် ကြီးရင့် ဇရာသင့်လျက် နားပဿာဒပင် ချွတ်ယွင်းတော်မူလျက် ရှိနေပါသည်၊ သို့ရာတွင် ဆရာတော်၏ သာသနာချစ် စိတ်ဓာတ် နှင့် သာသနာပြု အာဘော်မာန်တို့မှာ လုံးဝ လျော့နည်း ကျဆင်းခြင်း မရှိသေးပါ၊ သာသနာတော် အရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ "သာသနာ့အရေး ငါ့အရေး" ဟု နှလုံးပိုက်တော်မူလျက် ဥတုမရွေး, ဒေသမရွေး မည်သည်းမည်။ အရေး ကြုံရောက် ဆောင်ရွက်တော်မူဆဲ ရှိနေပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်းနှင့် စပ်၍ အထူး မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသော ဆရာတော်၏ အဆုံးအမ တခုမှာ—

"ဘုရားရှင်ဟောဖော် ညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူတဲ့ တရားတော် မျှားဟာ ဆည်းပူးလို့ မကုန်နိုင် ဆောင်ရွက်လို့လဲ မကုန်နိုင်ဘူးကဲ့။ မင်းတို့ မှတ်ထားကြပါ၊ ဆောင်လဲ ဆောင်ရွက်ကြပါ၊ ငါလဲ သေသည်အထိ ဆောင်ရွက် နေမှာပဲကဲ့" ဟု ဖြစ်ပါသည်။

အောင်မြင်သော မျိုးစေ့ကောင်း မှန်သော်လည်း အသူတရုနက် ချောက်ထဲသို့ ပစ်ချ စိုက်ပျိုးပါက စည်ပင်ပေါက်ရောက်ခြင်း မရှိနိုင်ပဲ ကောင်းသော မြေ ကောင်းသောရေနှင့် ကောင်းစွာ စိုက်ပျိုး မှသာ စည်ပင်ပေါက်ရောက်၍ ဖွံ့ထွား ကြီးမားသော အသီး အပွင့် မျှားကို ရရှိနိုင်သကဲ့သို့ အလှူဒါန မျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးကြရာတွင်လည်း အလှူပေး အလှူခံ စင်ကြယ်မှ လှူဒါန်းသမျှ အကျိုးဖလ အရမျှားနိုင်ကြပေသည်။

ဆရာတော်သည် အလှူဒါန ပြုလုပ်ကြသူတိုင်း အကျိုးဖလ အရမျှားစေရန် သီလ မဆောက်တည်မီ လှူဒါန်း ကျေးမွေးခြင်း, သုံးဆောင် စားသောက်ခြင်း လုံးဝ မပြုစေပဲ သီလ ဆောက်တည်ပြီးမှ သာ လှူဒါန်း ကျေးမွေးခြင်း, သုံးဆောင် စားသောက်ခြင်း တို့ကို ပြုစေတော်မူလျက် အလှူပေး နှင့် အလှူခံ စင်ကြယ်မှုရရန် နည်းလမ်းပြ ဆုံးမလေ့ ရှိပါသည်၊ ဆရာတော်၏ ဩဝါဒခံ တပည့် မှန်သရွေ့ သီလ ယူပြီးမှ လှူကြရ စားကြရသည်— ဆိုသည့်အထိ စွဲမြဲသော အသိ ရှိနေကြပေသည်၊ အတုယူဘွယ် ကောင်းလေစ့။

ဤကား ဆရာတော်၏ အထူး မိန့်ကြားတော်မူချက် ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိခြင်း

ယင်းသို့ သာသနာ ကြီးပွားရေး လောက ကြီးပွားရေးကို ထူးချွန်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း, သီလဝန္တ-သီကျွာကာမဂုဏ်နှင့် ကုံလုံ ပြည့်ဝခြင်း စသည့် ဂုဏ်တော်တို့ကြောင့် ၁၃၄၀-ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်

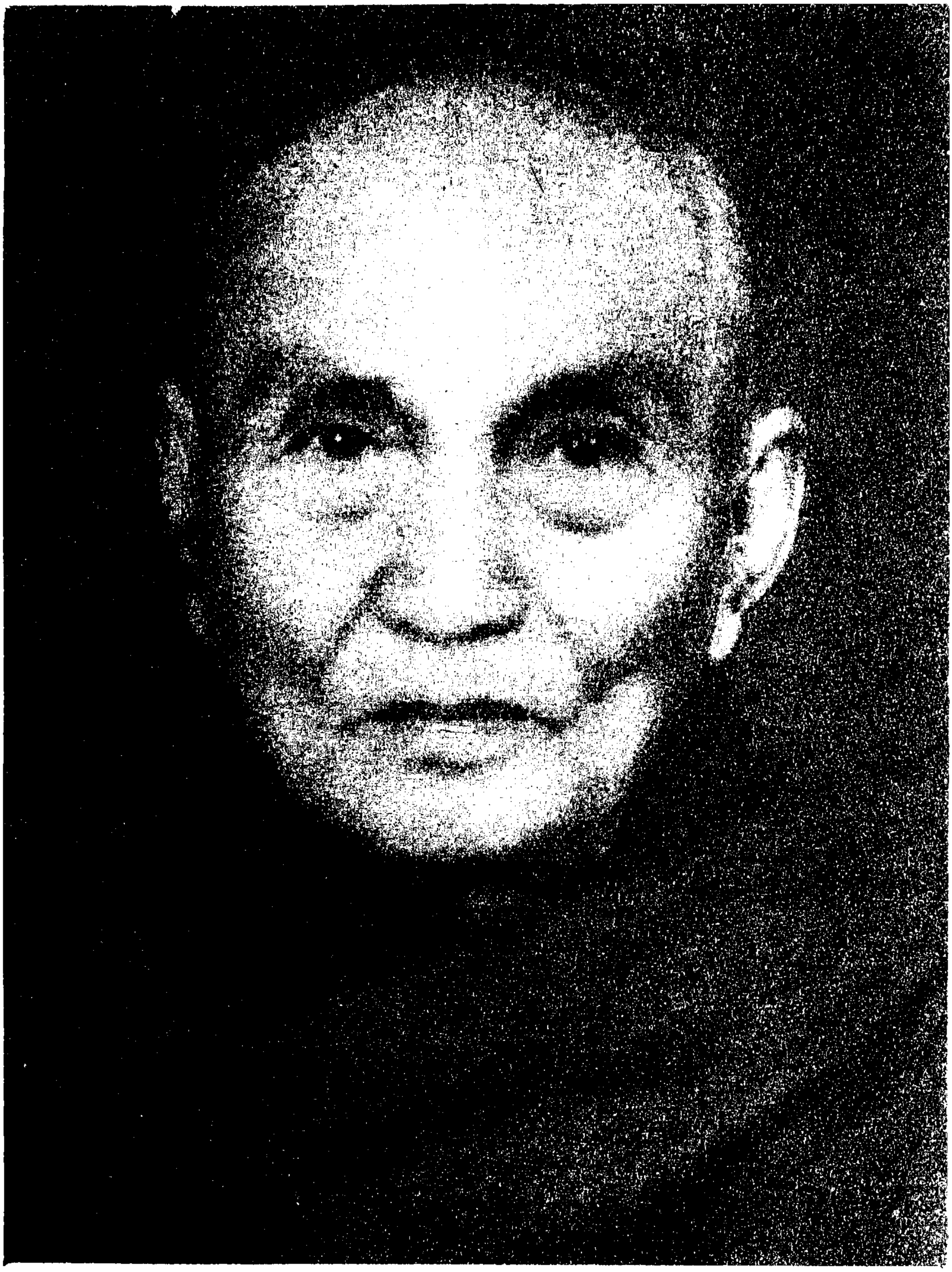

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ပဲခူးတိုင်း၊ မင်းလှမြို့၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ

သက်တော် ၇၃-နှစ်၊ သီတာတော် ၆၈-ဝါ

သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဲတံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရုပါမိ ဝရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ လောကိသရံ သုပဏ္ဍိတံ။

ဆရာတော်ကြီးအား ပူဇော်ကြခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘဲတံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်လောကိသရ အား ဘဲတံဆိပ်တော် ဧဝက်ကပ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကျေးဇူးပြုနောက် မျှားမကြာမီ ဆရာတော် သီတင်းရာ ကပိုင်ရှာ၌ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပူဇော်ကြကုန်၏၊ ၎င်းပြင် သာသနာရေး နှင့် ပြည်ထဲရေးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လှင်က ဘဲတံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ပြီးနောက်တနေ့ ဖြစ်သည့် ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၁-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ အင်းလေးဓမ္မာရုံကြီး၌ ပန်းတနော်မြို့ ပရိယတ္တိသာသနာနုဂ္ဂဟ အသင်း (ရန်ကုန်) က ကြီးမှူး၍ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ ပူဇော်ကြကုန်၏။

ပန်းတနော် ကပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘဲတံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် ပန်းတနော် ကပိုင် ကျေးရွာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ နှင့် လောက, သာသနာ နှစ်ဖြာသော ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို အကျဉ်းချုပ် ထုတ်ပြခဲ့ရာ အကောင်အသင့် စုံလင်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

ဘဒ္ဒန္တလောကိသရာ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္ဓာ ဗဟူ။
ဣမိဿံ သန္ဒီပနိယံ၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဲတံဆိပ်တော်ရ
ပဲခူးတိုင်း မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတ ၏
မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ စာတော်ဖတ်.... အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်

ကောင်စီ၏ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း ခံရသော ဘက်တော်ရှည် မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတ မဟာထေရ်၏ ကဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သော စိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှု လေ့လာရာ၏။

ပဲခူးတိုင်း

ပဲခူးတိုင်းသည် ဧရာဝတီတိုင်းမှလွဲလျှင် စပါး အထွက်ဆုံးသော တိုင်းဖြစ်သည်။ ၁၅, ၂၁၄ - စတုရန်းမိုင် ကျယ်ဝန်း၍ မြောက်ဖက်တွင် မန္တလေးတိုင်း နှင့် မကွေးတိုင်း, အနောက်မြောက်ဖက်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်, အနောက်ဖက်တွင်ဧရာဝတီတိုင်း, တောင်ဖက်တွင် ရန်ကုန်တိုင်း နှင့်, အရှေ့ဖက်တွင် ကရင်ပြည်နယ် နှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့ တည်ရှိကြကုန်၏။

ယင်း ပဲခူးတိုင်းတွင် ပြည်, ပေါက်ခေါင်း, ပန်းတောင်း, ပေါင်းတည်, သဲကုန်း, ရှေတောင်, သာယာဝတီ, လက်ပန်းတန်း, မင်းလှ, အုတ်ဖို, ဇီးကုန်း, နတ္တလင်း, မိုးညို, ကြို့ပင်ကောက်, တောင်ငူ, ရေတာရှည်, ကျောက်ကြီး, ဖြူး, အုတ်တွင်း, ထန်းတပင်, ပဲခူး, သနပ်ပင်, ကဝ, ဝေါ, ညောင်လေးပင်, ကျောက်တံခါး, ဒိုက်ဦး, ရှောက္ခင်မြို့နယ် အားဖြင့် မြို့နယ် ၂၀ - ခုနှင့် ကျေးရွာပေါင်း ၁၆၂၃ - ရွာတို့ ပါဝင်သည်၊ ပဲခူးမြို့သည် တိုင်းမြို့တော်ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါ ပဲခူးတိုင်း အတွင်း ပြည်သူပိုင် စက်ရုံပေါင်း ၅၀ - ခန့် ရှိ၏၊ အများစုမှာ ဆန်စက်, သစ်စက်, လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်များ ဖြစ်သည်၊ ပြည်မြို့ တဖက်ကမ်းရှိ ဆင်တဲစက်မှုလုပ်ငန်းအကြီးစား စက်ရုံမှ လယ်ထွန်စက်, ရေစုတ်စက် စသည်တို့ ထုတ်လုပ်လျက် ရှိ၏၊ ၎င်းပြင် ပဲခူးတိုင်း အတွင်း၌ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် အလွန်လျှင် ကျော်စောကိတ္တိ ရှိသည့် ရှေး မင်းနေပြည် မြို့တော်များ တည်ရှိကုန်၏၊ ပဲခူးတိုင်း၏ အရှေ့မြောက်ဖက်တွင် တပင်ရှေထီး နှင့် ဘုရင့်နောင်တို့ လက်ထက်က "ကေတုမတီ" အမည်ဖြင့် သတင်းသင်းကြူးခဲ့သည့် တောင်ငူမြို့ တည်ရှိ၏၊ အနောက်မြောက်အစွန် ပြည်မြို့အနီး၌ ရှေးခေတ် ပျူမြို့တော် ဖြစ်ခဲ့သော သရေခေတ္တရာ မြို့ဟောင်း တည်ရှိ၏၊ ပဲခူးမြို့သည်လည်း ရှေး ဟံသာဝတီ မွန်ဘုရင်များ၏ မင်းနေပြည် ဖြစ်ပေသည်။

ပဲခူးဝှယပဒေသော ပ်ိ၊ ဝိသေသော ဝိတ္ထိဏ္ဏော ဘဝိ။
ပေါရာဏအဂ္ဂပုရေ ဟိ၊ လက္ခဏော ရာမဏိယကော။

မိုးညိုမြို

မိုးညိုမြိုသည် မိုးညိုမြိုနယ် ရုံးစိုက်ရာမြို ဖြစ်သည်၊ မိုးညိုမြိုသည် မီးရထားလမ်းပေါ်တွင် တည်သောမြို မဟုတ်ချေ၊ မိုးညိုမြို မှ မင်းလှမြိုသို့ လမ်းကြမ်းတခု ပေါက်သည်၊ မိုးညိုမြိုနယ်သည် နယ်နိမိတ်အားဖြင့် မြောက်ဖက်တွင် ပြည်ခရိုင် ပြည်မြိုနယ်, အရှေ့ဖက်တွင် နတ္တလင်း, ဇီးကုန်း နှင့် ကြို့ပင်ကောက်မြိုနယ်များ, တောင်ဖက်တွင် လက်ပန်းမြိုနယ်, နှင့် အနောက်ဖက်တွင် ရောဝတီမြစ်ဟို ပိုင်းခြား ကန့်သတ်လျက် တည်ရှိ၏။ မိုးညိုမြိုနယ်သည် စတုရန်းမိုင် ၂၅၂-ကျယ်ဝန်း၏။ ကျေးရွာပေါင်း ၄၁ - ရွာ နှင့် လူဦးရေ ၆ - သောင်းခန့် ရှိသည်။

ကြို့ပင်သာအုန်းကုန်းရွာနေ ဦးဖိုးသာ နှင့် ဒေါ်နှင်းအေး

ဖော်ပြပါ ပဲခူးတိုင်း မိုးညိုမြိုနယ် ကြို့ပင်သာအုန်းကုန်းရွာနေ ဦးဖိုးသာ နှင့် ဒေါ်နှင်းအေး တို့သည် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ပညာရှိ ရဟန်းတော်၏ မိဖ ဖြစ်နိုင်လောက်သည့် ကောင်းမှုကုသိုလ် ပါရမီကို တာရှည်ဆည်းပူး ဂုဏ်ရောင်မြူးသည့် ဘုရားရှင်သာသနာကြည်ညိုသဒ္ဓါ, သီလ ပိုမိုသည့် ထူးခြားသော ဇနီး မောင်နှံတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဦးဖိုးသာ ဥပါသကော စ၊ ဒေါ်နှင်းအေးဝု ဥပါသိကာ။
ဥဘော သာသနေ ပသန္နာ၊ သဒ္ဓါသီလာဒိသံယုတာ။

ထူးမြတ်ကဲပို လ ပြာသိုလ်

ပြာသိုလ မကာရ ရာသီကား တနည်းတဖုံအားဖြင့် ထူးကဲသော လ ဖြစ်သည်၊ "ဖုယေန ပုဏ္ဏစန္ဒယုတ္တေန နက္ခတ္တေန ယုတ္တော မာသော ဖုယော" ဟူသည် နှင့် အညီ ဖုသျှနက္ခတ် နှင့် စန်း ယှဉ်သော လ လည်း ဖြစ်၏၊ ယင်းပြာသိုလပြည့်နေ့တွင် ဘုရားရှင် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ရှေးဦးစွာ သာသနာ့ဘေးဒဏ်, ရန်မာန်များကို သုတ်သင်ရန် ကြွတော်မူကြောင်း—

ဗောဓိတော နဝမေ မာသေ၊ ဖုဿပုဏ္ဏမိယံ ဇိနော။
လင်္ကာဒီပံ ဝိသောဓေတုံ၊ လင်္ကာဒီပမုပါဂမိ။

ဟူသော မဟာဝံသ [1] ကျမ်းထုတ်စကားဖြင့် သိသာသည်၊ ဖော်ပြပါ ပြာသိုလနှင့် စပ်၍—

လပြာသို မကာရမှာ၊ ကြယ်ဖုသျှ ယှဉ်ကာ။
ဒ္ဝါဒသ ပါဒ်နှစ်ဖြာဝယ်၊ ရိပ်ဆာယာ ခြောက်ဖဝါး။

---

[1] မဟာဝံသ။ ၁။ ၁၉။ ပဉ္စတ္ထာ။ အဘိဓာန်နိဿယသစ်။ နှ - ၆၂ - လည်းကြည့်။

ဆတ္တိ သ ညဥ္ခ်ိန္ဘာရိမ္ဘာ၊ ေဇာစမ္ ေနမ္ယန္လ်ားသား။
ထီးတရာ ဥသ္ပ်ားခ်ယ်၊ အာဏာရြာ စက်သ္ဒား။
ရန္တကာ ပယ်ရ္ဘား၍၊ တိမ်ညွန့်စား ျမင်းပ့ုံ။
ရိန္ဒမာ လ့ ယဉ်စ့ဲပါလို့၊ ျမင်းခင်းပ့ဲ သဘင်တော်ခံ၊
စုံတော၀ ျမိုင်ယံမ္ဘာ၊ ဖူးပ့ဉ်တံ ညာ ဦးရုံးလို့။
မမဘုန်း ဆင်ပါဆို၊ ပန်းမြ ခ္ဒာညို။
ကြာနန်းမြင့် ရိပ်ခိုဝယ်၊ စိတ်လိုတော်မူပဲထင့်လေး။ ၁

ဟူ၍ စာဆိုတော်ကြီး ဦးပုည ဖ့ဲဆိုခ့ဲလေသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖ္ဒားမြင်ပြီ

ဖော်ပြပါ ပဲခူးတိုင်း မိုးညိုမြို့နယ် ကြို့ပင်သာ အုန်းကုန်းရွာနေ အဖ ဦးဖိုးသာနှင့် အမိ ဒေါ်နှင်းအေးတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၄-ခုနှစ် လေပြန်လောင်း သည့် ချမ်းစိမ့်စိမ့် ဆောင်းရာသီ ပြာသိုလဆန်း ၁၂-ရက် ကြာသပတေး နေ့ နံနက် ၁၀-နာရီ အချိန်တွင် ချမ်းမြ အေးကြည်သည့် စိတ်နှလုံး ပိုင်ရှင် ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် မီးရှူး သန့်စင် ဖ္ဒားမြင်တော် မူခ့ဲလေသည်။ ၂

ဦးဖိုးသာ, ဒေါ်နှင်းအေးတို့၌ (၁) မေ ၁င်တက်ပြား၊ (၂) မောင်မြတ်ပ့ဉ်၊ (၃) မမယ်ကျင်၊ (၄) မဖ္ဒား၊ (၅) မောင်ဘဟန်= သခင်ဘဟန် ဟူ၍ သားသမီး ၅-ယောက် ထ့ုန်းကားရာ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဒုတိယမြောက် ထ့ုန်းပေါ်သည့် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။ မြင့်မြင့် မြတ်မြတ် ပ့ဉ်လင်းမည့် မင်္ဂလာ လက္ခဏာ နိမိတ်ကိုယူ၍ ဆရာတော် လောင်းလျှာ သတို့သား၏ အမည်ကို မောင်မြတ်ပ့ဉ်ဟု မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

မောင်မြတ်ပ့ဉ်ဣတိ ကန္ဓမ္မိ၊ ကိတ္တေသုံ အဘိဓာနကံ။
ဘာ၀မ္မိ တေ စ သန္ဓာယ၊ မာတာပိတာဒိဥာတယော။

ဆရာတော် လောင်းလျှာ၏ ရုပ်ရည်လက္ခဏာ

ဤစာပြုသူသည် ဤအဋ္ဌပ္ပတ္တိသခင် အရှင်ပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို အနီးကပ်၍အကြိမ်ကြိမ်ဖူးမြင်ဘူးပါသည်၊ ဆရာတော်နှင့် စကားလည်းပြောဘူး ပါသည်၊ ယင်းဖူးမြင်ရ, စကားပြောကြားရသဖြင့် ဆရာတော် ငယ်စဉ်က ရုပ်ပုံတော်ကို မှန်းဆ ရည်ရော် မြော်မှန်း၍ သိနိုင် ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်၊ ဆရာတော် လောင်းလျှာ၏ ရုပ်ရည် ရူပကာယသည်—

၁။ ဆယ်နှစ်ရာသီဖွဲ့ပေါင်းချုပ်။ နာ - ၁၀၃။
၂။ ညဥ့် ၁၀ - နာရီဟုလည်း မှတ်ရှိသည်။

" ရှည်ရာထွက်ကျုံး၊ မောင်းလက်ရုံးနှင့်၊ မျက်လုံး လျှာရှည်၊ တမည် မေးညောင်း၊ နှာခေါင်း နှာတန်၊ နက်စံ ဆုံးဖြတ်၊ သမြက် အကြား၊ မှတ်သားသိလို၊ အတို လေးမည်၊ လည်နိမိတ်နှုန်း၊ ကျောက်ကုန်း မြင်းခေါင်း၊ သေးသွယ်လျောင်းသား၊ ခြေချောင်း လက်တန်၊ ဆံအရိုးသွား၊ အမြင့်အားမူ၊ နံပါးဝမ်းရင်၊ အပြင်ကုန်အောင်၊ နှာရောင်မြင့်ပြုံး၊ ပခုံးနဖူး၊ အတူးသီးခြား၊ အနီပြားကား၊ ဖဝါးလက်ခြေ၊ နီတွေ့ချင်းချင်း၊ မျက်ကွင်း အစုံ၊ ပေါက်ငုံပွင့်နည်း၊ ခြေလက်သည်းနှင့်၊လျှာလည်းရင်း၊ နီမောင်းစက်စက်၊ အောက်ထက် နှုတ်ခမ်း၊ ကျီးအာရှမ်းသို့၊ နှိုင်းတမ်း ထုံးတီး၊ ကြိုးစေ တင့်ခေါင်၊ ပေါင်ဥကျောင်ဦး၊ နဖူးကြီးပြက်၊ အနက်သုံးမည်၊ အတည်အုံ့ဆီ၊ အသံအသွား၊ အသားချက်မှာ၊ နက်စေရာသည်၊ ကောင်းစွာအတူ—လွှတ်ကြူးတည်း "

ဟူ၍ သာမုဒ္ဒြိကလက္ခဏာကျမ်းလာလက်ဝန့် ယောဘုယူအားဖြင့်ပြည့်စုံတော်မူသည်။

လက်မ္ဘန်မဆွ အာစရိယ ပီနှင့် ဖ

ဖခင်ကြီး ဦးဖိုးသာ နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်နှင်းအေးတို့သည်--

မာတုပိတုကတာ၊ ဘျာသော၊ ဂုဏိတမေတိ ဗာလကော။
နဂ္ဂ်ိုစုတိမတ္ထေန၊ ပုတ္ထော ဘဝတိ ပဏ္ဍိတော။[1]

မာတာပိတုကတာ၊ ဘျာသော- အမိအဖတို့သည် ပြုစေအပ်သော အတတ်ပညာ သင်ကြား လေ့ကျက်မှုရှိသော။ ဗာလကော= အသက်အရွယ် နုနယ်ညံ့ထွား သတ္တိသား သူငယ်သည်။ ဂုဏိတံ- ဂုဏ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သို့။ ဧတိ-ကေန် မဖောက် ရောက်၏။ ဂဗ္ဘစုတိ မတ္ထေန- လွယ်ယူ ပိုက်ထွေး မွေးဖွားခြင်း ပေးကာ မျှဖြင့်။ ပုတ္ထော- အရွယ်နုနယ် သားသူငယ်သည်။ ပဏ္ဍိတော- ကဝိ ပဏ္ဍိ ပညာရှိသည်။ နဘဝတိ- ကေန် စင်စစ် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ဟူသည်နှင့်အညီ အတတ်ပညာ မသင်စေပဲ မွေးဖွားပေးရုံဖြင့် လူရည်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်မှန် ပညာရှိ မဖြစ်သေး၊ ပညာသင်စေမှ လူရည်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်မှန် ပညာရှင် ဖြစ်နိုင်သည်သာ၊ အတွေးအခေါ် ကြိုတင် ရှိထားသူများ ဖြစ်ကြရာ ရှေးဦးစွာ ဘုရားရှိခိုး, သရဏဂုဏ်, ငါးပါးသီလ စသည်တို့ကို နှုတ်တိုက်ချ သင်ကြား ပေးကြပြီး " လက်မ္ဘန်မဆွ အာစရိယ " အဖြစ်ဂုဏ်လည်း ယူလိုက်ကြကုန်၏။

ပဌမံ ဇဝ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ သိက္ခာပေတွာန တော ဥဘော။
ပုဗ္ဗာစရိယဘာဝံ တော၊ သာမ္ဘတ္ထာ ဒမ္ဘတိဟိ ခေါ။

---

[1] ကဝိဒပ္ပဏနီတီ၊ ၆၃ - ဂါထာ။

ကျောင်းနေ ပညာသင်

ဦးဖိုးသာ, ဒေါ်နှင်းအေး ဟူသော မိဖ ၂-ဦးတို့သည် မိမိတို့၏ ရင်နှစ်ရပ်သွေး ရင်ကမ္ဘေးသည့် သားကလေး မောင်မြတ်ပွင့်ကို မန္ဒဒသကခေတ် ဖြစ်သော ၁၀-နှစ်သား အရွယ်တွင် ကြိုပင်သာ အုန်းကုန်း ရွာဦးကျောင်း ဆရာတော်ထံ အပ်နှံ ပညာ သင်ကြား စေကြကုန်၏။[1] ယင်းသို့ အပ်နှံသဖြင့် ၁၀-နှစ်သားအရွယ်တွင် ဖော်ပြပါ ကြိုပင်သာ အုန်းကုန်း ရွာဦးကျောင်း၌ သင်ပုန်းကြီး မင်္ဂလာ စသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။ သာမဏေဝတ် ရန် ဖြစ်သဖြင့် သင်္ကန်း တောင်းပုံ, သီလ ဆောက်ဘည်ပုံ, ပစ္စဝေက္ခဏာ ပါဠိ, အနက်, လိုင်ဆယ်ပါး ပါဠိအနက်, ဒဏ်ဆယ်ပါး ပါဠိအနက်, သေခိယ ပါဠိအနက်, စုဒ္ဒသခန္ဓကဝတ် ပါဠိ အနက် စသည်တို့ကို သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာ မောင်မြတ်ပွင့်သည် သက်တော် ၁၂-နှစ်သား အရွယ်တွင် အဘိုးဖြစ်သူ သမားတော်ကြီး ဦးမြတ်သာ, အဘွား ဒေါ်ရှေမိန့် မိဖတို့၏ ပဋိယာနုဂုယဖြင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော်သည် မောင်မြတ်ပွင့်၏ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွား စွမ်းပကား ကို ထောက်ထား ဆင်ခြင် မြော်မြင်တော်မူကာ—

ယသ ပဏ္ဍာ ဗုဒ္ဓိ ဇာတာ၊ အတ္ထိတိ ပဏ္ဍိတော ဘဝေ။
ပဏ္ဍတိ ဉာဏဂတိယာ၊ ဂစ္ဆတိတိ ပိ ပဏ္ဍိတော။

ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ်ဗျုတ္တိကို ရှုမှတ်ဆင်ခြင်၍ နေ့နံအလိုက် ညီစွာ ရှင်ပဏ္ဍိတ ဟူ၍ မှည့် ခေါ်တော် မူလေသည်။

မင်းလှမ္မိ နှစ်မြို

မြန်မာပြည်၌ မင်းလှမ္မိ ၂-မြို ရှိသည်၊ မင်းလှမ္မိ တမြို့မှာ မဲကွေးတိုင်း ယခင်က သရက်ခရိုင်၊ သရက်နယ်တွင် ပါဝင်သော မဲင်းလှမ္မိ ဖြစ်သည်၊ ယင်း ကို အထက် မင်းလှဟု ခေါ်ကြသည်။ ပဲခူးတိုင်း ယခင်က သာယာဝတီခရိုင် အတွင်း ပါဝင်သည့် မင်းလှမ္မိလည်း ရှိသည်၊ ယင်းကို အောက် မင်းလှဟု ခေါ်ကြသည်။ ဤအဋ္ဌုပတ္တိ သခင် အရှင်မြတ် သီတင်းသုံးရာ မင်းလှကို အောက် မင်းလှဟု သတိပြုရန် ဖြစ်၏။ ဖော်ပြပါ အောက်; မင်းလှမ္မိ သည်

၁။ ထိုစဉ်က ဒွါရဝါဒီ ရွှေလောင်းကျောင်း ဆရာတော်သည် ဆွေမျိုးများရှိရာ ကြိုပင်သာ ကျောင်းသို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးသဖြင့် ထိုဆရာတော်ထံ အပ်နှံ ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ရန်ကုန်မြောက်ဖက် ၉၂ - မိုင် ကွာလှမ်းသည်။ ရန်ကုန်ပြည်မီးရထားလမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိရာ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၁၈၇၇ - ခုနှစ်က မင်းလှမြို့ ဘုဘာခုံကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ပြည်မြို့မှ တောင်ဖက် ရထားလမ်း မိုင် ၇၀ - ကွာဝေးသည်။

မင်းလှမြို့ မင်းကျောင်း အရှင်အာလောကထံ ရောက်ရှိခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရှင်ပဏ္ဍိတ သာမဏေဝတ်ပြီး မကြာမီ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော် ပုံ့လွန်တော်မူသဖြင့် မင်းလှ (အောက်မင်းလှ) မြို့ မင်းကျောင်းတိုက် အဘိုးတော်စပ်သော ဆရာတော် အရှင်လောကထံ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံး၍ ပိဋကတ် အခြေခံ သဒ္ဒါ, သင်္ဂဟ စသော ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ အာလောကသာ ပိ၊ ပညာလောက ဂဝေသလော။
ပတ္ထာန ခေါ တိပေဋက-ပါဒံ ဂန္ဓံ သမုဂ္ဂဏှိ။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီး

ပခုက္ကူမြို့၌ မဟာဝိသုတာရုမ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ကျေးဇူးရှင် ဒီဃဒဿီ ရေစက်ကို့ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်သက္ကရာဇ်၁ ၂၆၅-ခုနှစ်တပို့တဲ့လဆုတ်၄-ရက်နေ့တွင် စတင်ပန္နက်ချ တည်ထောင်တော်မူသည်။ သံဃာတော်များသီတင်းသုံးနေထိုင် ဖြစ်လောက်အောင် အဆောက်အဦးများ ပြီးစီးရာ ၁၂၆၆-ခုနှစ် ဒုတိယ ဝါဆိုလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့တွင် အရှေ့ ပန်းစ္ဓာကျောင်းတိုက်မှ မိမိ (ရေစက်ကို့ဆရာတော်ဘုရားကြီး) နံသင့် စကားနှစ် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် ၂-ဆူနှင့် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေစာများကို ထီးဖြူစိုက်ပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့ပြီး သံဃာတော် ၁၆၀ - ကျော်တို့နှင့် တကွ မဟာဝိသုတာရုမကျောင်းတိုက်သစ်သို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ၁၂၇၆ - ခုနှစ်တွင် ရေစက်ကို့ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပုံ့လွန်တော်မူသည်။ ၎င်းနောက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ပညာသည် မဟာဝိသုတာရုမ တိုက်ကြီး၏ အဓိပတိမဟာနာယက ဖြစ်တော်မူ၍ နိကာယ်၅-ရပ် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ချပ်တော်မူ၍ ပခုက္ကူစာချနည်းဖြင့် ပရိယတ္တိ သာသနာကို ဆက်လက်သယ်ဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဖော်ပြပါ ဆရာတော် အရှင်ပညာ လက်ထက်တွင် မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီး အတိုးတက်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က သံဃာ ၇၀၀၊ ၈၀၀၊ ၉၀၀၊ ၁၀၀၀- ခန့်အထိ ရှိခဲ့၏။ ၁၃၀၈-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ပညာမဟာထေရ် ပုံ့လွန်တော်မူသဖြင့် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု , အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ်, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်နန္ဒဝံသမဟာထေရ်တို့ ဆက်လက်အုပ်ချုပ်တော်မူ၍ ပရိယတ္တိ သာသနာ ဆက်လက်သယ်ဆောင်တော် မူခဲ့ကြကုန်၏။ ယင်းမယာနာယက

ဆရာတော် ၂-ပါး အနက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်နန္ဒဝံသ မဟာထေရ်မှာ ၁၃၁၉-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူ၍ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု,အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ်မှာ ၁၃၂၄-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူရာ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်သည် မဟာနာယက ဖြစ်၍ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ် သာသနာပြုတော်မူသည်။ တဖန် ၁၃၄၁-နယုန်လဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့တွင် "တိပိဋကဓရမဟာဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်နေမိန္ဒထေရ်အား မဟာနာယက အဖြစ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်က လွှဲအပ်တော်မူသည်။ ၁၃၄၁-ခုနှစ်တွင် မဟာဝိသုတာရုပ တိုက်ကြီး၌ သံဃာတော် ၅၂၀-တို့ ပုရိမဝါ ကပ်တော်မူကြသည်။

ရှင်ပဏ္ဍိတ ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရုမတိုက် ရောက်ရှိ ပညာသင်

ဆရာတော် လောင်းလျှ သာမဏေ ရှင်ပဏ္ဍိတသည် ဆရာတော် အာလောက မဟာထေရ်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ဖော်ပြပါ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမ တိုက်ကြီးသို့ရောက်၍ ကျေးဇူးရှင် ဒီဃဒဿီ ရေစက်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် စာချဆရာတော်များးထံ ပိဋကသုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ် ပါဠိ,အဋ္ဌကထာများကို လိုက်နာသင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ဝိသုတေ သော သမ္ဘဘ္ဝန၊ ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိစ္စံ သုဓီ။
ပိဋကေ တိဏိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိ၊ ဝါယာမေန သုသံယုတော။

ဌင်းပြင် ပြည်မြို့ ခေမာရုံ (နောက် ဂန္ဓာရုံ) ကျောင်းတိုက်၌လည်း ဆက်လက် ပညာသင်ကြားတော်မူခဲ့ လေသည်။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့

သက်တော် ၂၀-ပြည့်မြောက်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃-ခုနှစ် တန်ခူးလဆန်း ၇-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ နေ့လယ် ၂-နာရီ ၁၇-မိနစ်အချိန်တွင် မင်းလှမြို့ မင်းဓာကျောင်း ခဏ္ဍသီမ်တော်၌ ဝေဠုဝန် ဆရာတော် အရှင်ပညာဝံသကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မင်းလှမြို့ ဆေးရုံတန်းရပ်နေ ဘုရားအမကြီး ဒေါ်ပု၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ကမ္မဝါဆရာ,ကာရက သံဃာတော် ၂၀-တို့ ချီးမြှောက်အပ်ရကား သိက္ခာပုဒ်တော် နှစ်ရာ နှစ်ဆယ် ဒုနှစ်သွယ်တို့ ကိုယ်ဝယ်ဆင်မြန်း ဝန်ကြီး ထမ်းသည့် ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရတော်မူလေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ပညံ ပညာဝံသံ ဝိဒုံ။
ဒုလ္လဘံ ပဏ္ဍိတော ပတ္ဝာ၊ သဗ္ဗညုသာသနဿရော။

ဆက်လက် ပညာသင်ကြားခြင်း

ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် ပြည်မြို့ ခေမာရုံ စာသင်တိုက်, သထုံ ဘီးလင်းမြို့ မင်းကျောင်း စာသင်တိုက်, ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဝေဠုဝန် စာသင်တိုက် တို့၌လည်း-

"ဝါကျသွား ဝါကျလာ အမျိုးအမျိုး၊ အနုံသန္ဓေ အထေ့ထေ့၊ ကျမ်းရိုးအသွယ်သွယ်၊ အဓိပ္ပာယ် အဖြာဖြာ၊ ဌပနာပဋ္ဌာန၊ ဌပနာဆက္က" စသည့် နည်းနာနယ အဝဝကို ကျနစ္စာ သင်ယူတော်မူခဲ့ လေသည်။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက် အရှင်ပညာမဟာထေရ်

ဆရာတော် အရှင်ပညာမဟာထေရ်သည် ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ်ချုပ်နည်း၌ လွန်စွာ ကျွမ်းကျင် နိုင်နင်းတော်မူသည်။ မြင်းခြံခရိုင် တောင်ဆင်းမြို့နယ် ခွေးပြုတ်ရွာ၌ အဖ ဦးပျော့, အမိ ဒေါ်မင်းဂုဏ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၀-ပြည့်နှစ် ကဆုန်လဆန်း ၂-ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်,ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၇၆-ခုနှစ်တွင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမ ဝိဇာယတနကြီး၌ မဟာနာယကအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၍ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းများ မအား နိစ္စ ချုပ်တော်မူသည်။ သီမာဝိနိစ္ဆယ, မဂ်လာဒီဝိနိစ္ဆယ, မဂ်လသုတ္တနိဿယသစ်, ဋီကာကျော်နီဿယသစ်စသော ကျမ်းဂန်များကိုလည်းပြုစီရင်တော် မူသည်။ ၁၂၉၇-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ သက်တော် ၆၉-နှစ်ရှိရာ ၁၃၀၀-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အရှင်ပညာထံ ပညာ သင်ကြားခြင်း

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် သာမဏေဝတ်နှင့် ပခုက္ကူနေခဲ့ရသည်မှာ အားမရ မကျေနပ်သေး၍ ထပ်မံ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီးသို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော် မူကာ "ယေတပ္ပါဒရ-ဇောကိုဏ္ဏာ၊ တေဝသာဓုဝိဝေကိနော" ပညာတတ်မြောက် မုံသောက်မာတင် စွယ်စုံပညာရှင်တို့၏ ခြေ၌ လိမ်းကျံ ကပ်ငြိ မြူမှုန်တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်သော ဦးခေါင်းရှိသော တပည့်တို့သည်သာလျှင် ဂုဏ် နှင့် အပြစ် စိစစ်ဝေဖန်နိုင်သည့် ထိပ်တန်းပညာရှိ ကဝိပဏ္ဍိတ ဖြစ်နိုင်သည် ဟူသော အတွေ့အကြုံရှိ သုဗောဓာ-

---

၁။ မဟာဝိသုတာရုမ နိကာယ သာသနာဝင်၊ ၂၂၁- ၂၄၃။ မဟာထေရ လလိတ-တို့ကို ကြည့်။

လက်ာရုကျမ်းဆရာ အရှင်သံဃရက္ခိတ ထေရ်မဟာ၏ ဥပဒေသ စကားအတိုင်း ဂုဏ် နှင့် အပြစ် စိစစ်နိုင်ဘိ ပညာရှိဖြစ်ရန် ဖော်ပြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ပညာမဟာထေရ်ထံ၌လည်း ပိဋကတ် ကျမ်းဂန် အခန်းခန်းတို့ကို အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတွဲဖက်၍ သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ပညာထေရဿ၊ ထိရေသု သဏ္ဌိတော ဝိဒ္ဒါ။
ဝိဒ္ဒတ္တံ သော ဟိ ဣဒ္ဓေန၊ ပေဋကသိက္ခုနံ အကာ။

ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်က အစိုးရ ပါဠိပဋမပြိုင် စာမေးပွဲ၌ ပဋမငယ်တန်း အောင်ရုံသာ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုတော် မူခဲ့သည်။

သီဟိုဠ်သာသနာရောင်

ဒေဝါနုံပိယတိဿမင်း လက်ထက် သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၆ - ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့တွင် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ အရှင်မဟိန္ဒထေရ် ဦးဆောင်သော သာသနာပြု အဖွဲ့ ကြွရောက်တော်မူ၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ရာ သာသနာရောင် လွှန်စွာ ထွန်းပြောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဆန်စပါး နေလှန်း၍ ခက်ခဲအောင် ကောင်းကင်၌ စျာန်ပုံရဟန်းတို့ဖြင့် ပြည့်ခဲ့ဘူးသည်။ ၂၃၆ - ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၂ - ရက်နေ့တွင် မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်ကြီးကို အလှူခံတော်မူ၍ သာသနာပြုရာ လွှန်စွာ ထိရောက်သည်။ အရှင်မဟိန္ဒနှင့် အတူ ပါလာတော်မူသော အရှင်ဣဋ္ဌိယ, အရှင်ဥတ္တိယ, အရှင်သမ္ဘလ, အရှင်ဘဒ္ဒသမ္ဘလ တို့သည်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဖြစ်ကြကုန်၍ ပိဋကတ် ၃ - ပုံ, နိကာယ် ၅ - ရပ်တို့ကို ချပ်ပြီးတော်မူကြ၍ သက်ဆုံးတိုင် သာသနာ ပြုတော်မူကြကုန်၏။

ဌင်းနောက် အရှင်မဟိန္ဒထေရ်မှ စ၍ အဆက်ဆက်ထွန်းပေါ်ခဲ့သော သီဟိုဠ်ထေရဝါဒ သာသနာ့ ခေါင်းဆောင် တို့ကား အရှင်အရိဋ္ဌထေရ်, အရှင်တိဿဒတ္တထေရ် (ဌင်းသည် ဘာသာ ၁၈ - မျိုးတတ် မထေရ်တည်း), အရှင်ဒီဃနာမထေရ်, အရှင်ဒီဃသုမနထေရ်, အရှင်ကာဠသုမနထေရ်, အရှင်မဟာနာမထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရ်, အရှင်တိဿထေရ်, အရှင်ဒေဝထေရ်, အရှင်သုမနထေရ်, အရှင်စူဠနာဂထေရ်, အရှင်ခမ္မပါလိတာဒထေရ်, အရှင်ခေမာထေရ်, အရှင်ဥပတိဿထေရ်, အရှင်ဖုဿဒေဝထေရ်, အရှင်သုမနထေရ်, အရှင်ပဒုမထေရ်, အရှင်မဟာသီဝထေရ်, အရှင်ဥပါလိထေရ်, အရှင်မဟာနာဂထေရ်, အရှင်ဘယထေရ်, အရှင်တိဿထေရ်, အရှင်သုမနထေရ်, အရှင်စူဠဘယထေရ် , အရှင်တိဿထေရ်, အရှင်စူဠဒေဝထေရ် ,အရှင်သိဝထေရ် စသည်တို့ကား သီဟိုဠ်ကျွန်း မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အကြီးအကဲ အဖြစ် သီတင်းသုံးဘော်မူကြကုန်၍ သီဟိုဠ်သာသနာကို ထွန်းပြောင်စေတော်မူခဲ့ကြကုန်၏။

ၜင်းပြင် အရှင်အာနန္ဒာထေရ်, အရှင်ခမ္မပါလထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တထေရ်, အရှင်ဥပါတိဿထေရ်, အရှင်မဟာနာမထေရ်, အရှင်ဥပသေနထေရ်, အရှင်ဝဇိရဗုဒ္ဓိထေရ်, အရှင်အနုရုဒ္ဓါထေရ်, အရှင်ခမ္မသီရိထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရ်တို့သည်လည်း မဟာဝိဟာရအဆက်အနွယ်၌ ပါဝင်တော်မူကြကုန်သော သီဟိုဠ်သာသနာ့ဝန်ဆောင် မထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အရှင်တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်, အရှင်တိပိဋကစူဠဘယထေရ်, အရှင်တိပိဋကမဟာသိဝထေရ်, အရှင်ဝိနယဓရဥပတိဿထေရ်, အရှင်ခမ္မရက္ခိတထေရ်, အရှင်ဒီဃဘာဏကအဘယထေရ်, အရှင်အာဘိဓမ္မိကအဘယတေရ်, အရှင်ပဇ္ဇုမဘာဏကဒေဝထေရ်, အရှင် စတုနိကာယိကတိဿထေရ်, အရှင် တိပိဋကစူဠသုမနထေရ်, အရှင်အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓမိတ္တထေရ် စသည်တို့ကား သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ လွန်စွာထင်ရှားခဲ့သော သာသနာ့ဝန်ဆောင် သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏။ အရှင်မဟာသံဃရက္ခိတမဟာထေရ်သည် မဇ္ဈိမနိကာယ်လာ အခက်အခဲတို့ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးတော်မူခဲ့သည့် မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက် ပညာရှင် တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။ ၁

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသထေရ်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်း မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၌ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ကျမ်းပြုအကျော်အမော်ဆုံး မဂေရ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

အရှင်သံဃပါလထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓသီရိထေရ်, အရှင်သောဏထေရ်, အရှင်စူဠဗုဒ္ဓဃောသထေရ်, သုမင်္ဂလပရိဝေဏဝါသီ အရှင်ဒါဌာနာဂသံဃထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓမိတ္တထေရ်, အရှင်ဇောတိပါလထေရ်, အရှင်ဗုဒ္ဓဒေဝထေရ် စသည်တို့သည် အဋ္ဌကထာသစ် ကျမ်းကြီးများ ရေးသားပြုစုရန် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသထေရ်အား တောင်းပန်မှု အဘိယာစန ပြုကြသည့် မထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ၜင်းပြင် ပုလတ္ထိပုရခေတ်၌ ထင်ရှားသော ဥဒုမ္ဗရဂိရိမဟာဝိဟာရဝါသီ အရှင်မဟာကဿပထေရ်, ၜင်း၏ တပည့် သာရဂ္ဂဒီပနီ စသည်ကျမ်းပြု အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်, ၜင်း၏ တပည့်များ ဖြစ်ကြသော သုဗောဓာလင်္ကာရ, ဝုတ္တောဒယ ဆန်းကျမ်း စသည်ပြု အရှင်သံဃရက္ခိတထေရ်, ဋီကာကျော်ကျမ်း စသည်ပြု အရှင်သုမင်္ဂလထေရ်, ဒါဌာဝံသကျမ်းပြု ရာဇဂုရု အရှင်ခမ္မဘိတ္တိထေရ်, ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ဝါစိဿရထေရ်, ကခ်ါဋီကာသစ်ကျမ်းပြု အရှင်ဗုဒ္ဓနာဂထေရ် စသည်တို့သည်လည်း မဟာဝိဟာရအနွယ်များ ဟုဆိုနိုင်လေသည်။

၁။ မ၊ ဋီ၊ ၁။ ၂၉၉။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ် အဖွင့်)

ရင်းပြင် မောဟဝိစ္ဆေဒနီအဌကထာ, ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာကျမ်းပြု အရှင်စောဋ္ဌိယကသေ့ ပထေရ်, အဘိဓာနပဒီပိကာ ကျမ်းပြု အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်, သမန္တကူဋဝဏ္ဏနာကျမ်း စသည်ပြု အရှင်ဝေဒဟထေရ်, ဇိနာလင်္ကာရစာကိုယ်နှင့် ဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရ်, မောဂ္ဂလ္လာန်သဒ္ဒါကျမ်းပြု အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်, ပဒသာဓနကျမ်းပြု အရှင်ပိယဒဿီထေရ်, ပဒသာဓနဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ရာဟုလာထေရ်, ဗာလာဝတာ ဋီကာသစ်ကျမ်းပြု သီရိသုမင်္ဂလထေရ်, အဘိဓာနပဒီပိကာသုစိကျမ်းပြု အရှင်သုဘူမိထေရ် စသည်တို့သည်လည်း သီဟိုဠ်သာသနာပြုမထေရ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။[1]

သီဟိုဠ်၌ ထင်ရှားသော စေတီ ပုထိုးများ

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ကိုးကွယ်ရာ ဗောဓိ, စေတီ, ပုထိုး စသည်တို့လည်း မည်သည့်သမိုင်းဆရာမှ ကုန်စင်အောင် မဖော်ပြနိုင်အောင် များလှကုန်၏။ အနုရာဓပြိုမှ ဇယသီရိသံဃမိတ္တာဗောဓိ, သုဝဏ္ဏမာလီ မဟာစေတီ, ထူပါရာမစေတီ, လံကာရာမစေတီ, အဘယဂိရိစေတီ, ဇေတဝနစေတီ, ဣသရမုနိစေတီ, ဝေဿဂိရိစေတီ, မရိစဝဋ္ဌိစေတီ, စေတိယတောင် စေတီများ, နာဂဒီပကျွန်းမှ နာဂဒီပစေတီ, တရိန်တောန်မာလီပြိုမှ မင်္ဂလာ မဟာစေတီ, ပုလတ္ထိပြိုမှ ထူပါရာမစေတီ, ရတနကောဋ္ဌစေတီ, ကိရိဝေဟေရစေတီ, မလယ (မာတလေ) ဒီစတြိတ်မြောက်ပိုင်းရှိ ဒမ္မုလဘုရားကျောင်း, မလယ (မာတလေ) ပြိုအနီးရှိ ပေါ်ထွက်ကာရုဇ္ဇသံဂါယနာတင်ရာ အာလောကလိုဏ်, ကိုလံဘိုပြိုအနီး ရှိကလျာဏီစေတီ, ကန္ဒီပြိုရှိ လံကာတိလက ဘုရားကျောင်း, ဘုရားရှင်စွယ်တော်တိုက်, ဘဒ္ဒုလပြိုရှိ မုတိယင်္ဂဏစေတီ, မဟိယင်္ဂဏစေတီ, ဒီဃဝါပီအရပ်ရှိ ဒီဃပါပီစေတီ, ရောဟဏတိုင်းရှိ တိဿမဟာရာမ စေတီ, စိတ္တလတောင် စေတီ ပုထိုးစသည်တို့ကား သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ထင်ရှားသော ကိုးကွယ်ရာ စေတီ ပုထိုး ဘုရားကျောင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ထင်ရှားခဲ့သော ကျောင်းတိုက်များ

သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၆-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော် အနုရာဓပြိုတော်ရှိ မဟာဝိဟာရ ကျောင်းတိုက်ကြီး, သာသနာသက္ကရာဇ် ၄၅၅ - တွင် ဒုတိယအကြိမ် နန်းတက်သော ဝဋ္ဋဂါမဏိ (ဝလဂမ္ဗာ) မင်း၏ ကောင်းမှုတော် အနုရာဓပြို အဘယဂိရိကျောင်းတိုက်ကြီး, သာသနာသက္ကရာဇ် ဂ၁၉ - ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော မဟာ

---

[1] အကျယ် သီဟိုဠ်သာသနာဝင်ကြည့်။ မဟာဝိသုတာရုမနိကာယသာသနာဝင် ကျမ်းဦး မှတ်ဖွယ်သည်းကြည့်။

သေနမင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော် အနုရာဓမ္မို ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်ကြီး သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၇၀၇ - ခုနှစ်တွင် သီဟိုဠ်ဌာ နန်းတက်သော ပုလတ္ထိပုရမြို့တော်ရှိ ဇေတဝန်ကျောင်းကြီး စသည်တို့ကား လွန်စွာ လေ့လာကြည့်ရှုသင့်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းတို့ ပေါ်ထွန်းရာ

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အမြတ်တနိုး ကျက်မှတ်သင်အံ လေ့လာ ကြည့်ရှုကြရသည့် အဋ္ဌကထာကျမ်း အားလုံး နှင့် ဋီကာကျမ်း အားလုံးလိုလိုတို့သည် ဖော်ပြပါ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ သာသနာဝန်ဆောင်တို့ ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့သော ကျမ်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။[1]

အဘယဂိရိကျောင်းတိုက်ထက် ကျမ်းပျား

သာသနာ သက္ကရာဇ် ၇၅၇-၇၇၉ တွင် နန်းတက်သော ဝေါဟာရတိဿမင်းသည် တရားဆုံးဖြတ်မှု၌ လိမ္မာကျမ်းကျင်သော ကပိလအမတ်ကို အဘယဂိရိကျမ်းစာများကို စီစစ်စေရာ ထေရဝါဒနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်သဖြင့် သာသနာကျေးဇူးမပြုဟု ယူဆကာ အဘယဂိရိကျောင်းတိုက် နှင့် အဘယဂိရိဂိုဏ်းသုံး ကျမ်းစာများကို မီးရှို့ဖျက်စေလေ၏။

ဝေတုလ္လဝါဒံ မဒိတ္ဌာ၊ ကာရေတ္ဌာ ပါပနိဂ္ဂဟံ။
ကပိလေန အမစ္စေန၊ သာသနံ ဇောတိယိစ သော။[2]

သို့ဖြစ်၍ အဘယဂိရိဂိုဏ်းသုံးကျမ်းစာ သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ)၌ ယခု ရှာမရတော့။ သို့ရာတွင် ဥတ္တရဝိဟာရဝံသအဋ္ဌကထာကျမ်း (အဘယဂိရိသမိုင်း) ကျမ်း ရှိခဲ့သည်ဟု သိရ၏။

ဂင်းပြင် ကဝိစက္ကဝတ္တိ အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ် ရေးသားစီရင်သော သဒ္ဒမ္မောပါယန ကျမ်းကိုကား တွေ့ရှိနိုင်လေသည်။ ယင်းသမ္မောပါယနကျမ်းကား အားလုံးဂါထာချည်းဖြင့် ပြီးသော ပဋ္ဌမယကျမ်းတည်း။ ဂါထာပေါင်း နိဂုံးအလွတ် ၆၂၁ - ဂါထာရှိ၏။ နိဂုံးဂါထာ ဂ - ဂါထာရှိ၏။ ၂-ရပ်ပေါင်းသော် ၆၂၉ - ဂါထာ ရှိ၏။ ကျမ်းဦး၌—

သဗ္ဗာသဝဝိနိမုတ္တံ၊ သဗ္ဗသာဝုဏ္ဏာဝကရုံ၊
သဗ္ဗလောကဂရုံ ဝိရုံ၊ ဟိတံ အမတမဂ္ဂဒံ။

---

[1] မဟာဝိသုတာရာမနိကာယသာသနာဝင် ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ်ကြည့်။

[2] မဟာဝံသ-ခုဖ၊ ၎။

သဗ္ဗာဒရေန ဝန္ဒိတ္ဝာ၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓမာဒိတော။
အထ မေ့ဒ္ဓ သံဃဉ္စ၊ သဒ္ဓယာ မုဒ္ဓနာ အဟံ။
သဒ္ဓမ္မောပါယနံ ကိဉ္စိ၊ ရစယိဿာမိ ပေသိတုံ။
နာမတော ဗုဒ္ဓသောမဿ၊ ပိယသဒ္ဓြဟ္မစာရိနော၊
အဒ္ဓဂ္ဂုဏဝနမုတ္တ၊ ခဏ ပရမဒုလ္လဘာ။
ဥပလဒ္ဓေန ကတ္တမ္ဘံ၊ ပုညံ ပုညဝတာ သဒါ။

ဟူသော ၄-၀ါထာဖြင့် ပဏာမ, အာဘိယာစက, ပဋ္ဌိညာဉ်, ဥယျောဇဉ် တို့ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဤကျမ်းသည် သီဟိုဠ်နိုင်ငယ်နှင့် တက္ခ ရှိုင်းဆိုက် ၁၂၇-မျက်နှာ ရှိလေသည်။ ဤသည်လျှင် သီဟိုဠ်သာသနာ့သမိုင်း အမြှက် တည်း။

သီဟိုဠ်ကျန်းသို့ ကြရောက် သီတင်းသုံးတော်မူခြင်း

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၁-ခုနှစ် ရဟန်းသီ.ဘွာ ၇-၀ါ အရတွင် ဖော်ပြပါ သာသနာရောင် တောက်ပြောင်ထိန်ဝင်း လင်းလက် ရာဖြစ်သည့် သီဟိုဠ်ကျန်း (သီရီလင်္ကာ) သို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ ကိုလံဘိုမြို့ ဒီမတဂေါဒလမ်းရှိ မကုဋ္ဌာရာမ မြန်မာကျောင်းတိုက်၌ ၁-၀ါ သီတင်းသုံး တော်မူ၍ သက္ကတဘာသာ, သီဟိုဠ်ဘာသာ, အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စသည့် ဘာသာနှစ်ရပျားကိုလည်း ဆည်းပူးလေ့လာတော်မူခဲ့သည်။

အနုရာဓပြိုမြို့ စေတီပုထိုးများ ဖူးမြော်ခြင်း

ယင်းသို့ သီဟိုဠ်ကျန်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အနုရာဓပြိုတော်ဟောင်းရှိ သုဝဏ္ဏမာလိမဟာစေတီတော်ကြီး, ထူပါရာမစေတီတော်, အဘယဂိရိစေတီ တော်, ဇေတဝနစေတီတော်, လံကာရာမစေတီတော်, မရဝဋ္ဌိစေတီတော်, ဒက္ခိဏသာခါမဟာပေါဓိ, လောဟပါသာဒ ကြေးပြာသာဒ်တော်, ဣဿရမုနိ စေတီတော်, စေတီယတောင်ရှိ စေတီတော်များကို ကြွရောက် ဖူးမြော်တော် မူခဲ့လေသည်။

အနုရာဓသုပုရေ ပိ၊ သုဝဏ္ဏမာလိအာဒယော။
စေတိယေ ဝန္ဒိတ္ဝာန၊ ပုညံ အနပ္ပကံ အကာ။

ပုလတ္ထိပြိုတော် ပုထိုးများ ဖူးမြော်ခြင်း

ထိုမှ တပါး အနုရာဓပြိုတော်ဟောင်းမှ ၆၄-မိုင် ကွာလှမ်းသည့် ပုလတ္ထိပြို တော်ဟောင်းရှိ စွယ်တော်တိုက်, ထူပါရာမဘုရားကျောင်းတော်, သာသနာ တော်သုတ်သင်စဉ် (ဂိုဏ်းကြီး ၃-ဂိုဏ်း ညီညွတ်အောင်ပြုစဉ်.) က အသုံးပြု

ခဲ့သည့် လတာမဏ္ဍပ, ဗုဒ္ဓသိမ်ပြာသာဒ်, လုံကာတိလကဝိဟာရ, အလျားပေ ၁၇၀, အနံပေ ၆၆-ပေရှိ အုတ်ကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်းရှိ ဦးခေါင်းတော်မရှိတော့သော ဆင်းတုတော်ကြီး, အလျား ၄၄-တောင်ရှိ လျောင်းတော်မူ ဆင်းတုတော်ကြီး, အရှင်သာရိပုတ္တရာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် (အဘိဓာန-ပွဒီပိကာကျမ်းပြု) စသည့် ထေရ်ကျော်မဟတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ သီတင်းသုံးရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး, ပရက္ကမဗာဟုပင်းကြီး၏ ရူပဝတီမိဖုရားကြီး ကောင်းမှုတော် ပဝါလစေတီ, ပဌမဝိဇယဗာဟုမင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော် မဏိစေတီ, နိဿင်္ကမလ္လမင်း၏ ကောင်းမှုတော် ရတနထုပိကစေတီ, ပရက္ကမဗာဟုမင်းကြီး၏ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကောင်းမှုတော် ခိရိစေတီ (ဂ်ိုရိဝေ ဟေရ), လုံးပတ်ပေ ၁၉၅၀, အမြင့်ပေ ၄၅၀-ရှိ ပရက္ကမဗာဟုမင်းကြီး၏ သုံ့ပန်းတမိတ်လူမျိုးတို့ကို တည်စေသော ဒမိဋ္ဌစေတီ စသည်တို့ကို ကြွရောက်ဖူးမြော် လေ့လာ သံဝေဂ ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ပုလိတ္ထိနဂရေ စာပိ၊ ဝိပုလညာဏိကော ဝိဒ္ဓါ။
ဝိဟာရထူပဒိကေ ပိ၊ ဣဂ္ဂဲ ဝန္ဒနံ အကာ။

ဒမ္မုလတောင် ဘုရားများ စွယ်တော် စသည်တို့ကို ဖူးမြော်ခြင်း

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ကြုံတောင့်ကြုံခဲ သီဟိုဠ်ကျွန်း ရောက်ရှိ ခိုက်တွင် ဒမ္မုလတောင်ရှိ ရှေးဟောင်း ဘုရား ဆင်းတုတော်များ, စတုတ္ထ သံဂါယနာတင်ရာ အာသောကလိုဏ်, ကန္ဒီမြို့ရှိ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာစွယ်တော်, ကိုလံဘို မြို့အနီး ကလဏိယ အရပ်ရှိ ကလျာဏီစေတီတော်, သပန္တကူဋ္ဌ တောင်ပေါ်တွင် တည်ရှိတော်မူသည့် ဘုရားရှင် ခြေတော်ရာ, ဘဒ္ဒုလမြို့၌ တည်ရှိသည့် မုတိယင်္ဂဏ စေတီတော်, မဟိယင်္ဂဏ အရပ်၌ တည်ရှိသည့် မဟိယင်္ဂဏ စေတီတော်စသည်တို့ကို မြတ်နိုးကော်ရော် ဖူးမြော် ပူဇော်ခဲ့လေသည်။

နိမုဂ္ဂမာနသော ဗုဒ္ဓ - ဂုဏောသု ပဏ္ဍိတော သုဓီ။
ဒမ္မုလေ ပဌမာဒယော၊ သော ဟ နမဿန ကရု။

ဘီးလင်းမြို့ မင်းကျောင်း၌ စာပေချပို့ သာသနာပြုခြင်း

ဘီးလင်းမြို့သည် ကျိုက်ထိုမြို့ နှင့် သထုံမြို့အကြား အလယ်ခန့်တွင် ဘီးလင်းမြစ်၏ လက်ဝဲကမ်းပေါ်၌ တည်ရှိသည်၊ ဘီးလင်းမြို့ပေါ်၌ မင်းကျောင်းတိုက် အစရှိသော ကျောင်းပေါင်း ၂၀-ကျော်ခန့်ရှိသည်။ လူ နတ် အမျိုး မြတ်ပြုတ်နိုးနိုး ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားပုထိုး စေတီများလည်း ရှိ၏။ ဘီးလင်းမြို့မှ ၃-မိုင်ကွာ ကုသိနာရုံဘုရား နှင့် မြို့ပေါ်ရှိ ကြေးသွန်းဘုရားများ ဖြစ်သည်။ မြို့ အရှေ့ဖက် ရှေရောင်ပြတောင့်ပေါ်ရှိ ဘုရားသည်လည်း ထင်ရှားသော စေတီ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ဖော်ပြပါ ဘီးလင်းမြို့ မင်းကျောင်းတိုက်၌ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ စာပေကျမ်းဂန် ချပို့ သာသနာပြုတော် မူခဲ့သည်။

ဘီးလင်းပဋ္ဌဘေဒနေ ပိ ၁၊ မင်းကျောင်းဝှသာဓုနန္ဒနေ။
အာရာမေ ပိ ဝသိတ္ဝာန၊ ဂန္ဓာနံ ဝါစကော သုဓီ။

စိန်ပုရာ စိန်ပုတောကျောင်း သီတင်းသုံးခြင်း

၁၂၀၅-ခုနှစ် ရဟန်းသီကွာ ၁၁-ဝါ အရတွင် မင်းလှမြို့ အနောက် စိန်ပုရာ စိန်ပုတောရကျောင်းမှ အရှင်သီဟာသန နှင့် ဦးထွန်းပေါ် စသော ဒါယကာ-ဒါယိကာမများ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ စိန်ပုရာ စိန်ပုတောရ ကျောင်း၌ သံဃာတော် ၁၅-ပါးနှင့် အတူ ကျောင်းထိုင် ဘုန်းကြီးအဖြစ် သီတင်းသုံး၍ စာပေချပို့တော်မူသည်။

စိန်ပုဝှသံဝသထေ ပိ၊ စိန်ပုတောရ သုသောဘနေ။
သန္ဒစ္ဆာယေ အာရာမေ ပိ၊ ဝသိတ္ဝာ သာသနဘာရဓော။

မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက် တည်ထောင် စာပေချပို့

စိန်ပုတောရ ကျောင်း၌ ကျောင်းထိုင်၍ မကြာမီ ကထိန် ခေတ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဝေဠုဝန် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် စိန်ပုသို့ ကြွတော်မူလာသည်။

ထိုအခါ မင်းလှမြို့မှ ရတနာ ၃-ရပ် ထာဝရ မပြတ် ဆည်းကပ်ကြည်ညိုသည့် ဥပါသိကာမကြီး ဒေါ်ပုက မင်းလှမြို့ပေါ်မှာ တပည့်တော်မမှာ မြေနေရာ ရှိ၏။ သည်၊ တပည့်တော်မက ကျောင်းဆောက်၍ ကိုးကွယ်ပါမည်ဟု လျှောက်ထားရာ ဝေဠုဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မောင်ပဏ္ဍိတ သိပ်ကောင်းတာပဲ၊ မင်းနဲ့ သိပ်တော်သည်၊ မင်းလှမြို့မှာ မောင်ပဏ္ဍိတ သာသနာ ပြုရမည်ဟု မိန့်တော်မူသည်။ သို့ဖြစ်၍ မင်းလှမြို့သို့ သီတင်းသုံးရန်ဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင် ဒေါ်ပု၏ မူလဒုရာမှာ လူစည်ကားလှသည့် ရပ်ကွက်ဖြစ်နေ၍ လူမပြတ်လှပဲ သွားရေး လာရေးလည်း လွယ်ကူသည့် ယခု ကျောင်းတိုက် တည်ရာမြေကို ရွေးချယ်၍ ၁၂၀၇-ခုနှစ်တွင် ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်၍ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏

၁။ ပဋ္ဌဘေဒန အ၀ါအ၀င် မြို့ဟော ပရိယာယ် ၁၀-ပိုဒ်ကို--

ပန္နနဒ္ဓ အမိဋ္ဌာနံ၊ နဂရံ ပ္ပဋ္ဌဘေဒနံ။
ထိယော ပ နဂရီ ပုရိယော၊ ဌာနိယံ ကဗ္ဗဋ္ဌံ ပုဋ်ဌံ။ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဝေါပဒေ၀ဆရာ ဆိုသည်။ ပခုက္ကု အဘိုဓာန် နိုဿယ၊ နှာ-၁၄၉-ကြည့်။

အမည်ကို ဝေဠုဝန်တိုက်ဟု သမိုက်ပညတ်ကာ တည်ထောင်၍ စာသင်သား ရဟန်းသာမဏေ ၆၀-ကျော်ခန့်တို့အား စာပေချပ်၍ ပရိယတ္တိ ကန်ပေါင် ကန်သင်းကို ဆည်ဖို့တောင်မှုခဲ့လေသည်။

သမုဒ္ဒာပေတ္တာန ထေရော ပိ၊ ဝေဠုဝနသနာမကံ။
ပရိယတ္တိပါဠိံ သမ္မာ၊ အဗန္ဓိ ထိရစေတသာ။

ကျမ်းစာရေးစု သာသနာပြု

ဆရာတော်သည်—

ကဝိဟေရညကာ ကတ္တာ၊ ဥတ္တတ္တံ သတ္ထကဉ္ဇနံ။
ဘူသနံ ဂဠုပဠာဒိံ၊ ကရောန္တိ စ မနောဟရံ။[1]

ဤလောကမှာ ပညာရှိ ကဝိ ရှေပန်းထိမ်သည်တို့သည် စာပေကျမ်းဂန် ရှေထည်ကို ရှုရှိမငြီး လှော်ပြီး ဥပြီးသည်ကို ပြုကြ၍ ပညာရှိတို့ နှစ်မြို့ဖွယ်ရာ စုဏ္ဏိယ, ဂါထာဗန္ဓ စသည် ပါရှိသော ကျမ်းဂန်များကို ပြုစီရင်ကြ၏။ ဟူသည်နှင့် အညီ ပညာရှိ ကဝိ ရှေပန်းထိမ်သည်ကြီး ပီပီ ကျမ်းစာများကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ—

၁။ ဗုဒ္ဓဂုဏအလင်းပြကျမ်း၊
၂။ သီလမဂ္ဂတထာကျမ်း စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆရာတော်သည် မိမိတည်ထောင်ခဲ့သည့် ကျောင်းတိုက်ကို သတိရတော်မူသည်၊ သမိုင်းကြောင်းအတွက် နောင်လာ နောက်သားတို့ အခက်အခဲမတွေ့စေလို့ ကရုဏာတော် ပိုလှသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဂုဏအလင်းပြကျမ်း တနေရာတွင်—

"မြတ်စွာပရမေ လှ,အဆွေ၏ အသရေမြတ်မှန် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်နှင့် အမည်တူ ကျောင်းတိုက်ကို ၁၂၀၇-ခုနှစ် ဥတုဟေမန္တ ပြာသိုလ၏ ဆန်းပက္ခ ကောင်းမြတ်သော အချိန်ကာလတွင် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များနှင့် သိုက်မြိုက်စွာ တည်ထောင်ခဲ့သည်" ဟု ဖော်ပြထား၏။[2]

အခြားသာသနာရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ရင်းပြင် မင်းလှမြို့နယ် ဝိနည်းဓိုရ်တာဝန်, သံဃသာမဂ္ဂီအဖွဲ့ဝင်ဆရာတော် တာဝန်, စစ်ကွင်း, မင်းလှ, အုတ်ဖို ၃-မြို့နယ် ရှေကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ

၁။ ကဝိဒပ္ပဏနီတိ။ ၆-ဂါထာ။
၂။ ဧခက်စုံဘွဲ့နင်းဇမြင် နှင့် ယခုနေ့ဘွဲ့ရအရှင်ဂေါအုပ်။ ၂၀။

တာဝန်, သာယာဝတီ, ပြည်, သရက်, ၃-မြို့နယ် ဝိနည်းစာပြန်ပဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်, ရှေကျင်နိကာယ ရတ္တညုမဟာနာယကတာဝန်, နယ်လှည့်ဓမ္မကထိက တာဝန်, ဆဋ္ဌသံဂီတိဘာဏကတာဝန်, မော်ဘီသံဃအစည်းအဝေး နယ်ကိုယ် စားလှယ်တာဝန် စသည်တို့ကိုလည်း ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဝိနယဓရာဒိဘာရေ ပိ၊ ဂဟေတ္ဘာန မဟာသုဓီ။
ကာလာနုရူပံ ကတ္တာဗ္ဗ- ဂမ္ဘီ ကာသိ သုဓီတိမာ။

သြစတြေလျှ= AUSTRALIA နိုင်ငံ
သို့ ကြွရောက်တော်မူခြင်း

သြစတြေလျှနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် တိုက်ကြီး ၆-တိုက်အနက် အငယ်ဆုံးသော တိုက်ဖြစ်ပြီး အကြီးဆုံးသော ကျွန်း ဖြစ်သည်။ မြောက်ဖက် နှင့် အရှေ့ဖက်တွင် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာ, အနောက်ဖက်တွင် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတို့ ဝိုင်းရံတည်ရှိ၏။ မြောက်ဖက်တွင် အင်ဒိုနီရှားကျွန်းစု, အရှေ့ဖက်တွင် နယူးဇီလန် ကျွန်းစုတို့ ရှိသည်။

ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည်—

နရတ္ထံ ဒုလ္လဘံ လောကေ၊ ဝိဇ္ဇာ ဟတြ သု ဒုလ္လဘာ။
ကဝိတ္ထံ ဒုလ္လဘံ လောကေ၊ သတ္ထိ တတြ သု ဒုလ္လဘာ။[1]

လောကမှာ လူဖြစ်ရဖို့ ပလွယ်ဘူး၊ လူဖြစ်ရပြန်လဲ အတတ်ပညာ ဆရာသမားနဲ့ ဝံနစ်တကျ သင်ရဖို့ ခဲခက်တယ်။ ၎င်းပြင် ပညာရှိကဝိ ဖြစ်ဖို့လဲ ခက်တယ်၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိဖို့လဲ သိပ်ခက်တယ်။ ဟူသည့် မျက်စိကြီး နားကြီး တို့၏ နိတိနှင့် အညီ ခဲယဉ်းကဲ့အရာ ၄-ပါးလုံးကို အရှင်ပဏ္ဍိတမဟာထေရ် ရရှိတော်မူသည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စိတ်မညစ်နဲ့ ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို အားပေး ထားဟန် တူပါသည်။ ဖော်ပြပါ သြစတြေလျှနိုင်ငံ အစည်းအဝေးပွဲကြီးသို့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် မြန်မာ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက် ဆွေးနွေးတော်မူခဲ့လေသည်။

သြစတြေလျှန္တရီပမ္ပိ၊ ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိတော ဝိဒူ။
ဘယဘာဝါယ သာဝကဋ္ဌိ၊ ဂန္ဓာ သုဘိဋ္ဌိ အကာ

ရင်းပြင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗာရာဏသီမြို့အနီး မိဂဒါဝုန်တောဌာလည်း ၁-၀၂ ဆိုတော်မူ၍ ဘာသာရေး, သာသနာရေး တရားမေ့ တို့ကို ဟောပြောတော်မူ လျက် သာသနာ ထွန်းကားရေးကို ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

၁။ ကဝိဒမ္ဘဏနီဘို။ ၁၇၁-၀၂ ဆာ။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ရဟန်းတော်များအတွက် ဂန္ဓခုရ ဝိပဿနာခုရဟူ၍ ပရိယတ်, ပဋိပတ်သာသနာပြုလုပ်ငန်းနှစ်ရပ်ရှိရာတွင် ဂန္ဓခုရပရိယတ် သာသနာပြုလုပ်ငန်းရပ်သည် သာသနာ တည်တံ့ရေးအတွက် ပမာပြုထိုက်သော လုပ်ငန်းတရပ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝိပဿနာခုရ ပဋိပတ်သာသနာပြုလုပ်ငန်းသည်လည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုရေးအတွက် အရေးကြီးသော သာသနာပြုလုပ်ငန်းတရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသာသနာပြုလုပ်ငန်းနှစ်ရပ်တွင် အခြေခံကျသော ဂန္ဓခုရပရိယတ္တိ သာသနာပြု လုပ်ငန်းကို ဆရာတော်သည် ၁၀-နှစ်သားအရွယ်ကစ၍ သက်တော် ၈၀-အထိ မရပ်မနား ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ သက်တော်၈၀-သို့ ရောက်သောအခါ ပြုလုပ်ဆဲ ဂန္ဓခုရပရိယတ် သာသနာပြု လုပ်ငန်းကို အရှိန်မပျက်စေပဲ ဝိပဿနာခုရပဋိပတ်သာသနာပြု လုပ်ငန်းကိုပါ တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်သန်တော်မူ၍ တချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် သာသနာပြု လုပ်ငန်းစဉ်တရပ်ကို ပြောင်းလဲချမှက်ကာ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်သည် မြောင်းမြမြို့ ပဇ္ဇောတာရုံ ပါဠိတက္ကသိုလ်မှ ဦးကုဏ္ဍလ (ဓမ္မာစရိယ) အား မိမိပိုင် ၉-ကေခန်ရှိ ကျောင်းဝင်းခြံမြေနှင့် ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ဂရှာဏ် လဟုဘဏ်များကို ချီးမြှင့်လှူဒါန်း၍ မိမိအရိုက်အရာ သာသနာပြု လုပ်ငန်းရပ်တို့ကို အရှိန်မပျက် ဆက်လက်ဆောင်စေတော်မူပြီးလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတရားများကို ကိုယ်တော်တိုင်ရှုမှတ်ပွားများတပည့်များကိုလည်းနည်းပေးညွှန်ပြတော်မူလျက် ဝိပဿနာခုရပဋိပတ် သာသနာပြု လုပ်ငန်းတို့ကို အေးချမ်းစွာ တိုးတက်ဆောင်ရွက်တော်မူလျက် ရှိပါသည်။ သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် နည်းမှီး အတုယူဖွယ်ကောင်းသော သာသနာပြု လုပ်ငန်းတရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်လျှင် ဆရာတော်၏ မိန့်ကြားဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိခြင်း

ယင်းသို့ သာသနာရေးကိစ္စ အဝဝတို့ကို ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း, အထူးအားဖြင့် ပရိယတ္တိသာသနာ စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးကို အားပေး စောင့်ရှောက်ကြိုးပမ်းတော်မူခြင်း, သီလဝန္တ- သိက္ခာကာမဖြစ်ခြင်း စသည် ဂုဏ်တော် အဝင်တို့ကြောင့် ၁၃၄၀-ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော် မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရုပါဒိဝရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ ပဏ္ဍိတံ ပဏ္ဍိတံ ဝိဒုံ။

ချီးကျူးပူဇော်ကြခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတ မဟာထေရ်အား ရန်ကုန်မြို့ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ စသည်၌လည်းကောင်း, မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်၌ လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ တပည့် ဒကာ, ဒကာမတို့က ချီးကျူး ပူဇော်ကြကုန်၏။

မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတမဟာထေရ်၏ မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ လက်စသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် မင်းလှမြို့ သက်တော်ရှည် ဝေဠုဝန် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် အဋ္ဌုပ္ပတ် နှင့် သာသနာ ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုးတို့ကို အကျဉ်းချုပ် ထုတ်ပြခဲ့ရာ အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

ပဏ္ဍိတထေရ သေဋ္ဌသ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္ဓာ ဗဟူ။
ဣမိသံ သန္ဒီပနိယံ၊ သုသခ်ေပနိဒသ္သနံ။

—

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ
မကွေးတိုင်း ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝ်သုတာရုမတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်၏
မဟာဇထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီစာတော်ဖတ်....အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မကွေးတိုင်း ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝ်သုတာရုမတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်၏ အဖြာတော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သော စိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

။ဂုဏ်ခေါ်ယဉ်ထား

ဌာနတော်ဝန်ထမ်း ထယ်ဝင်းဟက်ပီးရေ ယ ဒွဲလန့်စ္စဂျါးကိုလွှဲ ဦးမြန့်စံ

၁၉၆ ဂေါ်ပဒွတ်ရေ ဦးမြေးထဲသို့သတင်းထား ယုံတဝန်ထမ်းတဝါးဝင်းဟက် ကြိုဆိုယူပါတယ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်ဆုံးသော စစ်ကိုင်းတိုင်း

စစ်ကိုင်းတိုင်းသည် ငါတို့ ပျော်စံ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကျယ်ဆုံးသော တိုင်းတစ်တိုင်းဖြစ်၏။ အကျယ်အဝန်း စတုရန်းမိုင် ၃၆,၅၃၄-မိုင်ကျယ်ဝန်းသည်။ ယင်း စစ်ကိုင်းတိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်ပိုင်းကျသောတိုင်းလည်းဖြစ်၏။ အနောက်ဖက်တွင် ချင်းပြည်နယ်, တောင်ဖက်တွင် မကွေးတိုင်း နှင့် မန္တလေးတိုင်း, အရှေ့ဖက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ် နှင့် အရှေ့မြောက်ဖက်တွင် ကချင်ပြည်နယ်တို့ တည်ရှိကုန်၏။

တိုင်း၏ အဓိက ထွက်ကုန်များမှာ စပါး, ဂျုံ, မြေပဲ, ပဲမျိုးစုံ နှင့် ဝါတို့ ဖြစ်သည်၊ တိုင်းအတွင်းခွဲ မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀-မြို့နယ် ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့မှာ စစ်ကိုင်း၊ မြင်းမူ၊ မြောင်၊ ငန်းဇွန် (ငဇွန်)၊ ဖောင်းပြင်၊ မော်လိုက်၊ တမူး၊ ကလေး၀၊ ကလေးမြို့၊ မင်းကင်း၊ မုံရွာ၊ ဘုတလင်၊ အရာတော်၊ ချောင်းဦး၊ ယင်းမာပင်၊ ကနီ၊ ဆားလင်းကြီး၊ ပုလဲ၊ ရွှေဘို၊ ခင်ဦး၊ ဝက်လက်၊ ကန့်ဘလူ၊ ကျွန်းလှ၊ ရေဦး၊ ဒီပဲယင်း၊ တန့်ဆည်၊ ကသာ၊ အင်းတော်၊ ထီးချိုင့်၊ ဗန်းမော်၊ ကောလင်း၊ ဝန်းသို့၊ ပင်လယ်ဘူး၊ ခန္ဓီး၊ ဟူမ္မလင်း၊ လေရှိုး၊ လဟယ် (အုံပေါ်) နှင့် နန်းယွန်း တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ တိုင်း၏ မြို့တော်မှာ စစ်ကိုင်းမြို့ ဖြစ်သည်။ ယင်း စစ်ကိုင်းမြို့သည် မန္တလေးမြို့နှင့် ၁၃-မိုင်ကွာလှမ်းရှိ ရေလမ်း, မီးရထားလမ်း, မော်တော်ကားလမ်း ဆုံရာဖြစ်ရကား အရောင်းဒေ၀ယ် စည်ကားသော မြို့ ဖြစ်သည်။

စစ်ကိုင်းနယ်မှ ပေါ်ထွန်းသော ပညာရှင်များ

စစ်ကိုင်းခရိုင် စစ်ကိုင်း နယ်သည်လည်း ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ရ-မရ ပညာရှင်, ကျမ်းဂန်ပြု ပညာရှင် သာသနာ့ဝန်ဆောင်တို့၏ ပေါ်ထွန်းရာ ဖြစ်၏။

သဒ္ဒသာရတ္ထဇောလိနီကျမ်းပြု ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော် အရှင်နာဂိတသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် သာစည်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ကန်တော်မင်းကျောင်း မေတ္တာစာ, လောကသာရပျို့ စသည်တို့ကို ပြုစိရင်တော်မူခဲ့သော ကန်တော်မင်းကျောင်း ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းခရိုင် မြင်းမူမြို့နယ် ထီးဆောင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ဓမ္မနီတိပျို့ကို ပြုစိရင်တော်မူခဲ့သော စဉ်ပါဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းခရိုင် မကျည်းစင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"ကေတုဓဇာဘိပဝရမဟာမမ္မရာဇာ၊ ကေတုဓဇာဘိသိရိပဝရမဟာခမ္မ ရာဇာဓိရာဇာ၊ ကေတုမာလာဘိခဇအတုလဓိပတိသိရိပဝရမဟာခမ္မရာဇာမ်

ရာဇဂုရု" ဘဲ့တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ စလင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကေတု သည် စစ်ကိုင်းခရိုင် ဓောင်းဇင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁

စာချအကျော် ဝတ်ချက် (ဝချက်) မင်းကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်သောမသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် သာစည်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၂

ပေဠကောပဒေသအဋ္ဌကထာ, မိလိန္ဒပဉ္ဍာအဋ္ဌကထာ—စသည့် ကျမ်းဂန်များ စာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မူလမင်းကွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒ သည် စစ်ကိုင်းခရိုင် ကန်ကြီးကုန်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၃

" အဘိဓမ္မဟာရဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် သက်တော် (၁၀၂) ရာကျော်ရှည် စံကင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် လင်ယင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၄

" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် မြောင်းမြ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏာဘိဝံသသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် မြင်းမူ မြို့နယ် ဝမ်းပြေ့ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၅

" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ လလိတဝိတ္ထာရဗုဒ္ဓဝင် မြန်မာပြန် ကျမ်းပြု ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရာဘိဝံသသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် အရှေ့ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၆

" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဟိတောပဒေသဘာသာပြန် စသည့် ကျမ်းပြု ဆရာတော် အဖျောက်ဆရာတော်ဟု ထင်ရှားသော အရှင် အာစာရသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် တံတားဦးမြို့နယ် မြို့သာရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရန်ကုန်မြို့ အလယ်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ရေဝတသည် မြင်းမူမြို့နယ် ခြေတော်ရာရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည် ။ ၇

" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆဆက္ကသုတ် မြန်မာပြန် စသည့် ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူသော ရှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် သုန္ဒရသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် ရွာသစ်ကြီးရှာ ဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၂၆၂-ခု ဖွားတည်း။ ၈

၁။ စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်၊ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒီဇီတာရာမ-သာသနာဝင်လည်းကြည့်။

၂-၃။ စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်။

၄။ မဟာဝိသုတာရာမနိကာယသာသနာဝင်၊ ၆၁၃-ကြည့်။

၅။ စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဗ္ဗတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရှေမန်းဆရာတော် အရှင်ကေသရသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် ရှေကျက်ထောင့်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဤ အဋ္ဌပ္ပတ္တိသခင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် စတုတ္ထမြောက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် ငဇွန်မြို့နယ် သားကျင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

နဝရတ်ခိုင် ခေါ် ဘုံ ၉-ဆင့်တက် ကျမ်းကြီး, သက္ကတ ဘာသာမှ မြန်မာပြန် သာမုဒ္ဒိက လက္ခဏာကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော ညောင်ပင်သာ ဦးပုညသည် စစ်ကိုင်းမြို့ အစေခံရပ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ရှင်ပင်သက်တော်ရ ဘုရားသမိုင်း လင်္ကာ စသည်ဘို့ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော ဆရာ ဦးကြီးသည် စစ်ကိုင်းခရိုင် ဓသွားတောင်ကြားရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

လုံးချင်းဝတ္ထုရှည်ပေါင်း ၆၀-ကျော်ခန့်ကို ပြုစီရင်ခဲ့သော နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာကြီး မဟာဆွေသည် စစ်ကိုင်းမြို့ မင်းစံရပ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် စစ်ကိုင်းနယ်ပယ်ဒေသသည် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ရ-မရ ကျမ်းဂန်ပြု ပညာရှင်တို့၏ ပေါ်ထွန်းပေါက်ဖွားရာ ဒေသမှန် ဖြစ်လေသည်။

ငဇွန်မြို့နယ် သားကျင်ရှာ

ငဇွန်မြို့သည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပညာရှင်တို့ အဆက်မပြတ် ပေါ်ထွန်းရာဖြစ်သော ယခင်က စစ်ကိုင်းခရိုင်အတွင်း ပါဝင်သည့် မြင်းမူမြို့ နှင့် စစ်ကိုင်းမြို့အကြား ဧရာဝတီမြစ် တောင်ဖက်ကမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ မြို့၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၅၀-မိုင်သာ ကျယ်ဝန်း၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျော်ကြားသော ငဇွန်ထောပတ်မှာ ငဇွန်မြို့ကို စွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်သော ထောပတ် ဖြစ်သည်။ ယင်း ငဇွန်မြို့နယ်တွင် ပါဝင်သည့် သားကျင်ရှာသည် ရှာဟု ခေါ်သော်လည်း မြို့ငယ်တမြို့လောက်နီးနီး စည်ကားသော ရှာဖြစ်သည်။

ဝိစိတ္တဒေဝါယတနံ၊ ပါသာဒါပဏာမဒ္ဒိရံ။
နဂရံ ဒဿယေ ဝိဒ္ဓါ၊ ရာဇမဂ္ဂေါ ပသောဘိတံ။

ဟူသော စိန္တာမဏိဋီကာ[3] လာ မြို့အင်္ဂါတချို့နှင့်လည်း ကိုက်ညီ၏။

---

[1] စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်။
[2] ဤ အဋ္ဌပ္ပတ္တိ မဟာခေသရပ္ပတ္တိသဒ္ဒါပနိဆက်ကြည့်။
[3] စိန္တာမဏိဋီကာ၊ ၁၂၁။ ပခုက္ကူ အဘိဓာန်နိဿယသစ်၊ ၁၄၀ - နှာလည်း ကြည့်။

ဦးထွန်းအေး, ဒေါ်မယ်စံ

ဖော်ပြပါ ဇနီးမြိုနယ် သားကျင်ရွာ၌ ဦးတွန်းအေး, ဒေါ်မယ်စံ ဟူသော အိမ်သား, အိမ်သူ ၂-ဦးတို့သည် သူတို့၏ မိဖ ဘိုးဘွား အဆက်ဆက်မှစ၍ ရတနာသုံးတန်, ကံ, ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ကိုးစားသူတို့မှ ဆင်းသက်ခဲ့သည့် မြေပိုင်ရှင် တောင်သူရိုးရာ သူတော်စင်သူတော်ကောင်းတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဦးထွန်းအေး သပ္ပုရိသော စ၊ ဒေါ်မယ်စံ သာဓု မာနသာ။
ဥဘော တေ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ၊ ပသန္နာ ရတနတ္တယေ။

လွန်ထူးခြားလှ တပေါင်းလ

တပေါင်းလ မိန်ရာသီကား ဆောင်းရာသီလွန်မြောက် နွေဦးပေါက်စဖြစ်၍ လွန်စွာ ချစ်စဖွယ် ကြည်နူးစဖွယ်ကောင်းသည့် လ ဖြစ်သည်။ တပေါင်းလတွင် အဟိုရှေးအခါက သဲပုံစေတီပုံများ ကျင်းပရိုး ရှိကြောင်း သိရသည်။ ယင်း တပေါင်းလမှာ ပန်းပိတောက်တွေ ဝေ ဝေ ဆာ ဆာ ပွင့် သည်။ ၎င်းပြင် ဌေသော်တာ လမင်းနှင့် ဥတ္တရာဘဒ္ဒရာ နက္ခတ်တို့ ဆုံရာ လ, ဌေဇင်ယော်ဌက်တို့ ထူးထူးခြားခြား ပျော်ပါးမြူးတူးရာ လလည်း ဖြစ်၏။ ၎င်းပြင်—

ကေဝဿော ဝ သမ္မုဒ္ဓေါ၊ ဝရေ ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမေ။
သကျာနံ နဂရံ ဂစ္ဆိ၊ သိဿဟိ ပရိဝါရိတော။

ဟူသည်နှင့် အညီ ယင်းသည့် လပြည့်နေ့မှာ ဘုရားမြတ်စွာသည် မိမိ၏ ဇာတိချက်ကြွေ မွေးရပ်မြေဖြစ်သည့် သာကီဝင်တို့ ရှင်ပျော်ပြို့သည့် ကပိလဝတ်နန်းမြို့တော်သို့ တပည့်ရဟန္တာ သံဃာတော်ပေါင်း ၂-သောင်းခြံရံကာ ကြွရာ လ ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ တပေါင်းလကို အရှင်ကာဠုဒါယီ မထေရ်သည် ဂါထာပေါင်း ၆၀-ခန့်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုခဲ့ သည်။ ဖော်ပြပါ တပေါင်းလ နှင့် စပ်၍ သူတော် ဦးမင်းက—

ပန်းရွှေဖီ ကြိုင်လျောက်လို့၊
ပိတောက်ကယ်နှင့် သင်းချို။
ဥတ္တရာဘဒ္ဒရာက၊
တိမ်ဘုံမှာ ရောင်ခြည်လင်းလို့၊
လမင်း သော်တာနှဲ့ တူမကွာ ထိန်ဝါလဲ့၊
ထွန်းတဲ့ ခါကို။
သောင် သဲငယ် မိုရေညိုရစ်မို့။
လေညှင်းငယ်လာ စုံဟောမာမြိုင်ထဲက။

ဝမ်းဘဲ ရှေဇင်ယော်တို့။
ဖော်ခေါ်သံ မောင် မယ် ကျူးတယ်၊ မြူးပျော် က လို့။ [1]

ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။

ရင်းပြင် ဆယ့်နှစ်လရာသီဖွဲ့ ပါဠိနိဿယဘ၍လည်း တပေါ်င်းလကို —

မိနေ ဖဂ္ဂုဏာမာသမ္မိ၊ သုရဘိဂန္ဓိကာ သုဘာ။
ပုဖ္ဖန္တိ ဝနမ္မိ ဒုမာ၊ နဝပတ္တေဟိ သောဘရေ။
ဒက္ခိဏဒေသတော တမ္မိ၊ ဝါတော ပဝါယတိတိ စေ။
ဝါဠုပိဋ္ဌေသု ဝါလုက—ထူပေ ကတ္ဝာန ပူဇိသုံ။
ပဌမဂိမ္ဘ မာသမ္မိ၊ နာနာဒုမာ သုပုပ္ဖရေ။
တေန သဗ္ဗမ္မိ ဝိပိနံ၊ ဝိစိတ္တံ ဒဿနိယံ ဘဝေ။ [2]

ပခုက္ကူ။ မဟာဝိသုတာရုမ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ခြင်း

ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း တိုင်း, မြို့, ရွာ အင်္ဂါစုံလင်သည့် စစ်ကိုင်းတိုင်း (စစ်ကိုင်းခရိုင်) ငဇွန်မြို့နယ် သားကျင် (စကျင်) ရွာ၌ အဖ ဦးထွန်းအေး, အမိ ဒေါ်မယ်စံတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅ - ခုနှစ် အကောင်းတကာ့စုံလင်သည့် လေပြေညောင်း တပေါင်းလဆန်း ၁၃ - ရက် တနင်းလာနေ့တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော် မူလေသည်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်ဖိုးကျူး

ဦးထွန်းအေး နှင့် ဒေါ်မယ်စံတို့၌ (၁) ကိုဖိုးဦး။ (၂) ကိုဖိုးကျူး (ဆရာတော်လောင်းလျှာ)။ (၃) ကိုသာမူး။ (၄) ကိုသာချစ်။ (၅) မလှကြီး။ (၆) ပလှယော် - အား ဖြင့် သား သီး ၆ - ယောက် ထွန်းကားခဲ့ရာ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဒုတိယမြောက် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

ဖခင်ကြီး ဦးထွန်းအေး နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်ပယ်စံတို့သည် အလွန်အကျူး ထူးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည့် ပဝတ္တိ နိမိတ်ဂုဏ်ဟိတ်ကိုယူ၍ ဆရာတော်လောင်းလျှာသူငယ်ကို မောင်ဖိုးကျူးဟု မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

မောင်ဖိုးကျူး ဣတိ ကန္တမ္မိ၊ အန္တတ်ံ နာမ မဂ္ဂဟုံ။
ပုညသံယုတပုတ္တာဿ၊ ဇနကဇနိကာဒယော။

---

[1] ဆယ့်နှစ်လရာသီ ဖွဲ့ပေါင်းချုပ်။ ၉၁ - နှာ။
[2] ဆယ့်နှစ်လရာသီဖွဲ့ ပါဠိ နိဿယ။ ၃၄၊ ၃၅၊ ၃၆ - ဂါထာ။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ ရုပ်သွင်တော်

ဤစာပို့သူသည် ဤကျမ်းပါ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃-ပါးတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ဖူးမြင်ဘူး၏။ အထူးအားဖြင့် ဤအဋ္ဌပ္ပတ္တိသခင် ကျေးဇူးရှင် မဟာဝိသုတာရုမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုကား အရွယ်ပျိုနုစဉ်ကစ၍ ဖူးမြင်ရသည်မှာ ယခုတိုင်ဖြစ်၏။ ဤစာပို့သူသည် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီး၌ ၁၅-နှစ်အရွယ်မှစ၍ ရောက်ရှိနေထိုင် စာသင်, စာချပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ ခြေတော်ရင်း၌ အမှုတော်ထမ်းရွက်ခဲ့သည်မှာ ယနေ့တိုင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ပုံတော်ကို အမှန်အတိုင်း ဖွင့်ဆိုပါအုံ့။

ကိုယ်ရေကိုယ်အသားတော်များ သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ် အသားတော်များမှာ အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ထားသည့် ဝါဂွမ်းပမာ လွန်စွာမှ သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ငယ်စဉ်မှ စ၍ ဉာဏ်ပညာ ထူးချွန်တော်မူသည်။ ဉာဏ်ပညာ ထူးချွန်သဖြင့် စာပေ ကျမ်းဂန် ချပို့မှု၌ နိုင်နင်းတော်မူသည်။ ယင်းသို့ အသား အရေတော်များနူးညံ့ခြင်းမှာ ဘဝများစွာက ပညာဉာဏ်တိုးတက်မြင့်မားလိုသဖြင့် မေးမြန်းခဲ့သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပုညကြောင့် ဖြစ်၏။

" ပညာလိုရှိ မေးမြန်းလေ့ကြောင့် သိမ်မွေ့ကိုယ်ရေ ဉာဏ်မိုးစွေ၏။"[၁]

အဆင်းတော်ဝါဝင်း ထိန်ပြေ ကျက်သရေရှိ

ဆရာတော်၏ရုပ်အဆင်းတော်မှာ ဝါဝင်း ထိန်ပြေ ကျက်သရေ ရှိလှသည်။ ရှေရောင်, ရှေအဆင်း, မဟာလှေကားပန်းအဆင်း, အနောဇာပန်းအဆင်းတမူ တူ၏။ ယင်းသို့ အဆင်းတော် ဝါဝင်းထိန်ပြေကျက်သရေဆောင်၍နေခြင်းမှာ ဘဝများစွာ သံသရာက အခင်းအခြုံအရုံများကို ပေးလှူခဲ့ခြင်း စသောကောင်းမှု ပုညနှင့် အမျက်ဒေါသ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကား ကရုဏာ ကြီးမားတော်မူသည်။ တိုက်ကြီးထဲမှာ တချို့, တချို့, ဦးပဉ္စင်း, ကိုရင်များ ခေါ်ရိုက်ကြောင်ရိုက်လျှင် ဆရာတော်က ကိုယ်တော်တို့ သည်လို သတ္တဝါတွေကို ရိုက်လားပုတ်လား မလုပ်ကြပါနဲ့ တိရစ္ဆာန် ကိုယ်လုပ်သလို ခံရမှာ သနားစရာပဲ စသည်ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူလေ့ ရှိသည်။ သတ္တဝါတွေ့ကလဲ သိကြတယ်၊ဆရာတော်နား တကပ်ကပ် နေတတ်ကြသည်။

၁။ ဒွိတိ'သ မဟာပုရိသလက္ခဏာဒီပနီ။ အပိုဒ်-၇။

ချုပ်နေမာန်မျက် သဒ္ဓါထက်၍ လှူဆက်ချေသူ ခင်းရုံမှုကြောင့် ရှေဘုအဆင်း ချေလွန်မင်းသည် အခင်းကိုယ်ရုံပေါ်မျှားတုံ၏။ [1]

အသံ အလွန်ကောင်းခြင်း

ဆရာတော် အသံတော်သည်လည်း အလွန်ကို ကောင်းသည်၊ ကြည်လင်သည်၊ ပြတ်သားသည်၊ နားဝင်ချိုသည်၊ ဆဲရေးခြင်း, တိုင်းထွာခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့သဖြင့် အသံကောင်းခြင်း ဖြစ်သည်၊ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ကြီးထဲမှာ ရောက်စ ကတည်းကပင်တိုင် ပါတိမောက်ပြ, ပင်တိုင်တရားဟော, ပင်တိုင်စာချ၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်၊ ပရိသတ်ကမျှားစွာ သဘောကျသည်၊ အသံတော်လက္ခဏာကြောင့် ဆရာတော်သည် သြဇာကောင်းသည်၊ ဆိုတိုင်းအောင် ပြောတိုင်း မိန့်တိုင်း တင့်တယ်သည်။

ဆဲရေးဆိုမြည် ရှောင်ခဲ့သည်ကြောင့် ပါးရှာပြန့်လျှာ သံပြဟ္မာသို့ လက္ခဏာနှစ်ပါး ဆိုစကားကို အမျှားယူကြ။ [2]

မောင်ဖိုးကျူး ကျောင်းနေ ပညာသင်

ဖခင်ကြီး ဦးထွန်းအေး နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်မယ်စံတို့သည် မိမိတို့၏ ရင်သွေးသာသနာ့ အညွှန့်အဖူး မောင်ဖိုးကျူးကို ရှေးဦးမဆုံ အစစ်စာ သြကာသဘုရားရှိခိုး, သရဏဂုံ, သီလ စသည်တို့ကို နှုတ်တိုက်ချ သင်ကြား ပေးကြ၍ လက်ဦးဆရာ ဘွဲ့ထူး ဆုတ်ခူးကြပြီး မောင်ဖိုးကျူး ကျောင်းသား အရွယ် နုနုနယ်နယ် သူငယ်ကို သားကျင်ရှာ နန်းတွင်းကျောင်း ဆရာတော်အရှင်သုန္ဒရထံသို့ အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြားစေကြ သဖြင့် ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရထံတွင် သင်ပုန်းကြီး, နမက္ကာရ, ပရိတ်ကြီး စသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သုန္ဒရထေရသေဋ္ဌသော၊ သုန္ဒရံ ဝသန္တော သုခီ။
ဥဂ္ဂဏ္ဍီ ဗာလ ပေါတ္ထက- ဒါရကသိက္ခိတဗ္ဗကံ။

ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်

သက်တော် ၁၃-နှစ်သား အရွယ်တွင် သားကျင်ရှာ နန်းတွင်းကျောင်း ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့လေသည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်က ရှင်ဂန္ဓမာဟူ၍ ဘွဲ့မည်တော် နာမကို ပေးသနား ချီးမြှင့်တော်မူသည်။

၁။ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာဒီပနီ။ အပိုဒ်၊ ၉။
၂။ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာဒီပနီ။ အပိုဒ်၊ ၁ဂ္ဂ။

တေရသ၀ဿီကော သော ဟိ၊ ပတ္တော သာမဏေရတံ ၀ရ်။
သုန္ဒရံ ဥပဇ္ဈံ ကတ္ဝာ၊ သုန္ဒရေ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ပညာသင်ကြားတော်မူခြင်း

မဟာ၀ိသုတာရုမ ဆရာတော်လောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်ဂန္ဓမာသည်–

"ပဌမအရှယ်၊ ငယ်သော်ကတည်း၊ သိပ္ပခေါင်အား၊ တတ်မြောက်
မျှားမူ၊ တောသားရန်အောင်၊ ခြသေ့ယောင်သို့၊ မရှောင်မည်ဟု၊
တျင်းတျင်းမာ၍၊ ပညာရဲရင့်၊ ပွဲလယ်တင့်လိမ့်"

ဟူသည်နှင့် အညီ ပဌမအရှယ် ငယ်စဉ်ကပင် တတ်ကောင်းရာရာ ပညာရပ်မျှားကို တတ်အောင်သင်ကြားမှု ဖြစ်မည် ဟူ၍ သဘောပေါက်သဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ်ထံတွင်–

ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီး, သင်ဂ္ဂီဟ်, ပါတိမောက်, ပုဒ်စစ်, သုတ်စစ်, သဒ္ဒါစစ်, သံ၀ဏ္ဏနာ, နည်းလေးဆယ်, မာတိကာ, ဓာတုကထာအရကောက် စသည့် ဇနီ၀ါ ညီ၀ါတို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းမဖြစ်မီကပင် ပိဋကတ် ၃-ပုံ နိကာယ် ၅-ရပ်ပင်လယ်ကို ကူးခပ်နိုင်ကြောင်း အခြေခံကောင်းကို ရရှိတော်မူလေသည်။

သာမဏေရော သမာနော၀၊ ထေရကုံရော သုဓီတိမာ။
သိက္ခိတမ္ပေ သိက္ခိတ္ဝာန၊ ပတ္တော သုဝိညုတံ ဝိဒ္ဒါ။

ရဟန်းဘ၀ဒုလ္လဘသို့ ရောက်ခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ သာမဏေ ရှင်ဂန္ဓမာသည် ရဟန်းဘ၀ ဒုလ္လဘကို လိုချင်သည်၊ ရဟန်းဘ၀ရခဲကြောင်း အသက်အရှယ် ငယ်ငယ်ကပင် ကလေးနှင့် မလိုက် သိခဲ့၏။

ကောဏ္ဍညာ မဂ်လာ နှင့် သုမေ၀သုဇာတာ ဖုဿ၀ေဿဘူဟု
ကောဏ္ဂုသံ ကောဏာဂ ကဿပတ္ထေရာ၊ တို့မြတ်စွာ သာသနာ ဘိက္ခု
ကိုးကြိမ်သာရခဲ့ကြောင်း ဇာတ်ဟောင်းကိုရှု[1]။

ဟူသည်နှင့်အညီ ကောဏ္ဍညဘုရား, မဂ်လဘုရား, သုမေ၀ာဘုရား, သုဇာတာဘုရား, ဖုဿဘုရား, ၀ေဿဘူဘုရား, ကောဏ္ဂုသံဘုရား, ကောဏာဂုံဘုရား, ကဿပဘုရား, ဂေါတမဘုရား ဟူသော ဆယ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့ လေးသခြေ့နဲ့ ကမ္ဘာတသိန်းအတွင်း ရဟန်းဘ၀ ကိုးကြိမ်သာ ရတော်မူကြကြောင်း ဆိုကြသည်။

၁။ ရှေးလွှက်၁။

သို့ကဒလာက်.ရခဲ့သော ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ဆရာတော် လောင်းလျှာ သည် သက်တော် ၂၀-ပြည့်မြောက်ရာ ၈၂၇၄-ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၂-ရက်နေ့တွင် ပင်လယ်ရွာ ကျောက်မှော်တောရကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍသိမ်တော်၌ ဝါကျမြှောင်တောရဆရာတော် အရှင်သာဂရကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ သာဂရံ သာရသံယုတံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘီ ဓီရော၊ ဒုလ္လဘေ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရဟန်းခံစဉ်က ဖက်ပင်အိုင်ဆရာတော်, ဆီမီးခုံ မင်းကျောင်းဆရာတော်, ပေါက်စိမ်းဆရာတော် စသည့် သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီး သီလဝန္တ, သီဘွာကာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ ကမ္မဝါဆာ, ကာရကသံဃာအဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူကြကုန်၏။

ဝါကျမြှောင်ဆရာတော်ထံ ဆက်လက်ပညာသင်

ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ဖြစ်သော ဝါကျမြှောင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သာဂရထံတော်၌ ၁-ဝါ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထဝိသာဝိနီဋီကာကျော်ကျမ်းစသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ သာဂရဿာပိ၊ ဥပဇ္ဈာယ သုဝိညေ္ဇနော။
ဝိဘာဝိနီအာဒယော ပိ၊ ဗဟဝေါ သုသိက္ခိ ဟိ ခေါ။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီး

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီးကား နိကာယ် ၅-ရပ် ပိဋကတ် ၃-ပုံ ပါဠိကို အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ တဲ့ဘက်၍ နောက်ဆုံးပိတ် အချော သင်ကြားပို့ချရာ ဝိဇ္ဇာယတနကြီးဖြစ်သည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်ကြီး ယိုယွင်းပြီးနောက် မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်ကြီး၏ လုပ်ငန်းကို ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာမတိုက်ကြီးက ကာလအတော်ခြားပြီး ယူလိုက်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ သမိုင်းကို အောက်ပါ မော်ကွန်း လက်ဝဲဖြင့် သိရာ၏။

မဟာဝိသုတာရုမတိုက်သမိုင်း မော်ကွန်းလက်ဝ

မင်္ဂလာမဏ္ဍိုင်၊ ကြံ.ကြံ.ခိုင်သား၊ ရောင်ဆိုင်လေးထွေ၊ စကြာဗေဒဟု၊ မေရုစ္ဆင့်စ္ဆင့်၊ ဖြိုးဖြိုးမြင့်သား၊ ငါးဆင့်အာလိန်၊ တောင်ဂိရိန်မှ၊ ရောင်ရှိန်မှန်းသိပ်၊ ဇမ္ဗူဒီပ်တွင်၊ မာရ်နှိပ်သခင်၊ ရှင်ပင်အစု၊ ဂင်္ဂါတုသည့်၊ ဝါလု

နှင်းကျော်၊ မြန်ဇီနော်ဟို၊ ဟောဖော်မြက်ကြား၊ တရားတံသူရာ၊ ဆိုထိုက်စွာသား၊ ပြည်မတမ္ဘတ်၊ ပြည်သာဝတ်သို့၊ ညီညွတ်နှင်းတူ၊ သမိုင်းမူသည်၊ ရှေကူသမုတ်၊ မြို့ပခုက်ကား၊ သမ္ဗုဒ်သာသနာ၊ ကည်အုံ့ရာကြောင့်၊ မဟာဘုန်းမို့၊ ရေစက်ဦးဟု၊ နဂိုရ်စွဲမှတ်၊ ရှောဘွဲ့ခတ်သည်။ ထေရ်မြတ်သခင်၊ ဥာဏ်ဌိုထင်ရှု၊ ဣလျှင်ဌာန၊ ဣဒေသကား၊ ဘုရားသာသနာ၊ တည်ထိုက်ရာဟု၊ မဟာဥဿာဟ၊ ရှေလုံ့လဖြင့်၊ ပါဒနှစ်ဆူ၊ မြို့ရှေကူသို့၊ ရှေရှုလွန်လွန်၊ ချီရှိ ကွန်သော်၊ အဇုန်ဗိုလ်လူ၊ ရှေမြို့သူတို့၊ ဝိဒူလောက၊ ဘုရာ့ရှင်ပင်၊ ကြွသည်ထင်လျက်၊ စိတ်ရှင်မြူးမြူး၊ တို့ကံထူးရှိ၊ နတ်မှူးဇာနဒ္ဒ၊ ပင့်ဆောင်လာဟု၊ သဒ္ဓါနှုးနှုး၊ ပဒုံဖုံးဖြင့်၊ ရှိဦးလက်တင်၊ ကြိုပင့်ငင်လျက်၊ လေးအင်ယာပိုထ်၊ မျှညီကြိုက်အောင်၊ အခိုက်စံရာ၊ ဖြစ်စိမ့်ဌာလျှင်၊ ပန်းစွာရိပ်ချမ်း၊ ကျောင်းသခ်ိမ်းကို၊ ခယမ်းကြည်လင်၊ လှုထားတင်၏၊ ကောင်းကင်တာရာ၊ ကြယ်တကာနှင့်၊ သော်တာရှေလ၊ နှင်းမမျှအောင်၊ ထွန်းပသောနှယ်၊ သံဃာ့လယ်ခ္ခု၊ နိကာယ်နှုတ်မြတ်၊ ထုတ်ချင်းခတ်အောင်၊ မပြတ်စွဲမြဲ၊ စာ့တော်ပွဲကို၊ ဆင်နွဲချိမ့်ရှာ၊ စာပွဲနာတို့၊ နေရာမမျှ၊ ကျဉ်းမြောင်းလှ၍၊ ဌာနသပ္ပာယ်၊ မြေပြန့်ကျယ်ခ္ခု၊ ရွေးချယ်မှတ်သား၊ တိုက်သီးခြားကို၊ တည်ထားလိုကြောင်း၊ ခွင့်ပန်တောင်းသော်၊ ဗြိမ့်ငြောင်းဝစီ၊ ကွန့်မချိပဲ၊ တုဏှီဘာဝေ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေက၊ ဇေယျာသီရိ၊ ပရာဇီသို့၊ ဘူမိနက်သန့်၊ ကြန်မဂ်လာ၊ ရွေးချယ်ကာဖြင့်၊ ကောဇာဂုက်စစ်၊ သက္ကရာဇ်ဟု၊ တစ်နှစ်ခြောက်ငါး၊ နှစ်နောက်ဖျားဝယ်၊ ဖြူးထွားဝင်းတောက်၊ လေးလုံးဆောက်သည်၊ သံကောက်မာဃ၊ ယှဉ်သည့်လ၌၊ ကာဌဆုတ်ပက်၊ ကျော်လေးရက်ဟု၊ ကြက်ဂုရှမင်း၊ နေ့အတွင်းတွင်၊ နေမင်းစက်ရောင်၊ ဥဒည်တောင်မှ၊ ထွန်းပြောင်ပေါ်ထွက်၊ ကျော်လေးချက်၌၊ ပနက်လေးထွေ၊ လက်ပြာခ္ခေသည်၊ ရှေ့ဌေကြေးကျောက်၊ အရှေ့မြောက်မှ၊ စည်လျောက်ပတ်ဝိုက်၊ နံသင့်ရိုက်က၊ ဣတိုက် ဣတာ၊ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့၊ မဟာဝိသုဟ၊ အာရာမဟု၊ နာမသမိုက်၊ ဇမော်ကွန်းစိုက်သည်၊ ကျောင်းတိုက်လက်မှန်ခမ်းနား၊ တည်း။

ရဟန်းတော် အရှင်ဂန္ဓမာ
ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ပညာသင်ကြား

ရဟန်းဖြစ်၍ ရဟန်းသိက္ခာ ၁-၀ါရ ရဟန်းတော် အရှင်ဂန္ဓမာသည်

၁။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ ထေရပ္ပတ္တိဒီပနီ နှင့် အဖိုးတန်ဟောပေမျှားကျမ်း။ ပ၂၁-၁၂၂။ မဟာ ဝိသုတာရာမနိကာယ သာသနာ၀င်၊ ၅၁၉-ကြည့်။ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ဆရာစဉ်ဆက်ကို ဤကျမ်း မင်းလှမြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတ မဟာထေရ် အင်္ဂါပုံတို့ အခန်းဘွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီ။

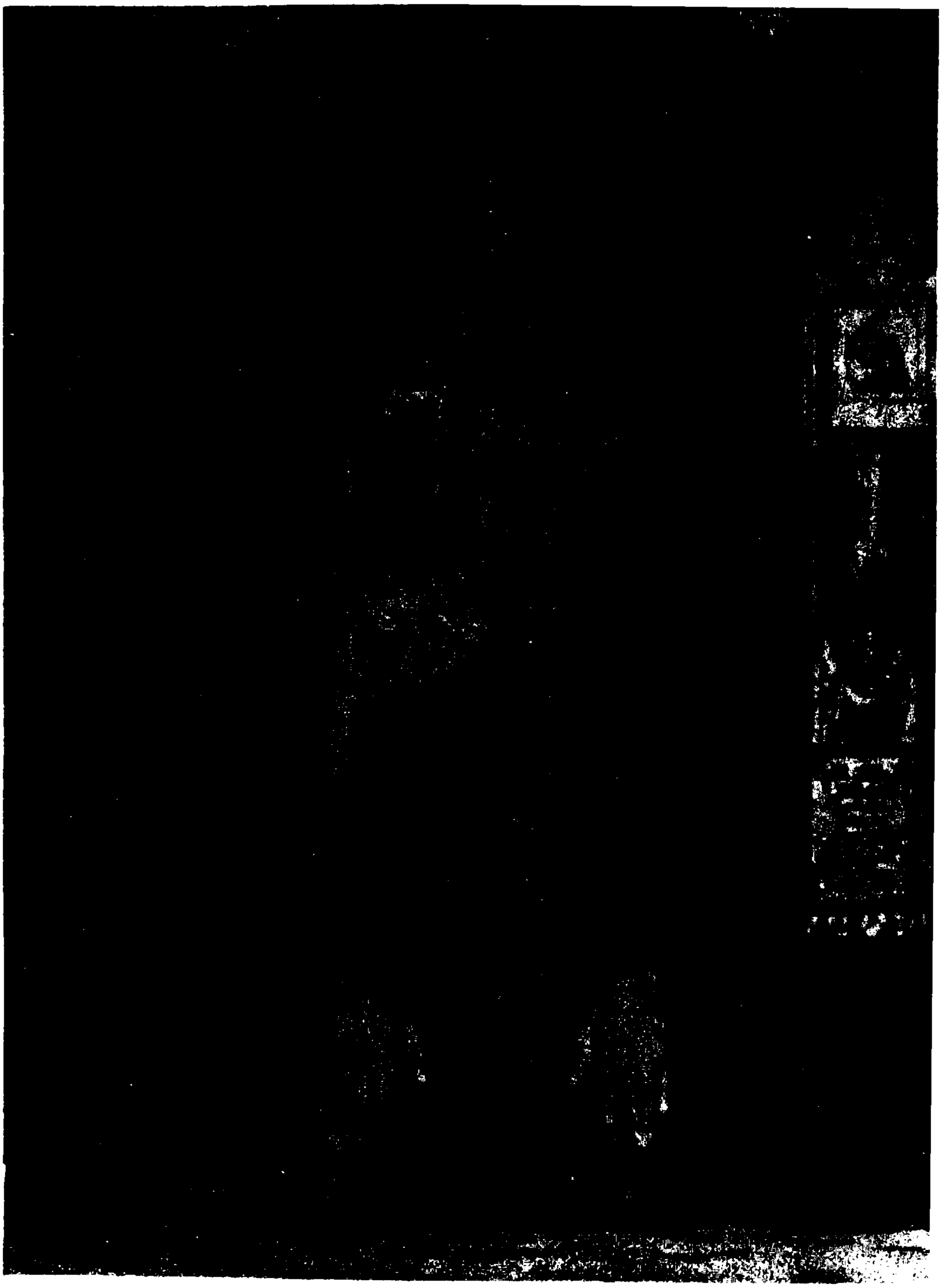

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

မကွေးတိုင်း၊ ပခုက္ကူမြို့၊ မဟာဝိသုတာရုံမတိုက်

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဂန္ဓမာ

သက်တော် ၇၃-နှစ်၊ သီတာတော် ၆၇-ဝါ

ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်တော်မူသော ဝါကျမြောင်တောရ ဆရာတော် အရှင်သာဂရ မဟာထေရ်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သမိုင်း မော်ကွန်း ပြောင်မြောက်လှသည့် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမ ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅ - ခုနှစ်တွင် ရောက်ရှိတော် မူခဲ့လေသည်။

ပိဋကပါရဂူ ဒီဃဒဿီ
ရေစကြို့ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရမဟာထေရ်

ရေစကြို့ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရ မဟာထေရ်သည် ပရိယတ္တိ သာသနာတော် မကွယ်မပပျောက် ကြီးမားလှသော လုံ့လဝီရိယဖြင့် ထူးထူး ချွန်ချွန် ဆောင်တော်မူသည်။ ပရိတ်ရွတ်, ဆွမ်းစဉ်မလိုက်ပဲလည်းကောင်း, သာရေးနာရေးကိစ္စ အဝဝသို့မကြွပဲလည်းကောင်း, ဥပုသ်နေ့ သီတင်းနေ့ဟူ၍ ပိတ်ရက်မထားပဲလည်းကောင်း နိကာယ်ငါးရပ်ပါဠိကို အဋ္ဌကထာ တွဲဖက်၍ ရံခါ ဋီကာတွဲဖက်၍ အဆက်မပြတ်ချပို့တော်မူ၍ ပရိယတ်ကန်ပေါင်ကန်သင်းကို ဆည်ဖို့တော် မူခဲ့သည်။

ပခန်းကြီးမြို့ အလယ်ကန်တိုက်နယ် ညောင်ပင် (ယခု မကွေးတိုင်း မြို့ပင် မြို့နယ် ညောင်ပင်) ရွာ၌ အဖ ဦးလူပု, အမိ ဒေါ်မင်းခဲတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၁၉၄ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၁၃ - ရက် တနင်းလာနေ့တွင် ဖွားမြင်တော် မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင် တော် မူခဲ့သည်။

ဖျသီးဇေယျာဘုံသာ ဆရာတော်, ရေစကြို့ဆရာတော် အရှင်ဝရသမ္ဘောဓိ, ဆင်တဲ့ အရှင်ဣန္ဒာသဘ, မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် အသောကာရုမတိုက်လေးထပ် ဆရာတော်, မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုတာရုမတိုက်တော် သာသနာပိုင် ဆရာတော် အရှင်ဥေယျမမ - စသည့် ကျမ်းဂန်တတ် အကျော် ဆရာတော် ၁၃ - ပါးတို့၏အထံ၌ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူ တတ်မြောက်တော် မူသည်။

၁၂၄၁ - ခုနှစ်တွင် ရေစကြို့ ဘောင်မြေသာယာ ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ ကြွရောက်တော်မူကာ တိုက်တာကို ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ် စာပေချပို့တော်မူသည်။ ၁၂၅၉ - ခုနှစ်တွင် ပခုက္ကူမြို့သို့ ကြွတော်မူ၍ ပခုက္ကူမြို့ ဈေးအနောက်ဖက်၌ ပန်းစွာကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူသည်။

၁၂၆၅ - ခုနှစ် တပိုတ္တဲလဆုတ် ၄ - ရက်နေ့တွင် မဟာဝိသုတာရုမ တိုက်ကြီးကို စတင်တည်ထောင်တော်မူ၍ ၁၂၆၆ - ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၁၄ - ရက်နေ့တွင် ပန်းစွာတိုက်မှ သံဃတော် ၁၆၀ - ကျော်တို့နှင့် အတူတကွ မဟာဝိသုတာရုမ တိုက်တော်သစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ပရိယတ်

ကို သမ္မာသမ္ဗုद္ဓ, အစ္စာရဇ္ဇဝိရိယဖြင့် ပပြတ်ပို့ချတော်မူသည်၊ ကျမ်းဂန်များစွာ တို့ကိုလည်း ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ—

(၁) ပကိဏ္ဏကစာစပ်။
(၂) ကခ်ါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ နိဒါန်းစာစပ်။
(၃) ကခ်ါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၄) သုတ်သီလကွန် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၅) သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်နိဿယ။
(၆) သုတ်ပါဌေ ၃၂ ပါဠိတော် နိဿယ။
(၇) မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် နိဿယ။
(၈) မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် နိဿယ။
(၉) ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၀) မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၁၁) မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၁၂) ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၁၃) သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၄) နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၅) ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၆) သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၇) မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၈) အဂုံတ္တိရ် ဧကက, ဒုက, တိက, စတုက္က နိပါတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၁၉) အဂုံတ္တိရ် ပဉ္စက, ဆက္က, သတ္တက ပါဠိတော် နိဿယ။
(၂၀) အဂုံတ္တိရ် အဋ္ဌက, နဝက, ဒသက, ဧကာဒသက ပါဠိတော် နိဿယ။
(၂၁) ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၂၂) ပါစိတ် ပါဠိတော် နိဿယ။
(၂၃) ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော် နိဿယ။
(၂၄) ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၂၅) ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၂၆) ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၂၇) ဧကနိပါတ်အစ မဟာနိပါတ် အဆုံး ဇာတ်အဋ္ဌကထာ နိဿယ။
(၂၈) အန္တရာယ်ကင်း ကမ္မဝါစာများ စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂၇၆-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၂-ရက်နေ့ ၁၂-နာရီ စာဝါချိတော်မူ၍ ၁-နာရီခွဲလုနီးတွင် စာဝါ ပြီးသည်။ စာဝါချိပ့်အပြီး မိနစ် ၃၀-ခန့် အကြာတွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။ [1]

ဂန္ဓသာရော မဟာထေရော၊ ဂန္ဓသာရသု ကောဝိဒေါ။
ဂန္ဓသာရေ ဝါစယိ်တ္ဝာ၊ ဂတော သာရပုရံသုဓိ။

ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပညာသင်

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဂန္ဓမာသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၁-ဝါအရတွင် ဖော်ပြပါ ဒီဃဒသီ တိပိဋကသာဂရပါရဂါမြတ် ရေစကြို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရထံ ရောက်ရှိ၍ ပညာသင်ကြား လိုက်နာခွင့်ကို ရရှိတော် မူခဲ့လေသည်။

သန္တိကေ ဂန္ဓသာရသ၊ ဂန္ဓံမာသမဏော ဝိဒု။
မဟတာ ပရိဿမေန၊ ဂန္ဓာနံ သိက္ခနံ အကာ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာမဟာထေရ်

"အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ပညာမဟာထေရ်သည် ဒီဃဒသီ ရေစကြိုဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရ ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမ သံဃာ့အရံ ဗိမာန်တော်ကြီးကို ဆက်လက်၍ ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ် မဟာနာယက ပြုလုပ်၍ ပရိယတ္တိ သာသနာတော် ကန်ပေါင်ကန်သင်း ဆက်လက် ဆည်ဖိုတော်မူသည်။ ၁၃၀၈-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ [2]

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဂန္ဓမာသည် ဖော်ပြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာ မဟာထေရ်ထံ၌လည်း—

"ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာမကျန်၊ ကျမ်းဂန်ကိုချ၊
ဝါကျညွှန်း၊ နည်းစုံယောဇနာ၊ ကျမ်းလာခဲကပ်၊
ဒုန္ဒယတ်ရှင်း၊ ချပို့ခြင်းဟူ၊ ပခုက္ကူစာချ၊ နည်းနယ"

ဟူသော ပခုက္ကူ စာချနည်းကို ပိုင်ပိုင် မိမိ တတ်သိ နားလည်အောင် သင်ယူ တော်မူခဲ့သည်။

၁။ အကျယ် မဟာထေရဝိုဏ္ဍနနှပ္ပဒီပိကာ နှင့် မဟာဝိသုတာရုမနိကာယ သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ၁၉၇-၂၂၀-ကြည့်။

၂။ ဤကျမ်းတွင် ဝေဠုဝန်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတမဟာထေရ်၏ ထေရပ္ပတ္တိ သန္ဒီပနီ။ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက် အရှင်ပညာမဟာထေရ်လည်း ကြည့်။

ရာမိကဂဏ၀ါစကနိကာယ အစည်းအဝေးလောက်မှစ၍ ဂဏဘာဝရနိတ္ထာရက=ဂိုဏ်း၀နှင်ဆောင် ဆရာတော်တာ၀နှင့်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

ဂဏမဟာ၀ိနာယကတာ၀နှ်

ရင်းပြင် ၁၃၂၂-ခု ဆဋ္ဌအကြိမ် မဟာ၀ိသုတာရုမိကနိကာယ အစည်းအဝေးကြီးတွင် မဟာ၀ိသုတာရုမိကဂဏ၀ါစကနိကာယဂဏမဟာ၀ိနာယက အဖြစ်ဖြင့် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသဖြင့် ထိုနှစ်မှ စ၍ ရင်းဂဏ မဟာ၀ိနာယကတာ၀နှ်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူရသည်။

ဓမ္မကထိကတာ၀နှ်

မဟာ၀ိသုတာရုမတိုက်ကြီး၌ ဂဏ၀ါစက ဖြစ်ချိန်မှ စ၍ ယခုတိုင် အခါအား လျှော်စွာ ဓမ္မကထိကတာ၀နှ်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသည်၊ ဆရာတော်ကား ရေစက်ချ, တရားဟောရာ၌ မတို မရှည် ဆီလျှော်အောင် ပြောတော်မူလေ့ရှိရာ ရဟန်း, ရှင်, လူ အားလုံးလိုလို ကြိုက်နှစ်သက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းလောင်းဆုံးမစာ စသည် ပြုစုခြင်း

ဆရာတော်သည် ပခုက္ကူမြို့ မဟာ၀ိသုတာရုမတိုက်ကြီး ရောက်စက သံဃဥပုသ်ပြုရာ၌ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက တာ၀နှ်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ တိုက်ထဲမှာ ရဟန်းခံကိစ္စ ရှိတိုင်းလိုလို ရဟန်းလောင်းဆုံးမခြင်း ကိစ္စကိုလည်း ဆရာတော်ကြီးများ အမိန့်အရ ဆောင်ရွက်တော်မူရသည်။ ယင်းသို့ ရဟန်းလောင်း ဆုံးမရသည့် အတွက် ပိပိအတွက် လွယ်ကူစေရန်လည်းကောင်း, တပည့်ရဟန်းငယ်တို့ အာဘုယူ ဆုံးမနိုင်ရန်လည်းကောင်း ရဟန်းလောင်း ဆုံးမစာကို လည်း ရေးသား စီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ရင်းပြင် သိမ်သမုတ်ကိစ္စများ မကြာမကြာ ကြုံတတ်သဖြင့် သိမ်အောင်စာများကို စီရင်တော်မူခဲ့သည်။

မဟာ၀ိသုတာရုပတိုက်ကြီး မဟာနာယကတာ၀နှ်

၁၃၃၄-ခုနှစ် ပဌမ၀ါဆိုလပြည့်နေ့တွင် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇ-မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် သက်တော်ရှည် မဟာ၀ိသုတာရုမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ် ပျံ့လွှန်တော်မူသဖြင့် ဆရာတော်အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်သည် ပခုက္ကူမြို့ မဟာ၀ိတာရုမနိကာယ တက္ကသိုလ် ဗဟို စာချကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အမှုပတိ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။

ဂန္ဓမာထေရသေဋ္ဌော ဟိ၊ ဝိသုတာရုမနာယကော။
ဒိ၀ဂ်တေ သုန္ဒရမ္ပိ၊ ပခုက္ကူတိ ပုရေ ၀ရေ။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ၁၃၀၁ - ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်ဇာဂရာဘိဝံသထံ ပညာသင်

ဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာသည် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွတော်မူ၍ တောင်ပြင် ဇအောင်မြေရှေဘုံတိုက်၌ ၁-၀၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ဖော်ပြပါ ဒကွိဏာရုမ ဘုရားကြီးတိုက် စာချအကျော် ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရာဘိဝံသ အထံတွင် မန္တလေးစာပြောနည်း, မန္တလေးစာချနည်းတို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ဇာဂရသာပိ၊ သဗ္ဗဒါ ဇာဂရော သုခီ။
သုခိတ္တံ သော ဟိ ပတ္ထေတ္တာ၊ ဂန္ဓာနံ သိက္ခနံ ကရီ။

ဂဏ၀ါစကစာချ ဖြစ်ခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၉-၀၊ အရတွင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်ကြီး၌ ဂဏ၀ါစက စာချ အဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်း ခံရသဖြင့် သံဃာတော်များစွာတို့အား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ, ဝိနည်း ၅-ကျမ်း ပါဠိ,အဋ္ဌကထာ, ဒီဃနိကာယ်ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ စသည့် ကျမ်းဂန်များကို တဝေါက်ပြီး တခေါက် အဆက်မပြတ် ချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝိသုတေ သော ဝသိတ္တာန၊ ဗဟူနံ ဂန္ထ၀ါစကော။
ဂန္ထေသု ကောဝိဒေါ ဧသော၊ ဂန္ထေသု နိစ္စသံယုတော။

ညောင်ဦးမြို့ မဟာဝိသုတာရုမတိုက်၌ စာချခြင်း

ညောင်ဦးမြို့ မဟာဝိသုတာရုမ တိုက်သစ်၌လည်း ၂-နှစ်ခန့် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ စာလိုက်သံဃာ များစွာတို့အား စာပေချပို့၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။ စာချလည်းကောင်း, တရားဟောလည်း ကောင်းလေရာ ညောင်ဦးမြို့မှ ဒကာ, ဒကာမတွေ ဆရာတော်အား များစွာ ကြည်ညိုကြကုန်၏။

ညောင်ဦးဝှနဂရေစာပိ၊ ဝသိတ္တာ ဂန္ထ၀ါစကော။
သာသနဝုဒ္ဓိဘာ၀ါယ၊ သဒါ ဝိရိယသံယုတော။

မဟာဝိသုတာရုမိကနိကာယဂဏဘာရနိဿာရကတာ၀န်

ဆရာတော်သည် တိုက်တာဂိစ, ဂိုဏ်းဂဏကိစ္စ, သာသနာ့ကိစ္စ တာ၀န်များကို များစွာပြုလုပ်ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ ၁၃၁၀-ခုနှစ် မဟာဝိသုတာ

---

[1] မန္တလေး သာသနာ၀င်ကျမ်း၊ ဒကွိဏာရုမ သာသနာ၀င်ကြည့်။

ကျမ်းပြုအဖွဲ့ မဟာနာယက

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုံမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏လျှောက်ထားချက် အရ ဓမ္မာစရိယ, ဂဏ၀ါစက, ဘီအေ (ဂုဏ်ထူး) ဦးဆောင် ပြုစုသည့် 'တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ အဘိဓာန် နှင့် တိပိဋကပါဠိပဒကျမ်းညွှန်း ' ပြုစု ရေးသားသည့် အဖွဲ့ ရှိ၏၊ ဆရာတော်သည် ထို ကျမ်းပြုအဖွဲ့ကြီး၏ မဟာနာယကလည်း ဖြစ် တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် အလှူခံရရှိခြင်း

ဖော်ပြပါ ဆောင်ရွက်ချက်အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် သာသနာတွင် ကျော်ကြား ထင်ရှားသည့်ပြင် သီလ, သမာဓိ, ပညာ ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ် တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရူပါဓိ၀ရေနာပိ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ ထေရံ ဂန္ဓမာသဝ္ဘယံ။

ဆရာတော်အား ပူဇော်ကြခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုံမတိုက် သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာမဟာထေရ်အား ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက်၌ လည်းကောင်း, သရက်တော ကျောင်းတိုက် ဖျာပုံတိုက်သစ်၌လည်းကောင်း, အင်းစိန်မြို့ ရွာမကျောင်းတိုက်၌ လည်းကောင်း, နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ၌လည်းကောင်း, သက်ဆိုင်ရာ တပည့် တပန်း ရဟန်း, ရှင်, လူ တို့က ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ၍ ပူဇော်ကြကုန်၏။ ၎င်း ပြင် ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ဂ-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ပခုက္ကူ အသင်းက ကမကထပြု၍ ပခုက္ကူခရိုင်အာရုံခံ တန်ဆောင်း၌ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ၍ လှူဒါန်းဖွယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ ပူဇော်ကြကုန်၏။

ရန်ကုန်ပုရေ ဝသန္တာ ပိ၊ ဂဟဋ္ဌာ ဟဗ္ဗဇိတာ ဥဘောဝ။
ထေရိန္ဒံ အဘိပူဇေသုံ၊ ပူဇေတဗ္ဗဂုဏောရတံ။

ပခုက္ကူမြို့က ပူဇော်ကြခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၄၁-ခုနှစ်နယုန်လပြည့်နေ့တွင် သီရိမင်္ဂလာ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေရှိ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ လိုဏ်ဂူတော်ကြီး၌ ပြည်ထဲရေး နှင့်

သာသနာရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်လွင် ဆက်ဘပ် လှုဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံတော်မူပြီး နယုန်လပြည့်ကျော် ၈-ရက်နေ့တိုင်အောင် ရန်ကုန်မြို့တွင် သက်ဆိုင်ရာ အသင်း အဖွဲ့ ရဟန်း, ရှင်, လူတို့၏ အကြည်ညို အပူဇော် ပံ့တော်မူပြီး ၁၃၄၁-ခု နယုန်လပြည့်ကျော် ၉-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မှ ညောင်ဦးသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်ကြွတော်မူသည်။ ပခုက္ကူ ဒကာ, ဒကာမတို့သည် အထူးသဘော်ဖြင့် ညောင်ဦးမှ ပခုက္ကူသို့ ပင့်ဆောင်ကြသည်။ ပခုက္ကူမှ ကားအစီးပေါင်း ၄၀-ကျော်ဖြင့် ကြိုဆိုကြသည်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်ပြီး နောက်တနေ့ဖြစ်သည့် ၁၃၄၁ ခုနှစ် နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက်နေ့တွင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုမ အလယ်သိမ်ကျောင်းတော်ကြီးပေါ်၌ ပါတိ, ကောင်စီ, မဟာဝိသုတာရုမ ဂေါပကအဖွဲ့ဘုံမှ ဦးစီး၍ ပူဇော်ကန်တော့ပွဲ ကျင်းပ၍ ပူဇော်ကြသည်။ ယင်း ပူဇော်ပွဲတွင် သံဃာတော် ၄၀၀-ကျော်တို့အား ဆွမ်းကပ်လှုဒါန်း၍ ပါတိဉ္ဇာဋ္ဌ ဦးနိုင်ဝင်း, ကောင်စီဉာဏ်ဋ္ဌ ဦးသိမ်းမောင်, မဟာဝိသုတာရုမ ဂေါပကအဖွဲ့ ဦးတင်ဦး, ပါတိ အတွင်းရေးမှူး ဦးသန်းစိုး, ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်သိန်း, မဟာဝိသုတာရုမဂေါပကအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူးဦးအောင်ဆင့်တို့ အသီးအသီး လျှောက်လွှာ ပူဇော်လွှာ စသည်တို့ကို ဖတ်၍ ပူဇော်ကြ ကုန်၏။ ရင်းပြင် ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ရ အရှင်ကုမာရ (မင်းကန်) က ဓမ္မာစရိယ, ဂဏ္ဌဝါစက, ဘီ-အေ (ဂုဏ်ထူး) ရေးသားသည့် ၂-ဂါထာကို ရွတ်ဖတ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပူဇော်သည်။

ပခုက္ကူ, အဓိဋ္ဌာနေ ပိ၊ ဂဟဋ္ဌာ ပဗ္ဗဇိတာ ဥဘော။
ပူဇိသုံ ထေရိန္ဒံ သေဋ္ဌံ၊ ဝိသုတာရုမပုဏ်ဝံ။

အရှင်နေမိန္ဒအား မဟာနာယကအဖြစ် လွှဲအပ်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ၍ ပြန်ကြွတော်မူ၍ ၅-ရက်မြောက်ဖြစ်သော ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်နေ့တွင် အလယ်သိမ်ကျောင်းတော်ကြီးပေါ်၌ တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်နေမိန္ဒသည် သံဃာတော် ၅၃၀-ကျော်တို့အား မိမိအနယ်နယ် အစုံစုံ, အမြှုံမြှုံ အရှာရှာမှ အလှူမံရရှိသော ၃-သောင်းကျော်ဖိုးခန့် ပစ္စည်းမျိုးစုံကို မျှားစွာသော ရဟန်းသံဃာတော် နှင့် ဒကာ, ဒကာမတို့၏ ရှေ့မှောက်တွင် လှူဒါန်းလေသည်။ ယင်းလှူဒါန်းပွဲတွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်က အောက်ပါ စာတမ်းကို ဆရာတော် အရှင်ဇဝန (တိုက်ကြပ်)အား အသံခွဲစက်ဖြင့် လူသိရှင်ကြား ဖတ်စေ၍ တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်နေမိန္ဒအား မဟာဝိသုတာရုမ

တိုက်ကြီးကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ် သာသနာပြုရန် လွှဲအပ်တော်မူသည်။

မဟာနာယကအဖြစ် တိုက်တံဝလွှဲ စာတမ်း

အရှင်နေမိန္ဒသည် ဤမဟာဝိသုတာရုမကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တိုးတက် ကြီးပွားရေး ကိစ္စများကို သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် ဤကျောင်းတိုက်ကြီးကို ရောက်ချိန်မှ စ၍ ယခုအချိန်တိုင်အောင် ပစ္စယ, ဓမ္မ-၂ မျိုးတို့ဖြင့် ထူးခြား ကြီးကျယ်စွာ ဆောင်ရွက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၍ အထူးအားဖြင့် " တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက " ဘွဲ့ထူးဖြင့် ဤကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ဂုဏ်ရောင်ကို ထူးခြားစွာ တောက်ပြောင်စေခဲ့သည်။

သို့အတွက် "တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက" ဖြစ်သော အရှင်နေမိန္ဒအား ဤကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တာဝန်ခံ ကိစ္စအားလုံးတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် မဟာနာယက အနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုကာ ပေးအပ် ခန့်ထားခဲ့သည်။

ဤသို့ ပေးအပ်ခန့်ထားခဲ့သော်လည်း လက်မခံပဲ အတန်တန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဤကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တာဝန် ကိစ္စများကို ထူးခြားစွာ ဆောင်ရွက်နေသော သာသနာ့ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် မည်သည့်အရပ်၌ နေသည် ဖြစ်စေ, မည်သို့ဖြစ်စေ "တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက" ဖြစ်သော အရှင်နေမိန္ဒကို ဤမဟာဝိသုတာရုမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက အဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုလိုက်သည်။

အရှင်ဂန္ဓမာမဟာထေရ်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဆရာတော် ဘုရားကြီး
မဟာဝိသုတာရုမတိုက်
ပခုက္ကူမြို့။

၁၃၄၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော် (၁၄) ရက်။
၁၉၇၉-ခု၊ ဇွန်လ (၂၃) ရက်။
မိတ္တူမှန်

ဆရာတော် အရှင်နေမိန္ဒသည် အောက်ပါ စာတမ်းကို ကိုယ်တိုင်ဖတ်၍ လက်ခံတော်မူသည်။

လျှောက်ထားလွှာ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
မဟာဝိသုတာ ရာမတိုက်
ပခုက္ကူမြို့။
နေ့စွဲ။ ၁၃၄၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော် (၁၄) ရက်။
၁၉၇၉-ခု၊ ဇွန်လ (၂၃) ရက်။

ဘုရားတပည့်တော် ရိုသေလေးစားစွာ လျှောက်ထား အပ်ပါသည်ဘုရား။ မျှားစွာသော အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် ဤမဟာဝိသုတာရာမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယကအနေဖြင့် ပေးအပ်ခဲ့သော ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တာဝန်ကိစ္စများကို ဘုရားတပည့်တော် ၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် ငြင်းဆန်ခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်တွင် အထူးအာဃာတဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး စိတ်ချမ်းသာတော်မူစေခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ သာသနာတော်ကို မြတ်နိုးကြသော ရဟန်း, ရှင်, လူ သူတော်စင်တို့ ချမ်းသာအမျိုးမျိုး တိုးပွားစေခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ မည်သည့်အရပ်၌ နေသည်ဖြစ်စေ, မည်သို့ဖြစ်စေ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဟာနာယက အဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားလိုက်သည်အား လျော်စွာ ဤကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တာဝန်ကိစ္စအရပ်ရပ်ကို စွမ်းနိုင်သမျှ အနှောင်အဖွဲ့မရှိ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်းကို ရိုသေလေးစားစွာ လျှောက်ထားအပ်ပါသည်ဘုရား။

နေမိန္ဒ
တိပိဋကရေဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
မဟာဝိသုတာရာမတိုက်
ပခုက္ကူမြို့။

ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခြင်း

ဖေဖော်ဝါပါ ဂုဏ်တော်အဝေတို့နှင့် စေ့ငဲ့လုံ့တော်မူသော "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်သည် သက်တော် ဂဂ-သီကျွာတော် ၆ဂ-ဝါရှိရာ ၁၃၄၂-ခု နယုန်လဆန်း ၃-ရက်နေ့ ညနေ ၅ နာရီ၊ ၂၅ မိနစ် အချိန်တွင် စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်တော်မူခဲ့လေသည်။

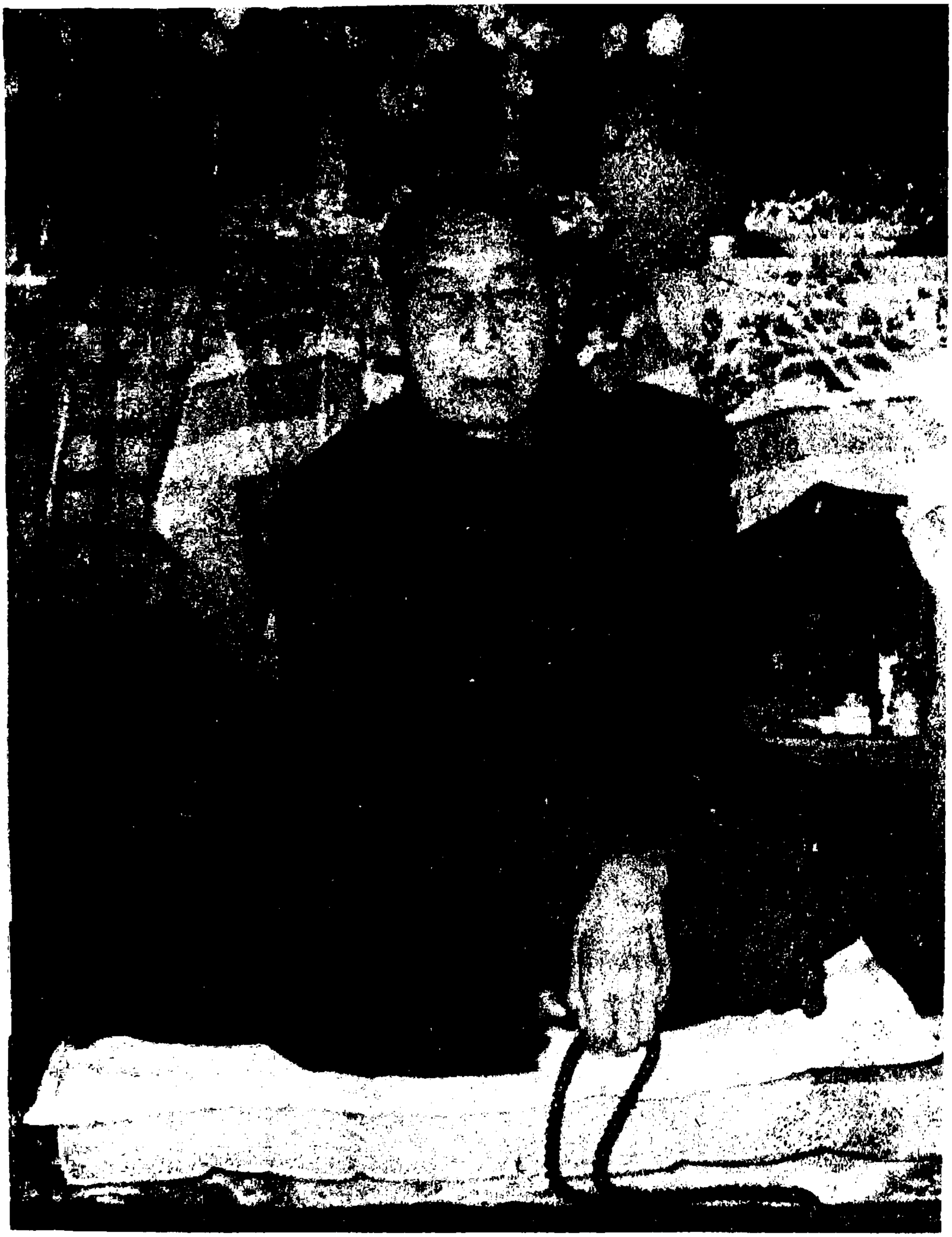

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ရှမ်းပြည်နယ်၊ တောင်ကြီးမြို့၊ တောင်ကျောင်းကြီး

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနရိန္ဒ

သက်တော် ၇၄-နှစ်၊ သီတင်းတော် ၆၅-ဝါ

သံဝေဂယူရန်

အနော်တတ္တ၊ စသည်သီးသီး၊ အိုင်ကြီးမျှားလည်း၊ ပျက်စီးချိန်ရောက်၊ မဖောက်ကေန်၊ အမှန်မှုချ၊ ပျက်စီးရ၏၊ တောနက်ထိုထို၊ မြို့ငယ်ညိုစိမ့်စမ်း၊ ဆန်းလှကျက်သရေ၊ ပြည့်သည့်မြေလည်း၊ ကေန်မှုချ၊ ပြိုကွဲရ၏၊ သခ်ၢါရ ဥဿုံ၊ အာဃာတ်ရိုလည်း၊ ကုန်ဆုံးပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိစ္ဆတကား....။ ကျိုးပဲ့ ပျက်စဲ မှုံမှုံကျဲကျဲ သဘောရှိစ္ဆတကား....။

အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်၏ ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မကွေးတိုင်း ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓမာ မဟာထေရ်၏ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ် အင်္ဂုပ္ပတ် နှင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို ပြဆိုရာ ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကို ရေးသားခဲ့ရာ အတော် အသင့် ပြည့်စုံပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ် လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

ဂန္ဓမာထေရသေဋ္ဌသာ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္တာ ဗဟူ။
ဣမိဿံ သန္ဒီပနိယံ၊ သုသခ်ေပနိဒဿနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ
ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီး
ဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒမဟာထေရ်၏
မဟာဇဋထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီစာတော်ဖတ်....အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီးဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒမဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

မွန်ပြည်နယ် သိမ်ဆိပ်မြို့နယ်

မွန်ပြည်နယ်အတွင်း ထင်ရှားသော သိမ်ဆိုပ်မြို့နယ်သည် ကျယ်ဝန်းသော ကြက်ပေါင်စေးခြံကြီးမျှားဖြင့် ထို ဒေသသူ, ဒေသသားတို့ ပျော်ရွှင်စွာ နေ

ကြသည်။ ကြက်ပေါင်စေးခြစ်ယူခြင်းသည် ထို ဒေသ,ထိုမြို့နယ်မှ လူများ၏ လုပ်ငန်းတရပ် ဖြစ်လေသည်။ ဖော်ပြပါ သိမ်ဆိပ်မြို့နယ်သည် ယခင်က သ့ထု ခရိုင် အတွင်းတွင် ပါဝင်သည့် မြို့နယ်တနယ် ဖြစ်သည်။

သထု သည် သာသနာ့သမိုင်းတွင် အလွန်လျှင် သမိုင်းကြောင်း ကောင်းခဲ့သော မြို့ ဖြစ်သည်။ ယင်း သထုမြို့ကို "သုဓမ္မပုရ" ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ "သုဝဏ္ဏဘူမိ"ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ သုဝဏ္ဏဘူမိ ဟူသော အမည်ကို ကျမ်းကြီး ကျမ်းခိုင်များ၌လည်း တွေ့ရသည်။ အဋ္ဌကထာကြီးများ၌ "သုဝဏ္ဏဘူမိဂမနိယံ နာဝံ အဘိရုဟိ"[၁] ဟူ၍ လည်းတွေ့ရသည်။ ရင်းပြင် "သုဝဏ္ဏဘူမိယံ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ"[၂]။ ထို့ပြင်တပါး "ဝါဏိဇာ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဥဒ္ဒိဿ နာဝဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ သြတရိံသု"[၃] ဟူ၍ လည်းကောင်း လာသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ "သာ ဣတ္ထီ သုဝဏ္ဏဘူမိဂါမိနိံ နာဝံ အဘိရုယှ ဂစ္ဆတိ"[၄] ဟူ၍ လာသည်လည်း ရှိ၏။ သို့ဖြစ်ရာ သုဝဏ္ဏဘူမိခေါ် သထုမြို့သည် ရေးယခင်းနှစ် ရာပေါင်း, ထောင်ပေါင်း များစွာပင် သဘော်ဆိုပ် လှေဆိုပ် မြို့ကြီး ဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၆-ခုနှစ်တွင် မဇ္ဈိမဒေသ ပါဋလိပုတ် မြို့တော် အသောကာရုံကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်း၌ ကျင်းပသော တတိယ သံဂါယနာ တင်ပွဲကြီးအပြီးတွင် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသထေရ်သည် အလွန်လျှင် လူနေအိမ်ခြေစည်ကားသည့် သုဝဏ္ဏဘူမိတွင်မည့် သထုပြည်သို့ သာသနာပြုအဖွဲ့တဖွဲ့ စေလွှတ်လျှင် တခေတ်တွင် မြန်မာပြည်ဟူ၍ ထင်ရှားမည့် နိုင်ငံတော်တွင် ဘုရားဇီနော် သာသနာတော် ပွင့်လင်းမည်။ ငါတို့ တတိယ သံဂါတနာတင်သလို ယင်းနိုင်ငံတော်၌ ပဉ္စမသံဂါယနာ, ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ပွဲသဘင်များ တင်၍ သာသနာပွင့်လင်းမည် စသည်ဖြင့် မြင်မြော်တော်မူဟန် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤ သုဝဏ္ဏဘူ သထုပြည်သို့ အရှင်သောဏ, အရှင်ဥတ္တရတို့ ဦးဆောင်သည့် သာသနာပြု သံဃာတော် ၅-ပါး အဖွဲ့ကို စေလွှတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

သုဝဏ္ဏဘူမိ• ဂန္ဓွာန၊ သောဏုတ္တရာ မဟိဒ္ဓိကာ။
ပိသာစေ နိဒ္ဒမေတ္ဝာန၊ ဗြဟ္မဇာလမဒေသိသုံ။[၅]

၁။ အံ၊ ဌ၊ ၁။ ၂၁၀ (တေဒဂ္ဂဝဂ်- ဗာဟိယဒါရု စီရိယဏ္ဍေရ ဝတ္ထုအဖွင့်)။
၂။ ဓမ္မ၊ ဌ၊ ၂။ ၃၃၄ (သုကရပေါတိက ဝတ္ထုအဖွင့်)။
၃။ ပေတ၊ ဌ။ ၄၄ (ခလ္လာဋိယပေကိဝတ္ထု အဖွင့်)။
၄။ ပေတ၊ ဌ၊ ၂၅၄ (ပါဋလိပုတ္တပေတဝတ္ထု အဖွင့်)။
၅။ ဗိ၊ ဌ၊ ၁။ ၅၂။

သုဝဏ္ဏဘူမိ ဂန္ဓာန၊ သောဏုတ္တရော မဟိဒ္ဓိကော။
နိဒ္ဓမေတ္ဝာ ပိသာစေ ပိ၊ မောစေသိ ဗဟုနာ ဗဟူ။ [1]
သုဝဏ္ဏဘူမိ ထေရေ ဒွေ၊ သောဏုတ္တရမေဝစ။ [2]

ဖေါ်ပြပါ သဆုံခရိုင်၌ စေတီပုထိုး ဘုရားတန်ခိုးကြီးတော့ မြောက်မြားစွာ တည်ရှိကုန်၏။ ၎င်းတို့မှာ နိုင်ငံတော်နှုန်းလုံး၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ကျိုက်ထီးရိုးဆံတော်ရှင်ဘုရားအပြင် သဆုံမြို့ပေါ်ရှိ ရွှေစာရံဘုရား, ရန်အောင်မြင်ဘုရား, ဇင်းကျိုက်ဒေတာင်ပေါ်ရှိ ဇင်းကျိုက်ဘုရား, သဆုံမြို့၏ အရှေ့ဖက် သိင်္ဂနိုက်ဒေတာင်ကုန်းပေါ်ရှိ သိင်္ဂနိုက်ဘုရား (မြသပိတ်ဘုရား), ဘီးလင်းမြို့ အရှေ့မြောက်ဖက် ရှစ်မိုင်ခန့်အကွာ ကုသိနာရုံတောင်ကုန်းပေါ်၌ သောဏုတ္တရ နှင့် ရဟန္တာဆင်းတုတော်များ, ကေလာသတောင်ပေါ်ရှိ ကေလာသစေတီ, ဒုံသမီမြစ်တဖက်ကမ်းရှိ ဘုရင့်ညီဂူအတွင်း၌ ကိန်းဝပ်တော်မူသော ဆင်းတုတော်များ စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ စင်စစ်တမူကား ဘုဝဏ္ဏဘူမိ (သဆုံ)သည် အဟိုရှေး ရဟန္တာသခင်အရှင်မြတ်များစွာတို့ သီတင်းသုံးရာ ဌာနမှန်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ယခုအခါတွင်လည်း သဆုံမြို့၌ သာသနာ ထွန်းလင်း တောက်ပဆဲဖြစ်သည်။ သဆုံမြို့၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၄-ခုနှစ်က တည်ထောင်ခဲ့သော "သုဝဏ္ဏဘူမိပရိယတ္တိ သာသနာဟိတအသင်းကြီး" သည် ပရိယတ္တိသာသနာ ထွန်းကားရေး အတွက် အလွန်အရေးပါ အရာရောက်သော အသင်းကြီး ဖြစ်သည်။ ယင်းအသင်းကြီး၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ပိဋကတ္တယပါဠိရုဏ္ဏ သာသနာ့ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်းများစွာ ပေါ်ထွန်းခဲ့လေသည်။

ဖေါ်ပြပါ သုဝဏ္ဏဘူ မြို့သဆုံ၌ သာသနာတွင် ထင်ရှားသော သာသနာ့ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များစွာ ပေါ်ထွန်း သီတင်းသုံး၍ သာသနာပြုခဲ့ကြကုန်၏။

အရှင်သောဏထေရ် နှင့် အရှင်ဥတ္တရထေရ်, အရှင်သောဘိတထေရ်, အရှင်သောမဒတ္တထေရ်, အရှင်သုမနတိဿထေရ်, အရှင်သောပါဂတထေရ်, အရှင်သောမဒတ္တထေရ်, အရှင် အနောမဒဿီထေရ်, အရှင်အဓိသီလထေရ်, အရှင်ပြာဏဒဿီထေရ်, အရှင်သီလဗုဒ္ဓိထေရ်, အရှင်မဟာကာလထေရ်တို့သည် သဆုံသာသနာဆက်တွင် အလွန်လျှင် ထင်ရှားသည့် သာသနာပြုမထေရ်မြတ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

သုဝဏ္ဏဘူမိပရိယတ္တိ သာသနဟိတအသင်း နာယကဆရာတော်များ အဖွဲ့ပဌမဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမကျောင်းတိုက်ဆရာတော်

---

[1] ဒီပဝံသ၊ ၈၊ ၁၁။
[2] မဟာဝံသ။ ၁၂၊ ၆။

ဘုရားကြီး အရှင်မာလာသည် သထုံ၌ ထင်ရှားသည့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဖြစ်တော်မူသည်။[၁]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" အရှင်သီလဝံသ မဟာထေရ်သည် သထုံ၌ လွန်စွာ ထင်ရှားသည့် ဆရာကောင်းကြီး ဖြစ်သည်။ ၁၂၇၄-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သုဝဏ္ဏဘူမိပရိယဘ္ဘိသာသနဟိတ အသင်း ဒုတိမြောက် ဥက္ကဋ္ဌ ဓမ္မမေဒနီ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည် သထုံမြို့၌ ထင်ရှားသည့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြစ်တော်မူသည်။[၂]

သုဝဏ္ဏဘူမိ ပရိယတ္တိအသင်းကြီး၏ နာယကဆရာတော်များအဖွဲ့ တတိယ မြောက် ဥက္ကဋ္ဌ ဝါးတော အာသေဝကာရုမကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရား ကြီး အရှင်ပညာဝံသသည်လည်း သထုံမြို့၌ ထင်ရှားသည့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်တပါး ဖြစ်သည်။

မိလိန္ဒပဉ္ဍာအဋ္ဌကထာ, ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာ, မိလိန္ဒပဉ္ဍာ အဋ္ဌက ထာနိဿယ, ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာနိဿယ-စသည့် ကျမ်းဂန်များစွာတို့ ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒသည် သထုံမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သက်ဆုံးတိုင် သီတင်းသုံး၍ သာသနာပြု တော်မူသည့် သထုံသာသနာ့ဝန်ဆောင်တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။[၃]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဝေဠုဝနနိကာယမဟာနာယ ကာဓိပတိ စန္ဒာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်အာစိဏ္ဏသည် သထုံမြို့ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သက်ဆုံးတိုင် သီတင်းသုံး၍ သာသနာပြုတော်မူသည်။ စန္ဒာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးကား ၁၂၂၇-ခုနှစ် ဖွားတည်း။ သက်တော် ၉၀-ကျော်တွင် ပျံလွန်တော် မူသည်။

ဂင်းပြင် သထုံမြို့သည် "ပိဋကတ္တယပါရဂူ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သာသနာ့ အာဇာနည် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်များ၏ ပေါ်ထွန်းရာ နယ်ပယ် ဒေသလည်း ဖြစ်သည်။ "ပိဋကတ္တယပါရဂူ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အရှင်မေဓာဝီ

၁။ သက်တော် ဂ၂-နှစ်, ဝါတော် ၆၃-ရက်ရှိရာ ၁၃၁၆-ခုနှစ်က ပျံလွန်သည်။

၂။ သက်တော် ၇၅-နှစ်, သိက္ခာတော် ၅၆-ဝါ အရ ၁၃၁၈-ခုနှစ် ပျံလွန် သည်။

၃။ ဂင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ၁၃၁၆-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ အကျယ် စစ်ကိုင်း သာသနာဝင်ကြည့်။

သည် သထုံမြို့ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမကျောင်းတိုက်၏ နာယက ဖြစ်၍ သာသနာရောင် ထွန်းလင်းပြောင်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

" ပရိယတ္တိသာသနဟိတခမ္မာစရိယ, ပိဋကဘဏ္ဍယ၊ ဂါရဝ, သာသနဓဇသီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ, အမျိုးသား ပရိယတ္တိ ပဌမကျော်" ဘွဲ့ တံဆိပ်မျှားကို ရရှိတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂဝံသမဟာထေရ်သည် သထုံမြို့ လယ်ဝန်ကျောင်းတိုက်၌ စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူသည်။

"ပိဋကတ္တယပါရဂူ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ပဉ္စာဝံသသည် သထုံမြို့ ဓမ္မမေဒနီကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး၍ သာသနာ ပြုတော်မူသည်။

"ပိဋကတ္တယပါရဂူ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် နှင့် " သာသနဓဇသီရိပဝရဓမ္မာစရိယ " ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏဇောတိသည် သထုံမြို့ မေဃဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သာသနာဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

" ပိဋကတ္တယပါရဂူ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် နှင့် "သာသနဓဇသီရိပဝရဓမ္မာစရိယ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဥာဏဒွာရာစာရသည် သထုံမြို့ မေမေဒနီ ကျောင်းတိုက်၌ တိုက်အုပ်ဖြစ်၍ ပရိယတ္တိသာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။

" ပိဋကတ္တယပါရဂူ " ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် " သာသနဓဇသီရိပဝရဓမ္မာစရိယ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အရှင်စန္ဒောဘာသသည် သထုံမြို့အနီး နောင်ကလားရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဤအဋ္ဌပ္ပတ္တိသခင် ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒသည်လည်း သထုံခရိုင် သိမ်ဆိပ်မြို့နယ် တံတားဦးကျေးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် သထုံမြို့, သထုံဒေသ, သထုံနယ်ပယ်သည် ပညာရှိ ပရိယတ္တိသာသနာ့ဝန်ဆောင်, ပဋိပတ္တိသာသနာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော် သံဃာတော်များစွာတို့၏ သီတင်းသုံး ပေါ်ထွန်းရာ ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ်ကား သထုံသည် သထုံသာသနာဝင် ကျမ်းကြီး တကျမ်း ရေးသား မှတ်တမ်းတင်နိုင်လောက်အောင် သာသနာရောင် တောက်ပြောင် ထိန်ဝင်း လင်းလက်ရာ မြို့ ဖြစ်သည်။

သထုံဂုပဒေသော နာမ၊ ဝိညူနံ ပိဋကတ္တယေ။
သဒ္ဓာတနိဝါသတ္ထေန၊ ပါကဋော မြန်မာ့ဘူတလေ။

အခါကောင်းမျိုးစုံ လ ကဆုန်

ကဆုန်လ ပြိုဿရာသီကား အထူးခြားဆုံးသော လ ဖြစ်၏။ ယင်းလမှာ နေသူရိန်မင်းလည်း ပူပြင်း၏၊ စကားပန်းကွေ့လည်း ဝေဝေ ဆာဆာ ပွင့်ကုန်၏။

ကဆုန်မသ ပုဏ္ဏရက်တွင်၊
ငါတို့ဘုရား မွေးဘွားသနှစ်၊
ငါးပါးမာရ်ယုတ် ပယ်ဖြုတ်အောင်မြင်၊
ကိုစ္စပြီး ပြည်ကြီး နိဗ္ဗာန်ဝင်။

ဟူသည်နှင့် အညီ ကဆုန်လကား ဘုရားရှင် ဖွားမြင်ရာ, မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်၍ ဘုရားသဗ္ဗညူဖြင်ရာ, ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်ရာ လ ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် ယင်းသည့် ကဆုန်လပြည့်နေ့ကား ဘုရားဖြစ်လိမ့်အံ့ ဟု ဒီပင်္ကရာဘုရားရှင်ထံမှ ဗျာဒိတ်တော်ရရာ လ ဖြစ်သည်သာမက အလောင်းအလျာ သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသား အဖြစ်၌ တည်စဉ် ယသောဓရာ အလှကညာ နှင့် စုလျားရစ်ပတ် လက်ထပ်ရာ လလည်း ဖြစ်သည်။

ယင်းသည့် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာပင် ဘုရားရှင်သည် ဆွေတော်ရှစ်သောင်း, မျိုးတော်ပေါင်းတို့အား တန်ခိုးပြာဋိဟာပြတော်မူ၍ ဗုဒ္ဓဝင်ဒေသနာတော်ကို ဟောဖော် မြှက်ကြားတော် မူသည်။ ၎င်းပြင် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများစု နေထိုင်ရာ နိုင်ငံများ၌ ရုံးများ, အစိုးရအလုပ်ရုံများ၊ ဈေးရုံများ စသည်တို့ကို ပိတ်၍ ဘုရားရှင်တရားတော်မြတ်ကို ရှုမှတ် နှလုံးသွင်း ဥပုသ်စောင့်သုံးကြကုန်၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာ) ၌ ကဆုန် လပြည့်နေ့မှာ ကျင်းပသည့် "ဝေသာခပူဇာ" ဗုဒ္ဓဘာသာပွဲတော်ကြီးမှာ ကမ္ဘာက အံ့သြရ၏။ ငါတို့စံရာ မြန်မာပြည်မှာ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ (ပါဠိတော်သံဂါယနာ) ပွဲသဘင်ကြီးကို ၁၃၁၆ - ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် စတင်၍ ၁၃၁၈ - ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် သိမ်းပွဲ ကျင်းပ ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထုတ်ပြု၍ အတောမတတ်နိုင်အောင် နေ့ထူး နေ့မြတ်တို့ စုံလင် ပေါများသည့် လ ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ ကဆုန်လကို—

စကားဝါ ဂုံသင်းလို့၊ ကြယ်မင်းတဲ့ ဝိသာခါ။
တိမ်ဗေဒမှာ ရောင်ကြည်ရှန်း၊ ထွန်းတဲ့ ချိန်ပါ။
စုံကန္တာ ဟောမာမြို့ဝင်ထဲ၊
ရှေကျေး အပျံသင်လို့၊
စံပျော်ရှင် သည် ဟို ကူးတယ်၊ မြူးကြစမြဲ။ [1]

ဟူ၍ သူတော်ဦးမင်းက ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။

---

[1] ဆယ့်နှစ်ရာသီဖွဲ့ပေါင်းချုပ်။ ဂ၉ - နှာ။

ဆယ်နှစ်လရာသီဘွဲ့ ပါဠိ နိဿယကျမ်းဌီလည်း -

ဝေသာခဝုယမာသော တု၊ သုဝိသိဋ္ဌော သုပါကဋ္ဌော။
လောကဂ္ဂနာထံ ပဋ္ဌိစ္စ၊ သန္ဓေဟိ အဘိလက္ခိတော။
ဝ ဝ ဝ
တမ္ပိ ဝေသာခမာသမ္ပိ၊ စမ္ပကာ ပ သုပုပ္ဖရေ။
ဗောဓိံ ဒကေဟိ သိဉ္စိတ္ဝာ၊ သဇ္ဇနာ သမ္ဘမောဒရေ။
ဝနေ သုဝေါတကာ ပိ၊ ပက္ခန္ဒိန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ဝိကူဇန္တာ သဘာသာယ၊ ဇနသောတရသာယနံ။ [1]

ဟူသော ၃ - ဂါထာဖြင့် ကဆုန်လကို ဖွဲ့ထား၏။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားပြင်ပြီ

ယင်းသို့ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပညာရှင် သာသနာ့ဝန်ဆောင်တို့ သာသနာပြုရာ, သာသနာရောင်ထွန်းရာ မှန်ပြည်နယ် (ယခင်က သထုံခရိုင်အပါအဝင်) သိမ်ဆိပ်မြို့နယ် တံတားဦးကျေးရွာ၌ အဖ ဓမ္မကာရီ ကျောင်းဒါယကာကြီး ပအိုဝ်အမျိုးသား ဦးချန်, အမိ ဒေါ်အုပ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၇ - ခုနှစ်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အခါကောင်း အခါထူးတွေ့ မျိုးစုံသည့် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၄ - ရက် စနေနေ့ ညဉ့် ၁၀ - နာရီ မိနစ် ၄၀ - အချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော် မူခဲ့လေသည်။ ဦးချန်, ဒေါ်အုပ်တို့၌ သားသမီး ၅ - ယောက်ရှိရာတွင် ဆရာတော်သည် ဒုတိယမြောက် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်ထွန်းမောင်

မွေးသဖခင် မွေးသမိခင်များ ဖြစ်ကြသော ဦးချန် နှင့် ဒေါ်အုပ်တို့သည် ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏အမည်ကို စနေသား ဖြစ်သည့်အလျောက် နေ့သင့်နံသင့်ယူ၍ မောင်ထွန်းမောင် ဟု မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

မောင်ထွန်းမောင် ဇူတိ ကန္တမ္ပိ၊ ကိတ္တေသုံ အဘိဓာနကံ။
သာဝမ္ပိ တေ စ သန္ဓာယ၊ ဇနေတ္တိဇနကာဒယော။

မိဖတို့၏သင်ပေးမှုကြောင့် ဘုရားရှိခိုးများရခဲ့

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် စကားပီစ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ဖခင် ကျောင်းဒါယကာကြီး ဦးချန်, မိခင် ကျောင်းဒါယိကာမကြီး ဒေါ်အုပ်တို့၏ နှုတ်တက်သင်ပြပေးမှုကြောင့် သြကာသ ဘုရားရှိခိုး, နမောတဿ ဘုရားရှိခိုး, ဇူတိ ပိ

---

[1] ဆယ်နှစ်လရာသီဘွဲ့ ပါဠိ နိဿ။ ၄၊ ၅၊ ၆ - ဂါထာ။

သော ဘဂဝါ - စသည့် ဘုရားဂုဏ်တော် ပါဠိ စသည်မျှားကို နှုတ်တက် ရရှိခဲ့သည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ကလေးငယ်ဘဝကပင် မိဖတို့ သင်ပြပေးသည့် ဘုရားရှိခိုးမျှား, ဂုဏ်တော်မျှားကို သီချင်းလို ဆို ရွတ်နေခြင်းကြောင့် တစုံတရာ ရောဂါဝေဒနာမရှိ ကျန်းမာပကတိ ရှိခဲ့လေသည်။

ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း

ကျောင်းဒါယကာကြီး ဦးချန် နှင့် ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်အုပ်တို့သည် -
တာဒိသော ပိ မဟာစာဂီ၊ ဒါယဒေါ သာသနဿ နု။
ပစ္စယဒါယကောတ္တေ၀၊ ဝုစ္စတေ မနုဇာဓိပ။[1]

မနုဇာဓိပ - တိုင်းသားပြည်သူ လူမျှားသနင်း သိရိမမ္မာသောက မင်းတရား။ တာဒိသော ပိ - ကုန္ဒေတရာ မြားမြောက်လှစ္ဆာသော ဌေအသပြာ တန်ဘိုးရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ရှုအပ်သောသဘောရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ မဟာစာဂီ - မျှားပြားလှစ္ဆာ လေးဖြာသောပစ္စည်းကို စွန့်လူခြင်းရှိသော သင် မင်းကြီးကို။ သာသနဿ - ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်၏။ ဒါယာဒေါ - ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်က ပေးအပ်သော အမွေကို ခံယူသူ ဟူ၍။ နု ဝုစ္စတေ - မဆိုအပ် မဆိုပိုင် မဆိုနိုင်သေးသည်သာ။ ပစ္စယဒါယကောတ္တေ၀ - ပစ္စယ ဒါယကာ ဟူ၍ သာလျှင်။ ဝါ - လေးဖြာသော ပစ္စည်းဖြင့် ဘုန်းမီးနေလ ဘောက်ပထိန်ညီး ဘုရားရှင်သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို ထောက်ပံ့ချီးမြှင့် လှူဒါန်းသူ ဟူ၍ သာလျှင်။ ဝုစ္စတေ - ခေါ်ဆိုပညတ်သမုတ်အပ်ပေ၏။

ယော တု ပုတ္တံ ဓီတရံ ဝါ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေတိ သာသနေ။
သော သာသနဿ ဒါယာဒေါ၊ ပစ္စယဒါယကော အပိ။

မနုဇာဓိပ - တိုင်းသားပြည်သူ လူမျှားသနင်း သိရိမမ္မာသောကမင်း။ ယော - အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုတ္တံ ဝါ - ရင်က မွေးဖွား မိမိ သားရင်းကိုသော်လည်းကောင်း။ ဓီတရံ ဝါ - ချစ်ရှိမငြီး မိမိ သမီးရင်းကိုသော် လည်းကောင်း။ သာသနေ - အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာ ပြည့်စုံစွာသည့် ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေတိ - ရှင်,ရဟန်း ပြုစေ၏။ သော - ထို ချစ်ရှိမငြီး မိမိ သားရင်း မိမိ သမီးရင်းကို ရှင်, ရဟန်းပြုစေသော သူသည်လျှင်။ သာသနဿ - ကြုံခဲလှစွာ ဘုရားရှင် သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏။ ဒါယာဒေါ အပိ - လောကုတ္တရာ ဓမ္မကိုးထွေ အမွေခံထိုက်သူ မည်သည်လည်းကောင်း။ ပစ္စယဒါယကော အပိ -

---

၁။ **မဟာဝံသ**။ ၅၊ ၁၉၆။

ပစ္စည်းလေးဖြာဖြင့် ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းသူ မည်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ - မုချ စင်စစ် ဖြစ်ပေ၏။

ဟူ၍ သံဃနာယက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်က ဒီပစက္ကဝတ္တိ သိရီဓမ္မာသောကမင်းတရားကြီးအား ဟောပြသည့် ဒေသနာ သဘောသွားကို နှလုံးသွင်း သဘောပေါက်ကြပါသဖြင့် ဆရာတော် လောင်းလျှာ ၁၀-နှစ်သား အရွယ် ရောက်သော အခါ ဦးချုန်, ဒေါ်အုပ်တို့သည် ပဗ္ဗဇ္ဇမဂ်လာ ဆင်ယင်ကျင်းပကြ၍ သာမဏေတို့၏ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာ စုံလင်စွာဖြင့် သာသနာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်း ချီးမြင့် ကြသဖြင့် တံတားဦးရွာ တောင်ကျောင်းကြီးဆရာတော် အရှင်ပညာထံတော်၌ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့ လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ပညထေရံ ထိရေ ရတံ။
သာမဏေရတ္တနံ ပတ္တော၊ လောကဂ္ဂသာသနေ သုဘေ။

ရှင်နရိန္ဒ ဘွဲ့နာမ

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်သည် လူကဲခတ်ကောင်းသည်၊ ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ မြင့်တက် ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ကာယ, လှပ ချောပြေ သေသပ်သော ကိုယ်နေ ကိုယ်ဟန် ကိုယ်ပေါက် ကိုယ်ရောက်, ကြည့်လင် ခန့်ညားသော မျက်နှာ အနေ အထား, ကား၍ စွန့်နေသော နားနှစ်ဖက်, သုံးရက်လသဏ္ဌာန် ဂေဠုးညွှတ်သော မျက်ခုန်းစသည်တို့ လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုစဉ်းစားပြီး "ကိုရင်မင့်ကို ဘွဲ့ပေးမယ် မင်းကြီးလျှင် ထူးချွန် မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်မည်၊ မျှားစွာသော လူမျှားတို့၏ အကြီးအကဲ ကိုးစားရာ ရဟန်းမင်းသဖွယ် ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သို့ဖြစ်၍ ရှင်နရိန္ဒ ဟု ဘွဲ့မည်ပေးရမည်" ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၍ ရှင်နရိန္ဒ ဟူ၍ မှည့်ခေါ်တော်မူလေသည်။

ကာယင်္ အပေါ်ဒိတ္ဝာန၊ ဥပဇ္ဈာယော သုခီတိမာ။
နရိန္ဒောဏ္ဍတိ သမည်ံ၊ အဒါ ဥပဇ္ဈာယော ဝိဒ္ဒါ။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်ပညာမဟာထေရ်သည် ဘွဲ့မည် ပေးပြီးနောက် "ရှင်နရိန္ဒ" ဟု ၃-ကြိမ် ခေါ်တော်မူရာ ရှင်နရိန္ဒက ဘုရား, ဘုရား, ဘုရား ဟု ယဉ်ကျေးစွာ ပြန်လည် လျှောက်ကြား လေသည်။ ဖခင် ဒါယကာကြီး ဦးချုန်နှင့် မိခင် ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်အုပ်တို့သည် ပြုံးပြုံး-ပြုံးပြုံးနှင့် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်နေကြကုန်၏။

ပဌမဆုံး မိဖတို့ ရှိခိုးကြ

ရှင်သာမဏေ ဖြစ်ပြီးစ ဦးချုန်, ဒေါ်အုပ်တို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ရှိနေကြစဉ် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်ပညာမထေရ်က "မောင်ချုန် နှင့် မိအုပ်တို့ ဘယ်လောက် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းသလဲ မောင်ချုန် နှင့် မိအုပ်တို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ရှိကြရဲ့ မဟုတ်လား" ဟု မေးရာ "ဆရာတော် ဘယ်နှယ် မိန့်ပါလိမ့် တပည့်တော်တို့ ဝမ်းမြောက်ကြပါတယ် ဘုရား၊ သည်လောက် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ရှိတာ မကြုံရသေးပါ" ဟု လျှောက်ထားကြသည်တွင် ဆရာတော် အရှင်ပညာက "ကဲ–သည်တော့ မင်းတို့ ကိုရင်ဖြစ်စ သားရင်းကို ရှိခိုးကြ၊ ရှိခိုးကြ" ဟု မိန့်ဆိုလေရာ ဦးချုန် နှင့် ဒေါ်အုပ်တို့သည် ၁၀ - ပါးသီလ နှင့် စုံလင် လောက်ငသည့် သာမဏေ ရှင်နရဏ္ဍ ကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးဦးချကြကုန်၏။

သုခညာ မာတာပိတရော၊ ဝန္ဒန္တိ ဝန္ဒနာရဟံ။
ပမ္ဘဇ္ဇုပဂတံ သေဋ္ဌံ၊ ဒသသီလသမာယုတံ။

ဘုရင်သား ဗိုလ်ချုပ်ကလေးလို အလွန်ကို လှပ

မိုးဦးပေါက်သစ် မျှစ်စို့လိုလို နုပျို ပြည့်တင်း ထွားကြိုင်းလှပသော ခန္ဓာကိုယ် ရူပကာယကို ကိလေသာသူပုန် အမိုက်ကို တိုက်ခိုက်ရန် ဖန်ရည်စွန်းသည့် သက်နီးဖြင့် ဆင်မြန်းထားသည်မှာ လွန်စွာ လှပတင့်တယ်လှပေ၏၊ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ သူပုန်သူကန်များကို တိုက်ခိုက်ရန် ထွက်သွား ချီတက်ရမည် ဖြစ်၍ ချပ်ဝတ်တန်ဆာ စစ်ဝတ်စုံ ဝတ်ထားသော ရေမြေ့သနင်း ဘုရင်မင်းမြတ်၏ သားဘော် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကလေးတမူ တူလှပေ၏။

မာရသေန ဝိယာတာယ၊ သုစီဝရဓရော ယတိ။
သန္နဒ္ဓကဝစော ယုဇ္ဈေ၊ ရာဇပုတ္တောဝ သောဘတိ။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ထံ ဆက်လက် ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာကား ပညာသံဝတ္ထနိုက ရှေးကမ္မနှင့် လောက်ငကုံလုံသူ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ပညာသင်ချင်သည်၊ စာတတ်ချင်သည်၊ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကြားဘူးသည်မှာ–

ဒါနေ တပသိ သူရေ စ၊ ယဿ နု ပတ္ထိတော ယသော။
ဝိဇ္ဇာယ မတ္ထလာဘေ စ၊ ကေဝလံ အဓိကောဝ သော။

ယဿ - အကြင်သူအား။ ဝါ - အကြင်သူမှာ။ ဒါနေစ – ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းဌာလည်းကောင်း။ တပသိ စ – ကိုယ်ကျင့်တရားဌာ လည်းကောင်း။ သူရေစ –

ရဲရင့်ခြင်းဌ လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇာယစ - အတတ်ပညာဌ လည်းကောင်း။ အတ္ထ-လာဘေစ - ပစ္စည်းဥစ္စာ ရရာ ရရေးဌ လည်းကောင်း။ ပတ္ထိတော ယသော - တော်ပါပေသည် စွမ်းနိုင်ပါပေသည် ဟု ထင်ပေါ် ကျော်စောမှုသည်။ နအဗ္ဘိ - တစိုးတစိ မရှိ။ သော - ထို သူသည်။ ကေဝလံအဓိကောဝ - လူပို သက်သက်သာတည်း။ ။မလ္လမဒါန်း ကျင်းသမားလဲ လူပို၊ ကိုယ်ကျင့်တရား မပြည့်စုံလျှင်လဲ လူပို၊ ပညာ မတတ်လျှင်လဲ လူပို၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ မကြွယ်ဝ လျှင်လဲ လူပိုဟု ဖြစ်သည်။ သည်တော့ ငါ လူပိုလဲ မပါအောင် စာပေ ကျိုးစားမှ ဖြစ်မည် ဟု သဘောပိုက်၍ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်ပညာဝံသ စသည်တို့ထံ၌ သာသနာ့ ဝန်ထမ်းတို့ တတ်သိ ရမည့် လောကနီတိ, ပရိတ် စသည်တို့ပင် မကျန် ကစ္စည်း သဒ္ဒါကြီး, သင်္ဂြိဟ်, ပါတိမောက် အစရှိသည့် ကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်ကို မပြတ်မလပ် သင်ယူ ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့ လေသည်။

သန္ဓိကေ ပညာ ဒီနမ္မိ၊ ပညာယ နိန္ဒမာန သော။
သိက္ခိတဗ္ဗေ သော သိက္ခိတ္ဝာ၊ မာရဇိစက္ကဘာရဓော။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့

သက်တော် ၂၀ - ပြည့်မြောက်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၆ - ခုနှစ် ဝါဆိုလ ဆန်း ၇ - ရက်နေ့တွင် သိမ်ဆိပ်မြို့နယ် တံတားဦးရွာ မြောက်ကျောင်း ခဏ္ဍ သိမ်တော်ဌ အင်ပူမြို့နယ် သမ္ဘာရတိုင်း သက်ငယ်ပြင် ကျောင်းတိုက် ဦးစီး နာယက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မုနိန္ဒ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဓမည်းတော်ဦးချုန်, မယ်တော် ဒေါ်အုပ်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် လောကိယ သမ္ပဒါတို့ထက် ဆထက်လွန်ကျူး ထူးမြတ်သော ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိ တော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ မုနိန္ဒံ မုနိမာနိတံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘီ ဓီရော၊ နရိန္ဒော နရိန္ဒသာသနေ။

ကျိုက္ကော်မြို့၌ ပညာသင်

အဂ္ဂမဟာဒ္ဓပဏ္ဍိတ တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော် လောင်း လျှာသည် ကျိုက္ကော်မြို့ ကုသိနာရုံကျောင်း ဆရာတော်မျှားထံ၌လည်း—

ထုံးတီးနည်းနာ၊ အဖြာဖြာ၌၊ ပညာရှာမှီး၊ မကြီးသက်ရှယ်၊ အငယ်သော်က၊ ကြိုးလုံ့လ၍၊ နှိမ်ချပုဆစ်၊ ဆရာစစ်၌၊ ကြောက်ချစ်ရိုသေ၊ လုပ်ကြွေးထွေဖြင့်၊ စာပေ တတ်ကြောင်း၊ တချောင်းချောင်းလျှင်၊ ခြိမ်းမောင်းသည်းမံ၊ ဆရာ့ထံ၌၊ သင်အံ့ကျက်လေ့၊ တနေ့

တပါး၊ မှတ်သားလေလေ၊ ဝမ်းထဲခ့ဲ၍၊ အထေ့အထူး၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဆည်းပူးသိမြင်၊ ကြွယ်စေမင်း။

ဟူသည်နှင့် အညီ တတ်ကောင်း တတ်ရာ ပိဋကတ်အခြေခံပညာများကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် ကျိုက္ကော်မြို့၌ပင် သုခိတာရုံတိုက်သစ် ဆရာတော် အရှင်စာရိန္ဒထံ၌လည်း ဆက်လက် ပညာဆည်းပူးတော်မူခဲ့ လေသည်။

ကျိုက္ကော်ဝှနဂရေ စာပိ၊ ဝိဇ္ဇတ္ထိကော သုခီ ဝိဒ္ဒါ။
ဝိဒ္ဒတ္တံ သော ဟိ ပတ္ထေတ္ဝာ၊ ဗဟုနံ သိက္ခနံ အကာ။

မန္တလေးမြို့ ဒဂ္ဂီဏာရုမဘုရားကြီးတိုက်

မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ဒဂ္ဂီဏာရုမ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်သည် သာသနာလောကတွင် အလွန်ထင်ရှားသည့် ကျောင်းတိုက်ကြီး ဖြစ်၏။ ဂဏဝါစက မြောစရီယ ပညာရှိ ကဝိစုံလင်စွာဖြင့် သုံးအင်ပိဋကတ် သွားနည်းကို စနစ်တကျ နည်းပေး ချပို့ သင်ပြရာ ဝိဇ္ဇာယတနကြီး ဖြစ်လေရာ ပရိယတ္တိ စာပေလောကတွင် တစ်စွဲလိုသူတိုင်း ဒဂ္ဂီဏာရုမ ဘုရားကြီးတိုက်သို့ သွားရောက် ပညာ သင်ကြားဖို့ တာစူကြသည်။

မန္တလေးပုရေ ဒဂ္ဂီဏ – အာရုမောတိ သုဝိဿုတော။
သာသနဋ္ဌတိဟာသေဟိ၊ သဗ္ဗဒါ ဟိ အဘိနဝေါ။

စာချဆရာတော် အရှင်ဇာဂရာဘိဝံသထံ ပညာသင်

စာချ ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရသည် ဒဂ္ဂီဏာရုမ ဝိဇ္ဇာယတန၏ ဓဇူပမ ပါကဋ္ဌတရ ဂဏဝါစက စာချ ပုဂ္ဂိုလ် ကဝိဓိုရ် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဒဂ္ဂီဏာရုမ ပုဗ္ဗာစရိယတို့၏ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ချဉ်းနည်း နိဿည်း ဥပဒေသတို့ကို ဟတ္ထမုဋ္ဌိ ရရှိတော်မူသည့် ဂဏဝါစက စာချ အကျော် ဆရာတော်တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ဂဏဝါစက စာချဆရာတော် အရှင်ဇာဂရာဘိဝံသထံ၌လည်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ချဉ်းနည်း နိဿည်းကို စည်းသေမျဉ်းကျ သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္တိကေ ဇာဂရယာ ပိ၊ ဇာဂရသံယုတော သုခီ။
ဝုဋ္ဌိယာ သုမိစက္ကယာ၊ ဥဂ္ဂဏှိ ထိရစေတသာ။

၁။ လောကသာရဆုံးမစာ။ ၁၃-ပိုဒ်။
၂။ ဤကျမ်း အရှင်ဂန္ဓမာထေရမှတ္တိသန္ဒီပနီလည်း ကြည့်။

စာချ ဆရာတော် အရှင်ဝိမလထံ ပညာ သင်ကြားခြင်း

စာချ ဆရာတော် အရှင်ဝိမလသည်လည်း မန္တလေးမြို့ ဒကွီဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက်၏ ကျက်သရေဆောင် ထိပ်တန်း စာချ ဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသည်။ ပခုက္ကူခရိုင် ထန်းဘိုကျည်းကန်ရွာ၌ ၁၂၃၈-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ဘွဲ့ရင်း အရှင်ဝိမလာစာရ ဖြစ်သည်။ ဒကွီဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက်တော်တည် "ဇာဂရာဘိဝံသ တိပိဋကဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" စသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရာဘိဝံသ မဟာထေရ်မြတ်မှ စ၍ ဒကွီဏာရာမ သာသနာ့အာဇာနည်တို့ အဆက်အနွယ်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း ဆောင်ယူခဲ့သည့် စာချနည်းကို ပိုင်ပိုင်မိမိ တတ်သိသည့် မထေရ်မြတ် ဖြစ်သည်။ နောက်တွင် အနောက်ပြင် တောင်သမန်တိုက်က ပင့်သဖြင့် တောင်သမန်တိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံး စာပေ ချပို့ သာသနာပြုတော်မူသည်။ အလက်ဇန္ဒြိကာ နိဿယသင်္ဘ, ရူပ်ဝိထိဆိုရိုး စသည့် ကျမ်းဂန်တို့ကိုလည်း ပြုစိရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၀၃-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ [1]

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်နရိန္ဒ ရဟန်းတော်သည် ဖော်ပြပါ စာချ ဆရာတော် အရှင်ဝိမလထံတော်၌လည်း စာပြောနည်း, ဝိနိစ္ဆယဖြတ်ထုံး စသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ဝိမလသာ ပိ၊ နိမ္မလပတ္တိတော ဝိဒူ။
ဝိဒုဘာဝံ ဟိ ဣစ္ဆန္တော၊ ဗဟဝေါ သော သမုဂ္ဂဏှိ။

ရှေရေးဆောင်ဆရာတော် ဦးကြည်ထံ ပညာသင်

ရှေရေးဆောင် ဆရာတော်ဦးကြည် (အရှင်အာဒိစ္စရံသီ) သည် ထိုခေတ်က မပေါ် မဖြစ်သည့်နှယ် ပေါ်ထွန်းလာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ စာချ ဆရာတော်မျှားသမိုင်းတွင် အလွန်လျှင် ထူးချွန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်၏။ စာလိုက်သံဃာ ၆၀၀, ၇၀၀, ၈၀၀-ကို ကြားနိုင်လောက်အောင် သန့်ရှင်းမြည်ဟီန်း ကြည်လင်သည့် အသံတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်။ အကယ်၍ စာတတ်ပစေဦး ဖော်ပြပါ အသံအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် မပြည့်စုံလျှင်ကား ဤမျှ မြားမြောက်သော စာလိုက် သံဃာပရိသတ်ကို မထိန်းနိုင်ရာ။ ဆရာတော်ကား သုံးထွေပိဋကတ်တတ်ကြောင်း ကေန် ဖြစ်သည့် ပုဒ်နေ, ပုဒ်ထား, ပုဒ်သွား,

---

[1] ပခုက္ကူ သာသနာဝင်၊ ၂၁၄-ကြည့်။

ပုဒ်လာ, ပုဒ်မှာ, ပုဒ်ထပ်, ပုဒ်ပေါ့စပ်၍ တပ်တပ်ထင်ထင် သိမြင်သည့် ဂဏာ၀ါစက စာချ အကျော်ဖြစ်၏။ ၁

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်နရိန္ဒသည် ဖော်ပြပါ ရွှေရေးဆောင် ဆရာတော် ဦးကြည် (အရှင်အာဒိစ္စရံသီ) ထံ၌လည်း သုံးထွေပိဋကတ် တတ်ကြောင်းမှန်ပေသည့် ပုဒ်နေ ပုဒ်ထား ပုဒ်သွား ပုဒ်လာ ပုဒ်မှာ ပုဒ်ထပ် တို့ကို တပ်တပ်ထင်ထင် သိမြင်အောင် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

သန္ဓိကေ ဦးကြည်ထေရဿ၊ ရွှေရေးဆောင်ဌာနသာမိနော။
သာမိဘာ၀ံ ပတ္ထေတ္ဌာန၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ အသိက္ခိ သော။

သူဌေးဆရာတော် အရှင်ရေ၀တထံ ပညာသင်

ရဟန်းတော်တပါး ဖက်စုံပညာတတ်ဖို့ မလွယ်ကူချေ။ ဝိနည်းလဲနိုင်မှ ဖြစ်တယ်၊ သုဘွန်လဲပိုင်မှဖြစ်တယ်၊ အဘိဓမ္မာလဲ အောက်တန်းမကျမှ ဖြစ်တယ်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသော တောကို ရှင်းလိုလျှင်, ပိဋကတ် တကယ်တတ်ချင်လျှင် သဒ္ဒါမတတ်လို့မဖြစ်၊ သဒ္ဒါမနိုင်လို့မဖြစ်၊ သို့ဖြစ်၍ အတွေ့အကြုံရှိ စာပေပညာရှင်တို့က—

ယော နိရုတ္တိं နာ သိက္ခေယ္ယ၊ သိက္ခန္တော ပိဋကတ္တယံ။
ပဒေပဒေ ဝိကခေ၎ယ္ယ၊ ၀နေ အန္ဓ၀ဏ္ဏော ယထာ။

ဗျာကရဏ၊ ဂန္ဌခေါ်မှန်း၊ သဒ္ဒါကျမ်းကို၊ ဖက်ကမ်းပေါက်ရောက်၊ မတတ်မြောက်ပဲ၊ စောက်နက်ပြောကျယ်၊ သုံးသွယ်ပိဋကတ်၊ ခက်ရပ်ဆစ်ဘွဲ့၊ သင်ယူခြေက၊ ပဒထိုထို၊ ယုံမှားပိုလိမ့်။ ဟု မိန့်ဆိုသတိပေးတော် မူခဲ့သည်။

သို့ဖြစ်၍ ကြိုတင်မြော်မြင်ခဲ့သော အရှင်နရိန္ဒရဟန်းတော်သည် သဒ္ဒပါရဂူ လင်းယဉ်ထူသည့် ကဝိတဆူ ဖြစ်တော်မူသော မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင်ခင်မကန်တိုက် သူဌေးကျောင်းဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ရေ၀တ ထံ ဗျာကရဏခေါ်မှန်း သဒ္ဒါကျမ်းတို့ကို ထပ်မံသင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ရေ၀တသာ ပိ၊ ဆေကတ္တံ ဣစ္ဆန္တော သုဓီ။
ဝိမံသီ သဗ္ဗဒါ ဟုတ္ဌာ၊ ဗျာကရဏော သမုဂ္ဂဏှိ။

၁။ ဤကျမ်း ပွင့်လှသိမ်ကုန်းဆရာတော်၏ ထေရပွတ္တိသန္ဒီပနီ ကြည့်။ မန္တလေးသာသနာ၀င်ကျမ်း။ ရွှေရေးဆောင် သာသနာ၀င်လည်းကြည့်။

၂။ သူဌေးဆရာတော်နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ် ဤကျမ်း အရှင်လောကိသရ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထေရပွတ္တိသန္ဒီပနီကြည့်။ မန္တလေး သာသနာ၀င်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင်ခင်မကန်တိုက် သာသနာ၀င်လည်းကြည့်။

မန်းကျည်းပင်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်သီလာစာရထံ ပညာသင်

မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်ကျောင်းတိုက် မန်ကျည်းပင်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်သီလာစာရသည် မန္တလေးမြို့၌ ကျော်စောသည့် စာချဆရာတော်တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။ မန္တလေးမြို့ အိုးဘိုရပ်၌ ၁၂၄၅-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ နောက်တွင် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် မန်ကျည်းပင်ကျောင်း၌ ထင်ရှားသည့် စာချဆရာတော်တပါး ဖြစ်၍ စာလိုက်သံဃာများစွာတို့အား စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော် အရှင်သီလာစာရသည် သက္ကရာဇ် ၁၉၂၁-ခုနှစ်က မန္တလေးမြို့ ရတနာသိဒ္ဓိ ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက် (၁) ဝုဏ္ဏိမောဂ္ဂလ္လာန် ဗျာဂရဏ်းကျမ်း။ (၂) ဏာဒီမောဂ္ဂလ္လာန် ဗျာဂရဏ်းကျမ်း။ (၃) ပဒသာဓနဋ္ဌိကာ စသောကျမ်း ၃-ကျမ်း နိဒါန်း နှင့် (၄) သာသနဝံသပဒီပိကာ (ဘောဂဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက် မန္တလေး) စသည်တို့၏ ပါဠိနိဒါန်း စသည်တို့ကိုလည်း စီရင်တော်မူခဲ့သည်။ သက်တော် ၄၅-နှစ်ရှိရာ ၁၂၉၀- ပြည့်နှစ်တွင် ပုလိပ် ကပ်ရောဂါဖြင့် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရဟန်းဘော် အရှင်နရိန္ဒသည် ဖော်ပြပါ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် မန်းကျည်းပင်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင် အရှင်သီလာစာရထံ၌လည်း သင်အပ် သင်ထိုက်သော ပညာရပ်များကို သင်ကြား ဆည်းပူးတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ သီလာစာရဃ၊ သီလာစာရေန သံယုတော။
နရိန္ဒော သုသိက္ခိတဗ္ဗော၊ အသိက္ခိ သိက္ခနေ ဝိဒူ။

ရင်းပြင် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် စကုတိုက် "ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ" အရှင်သဒ္ဓမ္မထံ၌လည်း ပညာသင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

ဇောင်မြို့ မင်္ဂလာတိုက် ညဝါအကျော် ပဌမကျော်ဆရာကြီးဦးအုန်း

ညဝါအကျော် ပဌမကျော် ဆရာကြီး ဦးအုန်းသည် နွားထိုးကြီးတိုက်နယ် အပါအဝင် ရမည်းသင်း စီရင်စု အလယ်ကုန်းရွာ၌ အဖ ဦးတုပ်ပေါ, အမိ ဒေါ်တူးတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၈-ခုနှစ် တော်သလင်း လဆန်း ၈-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၉-နှစ်သားအရွယ်တွင် အင်းကုန်းကျောင်းတိုက်

၁။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

ဂိုဏ်းထောက် ဆရာတော် အရှင် သုဒဿနသံ ခိုလှုံ ရောက်ရှိ ပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၂၂၃-ခုနှစ်တွင် အရှင်သုဒဿနကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေ ဝတ်ခဲ့သည်။ ဘုံတော်ရှင်အာဒိစ္စ ဖြစ်သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၇-ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင် မန္တလေးတောင်ခြေအနောက်ဖက် မဟာလာရုမ (ပြည်)တိုက်သို့ ရောက်ရှိ၍ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းများကို သင်ယူခဲ့သည်။ ၁၂၂၈-ခုနှစ်တွင် ပဌမကျော် စာမေးပွဲကို ဖြေဆို အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်း သည်နှစ်မှာပင် သက်တော် ၂၀-ပြည့်သဖြင့် ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်းဘုံတော် မူလ အတိုင်း အရှင်အာဒိစ္စ ဖြစ်သည်။ ၁၂၃၅-ခုနှစ်တွင် ပဌမ စာချဖြစ်၍ မင်းတရား၏ ဆွမ်းဆံတော် ထောက်ပံ့လှူဒါန်းခြင်းကို ခံယူတော်မူရလေသည်။ ၁၂၄၀-ခုနှစ်တွင် လှူဘောင်သို့ ဆင်းခဲ့လေသည်။ လှူဘောင်သို့ရောက်သောအခါ ဆရာကြီးအုန်း ဟူ၍ ထင်ရှားလေသည်။

အမရပူရမြို့ ပန်းဘဲဘန်းရပ်တွင် အိမ်ထောင်ကျ၍ သမီးတယောက် ထွန်းကားခဲ့သည်၊ ၎င်းနောက် အိမ်ရှင်မနှင့် ကွဲခဲ့ရာ ထပ်မံ အိမ်ထောင်မပြုတော့ပဲ စာပေ ချပို့၍ ပရိယတ္တိ သာသနာကို ချီးမြှောက်ခဲ့သည်။ ၁၂၆၇-ခုနှစ်တွင် သံဃာ ၁၀-ပါးနှင့် တက္ခ မဂ်လာတိုက်သို့ ရောက်ရှိ၍ စာပေ ချပို့ သာသနာပြုလေသည်။

သမ္ဘာလေတု မုနိဿရော၊ အနန္တဉာဏိကော ဓီရော၊
ဟတာဝမာဟတမော ထိရော၊ ဇိနော မေ မာနသံ ဓိရံ။

သာရသေဋ္ဌဟိ သမ္ဘုဏ္ဏံ၊ ဝဏ္ဏာမေတံ သုပါကဋံ။
သုဏာထ သာဓုကံ တုမ္ဟေ၊ သာဓဝေါ တံ သုမာနသာ။

ဟူသော ၂-ဂါထာ ဂန္ဌာရမ္ဘဖြင့် စတင်၍ အဘိမမ္မာ တံခွန်ကျမ်းကြီးကိုလည်း စီရင်ခဲ့သည်။ ၁၂၈၇-ခုနှစ် ကဆုန်လဆုတ် ၈-ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။

ပဌမကျော်ဆရာကြီးထံ အဘိဓမ္မာ ညဝါများသင်ယူ

ဆရာတော်ဝေါလောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်နရိန္ဒသည် ဖော်ပြပါ အဘိဓမ္မာညဝါအကျော် ပဌမကျော် ဆရာကြီး ဦးအုန်းထံ၌လည်း မာတိကာ,

---

၁။ အုကျယ် အမရပူရ သာသနာ၁ဝင်ကြည့်။

ဓာတုကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း, သုဝါအရကောက် ကျမ်းတို့ကို တတ်မြောက် ကျမ်းကျင်အောင် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဦးအုန်းတိနာမမေယျသ၊ ပဌမကျော် ဥပါဓိနော။
သန္ဓိကေ ရဇနိဂန္ဌ–ဂန္ဆေ ပိ ဥဂ္ဂဏှိ ဝိဒူ။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်နရိန္ဒကား–

"ပရမတ္ထ၊ သဘာဝ၏၊ အတ္ထအရာ၊ ခွဲစိပ်ဖြာသော်၊ ဝေဒနာ ငါးခု၊ ဟေတုခြောက်စုံ၊ အာရုံဒွါဒ၊ ကိစ္စဝတ္ထု၊ ခြောက် ငါးစုနှင့်၊ ရှစ်ခုမဂ္ဂင်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်၊ စိစစ်ရမှတ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးခု၊ လေးခုသြဃ၊ ယောဂလေးနှေ၊ လေးထွေသစ္စာ၊ လေးဖြာပရမတ်၊ ဓာတ်နှင့်ဝန္ဓာ၊ ပဋ္ဌာပရ၊ ဗလဣန္ဒြေ၊ မှတ် ထွေရှေးနှောင်း၊ စုပေါင်းနာမ်ရုပ်၊ ဖြစ်ချုပ်ဝိထိ၊ စုတိပဋ္ဌိ သန်း၊ လည်ပြန်ဘဝင်၊ တဖျင်ဖျင်ကို၊ သိမြင်နေ့တိုင်း၊ ဉာဏ် ကသိုဏ်းဖြင့်၊ ဆစ်ပိုင်းနည်းနာ၊ ဘိဓမ္မာ၌၊ ဒီသာဆယ်ရပ်၊ ဆယ်ထပ်ကဲမျိုး၊ ထက်အောင်ကြိုး၍၊ နှံ့ကျိုးသေချာ၊ မြတ် ဆရာဝယ်၊ သြဝါဆုံးမ၊ ခယမြဲမြုံ၊ ကိုယ်ကိုနှံ့မှ၊ မာန်စောင် ချ၍၊ ဘဝနိဿရဏ၊ ဝဋ္ဋမှလွတ်ကင်း၊ စာသင်ခြင်းဖြင့်၊ မပျင်း နိုင်စေကုန်သတည်း။[1]

ဟူသည်နှင့် အညီ ကျင့်ဆောင်တော်မူသည့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ် မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

ဖက်ပင်အိုင်ဆရာတော် အရှင်ဒီပဓေရ

ဖက်ပင်အိုင်ဆရာတော် အရှင်ဒီပသည် မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဓမ္မီ ကာရာမစလင်းတိုက်၌ ကြာမြင့်စွာ စာပေပို့ချ သီဘင်းသုံးခဲ့သည့် ပရိယတ်အရာ လွန်စွာကျော်စောသော ဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသည်။

ဗေဒင်ကျမ်း နက္ခတ်ကျမ်းတို့၌လည်း တက်သိလိမ္မာတော်မူသည်။ မြင်းခြံခရိုင် ဖက်ပင်အိုင်ရွာ၌ ၁၂၁၇-ခု ပြာသိုလဆန်း ၇ -ရက် စနေနေ့တွင် ဖွားမြင် တော် မူသည်။ ၁၂-နှစ်သားအရွယ်ဘဝင် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော် မူသည်။ သက်တော် ၁၈-နှစ်ရှိရာ ၁၂၃၅-ခုနှစ်ဘဝင် မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဓမ္မီကာရာမစလင်းတိုက်သို့ ရောက်၍ ပထမစာချ အရှင် ဥဘာရ, ရေနံချောင်းဆရာတော် အရှင်ဇာဂရ, ပဌမစာချ ကပ်ဝန် မင်းကြီး ဆရာတော် ဦးလွှဲတို့ထံ ပညာ သင်ကြားတော် မူခဲ့သည်။

---

[1] အရှင်ဓမ္မသာမိနိယံ။ ၆–ပိုဒ်။

သက်တော် ၂၀ - တွင် "ကေတုဓာဘိသိရိပဝရ မဟာ ဓမ္မရာဇာမိ - ရာဇဂုရု" စသည့် ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၃ - ထပ်ရ ဆရာတော် အရှင်ကေတု မာလာ ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်းသိက္ခာ ၅ - ဝါ အရတွင် ပဌမစာချုပ်ဖြစ်သည်။ ၁၂၅၀ - ပြည့်နှစ်မှ စ၍ မိမိ၏ဇာတိ ချက်ကြွေ မွေးရပ်မြေ ဖြစ်သော ဖတ်ပင်အိုင်ရွာ၌ စာပေ ချုပ်ငြိ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

(၁) လက္ခဏတ္တယ ဒီပနီကျမ်း။
(၂) သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ နိဿယသစ်။
(၃) မူလဋီကာ ဂဏ္ဌိ။
(၄) ဝါကျသင်္ဂြိုဟ်စာ။
(၅) သံဒိဋ္ဌမဟာဋီကာကျမ်း။
(၆) သူရိယသိဒ္ဓန္တသင်္ကြန်တက်နည်းကျမ်း။
(၇) သံဝစ္ဆရာဒီစတုက္ကကျမ်း။
(၈) ဝါထပ်ရက်ငင်ဆိုင်ရာ အဓိမသိဋီကာကျမ်း - စသည် တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူသည်။ သက်တော် ၈၃ - နှစ် ဝါတော် ၆၃- ဝါ ရရှိရာ ၁၃၀၀ - ပြည့်နှစ် တော်သလင်းလဆုတ် ၁၁ - ရက်နေ့တွင် ပျံ့လွန်တော်မူသည်။ [1]

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်ဒီပထံ ပညာသင်

ရဟန်းတော် အရှင်နရိန္ဒ သည် ဖော်ပြပါ ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော် အရှင်ဒီပထံ၌လည်း နောက်ဆုံးပိတ် အခေါ်သတ် ဝါကျကိုင်တွယ်နည်း, ဆုံးဖြတ်ချက်ချနည်း , စာပြောနည်း - စသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဘဒန္တဒီပထေရဿ၊ ဒီပဿာပိ သုဝိညေ္ဇနော။
ပညာဒီပံ သုဇောတေတုံ၊ သဠိနိ နိစ္ဆယံ ဗဟုံ။

စာမေးပွဲများ ဖြေဆို အောင်မြင်ခြင်း

စာပေများ လေ့လာရင်း သွားရင်း ဟန်လွဲ သဘောမျိုးဖြင့် စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ (၁) အစိုးရပဌမဃယ်တန်း။ (၂) အစိုးရပဌမလတ်တန်း။ (၃) သထုံမြို့ သုဝဏ္ဏဘူမိပရိယတ္တိ စာမေးပွဲ ဒုတိယစာချ သာသနဇောတိပါလ အဆင့် စာမေးပွဲများကို အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။

---

[1] အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဓမ္မိကာရာမ စလင်းတိုက် သာသနာ့ဝင်ကြည့်။

ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုး

ဆရာတော်ကား သာသနာတော်၌ ဆောင်ရွက်ဖွယ် ကိစ္စတို့ တော်တော်များများ ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့သည်။ ၁၂၈၃ - ခုနှစ်တွင် သိမ်ဆိပ်မြို့နယ် တံတားဦးကျေးရွာ ဓမ္မကာရီကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရှိ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေတို့အား စာပေကျမ်းဂန်များ ချပို့တော် မူခဲ့သည်။ ၁၂၉၀ - ပြည့်နှစ်တွင် သထုံမြို့ ဝေဠုဝနနိကာယ တတိယ မဟာနာယကာမိပတိ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ စန္ဒာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်အရ ကျိုက်ထိုမြို့ ဘုရားကြီးတိုက်၌ ၁ - ဝါ သီတင်းသုံး၍ စာပေချပို့တော် မူခဲ့သည်။

ရင်းပြင် ၁၂၉၂ - ခုနှစ်တွင် ခရမ်းမြို့ မဟာဓမ္မိကာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ၁ - ဝါ သီတင်းသုံး၍ စာပေ ချပို့တော် မူခဲ့သည်။ တဖန် ၁၂၉၄ - ခုနှစ်မှ စ၍ သထုံမြို့၌ ပုဗ္ဗာရုံစာသင်တိုက်ကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်၍ တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေတို့အား ၉ - ဝါတိုင် သီတင်းသုံး၍ စာပေ ချပို့တော် မူခဲ့သည်။

၁၃၀၇ - ခုနှစ်တွင် ရှမ်းပြည် တောင်ပိုင်း တောင်ကြီးမြို့မှ တပည့် ဒါယကာ, ဒါယိကာမများ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီးသို့ ကြွရောက်တော် မူ၍ ကိုးခန်းဇရပ်ဟောင်းပေါ်၌ တပည့်များနှင့်အတူ ဖြစ်သလို သီတင်း သုံးတော် မူပြီး စာပေ ကျမ်းဂန်များကို ချပို့တော်မူရာ သံဃတော် ၂၀၀ - ခန့် ဆရာတော်ထံ ရောက်ရှိမှီခို ပညာ သင်ကြားကြကုန်၏။ ယင်းသို့ ကြိုးပမ်း စာပေ ချပို့မူကြောင့် အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ ဘွဲ့ရ ရဟန်းတော်များ, ပဌမငယ်, ပဌမလတ်, ပဌမကြီး အောင် တပည့်ရဟန်း သာမဏေများ, ညောင်ရှေ့ ဝိနယာဒိနုဂ္ဂဟ အာဂုံပြန် ရေး ဖြေ အောင် တပည့်ရဟန်း သာမဏေများစွာတို့ ပေါ်ထွန်းခဲ့ကုန်၏။

ရင်းပြင် ပအိုဝ်စာပေညီညွတ်ရေး သံဃအဖွဲ့၏ နာယကအဖြစ် ထမ်းဆောင်တော် မူလျက် ပအိုဝ်စာပေရေးနည်း သင်ပုန်းကြီး မူဟောင်းကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းပေးတော် မူခဲ့ရာ " တောင်ကြီးမူ " အဖြစ် ယနေ့တိုင် ထင်ရှားလျက် ရှိ၏။

ထိုမှတပါး တောင်ကြီး, ပင်လုံ, ဆီဆိုင်, ပင်လောင် ဒေသများအတွင်းရှိ သံဃာတော် ၆၃၆၃ - ပါး တို့အား အဆုံးအမ သြဝါဒပေး၍ သာသနာပြု တော် မူခဲ့သည်။

ထိုမှတပါး—

၁။ မူလတန်း ပအိုဝ်စာ။
၂။ ပဌမတန်း ပအိုဝ်စာ။

ဆရာတော်သည် ပြည်နယ်ပြည်မ နှင့် ပြည်ပအထိ ကြွရောက်၍ သာသနာရေးရာကိစ္စတာဝန်တို့ကို အားသွန်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် အတွေ့အကြုံကြီးပမားသော ဆရာတော် တပါးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏သာသနာပြု အတွေ့အကြုံအရ ဆရာတော်၏ ပိန်တော်မူချက် ဩဝါဒတော် တခုမှာ–

"နိုင်ငံခြား သာသနာပြုရေးသည် မလွယ်ကူလှပါ၊ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုထက် ပြည်တွင်း သာသနာပြုရေးကို ပိုမိုဦးစားပေးပြုသင့်သည်၊ ဤသို့ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း ပြန့်ပွား ထွန်းကားရေးထက် စံနစ်တကျ သန့်ရှင်း တည်တံ့ရေးကို ပို၍ အလေးထားသင့်ကြသည်" ဟု၍ ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ယင်းသို့အမျိုးဘာသာ သာသနာတွင် ထူးချွန်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း, သီလသမာဓိပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, အထူးသဖြင့် ပရိယတ္တိသာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ခွန်စိုက်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒသည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂ ရူပါဒိဝရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ နရိန္ဒံ နရပူဇိတံ။

ပူဇော်ပဲ့ ကျင်းပပူဇော်ကြခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နရိန္ဒအားလည်း တပည့်ဒကာ, ဒကာမတို့က ပူဇော်ပဲ့ ကျင်းပ၍ ပူဇော်ကြကုန်၏။ ၁၃၇၁-ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၁-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကုက္ကိုင်း ဟာမစ်တိတ်လမ်း တောင်ကြီး ကျောင်းတိုက်၌ လည်းကောင်း၊ နယုန်လဆုတ် ၄-ရက်နေ့တွင် သထုံ သိမ်ဆိပ် ကျိုက်ကော် ကျောင်းတိုက်၌လည်းကောင်း၊ နယုန်လဆုတ် ၅-ရက်နေ့တွင် တောင်ငူမြို့ ဇရပ်ကြီးကျေးရွာ ဆရာတော် ဦးဂုဏ္ဍကကျောင်းတိုက်၌လည်းကောင်း၊ နယုန်လဆုတ် ၇-ရက်နေ့တွင် အောင်ပန်းမြို့ အောင်ချမ်းသာ ဆရာတော် စာသင်တိုက်၌လည်းကောင်း၊ နယုန်လဆုတ်၈-ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးမြို့ ပဌမ တောင်ကျောင်းကြီး စာသင်တိုက်၌လည်းကောင်း ပူဇော်ပဲ့ ကျင်းပ၍ ခမ်းနားစွာ ပူဇော်ကြကုန်၏။

တပည့်များနှင့် အတူ အောင်မြင်စွာ သမုတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ သမုတ်တော်မူရာတွင် " သိမ်သမုတ်လျှင် မြေသဉ်းသည် မြေပျက်သည်" ဟူသော ရှာသူရှာသားတို့၏ အသိမှား အမြင်မှား အယူအဆ များကို ပါဏယ်ရှား သုတ်သင်၍ အသိအမြင် စင်ကြယ်အောင် ဟောပြော ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပါသည်"

ဆရာတော်သည် ပြည်နယ်သာသနာပြု လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် အထူးအောင်မြင်တော်မူသော ဆရာတော်တပါး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတို့၌ စွမ်းစွမ်းတမန် လုပ်ဆောင် အောင်မြင်တော်မူခြင်းမှာလုံ့လ ဝီရိယနှင့် ဇဲသတ္တိရှိမှုတို့ကြောင့်သာ အောင်မြင်တော်မူခြင်းမဟုတ်ပါ၊ အကျိုးနှင့် အပြစ်ကို စီစစ်ဝေဘန်ရာတွင် " ကုသိုလ် ဆယ်ပိဿာ လုပ်နေတဲ့အထဲမှာ အကုသိုလ် တပိဿာလောက်တော့ ငါကရုမစိုက်ပါဘူး " ဟု လယ်တီဆရာတော်ကြီး မိန့်ကြားတော်မူဘူးသကဲ့သို့ အကျိုးရမျှားလျှင် အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်ကလေးများကို ခွင့်လွှတ်သည်းခံတော်မူတတ်သော နှလုံးသွင်း စိတ်ဓာတ်မှာလည်း အဓိက အကြောင်းတရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

တခါက နယ်စပ်မှ ပြန်လာသော စစ်ဗိုလ်တဦးက " အရှင်ဘုရားများကို ဖူးတွေ့ရသည်မှာ စိတ်များ ချမ်းသာမှု ဖြစ်ရသော်လည်း နယ်စပ်မှာ ဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် ဝိနည်းတော်နှင့် ဆန့်ကျင်၍ ပြုမူနေသည်ကို တွေ့ခဲ့ရ၍ စိတ်မချမ်းသာမှု ဖြစ်ခဲ့ရကြောင်း " တင်ပြလျှောက်ထားရာ "ဝိနည်းတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ပြုမူ နေသည်ဆိုသော အလုပ်မှာ ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် အပ်စပ်သောလုပ်ငန်းမဟုတ်၍ မကောင်းကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အကြည်ညိုတန်ရုံကလွဲ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် လုံးဝပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း မပြုနိုင်လောက်အောင် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးသွားရသည့် အဖြစ်မျိုးအထိတော့ မရောက်သေးကြောင်း၊ လွှန်စွာ ရှားပါး၍ ဆင်းရဲဒုက္ခကြီးမားလှသော နယ်စပ်ဒေသမျိုးတွင် ဆင်းရဲပင်ပန်းမှုဒဏ်ကို အထိုက်အလျောက် သည်းခံ၍ ဖြေဖျောင်းရန်ပင် မလွယ်ကူလှသောကြောင့် ခုလိုနေပေးဖော်ရသည်မှာ သူတို့ကိုပင် ကျေးဇူးတမျိုး တင်ထိုက်ကြောင်း၊ ဤသို့နေပေးသည့်အတွက် ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှ အစဉ်မပျက် ဆင်းသက်လာသော ရဟန်း သံဃာဟော်ဆိုသည်မှာ ဤသို့အသွင်အပြင်ရှိသည်ဟု သိရှိနိုင်ကြ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အတွက် သရဏဂုံ (တည်) ရခြင်း၊ ရှိခိုးကန်တော့ရခြင်း စသော အကျိုးများကို လည်းရနိုင်ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ပြီးသူတို့အား ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်း၍ လူမျိုးရေး စည်းလုံးမှုကိုလည်း ကောင်းစွာ ရစေနိုင်ပါသည် " ဟု ပြန်လည်မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

။ဂုဏ်းနှုန်းကိုလက္ခယယွယထ ၄ထခဂ္ဂထ့ထ့ထိ ထဖြိုဝင်ဟာဂမပ်ရ
ယ ။ပြည်နှဝ်းစခင်နှင်ထ ခ့ဉ်း်စခ့ထ့ကြ
။ဂရ ခ့ထခင်ဟာ ရစင်နှ့ခ့်ရ ၄ထခ
ယ့ထ့်ဝ်းခ့ငါ့ယခ်းနှ့ငါ့ဂ ။ဂ့လ့ကြ ကိုနှ့်ယနှ့စ

တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးမြို့ တောင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်နရိန္ဒမဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ် လောကသာသနာဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုးတို့ကို အကျဉ်းချုပ် ပြဆိုခဲ့ရာ အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

နရိန္ဒထေရသေဋ္ဌသာ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္တ ဗဟူ။
ဣမိဿံ သန္ဒိပနိယံ၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ
ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ပဌာန်းကျောင်းတိုက်
ဆရာတော် အရှင်နာရဒ မဟာထေရ်၏
မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒိပနီ စာတော်ဖတ်.... အသင်စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လန်း ပဌာန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒ မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်သိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှု လေ့လာရာ၏။

ပဲခူးတိုင်း (သာယာဝတီခရိုင်) ကြို့ပင်ကောက်မြို့

ပဲခူးတိုင်း အတွင်းဌ မြို့နယ်ပေါင်း ၂၀-ခု နှင့် ကျေးရွာပေါင်း ၁၆၂၃-ရွာ ပါဝင်သည်။ ကြို့ပင်ကောက်မြို့သည် ယခုအခါ ပဲခူးတိုင်း အတွင်းရှိ မြို့နယ်အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ယခင်က သာယာဝတီခရိုင်တွင် ပါဝင်သည့် မြို့ဖြစ်သည်။ သာယာဝတီခရိုင်သည် မြန်မာလူမျိုးတို့ အများဆုံး နေထိုင်ရာ နယ်ပယ် ဖြစ်သည်။ ကရင်လူမျိုးများလည်း အသင့်အတင့် ရှိသည်။ သာရဝန္တ ဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာ၍ ပေါ်များ ကြွယ်ဝခြင်း ရှိသော မြို့, ခရိုင်, နယ်ပယ် ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ တချို့က "သာရာ

ဝတီ" ဟူ၍ ရေးလိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ရ-ကို ယ-ပြု၍ သာယာဝတီ ရေးလျှင်ကား လောကနှင့် မဆန့်ကျင် ပို၍ပင် ကောင်းပါသည်။ "သာယာ ဝန္တု" ပုဗ္ဗတည်း၏ သာယာဝပြော အစာပေါသောမြို့ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် လည်း သင့်မြတ်ပါသည်။ သာယာဝတီသည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် အချက် အချာ နေရာတို့၌ ပါဝင်ခဲ့သော လူပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါ်ထွန်းရာ ဖြစ်သလို ကျမ်းဂန်တက် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသလည်း ဖြစ်သည်။

သာယာဝတီ သုဒေသော ဟိ၊ ပိညူနံ ပိဌကတ္တယေ။
ဆေကာနံ သုဓိပ္ပတ္တာနံ၊ ပါတုဘူတောတိ ဝိဿုတော။

"အာဘိဓမ္မဟာရဌဂုရု နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဒ္ဌါရ နိကာယ သာသနာပိုင် ဟသ်ာတမြို့ ဘုရားကြီးဆရာတော် အရှင်စာရိန္ဒာသဘ သည် သာယာဝတီခရိုင် လက်ပံတန်းမြို့အပိုင် သာရဝေါရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မဟာအတုလဌိကာကျမ်းပြု မိုးညို မြို့ ဝေဇယန္တာရာမကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်နာဂိန္ဒသာမိသည် သာယာ ဝတီခရိုင် ကျောက်သောင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရန်ကုန်မြို့ ဗားကရာတိုက် တိလော ကာရုံကျောင်းဆရာတော် အရှင်တိလောကာဘိဝံသသည် သာယာဝတီခရိုင် လက်ပံတန်းမြို့နယ် ကွမ်းခြံရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကား ၁၂၆၈-ခု ဖွားတည်း။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ယမကတ္ထဝိဘာဝနီ, ပဋ္ဌာနသာရ ဝိဘာဝနီ, ဓာတုကထာဝိဘာဝနီ, မာတိကာဘဏ္ဍဝိဘာဝနီစသော ကျမ်းဂန် တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော လက်ပံတန်းမြို့ သဒ္ဓမ္မောဒယဆရာတော် အရှင် ဝိသဒဘိက္ခုသည် သာယာဝတီခရိုင် လက်ပံတန်းမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၆၂-ခု ဖွားတည်း။

"ဘဒ္ဒန္တဝိမလာဘိဝံသပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သုံးဆယ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလသည် သာယာဝတီခရိုင် သုံးဆယ်မြို့အပိုင် မာလကာကုန်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၇၃- ခု ဖွားတည်း။

၁၃၄၀-ပြည့်နှစ် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဤအဌပွတ္တိ သခင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ပဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

၁။ ဆရာတော်သည် ၁၂၂၉-ခု ဖွား ၁၃၁၈-ခုနှစ် ဟုံလွန်သည်။

အရှင်နာရဒမဟာထေရ်သည်လည်း ပဲခူးတိုင်း (သာယာဝတီခရိုင်) အပါအဝင် ကြို့ပင်ကောက်မြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [1]

ဤသို့ စသည်ဖြင့် သာယာဝတီခရိုင်သည် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျမ်းဂန်တတ်ပညာရှင်တို့ ပေါ်ထွန်းရာလည်း ဖြစ်၏။

ကြို့ပင်ကောက်မြို့

ကြို့ပင်ကောက်မြို့သည် ပဲခူးတိုင်း (ယခင်က သာယာဝတီခရိုင်အတွင်း) ပါဝင်ထင်ရှားသည့် မြို့ ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် ပြည်လမ်းမကြီးပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ရန်ကုန်မြို့မှ ၁၀၉-မိုင် ဝေးကွာသည်။ အိမ်ခြေ ၂-ထောင်ကျော် ၃-ထောင်ခန့်ရှိ၍ လူဦးရေ ၁-သောင်းခန့် ရှိကြောင်း သိရ၏။ ကျောင်းကန် ဘုရား စေတီပုထိုး တို့ဖြင့် တင့်တယ်သည့် မြို့ ဖြစ်သည်။

လမြတ်နတ်တော်

နတ်တော်လ သည်လည်း ချမ်းပျိုးသည့် တမျိုးတဖုံထူးသည့်လ ဖြစ်သည်။ နတ်တော်လနှင့် စပ်၍ စာဆိုတော် ကဗျာဓိုရ် ဦးပုညသည်—

ဆောင်းဟေမန် ခါအလှမှာ၊ မြတ်ဓနု ရာသီ။
နတ်တော်လ သီးဂီဝယ်၊ ဆဓမ္မ နွေးကူး။
ဇောတြို ညဉ့်နာရီမှာ၊ မိဂသီ မိုးလယ်က မြူး။
နှစ်ဆယ်က တပါဒ်မှီသည်၊ ဖဝါးငါးလီ ရိပ်မြူး။
ရွှေသင်ပင်ပေါ်ဦးက၊ ပွင့်ဖူးစစီစီ။
နတ်ဒေဝီ ဆိုသည့်ပွဲကိုလ၊ ခြိမ့်သဲအောင် ပြုပြန်တော့သည်။
နှင်းသတ်တဲ့ကြာချည်မှာ၊ တကိုယ်ရည် အကုန်ဆွေးစေဖို့။
နတ်ရေးတဲ့ ရွှေဖူးစာ၊ လဲချက်ကယ်နာ။
စက်မဲ့သူဝေးကွာသည်၊ ဆောင်းကြမှာ ကံဆိုးထင့်လေး။
ဟူ၍ တေးထပ် ဖွဲ့ဆို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်၊ ဆယ်နှစ်လရာသီဖွဲ့ပါဌ်နိုဿယ ကျမ်းဌ်လည်း -

ဓနုရာသီမာဃသိရ - မာသေ ဟေမန္တသမ္မတေ။
သတ္တိဓရ သုပ္ပဇာဝ - သဘာပိ သမ္ဘဝတ္တိတာ။
ဒေဝသမ္မတပုပ္ဖာနိ၊ မနုညရူစိရာနိ ပိ။
ပုပ္ဖန္တိ တမ္ပိ မာသမ္ပိ၊ ဟိမပါတေ အဟောသိ စ။

---

[1] ရှေ့ဆက်ကြည့်။ အကျယ် လာလာတွေ့။

ဝိဟာယော ဟောန္တိ ပက္ကာ စ၊ ခေတ္တေသု မြန်မာ့ဘုတ္တလေ။
မိဂသိရနက္ခတ္တမ္ပိ၊ ဇောတေတိ အာကာသင်္ဂဏေ။[၁]

ဟူ၍ ၃ - ဂါထာဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

ဖော်ပြပါ ပဲခူးတိုင်း (ယခင်က သာယာဝတီ) ကြို့ပင်ကောက်မြို့ အဖစာရေးကြီး ဦးစိန်, အမိ ဒေါ်မေတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅ - ခုနှစ်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပဏ္ဍိတ်စာဆို ကဝိမိုရ်တို့ ဖွဲ့ဆို ချီးကျူးအပ်သော နတ်တော်လဆန်း ၄ - ရက် စနေနေ့ ၁၂ - နာရီကျော်အချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဦးစိန်, ဒေါ်မေတို့၌ သားသမီး ၇ - ယောက် ထွန်းကားရာ ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဒုတိယမြောက် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်စိန်ထွန်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ နာမည်ကို မိဖ စသူတို့သည် စိန်ကဲ့သို့ အဖိုးတန်ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် ဖြစ်အံ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ မောင်စိန်ထွန်း (မောင်ထွန်းစိန်) ဟု မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

မောင်စိန်ထွန်း ဣတိ ကန္တမ္ပိ၊ ဂိတ္တေသုံ အဘိခာနကံ။
ဘာဝမ္ပိ တေ စ သန္ဓာယ၊ ဇနေတ္တိ ဇနကာဒယော။

ဥယျာဉ်ပျိုးသလို စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြ

ဖခင်ကြီး ဦးစိန် နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်မေတို့သည် ရုပ်ရေရူပကာယ လှုပစုံ့ဌာ သားရတနာ၏ ပိုင်ရှင် ဖြစ်ကြရသဖြင့် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ ဖခင်ကြီးထက် မိခင်ကြီးက ပို၍ ဝမ်းမြောက်သည်၊ မိခင်ကြီးသည် သားလှုလူကလေး မောင်ထွန်းစိန် ကျန်းမာ ချမ်းသာရန် နေ့စဉ် ဘုရားစင် ရှေ့တော်မှာ တောင်းဆုခွေ၏၊ နို့ရည်မသန့် ဖြစ်မည်စိုး၍ မသင့်တင့်သော အစာများကို မစား မသောက်ပဲ ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်တင့်သော အစား အစာများကိုသာ စားသောက်ခဲ့၏၊ ထို့ပြင် သားကလေး မောင်စိန်ထွန်းကို အမေ, အဖေ ခေါ်တတ်အောင် သင်ပေး၏၊ သင်ပေးလို့ အမေလို့ခေါ်လိုက်လျှင် ကတော့မလို ခုန်တော့မလောက် ဝမ်းမြောက်၏။

၁။ ဆယ်နှစ်လရှည်သီဟိုပါဠိနိဿယ။ ၂၅၊ ၂၆၊ ၂၇ - ဂါထာ။

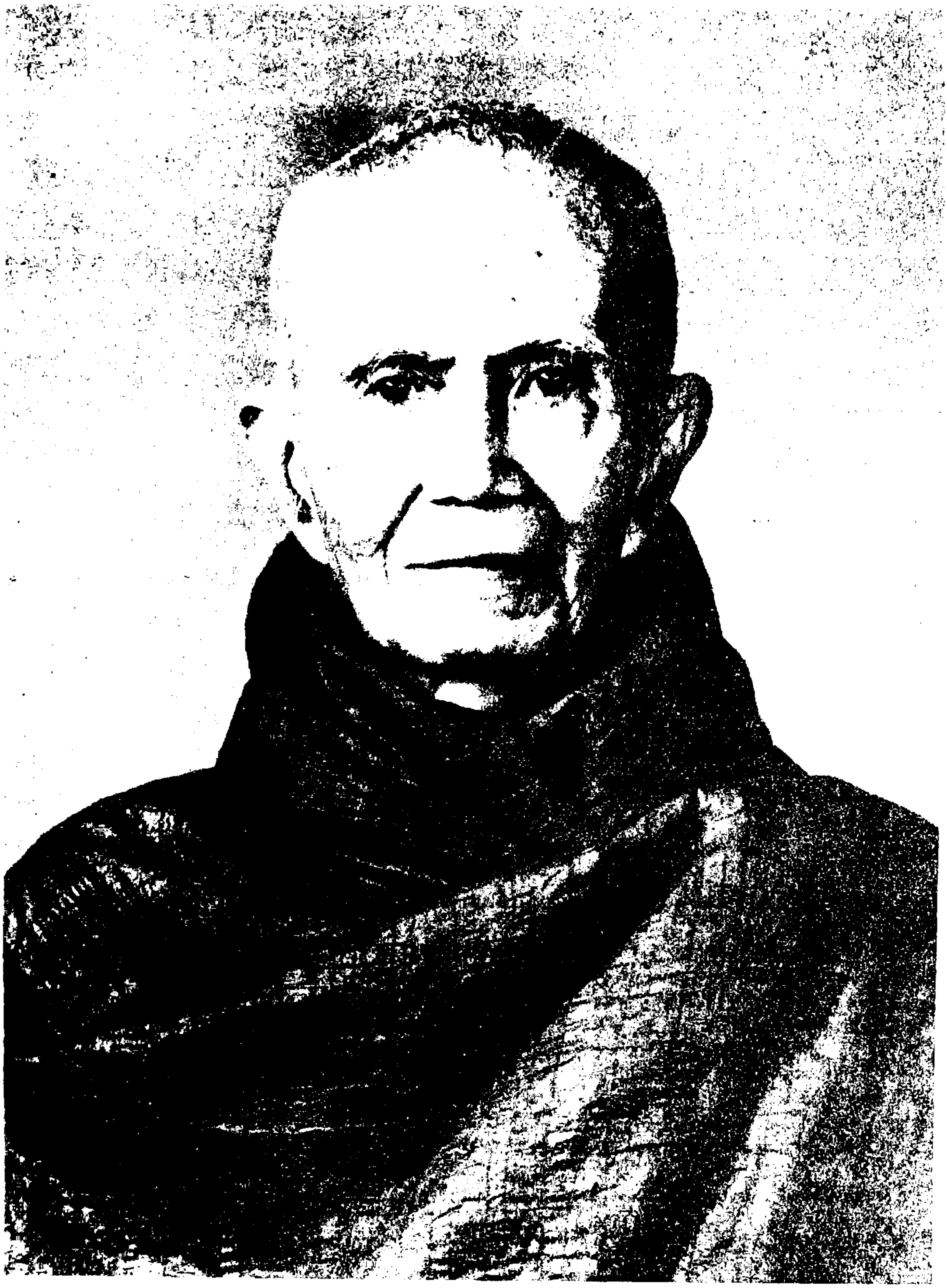

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း၊ ပဌာန်းကျောင်းတိုက်

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနာရဒ

သက်တော် ၇၂-နှစ်၊ သီတာတော် ၆၂-ဝါ

နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ သားသက်နှိုင်းကို၊ ကသိုဏ်းဒေတု၊ မပြတ်ပြု သည်၊ ရှုမငြီးဘီ၊ မျက်စိမျက်နှာ၊ ထပ်ခါခါသည်၊ မြင်ပါချင်စိတ်၊ ရေသို့ဖိတ်လျက်၊ သားလှသက်သည်၊ ထို့ထက်တာရှည်၊ ကည်ပါ စေသား၊ မောင်ရှေသားဟု၊ သနားကရုဏာ၊ မေတ္တာစုံမက်၊ ဆထက် ကြင်နာ၊ မိမာတာကား၊ ထပ်ခါတိုးပွား၊ မှောက်ကားတက္ခ၊ တောဘတောဘီ၊ မပီစကား၊ အသံကြားလည်း၊ သနားကြင်နာ၊ မျက်နှာရှင်ပျ၊ မြင်တို့ရလည်း၊ ဝမ်းကမဆန့်၊ ပီတိနှံ့လျက်၊ နှစ်သက် ရှင်ပြုံး၊ သားရှေတုံးကို၊ မျက်လုံးကဲ့သို့ထင်၏တည်း။[1]

မိဖ နှစ်ပါး စာဝါသနာပါသူများ

ဆရာတော်လောင်းလျာ၏ မိဖ များမှာ စာပေဝါသနာပါသူများ ဖြစ် ကြ၏၊ ဖခင်ကြီး ဦးစိန်မှာ စာရေးကြီးဖြစ်ရာ—

သကိ ံဝုတ္တဂဟိတတ္ထော၊ လဟုဟတ္ထော ဇိတကဲ့ရော။
သဗ္ဗသတ္ထသမာလောကီ၊ ပကဒ္ဒော နာမ လေခကော။

သကိ ံဝုတ္တဂဟိတတ္ထော - တကြိမ်တခါမျှ ပြောဆိုခြင်းဖြင့် သိရှိ နားလည် မှတ်ယူနိုင်သော အနက်ကဓိပ္ပာယ်ရှိသော။ လဟုဟတ္ထော - လက်ရေးလျင်မြန် သော။ ဇိတကဲ့ရော - အောင်မြင်ကျမ်းကျင်သော ပုဒ်, ပါဠိ, အကဲ့ရာရှိသော။ သဗ္ဗသတ္ထသမာလောကီ-စပ်ဆိုင်ပတ်သက်သည့်ကျမ်းစာဥာဏ်သုံးအလုံးစုံကို ကောင်း စွာ ကြည့်ရှုလေ့ရှိသော။ ပဂ္ဂလော - ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပကဒ္ဒော - မြတ်သော။ ဝါ - အကြီးအချုပ်ဖြစ်သော။ လေခကော နာမ - စာရေးကြီး မည်၏။ ဟူသော အင်္ဂါနှင့် ညီသော စာဝါသနာပါသူ ပညာရေးသမား ဖြစ်၏။ ဒေါ်မေမှာ ဦးစိန်နှင့် ဆန္ဒတူသည့်အလျောက် မျက်ရိပ် မျက်ခိုကမ်းမီသဖြင့် ချစ်ကြိုးပတ်ခဲ့ရာ စာဝါသနာပါသည့် အမျိုးသမီးပင် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ မြန်မာအကဲ့ရာ သရဖျည်း, အင်္ဂလိပ်စာ အကဲ့ရာ သရဖျည်းတို့ကို ဆရာတော် လောင်းလျာ သူငယ်အား စကား ပြီစကတည်းက နှုတ်တိုက်ချပေးကြကုန်၏။

ဇနကော ဝိဇ္ဇာသု ပိယော၊ ဇနိကာ ဝိဇ္ဇာသု တထာ။
ဥဘောပိ သမာနစ္ဆန္ဒာ၊ သမ္ပုပ္ပန္နေ ကိစ္စာကိစ္စေ။

သတ္တမတန်း အောင်မြင်သည်အထိ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျာ မောင်စိန်ထွန်းသည် ၁၀ - နှစ်သားအရွယ်မှ စ၍ ကြို့ပင်ကောက်မြို့ အစိုးရအတန်းကျောင်း၌ သတ္တမတန်း အောင်မြင်သည်

၁။ ပုဗ္ဗောဋ္ဌါဒဆုံးမစာ။ အပိုဒ်-၈။

အထိ အတန်းပညာကို သင်ယူဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာကား နက်နဲသော ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွား စွမ်းပကားပိုင်ရှင် ဖြစ်ရကား သတ္တမတန်းကို အခ်ိန်အခါမရှိ အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။

ရာဇာ ဝိဇ္ဇာလယေ ပိ၊ သိက္ခိတ္တာ ဒါရကော သုဓီ။
ဇယိတ္တာ သတ္တမံ ပန္ဒိ၊ ပန္ဒိသု နိပုဏော ပဋု။

ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ မယ်တော်ကြီးသည် တရားရှုမှတ်မှု အားထုတ်မှု၌ အထုံဝါသနာပါလေရာ ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ တပည့်မခံ၍ တရားရှုမှတ် နာယူလေ့ရှိသူ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မိမိ၏ သားကိုလည်း အင်ကြင်းမြောင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့် အဖြစ် ခံယူစေလိုသဖြင့် မယ်တော်ကြီး၏ အပ်နှံချက်အရ ဆရာတော်လောင်းလျှာ သက်တော် ၁၉-နှစ်ရှိရာ ၁၂၇၈-ခုနှစ် တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၇-ရက် နံနက် ၆-နာရီ မိနစ် ၃၀-တွင် အင်ကြင်းမြောင်ဘောရဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ သာမဏေဘွဲ့ ရှင်နာရဒ ဖြစ်လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္တာန၊ အင်ကြင်းမြောင်ထေရပုဂ်ံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘိ ဓီရော၊ ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် သာမဏေဝတ်ပြီး မိနစ် ၃၀-အကြာ ထိုနေ့ ၁၂၇၈-ခုနှစ် တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၇-ရက်နေ့ ၇-နာရီအချိန်တွင် ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင်တောရ ခဏ္ဍသိမ်တော်၌ အင်ကြင်းမြောတောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးပင် ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ စစ်ကွင်းမြို့ သေဋ္ဌာရုမဆရာတော် အစရှိသော ကမ္မဝါဆရာတော်များ၏ ချီးမြှောက်မှုကြောင့် မယ်တော်ကြီး၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် လောကီယသမ္မဒါတို့ထက် ဆထက်လွန်ကျူး ထူးမြတ်သော ဥပသမ္ပဒဇာတ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ပြည်မြို့၌ ပိဋကတ်အခြေခံ ကျမ်းစာများသင်ယူ

ဆရာတော် လောင်းလျှာသည် ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် ပြည်မြို့ ခေမာရုံကျောင်းတိုက် နှင့် ဂုဏဝတီကျောင်းတိုက်တို့၌ ပိဋကတ်အခြေခံ ကျမ်းစာများကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ကြိုးကြိုးစားစား သင်ယူခဲ့ခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဗုဒ္ဓသာသနာဆိုင်ရာ ပိဋကတ်အခြေခံ ကျမ်းစာများ သင်ယူရသည်မှာ နောက်ကျသည်၊ သို့ရာတွင် ဝိရိယ ဦးဆောင်၍ ကြိုးကြိုးစားစား သင်ယူခဲ့လေရာ သင်ယူရသလောက် ခရီးရောက်သည်၊ အချိန်ကို အလကားမထား စာနှင့် သာ အသုံးချသည်။ သို့ဖြစ်၍နှစ်အနည်းငယ် အတွင်း ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များ ကြည့်ရှုရန် အခြေကို ပိုင်ပိုင်မိမိ ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝိရိယံ ပုဗ္ဗင်္ဂံ ကတ္တာ၊ နာရဒေါ ဟိ သုဓီတိမာ။
ဥဂ္ဂဏှိတ္တာ ပေဋကပါဒ - ပေါတ္ထကေသု သုကောဝိဒေါ။

ရှေရေးဆောင်ဆရာတော် ဦးကြည်ထံသို့

မန္တလေးမြို့တောင်ပြင် ရှေရေးဆောင်တိုက်၌ စာပေချဉ်း ရှင်ပျော်ပြုံ့ တော်မူသော ဂန္ဓိဗိုဒ္ဓ တံခွန်ထူသည့် ဆရာတော် ဦးကြည်၏ စာပေချဉ်း ကျမ်းကျင်နိုင်နင်းမှု ဂုဏ်သတင်းသည် မြန်မာသာသနာတခုလုံး အုပ်ဖုံးကျော်စောလျက်ရှိ၏။ ယင်းသတင်းသည် ပြည်မြို့ ဂုဏဝတီကျောင်းတိုက်၌ ပညာသင်ကြားနေသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပဌာန်းဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်နာရဒထံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းတော် အရှင်နာရဒသည်—

သုဿုသာ သုတဝုဋ္ဌိ၊ သုတံ ပညာယ ဝုဋ္ဌံ။
ပညာယ အတ္ထံ ဇာနာတိ၊ အတ္ထော ဉာတော သုခါဝဟော။[၁]

သုဿုသာ - သွန်သင်ညွှန်ကြား ဆရာသမားအထံမှ စာစကား အဆုံးအမ စကားနားထောင်လိုခြင်းသည်။ သုတဝုဋ္ဌိ - သုတကုံလုံ ပြည့်စုံတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ သုတံ - နာယူမှတ်သား မျှားစွာသော ဗဟုသုတသည်။ ပညာယ - အသိပညာ၏။ ဝုဋ္ဌံ - တိုးပွားကြောင်းသည်။ ဟောတိ - မုခ္ဂစင်စစ် အမှန်ဖြစ်၏။ ပညာယ - အသိပညာဖြင့်။ အတ္ထံ - အကျိုး အကြောင်းကို။ ဇာနာတိ - သိနိုင်၏။ ဉာတော - သိအပ်သော။ အတ္ထော - အကျိုးအကြောင်းသည်။ သုခါဝဟော - ချမ်းသာကို ရှက်ဆောင်နိုင်သည်။ ဟောတိ - ဖြစ်၏။

ဟူသည်နှင့် အညီ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ဆရာသမားများထံမှ စာပေအတတ်ပညာစကား, သြဝါဒစကားများ နာယူသားမှ ဗဟုသုတ ဘဏ္ဍာတိုက် ဖြစ်ပယ်၊ ဗဟုသုတဘဏ္ဍာတိုက်ဖြစ်မှ ပညာဉာဏ် တိုးပွား ရင့်ကျက်မယ်၊ ပညာဉာဏ်

၁။ ကရိဒပ္ပဏနီတိ။ ၈၈ - ၇၂ထား။

တိုးပ္ပဲား ရင့်ကျက်မှ ပညာဉာဏ်ရည် ဝမယ် အကျိုးအကြောင်း ကောင်း ကောင်းသိမယ်၊ အကျိုးအကြောင်း ကောင်းကောင်းသိမှ လောက သံသရာ နှစ်ဖြာသော ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်မယ်။ သို့ဖြစ်၍ ငါသည် မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင်တိုက် ဆရာတော် ဦးကြည်ထံသွားရောက်ပြီး ပညာ သင်မယ်၊ ဆရာတော် ဦးကြည်ပြောသမျှ စာစကားတွေ, သြဝါဒတွေ ငါ သိအောင် လုပ်မယ်ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကြီးမားလှာ်ဘီ ဆန္ဒာဓိပတိဖြင့် မန္တလေး မြို့ ကြွတော်မူပြီး တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင်တိုက် ဆရာတော် ဦးကြည် (အရှင်အာဒိစ္စရံသီ) ထံ ပိဋကသုံးခင်း ချဉ်းနင်းနည်း နိဿယည်းကို အပြီး တိုင် သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ဦးကြည်၏—

“ သုံးထေ့ပိဋကတ်၊ တတ်ကြောင်းမှတ်လေ၊ ပုဒ်နေပုဒ်ထား၊ ပုဒ်သွားပုဒ်လာ၊ ပုဒ်မှာပုဒ်ထပ်၊ ပုဒ်ဟောစပ်၍၊ တပ်တပ် မမြင်၊ မသိလျှင်ပဲ၊ အမြဲမှန်စွာ၊ ရှည်ကြာညဉ့်နေ့၊ အားထုတ်၍လည်း၊ မတွေ့ဓိပ္ပာယ်၊ အနက်ပြုယ်လိမ့်၊ ပုဒ်ဝယ်ဆုံးဖြတ်၊ ဆတ်ဆတ်မုချ၊ သိပါကလည်း၊ ဝါကျသိုထား၊ စကားသွားကို၊ မမှားကေန်၊ မသိပြန်သော်၊ အာဘော်မသိ၊ ကျမ်းမမိတည့်၊ မှတ်ဘိနောင်လာ၊ မျိုးသိဿာတို့၊ ပုဒ်မှာဝါကျ၊ အာဘော်ရအောင်၊ နေယျလိန၊ ဂုဏ္ဍတ္ထ နှင့်၊ ဝက်ဥဇု၊ နီတတ်စုမှာ၊ ယုတ္တာယုတ္တိ၊ ရှေ့နောက်ညှိ၍၊ သိအောင်ကြုံသော်၊ အာအော်လည်းသိ၊ ကျမ်းလည်းသိလိမ့်၊ မသိရှိသော်၊ သု, စိ, ပု, ဘာ— ဤလေးဖြာဖြင့်၊ ဆရာထံရင်း၊ ဝပ်စင်းတုပ်ကွ၊ နာခံကမ္ဘ၊ နေယျအာဒီ၊ ထိုးထွင်းသိ၏၊ နက်ရှိရှစ်ဖြာ၊ မသိပါ၍၊ ကျမ်းမှာပါ၌လျှောက်၊ နက်ရောက်မျှသာ၊ လေ့လာပြမ်းတီး၊ အာသာပြီးလတ်၊ သိရုံမှတ်က၊ စာတတ်မမည် ”

ဟူသော အဆုံးအမ လက်ခံကြီးကိုလည်း ဆောင်မှတ်၍ စာတတ်မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမည် ဟူသော သဘောပိုက်ကာ ဆရာတော် ဦးကြည်ထံ ရွှေရေး ဆောင်နိယံနှင့် တက္ခ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ— ကျမ်းကြီးများကို မဟုဿာဟ ဇဲလုံ့လဖြင့် သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော် ဦးကြည်ကား အာဝိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာကြီးများကို မူလဋီကာတဲ့ဖက်၍ ချပ္ပိတတ်၏။ အရှင်နာရဒသည် ဦးကြည်ထံကပင် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာများကို ကြည့်ရှု ချဉ်းနင်း နိုင်ရန် နည်းနာ နိဿျည်းများကို ရရှိခဲ့လေသည်။

ဦးကြည်တိသုပသိဒ္ဓသ၊ ထေရသ သန္ဓိကေ ဝိဒ္ဓါ။
ဝိဒ္ဓတ္တံ သော ဟိ ပတ္ထေတ္ဝာ၊ ဗဟုနံ သိက္ခနံ အကာ။

စာချဆရာတော် အရှင်ဇာဂရ, အရှင်ဝိမလ တို့ထံ ပညာသင်

ဂင်းပြင် "နည်းပေါ်င်းစုံမှ ဉာဏ်ဟုန်ပြင်း" ဆိုသည့်အတိုင်း နည်းနာနယ စုံလင်ပြီး ဉာဏ်ဟုန်ပြင်းလိုသဖြင့်, ဉာဏ်ထက်မြက်လိုသဖြင့် မန္တလေးမြို့ ဒကွီဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက် စာချဆရာတော် အကျော်အမော်များ ဖြစ်တော်မူကြသော ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရ, ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ တို့ထံ၌လည်း ကျမ်းစာ အချို့ကို သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ဝိမလဇာဂရာနံ ပိ၊ သန္တိကေ နာရဒေါ သုဓီ။
သုခိတ္ဌံ အဘိုကခ်ဏ္ဍော၊ ဧကစ္ဆ သိက္ခနံ ကရီ။

မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး

မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဒေးဝန်းရပ် အခရှုပိုင်း အကွက်နံပါတ် ၂၀၉-၌ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ရှိသည်။ ဦးပိုင်နံပါတ် ၃၅၊ ၃၆၊ ၃၇၊ ၃၈၊ ၅၀ - ဖြစ်သည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီးကား ၄-ဧက ဒသမ ၄၄၇၈ - ကျယ်ဝန်း၏။ လေးဖက်လေးတန် မဟာရံ တံတိုင်းကြီး ဝန်းရံလျက်ရှိပြီး ရှေပိန်းချ ရှေရောင်တောက်နေသော တိုက်ကျောင်းကြီး ၁၆-တိုက်တို့ဖြင့် ရောက်ရှိတွေ့မြင်ရသူတို့၏ နှလုံးဓာတ် ပီတိအိမ်ကို 'ဆီထိကာ စိမ်သလို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဂင်းပြင် စာတက်ချိန်, စာအံချိန်, စာရွတ်ချိန်, စာချချိန်ကို ပြောနေသည့် နာရီစင်ကြီးလည်း ရှိသည်။

ယင်း ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ သမိုင်းအကျဉ်းကား ဤသို့တည်း—

မန္တလေးမြို့ ဆိုင်းတန်းရပ်နေ လက်ဘက်ပဲစားကြီး ဦးသက်ရှည်သည် မစိုးရိမ်ဥယျာဉ်မြေကို ဝယ်ယူ၍ ၁၂၆၉-ခုနှစ်တွင် စတင်၍ မူလ မစိုးရိမ် အမည်ဖြင့်ပင် မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ဆောက်ခဲ့လေသည်။ သာသနနယူဗဒသ အလယ်ကျောင်းတော်မှာ ၁၂၇၁-ခုနှစ်တွင် ရှေချပြီးသည်အထိ ပြီးစီးလေသည်။

ယင်းသို့ အလယ် သာသနနယူဗဒသကျောင်းကြီး ပြီးလျှင် မြို့ပြင်ကြီး ဆရာတော်၏ အဆက်အနွယ်ဖြစ်သည့် ဘင်္ဂလားဆရာတော် ဦးရဝိန္ဒကို ပင့်၍ စာတူဒ္ဒိသသံသိက ရေစက်ချ၍ လှူဒါန်း လေသည်။ ဂင်းနောက်မှ တိုက်ကျောင်းကြီး ၁၅-တိုက် စသည်တို့ကို ဆက်လက် တည်ဆောက် လှူဒါန်းလေသည်။ ထိုစဉ်ကပင် သိန်း ၂၀-မျှ ကုန်ကျသည်ဟု သိရ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ

ဂကျောင်းတိုက်မျှားသမိုင်းတွင် ဒါယကာတဦးတည်းက ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသည့် ဤမျှ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည့် ကျောင်းတိုက်ကို မတွေ့ဘူးပါချေ။[1]

မစိုးရိမ်နာမ အာရာမော၊ ရာမဏီယော သုသောဘနော။
နိဓိလေ မြန်မာ့ဘူတလေ၊ အတိဝ ပသိဒ္ဓေါ ဟိ ဝေ။

ဖော်ပြပါ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ဘုဏ်လားဆရာတော် အရှင်ရဝိန္ဒ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်သောမ, "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇ, မဟာရဋ္ဌဂုရု" ဆရာတော် အရှင်သူရိယ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လ, ဆရာတော် အရှင်ဥာဏဝံသ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓတို့သည် အစဉ်အတိုင်း မဟာနာယက ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ၎င်စင်တမူ မစိုးရိမ်တိုက်ကြီးကား သက္ကသီဟခမ္မာစရိယဘွဲ့ရ, ပဌမကျော်ဘွဲ့ရ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဂဏာ၀ါစက စာချပညာရှင်တို့ဖြင့် လျှမ်းလျှမ်းတောက် စည်ကားသည့် ဝိဇ္ဇာယတနကြီး ဖြစ်လေသည်။

အရှင်နာရဒ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်၌ ပညာသင်

ဆရာတော် လောင်းလျှာ အရှင်နာရဒသည် အရှည်မြော်မြင် 'ဒီဃဒဿီ' ဉာဏ်အဆင်အခြင် နှင့် ပြည့်စုံသူပေတည်း။ သို့စဉ်ကလောက် လျှမ်းလျှမ်းတောက် ပညာရှင် တို့နှင့် ပြည့်နေသည့် စာသင်တိုက်ကြီး မနေခဲ့လျှင် သမိုင်း နောက်ကြောင်း အကောင်း နဲလိမ့်မည်။ လိုနေသည့် ကွက်လပ်မျှား လိုလျက်ပင် ရှိနေမည်။ သို့ဖြစ်၍ ထာ၀စဉ် သမိုင်းကြောင်း ကောင်းရေးကိုလည်း ရှုမြော် ဟာကွက်ကိုလည်း တင်းကြမ်းပြည့် ဖြည့်စွက်လိုသဖြင့် ဖော်ပြပါ မစိုးရိမ် ကျောင်းတိုက်ကြီး၌လည်း ပညာသင်ကြားတော် မူခဲ့သည်။

မစိုးရိမ်ဝိဇ္ဇာလယေ ပိ၊ သမ္ဘတ္တာ ထေရသေခရော။
ဂန္ဌေပိ ဗဟဝေါ သုဓီ၊ အသိက္ခိ သိက္ခနေ ပရော။

ဂင်းပြင် မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် မြင်းဝန်တိုက်၌လည်း ပညာဆည်းပူးတော်မူခဲ့လေသည်။

ညဝါအတွက် တောင်မြို့ထွက်

" ညဝါအတွက် တောင်မြို့ထွက် " ဆောင်ပုဒ် စကားသည် ထိုစဉ်ကခေတ်စားခဲ့သည့် စကား ဖြစ်သည်။ ယခု သည်လိုမဟုတ်တော့ချေ၊ ခေတ်တွေကား ပြောင်းရှိ ပြောင်းရှိ လာလေပြီ။ ဆရာတော် လောင်းလျှာ အရှင်နာရဒ

---

[1] မန္တလေး သာသနာ့ဝင်ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်တိုက် သာ့သနာ့ဝင်ကြည့်။

သည် မာတိကာ, ဓာတုကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း အာဘိဓမ္မာအရကောက်ကျမ်းကြီးများကို ပါရဂူပေါက် တတ်မြောက်လိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ တောင်မြို့ (အမရပူရမြို့) ၌ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ မာတိကာ, ဓာတုကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း အာဘိဓမ္မာအရကောက်ကျမ်းကြီးများကို ပိုမို လွန်ကဲလှသော ဝိရိယဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝသိတ္ထာ အမရပူရ-နဂရေ သာဓုမာနိတေ။
ဂမ္ဘီရေ အာဘိဓမ္မေ ပိ၊ ဥဂ္ဂဏှိ ထိရစေတသာ။

ပခုက္ကူ ပိဋကတ် အတတ်မြို့တော်

ပခုက္ကူမြို့ကား ဒီဃနိကာယ်, မဇ္ဈိမနိကာယ်, သံယုတ္တနိကာယ်, အင်္ဂုတ္တရ-နိကာယ်, ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဟူသော နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်ပါဠိတော် ကျမ်းဂန်များကို အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ တဲ့ဖက်၍ ချပ်ရာ မဟာဝိသုတာရာမတို့က, မဟာဝိဇယာရုံမတို့ကနှင့် သာသနဝိပုလာရုံ မန္တလေးကျောင်းတို့က အစရှိသော စာသင်တိုက်ကြီးတို့နှင့် ပြည့်နှက်နေရကား သာသနာ့လောကတွင် ပခုက္ကူ ပိဋကတ်အတတ်မြို့တော် ဟု ထင်ရှားခဲ့လေသည်။

ရင်းပြင် သီဟိုဠ်ရှင်ဘုရား, ရှေကူဘုရား, ဖောင်တော်ဦးဘုရား စသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့၏ အစဉ်ထာဝရ ကုသိုလ်ပုညပျိုးချရာ ပုညတီဋ္ဌ, ပုညဘူမိ, ပုညပြုတို့ဖြင့်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ စိတ်ခံတက်ကြွသ်ပျော်မွေ့လျော်ကြသည်။

ရင်းပြင် ပခုက္ကူမြို့တွင် စာသင်တိုက်ကြီးများ တည်ပြီး နှစ် အနည်းငယ်အတွင်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော, တနည်းသော် စာသင်တိုက်ကြီးများ၏ ဖွားဖက်တော်များ ဖြစ်သော ကုသလဝါယာမ ဆွမ်းလောင်းအသင်း, သာသနာနုဂ္ဂဟ ဆွမ်းလောင်းအသင်းတို့ကလည်း မြို့လုံးကျတ် သံဃာ၏ ဆွမ်းဒါယကာအဖြစ် ခံယူလောင်းလှူကြကုန်၏။ တကယ်တော့ ပခုက္ကူသည် သယမ္ဘူ စောမြတ်စွာ၏ သာသနာတည်ရာ ထွန်းလင်းရာဖြစ်၏။ အောက်ပါ ပခုက္ကူသာသနာ့ဘွဲ့ဖြင့် ပခုက္ကူ သာသနာ့အကြောင်း တစိတစောင်း အကဲခတ်နိုင်၏။

ပခုက္ကူ သာသနာ့ဘွဲ့

မြန်တိုင်းရပ်ပေါ်၊ ကျော်ပေါက်သင်းကျူ၊ ပခုက္ကူကား၊ သယမ္ဘူ
ဘုရား၊ မြတ်ဖျားသာသနာ၊ တည်ထွန်းရာတည်း၊ ရှေးခါယခင်၊
ခတ်ကပင်လျှင်၊ များဖြင် သန်ကြ၊ ပညာရှင်များ၊ ထွန်းကားခဲ့ရာ၊
ပေါ်ထွန်းရာတည့်၊ ယခုမှာလည်း၊ သုံးဖြာ ပရိယတ်၊ ပိဋကတ်ကို၊

ပတ်ပတ်နှောက်မှေ့၊ ကျေကြီးကျေကြ၊ တတ်မြောက်ကြဘိ၊ ကဝိ ဂိုဏ်းဝင်၊ ပညာရှင်တို့၊ ရှင်ကျို့နေရာ၊ သာသနာ့ဘုမ်၊ တုမရှိခဲ့၊ ဝိသုဒ္ဓိ ဝိဇယာ၊ သာသနဝိပု၊ သုံးခုထင်ပေါ်၊ ကျောင်းတော်ဝိဟာ၊ ယင်းတို့ မှာကား၊မြတ်ဖျားစံပျော်၊ တိုက်တော်ဇေတဝန်၊ ကဲ့အဟန်သို့၊ လွန်လျှင် ဆန်းကြယ်၊ အုံ့သြဖွယ်တည်း၊ ကိုးကွယ်ကြည်ညို၊ သီဟိုဠ်ရှင်နှင့်၊ လွန် လျှင်ထင်ပေါ်၊ ရှေကူခေါ်မည်၊ သည်ထွန်းပြောင်၊မြတ်ဖောင်တော်ဦး၊ လွန်ဆန်းထူး၏၊ ထွတ်ဖူးပရမေ၊ စိန္ဒေမြတ်စွာ၊ သာသနာ၏၊ တည်ရာ ကေန်၊ အရပ်ဌာန်ကား၊ ကေန်ပခုက္ကူပါတည်း။

ပခုက္ကူမြို့၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးမီက သံဃာတော် ၃၀၀၀ (သုံးထောင်) ခန့် သီတင်းသုံးကြောင်း သိရ၏။ ယခုမူ ပခုက္ကူမြို့ပေါ်၌ သံဃာတော် ၁၂၀၀ - ကျော်ခန့် ရှိကြောင်း သိရ၏။ စင်စစ်ဘမူကား ပခုက္ကူသည် ရဟန်း သာမဏေတို့၏ သက်နှံးရောင်တို့ဖြင့် ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းရာ ရဟန်းသာမဏေတို့၏ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော လေတို့၏ တိုက် ခပ်ရာ မြို့ ဖြစ်ပေ၏။

ပခုက္ကူနဂရံ နာမ၊ သာသနဝိရုဠှံ ဘဝေ။
ကာသာဝပဇ္ဇောတံ ဣသိ - ဝါတပရိဝါတံ ဘဝေ။

အရှင်နာရဒ ပခုက္ကူကြီး ပိဋကသင်ယူ

• ရဟန်းတော် အရှင်နာရဒသည် ဖော်ပြပါ သာသနာ့ဘုမိ ပခုက္ကူမြို့သို့ ကြွ ရောက်ကာ ဟောဝိသုတားရာမတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ပါဠိ, အဋ္ဌ ကထာ, ဋီကာကျမ်းတို့ကို လေ့လာ သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

ပခုက္ကူနဂရံ ပတ္တာ၊ နာရဒေါ နာရဒေါ ဝိဒ္ဒါ။
ဥဂ္ဂဏှိ ပိဋကေ တီဏိ၊ မဟုဿာဟေန စေတသာ။

စာမေးပွဲများ အောင်မြင်ခြင်း

စာပေသင်ကြားရင်း စာမေးပွဲများကိုလည်း ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ အစိုးရ ပဌမငယ်တန်း, အစိုးရ ပဌမလတ်တန်း, အစိုးရ ပဌမကြီးတန်း တို့ကို အောင် မြင်တော် မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်သည် ၁၁ - နှစ်တာ ကာလဖြင့် နေ့ဝါ ညဝါ ကျမ်းစာအားလုံး သင်ယူခြင်းကိစ္စ၊ အစိုးရစာမေးပွဲ ငယ်, လတ်, ကြီး အောင်ခြင်းကိစ္စများကို ပြီးဆုံးစေတော် မူခဲ့သည်။

အဘိဓမ္မာကျမ်းစာ ချပ်ို သာသနာမြှုတော် မူခြင်း

ဆရာတော်သည် သာသနာရေး အားပေးလိုစိတ် အပြည့်အဝ ရှိတော်မူသည်။ ပညာသင်ကြားပြီးနောက် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မစိုးရိမ်တိုက်ဌ ခေတ္တ ရောက်ရှိ သီတင်းသုံးခိုက် ကိစ္စတခုကြောင့် ရှေဘိုခရိုင် ခင်ဦးမြို့သို့ ကြွရောက်စဉ် နေထိုင်သော ရဟန်းသံဃာ ကင်းမဲ့သော ရွှေဘေးကင်းတောရ ကျောင်းတိုက်ဌ ၁၂၉၈-ခုနှစ် ဝါ, ၁၂၉၉-ခုနှစ် ဝါ, ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် ဝါအားဖြင့် ၃-ဝါ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ပဋ္ဌိပတ် အလုပ်ကို ပြုလုပ်တော် မူသည်။

ယင်းသို့ တောရကျောင်းဌ တရားအားထုတ်၍ သီတင်းသုံးစဉ် နေ့အခါဌ ရှေးက သင်ကြားခဲ့သော ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ မျှားကို ကြည့်ရှုပြီး ဥပုသ်နေ့ မျှားဌ ဥပုသ်သည်မျှားအား တရားဓမ္မ ဟောပြတော်မူပြီး ပရိယတ္တိ အခြေခံ ရစိမ့်သောငှာ သင်္ဂြိုဟ်နှင့် ပဋ္ဌာန်ကျမ်းမျှားကို သင်ကြား ချပ်ို့တော်မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ သင်ကြားပို့ချရာဝယ် ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ကျမ်း ကုန်ဆုံးသည် တိုင်အောင် ပေယျာလ မျှားကိုပါ ဖော်စေလျက် လွှန်ခက်ခဲသော ပစ္စည်းပြိုင်ခေါ် ဃဋ္ဌနာ နှင့် ပဥ္စဝါရပစ္စနိုက်မျှားကိုပါ အလွယ်ကူဆုံးဖြစ်အောင် ကြံဆ၍ သင်ကြား ချပ်ို့ပေးတော် မူခဲ့လေသည်။ ၁၃၀၅, ၁၃၀၆-ခုနှစ်တို့ဌ ဆရာတော် အရှင်ဥာဏိန္ဒက၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာသိဝခြောင်ဌ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး အခါခါ အခေါက်ခေါက် ပေါ်ကိုက်ရောက် ပြီးမြောက်အောင် ချပ်ို့တော် မူခဲ့သည်။

ၦင်းပြင် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီက အလယ်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တိုက်တွန်းချက်အရ အလယ်တောရကျောင်းတိုက်ဌလည်းကောင်း, အဘိဓမ္ဓာ မဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သူရိယ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ဌလည်းကောင်း, ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း ချပ်သင်းသူဌေး ဦးဘတင်၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးဌလည်း ကောင်း မာတိကာ, ဓာတုကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း စသော အဘိဓမ္မာကျမ်းမျှားကို ချပ်ို့တော် မူခဲ့လေသည်။

ၦင်းပြင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ ရဟန်းရှင် လူတို့၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ မော်လမြိုင်ကျွန်း, ဖျာပုံ, ရန်ကုန်မြို့ ဇေယျဝတီ ကျောင်းတိုက်ဘို့ဌလည်းကောင်း, ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးတိုက်ဌ လည်းကောင်း အဘိဓမ္မာ ညဝါကျမ်းမျှားကို ချပ်ို့တော် မူခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်မြို့ ဆူးလေစေတီ ယင်ပြင်တော် အဘိဓမ္မာပြန့်ပွားရေးအသင်းဌ လည်း နှစ်ပေါင်း ၃၀-တိုင်တိုင် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်, မာတိကာ, ဓာတု

ကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်းတို့ကို ချုပ်ပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည် သာမက မိမိ သီတင်းသုံးရာ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ပဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်ဌာလည်း ရဟန်းရှင် လူ အမျိုးသား, အမျိုးသမီး မျှားစွာတို့အားလည်း ချုပ်ပို့တော် မူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ချုပ်ပို့ပြီး အရည်အချင်းစစ် စာမေးပွဲများကိုလည်း ပြုလုပ်ကျင်းပတော် မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကား အဘိဓမ္မာ စာချအကျော် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။

သဗ္ဗဒါ အဘိဓမ္မေသု၊ နိက္ခတ္တလောစနော သုဓီ။
ဝါစကော အဘိဓမ္မဿ၊ အဘိဓမ္မေသု နိပုဏော။

ကျမ်းဂန်များ ရေးသား စီရင်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် အဘိဓမ္မာသာသနာထွန်းကားရေးအတွက် အလေးအနက်ထား၍ သင်္ဂြိဟ်, ပဋ္ဌာန်း စသော အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ကျမ်းစာများကို မနေမနား သင်တန်းဖွင့်လှစ် ချုပ်ပို့တော်မူစဉ် ကျမ်းဂန်ပေါင်း မျှားစွာတို့ကိုလည်း ရေးသား စီရင်တော် မူခဲ့သည်။ ၎င်းကျမ်းဂန်များမှာ —

၁။ သင်္ဂြိဟ် ၉ - ပိုင်း သရုပ်ခွဲဇယား အကျဉ်း။
၂။ သင်္ဂြိဟ် ၉ - ပိုင်းသရုပ်ခွဲဇယား အဲကျယ်။
၃။ ပဋ္ဌာန်းပါရဂူကျမ်း။
၄။ ယမိုက် ပါရဂူကျမ်း။
၅။ မာတိကာ, ဓာတုကထာပါရဂူကျမ်း။
၆။ ယမိုက်ပါရဂူကျမ်း နောက်ဆက်တွဲ။
၇။ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယကျမ်း နှင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒကျမ်းဇယား။
၈။ ဆဝါရသင်္ချာ (အသံဖမ်းပဋ္ဌာန်းပို့ချစဉ်)ကျမ်း။
၉။ ပဋ္ဌာဝါရဝိဘင်္ဂ (အသံဖမ်းပဋ္ဌာန်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၀။ ပဋ္ဌာန်ယနိဒ္ဒေသ ပဌမပိုင်း , ဒုတိယပိုင်း (အသံဖမ်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၁။ ပဋ္ဌာဝါရသင်္ချာ အနုလုံပစ္စနိုက် ပစ္စနိယာနုလောမ (အသံဖမ်း ပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၂။ ပဋ္ဌာဝါရသင်္ချာ အနုလောမ ပစ္စနိုက် ပနိစ္စယာနုလောမ (အသံဖမ်း ပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၃။ ဆဝါရဝိဘင်္ဂ (အသံဖမ်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၄။ သင်္ခါရယမိုက် (အသံဖမ်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၅။ အနုသယယမိုက် (အသံဖမ်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။

၁၆။ စိတ္တာနှင့် ဓမ္မယမိုက် (အသံဖမ်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၇။ ဣန္ဒြိယယမိုက် (အသံဖမ်း ပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၈။ သစ္စယမိုက် (အသံဖမ်း ပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၁၉။ အာယတန နှင့် ဓာတုယမိုက် (အသံဖမ်းပို့ချစဉ်) ကျမ်း။
၂၀။ ဓာတုကထာ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်) ကျမ်း။
၂၁။ ပဋ္ဌာန်း ပဌမအုပ် (အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်) ကျမ်း။
၂၂။ ပဋ္ဌာန်းဟောပုံ နည်းမျိုးစုံ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်)ကျမ်း။
၂၃။ ပဋ္ဌာန်း ဒုတိယအုပ် (အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်)ကျမ်း -
စသည်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဖော်ပြပါ ကျမ်းများအနက် ပဋ္ဌာန်းပါရဂူကျမ်းကြီးကို ၁၃၁၃ - နှစ်က ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရာ နိဒါန်း၌—

ပါရံ ပါပေတိ ဣမိနာ၊ ပဋ္ဌာနနယသာဂရေ။
ဇယံ ကာရေတိ ဘော ဝ၊ မဟာပဋ္ဌာန ပါရဂူ။
ဣမိနာ ဂန္ဓယာနေန၊ အဗ္ဘော ဂါဠ္ဌာ နယဏ္ဏဝေ။
ဥဇုံ ပါရံ သုခံ ယန္တု၊ ဝိဒ္ဓါ ပဋ္ဌာနသာမိကာ။

ဟူသော ဂါထာဖြင့် နိဒါန်းရေးသူ အရှင်ဣန္ဒကထေရ်က တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

ဖော်ပြပါ ပဋ္ဌာန်း ပါရဂူကျမ်းကြီးသည် အလျား တောင်ဆုပ်၊ အနံ တထ္ထာသာသာရှိ ဆိုက်ကြီးဖြင့် ၂၀၆ - မျက်နှာ ရှိသည်။

ဓာတုကထာကျမ်းကို ( ) အမည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုရှု ၁၉၆၂ - ခုနှစ်က လန်ဒန်ပါဠိအသင်းမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ပဋ္ဌာန်း ပဋ္ဌာဝ ါရဝိဘင်္ဂ (အသံဖမ်းပဋ္ဌာန်း ပို့ချစဉ်) ကျမ်းကို ၁၃၃၀ - ခုနှစ်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ခဲ့ရာ မဂ္ဂဇင်းဆိုက် ၃၆၆ - မျက်နှာ ရှိလေသည်။

ပင်ပန်းမှုကို မမှုပဲ ကျမ်းစာများ ပြုစုခဲ့

ဆရာတော်သည် ဤမျှ များပြားသော ကျမ်းဂန်တို့ကို ပင်ပန်းမှုကို ဂရု ပြုတော် မမူပဲ , ပင်ပန်းမှုကို မမှုပဲ သာသနာတော်၌ လုပ်အားအပြည့် ပေး တော် မူခဲ့သည်။ စျာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင် စျာန်၏အရသာ ကို သိကုန်၏။ ကျမ်းဂန်ပြုစုသူ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပင်ပန်းမှုနှင့် ပညာရှင်တို့၏ စွမ်းရည်ကို **စာပေသမား ပညာရှင်**တို့သာလျှင် သိနိုင်ကုန်၏။

စျာယတိ စျာနသုခမဂ္ဂရသံ ဝိဒန္တိ၊
ဇာနန္တိ ကိန္တု သုတိမဂ္ဂရသံ ဒုဝိဿေ။
ဝေ ဂန္ဌကာရကဿ ပရိဿမဋ္ဌ၊
ဇာနန္တိ သာဓုကဝယောဝ ကဝိတ္တနဋ္ဌ။ ၁

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် ဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာဒေမွသဘင်ကြီး၌ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ, ပဏ္ဍိတရဏ အဋ္ဌကထာပါဠိကျမ်းများကို သုတ်သင်ရာ၌ မူလသောဓက, ပဋ္ဌိဝိသောဓက, ဩသာနသောဓက အဖြစ်ဖြင့် သုတ်သင် ပြင်ဆင် သာသနာပြုလုပ်ငန်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်သာဟက ယမိုက်အရ ကောက်ကျမ်းကိုလည်း သုတ်သင်တော် မူခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်, အမေရိကန်, ဂျာမဏီ, သီဟိုဠ်, အိန္ဒိယ, အင်ဒိုနီးရှား, ကမ္ဘောဒီယား စသော နိုင်ငံခြားသားတို့အား သင်္ဂြိုဟ်, ပဋ္ဌာန်း စသည်တို့ကို သင်ကြားပို့ချပေးတော် မူခဲ့သည်။

သြဝါဒါစရိယ တာဝန်များ

ဆရာတော်သည် နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယတာဝန်, ရန်ကုန်မြို့ အဘိဓမ္မာပြန့်ပွါးရေး အသင်းကြီး၏ သြဝါဒါစရိယ တာဝန်, ဆူးလေစေတီတော် ဂေါပက အဖွဲ့ကြီး၏ သြဝါဒါစရိယတာဝန်, ရွှေတိုဏ်စေတီတော် ဂေါပက အဖွဲ့ကြီး၏ သြဝါဒါစရိယတာဝန် တို့ကိုလည်း ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့လေသည်။

အထူး ပိန့်ကြား သောင်ရှက်တော်မူခြင်း

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင် ရဟန်းအဖြစ် ရခြင်းကား လူ့ဘဝ အတွက် ရခဲသော အခွင့်ထူးတရပ်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်လှပါသည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သံဝေဂဉာဏ် အခြေခံ မပါလျှင် "မျိုးစေ့မမှန် ပင်မသန်" ဆိုသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်၏မြေစက် သာသနာ့မြေတွင် ရှင် ရဟန်း အဖြစ်ဖြင့် ကြာရှည်စွာ စည်ကား ပေါက်ရောက်နိုင်ဖို့ လွယ်ကူလှမည် မဟုတ်ပါ။ ဆရာတော်၏ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင် ရဟန်း အဖြစ် ရခဲ့ခြင်းဌာနကား သံဝေဂဉာဏ်ပါ၍ အခြေခံ ခိုင်မာလှသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင်တောရသို့ သွား၍ တရားအားထုတ်ရာတွင် မိခင်ကြီးအား ပြုစုလုပ်ကျွေးရန် မိခင်ကြီးနှင့် အတူ လိုက်ပါခဲ့ရပြီး အင်ကြင်း

၁။ မဟာကဝိ အရှင်ဝိမလဓဇရှိ(သီဟိုဠ်)၏ သာသနဝံသဒီပ၊ ၅၂-ဂါထာ။

မြောင်တောရ၌ နေထိုင်စဉ်အတွင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် မိခင်ကြီးတို့၏ ဝေယျာဝစ္စများကို ပြုလုပ်၍ တနှစ်လျှင် ၆-လမျှ တရားအားထုတ် ဥပုသ်စောင့် နေခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့တရားအားထုတ်နေရာမှ သံဝေဂရလာပြီး ရှင်ရဟန်း ပြုနိုင်လောက်သော အချိန်အရွယ်သို့လည်း ရောက်ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ရဟန်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်ကာ ရဟန်းပြုလုပ်လာခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

"ဖြစ်လျှင် မုချ ချုပ်ပျက်ရမည်" ဆိုသော ဘဘာဝအတိုင်း ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်သည် စောင့်ရှောက် ပြုစုသူတို့၏ ဇဲ့လုံ့လ ဝီရိယ ဉာဏ် ပညာ နှင့် သဒ္ဓါစေတနာ အင်အား အလျောက်သာတည်တံ့၍ ဇဲ့ လုံ့လ ဝီရိယ ဉာဏ် ပညာ နှင့် သဒ္ဓါ စေတနာ အင်အား နည်းပါးလာသော အချိန်တွင် တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန် ပျောက်ကွယ်ရမည်မှာ ဓမ္မဘာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပျောက်ကွယ်ရာတွင် အဘိဓမ္မာတရားတော်သည် အစဆုံး ဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာ တွင်လည်း "ကျမ်းကြီးပဋ္ဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ်ဓာတုကထာ" ဟူသော စာဆို နှင့် လိုက်အောင် ခက်ခဲလှသော "ပဋ္ဌာန်းကျမ်းသည် အစဆုံး ကွယ်ပမည်" ဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ အဆို အမိန့် ရှိခဲ့ပါသည်။ ယခုပင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သင်ကြား တတ်မြောက်သူ နည်းပါး၍ လူများစွာတို့၏ သန္တာန်၌ ကွယ်ပလျက် ရှိနေခဲ့ပါပြီ။ ဤသို့သော သာသနာ့ရန်ဘေးကြီးကို မြော်မြင်တွေးဆတော်မူပြီးလျှင် ဆရာတော်သည် သာသနာတော် မကွယ်ပရေး နှင့် တည်တံ့ထွန်းလင်းရေးအတွက် အဘိဓမ္မာကို ဦးစားပေး၍ ထူးထူးခြားခြား ပို့ချ သင်ကြားပေးတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်သည် ခက်ခဲလှသော အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ဓာတုကထာ, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း ကျမ်းတို့ကို သင်ကြား ပို့ချပေးရာ၌ ဉာဏ်ထက်မြက်သူတို့သာ များစွာ အကျိုးရှိစေသော သမားရိုးကျ နည်းဖြင့် ချပို့သင်ကြားပေးခြင်းမဟုတ်ပဲ ပါဠိစာပေနှင့် ရင်းနှီးမှုမရှိသော အမျိုးသမီးငယ်များ၊သော်မှပင် နားလည် တတ်မြောက်အောင် ဇယားနည်းများကို စမ်းသပ် တည်ထွင်ပြီး ပို့ချသင်ကြားပေးခဲ့ရာ အထူးပင် အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ မြန်မာပြည်တဝှန်းလုံးလိုလို လက်ခံနည်းယူ၍ သင်ကြားလာသည်အထိ တွင်ကျယ်မှုရှိခဲ့ပါသည်။

"အရှင်ဘုရား စီစဉ်တဲ့ ဓာတုကထာများဟာ ချီးမွမ်းအံ့ဩလို့ပင် မကုန်နိုင်ပါ၊ ပဋ္ဌာန်းမှာလည်း ဓာတုကထာ ဇယားများလို အားလုံးခြုံငုံမိအောင် ရေးဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိပါသလား၊ ဒီလိုရေးမယ်ဆိုယင် အထူးကျေးဇူးတင်ပါမယ်၊ ဒါဟာ တပည့်တော်ရဲ့ ကြိုးစားသော လိုလားမှု ဖြစ်ပါတယ်" စသည်ဖြင့် ချီးကျူးဝေဘန်စာ အများအပြား ပို့သည်အထိ အဘိဓမ္မာလိုလားသူ နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များကလည်း

ကောင်းစွာ လက်ခံကြပါသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ် အချိန်က ယမိုက် ၁၀-ကျမ်း၊ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ကျမ်းကို ပဋ္ဌိဝိသောဓက အဖြစ် တာဝန်ယူ၍ ပြင်ဆင်ခဲ့ရာ ဤနည်း ကျေးဇူးကြောင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌ သာသနာ အဆက်ဆက် မည်သည့်အခါကမျှ မဖော်ပြခဲ့ဘူးသော ပေယျာလ သိန်းကျော်ကို ကောင်းစွာ ဖော်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ဤသို့ ဖော်ပြသည့်အတိုင်း သာသနာတော်တွင် ထူးချွန်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း,သီလ - သမာဓိ- ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတို့ကြောင့် ဆရာတော် အရှင်နာရဒသည် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ နိုင်ငံတော် ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရူပါဒိဝေရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ ထေရံ ထိရေသု သဏ္ဌိတံ။

ချီးကျူး ပူဇော်ကြခြင်း

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပဋ္ဌာန်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်နာရဒမဟာထေရ်အား ရန်ကုန်မြို့ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ၌ ဘိုးဘွားများကလည်းကောင်း ပြည်လမ်း ပဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ တပည့် ဒကာ, ဒကာမများကလည်းကောင်း ချီးကျူးပူဇော်ပဲ့ ကျင်းပ၍ ချီးကျူးပူဇော်ကြကုန်၏။ အခြားဌာနများမှလည်း ဆရာတော်၏ တပည့် ဒကာ,ဒကာမများက ပူဇော်ကြသေးသည်။

ဆရာတော်အရှင်နာရဒပဟာထေရ်၏ ထေရပွတ္တိသန္ဓိပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ပဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် နှင့် ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုးတို့ကို အကျဉ်းချုပ် ထုတ်ပြခဲ့ရာ အတော် အသင့် ပြည့်စုံ ပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တာဝန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

နာရဒတေရသေဋ္ဌဿ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္ဓာ ဗဟူ။
ဤမိဿံ သန္ဓိပနိယံ၊ သုသခ်ေပနီဒဿနံ။

။ကုိးနဲ့ဂြိုလ်ဂျယ္ယထ ၄ထခဂ္ဂထ္ထယ်ိုင် ဟယ်ိုဂငဟာဂပ်ိုင်
ယ ၁လ်ိုနဲ့ဇ္ဇဂျိုးကိုလ်ဂဲ့ ။ယြဲ့နဲ့ဝ။ဗခငန်ဏငဏ ၁ဲ့နိ်။ဗခ၀ုတ်ဌ်ဂြ
။ငဏ ဗ္ဗထခငဟာဂ ဒ္ဒိ၁ဂ်ကန်ခငခ၁ဗ်ဏ ၄ထခ၀ယ်ထ။ုိ်ယ္ယဂ္ဂ
ဇ္ဇဏယ္ယ၀ဲ့ပ်ဲ့ဒ္ဒိ၁ဏ၀ ၁ဂ္ဂြယ္ယငန်ခဏ ဂ္ဂိ။ုိ်လခဒ်ိ်ဂ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဲ့တံဆိပ်တော်ရ
မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်
ပိုက်ကျုံးဆရာတော် အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိ မဟာထေရ်၏
မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ စာတော်ဖတ်.... အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဲ့တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိ မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ဖတ်ရှု လေ့လာရာ၏။

စစ်ကိုင်းတိုင်း

စစ်ကိုင်းတိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကျယ်ဝန်းဆုံးသော တိုင်း၊ ဖြစ်သည်၊ စတုရန်းမိုင် ၃၆,၅၃ - ကျယ်ဝန်း၏။ ဤအင်္ဂုပ္ပတ္တိသခင် ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသသည် စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ဖြစ်သည်။ ယင်း ဒီပဲယင်းမြို့နယ်ကား ယခင်က ရွှေဘိုခရိုင်အတွင်း ပါဝင်သော မြို့နယ် ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ ရွှေဘိုခရိုင်ကား ပညာရှိ ရဟန်းတို့ မြားမြောက်စွာ ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသမှန် ဖြစ်သည်။

"စံသာဘိလက်ခရမဟာခမ္မရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သုံးပုံတံချုကျမ်းစသည် တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မုံတိုင်ပင်ဆရာတော် အရှင်စံသသည် ရွှေဘိုခရိုင် တပယင်းမြောက်လက် မုံတိုင်ပင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"တိလောကာလက်ခရ" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပရိတ္တဒီကာကျမ်းပြု အရှင်တေဇောဒီပသည် ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ကံဖျားရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"ပဏ္ဍိတဇေမဟာခမ္မရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရွှေတောင်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် နဂါးဖိုလ်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (အမရပူရ သာသနာဝင်ကြည့်။)

"ဇိနာဘိသဒ္ဓမ္မဇေမဟာခမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဒုတိယစပါးတော ဆရာတော် အရှင်ဇိနသည် ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းတောင်လက် ပြရိပ်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (အမရပူရသ ာသနာဝင်ကြည့်။)

"ဉာဏသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဒုတိယ မန်ကျည်း တောဆရာတော် အရှင်ဉာဏသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့ လေးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (အမရပူရ သာသနာဝင်ကြည့်။)

"နေမိမဂ္ဂဇိုးခန်းပျို့, နေမိဝရဲခန်းပျို့, နေမိဘုံခန်း, သုဝဏ္ဏသျှံသူဌေး ခန်းပျို့, သုဝဏ္ဏသျှံမြှားပစ်ခန်းပျို့, သုဝဏ္ဏသျှံသစ္စာခန်းပျို့ စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော အင်းဝခေတ် စာဆိုတော် အရှင်အဂ္ဂသမာဓိသည် ရှေဘိုမြို့ ဒီပဲယင်း အရှေ့တောင်ဖက် ကန်ဖျားရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (အင်းဝ သာသနာဝင်ကြည့်။)

"မဟာအတုလယသဓမ္မရာဇာဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျမ်းဂန်တတ် ဆရာတော် အရှင်မာလာသည် ရှေဘိုမြို့နယ် ကန်တော်ရွာ ဇာတိဖြစ်သည်။

"သုမနာစာရာဘိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘဲ့တံဆိပ်တော်ရ အလွတ်ကျက်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သုမနာစာရသည် ရှေဘိုခရိုင် တောင်လက် မင်းကြီးရွာ ဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၂၀၁-ခုဖွားတည်း။ (မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ အလွတပ္ပတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

"ဇေသိသာရဓမ္မပါလကိတ္တိမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ဇေသိသည် ရှေဘိုခရိုင် သစ်ဆိမ့်ကြီးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (အကျယ် မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ သစ်ဆိမ့်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

"ဇာဂရာဘိဓဇသဒ္ဓမ္မဝံသဓမ္မဇေသနာပတိ အတုလာဓိပတိသိရိပဝရမဟာမေဓာဝီရာဇရဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ နေတ္တိလိနတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း, နေတ္တိဟာရ ဝိဘာဝိနီကျမ်း, ရူပဘေဒဝိဘာဝိနီကျမ်း, ဂဏဘေဒဒီပနီကျမ်း, နိဿယင်ဝိနိစ္ဆယကျမ်း စသော ကျမ်းပေါင်း ၃၀-ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ရှေကျင်နိကာယသမုဒ္ဒာပက ရှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာဂရသည် ရှေဘိုခရိုင် ရှေကျင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၁]

"စန္ဒိမာဘိဝံသသိရိသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဝိနည်းဖြတ်ထုံးကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော သီးလုံးဆရာတော်ဟု လွှဲစ္စာ ကျော်စောသော အရှင်စန္ဒိမာသည် ရှေဘိုခရိုင် သီးလုံးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (ရှေဘိုသာသနာဝင်ကြည့်။)

"နန္ဒမဠာသာဘိကဝိဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဒိရာဇဂုရု" ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ လက်ံရာမဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နန္ဒမဠာသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ်

၁။ စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်၊ မန္တလေးသာသနာဝင်၊ ရှေဘိုသာသနာဝင်ကြည့်။

လင်းဖြူ့ရှာ ဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၂၀၉ - ခု ဖွားတည်း။ (မန္တလေး သာသနာ ဝင်ကျမ်း၊ လက်ဘရာမသာသနာဝင်ကြည့်)။

"ပညာဒီပကဝိဓေဒိသာပါ မောဂ္ဂတိပိဋကာလက်ဘရ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဌက်တွင်းဂိုဏ်းကို စတင် တည်ထောင်တော်မူခဲ့သော ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဏ္ဍိတသည် ရှေဘိုမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၁၉၃ - ခု ဖွားတည်း။ (စစ်ကိုင်း သာသနာဝင်ကြည့်)။

"ပညာဘိသီရိသဒ္ဓမ္မကဝိဓဇမဟာခမ္မရာဇာမိရာဇဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဓမ္မဒီပနီ, ဒွတ္တိံသကာယဒီပက - စသည့် ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြုစုစီရင်တော်မူခဲ့သော မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် ဝဇီရာရာမဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပညာသီရိသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ချမ်းသာရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။(မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဝဇီရာရာမသာသနာဝင်ကြည့်)။

"ဂုဏာဝါဘိလက်ဘရသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာခမ္မရာဇဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပကိဏ္ဏကဝိဿဇနာကျမ်း, သြဝါဒကထာစာတမ်း စသည်တို့ကို ပြုစုစီရင်တော်မူခဲ့သော လုံးတော်ဆရာတော် အရှင်ဂုဏာဝါသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်း ဇာတိ ဖြစ်သည်။(မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ လုံးတော်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်)။

"ဝိသုဒ္ဓါစာရကဝိဓဇ မဟာခမ္မရာဇဂုရု, ဝိသုဒ္ဓါစာရကဝိဓဇဓိပတိ သီရိ ပဝရမဟာမမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်အားဖြင့် ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၃ - ထပ်ရ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ကနုံ့ညီးသုတ်နက်, ပရပဏ္ဍိသရူပ ဘေဒနီကျမ်း စသော ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဒုတိယမြောက် ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင် ဝိသုဒ္ဓါစာရသည် ရှေဘိုခရိုင် စမ္ဘန်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [1]

"ဉာဏာဘိလက်ဘရကဝိဓဇမဟာခမ္မရာဇဂုရု, ဉာဏာဘိဓဇသီရိပဝရ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၂ - ထပ်ရ ကြေးသီးကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏသည် ရှေဘိုမြို့နယ် ကြေးသီးကုန်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်တိုက်တော် သာသနာဝင်ကြည့်)။

"ဣန္ဒကာဘိဓဇသီရိပဝရမဟာမမ္မရာဇဂုရု, ဣန္ဒကာဘိဓဇသီရိပဝရ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဟူသော ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၃ - ထပ်ရ အရှင်ဣန္ဒက (ဦးအုန်းညွှန့်) သည် ရှေဘိုခရိုင် သရိုင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (ရှေဘိုသာသနာဝင်ကြည့်)။

---

[1] အကျယ် မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။

"ကဝိန္ဒာလက်ာရ မဟာဓမ္မရာဇာခိရာဇဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မောက်ကြိုးဆရာတော် အရှင်ကဝိန္ဒသည် ရှေဘိုခရိုင် မောက်ကြိုးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၀၄-ခု ဖွားတည်း။ (မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်တိုက်တော်သာသနာဝင်ကြည့်)။

"ပညာလက်ာရသိရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာခိရာဇဂုရု, ပညာသာမိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာခိရာဇဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ ပေါင်းထောင်ကူဆရာတော် အရှင်ပညာသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ပေါင်းထောင်ကူရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်တိုက်တော် သာသနာဝင်ကြည့်)။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ပရမတ္ထဒီပနီကျမ်း, နိရုတ္တိဒီပနီကျမ်း, ဝိပဿနာ ဒီပနီကျမ်း စသော ကျမ်းပေါင်း ၁၀၀-ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သော လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဉာဏသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲရင်း မြို့နယ် စိုင်ပြင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မုဒ္ဓဗောဓနီဿယ, ကလာပ်နီဿယ, မဏိဇောတိကပုစ္ဆာကျမ်း, မဏိဇောတိက ဝိဿဇ္ဇနာကျမ်း စသော ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ပတ္တမြား ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာဂရသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် နဂါးဖိုလ်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (စစ်ကိုင်း သာသနာဝင်ကြည့်)။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ချမ်းသာကြီးတိုက် စာချအကျော်ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍာဝသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် အနောက်ဘက် ပေါင်းထောင်ကူရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၁၄-ခု ဖွားတည်း။ (မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ချမ်းသာကြီးတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်)။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ရတနာဘုဏ်ရည်ကျမ်း, အခြေခြုံသင်ကြားကျမ်း, သင်ကြားသာသာဒီကာကျမ်း, အခြေခြုံသဒ္ဒါကျမ်း, ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာကျမ်း, ကစ္စည်းဘာသာဋီကာကျမ်း, ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာကျမ်း, သီလက္ခန်ဘာသာ ဋီကာကျမ်း, အဌသာလိနီဘာသာဋီကာကျမ်း - စသည့်ကျမ်းပေါင်း ၆၀-ကျော်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် ရှေဘိုခရိုင် သရိုင်ရွာ ဇာတိဖြစ်သည်။[2]

၁။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မှဟာခ္ခဇာတိကာရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။
၂။ မဟာဝိသုတ္တရာမ နိကာယ သာသနာဝင် ၃၈၀-ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း, ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိဿယ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်– အစရှိသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၆၀-ကျော်ခန့်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သောဘနသည် ရှေဘိုခရိုင် ဆိပ်ခွန်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သုစရိတဝိနိစ္ဆယကျမ်း- စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သော ဒါးပိန်မြို့ ဇီးဖြူကုန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နာဂိန္ဒသည် ရှေဘိုခရိုင် ယင်းမာပင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဘာဝနာ အလင်းပြကျမ်း, ဝိပဿနာ အလုပ်ပေးကျမ်း, ဝိပဿနာနီတိကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ရန်ကုန်မြို့ မိုးညှင်းဝိပဿနာတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဇနိန္ဒိယသည် ရှေဘိုခရိုင် ရေဦးမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ စာချအကျော် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်နန္ဒိမာသည် ရှေဘိုခရိုင် ကန့်ဘလူမြို့နယ် အိုင်ပေါင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပဒုမာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ပဒုမသည် ရှေဘိုခရိုင် တန့်မြို့နယ် ကလသင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဤအဌပ္ပတ္တိသခင် ဆရာတော် အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ချုံရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

ပရမတ္ထစက္ခုကျမ်း, သဒ္ဒစုဠုက = သဒ္ဒါငယ်ကျမ်း, လောကစက္ခုကျမ်း, မနောဒိဋ္ဌဝန္ဒနာဘုရားရှိခိုးကျမ်း–စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် ဒီပဲယင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏာသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ထောက်ရှာရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံ သာသနာဝင်ကြည့်)။

အဘိဓမ္မတ္ထဒီပကကျမ်း, ပရိတ်ကြီးဂဏ္ဌိကျမ်း- စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ပုသိမ်မြို့ ဗိုလ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏဝံသသည် ရှေဘိုမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၀၄-ခု ဖွားတည်း။

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (မူလစာချ)" စာချအကျော် မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် မင်းထင်တိုက် ဆရာတော် အရှင်တိဿသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်း

၁။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

၂။ ဆရာတော်၏ ဖြစ်စဉ် ဇွေရတော့လတ္တံ့။

မြို့နယ် ဌတောင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၁၆-ခု ဖွားတည်း။ (မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မင်းထင်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်)။

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတမမ္မာစရိယ (မူလစာချ)" မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက် စာချဆရာတော် အရှင်သူရိယသည် ရှေဘိုခရိုင် ဆိပ်ခွန်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၁၆-ခု ဖွားတည်း။

ပဋ္ဌိပတ္တိအရာ လွန်စွာ ကျော်စောကိတ္တိရှိသော ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကုမာရသည် ရှေဘိုခရိုင် အင်ကြင်းပင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"သက္ကသီသမမ္မာစရိယ, အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ" စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် အရှင်ပညိန္ဒသည် ရှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သခွတ်တောရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ပါဠိကာရီ သုံးခွချောင်းဆရာတော် အရှင်ဝရသာမိဘိဝံသ သည် ရှေဘိုခရိုင် ညောင်ပင်ကြီးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

"သက္ကသီဟဓမ္မာစရိယ, အစိုးရဓမ္မာစရိယ" ပဗ္ဗယတ္ထဝဏ္ဏနာ ကျမ်းပြု, စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဝိဇ္ဇာဒပပ္ပဏိချောင်ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓိသည် ရှေဘိုခရိုင် သရိုင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[3]

"ဥပသဂ္ဂဝိဘာဝနီကျမ်း, အာချာတပဒဝိဘာဝနီကျမ်း, ဓာတုဝိဘာဝနီကျမ်းစသော ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကို ပြုစီရင်တော် မူခဲ့သော အရှင်ပရမမဟာထေရ်သည် ရှေဘိုမြို့ မြောက်မျက်နှာ ရွာသန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အရှင်တိလောကာဘိဝံသသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်း တောင်လက် ထုံးဘိုရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[4]

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတ မမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် စည်ရှင်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏ ဇောတိသည် ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ပန်းပုရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[5]

၁။ စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်ကြည့်။
၂။ မဟာဝိသုတ္တ ဝရာမနိကာယသာသနာဝင်၊ ၃၆၃-ကြည့်။
၃။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်သာသနာဝင်ကြည့်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

မန္တလေးမြို့၊ အနောက်ပြင်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်

ပိုက်ကျုံးဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇာနေယျဗုဒ္ဓိ

သက်တော် ၇၇-နှစ်၊ သီတာတော် ၅၇-ဝါ

"ပရိယတ္တိသာသနဟိတာမမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" "မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် နာယကာ စာချဆရာတော် အရှင်စာရိန္ဒသည် ရှေ့ဘုံခရိုင် ရခိုင်မြို့အပိုင် ဖလံကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

"တိပိဋကဓရ, တိပိဋကဓရကောဝိဒ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်သုမင်္ဂလာ-လင်္ကာရသည် ရှေ့ဘုံခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် အင်ကြင်းပင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှေ့ဘုံခရိုင်သည် 'ရာဇာဓိရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ, 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ, 'ပရိယတ္တိသာသနဟိတမမ္မာစရိယ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ, 'တိပိဋကဓရ, တိပိဋကကောဝိဒ' ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ, ဂန္ဓိ-ကာရကကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသမှန် ဖြစ်လေသည်။

ရှေ့ဘုံဝုပဒေသော နာမ၊ ဝိညူနံ ပိဋကဘ္ဘယေ။
ဥပ္ပတ္တိဒေသဘာဝေန၊ ပသိဒ္ဓေါ မြန်မာ့ဘူတလေ။

ဒီပဲယင်းမြို့

ယခုအခါ ဒီပဲယင်းမြို့သည် စစ်ကိုင်းတိုင်း အတွင်း ပါဝင်သည့် မြို့ဖြစ်သည်။ ပုဂံမြို့ သမထီးကျောက်စာ၌ ဒီပဲယင်းကို ·တိပေအ်သျင် ဟု ရေးထိုးသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဒီပဲရင်း (ယင်း) သည် ရှေးမြို့ ဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏။ ဒီပဲယင်းမြို့သည် ရေဦးမြို့မှ အနောက်ဖက် ၉-မိုင်ကွာ ရေဦး မုံရွာ မီးရထားလမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ ဒီပဲယင်းမြို့မှာ စတုရန်းမိုင် ၆၁၅-မိုင် ကျယ်ဝန်းပြီး ကျေးရွာပေါင်း ၂၃၁-ရွာ ပါဝင်၏။ ဒီပဲယင်းကား ရဟန်းပညာရှိ မျိုးသာမက စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ အစရှိသော သူရဲကောင်းများ၏ ပေါ်ထွန်းရာလည်း ဖြစ်၏။ ယင်း ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ချုံရွာကား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကဝိခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်ထွန်းသည့်ရွာ ဖြစ်၏။

ဒီပဲယင်း နဂရံနာမ၊ သူရာနံ ပိဋကတ္တယေ။
ဝီရာနံ သမ္မဟာရေပိ၊ ဥပ္ပတ္တိ မြန်မာ့ဘူတလေ။

တဖုံထူးတဲ့ တန်းခူးလရာသီ

တန်းခူးလ မိသရာသီကလည်း တမျိုးတဖုံ ထူးပါသည်၊ ဘုရားရှင်သည် တန်းခူးလကွယ်နေ့ကွင် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ဒုတိယအကြိမ် ကြွရောက်တော်မူသည်။

---

[1] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်ဘိုက်သာသနာဝင်ကြည့်။
[2] အကျယ် တိပိဋကဓရဝုတ္တန္တသန္ဒီပနီကျမ်း။ ၂၂၁–၂၄၈– ကြည့်။

ယင်း တန်ခူးလ မိဿရာသီတွင် သင်္ကြန်ပွဲတော်ကို ကျင်းပရိုး ရှိ၏။ နှစ်ဟောင်း လွန်ကြ၍ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၌ မြန်မာလူမျိုးတို့ နံ့သာရေဖြင့် တဦးကို တဦး ပက်ဖြန်း ပျော်မြူးလေ့ ရှိကြ၏။ တောမြို့ဝင်တခုင်လုံးမှာလဲ ရွက်ဟောင်း တွေကြွေ ရွက်သစ်တွေ ဝေခါစ လလဲ ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ တန်ခူးလ မိဿ ရာသီမှာ ကံ့ကော်ပန်းတွေလဲ ပွင့်ကုန်၏၊ စိတြနက္ခတ် နှင့် ဌေလသော်တာ လမင်း တို့ ပြိုင်ဆိုင် ထွန်းပ ကြကုန်၏။ ယင်း တန်ခူးလ မိဿရာသီနှင့် ၀ပ်၍ ဖိုးသူ တော် ဦးမင်းသည်—

ဟောင်းရွက်ညှာ ခွာလှစ်လို့၊ တာသစ်ကယ်တဲ့ နံ့ကြိုင်။
သုတ်ဖြူးလေဆော်က၊ ပန်းကံ့ကော် ဝတ်မှုံကျင်း၊ သင်းပျံ့လို့လှိုင်။
ကြယ်နှစ်ပြိုင်၊ သွယ်ဆိုင်ပဝင်း။
စိတြယေန့ှင့်၊ ဌေလသော်တာဘို့၊ ယုဂန်ချာ ဟောင်းတော်စွန်းမှာ။
ထွန်းထိန်လို့လင်း။[1]

ဟူ၍ သဖြန်ကဗျာ ဖွဲ့ဆိုခဲ့လေသည်။

သမ္ဘဝဇာတ် ပါဠိ (ဇာ၊ ၁။ ၃၇၈) ၌-လည်း—

ယထာပိ ရမ္မကော မှာသော၊ ဂိမှာနံ ဟောတိ ပြာဟူဏော။
အဟေ၀ညေဟိ မာဃသဟိ၊ ဒုမပုပ္ဖေဟိ သောဘတိ။

ဟူ၍ တန်ခူးလ ချီးမွမ်းခန်းလာရှိ၏။

ဆယ်နှစ်လရာသီဖွဲ့ ပါဠိနိဿယကျမ်း၌လည်း—

စိတ္တသမ္ဘတမာသော ဟိ၊ အဟေ၀ညေဟိ သောဘတိ။
ရမ္မကမာသော ရမ္မမာသော၊ ဘေနေ၀ ဝေါဟာရော ဘ၀ိ။
တသ္မိံ သုစိတ္တမာသမှိ၊ နာဂဒုမာ သုပုပ္ဖရေ။
ပုပ္ဖန္တိ အသနဒုမာ၊ ၀ါယန္တိ ကာနနေဟိ ဝေ။
သက်ိန္တမဟုဃ၀ေါ ပိ၊ တဒ္ဒိ မာသမှိ ၀တ္တဘော။
ဂန္ဓောဒကေဟိ အညောညံ၊ သိဉ္စမာနာ သုမောဒရေ။[2]

ဟု လာရှိ၏။

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပညာရှင်တို့ အဆက်မပြတ် ပေါ်ထွန်းရာ ဖော်ပြပါ စင်ကိုင်းတိုင်း ယခင်က ရှေဘိုခရိုင်အပါအ၀င် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ချုံရှာ၌ အဖ

၁။ ဆယ်နှစ်လရာသီဖွဲ့ပေါင်းချုပ်။ ၈၉ - နှာ။
၂။ ဆယ်နှစ်လရာသီဖွဲ့ပါဠိ နိဿယ။ ၁၊ ၂။ ၃-၈ါထ၁။

တိုက်သူကြီး ဦးဖိုး, အမိ ဒေါ်သဲမှုန်တို့မှ ၁၂၆၄-ခုနှစ် တဖုံထူးခြားသည့် တန်ခူးလဆုတ် ၁၄-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇာနေယျ ဗုဒ္ဓိလောင်းလျှာသည် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဦးဖိုး-ဒေါ်သဲမှုန်တို့၌ သား ၃-ယောက် သမီး ၃-ယောက်အားဖြင့် သား သမီး ၆ယောက် ထွန်းကားရာ ဆရာဇာတ်သည် ဆဋ္ဌ (၆ - ယောက်) မြောက် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်လှ

ဆရာတော် လောင်းလျှာသူငယ်ကား ဝါဝင်း ထိန်ပြေ ကျက်သရေ နှင့် ပြည့်စုံသည့် အဆင်း နှင့် ချောမွတ်နူးညံ့သော ကိုယ်ရေ အသား နှင့် ပြည့်စုံခြင်း စသည့် အလှ ကြန်အင် စုံလင်သဖြင့် မိ ဖ ဉာတိတို့က ဆရာတော်လောင်း လျှာကို မောင်လှ ဟူ၍ မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

> မောင်လှဣတိ မနုညမ္မိ၊ ကိတ္တေသုံ အဘိဓာနကံ။
> ဘာဝမ္မိ တေ စ သန္ဓာယ၊ မာတာပိတာဒိ ဉာတယော။

ကျောင်းနေ ပညာသင်ကြားခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ မောင်လှသည် ကျောင်းလိုက်နိုင်သော အရွယ်တွင် မိဖတို့၏ အပ်နှံမှုကြောင့် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ချုံရှာကျောင်းဆရာတော်ထံ၌ ကခေးတို့ သင်အပ် သင်သင့် သင်ထိုက်သော သင်ပုန်းကြီး, နမက္ကာရ, ပရိတ်, လောကနီတိ အစရှိသော စာပေများကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ရှင်သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်း

သက်တော် ၁၂ - နှစ်အရွယ်တော် ခေတ်သို့ရောက်ရာ ၁၂၇၆ - ခုနှစ် တန်ခူးလဆန်း ၁၂ - ရက်နေ့တွင်-

> သာသနံ ပုညဝန္တာသ၊ ပုညဝန္တာဝ လာဘရေ။
> အပ္ပပုညာ ကရဟစိ၊ ပဂ္ဂဏှာတု ဓဝိသယာ။[1]

ပုညဝန္တာသ- ပဉ္ဇင်းကံကြီးမား ဘုရားရှင်ကိုယ်စားတော်မြတ်ကြီး၏။ သာသနံ- သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို။ ပုညဝန္တာဝ- ဘုန်းစက်ထူး ရှိခဲ့ဘူးသော သူတို့သည်သာလျှင်။ ပဂ္ဂဏှာတု- ပန့်ယ, မေ့ နှစ်ဝလုံးလောက် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းငှာ။ လာဘရေ-မုချပိုင်ပိုင် ရနိုင်ကုန်၏။ အပ္ပပုညာ- ပဉ္ဇင်းကံ ပါးရှား

၁။ ဝိဇ္ဇာသာမ ဒေသနာကျမ်း၊ ပဌမဘဏ်း - ၁၃၇။

ပုဂ္ဂိုလ်မျှားတို့သည်။ အဝိသယာ– အလုမ်းဝေးကွာ မရောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကရဟာစိ– တရုံတခါမျှ။ ဝါ– တရုံတဆစ်မျှ။ ပဂ္ဂဏှိတုံ – ပစ္စယ, ဓမ္မ နှစ်ဝ လုံးလောက် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းငှာ။ နလဘရေ– မရနိုင်ကြကုန်။

ဟူသည်နှင့် အညီ ပုဉ်းကံကြီးမားသော ဖခင်ကြီး ဦးဖိုး နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်သဲမှုန်တို့သည် သာမဏေတို့၏ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာ စုံလင်စွာဖြင့် ပုဉ်းကံကြီးမားသော သားကို ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ကျွန်းဦးကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ဇောတကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုစေ၍ သာသနာတွင်း သွတ်သွင်း ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်က ရှင်ဇာနေယျ ဟူသော ဘွဲ့မည်ကို မှည့်ခေါ်တော်မူသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကိရိတ္ဝာန၊ ဇောတံ သာသနဇောတကံ။
သာမဏေရတ္တနံ ပတ္တော၊ ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓသာသနေ။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ရောက်ရှိပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိသည် ငယ်စဉ်ကပင် ရှေ့ကျင် နိကာယ ဗဟုဌာနချုပ် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ ရောက်ရှိ၍ ပညာသင်ကြားခွင့်ကို ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိတော်မူခြင်း

သက်တော် ၂၀ - ပြည့်မြောက်ရာ ၁၂၇၃ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၂ - ရက်နေ့ နံနက် ၉ - နာရီအချိန်တွင် စစ်ကိုင်းမြို့နယ် ပန်းချီရွာ အရှင် ဣသိရိယကျောင်း ခဏ္ဍသီမ်တော်၌ ရှေ့ကျင်နိကာယ သမ္မုတိ သာသနာပိုင် ဒီပဲယင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဉာဏဝရ မဟာထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ စစ်ကိုင်းမြို့နယ် ပန်းချီရွာ ကျောင်းဒါယကာ ပဲ့စားကြီး ဦးမြို့, ဒေါ်အေးပင့် သား မောင်ကြာကြီး, သမီး မဖွားစိန်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်တော်မူသည်။ ဆရာတော် အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိရဟန်းခံစဉ် ဆရာ တော် အရှင်ပရမ, အရှင်ဒီပ, အရှင်ဣသိရ, အရှင်ရာဇိန္ဒ, အရှင်ပညာ, အရှင် ဇောတ, အရှင်ဉာဏ အစရှိသော မထေရ်မြတ်တို့သည် ကမ္မဝါ ရှုတ်ဖတ် ချီးမြှောက်တော်မူကြကုန်၏။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ဒီပဲယင်းသံဃပိတရံ။
ဉာဏဝရံ သံဃရာဇံ၊ ဒုလ္လဘံ အလဘိ သုခီ။

ဒီပဲယင်းသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏဝရ

ဒီပဲယင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏဝရသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၀ -ခုနှစ် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ရှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးကို ဆက်လက်စောင့်ရှောက် အုပ်ချုပ်ရန် အထက်မြန်မာနိုင်ငံတော် အတွက် ရှေကျင်နိကာယဥာဏဋ္ဌ မဟာနာယကအဖြစ်ဖြင့် တင်မြှောက်ခြင်း ခံတော်မူရလေသည်။ ရှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ထောက်ရှာရွာ၌ ဦးရှေဆေး, ဒေါ်ရှိန်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄ - ခုနှစ် တော်သလင်းလဆုတ် ၁၀ - ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။

အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်သည် အလွန် ဉာဏ်ထက်မြက်တော်မူသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် တပည့် တပန်း ရဟန်း, သာမဏေတို့ကို စာပေချပို့, သာသနာကို ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ သဒ္ဒစုဠကသဒ္ဒါငယ်ကျမ်း, လောကစက္ခုကျမ်း, ပရမတ္ထစက္ခုကျမ်း, မနောဒီဠ်ဝန္ဒနာ ဘုရားရှိခိုးကျမ်းစသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူသည်။ ၁၂၈၉-ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း ၅ - ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

ဒီပဲယင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ရှေကျင်နိကာယ သမ္မုတိသာသနာပိုင် ဒီပဲယင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဥာဏဝရထံ၌လည်း စာပေကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ဥာဏဝရသာ၊ ရှေကျင်နိကာယ ကေတုနော။
ဗဟုဝေါ ဂန္ထေပိ သိက္ခိ၊ သိက္ခနေ နိန္နမာနသော။

ရှေကျင်နိကာယဥပဥက္ကဋ္ဌ အရှင်အဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ

ရှေကျင်နိကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌ အရှင်အဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသသည် မာဂဓ, သက္ကတ ကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်တို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တော်မူသည်။

မြင်းခြံမြို့နယ် ဖလုံရွာ၌ အဖ ဦးရှေဇင်, အမိ ဒေါ်ရှေမဲ့တို့မှ ၁၂၄၀ - ပြည့်နှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၁ - ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတ်ဘရာမတိုက်ကြီး၌ ၉ - နှစ်တိုင် သီတင်း

၁။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်မြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

သုံး၍ နိကာယ် ၅-ရပ်ကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ အရှင်အဂ္ဂမဟာသည် ဆရာတော်အရှင်ပညာ, အရှင်နန္ဒဝံသ, အရှင်နန္ဒိယတို့နှင့် အတူ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးကို လေ့အပ်ခြင်းကိုလည်း ခံတော်မူရသည်။ မန္တလေးမြို့တော်ပြင် ဘုရားကြီးတိုက်၌ သိတင်းသုံး၍ မိုးတားသာသနာပိုင်, မိုင်းခိုင်ဆရာတော် စသည်တို့ထံ၌လည်း ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အရှေ့ပြင် ခင်မကန်ကိုယ် အရှင်အရိယဝံသထံ၌လည်း အဘိမေဓာဝီပျားကို သင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ မန္တလေး အနောက်ပြင် ဗဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ၌လည်း သက္ကတကျမ်းစာများ နှင့် ဖြတ်ထုံး စသည်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ သက္ကသီဟစာပေးပဲ့များကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ စာသင်တန်း, စာချုတန်း ၂-တန်းလုံး၌ နံပါတ် ၁-ဖြင့် ချည်း အောင်မြင်တော်မူသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ, သီဟိုဠ်ကျွန်းတို့၌လည်း သီတင်းသုံး၍ သက္ကတဘာသာကို သင်ကြားခဲ့ရာ ပါရဂူပေါက် တတ်မြောက်တော်မူသည်။ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌ ဂဏာဝါစကဖြစ်၍ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

၁၂၂၀၉-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၃-ရက်နေ့တွင် ဒီပဲယင်းဆရာတော် ကိုယ်တိုင် သံဃာတော်များစွာဖြင့် ကိုယ်တိုင်လိုက်ပို့ကာ အဘယာရာမတိုက်သစ်ကို အရှင်အဂ္ဂမဟာဘိဝံသအား အပ်နှင်းချီးမြှောက်တော်မူသည်။ ထိုအခါမှစ၍ အဘယာရာမဆရာတော်ဟု လွန်စွာ ကျော်စောလေသည်။ ဆရာတော်သည် အဘိဓာန်နိဿယသစ်, မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ, ပဋ္ဌာန်းနိဿယ စသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း များစွာတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၉၄-ခုနှစ် ရှေကျင်နိကာယ ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်း ခံတော်မူရသည်။ ၁၂၉၅-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ၁၃၀၅-ခုနှစ် နတ်တော်လဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ ၁

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်အဂ္ဂမဟာဘိဝံသထံ ပညာသင်

အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိသည် ဖေဘုရားပြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, ရှေကျင်နိကာယ ဥပဇ္ဈာယ် အဘယာရာမဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂမဟာဘိဝံသထံ၌လည်း ရှုပသိဒ္ဓိ, မောဂ္ဂလ္လာန် စသည့် ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

သန္ဓိကေ အဂ္ဂမမ္မယ၊ အဂ္ဂမဟာဘိ ကာမ်နော။
သိက္ခိတဗ္ဗေ သော သိက္ခိတ္ဝာ၊ တေသု ဆောကော ဝိဒ္ဒု အဟု။

၁။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာ့ဂဏင်ကျမ်း၊ အဘယာရာမကိုကြည့် သာသနာ့ဝင်ကြည့်။ မဟာဝိသုတာရုမ နိကာယ သာသနာ့ဝင် ၃၇၆-၃၇၉ - လည်း ပြည့်။

ရှေကျင်နိကာယဥပဥက္ကဋ္ဌ အရှင်ကောသလ္လာဘိဝံသ

ရှေကျင်နိကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌ စည်ရှင်ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လာဘိဝံသ သည်လည်း မာဂဓ, သက္ကတ ပညာရှင်ဖြစ်တော်မူသည်။ မြင်းခြံမြို့တောင်လက်လယ်ကြီးရွာ၌ အဖ ဦးချင်းအို, အမိ ဒေါ်စိတ်ကောင်းတို့မှ ၁၂၅၀ - ပြည့်နှစ် ဒုတိယ ဝါဆိုလဆန်း ၂ - ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်း ပြု၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၇၄-ခုနှစ်တွင် "ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ)" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော့်မူသည်။ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် စည်ရှင်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး၍ စာပေပို့ချသဖြင့် စည်ရှင်ဆရာတော်ဟု တွင်သည်။ ၁၃၀၁ - ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ၁၃၀၈ - ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၂ - ရက်နေ့တွင် ရှေကျင်နိကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်း ခံတော်မူရသည်။ မဟာရူပသိဒ္ဓိနိဿယ, ဝိသုဒ္ဓါရုံ ပိဋကတ် အဘိဓာန်စသော ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကိုလည်း ပြုစိရင်တော်ခဲ့သည်။ ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁၀ - ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

စည်ရှင်ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လာဘိဝံသထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြပါ ရှေကျင်နိကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ စည်ရှင်ဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လာဘိဝံသထံ၌လည်း မာဂဓ, သက္ကတကျမ်းစာများကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

သန္ဒိကေ ကောသလ္လသာပိ၊ ကော်သလ္လမိစ္ဆန္တော သုဓီ။
ဥဂ္ဂဏှိ မာဂဓဥ္ဇာပိ၊ သက္ကတဥ္စ ပုနာပရံ။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရာမကျောင်းတိုက်ကြီး

မဟာဝိဇယာရာမစာသင်တိုက်ကြီးဘည် ပခုက္ကူမြို့ အရှေ့ပိုင်း စေ့းအရှေ့ဖက်တွင် တည်ရှိသည်။ အလျားပေ ၂၅၀ - အနံ ပေ ၁၅၀ - ရှိ အသောကာရုံကျောင်းတော်ကြီးကို အုတ်တိုက်ကျောင်းပေါင်း ၃၀- ခန်းကိုဖြင့် ဝန်းရံ တည်ရှိ၏။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီက ယင်းကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သံဃာတော် ၅၀၀-၆၀၀-ခန့်တို့ နှစ်စဉ် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ နိကာယ် ၅-ရပ် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းများကို သင်ယူချပို့တော်မူခဲ့ကြကုန်၏။ ယခုလဲ သံဃာတော် ၃၀၀-ကျော်တို့ သီတင်းသုံး၍ စာပေသင်ယူချပို့တော်မူကြကုန်၏။ မဟာနာယက ဆရာတော် ဘုရားကြီး အမှူးရှိသော တိပိဋကာ ကျမ်းဂန်တတ် ဂဏ

၁။ အကျယ် "မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အခြေနာက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ သာသနာဝင်ကြည့်။

ဝါစက စာခ၊ ဆရာတော်တို့သည် စာသင်သား ရဟန်း, သာမဏေတို့အား နေ့ဝါညဝါကျမ်းစာ ပို့ချ၍ နှစ်သိမ့်စေတော်မူကြကုန်၏။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မဟာရဗျဂုဏ" ဟူ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် အရှင်ဇဝန ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ရေစက်ကို ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓာဝသာရလံ ၁၅-နှစ်ခန့် သီတင်းသုံးဟော်မှု၌ စာပေချပို့ခြင်း, တရားဓမ္မဟောပြခြင်း, ကူညီကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့သည်။ ၁၂၇၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၃-ရက်နေ့တွင် မဟာဝိဇယာရာမ စာသင်တိုက်ကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်တော်မူသည်။ ရှေးဦးစွာ ပခုက္ကူမြို့ ပန်းပဲတိုက် ကျောက်စေတီဘုရားဝိုင်း အတွင်း၌ ယာယီကျောင်းများ ဆောက်လုပ်စေ၍ စာပေချို့ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

နောက်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ဥယျာဉ်တိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လေသာ ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မိကမဏ္ဍရ ပုဂ္ဂလိကလှူဒါန်းသည့် မန်ကျည်းတော ကျောင်းဝိုင်းမြေ, ဦးချင်းလှူသည့်မြေ, မန်ကျည်းချောင်းရပ် ပိုးကုန်သည် မတင့်လှူသည့်မြေနှင့် အစိုးရက လှူဒါန်းသည့် မြေကွက်လပ်များပေါ်၌ ဤမည်သော မဟာဝိဇယာရာမကျောင်းတိုက်ကြီးကို အခိုင် အမာတည်ဆောက်ကြပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇဝနထံ စာတတ်ဒီသသံဃိကကျောင်းတိုက်ကြီး အဖြစ် လှူဒါန်းကြကုန်၏။ သံဃာတော် များစွာတို့ချမ်းသာစွာ သီတင်းသုံးဖြစ်အောင် အာဃာတ်အဦးများ ပြီးဆုံးသဖြင့် ၁၂၇၄-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့နံနက် ပင်လောမာခြိုင်လောင်းဟွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျောက်စေတီဘုရားဝိုင်းအတွင်းမှ သံဃာတော် ၄၀၀-ကျော်တို့နှင့် အတူတကွ မဟာဝိဇယာရာမတိုက်သစ်သို့ ကြွရောက်သီတင်းသုံးတော်မူ၍ စာပဲ့သင်ကြား မစဲယင်တော်မူခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံသာသနာတွင် ထင်ရှားသည့် ကျောင်းတိုက်ကြီး ဖြစ်လေသည်။

ပါဠိတက္ကသိုလ်ခေတ်တွင် "မဟာဝိဇယာရာမ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်" အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ဤမဟာဝိဇယာရာမ ပါဠိတက္ကသိုလ်မှ 'သာသနဓဇဇသိရိပဝရမဟာစရိယ, သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ, ပါဠိပါရဂူ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရဟန်းသံဃာတော်များစွာတို့ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။

မဟာဝိဇယအာရာမေ၊ ပသိဒ္ဓေါ မြန်မာ့ဘူတလေ။
ပသိဒ္ဓေဟိ သပညေဟိ၊ သမ္ဗဒါ သောတု နန္ဒနော။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်ဇဝနမဟာထေရ်

ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ဇဝန မဟာထေရ်ကား စာချကောင်းခြင်း, အဟောအပြောကောင်းခြင်း, သြဝါဒအပေးကောင်းခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သံဃာ့ဖခင်အရာ ထိုက်တန်တော်လျှော်လှပါပေသည်။

မြင်းခြံခရိုင် သယောက်စီရင်စု, ဇီး (ဆီး) တောရွာ၌ အဖ ဦးပိန်ကျော်, အမိ ဒေါ်သောင်းတို့မှ ၁၂၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၅-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ၁၀-နှစ်သား အရွယ်တွင် သယောက် ရွှေမြင်ကျောင်းဘုံကာ်ဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာထံတွင် ရောက်ရှိပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၂-နှစ်သား အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ သက်တော် ၂၀-တွင် ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ရဟန်း ၂-ဝါတွင် ပခုက္ကူမြို့ ရေစကြို့ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ရောက်ရှိပညာသင်ကြားတော်မူသည်။ ရဟန်း ၃-ဝါမှ ၈-ဝါအထိ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင်ဘုရားကြီးတိုက်, အရှေ့ပြင် ခင်မကန်, အနောက်ပြင် မိုးကောင်းတိုက်တို့၌ သီဘင်းသုံး၍ နေ့ဝါ ညဝါများကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ရဟန်းသိက္ခာ ၈-ဝါမှစ၍ ၂၃-ဝါအထိ ၁၅-နှစ်တိုင်တိုင် မဟာစိသုတာရာမတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံး၍ စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ကြားပို့ချတော်မူသည်။ ၂၃-ဝါအရ ဖော်ပြခဲ့သည့် မဟာဝိဇယာရုမတိုက်ကြီးကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်တော်မူ၍ ပိဋကသုံးပုံပါဠိကို အဋ္ဌကထာ, ဋီကာဘဲ့ဖက်၍ ချပို့တော်မူခဲ့သည်။ ဝိနည်း ၅-ကျမ်းပါဠိတော်နိဿယ, သံယုတ်ပါဠိတော် ၅-ကျမ်း ပါဠိတော်နိဿယ, အင်္ဂုတ္တိုရ် ၁၁-ကျမ်း ပါဠိတော် နိဿယ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ နိဿယ, နေတ္တိ ပါဠိတော်နိဿယ, ဒီဃနိကာယ် ပါဠိတော်နိဿယ စသည့်ကျမ်းပေါင်း ၃၅-ကျမ်းတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံတော်မူ၍ ၁၃၁၈-ခုနှစ်တွင် အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုအလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ၁၃၂၀-ခုနှစ် တပိုတ္တဲလဆုတ် ၇-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

ဆရာတော် အရှင်ဇဝနမဟာထေရ် ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတ ဆရာတော်အရှင်ဇောတိက မဟာထေရ် မဟာဝိဇယာရုမ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။ အရှင်ဇောတိကကား ၁၂၅၅-ခု ဖွားဖြစ်၍ ၁၃၃၄-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ ဆရာတော် အရှင်ဇောတိက ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဆရာတော် အရှင်ဉာဏိန္ဒမဟာထေရ်သည် မဟာဝိဇယာရုမတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။[1]

---

[1] အရှင်ဉာဏိန္ဒကား ၁၂၅၅-ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၂-ရက်နေ့ ဖွားတည်း။ ပခုက္ကူ သာသနာဝင် ၈၇-၉၃-ကြည့်။

မြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်းကို ပြုစုတော်မူလျက် ရှိ၏။ စ-ဝဂ် အဘိဓာန်များကို သက်တော်ရှည် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီး တို့ကို အမှုးထား၍ ပြုစုခဲ့သည်။

ဂင်းပြင် ပဝဂ်တွင် ပနှင့် တဲ့ပုဒ်များကို ဝိသုဒ္ဓါရုံဂ်ဏဝါစက အဘိဓာန် အဖွဲ့က ဆက်လက်ပြုစုရာတွင် ဖော်ပြပါ စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် မြောင်းမြဆရာတော်, အသောကာရုံဆရာတော်တို့ ပျံ့လွှန်တော်မူကြပြီး ဖြစ်သဖြင့် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်သည် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်းကြီး, တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ အဘိဓာန်ကျဉ်း, ပါဠိပဒပိဋကကျမ်းညွှန်း ပြုစုရေးအဖွဲ့၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသည်။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ ပရိယတ္တိ စာပေ သင်ကြားရေး လောကတွင်—(၁) မန္တလေးနည်း။ (၂) ပခုက္ကူနည်းဟူ၍ ထူးခြား ထင်ရှားသော စာသင်နည်း နှစ်နည်း ရှိလေသည်။ ယင်း နှစ်နည်းလုံးပင် ပရိယတ္တိစာပေ ကျမ်းကျင်လိမ္မာ တတ်မြောက်စေရေး အတွက် အထောက်အကူ ပေးနိုင်စွမ်း ရှိသော နည်းများပင် ဖြစ်ရာ ပိဋကသုံးအင် ကျမ်းကျင် လိမ္မာတော်မူကြသော ကဝိထေရ်ကျော်ဆရာတော်ကြီး အဆက်ဆက် တို့သည် ယနေ့ ထက်တိုင် လေးလေးနက်နက် လက်ခံ အသုံးပြု နေတော်မူခဲ့ကြပေသည်။ ထိုဘုင် မန္တလေးနည်းမှာ စာချ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာစုံ ကြည့်၍ ပို့ချ ပေးရခြင်းကြောင့် စာချ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်ပညာကို စံတင်ရာ ရောက်၍ ပခုက္ကူနည်းမှာ ဆိုဝါရ စာသင်သားတို့က ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာစုံ ကြည့်၍ ဆိုပြရသောကြောင့် စာသင်သားတို့၏ ဉာဏ်ပညာကို စံတင်ရာရောက်ပေသည်။ မန္တလေးနည်းအရ စာသင်သား အများက လက်ခံသော စာချ ပုဂ္ဂိုလ်ဘပါး ဖြစ်ရန် မလွယ်ကူ သကဲ့သို့ ပခုက္ကူနည်းအရ စာချ ပုဂ္ဂိုလ်များက လက်ခံသော ဆိုဝါရ စာသင်သား တဦး ဖြစ်ရန်လည်း ခက်ခဲလှပေသည်။ ဆိုဝါရ စာသင်သားတဦး ဖြစ်ရန် "ဉာဏ်ပညာ ထက်ရသည်၊ လုံ့လ ဝီရိယ ရှိရသည်၊ အသံသြဇာနှင့် ပြည့်စုံရသည်" ဤ အရည်အချင်း အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံပါမှ ဆိုဝါရ စာသင်သားတဦး ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဆရာတော်သည် ပခုက္ကူ၌ စာပေ သင်ကြားနေစဉ် ဆိုဝါရ စာသင်သားတဦး ဖြစ်ခဲ့၏။ ဆိုဝါရ စာသင်သားတိုင်း ရှိရမြဲ ဖြစ်သော အရည်အချင်း အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံကာမျှလောက်ဖြင့် ဆိုဝါရ စာသင်သားတဦး ဖြစ်ခဲ့ရခြင်းကား မဟုတ်ပေ။ စာဆိုရာ၌ အထစ်အငေါ့ မရှိခြင်း, ကြည်လင်ပြတ်သား၍ သာယာနာပျော်ဖွယ် ရှိခြင်း စသည်တို့က သာလွန်ထူးခြားသောကြောင့် စာချ

ဇေတဝန်မူသဖြင့် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဟု ထင်ရှားလေသည်။ ဆရာတော်သည် စာလိုက်သံဃာများစွာတို့အား စာပေပို့ချတော်မူသဖြင့် ပရိယတ္တိ သာသနဟိတအသင်းကြီးက ၁၃၀၉ - ခုနှစ်တွင် "ဘဒ္ဒန္တဇာနေယျပုဒ္ဓိ ဘိဝံသ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ(မူလစာချ)" အဖြစ်ဖြင့် ထောက်ပံ့လျှုဒါန်း ကိုးကွယ်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။

ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုး

ဆရာတော်သည် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် ပါဠိတက္ကသိုလ် ကိုယ်စားလှယ်တာဝန်, ဆင်ဘသံဃာယနာ ပါဠိဝိသောဓက တာဝန်, နိုင်ငံတော်အစိုးရခုံဝိနိစ္ဆယ ဝိနည်းဓိုရ်တာဝန်, ဝိနိစ္ဆယ နှင့် ခုံဝိနိစ္ဆယ ထပ်မံပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့ ရှေ့ကျင်ဂိုဏ်း ကိုယ်စားလှယ်တာဝန် စသည်တို့ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ရှေ့ကျင်ဂိုဏ်း ကိစ္စ၏ တာဝန် အရပ်ရပ်ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ရှေ့ကျင်နိကာယ ဥပဇ္ဈာယ (တွဲဖက် သာသနာပိုင်)

၁၃၂၇ - ခုနှစ်တွင် ပဲခူးမြို့ ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပသော ဧကာဒသမ ရှေ့ကျင်နိကာယ သံဃအစည်းအဝေးကြီးက ရှေ့ကျင်နိကာယ ဥပဇ္ဈာယ အဖြစ်ဖြင့် တင်မြှောက်သဖြင့် ရှေ့ကျင်နိကာယ ဥပဇ္ဈာယ (တွဲဖက်သာသနာပိုင်) အဖြစ်ဖြင့် သာသနာ့အကျိုးကို သည်ပိုး ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။ ၁

တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ အဘိဓာန် နှင့် ပါဠိပဒပိဋကကျမ်းညွှန်း ကြီးမှူးပြုစု

၁၃၂၇ - ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၁၃ - ရက် (၁၉၊ ၁၊ ၆၆) နေ့တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ စုံစမ်း စစ်ဆေးရေးကော်မိတီ အတွင်းရေးမှူး ဦးလှမောင် နှင့် ဌေစာရင်းချုပ် ဦးချစ်တင်, အဘိဓာန်ဌာနမှူး ဦးဗိုလ်မောင်တို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်သို့ မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှေ့မှောက်၌ ဇလျောက်ထားချက် အရ ဝိသုဒ္ဓါရုံဂဏဝါစက အဖွဲ့က စ-ဝဂ်ကို တာဝန်ယူ၍ တိပိဋကပါဠိ

၁။ ယင်းကြခတ်ဝိုင်းအစည်းအဝေးမှ မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်တိုက်အုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇေတဝန်ကို ရှေ့ကျင်နိကာယဥပဇ္ဈာယ, ရှေ့ကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် အဖြစ် တင်မြှောက်၍ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟယ်သာဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတ, အမရပူရမြို့ ဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ, မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဒေသကထေါရုံ ဆရာတော် အရှင်သုဝဏ္ဏဇေါတိ, ပိုက်ဆိုးကျုံးဆရာတော် အရှင်ဇာနေသကမဟာဗုဒ္ဓိဝံသတို့ ရှေ့ကျင်နိကာယဥပဇ္ဈာယအဖြစ် တင်မြှောက်သည်။

ဆရာတော်များ၏ ချီးကျူး မြှောက်စားခြင်းကို ခံခဲ့ရရုံမျှ မက စာနာသူ ကျောင်းဒါယကာ တဦး၏ စာဆိုမှုဌ် ကြည်ညိုလွန်း၍ လှူဒါန်း ဆက်ကပ်သော နာရီတလုံးကိုပင် အလှူခံခဲ့ရဘူးလေသည်။ မိမိ ပညာစွမ်းဖြင့် လှူဒါန်း၍ လက်ခံရရှိခဲ့သော ထိုနာရီကို ကိုယ်တိုင် သုံးစွဲခြင်း မပြုပဲ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသော အခါ မိမိ ဆရာအား လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် "ရှေ့ကျင်သာသနာ အဘွက် စာပေဘက်၌ ထူးချွန်သူများ ဖြစ်လိမ့်မည်" ဟု တဘိယမြောက် ရှေ့ကျင်သာသနာပိုင် ဒီပဲယင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် နိမိတ်ဖတ်စကား မိန့်ကြား၍ ချီးမြှောက်ခြင်းခံခဲ့ရသော ဆရာတော်တပါး ဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော်သည် ယခုအခါ ရှေ့ကျင်ဂဏသမုဒ္ဒာပက ဖြစ်တော်မူကြသော။ ရှေ့ကျင်ဆရာတော် ၂။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော် ၃။ ဒီပဲယင်းဆရာတော် စသည်တို့၏ ဩဝါဒလမ်းစဉ်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးလျက် ကျောင်းတိုက်ပေါင်း တထောင်ကျော် သံဃာတော်ပေါင်း တသောင်းကျော်ရှိသော ရှေ့ကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ တာဝန်ဝတ္တရား အားလုံးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်တော်မူလျက် ရှိပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ယင်းသို့ သာသနာတော် အကျိုးကို သည်ပိုး ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည့် ပိဋကတ္တယဓရဆေက, ဂန္ဌမုရာဝဟ, မဟာထေရ, ပရိယတ္တိဝိသာရဒ, လင်္ကာပေသလ, သိဂ္ဂါကာမ ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသဖြင့် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရူပါဒိရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ ထေရံ ထိရေသု သဏ္ဌိတံ။

ချီးကျူးပူဇော်ကြခြင်း

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိ မဟာထေရ်မြတ်ကြီးအား ရန်ကုန်မြို့ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ, ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ စသည်တို့မှလည်း ပင့်၍ ချီးကျူးပူဇော်လှူဒါန်းကြကုန်၏။

ဝိသုဒ္ဓါရုံ ပိုက်ကျုံးဆရာတော် အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိ၏ ထေရပုတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇာနေယျဗုဒ္ဓိ၏ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ် အတ္ထုပ္ပတ် နှင့် ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုးတို့ကို အကျဉ်းထုတ်ပြခဲ့ရာ အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တရပ်ခန်းရပ်၍ လက်စသတ် လိုက်ပါပြီ။

ဇာနေယျဗုဒ္ဓိထေရဿ၊ ဝိသိဋ္ဌော ဝုတ္တန္တော ဗဟု။
ဣမိဿံ သန္ဒီပနိယံ၊ သုသခ်ေပ နိဒဿနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ
စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံတိုက်
ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒက မဟာထေရ်၏
မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒီပနီ

ဒီနေ့ သူတော်ကောင်း မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒီပနီ စာတော်ဖတ်.... အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒက မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည့်ညို ယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ဖတ်ရှုလေ့လာရာ၏။

ရောဝတီတိုင်း ဓနုဖြူမြို့

ရောဝတီတိုင်းအတွင်း၌ မြို့နယ်ပေါင်း ၂၆ - မြို့နယ်ပါဝင်ရာ ဓနုဖြူမြို့သည်လည်း ရောဝတီတိုင်းအတွင်းတွင် ပါဝင်သည့် မြို့ ဖြစ်သည်၊ ဓနုဖြူမြို့သည် ယခင်က မအူပင်ခရိုင် အတွင်းတွင် ပါဝင်သည့် မြို့နယ်တနယ် ဖြစ်သည်။ ယခင်က မအူပင်ခရိုင်တွင် မအူပင် နှင့် ညောင်တုန်းမြို့နယ်များ ပါဝင်၍ စာဖရဲ မအူပင်နယ်မှာ မအူပင်မြို့နယ် နှင့် ပန်းတနော်မြို့နယ် တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ညောင်တုန်းနယ်မှာ ညောင်တုန်းမြို့နယ် နှင့် ဓနုဖြူမြို့နယ် တို့ဖြင့်

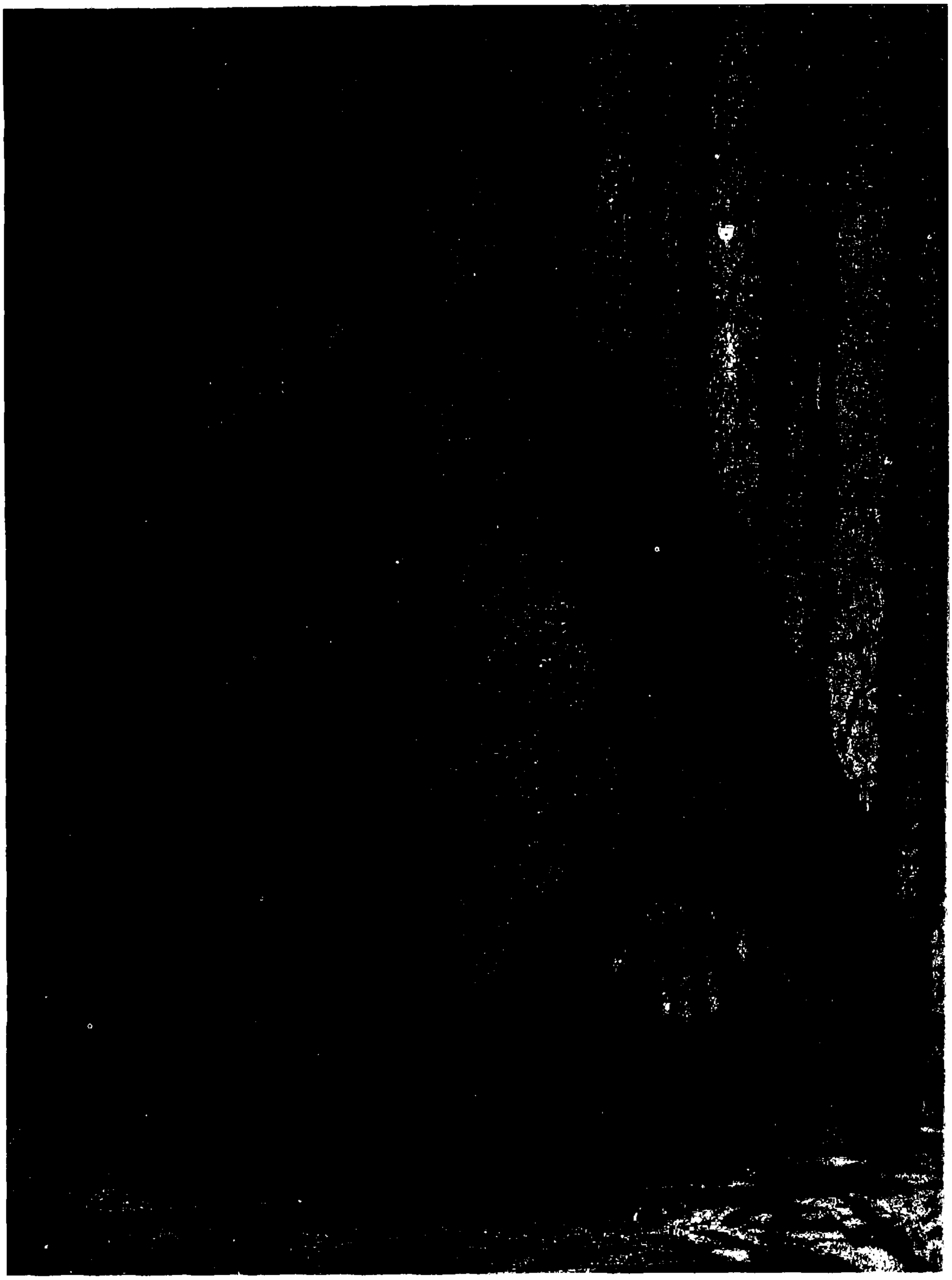

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

စစ်ကိုင်းမြို့၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ ပဌာန်းသိပ္ပံတိုက်

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဥာဏိက

သက်တော် ၇၇-နှစ်၊ သီတာတော် ၅၇-ဝါ

လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခင်က မအူပင်ခရိုင်တွင် နယ် ၂-နယ် နှင့် မြို့နယ် ၄-ခု ရှိလေသည်။

ဖော်ပြပါ မအူပင်ခရိုင်သည် ရောင်းတီတိုင်း (တနည်း) အောက်မြန်မာ ပြည် အနေနှင့် ကျေနပ် ဂုဏ်ယူနိုင်လောက်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ့ ဝန်ဆောင် ရဟန်းတော်တို့၏ သီတင်းသုံး ပေါ်ထွန်းရာ ခရိုင် မြို့နယ် ဖြစ်ကြောင်း သမိုင်းကြောင်းအရ သိသာလှ၏။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက, နိုင်ငံတော်ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်အာစိဏ္ဏမဟာထေရ်သည် မအူပင်မြို့ မြို့လယ်ကျောင်းတိုက်၌ သက်ဆုံးတိုင် သာသနာပြုတော်ခဲ့မူသည်။ ဆရာတော် အရှင်အာစိဏ္ဏ မဟာထေရ်ကား ၁၂၄၅-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ၁၃၃၄-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ [1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သာဓုပသာဒကကျမ်း, စာဏကျနီတိ နိဃဏ္ဍယကျမ်း, သာဓုသမာစာရကျမ်း စသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၂၀-ကျော်တို့ကို ပြု စီရင်တော်မူခဲ့သော ဓနုဖြူမြို့ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္လသည် မအူပင်ခရိုင် ညောင်တုန်းမြို့နယ် သံကြိုးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [2]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အလင်္ကာနိဿယသစ်, အပရိဟာနိယအဖွင့် စသည့် ကျမ်းဂန်တို့ကို ပြု စီရင်တော်မူခဲ့သည့် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဝါယမသည် မအူပင်ခရိုင် ညောင်တုန်းမြို့၌ သက်ဆုံးတိုင် သီတင်းသုံး၍ စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ, ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက အရှင်ရေဝတဓမ္မ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မအူပင်ခရိုင် ညောင်တုန်းမြို့၌ မဟာဝိသုတာရာမ စာသင်တိုက်ကို တည်ထောင်တော်မူ၍ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံး စာပေချပို့တော် မူခဲ့သည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဓနုဖြူမြို့ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမတိုက် နာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်စန္ဒရံသီသည် မအူပင်ခရိုင် ဓနုဖြူမြို့ သာပေါင်းရပ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၂၆၂-ခု ပွားတည်း။

၁။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မိုးကောင်းတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။
၂။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မြတောင်တိုက်သာသနာဝင်ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပန်းတနော်မြို့ ကပိုင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်လောကိဿရသည် မအူပင်ခရိုင် ပန်းတနော်မြို့နယ် ဗောဓိချောင်း ရေလဲကျေးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၁]

"အဂ္ဂမဟာဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်ဝိမလမဟာထေရ်သည် မအူပင်ခရိုင် ညောင်တုန်းမြို့ ရှေဟသ်ာတောရကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တိုက်အုပ် နာယကဖြစ်၍ သာသနာပြုတော် မူသည်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဤ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိသခင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပဌာန်းသိပ္ပံ တိုက် နာယကဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒကမဟာထေရ်သည်လည်း မအူပင်ခရိုင် ဓနုဖြူမြို့ တောင်ပိုင်းရပ် ဇာတိ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မအူပင်ခရိုင်သည် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပညာရှိရဟန်းတော်တို့၏ ပေါ်ထွန်းရာ, သီတင်းသုံးရာ ဒေသမှန် ဖြစ်လေသည်။

မအူပင် ပဒေသောစာပေ၊ လဒ္ဓေါပါဓိကသုဓိနံ။
ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာန ဘာဝေန၊ ပညာတော မြန်မာ့ဘူတလေ။

ဓနုဖြူမြို့

ဓနုဖြူမြို့သည် ယခုအခါ ရောဝတီတိုင်း အပါအဝင် ဓနုဖြူမြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်ရာ မြို့ ဖြစ်သည်။ ယခင်က မအူပင်ခရိုင်အတွင်း ပါဝင်သည့် မြို့ ဖြစ်သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အရပ်၌ ရောဝတီမြစ် အနောက်ဖက်ကမ်းတွင် တည်ရှိသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၀၂၅-ခုနှစ်တွင် ဓနုဖြူတွင် ကျဆုံးခဲ့သော မြန်မာ့စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ၏ သင်းချိုင်းသည် ဓနုဖြူ၌ တည်ရှိသည်။ ဓနုဖြူမြို့၌ သဒ္ဓမ္မဇောတိကာရာမတိုက်, မဟာဗောဓိကျောင်းတိုက် အစရှိသော ထင်ရှားသော ကျောင်းတိုက်များလည်း ရှိကုန်၏။

လေပြောညောင်း တပေါင်းလရာသီ

တပေါင်းလကား ပါဠိအခေါ် 'ဖဂ္ဂုဏ' ဖြစ်သည်။ ဖဂ္ဂုနီယာ ပရိပုဏ္ဏမုဒ္ဓု-ယုဇ္ဇာယ ယုတ္တောဝ မာသော ဖဂ္ဂုဏောဝ= ဖဂ္ဂုနီနက္ခတ်နှင့် စန်းယှဉ်သော လ ဟူ၏။[၂] ဖော်ပြပါ တပေါင်းလမှာ တောမြို့ခံအတွင်း ပိတောက် အင်ကြင်းတွေ သင်းကုန်၏။ ပိတောက်ပန်းနံ့, အင်ကြင်းပန်းနံ့တွေကို လေများ

၁။ ဤကျမ်း ဆရာတော် အရှင်လောကိဿရမဟာထေရ်၏ ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ ကြည့်။

၂။ ပခုက္ကူအဘိဓာန်နိဿယသစ်၊ ၆၂-နှာကြည့်။

သယ်ဆောင်လာပြီး သတ္တဝါတို့၏ ဃာနပသာဒသို့ အရောက် ပို့ဆောင်၏၊ လောကသားတို့ တပေါင်းလရာသီကို မျှော်လင့်ကြသည်။ ယင်းလမှာ ရာသီဥတုလဲ မပူမအေး နေလို့ အလွန်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော့။ ယင်းလကို "လေပြေခညောင်း တပေါင်းလ" ဟု သမုတ်ခဲ့ကြကုန်၏။ ကဗျာမိုရ် စလေဆရာ ဦးပုညသည် ဖော်ပြပါ တပေါင်းလကို—

မိန်ရာသီ ခါပြောင်းလို့ ၊ လတပေါင်း တူညီ၊
ကြယ်ပြုဗွာ ဘရဏီငယ်၊ ရောင်စုံခြယ် ယှက်သန်း၊
သတ်ဝီသ ပါဒ်သုညာမှာ၊ ဖဝါးဆာယာ လေးခုသို့လှမ်း၊
ဗာတ္တံသ ညဉ့်နာရီမှာ၊ အင့်စမ္ဘ နေ့မှန်း၊
ဖူးတန်စီ ထွေဆန်းလို့ ၊ အင်ကြင်းပန်း ရှေဖီ၊
သဲစေတီ တည်စမြဲပေပ၊ သဘင်ပဲ့ သည်လရာသီ၊
ပဌမပိုဒ် အစချီသည်၊ မကိုင့်ညီဘုမ္မစိုးငယ်နှင့်၊
မြေနှင့်မိုး အလုံးစုံ၊ သိမ်းပိုက်လို့ ကြုံ၊
လာဘ်လာဘ ပြည့်စုံသည်၊ ဇာနည်ဂုဏ်ဘက်မျိုးရှင့်လေး။

ဟူသော တေးထပ်ဖြင့် ဖွဲ့ဆို ချယ်သခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှ ဖွားမြင်ပြီ

ဖော်ပြပါ ရောဝတီတိုင်း (ယခင်က မဒ္ဒူပင်ခရိုင်) အပါအဝင် ဓနုဖြူမြို့တောင်ပိုင်းရပ်တွင် အဖ ဦးအောင်ရ, အမိ ဒေါ်အေးလှတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၄ ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၃-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၁၀-နာရီ ၃၀-မိနစ် အချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

မိဖတို့ ကြီးပြင်းအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှ သတိုးသား သူငယ်ကို ဖခင်ကြီး ဦးအောင်ရ နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်အေးလှတို့သည် ဥယျာဉ်ပျိုးသလို အမျိုးမျိုး ကြီးပြင်းအောင် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ အထူးသဖြင့် မိခင် ဒေါ်အေးလှမှာ သားကလေး ကျန်းမာရေးအတွက် နို့ရည်သန့်ရှင်းရန် ရည်ရွယ်၍ သင့်တင့်သော အစားအစာများကိုသာ စား၍ နို့ရည်သန့်, နို့ရည်ကောင်း, နို့ရည်ချိုတိုက်ကျွေး၍ ယုယုယယ မွေးမြူခဲ့သည်။ သူငယ်လောင်းလျှ အသားနုကလေးတွေ ရှမည်စိုး၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့ ချောမွတ်သော အနှီးအဝတ်များထွေး၍ သာသာယာယာ မွေးမြူခဲ့လေသည်။ မိခင်ကြီး ဒေါ်အေးလှသည် သားလှ ရှေ့ဆွဲ

ဆရာတော်လောင်းလျှာ လူကခေါ်းအတွက် စောင့်ရှောက်ရသော ဒုက္ခအပူကို သီတဂူဟု ထင်မှတ်ခဲ့သည်။

ဦးအောင်ရ ဂဟပတိ စ၊ ဒေါ်အေးလှ ဃရသာမိနီ။
ရက္ခိုံသု ထေရကုံရံ တံ၊ ပုညသမ္ဘာရ သံယုတံ။

ရှေးဦးစွာ အတတ်ပညာ သင်ပေးကြခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ သတိုးသားသူငယ်ကို ဖခင်ကြီး ဦးအောင်ရ နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်အေးလှတို့သည် သြကာသ ဘုရားရှိခိုး, ဣတိပိ သော ဘဂဝါ စသော ဘုရားဂုဏ်တော်, သ္ဓာကွာတော ဘဂဝတာ မေမ္မာ အစရှိသော တရားဂုဏ်သော်, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အစရှိသော သံဃာ့ဂုဏ်တော် စသည်တို့ကို သင်ပေးခဲ့ကြကုန်သည်။ ဆရာတော်လောင်း လျှာကား နှုတ် အလွန် ကောင်းသည်။ပါးစပ်ခပ်ကြီးကြီးနှင့် သင်ပေးလိုက်လျှင် ရလွယ်သည်။ ဤစာပြုသူသည် ဆရာတော် သီတင်းသုံးရာ စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ပဌာန်းသီပွဲ တိုက်သို့ ၁၃၁၉ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ဂ-ရက်နေ့က သွားရောက်၍ ဆရာတော်အား သမိုင်းကြောင်းနှင့် စပ်၍ သိစရာတချို့ကို မေးလျှောက်ဘူးပါသည်။ ၎င်းပြင် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ် ခံယူစဉ်ကလဲ ကဗ္ဗာအေး ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျောင်းဆောင်ပေါ်၌လည်းကောင်း, ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာပါသဏလိုဏ်ဂူထဲ၌လည်းကောင်း အနီးကပ် ဖူးမြင်လေ့လာမိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်၏ နှုတ်စ လျှာစ, ရုပ်ရည်ရူပကာယကို ရိပ်စားမိပါသည်။

ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာဝန်ထမ်းရွက်ခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျှာ သတိုးသားသည် သက်တော် ၇-နှစ်သား အရွယ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် ကျိုက်ထီးရိုးကျောင်းတိုက်တွင် အစ်ကိုဝမ်းကွဲ တော်သော အရှင်သောဘိတ အထံတွင် ရှင်သာမဏေဝတ်ခဲ့သည်။ ဘွဲ့တော် ရှင်ဣန္ဒက ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ဓနုဖြူမြို့ တောင်ပိုင်းရပ် ဘယ ဆေးကုန် သည်ကြီး ဦးအောင်ပွင့်, ဒေါ်သိန်းတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ဓနုဖြူမြို့ မဟာ ဗေဒမိကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဦးစွာပဌမတည်ထောင်တော်မူသော ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ကဝိန္ဒ၏ အထံတော်၌ ရှင်သာမဏေဝတ်၍ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်အရှင်ကဝိန္ဒသည် ရှင်ဣန္ဒကကို သားရင်းပမာ လွန်စွာစောင့်ရှောက်တော်မူသည်။ လောကမှာ ရနိုင်ခဲတဲ့ အရာတွေများစွာရှိတယ်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) ဘုရားရှင်ပွင့်တဲ့အခါ ရခဲခြင်း၊ (၂) သူတော်ကောင်းတရား နာကြားရဖို့ ရခဲခြင်း၊ (၃) သံဃာ

တော်တော့ ဖူးမြင်ရဖို့ ရခဲခြင်း၊ (၄) သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းရဖို့ ရခဲခြင်း အားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓေါ စ ဒုလ္လဘော လောကေ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနမ္ပိ စ။
သံဃော စ ဒုလ္လဘော လောကေ၊ သပ္ပုရိသောတိ ဒုလ္လဘော။[1]

တနည်းဆိုလျှင် (၁) လူ အဖြစ်ကို ရခဲခြင်း၊ (၂) ဘုရားပွင့်တော်မူရာ သာသနာနှင့် ကြုံဖို့ ရခဲခြင်း၊ (၃) ပတိရူပဒေသဝါသစသော အထူးအခွင့် ပြည့်စုံဖို့ ရခဲခြင်း၊ (၄) သူတော်ကောင်းတရား နာယူဖို့ ရခဲခြင်းအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်၏။

ဒုလ္လဘဉ္စ မနုဿတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ စ ဒုလ္လဘော။
ဒုလ္လဘာ ခဏသမ္ပတ္တိ၊ သဒ္ဓမ္မော ပရမဒုလ္လဘော။[2]

တနည်း ဒုလ္လဘဟုရား ၅-မျိုးလာသည်။ ၎င်း ၅-မျိုးကား (၁) ဘုရားပွင့်ရာအခါ ရခဲခြင်း ကြုံခဲခြင်း၊ (၂) လူအဖြစ် ရခဲခြင်း ကြုံခဲခြင်း၊ (၃) သင့်မြတ်သောအရပ် နေရခြင်း၊ မျက်စိ, နား, နှာခေါင်း, ဇခြေလက် စသော အင်္ဂါတို့ မချို့တဲခြင်း၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းစသော ဂုဏ်ကိုရခဲခြင်း၊ (၄) ရဟန်း အဖြစ် ရခဲခြင်း၊ (၅) သူတော်ကောင်းတရားကြားနာရဖို့ ရခဲခြင်းအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်၏။[3]

ဆရာတော်လောင်းလျှာကား ရခဲခြင်းမျိုးစုံကို ရတော်မူ၏။ ရဟန်းအဖြစ် ရဖို့ရန် ရောင်နီဦးဖြစ်သည့် ရှင်အဖြစ်ကို ရတော်မူလေပြီ။

သန္တိကေ ထေရသေဋ္ဌဿ၊ ကဝိန္ဒဿ သုဝိညုနော။
သာမဏေရတ္တနုံ သောဟိ၊ ပတ္တော သုဝိသိဋ္ဌံ သုဓီ။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်အထံ၌ ပညာသင်ကြားခြင်း

သာမဏေ ဝတ်ပြီးနောက် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော် အရှင်ကဝိန္ဒအထံ၌ ရှင်ကျင့်ဝတ်, နမက္ကာရ, ပရိတ်ကြီး စသည့် သာမဏေယ်တို့ တတ်အပ် တတ်သင့် တတ်ထိုက်သော ပညာရပ်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယန္တိကေယေဝ၊ ဣဒ္ဓကော ဟိ သုဇာတိမာ။
သိက္ခိတဗ္ဗေ သုသိက္ခိတ္တာ၊ သာသနာနုဂ္ဂဟံ အကာ။

၁။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ။ ၁၇-နှာကြည့်။
၂။ ဒီ၊ ဋ္ဌ၊ ၁။ ၄၇။ သီ၊ ဋီ၊ သစ်၊ ၁။ ၂၀၈-ကြည့်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာသိဝချောင်ဆရာတော်
အရှင်ကုမာရမဟာထေရ်

ဆရာတော် အရှင်ကုမာရသည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒက၏ ဆရာသမားလည်း ဖြစ်၏။ ဝမ်းကွဲ အစ်ကိုတော်လည်းဖြစ်၏။ မဟာသိဝချောင်ကို စတင် တည်ထောင်၍ သာသနာပြုတော်မူသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်လည်း ဖြစ်တော်မူသည်။ ဆရာတော်သည် ချောင်းဦးမြို့၌ အဖ ဦးအောင်တပ်[1], အမိ ဒေါ်စံမယ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂-ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ နံတော် တနင်းလာသားတည်း။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်း ပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင်တော် မူခဲ့လေသည်။ ဘွဲ့တော် အရှင်ကုမာရဖြစ်လေသည်။

မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမတိုက်၌ သီတင်းသုံး၍ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် အခြားထင်ရှားသည့် ကျမ်းဂန်တတ် ဆရာတော်များထံ နေ့ဝါ, ညဝါ ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတတ်မြောက်တော် မူခဲ့လေသည်။ ပညာသင်ကြားပြီးနောက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ ဇေတဝန်ချောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူပြီး ဇေတဝန်ဘုရားကို ဦးဆောင်ပြင်ဆင်ခြင်း စသော ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စကို ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၁-ခုနှစ်တွင် မဟာသိဝချောင်ကို တည်ထောင်တော်မူ၍ သာသနာ ပြုတော်မူခဲ့သည်။ မဟာသိဝချောင် (မဟာသိဝကျောင်းတိုက်) ၏ ခမ်းနားပုံကို ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံဆရာတော် ဦးဣန္ဒကမဟာထေရ်က—

> မဟာသိဝါတိပညာတံ- မဟာသိဝ မည်နာမဖြင့် မြန်မာ့တိုင်းတွင် ပေါ်လွင်ကျော်ကြား အလွန်ထင်ရှားသော။ မဟာရာမံ- သမထ, ဝိပဿနာ, ဘာဝနာယောဂီ အလိလီတို့ ရှင်ကြည်ဖိုရာ သာယာပြန့်ကျယ် လမ်းသွယ်သွယ်နှင့် ခန့်ထယ်ကြီးမြတ်[2] ဇရပ် တန်ဆောင်း ဂူကျောင်း တိုက်တာ မဟာရုံတံတိုင်းကြီးတို့ဖြင့် ဝေဆာတင့်ဆန်း နတ်ဘုံနန်းမျှ မခန်းအုံ့ရာ ပြည့်စုံစွာသော တိုက်တာ အရာမ်ကြီးကို။[3] ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုတော်မူခဲ့လေသည်။

မဟာသိဝဆရာတော်သည် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းတို့ကို လွယ်ကူစွာ ကြည့်ရှုလေ့လာ ကူးခပ် ချပ်ပိုးနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်သည့်အပြင် တရားဟောကောင်း မမွှကထိက အကျော်အမော်လည်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင်—

၁။ ဇစ်ဖြစ်ဝဲ့ အောင်ပွဲရသည့်တပ်ကို ခွဲ၍ ဦးအောင်တပ် တွင်သတတ်။
၂။ ပဋ္ဌာနသာရမဥ္ဇရီ။ ၂ ၉။

၁။ မဂ္ဂဗောဓကကျမ်း၊

၂။ ဥဿာဟဒီပနီကျမ်း၊

၃။ မဓုရတ္ထဝိနိစ္ဆယကျမ်း (ပေါင်းတည်မြို့နေ ဒါယကာတဦး မေးလျှောက်သဖြင့် ဆုံးဖြတ် ဖြေဆိုသည့် ကျမ်းဖြစ်သည်)။

၄။ သံဝေဇနီယကထာကျမ်း (မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူစဉ် ဖွဲ့ဆိုရေးသားသည့် ကျမ်းဖြစ်သည်)။

တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။

သက်တော် ၅၈-နှစ်ရှိရာ ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁၃-ရက်နေ့တွင် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

သက်တော် ၇၁-နှစ်အတွင်း ရောက်ရှိရာ ၁၃၀၃-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာသိဝဆရာတော်ထံ ပညာသင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံ ဆရာတော် လေ့လာင်းလျှာ သာမဏေရှင်ဣန္ဒကသည် ၁၂၇၇-ခုနှစ် သက်တော် ၁၃-နှစ် အရွယ်တော်ခေတ်မှ စ၍ ဖော်ပြပါ နောင်တော်ကြီးဖြစ်တော်မူသော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာသိဝချောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ကုမာရ မဟာထေရ်ထံ သဒ္ဒါ, သဒ္ဓိဟ်, ဋီကာကျော်, ရူပသိဒ္ဓိ စသော ပိဋကတ် အခြေခံကျမ်းများကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ကုမာရဿာပိ၊ အဂ္ဂပဏ္ဍိတသာမိနော။
အဂ္ဂပဏ္ဍိတဘာဝေ သော၊ ဣဒ္ဓိကော သိက္ခနံ ကရီ။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်တော်မူခြင်း

သက်တော် ၂၀-ပြည့်မြောက်ရာ ၁၂၇၄-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်တနင်းလာနေ့တွင် ဟသ်ဘတမြို့ ကြည့်ကန်တိုက် ကြည့်ကန် ဆရာတော် ဘုရားကို[1] ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဟသ်ဘတမြို့ ယစ်မျိုးဝန်ထောက် ဦးဘရှ, ဒေါ်ဖေ

၁။ ကြည့်ကန်ဆရာတော်ကြီးကား မင်းတုန်းမင်းနှင့် စကြာဒေဝီ မိဖုရားကြီးတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ခံယူရသော ရဟန်းဖြစ်သည်။

တို့၏ သမီးများ ဖြစ်ကြသော ဒေါ်သိန်းမေ, ဒေါ်အုန်းခင် တို့၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟာဖြင့် ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ဟံသာတေ နဂရေ သုဘေ။
ထိရေ ရတံ ကြည့်ကန် ထေရံ၊ ဒုလ္လဘံ အလဘိ သုဓိ။

သိက္ခာအကြိမ်ကြိမ်ထပ်ခြင်း

ရဟန်းသိက္ခာ ၁ - ဝါရပြီးနောက် ခမည်းတော်ကြီး ဦးအောင်ရက ရဟန်းဒါယကာအဖြစ်ခံယူ၍ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာသိဝဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ သိက္ခာထပ်မင်္ဂလာ ဆင်ယင်ပြုလုပ်သည်ကို ခံယူတော်မူသည်။ နောက်တွင် လေးမျက်နှာမြို့ မြို့မရပ် ဒေါ်သန်းခင်နှင့် ဒေါ်ခင်သန်းနှစ်တို့က တကြိမ်, ကျောက်မဲမြို့ အထည်ကုန်သည် ဒေါ်သန်းတင်က တကြိမ်, စစ်ကိုင်းမြို့ ဒေါက်တာ ဦးလှရှေ - ဒေါ်စိန်ရင်တို့က တကြိမ်, ရဟန်းဒါယကာ ရဟန်းဒါယိကာမများ ခံယူ၍ သိက္ခာထပ် မင်္ဂလာ ပြုကြသည်ကို ခံယူတော်မူသည်။

သက်တော်ရှည် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး
၆. ရှင်စန္ဒာဘိဝံသ

စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စစ်ကိုင်းမြို့နယ် လဉ်းယဉ်ရွာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၂ - ခုနှစ် နတ်တော်လဆုတ် ၆ - ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ အဋ္ဌမမြောက် ရှေ့ကျင်နိကာယဥာဏ္ဂဋ္ဌ မဟာနာယက ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်အုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူသောအခါ ရှေ့ကျင်နိကာယဂိုဏ်းလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးများက ၂ - ကြိမ်တိုင်တိုင် တင်မြှောက်ဆုံးဖြတ်သဖြင့် စစ်ကိုင်းတောရိုး ဝိပဿနာဂန္ဓာရုံကျောင်းမှ မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဘိုက်သို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ "ရှေ့ကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီးဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက ဓမ္မသေနာပတိ" တာဝန်ကို လက်ခံတော်မူခဲ့သည်။ ဆန္ဒောမဇ္ဈရိ ဆပ္ပစ္စယဒီပနီကျမ်း၊ သဒ္ဒါကြီးနိဿယ၊ ပါတိမောက္ခနိဿယ၊ ဆန်းနိဿယ၊ အလင်္ကာနိဿယ၊ ဝစ္စဝါစကနိဿယ စသော ကျမ်းဂန်များကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူသည်။ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်ဟုတ် "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော် မူသည်။ ၁၃၃၄ - ခု ပဌမဝါဆိုလဆုတ် ၉ - ရက်နေ့နံနက် ဂ - နာရီ ၄၅ - မိနစ် အချိန်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖေါ်ပြပါ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ရှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်စန္ဒာဘိဝံသထံ၌ လည်း ပရိယတ္တိကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝ ံ
စန္ဒာဘိဝံသထေရဿ၊ စန္ဒသမာန မာနသော။
ဗဟေါ သိက္ခိတဗ္ဗေ သော၊ အိသိက္ခိ သိက္ခနေ ပရော။

ပခုက္ကူမြို့မဟာဝိဇယာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပညာသင်

ရင်းပြင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရာမတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု သွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဇဝန ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အထံ၌ လည်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူ ဆည်းပူး လေ့လာ တော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ကား—

ဗဟုံ လဟုံ စ ဂဟဏံ၊ သမ္မုပခေါရဏမ္ပိ စ။
ဂဟိတ အသမ္မုဿနံ၊ ဇေတံ သုဝိညု လက္ခဏံ။

ဟူသည်နှင့် အညီ များများလဲ သင်ယူခြင်း,မြန်မြန်လဲ သင်ယူခြင်း, ကောင်းစွာ နှုတ်တက်အာဂုံ ဆောင်သင့်သည်ကို နှုတ်တက်အာဂုံဆောင်ခြင်း, သင်ယူပြီးသမျှ မပျောက်ပျက်အောင် ဆောင်မှတ်နိုင်ခြင်း ဟူသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်မည့် လက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်စွာ သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ဇဝနဿာပိ၊ ဇဝနဉ္ဉာဏိကော ဝိဒ္ဓါ။
တေပိဋကေ သမုဂ္ဂဏ္ဍိ၊ ပိဋကေ မာမကော သုဓီ။

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြန်မာ့သာသနာ့ သမိုင်း, ဆဋ္ဌသံဂါယနာသမိုင်း, နိကာယ် ၅ - ရပ်စာမေးပွဲများ သမိုင်း, နိကာယုဇ္ဇောတကဗေဒမေးပွဲများ သမိုင်း, အဘိဓမ္မာစာမေးပွဲများ သမိုင်း, မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးများ သမိုင်းကို လေ့လာတိုင်း ကသိုဏ်းအသွင် မြင်ယောင်ရမည့် သာသနာ့ ထိပ်တန်းဝန်ဆောင် ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်တော်မူသည်။

မန္တလေးခရိုင် မတ္တရာမြို့နယ် ပေါက်ဝဲ၌ အဖ ဦးသော့, အမိ ဒေါ်ငြိမ်းတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၁ - ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် ၉ - ရက် သောကြာနေ့ ညဉ့် ၃ - ချက်ဖီးကျော်အချိန်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ငယ်မည် မောင်လှိုင်

ဖြစ်သည်၊ သက်တော် ၁၄-နှစ်သားအရွယ်တွင် သာမဏေဝတ်၍ သက်တော် ၂၀-တွင် ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။

၁၂၆၂-ခုနှစ်တွင် ပဌမကျော်ဘွဲ့ကို ရရှိတော်မူသည်၊ ၁၂၇၀-ပြည့်နှစ်တွင် "ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ မေဓာစရိယ (သီးခြားစာချ)"ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်၊ ၁၂၉၁-ခုနှစ်တွင် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၇-ခုနှစ်တွင် အဘိဓမ္မာရဒ္ဓဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်တော်မူသည်။ သက်တော်ဒေ၃-နှစ်ဝါတော်၇၇-ဝါအရ ၁၃၃၇-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁၂-ရက်သောကြာနေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

မစိုးရိမ်သာဒုတော် အရှင်သူရိယာဘိဝံသထံ ပညာသင်

ဆရာတော် လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဥက္ကဋ္ဌကသည် ဖော်ပြပါ"ပဌမကျော်, ပရိယတ္တိသာသနာဟိတ ဓမ္မာစရိယ (သီးခြားစာချ), အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတ, အဘိဓမ္မာရဒ္ဓဂုရု" မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သူရိယာ-ဘိဝံသထံတော်၌ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း စသော ကျမ်းပေါ်မျှားကို လေ့လာသင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ သူရိယဿာ ပိ၊ သဗ္ဗဒါ သူရဇာတိကော။
ဇသော ပဋ္ဌာနပဘူတိ- ဂဏ္ဌေ ခေါ အသိကို့ သုမိ။

မဂ်လာရုမဆရာတော်ထံ ထပ်မံသင်ယူလေ့လာ

ထိုစဉ်က အမရပူရခေါ် တောင်မြို့၌ တောင်မြို့နည်း ပဋ္ဌာန်းသည် အလွန်ခေတ်စားသည်၊ ပဌမကျော် မဂ်လာဘုံက် ဆရာကြီး ဦးအုံးတို့, အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတဆရာတော် အရှင်ဝိမလတို့, တူးပေါင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်နိန္ဒိယတို့, မဂ်လာတိုက်သစ်ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မသာမိတို့, အရှင်ဥက္ကံသတို့ ပဋ္ဌာန်း၌ အလွန်လျင် ကျွမ်းကျင်သည့် ပဋ္ဌာန်းသာသနာပြု ပဋ္ဌာနပါရဂူ, အဘိမ္မေပါရဂူ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အရှင်ဥက္ကဋ္ဌကသည် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ဖက်ကမ်းပေါက်ရောက် တတ်မြောက်လိုသဖြင့် တောင်မြို့ မဂ်လာရုမတိုက် ဆရာတော်ထံ၌လည်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်း လေ့လာသင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ထေရသေဋ္ဌဿ၊ မဂ်လာရုမဝါသိနော။
အသိကို့ ပုန ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာနေ ဥယျုဇ္ဇတာ သုမိ။

၁။ ဒုတိယ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်တိုက် သာ့သနာ့ဝင်ကြည့်။

ပဋ္ဌိပတ္တိအလုပ် အားထုတ်ခြင်း

ရဟန်းသိက္ခာ ၁၄-၀ါအရတွင် ရွှေဘိုခရိုင် ခင်ဦးမြို့ ရွှေဘေးကင်းတောရ၌ ၃-နှစ်တိုင် တောရဆောက်တည်၍ ပဋ္ဌိပတ္တိအလုပ်ကို အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မူလပဌာန်းဆရာတော်ထံ လေ့လာခြင်း

ဆရာတော်သည် ပဌာန်းကို ထူးထူးခြွန်ခြွန် အလွန်လျှင် တတ်မြောက်လိုသဖြင့် ၁၃၀၅-ခုနှစ်, ၁၃၀၆-ခုနှစ်မျှားတွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပဌာန်းဆရာတော်အရှင်နာရဒ[1] ကို မိမိသိတင်းသုံးရာ မဟာသိဝခြောင်သို့ ပင့်လျှောက်သိတင်းသုံးစေတော်မူပြီး ထိုပဌာန်းဆရာတော်ထံ ပဌာန်း ၂၂-တိုက် ကုန်သည်အထိ ဆိုဝါဖြင့် လေ့လာ တော်မူလေသည်။

သန္ဓိကေ နာရဒဿ ပိ၊ ဣဒ္ဓိတုလ္ယ ပရက္ကမေ။
ဣန္ဒကော ပဌာနံ သော ပိ၊ ပုနာပိ ဥဂ္ဂဏှိ ဟိ ခေါ။

မရမ္မရဋ္ဌဝမ္မကထိက ဝိနယဓရ

ဆရာတော်ကား အလွန်လျှင် ဉာဏ်ထက်မြက်တော်မူသည်ဟု လေ့လာသိရဘူးပါသည်၊ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရဟန်းသိက္ခာ ၅-ဝါ အရတွင် "ဝိသုဒ္ဓသီလာစာရကဝိဓေယျဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု, ဝိသုဒ္ဓသီလာစာရ ကဝိဓေသိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု, ဝိသုဒ္ဓသီလာစာရသိရိပဝရ မေ့ဓသနာပတိ မဟာသံဃရာဇာ, ဒီ-လစ်-ဘွဲ့တံဆိပ်တော်အားဖြင့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လေးထပ်ရတောင်ခွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရှေ့တော်မှောက်၌ ပါရာဇိကပါဠိ, ပါစိတ္တိယပါဠိ, မဟာဝဂ္ဂပါဠိ, စူဠဝဂ္ဂပါဠိ, ပရိဝါရပါဠိ ဟူသော ဝိနည်း ၅-ကျမ်းကို အာဂုံ ပြန်ဆိုဘော်မူ၍ သာသနာပိုင် တောင်ခွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားစီရင်သော ပါဠိကျမ်းစာမျှားကို အနက်မြန်မာပြန်ဆိုခြင်း, အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းတို့ခြင့် "မရမ္မရဋ္ဌ ဝမ္မကထိက ဝိနယဓရ သာသနာပြု ဆရာတော်" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း လက်မှတ်ရရှိတော်သည်။

တောခွင်ဂုဏေရသေဋ္ဌေန၊ သံဃရညာ သုဓီမတာ။
သံသိတော ဝိနယဓရ-ဥပါဓိနာ သုဂ္ဂဏ္ဍိကော။

၁။ ဤကျမ်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်၏ ရန်ကုန်မြို့ ပြည့်သစ်မင်း ပဌာန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်နာရဒမဟာ သေရှင်၏ ထေရပ္ပပတ္တိယဒီပနီ ကြည့်။

၂။ အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်၊ တောင်ခွင်သာသနာဝင်ကြည့်။

ငယ်, လတ်, ကြီး အောင်မြင်ခြင်း

ဆရာတော်ကား စိတ်မြန် ကိုယ်မြန် ဝိရိယထက်သန်သူ ဝိညာဏ်တိက ပုဂ္ဂလ ဝိဒေသသပေတည်း။ အစိုးရစာမေးပွဲများကိုလည်း အလွတ်မပေး ဝင်ရောက် ဖြေဆိုတော်မူခဲ့သေးရာ ပဌမငယ်တန်း, ပဌမလတ်တန်း, ပဌမကြီးတန်းတို့ကို မပန်းလွယ်ကူ အောင်မြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

နည်းသစ်ဖြင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်းချပို့ခြင်း

ဆရာတော်သည် မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော် အရှင်နာရဒ၏ ဇယားနည်းကို မိုးဝကောင်းကင် သိန္ဓောနှင်သလို လျင်လျင် မြန်မြန် သဘောပေါက် နားလည်အောင် လေ့လာပြီးနောက် ယင်း နည်းနာနယကို အခြေပြုကာ အဘိဓမ္မာ ပေါ်ရှုရှေ့ကျင်သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးနည်း, အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ - အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရုမ အရှေ့တိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနည်း, ပဌမကျော် - ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ - အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ - အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ပဋ္ဌာန်းအကျော် မစိုးရိမ် ဆရာတော် ဘုရားကြီးနည်း, မင်္ဂလာရုမဆရာတော်ဘုရားကြီးနည်းတို့ဖြင့် မွမ်းမံလျက် ပဋ္ဌာန်းချပုံနည်းသစ်ကို တီထွင်တော်မူခဲ့လေသည်။

အထူးအားဖြင့် ပစိုးရိမ်ဘရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော် အရှင်နာရဒ၏ နည်းတို့ကို အခြေပြုသော ထိုနည်းသစ်ဖြင့် ၁၃၁၂ - ခုနှစ်မှ ၎င်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို ဆန္ဒ, စိတ္တ, ဝိရိယ, ဝီမံသတို့ ရှေ့သွားပဋ္ဌာန်းမဖြင့် ချပို့ တော် မူခဲ့လေသည်။ စာ၁၂ တကြိမ်ထက် တကြိမ် စာလိုက်ပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်း, သာမဏေ, သီလရှင်တို့ တိုးတက် များပြားလာ၍ ဆရာတော်၏ နည်းသစ်သည် စာသင်သားလောကတွင် အသိများ အကြိုက်များ ဖြစ်လာလေသည်။

ပဋ္ဌာနပကရဏံ နာမ၊ နယသာဂရမုတ္တမံ။
ဝါစယံ ဣန္ဒကော သော ဟိ၊ ဇိနသာသနဘာရဓော။

ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံချောင်တည်ထောင် ပဋ္ဌာန်းတွင်တွင်ချပို့

ဆရာတော်သည် ပဌမအကြိမ်မှ ပန္နရသမ (၁၅)ကြိမ်အထိ ပေါ်ဘသိဝ ချောင်ခ္ခ သီတင်းသုံး၍ ချပို့တော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်တွင် ရတနာဂုံ ချောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ချိုးမြောက်ချက်အရ ရတနာပုံလှိုင်းတက် ချောင်ကို ဆက်ခံတော်မူရသည်။ ယင်း ချောင်ကို ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံတိုက်ဟု ဒေ.မည် သစ် မှည့်ပြီး ထိုချောင်ခ္ခ၊ ယနေ့တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ "ကျမ်းကြီး ပဋ္ဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ကျမ်းလတ်ခေါ်ကထာ" ဟူ၍ သာသနာ့တွင် ဥဒါန်း

ကွင်ခဲ့သော ကျမ်းခက်, ကျမ်းကျယ်ကြီးဖြစ်သည့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို ချပို့. တော်မူခဲ့လေသည်။

အာရုမံ မဟယိတ္ဌာန၊ ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပ သနာမကံ။
ပဋ္ဌာနံ ဝါစယိတ္ဌာန၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ ပူဇယိ သုဓိ။

ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံဆရာတော် ဟု ကျော်စောခဲ့

ယင်းသို့ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီး ချပို့လာ၍ ၁၃၁၃ - ခုနှစ် နတ်တော်လမှ စ၍ ၁၃၄၀ - ခုနှစ် သက်တော် ၇၇ - နှစ် သီကျွာတော် ၅၇ - ဝါ အထိ ၂၇ - နှစ်အတွင်း ချပို့လာရာ ၁၀၀ - အကြိမ်တိုင် မြောက်ခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်ထံ ပဋ္ဌာန်းစာဆို, စာလိုက် စာသင်သားပေါင်း ၄၂၉၀ (လေးထောင်နှစ်ရာ့ ကိုးဆယ်) ကျော် အရေအတွက်ရှိ၏။ ဆရာတော်သည်လည်း ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံဆရာတော်ဟူ၍ လ, နေ အလား ကျော်စော ထင်ရှားခဲ့လေသည်။

ထေရော သကိစ္စမာဂမ္မ၊ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ သမဘာဝိ။
ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံဆရာတော် ဟိ၊ သာသနေ ဗုဒ္ဓမာပိတော။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာမဟာဓမ္မသဘင်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ရန်ကုန်မြို့ သီရိမင်္ဂလာ ကမ္ဘာအေး ကုန်းမြေတွင် ကျင်းပအပ်သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာဓမ္မသဘင်ကြီးတွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပါရာဇိကပါဠိ ပဋ္ဌိ ဝိဘင်္ဂသောဓက အမှတ် ၃ - အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတော်စဉ်က ပါရာဇိကပါဠိကို စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေကျွန်းနိုကာယ သံဃာတော်များ ၃ - ဖွဲ့ခွဲ၍ ပြင်ဆင်ရန် တာဝန်ကျရာ အမှတ် (၁) အဖွဲ့၌ အတိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇောတိပါလမဟာထေရ်က မဟာနာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့ဝင် ၆ - ပါး ပါဝင်သည်။ အမှတ် (၂) အဖွဲ့ကို ရွှေဟသ်ာဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတက မဟာနာယကပမာဏအဖြစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်သည်။ အမှတ် (၃) အဖွဲ့တွင် ဝိပဿနာဂန္ထာရုံချောင်ဆရာတော် အရှင်သီလဝံသက မဟာနာယအဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ ယင်း အမှတ် ၃-အဖွဲ့တွင် ဆရာတော် အရှင်ဂုန္ဒကထေရ် အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ပါဝင်တော်မူသည်။ ၎င်းပြင် ပဋ္ဌာနပါဠိပဋ္ဌိဝိဘင်္ဂသောဓက တာဝန်ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

ကျမ်းဂန်များစာတို့ကို ပြုစုတော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို အဓေါဂ်ရေ ရာနှင့် ချီ၍ ချပို့ရုံမျှ မကသေး စာပေကျမ်းဂန် ပြုစုတော်မူ၍လည်း တူးမြှတ်သော ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ထူးကို ဆည်းပူးတော်မူခဲ့လေသည်။ ယင်း ကျမ်းဂန်များမှာ—

၁။ ကထိနပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကျမ်း၊
၂။ ဗာတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကဗျာကျမ်း၊
၃။ ကြည့်ကန် မဟာထေရပွတ်ဒီပနီကျမ်း၊
၄။ ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံနည်းပြကျမ်း ၊
၅။ ကာဗျမဉ္ဇရီကျမ်း၊
၆။ ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံကျမ်း (ပဌမ, ဒုတိယ, တတိယ)၊
၇။ ပဋ္ဌာန်းလမ်းညွှန်ကျမ်း၊
၈။ ပဋ္ဌာနသာရမဉ္ဇရီကျမ်း၊

စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဆရာတော်ကား သာသနာတော်တွင် ရနိုင်ခဲသည့် ကျမ်းပြုဆရာတော်အဖြစ်ကိုလည်း ရယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဒုလ္လဘံ ဂန္ထကာရတ္တံ၊ အလဘီ ဇိနသာသနေ။
ဒုလ္လဘော သာသနေ သော ဟိ၊ ကိစ္စကာရီ ဝိသာရဒေါ။

သမိုင်းအကြောင်းအမြွက်

ဆရာတော် အရှင်ဥာဏိန္ဒက မဟာဓမ္မာဓိပတိ ပဋ္ဌာနသာရမဉ္ဇရီကျမ်းငယ် ၀ ၀ ၄ ကဏ္ဍ—

မဟာသိ၀ါတိ ပညာတံ၊ မဟာရာ၀ံ သိရိန္ဓရော။
မာ၀ယိဘ္ဘ မဟာဘေရော၊ မမ၀ဗုနကာရတော။
တဿ ထေရဿ ကနိဋ္ဌော၊ သိဿောယံ ဥာဏိကော ယတိ။
ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံတိ နာ၀မေန၊ ဝိဿုတော မြန်မာ့ဘူတလေ။
ပဋ္ဌာနေ စ နယံ သာရံ၊ ဂဝေသန္တော တဟိံ တဟိံ။
ဥစ္စိနန္တော ပဋ္ဌာနဿ၊ သုသုဒ္ဓရံ နယံ လဘိံ။
ဥဒါနိ နေကဝဿံ ပိ၊ နေကဝါရံ ပိ ၀ါစယိံ။
တံ နယံ စိရဋ္ဌိတာယ၊ ပေါ်ဘ္ဘကေ လိခိတံ မယာ။

ဟူသော ၄ - ၀ ါထာဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ သမိုင်းအမြွက်ကို ဖော်ပြတော် မူခဲ့သည်။

အခြား ဆောင်ရွက်ချက်များ

ဖော်ပြပါ ဆောင်ရွက်ချက်များအပြင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေ့ကျင်နိုကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌတာ၀န်, စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရှေ့ကျင်နိုကာယ ဝိနည်းစာတော်ပြန်ပွဲ အုပ်ချုပ်ရေး မဟာနာယကတာ၀န် စသည်တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ကျမ်းတကာဟိုတွင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းသည် အကြီးကျယ်ဆုံး ဖြစ်၍ နည်းနယ်ဘေ့ ကုဋေကုဋာမက မရေမတွက်နိုင်အောင် များလှ၍ "နယသာဂရ=နည်းသမုဒ္ဒရာကျမ်းကြီး" ဟု ပင် အာဘိဓမ္မာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီး၌ တင်စားတော်မူခဲ့၏။ ဤမျှကျယ်ဝန်းသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို သင်ကြားပို့ချ လမ်းပြုရာတွင် "တောစခန်း နှင့် တောလမ်းကို သိ၍ တောကို ကျွမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှသာ တောခရီးတို့၏ အလိုကျ အရှည်, အတို, မရှည်, မတို လမ်းများကို မမှားအောင် ညွှန်ပြနိုင်စွမ်း ရှိသကဲ့သို့" "ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု ရှိသူများအဖို့သာ သင်ယူသူတို့၏ အလိုကျ အကျယ်, အကျဉ်း, မကျယ်, မကျဉ်း နည်းတို့ဖြင့် ခရီးရောက်အောင် သင်ကြား ပို့ချ လမ်းပြနိုင်ရာပေသည်။"

ဆရာတော်သည် သာသနာတော် တည်တံ့ ထွန်းကားရေးအတွက် အမခြံ့အကျဆုံးသော သာသနာပြုလုပ်ငန်း တရပ်အဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချမှု၌ အလေးဂရုပြုတော်မူ၏။ ပို့ချသည့်အခါတိုင်း မိမိဘက်က ပျက်သည်ဟူ၍ မရှိသလောက်ပင် ဖြင်ပေသည်။ ယင်းသို့ ပို့ချရာတွင်လည်း အခြားသော ကျမ်းတို့ထက် ကျယ်ဝန်း နက်နဲ ခက်ခဲသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို အထူး အလေးထား၍ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ချပို့ ပေးတော်မူခဲ့ရာ အထူးပင် ကျွမ်းကျင်လှပေသည်။ ဉာဏ်နှံ့၍ အကျယ် သင်ယူလိုသူတို့အတွက် အကျယ်, ဉာဏ်ထက်၍ အကျဉ်းသင်ယူလိုသူတို့အတွက် မကျဉ်းမကျယ် နည်းသုံးသွယ်တို့ သင်ယူလိုသူတို့၏ အလိုကျ သင်ပြပေးတော်မူ၏။ ဖအောက်တစ်ဆုံး ပဋ္ဌာန်းကို အဓိပ္ပာယ်ဘက် မသိရလျှင် ရှိပါစေ စံနစ်တကျ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ် လိုလှပါသည် ဟု ဆိုလျှင်ပင် စံနစ်တကျ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ဘတ်အောင် သင်ပြ ပေးတော် မူ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပညာနှင့် စပ်၍ ဆရာတော်၏ သင်ပြမှုကို စာသင်သားတိုင်း ကျေနပ်မှုရှိခဲ့ကြပါသည်။ အခြားတပါးတို့၌ ပဋ္ဌာန်းပညာကို သင်ကြားပြီးဖြစ်သော်လည်း ဆရာကောင်းထံမှ ပဋ္ဌာန်းပညာကို မသင်ယူရသေးသမျှ အားရတင်းတိမ်ခြင်းမရှိနိုင်ကြခေါ်။ မိမိတို့၏ ပဋ္ဌာန်းအသိဉာဏ်ကို အထင်သေးလျက်သာ ရှိနေတတ်ကြသည်။ စပ်ကိုင်း မန္တလေးတို့၌ ရှိကြသော ဓမ္မာစရိယ စာသင်သားတိုင်းလိုပင် ဆရာတော်ထံ၌ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သင်ကြားဘူးကြသည်သာ များ၏။ ပဋ္ဌာန်းပညာအတွက် ဆရာတော်သာ အားထားရာ ဟု အသိအမှတ် ပြုထားကြပေသည်။

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ဤသို့ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာကျိုးကို သည်ပိုး ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည့် ပိဋ္ဌကတ္တယဆေကဂုဏ်, ဂန္ဌခုရာဝဟဂုဏ်, ပရိယတ္တိဝိသာရဒဂုဏ်,

လင်္ကာပေသလ, သိ.ဗ္ဗာကာမဂုဏ်တို့နှင့် ကုံလုံပြည့်ဝတော်မူသဖြင့် ၁၃၄၀-ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံစောင်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂ ရူပါဓိဝေရေန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ ဣန္ဒတုလ္ယပရက္ကမံ။

ချီးကျူးပူဇော်ကြခြင်း

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပဋ္ဌာန်းသီပွဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အား ရန်ကုန်မြို့ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ၌ ဘိုးဘွားများကလည်းကောင်း, ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာနခန်းမတွင် စစ်ကိုင်းတိုင်း ကျောင်းသား ဟောင်းများကလည်းကောင်း ပင်၍ ချီးကျူး ပူဇော် လှူဒါန်းကြကုန်၏။

အရှင်ဣန္ဒကမဟာထေရ်၏ ထေရပုတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ စစ်ကိုင်းတိုင်း စစ်ကိုင်းမြို့ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသီပွဲတိုက်ဆရာတော် အရှင်ဣန္ဒက မဟာထေရ်၏ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ် အဋ္ဌုပ္ပတ် နှင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို ပြဆိုရာ ထေရပုတ္တိ သန္ဒီပနီ ကျမ်းကို ရေးသားခဲ့ရာ အတော် အသင့် ပြည့်စုံပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တခန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

ဣန္ဒကထေရသေဋ္ဌေ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္ဘာ ဗဟူ။
ဣမံသံ သန္ဒီပနိယံ၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ။

——

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ

မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ပရိယတ္တိနယူပဒေသကျောင်း

နာယကဆရာတော် အရှင်စန္ဒာဘာသာဘိဝံ၏

မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒီပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒီပနီစာတော်ဖတ်....

အသင် စာတော်ဖတ်သည့် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည့် "အဂ္ဂမဟာ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရှင်

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်တိုက်၊ ပရိယတ္တိနယုပဒေသကျောင်း

နာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တစန္ဒောဘာသ

သက်တော် ၇၅-နှစ်၊ သီတာတော် ၅၅-ဝါ

ပဏ္ဍိတ'' ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ပရိယတ္တိနယူပဒေသ ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်စန္ဒောဘာသာဘိဝံသ၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရား ကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရာ၏။

မန္တလေးတိုင်း

မန္တလေးတိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလယ်ဗဟိုတွင် တည်ရှိသည်။ တိုင်းတခုလုံး၏ လူဦးရေမှာ ၃-သန်း ၆-သိန်းကျော် ရှိပြီး အများစုဖြစ်သော မြန်မာလူမျိုးအပြင် ကရင်, ကယား, ချင်း, ပအိုဝ်, မွန်, ရှမ်း-ဟူသော တိုင်းရင်းသားတို့လည်း နေထိုင်လျက် ရှိကြကုန်၏။ တိုင်းမြို့တော်သည် မန္တလေးမြို့ ဖြစ်လေသည်။ မန္တလေးမြို့သည် နောက်ဆုံး မြန်မာ ဘုရင်မင်းမြတ်ကို၏ နေပြည်တော်မြို့ကြီး ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် မြန်မာရှေးခေတ် ယဉ်ကျေးမှု အမြုတေ အမွေအနှစ်များ သိုမှီး သိမ်းဆည်းရာ ပြတိုက်သဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာပြည်၌ ဘုရားမြတ်စွာသာသနာ အထွန်းကားဆုံးမြို့ ဖြစ်ရာ ရဟန်းသံဃာတော်တို့ လွန်စွာ ပျော်မွေ့ကြကုန်၏။

မြင်းခြံမြို့

မြင်းခြံမြို့သည် ဖော်ပြပါ မန္တလေးတိုင်းအဘွင်း ထင်ရှားသည့်မြို့ကြီး ဖြစ်သည်။ ယခင်က ခရိုင်မြို့ကြီးအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ မြင်းခြံမြို့သည် မန္တလေးမြို့မှ မိုင် ၉၀-ခန့် ကွာလှမ်းသည်။

ပညာရှင်တို့ပေါ်ထွန်းရာ

မြင်းခြံခရိုင်သည် သာသနာ့ဝန်ထမ်းပညာရှိ, လူပညာရှိတို့၏ ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသမှန် ဖြစ်လေသည်။ အပူပိုင်းဒေသများတွင် ပါဝင်သည့်၊ အပူဒီဂရီ ၉၀, ၁၀၀, ၁၁၀, ၁၁၂-စသည့် ဖာရင်ဟိုက် ဒီဂရီ ရှိတတ်သည့်၊ ယင်းသို့ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍ မြင်းခြံခရိုင်၌ ပေါက်ဖွားသူတို့သည် သဟ္ဘို, ဗျတ္တိ ရှိကြသည်၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ခံနိုင်ရည် ရှိကြသည်၊ သေးခေါင်တော်များလည်း ကပ်ကြနေသဖြင့် ဒေသပေါက်ဖွားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်စွမ်း ထက်မြက်တတ် ကြကုန်၏။ ဖနည်းငယ် သိသမျှ မှတ်မိသမျှ မြင်းခြံခရိုင် မြင်းခြံနယ်ဖွား ပညာရှိများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

''အာလောကာဘိဝရ သာသနရက္ခ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု, အာလောကာဘိဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု, အာလောကာဘိဝရ အတုလာဓိပတိ သိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု'' ဟူသော ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ မြတော်

ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဦးအာလောကသည် မြင်းခြံခရိုင် ပုဂံမြို့နယ် ပြန်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။[၁]

"မဏိဇောတာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုဏ်, မဏိဇောတသိရိသဒ္ဓမ္မ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု, မဏိဇောတ သဒ္ဓမ္မာလက်ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၃-ထပ်ရ ခင်မကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးမဏိဇောတသည် မြင်းခြံခရိုင် ခင်မကန်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။[၂]

"သုဒဿနဝရ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု, သုဒဿန အတုလာ ဓိပတိ သိရိပဝရ မဟာမေဓာဝီရာဇဂုရု" ဟူသော ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် ၂-ထပ်ရ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးသုဒဿနသည် မြင်းခြံခရိုင် နွားပြင်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။[၃]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော် နှင့် "တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဝိစိတ္တာသာရဘိဝံသသည် မြင်းခြံခရိုင် ကျည်းပင်ရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (တိပိဋကဓရဝုတ္တန္တဝိကာသိနီ ကျမ်းကြည့်၊ တိပိဋကဓရ ဝုတ္တန္တသန္ဒီပနီ နှင့် စစ်ကိုင်း သာသနာဝင်တို့လည်းကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, ပဌမကျော်" တောင်ခွင် သာသနာပိုင်- လက်ထက် သုဓမ္မာဝင် ဒုတိယမြောက် ခေမာသီဝံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးအဂ္ဂဝံသသည် မြင်းခြံခရိုင် နွားထိုးကြီးမြို့နယ် ကုက္ကိုစုရှာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[၄]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက 'သက္ကသိဟ မူလဓမ္မာစရိယ' တတိယမြောက် သက်တော်ရှည် ခေမာသီဝံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးပိလာသသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့နယ် လယ်ကောင်းရှာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။[၅]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သက်တော်ရှည် မြင်းခြံမြို့ မင်းကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဝိစာရသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာ မြို့နယ် ရှာကြီးရှာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။[၆]

၁။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မြတောင် သာသနာဝင်ကြည့်။ ပုဂံသာသနာဝင်လည်းကြည့်။

၂။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ခင်မကန်သာသနာဝင် နှင့် အရှေ့ပြင် ခင်မကန်သာသနာဝင်ကြည့်။

၃။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဇောတိကာရာမသာသနာဝင် နှင့် တောင်ပြင်ဓမ္မာရုံ စံကျောင်းသာသနာဝင်ကြည့်။

၄။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ခေမာသီဝံသာသနာဝင်ကြည့်။

၅။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဇောတိကာရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ၁၂၁၆ - ခုနှစ်ဖွား သုဓမ္မာဝင်မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ကူကြီးတိုက်ဆရာတော် အရှင်ဝါယမသည် မြင်းခြံခရိုင် ပန်းကုံးပင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ကူကြီးတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကိုးဆောင်ပရိတ်ကြီး နိဿကျမ်းစသည်တို့ကို ပြုစုတော်မူခဲ့သော မြင်းခြံမြို့ ကိုးဆောင်တိုက် ဝေဇယန္တာအုတ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဝိပုလသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့နယ် နွားတဲရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ [1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရှေကျင်နိကာယဥပနာယကဘာသန္တရဝိဒူ, အဘယာရာမဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးအဂ္ဂမမှသည် မြင်းခြံခရိုင် ဗလုံရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ [2]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဝံသသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာနယ် ကျွန်းရွာကလေး ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [3]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ၁၂၃၉ - ခု ဖွား ဆဋ္ဌသံဂါယနာသံဃမဟာနာယက တိုက်ကြီးမြို့နယ် ဥတ္တိုရွာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဝိသုဒ္ဓသည် မြင်းခြံခရိုင် နွားထိုးကြီးမြို့နယ် အင်းချောင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မြင်းခြံသာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ရှေကျင်နိကာယဥပနာယက စည်ရှင်ဆရာတော် ဦးကောသလ္လသည် မြင်းခြံခရိုင် လယ်ကြီးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [4]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဘုရားဖြူဆရာတော် ဦးရာဇိန္ဒသည် မြင်းခြံခရိုင် ငသယောက်နယ် နှောပင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [5]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အနောက်ခင်မတိုက်အုပ် ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယသည် မြင်းခြံခရိုင် ဇကျောက်ပန်းတောင်းမြို့နယ် စန်းတွင်းကြီးရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ [6]

၁။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဇေတိကာရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။

၂။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယသာသနာဝင်- ၃၇၆။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အဘုယာရာမ သာသနာဝင်ကြည့်။

၃။ မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ချမ်းသာကြီး သာသနာဝင်ကြည့်။

၄။ မန္တလေး၊သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံသာသနာဝင်ကြည့်။

၅။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယသာသနာဝင်၊- ၃၃၉ ကြည့်။

၆။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ခင်မကန်သာသနာဝင်ကြည့်။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဘုရားဖြူဆရာတော်ဘာ ဦးပညာဝံသသည် မြင်းခြံခရိုင် နှောပင်တွင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ ၁

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ညောင်ဦးမြို့ ရွှေစေတီဆရာတော် ဦးဥယျသည် မြင်းခြံခရိုင် ညောင်ဦးမြို့နယ် ဝက်ကြီးအင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၂

"အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးသုန္ဒရသည် မြင်းခြံခရိုင် ပုဂံစောင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ ၃

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပါဠိဝိသေသနိဂဏ္ဌိ, သာသနမလဝိသေသဓနီ, သာသနာ့တံခွန်ကျမ်း စသည်တို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော ရေနံချောင်း သာသနာ့တံခွန်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်ပညာသည် မြင်းခြံခရိုင် ကျောက်ပန်းတောင်း ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေးသာသနာဝင် ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်တိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာအတုလဝိဇယာရာမတိုက် နာယကဆရာတော် ဦးဉာဏသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာနယ် ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ ၁၂၁၇-ဖွား၊ ၁၂၈၉-ခုနှစ် ပျံလွန်တော်မူသည်။ (မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ အတုမရှိသာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ လေသာဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဓမ္မိကသည် မြင်းခြံခရိုင် ဘောင်သာမြို့နယ်အပိုင် နွားခေါင်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မြင်းခြံသာသနာဝင်ကြည့်။)

"အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဇဝနသည် မြင်းခြံခရိုင် ဇီးတော်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၄

၁။ မဟာဝိသုတာရာမနိကာယသာသနာဝင် ၃၄၁-ကြည့်။

၂။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ သစ်ဆိမ့်သာသနာဝင်ကြည့်။ ပုဂံသာသနာဝင်လည်း ကြည့်။

၃။ ပခုက္ကူ။ သာသနာဝင် - ၇၂။ မဟာဝိသုတာရာမနိကာယ သာသနာဝင် ၂၄၄-ကြည့်။ မဟာဇေထရစရိတကျမ်းလည်းကြည့်။

၄။ ပခုက္ကူ။သာသနာဝင် - ၀၉။ ဂိသုတ- ၃၀၃။

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆဋ္ဌသံဃာယနာ သံဃနာယက ရန်ကုန်မြို့ ဒေဝသာဂရ သိမ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးရေဝတမမ္မသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့နယ် ဇောင်ချမ်းကန်မြဲ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [1]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရုံမတိုက် ဒုတိယမြောက် ဆရာတော် ဦးဇောတိကသည် မြင်းခြံခရိုင် သိမ်တော်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ [2]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ခင်မကန်တိုက် စာချအကျော် သူဌေးကျောင်းဆရာဘော် အရှင်ရေဝတသည် မြင်းခြံခရိုင် အင်းကန်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ အနောက်ပြင် ခင်မကန်သာသနာဝင် ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက ဖြူးမြို့ မြို့ထောင့်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဇဝနသည် မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာ မြို့နယ် ဒါန်းတိုင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [3]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ အတိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဇောတိပါလသည် မြင်းခြံခရိုင် သီးကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [4]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရုံမတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးပညာသည် မြင်းခြံခရိုင် ခွေးပြုတ်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ [5]

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဒီဃနိကာယ်ပါဠိတော်နိဿယ အစ ရှိသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း မျှားစွာကို ပြုစိရင်တော်မူခဲ့သော ပခုက္ကူမြို့ မဟာ ဝိသုတာရုံမတိုက် ဆရာတော် အရှင်နန္ဒဝံသသည် မြင်းခြံခရိုင် ဆင်သားမွေးရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ (ပခုက္ကူသာသနာဝင် စသည်တို့ကြည့်။)

"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မြင်းခြံမြို့ ကိုးဆောင်တိုက် ပခုက္ကူ ကျောင်းသစ်ဆရာတော် ဦးသောဘိတသည် မြင်းခြံခရိုင် သီရိပစ္စယာရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။ (မဟာဝိသုတာရုံမနိကာယသာသနာဝင်ကြည့်။)

---

[1] မဟာဝိသုတာရုံမနိကာယသာသနာဝင် ၃၅-ကြည့်။
[2] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်သာသနာဝင်ကြည့်။
[3] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဒကွိဏာရုံမသာသနာဝင်ကြည့်။
[4] မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံသာသနာဝင်ကြည့်။
[5] ပခုက္ကူသာသနာဝင်ကျမ်း-၅၇။ မဟာဝိသုဘာရုံမနိကာယသာသနာဝင် ၂၂၃-ကြည့်။

လက္ခဏာတ္ထယဝိနိစ္ဆယ, သဓမ္မာဟာဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာနိသျှသစ်, မူလ ဋီကာဂဏ္ဌိ, ဝါကျသခ်ၼားစာ, သံဒိဋ္ဌမဟာဋီကာကျမ်းကြီး စသည်တို့ကို ရေးသား ပြုတော်မူခဲ့သော ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဒ်ပသည် မြင်းခြံခရိုင် ဖက်ပင်အိုင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[1]

မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင်တိုက်အုပ် စာချအကျော် ပထမကျော် ဆရာဟော် ဦးအာဒိစ္စရံသီ (ဦးကြည်) သည် မြင်းခြံခရိုင် မန်ကျည်းချိုရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[2]

မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင်တိုက် စာချဒုကျော် ဦးပဏ္ဍိတသည် မြင်းခြံခရိုင် ကန်ပဲ့ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[3]

တိပိဋကပါဒခေါ် ကဗျာယနဝိစယကျမ်းကြီးများကို ပြုစုသူ ဆရာကြီး ဦးကြက် (ရဟန်းမည် ဦးဂုဏ) သည် မြင်းခြံခရိုင် မြို့ဘရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[4]

ညောင်ဦးမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ဒုတိယမြောက်ဆရာတော် ဦးဝါယမ သည် မြင်းခြံခရိုင် ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့နယ် ရသေ့တောင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[5]

ကဝိဘာရတီကျမ်း, ပါဠိဘာရတီကျမ်း, ဆဒ္ဒနာဘာရတီကျမ်း, လယ်တီ ပဒမာလာကျမ်း, သီဟိုဠ်ရှင်သမိုင်း စသည်တို့ကို ပြုစုခဲ့သူ ပဌမကျော် လယ်တီ ဦးကောဝိဒ (ပုပ္ပါး ဦးကျော်ရင်) သည် မြင်းခြံခရိုင် ကျောက်ပန်းတောင်း မြို့နယ် ရသေ့တောင်ရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[6]

မြင်းခြံမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်သစ်တည် မြင်းခြံမဟာဝိသုတာရာမတိုက် နာယကဆရာတော် ဘာသန္တရကောဝိဒ ဆရာတော် ဦးတ်လောကသည် မြင်းခြံခရိုင် မြောက်ကုန်းရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[7]

အလင်္ကာနိသျှ, ဥတုဘောဇနသင်္ဂဟ, ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟ စသော ကျမ်းများစွာကို ပြုစုသူ ယောအတွင်းဝန် ဦးလှိုင်သည် မြင်းခြံခရိုင် တလုပ်မြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။[8]

၁။ ၁၂၁၇-ခုနှစ်ဖွား။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မဟာဓမ္မိ(ကာရာမ (စလင်းတိုက်ဟောင်း) သာသနာဝင်ကြည့်။

၂။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ရွှေရေးဆောင်သာသနာဝင်ကြည့်။

၃။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယသာသနာဝင် ၆၁၀-ကြည့်။

၄။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယ သာသနာဝင် ၄၂၅-ကြည့်။

၅။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယသာသနာဝင် ၆၂၈-ကြည့်။

၆။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယသာသနာဝင် ၄၁၄-ကြည့်။

၇။ မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ ပေါ်မင်းကြီး ကျောင်းတိုက် သာသနာဝင်ကြည့်။

စာဆိုတော်ကြီး အကြီးတော် ဦးသမ္ဘီသည် မြင်းခြံခရိုင် ကျောက်ဆောင်မြို့အနီး ရွာသာရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။

စာဆိုတော် ဆရာဟုင်း ,ဆရာခိုင်တို့သည် မြင်းခြံမြို့၌ ထင်ရှားသော ပညာရှိ စာဆိုကဝိတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အလယ်တန်း မြန်မာသဒ္ဒါ, အထက်တန်းမြန်မာသဒ္ဒါကျမ်းစသည် ကျမ်းပြုဒဂုန် ဦးစန်းဝေသည် မြင်းခြံခရိုင် တည်ပင်တဲရွာ ဇာတိ ဖြစ်လေသည်။

ထူးပြတ်လှသည့် ကဆုန်လရာသီ

ကဆုန်လ၏ တမျိုးတဖုံထူးမြတ်ပုံကို ဖော်ပြပြီးဖြစ်၏[၁]။ ယင်း ကဆုန်လနှင့် စပ်၍ ကဗျာဆရာ စလေဦးပုညသည်—

ခါပြိုဃံ ကဆုန်လမှာ၊ ဝိသာခယှဉ်မှီ။
ဗာတ္တိ ံသ နေ့နာရီမှာ၊ အဌ်စမ်မီ ညဉ့်ကူး။
လေးလုံးပြည့် နှစ်ပါဒ်လွန်သည်၊ မေဃဝန် မိုးသံကမြူး။
ပန်းပိတောက် မာလာငယ်၊ ရှေစကဝါ ပွင့်ဖူး။
ခိုင်ညှာတံ ယှက်ပူးလို့၊ ဆွတ်ခူးစို့ မောင်မယ်။
မြတ်စိန်ဆွဲ ရှင်တော်ဖျားမှာလ၊ ဝတ်တွားလို့ ရှိပန်ဆင်ရှယ်။
ဖဝါးနှစ်ခု စွန်းကယ်သည်၊ သွင်နတ်နွယ်လုံလေးနှင့်။
မွှေးနိုင်မျှ မေတ္တာရေ၊ သွန်းလို့မပြေ။
နွေယွန်းသစ် ဂိမ္ဗေဝယ်၊ သွန်းညောင်ရေ ပွဲပေရှင့်လေ့။

ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ပြီ

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်ကျော် မင်းရာဇူအပူဇော်ခံ သာသနာ့ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့၏ အဆက်ပေါ်ထွန်းရာ မန္တလေးတိုင်းအပါအဝင် မြင်းခြံမြို့နေ ဒုဖဦးခင်, အမိ ဒေါ်မဲစောင်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၆ - ခုနှစ် ထူးမြတ်လှသည့် အခါကောင်းကြုံ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဦးခင်, ဒေါ်မဲစောင်တို့၌ သားသမီး ၆-ယောက် ထွန်းကားရာ ဆရာတော်သည် ပဉ္စမမြောက် ထွန်းပေါ်ပေါက်သည့် သားရတနာ ဖြစ်လေသည်။

၁။ ၎င်းကျမ်းရှေ့နားတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော် အရှင်နရိန္ဒမဟာဓေရ၏ မဟာဓေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ ကြည့်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်စိန်ကျော်

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဖွားမြင်ချိန်တွင် မြင်းခြုံမြို့၌ နာမည်ကျော် ဘုရားဒကာ ဇာတ်မင်းသား ဦးဖိုးစိန် ရုံသွင်း ကပြနေဆဲဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်ရာ ဖခင်ကြီး ဦးခင်နှင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်မဲစောင်နှင့် ဘုတိတို့က 'တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ဘုရားဒကာ ကိုဖိုးစိန် ကနေတုန်းဖွားမြင်တယ်၊ ကြီးလျှင် ကိုဖိုးစိန်လို ဘုရားဒကာဖြစ်ပြီး ကျော်စောအောင် မောင်စိန်ကျော်လို့ မှည့်ကြရအောင်' ဆို၍ မောင်စိန်ကျော် ဟုမှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။

ဖိုးစိန်ကြီးသုနာဌကဿ၊ ကေဒေသံ နာမံ ဟိ ဧဝါ။
ပိတရော ဂဟေတ္ဌာန၊ နာမမကံသု တေ တဒါ။

လူသွက် ဉာဏ်ကောင်း

မောင်စိန်ကျော်သည် လူသွက်ဉာဏ်ကောင်းဖြစ်သည်၊ မိဖဘုရားတို့မျှော်လင့်သလို ဘုရားဒကာအဖြစ်ဖြင့် ကျော်စောကိတ္တိ ရှိဖို့မရှိ၊ ဘုန်းကြီးဖြင့်ဖို့ ရှိသည်။ မိဖဘုရားတို့ ဘုရားရှိခိုးသံ ရွတ်သံဖတ်သံတွေကြားရုံနှင့် သြကာသ ဘုရားရှိခိုး, နမော တဿ, သရဏံ စသည်တို့ နှုတ်တက်ရုနေသည်။

မောင်စိန်ကျော် ပညာသင်ကြားခြင်း

ဦးခင် နှင့် ဒေါ်မဲစောင်တို့သည် မောင်စိန်ကျော်ကို ပဌမအရွယ်ကတည်းက တတ်အပ် တတ်သင့် တတ်ထိုက်သော အတတ်ပညာတွေ လောက်ငကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ၆ - နှစ်သား အရွယ်တွင် အိမ်နှင့် နီးကပ်သည့် မင်းကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးဒေဝိန္ဒ ကျောင်းသို့ အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြား စေကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် စာသင်ပေးသော ဦးဒေဝိန္ဒ၏ လက်ထောက်ဦးပဉ္စင်း အရိုက်ကြမ်းသဖြင့် မောင်စိန်ကျော်ကို ကိုးဆောင်တိုက် ဂူကြီးကျောင်းဆရာတော် ဦးအရိန္ဒမထံ ပြောင်းရွှေ့ အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြားစေကြကုန်၏။ ဆရာတော် ဦးအရိန္ဒမ၏ လက်ထောက် ဦးပဉ္စင်းဦးဝဏ္ဏအထံတွင် မောင်စိန်ကျော်သည် သင်ပုန်းကြီး, မင်္ဂလသုတ်, လောကနီတိ, ပရိတ်ကြီးစသည်တို့ကို သင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ သုဝဏ္ဏိတဿ၊ ဝဏ္ဏဿ ဒါရကော သုမိ။
ဥဂ္ဂဏှိ သိက္ခိတဗ္ဗေ သော၊ ဒါရကဝိသယေ ဗဟု။

သာမဏေဝတ် သာသနာ့ဝန်ထမ်းဆောင်

သက်တော် ၁၄-နှစ်သား အရွယ်ဘဝ် ဆရာခေတာ် အရှင်အရိန္ဒမကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မိဖနှစ်ပါးတို့၏ ပဗ္ဗယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်း

ဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်အရိန္ဒမ မဟာထေရ်သည် ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ သဘောထားပြည့်ဝပုံ, စိတ်ထားကောင်းပုံ, မျက်နှာကြီးငယ်မရွယ်မလိုက်တတ်ပုံတို့ကိုထောက်၍ 'လရောင်ဆိုတာ မဲ့တဲ့အိမ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်, ချမ်းသာတဲ့အိမ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် အရောင်အလင်းကို အမျှပေးတယ်၊ ချမ်းသာတဲ့အိမ်ဆိုပြီး အရောင်အလင်းတွေ ပိုပေးမယ်, မဲ့တဲ့အိမ် အရောင်ကိုရုတ်သိမ်းမယ်, လျှော့မယ်လို့ မရှိဘူး၊ သည်ကိုရင်ဟဲ့လဲ ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး မေတ္တာကရုဏာ အမျှထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပဲ၊ သို့ဖြစ်၍ လရောင်တမူတူသူ, လရောင်အလား ကရုဏာ မေတ္တာ အမျှထားသူ'ဟူ၍ မှတ်ယူတော်မူပြီး ရှင်စန္ဒောဘာသဟု မှည့်တော်မူသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ အရိန္ဒမံ ဓမ္မေ ရတံ။
သာမဏေရတ္တနံ ပတ္တော၊ လောကဂ္ဂသာသနေ ဝရေ။

အရှင်အရိန္ဒမထံ ပညာသင်

ဆရာတော် အရှင်အရိန္ဒမသည် ကိုးဆောင်တိုက်၌ ဝါရင့် ပရိယတ္တိဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ဆရာတော်အရှင်အရိန္ဒမထံ ရောက်ရှိခြင်းသည် အလွန်လျင်မံကောင်းခြင်းဖြစ်သည်။ သာသနာတော်ကြီးပွားတိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းကြီး တခုလုံးအတွက် ကလျာဏမိတ္တကို ရလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှင်အရိန္ဒမထံ၌ ပိဋကတ်အခြေခံ သဒ္ဒါ, သင်္ဂဟ, ပါတိမောက်, ရူပသိद္ဓိ, ဋီကာကျော်, ကခ်ံစသော ကျမ်းဂန်များ နှင့်တကွ ဝိနည်း ၅-ကျမ်း ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, သုတ် ၃-ကျမ်းပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ-တို့ကို သာမဏေဝတ်နှင့်ပင် ဆိုဝါဖြင့် ပေါက်မြောက်အောင် သင်ယူတော်မူခဲ့ပြီး ဇာတ်ကြီးဆယ်ဖွဲ့ ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတ်ဝတ္ထုများကို ကြေကြေညက်ညက် ဆရာတော် ရှေ့မှောက်တွင် ဖတ်ပြခဲ့ရသည်။

သန္ဓိကေ အရိန္ဒမဿ၊ ဂဏ္ဌေ ပိ ဝိဝိဓေ "သုဓီ။
သုဓိတ္တံ ပစ္စာသိသဏ္ဌော၊ ဥဂ္ဂဏှိ ထိရစေတသာ။

ဂင်းပြင် မြင်းခြုံမြို့၌ ကျင်းပသော အာဂုံပြန် စာမေးပွဲတို့၌ သဒ္ဒါ, သင်္ဂြိဟ် စသည်တို့ကို ဝင်ရောက် ပြန်ဆိုတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်လောင်းလျှာကား အုံ့လောက်အောင် ကျက်ဉာဏ် ကောင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ထင်ရှားသည်။

၁၅-မိနစ် အဘိဓာန် ၅-ဂါထာရ, ၄-နာရီ ဂါထာ ဂ၀-ရ

မန္တလေးမြို့မှ စာသင်သား ရဟန်းတော်တပါး ရှင်စန္ဒောဘာသ သီတင်းသုံးရာ ကိုးဆောင်တိုက် ဂူကြီးကျောင်းသို့ ရောက်လာ၍ ရှင်စန္ဒောဘာသနှင့် တွေ

သဖြင့် 'ကိုရင် မင်းဉာဏ်ကောင်းသားပဲ မန္တလေးသက္ကသီဟစာမေးပွဲ ဝင်ဖို့ ကောင်းတယ်'ဟု ပြောရာ 'သက္ကသီဟစာမေးပွဲက ဘာကျမ်းတွေ ပြဋ္ဌာန်းတုန်း ဘုရား'ဟု မေးလျှောက်ရာ ဦးပဉ္စင်းက 'အမျှားကြီးကိုရင်ရေ အဘိဓာန်,ဆန်း, ဘေဒစိန္တာ, ကစ္စာယနသာရ, သဒ္ဒါ, သဒ္ဒြိဟ်, ဒွေမာတိကာ, ပုဒ်စစ်,သုတ်စစ်, သဒ္ဒါစစ်, သံဝဏ္ဏနာ, နည်းလေးဆယ်, မာတိကာ, ဓာတုကထာ, ယမိုက် အောက် ၅-ကျမ်း ပေါင်း၁၅-အုပ်လောက်ရှိမယ်'ဟု ပြောရာ 'ဦးပဉ္စင်း တပည့်တော် ဝင်နိုင်ပါတယ်၊ သဒ္ဒါ, သဒ္ဒြိဟ်တို့က တပည့်တော် ကျက်ပြီးသားပါ၊ ကျန်တာတွေ ကျက်ရမှပေါ့ ဦးပဉ္စင်း'ဟု လျှောက်ရာ ဦးပဉ္စင်းက 'အေး မင်းဝင် ချင်ရင် ကျက်ပေါ့'ဟု ပြောလေ၏။ ရှင်စန္ဒောဘာသသည် စိတ်မြန်သည်။ လုပ်မယ်ဆိုလုပ်ကော့တာပဲ။ 'ငါ သက္ကသီယစာမေးပွဲ မုချ အောင်ရမည်'ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချပြီးနောက် တနေ့ ၁၂-နာရီကစ အဘိဓာန်ကို စမ်း၍ ကျက်ကြည့်၏။ ပဌမ မရပ် မနား ၁၅-မိနစ်ကျက်ရာ ၅-ဂါထာရ၏။ ယင်းသို့ ၁၅-မိနစ် အတွင်း၅-ဂါထာသာ ရသည်ကို မှတ်ကျေနပ်၍ မနားပဲ ၄-နာရီ ဆက်တိုက် ကျက်ရာ ဂါထာပေါင်း ဂ၀-ရသတတ်။ နောက်တနေ့ ဆရာဘုန်းကြီးထံ အဘိဓာန်ဂါထာ ဂ၀-ကို ပြန်ပြရာ တလုံးမှမထောက်ရပဲ ကရားမှ ရေသွန်ချ သလို, မိုးသဲကြီး ရွာချသလို ပြန်ပြလေရာ ဆရာဘုန်းကြီး အံ့အား သင့်လျှ၍ ဟ-ကိုရင် လွန်လှချည်လားဟု မိမိတပည့်ကို ထုတ်ဖော် ချီးကျူးလိုက်လေ၏။

သာမဏေရော စန္ဒောဘာသော၊ တိတိက္ခော နိပုဏော ဝိဒူ။
သဗ္ဗညုဇိနစက္ကမ္မိ၊ ဒေသေ ဒုလ္လဘော ဟိ ခေါ။

ဆရာဘုန်းကြီးက ပိုးသက်နှိုးတစုံဆုချ

ဆရာဘုန်းကြီး အလွန်ဝမ်းမြောက်တော်မူသည်။ မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ရှက်အန်းအန်းလဲ ဖြစ်တော်မူသည်။ ငါနှယ် ဘာသိဘာသာ နေခဲ့ရာ ကိုရင် သည်လောက်စွမ်းမှန်း သည်လောက်ဉာဏ်ကောင်းမှန်း မသိဘူး၊ ဉာဏ်တော်သည်ဟု သာမန်ထင်ခဲ့မိသည်။ တကယ်လုပ်လျှင် တကယ်ဖြစ်မယ့် ကိုရင်ပဲဟု သဘောတော်ပိုက်ကာ—

"အို ပညာကြွယ်လှ မောင်စန္ဒောဘာသ ဉာဏကဲလွန် မောင်စန္ဒော ဘာသကို အာစရိယဂိုဏ်းဝင် ငါအရှင်က ဉာဏပူဇာ ပြုလိုက်ပါ၏၊ ရောင်ဝါတင့်လျှမ်း ဤပိုးသက်နှိုးကို ဆင်မြန်းဝတ်ရုံ ကျမ်းအပုံကို အာဂုံကျေမွန် နှုတ်လွတ်ရအောင် ဝိရိယကဲလွန် သင်ကျက်အံ့လျက် နတ်လူ ပြဟ္မာ သတ္တဝါ၏ ဆရာတဆူ သယမ္ဘူထွတ်ထား ဘုရားရှင်၏

သုံးအင်သာသနာ စည်ပင်သာအောင် မှန်စွာဆက်လက် သင်ဆောင်ရွက်လော့ ”

ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၍ ပိုးသက်နီးတစုံ ဆုနှင်းခြင်းကို ခံယူတော်မူရာလ သည်။

ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိတော်မူခြင်း

သာမဏေရှင်စန္ဒောဘာသသည် သက်တော် ၂၀ - ပြည့်မြောက်ရာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅ - ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလဘင် ဆရာတော် အရှင်အရိန္ဒမကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင်းခြံမြို့ လဘက်ကုန်သည်ကြီး ဦးဘ, ဒေါ်ဖွားဆိုင်၊ ညီ ဦးဖိုးရ - တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်တော် မူခဲ့လေသည်။

အရိန္ဒမံ ကရိတ္ဝာန၊ ဥပဇ္ဈာယံ မဟာဝီဒုံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘိ စန္ဒော၊ စန္ဒဿ သာသနေ ဝရေ။

ရဟန်းသစ် - အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ရဟန်းဖြစ်ပြီး မြင်းခြံ၌ တဝါသီတင်းသုံး၍ ဆက်လက် စာပေလေ့လာတော် မူခဲ့သည်။

မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်ကြီး

မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးကို အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာဝံသာ ဘိကဝိဓဇက အောက်ပါအတိုင်း စာဖွဲ့ခဲ့သည်-

ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တော၊ ကတဘူမိသမင်္ဂေါ။
သောတုဘိက္ခူဟိ သံကိဏ္ဏော၊ အနေကဂန္ဓဝါစကော။
ဃဋ္ဋိယန္ဒေဟိ ဒီပေဟိ၊ သောဏ္ဍေဟိ အတိသောဘနော။
ပါတုဘာဝေ ယမသောကော၊ ဝိဟာရောမဘိလက်္ခတော။

ပါကာရေဟိ - သံတံခါး နှင့် ကြီးမားမြင့်ခိုင် ရေ နှင့် မီးကြောင့် မပျက်စီးနိုင်သော မဟာရံတံတိုင်းကြီးတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တော - ကာရံဝိုင်းအပ်ထသော။ ကတဘူမိသမင်္ဂေါ - စည်မျက်နှာအဘူ အသူးပင် အသူးစီရင်အပ်သော မြေလည်း ရှိထသော။ သောတုဘိက္ခူဟိ - စာတတ်ကြရန် ခေါက်ပြန်လူးလာ ငါးရာကျော်သော စာသင်သားရဟန်းတို့ဖြင့်။ သံကိဏ္ဏော - သွားလာသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပြွမ်းထသော။ အနေကဂန္ဓဝါစကော - ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ မကျန် ဂန္ထဗေဒ စွမ်းဉာဏ်ဗလတို့ဖြင့် လမ်းမှန်ကျအောင် ချပို့ခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်သော စာချပုဂ္ဂိုလ်အများလည်း ရှိထသော။ ဃဋ္ဋိယန္ဒေဟိ - စာတက် စာချ ကာလ မှတ်သား တတ်ကုန်လုံး တကွက်လုံးကြားရ၍ ကြီးမား မြည်ကီး

နတ်ရပ်သုဓမ္မာသဘင်လို အထပ်ထပ်ရှစရာဆင်လို့မို့ ပြာသာဒ်ထုပိကာတင်အပ်သော နာရီစင်ကြီးတို့နှင့် တကွသော။ ဒီပေဟိ - ခေါ်တုဒီပေဟိ—ညဉ့်မှောင်မိုက်ချိန်အခါ တတိုက်လုံး ထိန်ထိန်သာလို့မို့ မြတ်နိုးစဖွယ် နတ်မိုးနှယ်ကဲ့သို့ ခေတ်ကြီးသွယ် မီးပွင့်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ သောဏ္ဍေဟိစ - အရှိန်မောက်ဖြာစိန်ကျောက်ရတနာတို့ဖြင့် ထိန်တောက်စွာ နေဝန်းသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ ရှေမှမ်းမံသော အုတ်တိုက်ကျောင်းကြီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဘိလက်တော - တင့်တယ်လျောက်ပတ် တန်ဆာဆင်အပ်ထသော။ အသောကော- စားရေး သောက်ရေး နေထိုင်ရေးနှင့် သင်ကြားရေးစသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဘာတစုံတရာမျှ ကြောင့်ကြ, ပူဆာ စိုးရိမ်စရာလည်း မရှိထသော။ ပါတုဘာဝေါ - မန္တလေးမြို့အနောက်ပြင်တွင် ထင်ထင်ရှားရှား မားမားမောက်မောက် ပေါ်ပေါက်လာသော။ အယံ ဝိဟာရော - မစိုးရိမ် မစိုးရိမ်ဟု ဂုဏ်သိရှိလျှံသီး ဤသံဃအရံကျောင်းတိုက်ကြီးသည်။ အတိသောဘနော - လာရောက် ကြည့်ကြရတဲ့ လူတွေ့မှာ အံ့သြလို့မဆုံးနိုင်အောင် သြော် တတိုက်လုံးတင့်ဘယ်ပါပေစွတကား။

တကယ်တော့ စာဆိုကတောင်နဲ့ဦးမယ်၊ ဤစာပြုသူသည် မန္တလေးနေစဉ်က ဖော်ပြပါ မစိုးရိမ်တိုက်ဌာလည်း စာလိုက်ရဘူး၏၊ လိုလေသေးမရှိအောင် စာဝါတွေ ပေါ်ပြည့်၏၊ စာချဆရာတော်တွေကား သက္ကသီဟဓမ္မာစရိယ, စေတိယဂ်ဏဓမ္မာစရိယ, အစိုးရဓမ္မာစရိယ ၃-ဘွဲ့ရ, ၂-ဘွဲ့ရတွေသာ မျှား၏၊ သာသနာအတွက် ဂုဏ်ယူ၍မဆုံးနိုင်သည့် ကျောင်းတိုက်ကြီးတည်း။

အရှင်စန္ဒောဘာသ မစိုးရိမ်တိုက်ကောက်ပြီ

ရဟန်းတော်အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးနောက် မြင်းခြံ၌ ၁-ဝါ သီတင်းသုံးပြီး ၁၂၀၆-ခုနှစ်ဦးတွင် အလွန်လျှင် သတင်းမြှေးလှသော မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ပရိယတ္တိနယူပဒေသကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓထံ ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ အထက်တန်း ကျမ်းစာများကို သင်ယူရန် ရောက်ရှိတော် မူခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားဖြူတိုက် အရှင်ရာဇိန္ဒထံ
သီတင်းသုံး ပညာသင် စေတ်ယဂ်ဏအောင်

ထိုသည့် ၁၂၀၆-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားဖြူကျောင်းတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒထံ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော် မူခဲ့သည်၊ ရန်ကုန်၌ သီတင်းသုံးစဉ်အတွင်း စေတိယဂ်ဏစာမေးပွဲ စာသင်တန်းကို ဝင်ရောက် ဖြေဆိုရာ နှစ်ချင်းစွဲ အောင်မြင်တော် မူခဲ့လေသည်။ စေတိယဂ်ဏစာချတန်း စာမေး

၁။ အကျယ် မန္တလေးသာသနာဝင်ကျမ်း၊ မစိုးရိမ်သာသနာဝင်ကြည့်။

ပ္ပဲကို ဆက်လက်၍ မဖြေဆိုပဲ ထိုနှစ် တပ္ပိတ္ထဲလတွင် မန္တလေးမြို့ မိဘင် မစိုးရိမ် တိုက်သို့ ပြန်ကြွတော် မူခဲ့လေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်အရှင်သောမ

ဆရာတော်အရှင်သောမ[1]သည် မန္တလေးမြို့ ရွှေတုန်းလှေတန်းရပ်ဌ အဖဦးမိုး, အမိ ဒေါ်မင်းသူတို့မှ ၁၂၃၉-ခုနှစ် ဒုတိယ ဝါဆိုလဆုတ် ၉-ရက်သောကြာနေ့ ညဉ့် ၂-ချက်တီးကျော်အချိန်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ဘင်္ဂလား ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ၁၂၇၁-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့တွင် မစိုးရိမ်တိုက်ကြီးကို အလှူခံတော်မူပြီး ကိုယ်တိုင် ၁-ဝါမျှသာ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ အရှင်သောမအား လွှဲအပ်တော်မူခဲ့ပြီး သီတင်းသုံးရင်းစွဲ ဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မြို့ ဘင်္ဂလားတိုက်သို့ ပြန်ကြွ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ၁၂၇၂ ခုနှစ်တွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာသစ်ဝင်ချောင် မစိုးရိမ် တောရကျောင်းသို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ ပဋ္ဌိပတ္တိအလုပ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူသည်။ ကျမ်းဂန်ပေါင်းများစွာ တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ—

ဏ္ဍာဒီမောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် သီလနိဒ္ဒေသ, ဓုတင်နိဒ္ဒေသ၊
တေပိဋကသာရ ရတနာဝလိကျမ်း၊

နေတ္တိပါဠိတော် နိဿယ စသောအားဖြင့် ၄၀-နီးပါးမျှ ရှိကုန်၏။ ၁၂၉၂-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ သက်တော် ၆၃-နှစ်, သိက္ခာတော် ၄၃-ဝါ ရရှိရာ ၁၃၀၁-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၃-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်သောမထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာသည် ဖေါ်ပြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်သောမ ထံ၌လည်း ကျမ်းဂန် အမျိုးမျိုးကို ဒိုးကွဲ့သို့မှေ့ အာဂုံကျေအောင် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ သောမတ္ထေရဿ၊ သောမသန္ဓိဘမာနသော။
ဗဟေါ ဂန္ထေ ပိ သိက္ခိ၊ သိက္ခနေ လဂ္ဂမာနသော။

၁။ အရှင်သောမာဘိသိရိ ဟုလည်း ခေါ်သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်သူရိယ

အရှင်သူရိယမဟာထေရ်သည် မြန်မာ့သာသနာတွင် အလွန်တင်ရှားသည့် မစိုးရိမ်တိုက်ဟောင်း, တိုက်သစ် ၂-တိုက်တို့၏ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃမဟာနာယက, နိကာယုဇ္ဇောတကသမိတိ အာဒီသမုဒ္ဒာပက စသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် အလွန်လျှင် ကျော်စော ကိုဘွဲ့ရှိသည့် မဟာထေရ်မြတ်ကြီး ဖြစ်တော်မူသည်။ ၁၂၄၁-ခုနှစ်ဖွားတည်း။ ၁၂၉၁-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူပြီး ၁၃၁၇-ခုနှစ်တွင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။ ၁၃၂၇-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁၂- ရက် သောကြာနေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်သူရိယထံ ပညာသင်

ရဟန်းတော် အရှင်စန္ဒောဘာသသည် တခေတ်တွင် ထိပ်တန်းပညာရှင် လုပ်လိုသဖြင့် ထိပ်တန်းပညာရှင် တပါး ဖြစ်တော်မူသော ဖေဘြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်သူရိယထံ နေ့ဝါ ညဝါ ကျမ်းဂန်မျှားစွာတို့ကို သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ သူရိယသာပိ၊ သူရတ္တံ ဣစ္ဆန္ဒော သုဓီ။
ဥဂ္ဂဏ္ဍိ မဟုဿာဟေန၊ ဂန္ဓေ သိက္ခိတဗ္ဗေ ဗဟူ။

ပဌမကျော်, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဉာဏ

ဆရာတော်အရှင်ဉာဏသည်လည်း မြန်မာသာသနဝံသတွင် ဓဇူပမ ပုဂ္ဂလ ဝိသေသဖြစ်တော်မူသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ၂၆-လမ်းဦး ဦးရှမ်း, ဒေါ်အံ့သီ တို့မှ ၁၂၄၅-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၄-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်မူခဲ့သည်။ ပါဠိယာသိရာဇဉ္ဇသုတ် ဘာသာပြန်, သဒ္ဒတ္ထရတနာဝလိအာဘိဓာန် (တတိယတွဲ) ပဌမပိုင်း စသည်တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နိယာမဒီပနီ, ဝိပဿနာဒီပနီ, ပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဒီပနီကျမ်းတို့ကိုလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၉၇-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။ ၁၂၉၉-ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော် မူသည်။ [၁]

၁။ မဟာရိသုတာ့ရှုမ နိကာယသာသနာဝင် ၆၂၁-ကြည့်။

ပဌမကျော်, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဉာဏထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာ အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဖော်ပြပါ ပဌမကျော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဉာဏ မဟာထေရ်ထံ၌လည်း ပါရဂူမြောက် တစ်ခေါ် လောက်သည့် ပညာရှင် ဖြစ်အောင် ရည်မှန်း၍ ကျမ်းစာအချို့ကို ကြိုးပမ်း သင်ယူတော် မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ဉာဏတ္ထေရသ၊ ဉာဏာယ ဉာဏိကော သုဓီ။
သုခ်ိတ္ဌံ အဘိကခ်ိန္ဓော၊ သိက္ခိ သိက္ခတဗ္ဗေ ဗုဓေ။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ အရှင်ဝိသုဒ္ဓ

အရှင်ဝိသုဒ္ဓသည် မစိုးရိမ်တိုက်၏ ကျက်သရေဆောင် လျှမ်းလျှမ်းတောက် ပညာရှင်တို့တွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်၏။ "ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ" ဘွဲ့ထူးဖြင့် ကွန်မြူးစံပါယ် တင့်တယ်တော်မူသည့် မစိုးရိမ် နာယက စာချုပ်အကျော် တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။ ပင်ကိုယ်က စာဝါသနာကြီးလှသည့် ဆရာတော် ဖြစ်သည့်အလျောက် ဝါသနာကြီးသော တပည့်အပေါင်းတို့၏ ခညောင်း ခိုမှီးရာ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်တော်မူသည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ အရှင်ဝိသုဒ္ဓထံ ပညာသင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဖော်ပြပါ အရှင်ဝိသုဒ္ဓမဟာထေရ်ထံ၌ ပရိယတ္တိသာသနဟိတအသင်း ပြဋ္ဌာန်းသည့် စာမေးပွဲကျမ်းစာအချို့ကို လေ့လာဆည်းပူး သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော် လောင်းလျှာကား ဂုဏ် အပြစ် စိစစ် ခွဲခြမ်းနိုင်သည့် ပညာရှင် အဖြစ်သို့ တဖြေးဖြေး ရောက်ရှိလာခဲ့လေပြီ။

သန္ဓိဂေ ဝိသုဒ္ဓသာပိ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ဂုဏ္ဌဇ္ဇော ဝိဒူ။
ဝိသုဒ္ဓိမူလကေ ဂန္ထေ၊ သမ္ပဂ္ဂဏ္ဍိ သုဓီတိမာ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, ဗဟုဿုတမဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်ဇဝနမဟာထေရ်

ပခုက္ကူမြို့ကား ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာရောင် တောက်ပြောင် ထိန်ဝင်းလင်းလက်ရာ သာသနာ့ဘုံမှ ပင်ကုတ်အတတ်မြို့တော် ဖြစ်၏။ ပဝေရှေ့အတော်လှမ်းလှမ်း ပခုက္ကူခရိုင် ပခုက္ကူနယ်ဖြစ်မယ့် ပခန်းခေတ်ဆီကတည်းက ပညာရှင် သာသနာ့ဝန်ဆောင်တွေ တပါးပြီးတပါး ပေါ်ပေါက်တော် မူခဲ့ကြပြီး ဘုန်းမီးနေလ တောက်ပထိန်လက် ဘုရားရှင်သာသနာစက်ကို လင်းလက်

အောင် ထမ်းရွက်ကျင့်ဆောင်ပေါ့ မူခဲ့ကြကုန်၏။ ပခုက္ကူမြို့ရှိ မဟာဝိဇယာရာမ ကျောင်းတိုက်ကြီးသည်လည်း ဒီဃဒဿီ ကိုးဂိုဏ်းချုပ် တိပိဋကဘုရင်ဟု သမုတ်အပ်တဲ့ ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရ၏ တပည့်ရင်း အရှင်ဇဝနမဟာထေရ် တည်ထောင်ခဲ့သည့် ဝိဇ္ဇာယတနကြီး ဖြစ်သည်။ အရှင်ဇဝန မဟာထေရ်သည် ဖော်ပြပါ မဟာဝိဇယာရာမ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်တော်မူပြီး သက်ဆိုးတိုင် စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား ၁၂၇၉-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို အလှူခံရရှိတော် မူ၍ ၁၃၁၈-ခုနှစ်တွင် "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို ရရှိတော်မူသည်။ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတည်းဟူသော တောနက်ဂနိုင် မဟာမြို့ကြီးတွင်း ပိတ်ပင်ခြင်းကင်း ရဲတင်းစွာ ချဉ်းနင်းနိုင်သည့် ပညာရှိ ကဝိမိုရ်စင်စစ် ဖြစ်တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု အရှင်ဇဝနထံ ပညာသင်

ရဟန်းတော် အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဖော်ပြပါ တိပိဋက ဂန္ထပါရဂူ လင်းယဉ်ထူသည့် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရာမတိုက် မဟာနာယက ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဇဝနဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ တိပိဋက ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ကျမ်းတို့ကို ဖက်ကမ်းတိုင်မြောက် ပေါက်ရောက်အောင် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

သန္ဓိကေ ဇဝနဿာပိ၊ ဇဝပညော သုဓီ ဝိဒူ။
ပိဋကတ္တံ ပတ္တုကာမော သော၊ ဗဟူနံ သိက္ခနံ အကာ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်အရှင်ရေဝတထံ ပညာသင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေး အနောက်ပြင် ခင်မကန်ဝိုက် သူဌေးကျောင်းဆရာတော် အရှင်ရေဝတသည်လည်း စာချဆရာတော်များ ဣတိဟာသတွင် မေ့ပျောက်၍ မရကောင်းသည့် ထိပ်တန်းစာချကောင်း တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။ အထူးသဖြင့် ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးကို ပြောရ၍ ချပို့မှုတွင် အလွန်လျှင် ကျော်စောသည်။ သို့ဖြင့်၍ အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဖော်ပြပါ ခင်ပကန်တိုက် သူဌေးကျောင်းဆရာတော် အရှင်ရေဝတထံ၌လည်း မန္တလေး စာချနည်းနိသျှည်းကို ထံနီးကပ်ချဉ်း သင်ယူတော့် မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ ရေဝတဿာပိ၊ ဆေကတ္တံ ဣဒ္ဓေ ဝိဒူ။
ဗဟူ သော သိက္ခိတ္ဝာန၊ ပါရဂူ ဂန္ထကောဝိဒေါ။

ဂင်းပြင် ချမ်းသာကြီးတိုက် စာချဆရာတော် အရှင်လက္ခဏမဟာထေရ်, ဘုရားကြီးတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးဝိုင်း, တောင်သမန်တိုက် အရှင်ဝိမလ တို့ ထံ၌လည်း စာပေကျမ်းဂန် အတန်တန်တို့ကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ညောင်ရမ်းဆရာတော် အရှင်ရေဝတ

ညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ရေဝတသည် ညောင်ရမ်းမြို့နယ် အင်းကုန်းရွာ၌ အဖ ဦးနိုင်, အမိ ဒေါ်ငြိမ်တို့မှ သက္ကရေဇ် ၁၂၃၅-ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၄-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်းထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မိုးကောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး၍ စာပေပို့ချခြင်းအစရှိသော သာသနာပြုကိစ္စများကို မခိုမကပ် ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ ၁၂၆၃-ခုနှစ်တွင် "ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ (မူလစာချ)" အဖြစ်ဖြင့် ကိုးကွယ်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။ ၁၂၆၁-ခုနှစ်တွင် "ရေဝတာဘိကဝိဓဇပဝရလက်ဘရသဒ္ဓမ္မသူရ" ဟူသော သံဃဒတ္တိယ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း ခံယူရရှိတော်မူသည်။ ၎င်းပြင် ရတနာဂိရိစံ သီပေါမင်းတရား ဆက်ကပ်သည့် "ရေဝတာဘိပဏ္ဍိတဇေသာသနာဝံသမဟာဓမ္မရာဇာဂုရု" ဘွဲ့ ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ၁၂၇၅-ခုနှစ်တွင် အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ၁၂၉၆-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူ၍ ၁၃၁၅-ခုနှစ်တွင် 'အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု' ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃမဟာနာယကလည်း ဖြစ်တော်မူသည်။ သီလကွန်ဋီကာသစ်နိဿယ စသော ကျမ်းပေါင်း ၁၀၀-ကျော်တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၁၆-ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ညောင်ရမ်းဆရာတော်ထံ ပညာသင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတလောင်းလျှာ အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဖေါ်ပြပါ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု စသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ညောင်ရမ်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ရေဝတထံ အဌကထာကြီးများကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

---

[1] အကျယ် မန္တလေး သာသနာပင်ကျမ်း၊ မိုးကောင်းသာသနာဝင်ကြည့်။

သန္ဓိကေ ရေဝကဿပ၊ နေပုဏ္ဏော ကုသလော ဝိဒ္ဒါ။
နယသမ္ပုဏ္ဏဘာဝါယ၊ သိက္ခိယံ သိက္ခနံ အကာ။

မြန်တောင်ဆရာတော် အရှင်ဝိစာရ

မြန်တောင်ဆရာတော် အရှင်ဝိစာရသည် နေ့ဝါညဝါ ကျမ်းဂန်တတ် မဟာထေရ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ မြင်းခြံခရိုင် ပုဂံမြို့အရှေ့တောင် ဖွားစောရွာ၌ အဖ ဦးသာတုတ်, အမိ ဒေါ်ပုတ်မှ ၁၂၃၆ ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလဆုတ် ၁၅-ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။ ၁၂၆၅-ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မြတောင်တိုက်၏ နာယက ဖြစ်တော်မူသည်။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်တွင် "ပရိယတ္တိသာသနဟိတမမ္မာစရိယ (မူလစာချ)" အဖြစ် ကိုးကွယ်ခြင်း ခံရသည်။ ညဝါအခြေပြကျမ်း, ပစ္စယုဒ္ဒေသဒီပနီ, ပုဂံမြို့ ဘုရားဆယ်ခုနှစ်ဆုသမိုင်း စသည့် ကျမ်းဂန်များကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၉၄-ခုနှစ် နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၃-ရက်နေ့တွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ ကြွတော်မူ၍ ရတနာဘုံစံမြြတောင်ချောင်ကို တည်ထောင်ဟော်မူ၍ ယင်းချောင်၌ တရားအားထုတ် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ၁၃၁၀-ခုနှစ် နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၄-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

သန္ဓိကေ ဝိစာရသာဝါ၊ ဝိစာရညာဏိကာ ဝိဒ္ဒါ။
မဟာဝိဒ္ဓတ္ထံ ဂုဏ္ဌန္တော၊ သိဿဘာဝံ ဝိယာကရိ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်အဂ္ဂစမ္မာဘိဝံသထံ ပညာသင်

ရင်းပြင် အဘိဓာန်နှင့် သယသစ်, ဗေဒင်ကျွန်းနှင့် သယသစ်စသော ကျမ်းပေါင်း များစွာ လို့ကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့လော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တော်ရှင် ဘဘယာရာမဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂစမ္မာဘိဝံသသံဃာတော်၌လည်း ပုဒ် ပါဠိ စစ်နည်းနိသျှည်းနှင့် ကောက်ချက်ချပုံ နည်းမျိုးစုံကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ အဂ္ဂခမ္မဿ၊ အဂ္ဂမ္မာဘိကာမိနော။
သိက္ခိတဗ္ဗေ သော သိက္ခိတ္ဝာ၊ ပါရဂူ ဂန္ထကာရကော။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဒေရှင်စက္ကပါလမဟာထေရ်

မော်လမြိုင် တောပေါက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်စက္ကပါလသည် မန္တလေးမြို့အနောက်ပြင် ဝေယံဘုံသာကျောင်းတိုက်၌ ကြာမြင့်စွာသီတင်းသုံး၍

---

[1] အကျယ် မန္တလေး သာသနာဝင်ကျမ်း၊ မြတောင်သာသနာဝင်ကြည့်။

စပေချပို့ တော်မူခဲ့သည်။ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ် မြင်းကွန်းမြို့၌ အဖ ဦးယောနှင့် အမိ ဒေါ်သက်တို့မှ ၁၂၃၃-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၁-ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ သမထ, သမထန္တရ, ဘာသန္တရ, ဂန္ထန္တရတို့၌ အလွန်လျှင် ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တော်မူသည်။ အဘိဓာန်နိဿယသစ်, ဗာလာဝတာရချနက်နိဿယ, ဗာလာဝတာရဂဏ္ဌိပဒတ္ထ ဝိနိစ္ဆယသာရ အစရှိသော ကျမ်းဂန်ပေါင်း ၅၀-ကျော်တို့ကိုလည်း ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၉၇-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။ ၁၃၁၅-ခုနှစ် ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်စက္ကပါလထံ ပညာသင်

ဆရာတော်လောင်းလျှာ ရဟန်းတော် အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဖော်ပြပါ မော်လမြိုင်မြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တောင်ပေါက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မဟာဝေယံဘုံသာတိုက်၌ သီတင်းသုံးစဉ် သင်ယူသင့်သော ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူခဲ့တော်မူခဲ့လေသည်။

သန္ဓိကေ စက္ကပါလဿ၊ စက္ကံ ပါလယိတုံ ဝိဒ္ဓါ။
နာနာဂဏ္ဌ သမုဂ္ဂဏ္ဍီ၊ ဂမ္ဘီရေ ဒုဒ္ဒသေ ပိ ဝါ။

အရှင်စန္ဒောဘာသ နည်းစုံတတ်မြောက်ပြီ

အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိဇယာရာမတိုက်၌ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်ဧတော်ရ သာသနာတော်ဘုရားကြီးထံ ကြာမြင့်စွာ သီတင်းသုံး၍ ပညာသင်ကြားခဲ့သဖြင့် -

"ပါဠိ,အဋ္ဌကထာ,ဋီကာမကျန်၊ ကျမ်းဂန်ကိုချ၊ ဝါကျညွှန်း၊ နည်းစုံယောဇနာ၊ ကျမ်းလာခဲကတ်၊ ဒုန္ဒယတ်ရှင်း၊ချပို့ခြင်းဟူ၊ ပခုက္ကူ စာချနည်းနယ်" ဟူသည့် ပခုက္ကူစာချနည်းကိုလည်း တတ်မြောက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် မန္တလေးမြို့ အကျော်အမော် စာချဆရာတော်များထံ နိယ်မပြတ် သင်ယူအပ်ရပြီး ဖြစ်ရကား -

"ယောဇနာမျိုး၊ ကျမ်းရိုးငါးချက်၊ ဆက္ကဋပနာ၊ ပုစ္ဆာငါးချက်၊ စုဒ်ဖက်နှင်းရှိ၊ ရှေ့နောက်ညှိ၍၊ သဒ္ဒါအနု၊ ကေဠုဘာနည်း၊ ဝုတ္တောဒည်းက၊ ထုတ်နည်းပဌာန၊ ပစ္စယနှင့်၊ ဝါကျခွဲစိပ်၊ ပုဒ်နိစ္ဆယ်၊ ဃမကလေှာက်၊ ဆယ်ခြောက်ဟာရ၊ နယလေးတန်၊ ပဌာန်သာသန၊

သင္ခ်ိမ္ေနတ္ကို၊ ဥာဏ္ေကာက္ပုံ၊ အစုံနွစ္ျခာ၊ ကြယ္ဝါးခ်ုက်၊ စပ်
လျက်ယှဉ်ကြ၊ အာဘောဂမှ၊ နယစုံလင်၊ တန်းဆာဆင်၍" စသည့်
မန္တလေးစာချနည်းကိုလည်းကောင်း။

တနည်းအားဖြင့်—

"စာပြောပုံခုနစ်နည်းကို သိပ်သည်းသေခ္ခေ မှာခဲ့ပေအုံ- မှတ်လေနောက်
သား၊ ကျမ်းစကားမှာ၊ ရှေ့ဖျားအတတ်၊ မိန်မြက်သံညင်း၊ လိုရင်း
ကိုကောက်၊ ထို့နောက်မပျက်၊ ပုပ်စိပ်ထုက်လော့၊ အချက်ကျကျ၊
ပ်ကွတ္ကို၊ အရကောက်ယူ၊ ပုပ်ဟူသမျှ၊ စိပ်ဖွင့်ပြ၍၊ အဝယဝ၊ အတ္ထ
ထေ့ပြား၊ အနက်များကို၊ ခွဲခြားဝေဖန်၊ တတန်ဝိနိစ္ဆယ၊ ဆုံးဖြတ်
ချထား၊ ယင်းစကားကို၊ မြဲမြံ့လိုမူ၊ ကျမ်းဆိုရှုကာ၊ နည်းနာစုံလင်၊
ပုံပြင်ဝတ္ထု၊ ရှေးသုံးပြုသည့်၊ တခုခုကို၊ ကိုယ်၏သက်သေ၊ ဥပဒေသ၊
ရှာဖွေပြလော့၊ မပေါ့တံထ့ာ၊ ဓမ္မတာတည့်၊ ပညာရှိများ၊ ပြောကြား
သင်မှ၊ သဘာဝနှင့်၊ ဓမ္မအခြေ၊ ပေါ်လေသည်ချည်း၊ ထိုနည်းတူစ့ာ၊
အလင်္ကာဟူ၊ မြန်မာမူလည်း၊ သိပ်သည်းကျန၊ ပြောသင့်ကြသည်....
စာချ စာပြ ဆရာ သဘောတည်း" ဟူသည့် စာပြောပုံနည်းကို
နိသျည်းကျ ရရှိ တတ်မြောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဝေ ဟိ ပဏ္ဍိတေ ဥပ—သက်မိတ္ဌာ မဟာမတီ။
သိက္ခိတ္ဌာန စနွောဘာသော၊ အဂ္ဂဂ္ဂပဏ္ဍိတော အဟု။

စာမေးပွဲများ အောင်မြင်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် စာချပညာရှင် ဆရာသမားများစ့ာတို့ထံ သင်ယူလေ့လာ
ပြီး စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုရာ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရန်ကုန်မြို့ ဧရာတီယင်္ကာ
စာသင်တန်း, မစိုးရိမ် ပရိယတ္တိ စာမေးပွဲများ, ၁၂၈၇-ခုနှစ်တွင် အစိုးရ
ဝဋ္ဌမဃေတန်း, ၁၂၈၈-ခုနှစ်တွင် အစိုးရ ဝဋ္ဌမလက်တန်း, အမျိုးသား
အလတ်တန်း, ၁၂၈၉-ညောင်တုန်းမြို့ သုမမ္မာပရိယတ္တိ စာမေးပွဲ, ၁၂၉၀-
ပြည့်နှစ်တွင် သက္ကသီဟ စာသင်တန်းတို့ကို ဖြေဆို အောင်မြင်တော်မူခဲ့လေ
သည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ

၁၂၉၄-ခုနှစ်တွင် သက္ကသီဟ စာမေးပွဲ စာချတန်းကို အပြီးတိုင်အောင်မြင်
တော်မူသဖြင့် "ဘဒ္ဒန္တစနွောဘာသာဘိဝံသ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ
(သီးခြားစာချ)" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူလေသည်။

စာပေချပို့ သာသနာပြု

ဆရာတော်သည် ၁၂၉၄ - ခုနှစ်မှ စ၍ မစိုးရိမ်တိုက် စာချနာယက အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်တော်မူချိန်မှစ၍ အဆက်မပြတ် စာပေကျမ်းဂန် ပို့ချ၍ ပရိယတ္တိ သာသနာ တော်တည်းဟူသော ကံပေါင်းကန်သင်းကို ဆည်ဖိုးတာ်မူခဲ့လေသည်။ ပါဠိ တက္ကသိုလ်ခေတ်ဘုင် ပါဠိပါဒုဂုဏ်ထူး ဖြေဆိုမည့် ပါဠိပါဂူဘွဲ့ယူမည့် ပုဂ္ဂိုလ် များအတွက် ပါဠိဘာသာဖြင့် ချပို့တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းပါဠိပါရဂူ စာဝါဋ္ဌပင် ရုံခါ စာလိုက် သံဃာ ၅၀ - ခန့်ရှိသည်ဟု သိရ၏။

များစွာသော ဘွဲ့ရတပည့်တော်

ယင်းသို့ စာပေကြိုးစားမှုကြောင့် အစိုးရမမှာစရိယ, ပါဠိပါရဂူ, သက္ကသီဟ ဓမ္မာစရိယ, စေတိယင်္ဂဏဓမ္မာစရိယ စသည့် ဘွဲ့ရ တပည့် ရဟန်းတော်မှာ ရာတော်တော်များ ပေါ်ထွန်းခဲ့လေသည်။

ကျမ်းဂန်များ ရေးသားပြုစုခြင်း

ဆရာတော်သည် စာပေချပို့၍ သာသနာပြုရုံမျှ မကသေးပဲ ကျမ်းဂန် များ ပြုစုရေးသားတော်မူ၍လည်း သာသနာ ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ -

(၁) ကစ္စာယနပဋ္ဌာဟကရဏဝိဘာဝနီခေါ်
သဒ္ဒါကြီး ရှစ်စောင် အမေးအဖြေကျမ်း။

(၂) အာဘောဂါဒိဒီပနီကျမ်း - စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ယင်းကျမ်းများအနက် ကစ္စာယနပဋ္ဌာဟကရဏ ဝိဘာဝနီခေါ် သဒ္ဒါကြီး ရှစ်စောင်အမေးအဖြေကျမ်းကို မန္တလေးမြို့ ဟံသာဝတီ ပိဋကတ် စာပုံနှိပ်တိုက် တွင် ၁၂၉၉ - ခုနှစ်က ရိုက်နှိပ်ခဲ့သည်။ ကျမ်းဦးဌ -

ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သံဃဉ္စာသ၊ ပဋ္ဌံ ဗျာကရဏုတ္တမံ။
ဗျာကရဏံ ကစ္စာနသ၊ နတ္ဌာ ကဿံ ဝိဘာဝနိံ။
သကံ ဒဟံ သမိဇ္ဈတိ၊ ဇောတိရဝေသာ ယထာ မဏိ။
ဝေါယမ္မိ သမိဇ္ဈဿံ၊ အတိသိယံ သကိစ္ဆိတံ။
ပဝနံ ကဋ္ဌတော ဂစ္ဆံ၊ ဖေဂ္ဂုံ စတ္ဌာ ဂဏ္ဍော သာရံ။
တထာ ဝိဓာပိ သံဂဏ္ဍော၊ မာ စောဒယေ ပရေ သဇ္ဇိ။

ဟူသော ၃ - ဂါထာဖြင့် ဂန္ဌာရဘွဲ့ ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းကျမ်းကြီးမှာ ပဌမတွဲတွင် သန္ဓိ, နာမ်, ကာရက, သမာသ် ဟူသော အောက် ၄ - စောင် ပါရှိ၏။ ယင်း ပဌမတွဲမှာ ရှိုင်ဆိုက် စာမျက်နှာ ၃၂၈ - ရှိ၏။

၁၃၁၄-ခုနှစ်တွင် စာချတန်းဆိုင်ရာ ကျမ်းစာများ ပို့ချရန်း ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အမိန့်ရှိသဖြင့် ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာသင်သားများ နှင့် ဂဏ၀ါစက စာချဆရာတော်တို့ ကြည့်ရှု လေ့လာချပို့ရန် အာဘောဂါဒိ ဒီပနီကျမ်းကိုလည်း စီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းကျမ်း၏ အစဉ်-

ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒိယ သက္ကစ္စံ၊ အာဘောဂါဒိဘိဝေခကံ။
ဓမ္မဉ္စသ တိကလျာဏံ၊ ပုညက္ခေတ္တမနုတ္တရံ။
သောတူနံ ဉာဏပါလသယ၊ ကရိဿာ ဘောဂဒီပနိ ။
ပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ၊ နယံ နိဿာယ သာသနေ။
ပုထုဇ္ဇနောဝ ဟောမဟံ၊ တသ္မာ ဘဝေယျ ဝိရဒ္ဓံ။
တေန တံ ပရိဝဇ္ဇေတ္ဝာ၊ သစ္စမေ၀ ဂဏ္ဟ ဗုဓေ။

ဟူသော ၃-ဂါထာဖြင့် ဂန္ဌာရမ္ဘပြုတော်မူ၍ ကျမ်းစာကို စီရင်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းကျမ်းမှာ ၁၃၄၀-ခုနှစ် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်မှ တတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ကရောင်း ၁၆-ချိုးဆိုက် ၄၇၆-မျက်နှာ ရှိသည်။

အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးများ, ပါဠိပဒကျမ်းညွှန်းကျမ်းများ ပါ၀င်ကြပ်မတ် ပြုစုခြင်း

ရင်းပြင် ၁၃၂၇-ခုနှစ် ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ စ၍ စတင်ရေးသားအပ်သော မစိုးရိမ် က-၀ဂ် တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးများ, တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်းအကျဉ်း, ပါဠိပဒပိဋကကျမ်းညွှန်း, ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ တဲ့ပုဒ်ဆိုင်ရာ တိပိဋက ပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးများကိုလည်း ပါ၀င် ကြပ်မတ် ပြုစုရေးသားတော်မူသည်။

အခြားဆောင်ရွက်ချက်များ

ရင်းပြင် ပါဠိပဋမပြန် စာမေးပွဲတွင် အင်္ဂလိပ်စာ, သင်္ချာ စသည့် ကျမ်းစာများ ပြဋ္ဌာန်းပြီး မူလတန်းတိုးပေးရန် အကြံပေးချက်ကို အကြောင်းပြ ကန့်ကွက်တော်မူခဲ့သည်။ ရင်းနှောက် ဓမ္မာစရိယစာချတန်း တခုတိုး၍ ကျင်းပပေးသင့်ကြောင်း ပဋမပြန် စုံစမ်းရေးကော်မတီသို့ အကြံပေးတင်ပြကာ ပြဋ္ဌာန်းချက် ကျမ်းစာနှင့် ပုစ္ဆာ စည်းမျဉ်းများကိုပါ ရေးသား တင်သွင်းတော်မူခဲ့သည်။ ဦးစွာကျင်းပသည့် ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာမေးပွဲ မေးပုံ မေးနည်း အသားကျစေရန် နမူနာပြ "ပုစ္ဆက" ဆရာတော်အဖြစ် နှစ်ကြိမ်တိုင်

တာဝန်ယူ၍ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် မန္တလေးမြို့ လေးပြင် လေးရပ်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များ အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ, ခရိုင်ဝိနည်းဓိုရ်, ခုံဝိနည်းဓိုရ်, မစိုးရိမ် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်, ပါဠိတက္ကသိုလ်ဗဟိုကိုယ်စားလှယ်, ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မူလဝိသောဓက စသည့် တာဝန်တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်၏ ထူးခြားသော အရည်အချင်းတရပ်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ခိုင်မာ၍ ဇွဲသတ္တိရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် စံထားလောက်သော လုပ်ရပ်တခုမှာ—

"ဆရာတော်သည် ဤဘဝတွင် သက္ကသီဟကို အောင်ကိုအောင်ရမည်" ဟု သာမဏေ ဘဝမှ စ၍ စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့သည့် အတိုင်း ၁၂၇၇-ခုနှစ်၌ အစိုးရ အငယ်တန်းနှင့် အာဘူ သက္ကသီဟ စာသင်ဘန်းကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ အစိုးရ အငယ်တန်းသာ အောင်၍ သက္ကသီဟ စာသင်တန်းမှာ ကျရှုံးခဲ့ပါသည်။ ကျရှုံးခြင်းအတွက် အားမပျက်ခဲ့ရုံမျှ မက "မအောင်မချင်းဖြေမည်"ဟု နောက်တဆင့်တက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး နှစ်စဉ်မပျက် ဝင်ရောက် ဆင်နွှဲခဲ့ပါသည်။ "လုံ့လဝီရိယ ဇွဲသတ္တိရှိသူအား မအောင်မြင်နိုင်သော အရာဟူ၍ မရှိနိုင်" ဆိုသည်မှာ မှန်ပါသည်။ ၁၂၉၀ - ပြည့်နှစ်သို့ ရောက်သော အခါ စာသင်တန်းကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီး နောင် ၄ - နှစ်ကြာသော အခါ စာချတန်းကိုပါ ကောင်းစွာ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင် ကိုယ်တိုင်ပြုစုရေးသားတော်မူခဲ့သည့် ကျမ်းစာများကို သာသနာရေး ဦးစီးဌာနသို့ မူပိုင်လွှဲပြောင်းခြင်း, မိမိပိုင်ဆိုင်သော နဝကမ္မ ဝတ္ထုဌေးများကို တိုက်တာနှင့် သာသနာတော်အား ခွဲဝေလှူဒါန်းခြင်းတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကျိုးကို ကိုယ်စီးပွားတို့ကို စွန့်လွှတ်၍ "အသက် နှင့် ခန္ဓာ မြဲသမျှ သာသနာကျိုးသက်သက်ကိုသာ သည်ပိုး ထမ်းရွက်သွားမည်"ဟုလည်း သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတော်မူခဲ့ပါသည်။

မစိုးရိမ်တိုက်ကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာတွင် ထင်ရှားရှိ ထူးလည်း ထူးခြားလှပါသည်။ ဤကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် အသက်တရာ, ဝါတရာ ပြည့်သော်လည်း ကျောင်းထိုင်နာယကဖြစ်ရန် အခွင့်မရှိပါ။ သို့ရာတွင် သက္ကသီဟစာချတန်းကို အောင်ခဲ့လျှင်ကား ဝါမရသေးသည့် ရဟန်းငယ်ကလေးပင်ဖြစ်စေကာမူ ကျောင်းထိုင်နာယကဖြစ်ခွင့် ရနိုင်ကြပါသည်။ ဤစည်းမျဉ်းတချက်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့်ပင် မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး

သည် သာသနာတော် တည်တံ့ထွန်းကားရေးအတွက် မည်မျှအလေးထား ကြောင်းသိသာလှပါသည်။ သာသနာ့ရေးအတွက် အားတက်ဖွယ်ကောင်း သော ဤစည်းမျဉ်းတို့ကြောင့်လည်း သာသနာပြုစိတ်ဓာတ်ရှိသော ဆရာ တော်သည် မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ ရဟန်းသိက္ခာ ၂-၀ါအရ ရောက် သည့်အချိန်မှ စ၍ ရေနှင့်တွေ့သော ကြာပန်းကဲ့သို့ နှလုံးစိတ်ဝမ်း ချမ်းမြေ့ တော်မူခဲ့ပါသည်။

သာသနာတော်အပေါ် သံယောဇဉ်ကြီးသလောက် မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက် ကြီးအပေါ် သံယောဇဉ်ကြီးခဲ့ပါသည်။ မည်မျှ သံယောဇဉ်ကြီးသနည်းဆိုပါ လျှင် –

> ကမ္ဘာစစ်မီး အမိုက်မှောင်ထုကြီး အုပ်ဖုံး၍ မြန်မာတပြည်လုံး ဂျပန်မျှား မင်းမူနေချိန်မှာပင် မစိုးရိမ်တိုက်အတွင်း၌ လ-တစင်း ထွက်ပေါ်နေသကဲ့သို့ တပါးတည်း ပျော်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဂျပန် ဆေးတပ်, ချေးတပ်မျှားက မစိုးရိမ်တိုက်အတွင်း၌ စတည်းချ နေခွင့် တောင်းကြရာ သာသနာရေးအတွက် အသက်ပေးသင့်ကပေးမည်ဟု သော စိတ်ထားဖြင့် "ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ စားပွဲ, ကုလားထိုင် စသည်မျှားကို မဖျက်ဆီးပဲ မိမိသြဇာကို နာခံ၍ နေထိုင်ပါမည်" ဟု ဝန်ခံချက်ရယူပြီးမှ ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ သံယောဇဉ်ကြီးစွာ အသက် ပေး စောင့်ရှောက်ခဲ့မှုကြောင့် ကျောင်းအသုံးအဆောင်အားလုံး ဆုံး ရှုံးပျက်စီးမှုမရှိပဲ ပကတိအတိုင်း မြင်တွေ့ကြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်များကို အထူးအလေးဂရုပြု၍ အောက်မေ့ မြတ်နိုး ရှိခိုး ပူဇော် ပွားများရခြင်းသည် အားကြီးသော နှစ်သက်ခြင်း=ပီတိ, ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်းအေးခြင်း=ပဿဒ္ဓိ, ကိုယ်ရောစိတ်ပါ နှစ်သက်ခြင်း ချမ်းသာခြင်း=သုခ, စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း=သမာဓိ, ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကို သိမြင်ခြင်း=ယထာဘူတ စသော အကျိုးတရားတို့ကို အခြေခံယား၍ အဆင့် ဆင့် အဆက်ဆက် ဉာဏ်စဉ်တက်ပြီးလျှင် မဂ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် လောကီကို ထွင်းဖောက်ကာ ဤဘဝမှာပင် နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက် မျက် မှောက်ပြုနိုင်သည်အထိ အကျိုးတရားများကို ရစေနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ဆရာတော် သည် အချိန်ရသမျှ ဂုဏ်တော်များကို ပွားများလေ့ရှိပါသည်။

> 'အဘိဓေမဟာရဋ္ဌဂုရု' မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ တော်အရ လွန်ခဲ့သော ၁၂၉၈-ခုနှစ်မှ ၉၍ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ် တော် ၂၄-ပါးကို တပါးပါးလျှင် ရှစ်သောင်းလေးထောင် (၈၄၀၀၀)စီ ပွားများလာခဲ့ရာ ယခုအခါ ၂၂-ကြိမ်မြောက်

'သုဂတ' ဂုဏ်တော်ကို ပွားများနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ပွားများရာတွင် အက္ခရာစာလုံးများသော ဂုဏ်တော်များကို တနေ့လျှင် အနည်းဆုံး ၂-ထောင်ခန့် ပွားရ၍ အက္ခရာစာလုံးနည်းသော 'သုဂတ' စသော ဂုဏ်တော်များကို တနေ့လျှင် ၅-ထောင်ခန့် မှန်မှန် ပွားများတော်မူပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ဤသို့လျှင် ဆရာတော် အရှင်စန္ဒောဘာသသည် ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်ကျိုးကို သည်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည့် ပိဋကတ္တယဆေက, ဂန္ဓဓုရာ ဝဟ, မဟာထေရ, ပရိယတ္တိဝိသာဒရ, လင်္ကာပေသလ, သိက္ခာကာမဂုဏ်တို့နှင့် ကုံလုံပြည့်ဝတော်မူသဖြင့် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူလေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရုပါဒိဝေရန တံ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘုပါလာ၊ စန္ဒောဘာသံ သုခီတိမံ။

ချီးကျူးပူဇော်ကြခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် အရှင်စန္ဒောဘာသ မဟာထေရ်အား ရန်ကုန်မြို့ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ စသည်မှ ပင့်၍ ပူဇော်ချီးကျူးလှူဒါန်းကြသည့်ပြင် မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်ဌာလည်း တပည့် ဒကာ, ဒကာမများက ၆-သောင်းခန့် အကုန်အကျခံ၍ ချီးကျူး ပူဇော်ပွဲကြီးကျင်းပ ပူဇော် ချီးကျူးကြကုန်၏။

မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ပရိယတ္တိနယူပဒေသကျောင်း နာယကဆရာတော် အရှင်စန္ဒောဘာသ၏ ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ အပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက် ပရိယတ္တိနယူပဒေသကျောင်း နာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်စန္ဒောဘာသ မဟာထေရ်၏ အဖြစ်တော်စဉ် နှင့် ဆောင်ရွက်ချက်အမျိုးမျိုးတို့ကို ထုတ်ဆိုဖော်ပြခဲ့ရာ အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤတွင် တာခန်းရပ်၍ လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

စန္ဒောဘာသဿ ထေရဿ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝုတ္တန္တာ ဗဟူ။
ဣမိဿံ သန္ဒီပနိယံ၊ မုခမတ္တာနိဒဿနံ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ
စစ်ကိုင်းတိုင်း စစ်ကိုင်းမြို့နယ် မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်
"တိဝိဇ္ဇကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက"
ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏
မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒိပနီ

အို သူတော်ကောင်း မဟာထေရပုတ္တိသန္ဒိပနီစာတော်ဖတ်.... အသင် စာတော်ဖတ်သည် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ စစ်ကိုင်းတိုင်း စစ်ကိုင်းမြို့နယ် မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက် 'တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ အဖြစ်တော် စဉ်ကို ကြည်ညိုယိုဖိတ် သဒ္ဓါတရားကိန်းဝပ်သောစိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုရာ၏။

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသလျောင်းလျှာ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း

တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, ဆဋ္ဌသံဂါယနာဝိသေသဇွတ်လောင်းလျှာ သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၂ ခု တပို့တွဲလလောက်တွင် မန္တလေးတိုင်း ယခင်မြင်းခြံခရိုင် ကျည်းပင်ရွာ၌ ကျည်းပင်ရွာသူကြီး ဦးဆုံ၏ အိမ်သူချောသွယ် ဇနီးသယ် ဒေါ်ဆင်၏ ဝမ်းကြဲတိုက်၌ စဲ့ပိုက်သန္ဓေ တည်နေတော်မူခဲ့လေသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာဝိသေသဇွတ်, တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသသည်—

"စာသင်စာကျက်၊ အောက်ထက်ဝန်းရံ၊ ပုပ်နံညှီလှောင်း၊ ကျည်းမြောင်းမဲမှိုက်၊ မိဝမ်းတိုက်ဝယ်၊ ဘင်ခ္ခပ်လောက်လို့၊ ပကျောက်ကိုဝမ်းပြူ၊ ဒူးနှစ်ခုခြား၊ ဦးခေါင်းထားလျက်၊ မေးကြားလက်ဆုပ်၊ သစ်ခွတိုမှာ၊ မျောက်အိုကုတ်သည်နှယ်၊ မလှုပ်မလှုက်၊သေသောက်လက်ဝယ်၊ ဆိတ်သူငယ်လို့၊ အလမ္ဘာယ်မီ၊ မြွေငယ်ချိုသို့၊ အမိစပ်ခါး၊ ပူအေးစားလည်း၊ ကိုယ်သားဆတ်ဆတ်၊ သက်ပြတ်တစေ၊ ဆယ်လနေ၍၊ လေကမ္ဘာ၊ ဦးစောက်ချသား၊ မဂ်ဝသို့ရောက်၊ သံကောက်ပေါက်မှ၊ ဆွဲမြောက်ဆင်ပြောင်၊ သံတောင်ကြိတ်ချေ၊ ပုံ နေရယိုက၊ ပြင်သို့ကျ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့နယ်၊ မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရ

သက်တော် ၆၈-နှစ်၊ သီတာတော် ၄၈-ဝါ

လည်း၊ အပ်ဆုသည်ဟန်၊ ကြီးပြန်ဒုက္ခ၊ ပြစ်မျှားလှသည်၊လက်စဏာတိ မူရင်းတည်း။[1]

ဟူသည့်အတိုင်း ခံစားရမည့် ဇာတိဒုက္ခကို ဂရုပြု နှလုံးထားတော်မမူပဲ သဗ္ဗညုမြတ်စွာ စောသဘ္ဘာ၏ သာသနာတော်ပြုလိုရေးဖြင့် လူလောကသို့ တလှည့်ကြွကာ သန္ဓေနေတော်မူခဲ့လေသည်။

ဇာတိဒုက္ခမို အာဇညော၊ အစိန္တေတ္ဝာ မဟာမတိ။
မုနိသာသနစက္ကဿ၊ ဝုဒ္ဓိယာ အာဂဂတော သုမိ။

တန်ဆောင်မသ ခါသမယ

တန်ဆောင်မုန်းလ ဗြိုစ္ဆာရာသီကား ကြတ္တိကာကြယ်မင်း ထွန်းလင်းရာလ ဖြစ်၏။ ခဝဲပန်းတွေလဲ သည်တန်ဆောင်မသ ခါသမယမှာ ပွင့်ကုန်၏။ သင်းရနံ့ ကြိုင်လှိုင်ကုန်၏။ ဘုန်းခိုင်ဘုရားသာသနာတော်၌ သဒ္ဓါကဲပို ကြည်ညိုကြတဲ့ မင်းမြတ်များ သူဌေး သူကြွယ် ကုန်သည် ပွဲစား တောင်သူ လယ်ယာ လုပ်ကိုင် စားသောက်သူတို့မကျန် လေးမျက်နှာပျော် စာတုဒ္ဒိသာသံဃာတော် အား ကထိန်သင်္ကန်း ကပ်လှူခြင်း, ဆိမ်းတန်ဆောင် ထွန်းညှိ ပူဇော်ခြင်း, ပသိုးသင်္ကန်း ရက်လုပ် လှူဒါန်းပွဲ စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ကြ၍ ဒါန ကောင်းမှုပြုရာ လ ထူး လ မြတ် ဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာ ကဗျာဝိဒူ စလေဦးပုညသည် ဖော်ပြပါ တန်ဆောင်မုန်းလကို–

မိုးဝသန် ချိန်ဆုံးလို့၊ တန်ဆောင်မုန်း ဗြိုစ္ဆာ။
ဖဂါးနှစ်စွန်းခါဝယ်၊ ကြတ္တိကာ ကြယ်မင်း။
ခဝဲပွင့် မာလာငယ်၊ သည်ချိန်ခါ မွှေးထုံပျံ့သင်း။
ဗာဂ္ဂီ သည့်နှာရီမှာ၊ အင်္ဂစမို နေ့သွန်း။
မြောက်လေပြေ ဆော်ညှင်းလို့၊ အမင်းမင်း ရာဇာ။
ဥတ်ကထိန် ခါသမယမို့၊ မဟာဒါန ပြုကြမြဲသာ။
ဆယ်ရှစ်လုံး ပါဒ်သုညာမှာ၊ သံသရာ နောင်အရေးကိုလ။
ထောက်တွေး ကြံဆင်ခြင်၊ ကင်းလွတ်ကြောင်းအင်။
မြတ်ပုည ကောင်းခွင်မှာ၊ နှစ်အစဉ် ပွဲပေရှင့်လေး။[2]

ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုခဲ့လေသည်။

၁။ ပရမတ္ထသရုပဘေဒနီ၊ ၁။ ၂၉၇။
၂။ ဆယ်နှစ်ရာသီဖွဲ့ပေါင်းချုပ်၊ ၁၀၂-မျက်နှာ။

သာသနာ့အာဇာနည် ဖွားမြင်ပြီ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, တိပိဋကဓရမမ္မာဝဏ္ဏာဂါရိက အရှင်ဝိစိတ္တာသာရာဘိဝံသ သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာသည် ဘဲ့ တံဆိပ်တော်ရ သာသနာ့ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ ပြတ်ထွန်းပေါ်ရာ မန္တလေးတိုင်း မြင်းခြံမြို့နယ် ကျည်းပင်ရွာ၌ အဖ သူကြီး ဦးဆုံ, အမိ သူကြီးကတော် ဒေါ်ဆင်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃ - ခုနှစ် ဖေဖော်ပြပါ ထူးမြတ်လှသည့် တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၁ - ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ စက်နာရီ ၃ - နာရီကျော် အချိန်တွင် မိုးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဦးဆုံ, ဒေါ်ဆင်တို့၌ (၁) မသုန်၊ (၂) မောင်ခင်၊ (၃) မောင်သင် (မောင်ဘသင်) ဟူ၍ သားသမီး ၃ - ယောက် ထွန်းကားသည်။ ဆရာတော်လောင်းလျှာကား သားလတ်ရတနာ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်နာမည် မောင်ခင်

တွေ့မြင်သူ လူအများ၏ ချစ်ခင်ကြခြင်းကို အခြောင်း ပဝတ္တနိမိတ်ပြု၍ မောင်ခင်ဟူ၍ မှည့်ခေါ်ကြသည်။ ဇာတာတော်၌ နေ့သင့် နာမ်သင့် မောင်ရန်ရှင်းဟု ရေးမှတ်ထားသည်။

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ၏ ထူးခြားသည့်အလေ့အလာ

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာကား ကြီးတော့လဲ လွန်စွာ လွန်စွာ ထူးခြားလှ၏။ ငယ်စဉ်ကလဲ ထူးခြား၏။ ငယ်ငယ်ကလေးကပင် သိမ်မွေ့ညှံ့ထွား နှလုံးသားပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်၊ တောရွာမှာ ကလေးများ ဘာသာဘာဝ အခြားကလေးများ၏ ကြမ်းတမ်းသော ကစားမျိုးဖြစ်သည့် ကြေးသားရိုက်, ထုတ်တိုး, တွတ်ထိုး, ခြေကန်, ထုတ်ဆည်းအစရှိသည့် ကစားမျိုးကို ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်၏။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းဖြင့် နေလေ့ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဇာတာထဲ၌ မောင်ရန်ရှင်းဟု ရေးမှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကလေးဘာသာဘာဝ ဟိုအိမ် သည်အိမ် သွားလျှင်လဲ မိ ဖတို့ ခွင့်ပြုသော အိမ်သို့သာ သွားလေ့ရှိသည်။

အရှင်သာသန မဟာထေရ်

ဆရာတော် အရှင်သာသနသည် ကျည်းပင်ရွာအနီး ညောင်ပင်ရွာ ဇာတိဖြစ်၏။ ၁၂၃၄ - ခု ဖွားတည်း။ သဲဖြူ၀ကျောင်းဆရာတော် အရှင်ကုမာရ၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်သည်။ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် နန်းဦးတိုက်၌ ပညာသင်ကြား

၃။ ဆရာတော်အရှင်စန္ဒောဘာသ၏ ထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကြည့်။

ခဲ့ဖူးသည်။ မန္တလေးမှအပြန် ကျောင်းထိုင်ချိန်အရှယ်တွင် ကျည်းပင်ရှာ၌ ကျောင်းထိုင် သီတင်းသုံးတော်မူ၍–

"မြို့ရှာပျော်သုံး၊ ဘုန်းဘုရားကား၊ အများဒကာ၊ မြတ်သဒ္ဓါ နှင့်၊ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ မဖျက်ဆီးပဲ၊ အမြဲထာဝရ၊ ဓမ္မညွှန်ကြား၊ အများအကျိုး၊ မိမိကျိုးတို့၊ တိုးပွားစေဌာ၊ ကျင့်ကြံရာသည်၊ မြတ်စွာဇိန ဩဝါဒည်း။"

ဟူသည်နှင့် အညီ ဒကာ, ဒကာမတို့၏ သဒ္ဓါ, ဥစ္စာကို ဇထိပါးစေပဲ ပျားပိတုန်းအဟန် ဒကာ, ဒကာမတို့ ကုသိုလ်ဖြစ်ရေး, လိမ္မာရေးကြားရှိုင်ရေးတို့ကို ကျင့်ကြံတော်မူသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ၁၃၁၅ - ခုနှစ်လောက်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

အရှင်သာသနထံ ရောက်ရှိ ပညာသင်ကြား၊ခြင်း

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျာ၏ ဖခင်ကြီး ဦးဆုံမှာ အသက် ၃၀ - ကျော်အရွယ် သာသနာ့အာဇာနည် ၄ - နှစ်သားခန့်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။ ဦးဆုံ ကွယ်လွန်သဖြင့် ဒေါ်ဆင်သည် မိမိ မိခင်အိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။ ဒေါ်ဆင်သည် သူကြီးကတော် ဖြစ်ခဲ့ရာ ပညာရေး ရှေ့တန်းတင်လိုသူ ဖြစ်သည်။ အတတ်ပညာရှိမှ တင့်တယ်သည်၊ အတတ်ပညာရှိမှ စီးပွားဥစ္စာလဲ ရနိုင်သည်ဟု သဘောပေါက်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မောင်ခင် ၅ - နှစ်သားအရွယ်တွင် ဖော်ပြပါ ကျည်းပင်ရှာ ဆရာတော်အရှင်သာသနထံ အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြားစေလေသည်။

ဝယသာ ပဠုဝဿမှိ၊ သာသနတ္ထေရသန္တိကေ။
ပတ္တာန သိက္ခိတဗ္ဗေ သော၊ အသိက္ခိ ဒါရကော သုမိ။[1]

အဘိုး၏ သာသနာ့အာဇာနည် မွေးနည်း

ဦးချယ်ကား ဆရာတော်လောင်းလျာ၏ အဘိုး ဖြစ်သည်၊ သာသနာ့အာဇာနည်၏ ဖခင် ဦးဆုံ၏ ဖခင်ဖြစ်သည်။ ဦးချယ်သည် သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျာကိုမြင်တိုင်း မိမိ၏သား ကိုဆုံကို သတိရသည်၊ ရံခါ မြေးမျက်နှာကြည့်ပြီး သားအပေါ် လွမ်းမှုကို ဖြေဖျောက်ရသည်။ သားမရှိကော့ မြေးကို စောင့်ရှောက်ဖို့ မိမိတာဝန်ဟူ၍ ယူဆလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သာသနာ့အာဇာနည်ကို ကိုယ်တိုင် အရှင်သာသနကျောင်းသို့ လိုက်ပို့သည်။ သူငယ် ကျောင်းမှ ပြန်ချိန်တွင် ကျောင်းသို့ နေ့စဉ်သွားရောက်၍ သူ့မြေးကို ထမ်းဆောင်

---

[1] တိပိဋကဓရဝုတ္တန္တသန္ဒီပနီ- ၄၆။

ခေါ်ယူလေ့ ရှိသည်။ အိပ်ရောက်၍ ညစာစားပြီးလျှင် အခြားကလေးများ ကဲ့သို့ ကစားခြင်းဖြင့် အချိန်ကိုမကုန်လွန်စေပဲ မိမိ၏သမီးငယ် (သူငယ်၏အရိုး) မင္ဂေပေါ်နှင့် အတူတကွ ဘုရားကန်တော့ချပေးခြင်း, သီလခံယူစေခြင်း, မေတ္တာပို့ စသည်ချပေးခြင်း စသည်ပြုပြီး နောက် တူ အရိုး ၂-ယောက်တို့ကို ဘယောက်တလှည့်စီ (က - ဘယ် နှယ်ရေးပါ့မယ်)တယောက်က မေး (က-ကြီးရောက) ဟု တယောက်ကဖြေ ဤနည်းဖြင့် မေးစေ, ဖြေစေ၍ သင်ပုန်းကြီးကို ပြန်စေသည်။ သို့ဖြင့် သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ သူငယ်အဖို့မှာ လူနာမည်စသည်ကို ရေးတတ်ဖို့အတွက် သက်သာစွာနှင့်ပင် မေးလိုက်တိုင်း တောက်ခန့် အဖြေမှန် ထွက်လာတော့သည်။

ပိတာမဟော ဒါရကာ၊ ပေါသနံ ရက္ခနံ အကာ။
သန္ဓာယာ, နာဂတေ ဝုဒ္ဓိ၊ ဗဟုံ သော ဝါယာမံ အကာ။ [၁]

မြင်းခြံ မင်းကျောင်းတိုက် အရှင်သောဘိတထံ ရောက်ရှိ ပညာသင်

အရှင်သောဘိတသည် မြင်းခြံခရိုင် ခေါင်းကွဲရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ငယ်မည် မောင်သာဝ ဖြစ်၏။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု သာသနာ့ဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ အရွယ်ကောင်းချိန်မှ စ၍ မင်းကျောင်းတိုက် ရာဟုထောင့်ကျောင်း၌ စာပေချပို့ သာသနာပြုတော်မူသည်။ တပည့်မွေးပုံကောင်း, စာချကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မင်းကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ညီ အရှင်စန္ဒိန္ဒက တရားဟောကောင်း, အရှင်သောဘိတက စာချကောင်းသည် ဟု မြင်းခြံ၌ ထင်ရှားသတတ်။ ကျည်ပင်ရွာ အရှင်သာသနနှင့် ရင်းနှီးသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျည်းပင်ရွာ သာရေးနာရေး ကိစ္စကြီးများ၌ ပါဝင်လေ့ရှိသဖြင့် ဒေါ်ဆင်နှင့် ကျည်းပင် ဒကာဒကာမတို့က အရှင်သောဘိတကို သိကြသည်။ ဆရာတော်လောင်းလျှာ ၆-နှစ်သား အရွယ်တွင် အဘိုးဖြစ်သူ ဆရာကြီး ဦးချယ်, အဘွား ဆရာကတော် ဒေါ်အုံတို့က ပဌမအကြိမ် ရှင်ပြုမင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပပေးကြ၏။ သတို့သားမှာ ငယ်သေးမို့ သက်ပုံး မဆိုးရသေးချေ။ ၇-နှစ်သား အရွယ်တွင် အထက်ဖော်ပြပါ မင်းကျောင်းဘိုက် ရာဟုထောင့်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်သောဘိတထံ မိခင်ကြီးက အပ်နှံသဖြင့် ရောက်ရှိနေထိုင် ပညာသင်ကြားတော်မူသည်။

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ စာအံနည်းအတုယူဖွယ်

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာသည် ဆရာတော် အရှင်သောဘိတထံတော်၌ ပရိတ်ကြီးကို စ၍သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ နောက်တွင် သဒ္ဒါ, သင်္ဂြိဟ်

၁။ ဘိုပိဋ္ဌကဓရဝတ္ထုသန္ဓိပန် - ၄၇။

စသည်တို့ကို သင်ယူတော်မူသည်။ အလကားမနေ အမြဲတစေ စာနှင့် နေ၏။ စာအံနည်းမှာလည်း အတုခိုးလောက်သည်၊ တနေ့ကျက်ရမည့် စာကို ဆရာ့ထံ ၃ - ခေါက်ဖတ်ပြီးလျှင် စာအံသည်။ စာအံသော အခါ မိမိဉာဏ်နှိုင်းလောက်ရုံကို ပိုင်း၍ ပိုင်း၍ စာအံတော်မူသည်။ တပိုဒ်ရမှ နောက်တပိုဒ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကျက်မှတ်တော်မူသည်။ အပျင်း နှင့် အဖျင်း အချင်းချင်း ပျက်စီးတတ်သည်ကို သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာ သူငယ် ရိပ်မိသည်။ စာကျက်ဖို့ ပျင်းသော အခါဟူ၍ တရုံတဆစ်မျှမရှိပါ၊ ချေ။ ကျက်ရမည့်တနေ့တွက်တာကို မရလျှင် နေရာမှ ထလေ့ရှိတော် မမူ၊ ရမှသာ ထလေ့ရှိတော်မူ၏။ ဆရာတော် အရှင်ဒေသာဘိတက စာအံချိန် အတော်ခိုင်းလိုက်လျှင် ကစားခြင်းဖြင့် အချိန်ကိုကုန်လွန်စေတော်မမူပဲ သိသည်ဖြစ်စေ, မသိသည်ဖြစ်စေ, စာတိုစာစမျှားကို ဖတ်၍ နေလေ့ရှိတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်၍ သတင်းစာ, မဂ္ဂဇင်းစသော စာပေ၏ အရသာကို ခံဈာဒသက= ၁၀ - နှစ်သားအရွယ်အတွင်းကပင် ရိပ်စားမိတော်မူသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ရှင်ပြု သာမဏေဝတ်

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ ၁၀–နှစ်သား အရွယ်တွင် မိခင်ကြီး ဒေါ်ဆင်က ဒုတိယအကြိမ် ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာသဘင် ထပ်မံ ဆင်ယင် ကျင်းပ၍ သာသနာတွင်း သွတ်သွင်း ခြီးမြှင့်သဖြင့် ဆရာတော် အရှင်ဘောဘိတကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ အရှင်သောဘိတသည် မိမိ၏တပည့် အာဇာနည် လောင်းလျှာ၏ ဉာဏ်အမြင် ဆန်းကြယ်မှုကို အစဲပြု၍ ရှင်ဝိစိတ္တဟု မှည့်ခေါ်သည်။ ရှင်ဝိစိတ္တသာရဟု လည်း တွင်သည်။

ဥပဇ္ဈံ သော ကရိတ္ဝာန၊ သောဘိတံ သံဃံသောဘနံ။
သာမဏေရတ္တနံ ပတ္တော၊ ဝိစိတ္တော ဝိစိတ္တသာသနေ။

၁၃ - နှစ်အရွယ် သဒ္ဒါကြီးရှစ်စောင် နှုတ်ဂုံပြန်

သဒ္ဒါကြီးရှစ်စောင်ပါဠိသည် ကျစ်လစ်သိုသိပ် ကောင်းမွန်သည့် ပါဠိသဒ္ဒါ ဗျာကရဏ်ကျမ်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ်တမူကား ပါဠိစာပေ တည်းဟူသော ပိဋကတ်တိုက်မဟာကို ဖွင့်လှစ်ရာ၌ ဖိုးထိုက် မျိုးမှန် အာမခံ သော့တံချောင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထေရဝါဒနိုင်ငံတိုင်း သာသနာ့ဝန်ထမ်းတို့ သဒ္ဒါကြီးရှစ်စောင်ကို လေ့လာကြသည်၊ အထူးအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတို့ ပို၍ အလေ့အလာပြုကြသည်။ ကျမ်းပြုသူ အရှင်ကမ္ဘည်း ထေရ်ကို စွဲ၍ ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးပါဠိဟု ခေါ်သည်[1]။ ယင်း သဒ္ဒါရှစ်စောင်ပါဠိသည်

၁။ သိမှတ်ဖွယ် ပခုက္ကူသဒ္ဒါသုတ်နက် နိဒါန်းကြည့်။

သာသနာရေး ဦးစီးဌာန စာတော်မူ ဒီမိုင်းဆိုက် စာမျက်နှာ ၃၁၅ - ရှိ၏။ ယင်းသဒ္ဒါကြီးပါဠိ သုတ်ပေါင်း ၆၇၃-သုတ် ပါရှိ၏။

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ ရှင်ဝိစိတ္တသာရသည် သက်တော် ၁၃ - နှစ်သားအရွယ်တွင် မြင်းခြုံမြို့လုံးဆိုင်ရာ သံဃသာမဂ္ဂီအသင်းမှ ကျင်းပပြုလုပ်သည့် စာပြန်ပွဲ (ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ) ၌ ဖော်ပြပါ ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးပါဠိကို အံ့လောက်ဓမန်း အထောက်အပ လွတ်ကင်းစွာ ကရားငရဲလွတ် ပြန်ဆိုတော်မူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ထူးဆန်းစွာ ပြန်ဆိုနိုင်လေရာ မပေါ်ဘူးမြဲ ထူးကဲစွာပေါ်ပေါက်လာရာကား မြင်းခြုံတမြို့လုံး တနယ်လုံး သိမ့်သိမ့်တုန်သွားလေ၏။

ဇာတိယာ တေရသေယော၀၊ ကစ္စာယနံ မုခါဂတံ။
အကာ သော ဝိစိတ္တသာရော၊ ဝိစိတ္တဝုဏ္ဏော ပရိ။

၁၄ - နှစ်သား သင်္ဂြိဟ်ကိုးပိုင်း အာဂုံပြန်

သင်္ဂြိဟ်ကျမ်းသည် သာသနာရေး ဦးစီးဌာန စာမူ ကရောင်း ၁၆ - ချုံးဆိုက် ၁၆၇ - မျက်နှာရှိ၏။ စာအုပ်ဆိုက်ငယ်ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ငယ်သော ကျမ်းစာဖြစ်သဖြင့် လက်၅ - ချောင်းတွင် အငယ်ဆုံးလက်သန်းနှင့်တင်စား၍ မြန်မာ့သာသနာ ဝန်ထမ်းအဆက်ဆက်တို့ လက်သန်းအဌကထာဟု ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့ကြကုန်၏။ ငယ်သော်လည်း အဘိဓမ္မာ ၇ - ကျမ်းကို ချုံး၍ စီရင်ထားကား ခက်ခဲ၏၊ နက်နဲ၏၊ သိမ်မွေ့၏။ သာသနာ့ဘောင် ရောက်ရှိလာသော ကိုရင်မျှားတချို့နှင့် ရဟန်းငယ်အချို့ သဒ္ဒါတွင်လဲ လန်တတ်သည်။ သဒ္ဒါမလန်လျှင် သင်္ဂြိဟ်တွင် လန်တတ်သည်။ ဤစာပြုသူတို့ သဒ္ဒါလန်, သင်္ဂြိဟ်လန် ဦးပဉ္စင်းငယ်ကိုရင်ဘွဲ့ကို တွေ့ဘူး၏။ ယင်းသင်္ဂြိဟ်ကျမ်းကို သီဟိုဠ်ကျန်းအနုရာဓမြို့နေ မူလသောမာရုမ[1] ကျောင်းတိုက်မှ ထိပ်တန်း အဘိဓမ္မာပညာရှင် အနုရုဒ္ဓါ မဟာထေရ် စီရင်တော်မူခဲ့သည်။[2]

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ ရှင်ဝိစိတ္တသာရသာ ဖော်ပြပါ သင်္ဂြိဟ်ကျမ်းကိုလည်း ထိုစဉ်က သံဃသာမဂ္ဂီအသင်းကြီးမှ နှစ်စဉ်ကျင်းပ ပြုလုပ်အပ်သော စာပြန်ပွဲ (ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ) တွင် မိုးဝကောင်းကင် သိန္ဓောနှင်သလို

၁။ နောက်ဆယ် သောမာရုမ ကျောင်းတိုက်တွေ ပေါ်လာသဖြင့် အနုရာမမြို့ရှိသော မဟာရုမကျောင်းတိုက်ကို မူလသောမာရုမ ကျောင်းတိုက်ဟု ခေါ်သည်။ မူလမဟာဝိသုတာရုမတိုက် မဟာဝိသုတာရုမတိုက်မကြီးဟူသကဲ့သို့တည်း။

၂။ သိမ္ဘတ်ဖွယ်အကျယ် မဟာဝိသုတာရုမ နိကာယ သာသနာ၀င်၊ ၆၀၂-ကြည့်။

စဉ်းစားမနေရပဲ တောက်လျှောက် အထောက်အမလုတ်ကင်းစွာ ပြန်ဆိုတော်မူခဲ့လေသည်၊ ပြီးခဲ့သည့် နှစ်တုန်းက အုံ့သြလက်စ မပြီးပြတ်သေးမီ တမ္ဘိုလုံး တနယ်လုံး အုံ့သြကြရပြန်ကုန်၏။

ဇာတိယာ စုဒ္ဒသေယေ၀၊ သင်္ဂဟမ္ပိ မုခါဂတံ။
အကာ သော ဝိစိတ္တသာရော၊ အတီ၀ ဝိစိတ္တော အဟု။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပခုက္ကူဆရာတော်အရှင်ပညာ ချီးကျူး

သာမဏေ ရှင်ဝိစိတ္တသာရ၏ ဉာဏ်ရည် ညဏ်သွား စွမ်းပကား ထူးခြားထက်မြက်ကြောင်း သတင်းကောင်းသည် မြင်းခြံတွင် မရပ်နားပဲ အရပ်တကာ တော်တော်မျှားမျှား ပျံ့နှံ့လေပြီ။ ယင်းသတင်းသည် ပခုက္ကူ မဟာ၀ိသုတာရာမတိုက်ကြီး အတွင်းသို့လည်း ချဉ်းနင်း၀င်ရောက် လာလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ထိုစဉ်က ဆွမ်းစားကျောင်းဌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော် မူရင်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပခုက္ကူ ဆရာတော် အရှင်ပညာသည် ကျည်းပင် ကိုရင်ကလေး ဉာဏ်ကောင်းလှသည် တယ်တော်သည် စသည်ဖြင့် မကြာမကြာ အမိန့်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ထ၀ေတော ပညာထေရေန၊ ၀သုတာရာမ ကေတုနာ။
ဝိစိတ္တော ဝိစိတ္တသာရော၊ သစ္စံ ဟိ အဘိတ္ထ၀ိတော။

၁၅-နှစ်သား အစိုးရပဋမငယ်, ၁၆-နှစ်သား ပဋမလတ်အောင်

"ရုပ်ဝါရှုအီ၊ မကြီးမီက၊ ဘယ်ဆီမချုတ်၊ ကြွင်းမလပ်အောင်၊ အတတ်ပညာ၊ သင်အပ်ရာ၏" ၁

ဟူသည်နှင့် အညီ သက်တော်အရွယ် နုနယ်ငယ်လျစဉ်ကပင် ကြိုတင်၍ မြော်မြင်တတ်သိတော်မူသော စာချဆရာတော် အရှင်သောဘိတ နှင့် ငါးထပ်တိုက် ဆရာတော် အရှင်မုနိန္ဒ, တန်ဆောင်းကြီးတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓ တို့၏ အထံ၌ နေ့ဝါ ညဝါမျှား သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းသို့ သင်ယူ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် စာသင်သား အငယ်အဆင့်ကို ရာနှုန်းပြည့် အရည်အချင်း ရရှိပြီးဖြစ်ရကား သက်တော် ၁၅-နှစ်အရွယ်တွင် အစိုးရပဋမငယ်တန်းကို ၀င်ရောက်ဖြေဆိုရာ နှစ်ချင်းစဲ့ အောင်မြင်တော် မူခဲ့လေသည်။ တဖန် နောက်နှစ် သက်တော် ၁၆-နှစ်သားအရွယ်တွင် ပဋမလတ်တန်းကို ၀င်ရောက်ဖြေဆိုပြန်ရာ နှစ်ချင်းစဲ့ပင် အောင်မြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

၁။ သြ၀ါဒထူးဗျို့၊ ၂၅-ဝိုဏ်။

သာသနာ့အာဇာနည် အငယ်, အလတ် စာပေလေ့လာနည်း

ယခုအခါ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတွင် အလွန်လျှင် ထူးခြားစွာ ပေါ်ပေါက်လာသည့် သာသနာ့အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်၏ အဖြစ်တော်စဉ်ကို ရေးသား ပူဇော်ခွင့် ကြုံပြန်၍ ရေးသားရလေရာ သာသနာ့ အာဇာနည် သာမဏေ ရှင်ဝိစိတ္တသာရ၏ အငယ်, အလတ် စာပေလေ့လာပုံကို ဖော်ပြဦးအံ့။

သာသနာ့အာဇာနည် သာမဏေငယ်သည်–

(၁) ပုစ္ဆာ၌ ဤအချက်မျိုး မေးတတ်သည်၊ (၂) ပုစ္ဆာ၌ ဤအချက်မျိုးမေးတတ်သည် စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာဟောင်းများကို ကြည့်ရှု၍ ရှေးဦးစွာ အတန်းလိုက် ပုစ္ဆာအကဲကိုဖြတ်၍ ကြည့်ရှုတော်မူသည်။ ထို့နောက် ဆိုင်ရာ ကျမ်းစာများကိုကြည့်ရှုတော်မူရင်း ဤအချက်မျိုးကို ဤနံပါတ် ပုစ္ဆာမျိုး၌ မေးတတ်သည်ဟု သတိပြု၍ နှုတ်ရဆောင်တန်လျှင် နှုတ်ရဆောင်, ထုတ်နှုတ်၍ ရေးမှတ်သင့်လျှင် ထုတ်နှုတ်ရေးမှတ်တော်မူသည်။ ပဌမငယ်ဝင်ချိန်မှာ ပဌမလတ်တန်း ပုစ္ဆာဟောင်းများကို ဖြေနိုင်သည်အထိ လေ့လာထားတော်မူ၏။ ပုစ္ဆာဟောင်းများ စုဆောင်းရှာဖွေဘော်မူတတ်သည်။ မိမိစိတ်ကူးဖြင့် ပုစ္ဆာထုတ်ဆင် မေးမြန်း၍ စိတ်ကူးဖြင့် ရေးဖြေ စမ်းသပ်တော်မူလေ့ရှိသည်။

ပေါရာဏော ပဥ္စပတ္တေပိ၊ အဝေက္ခိတ္ဝာ မဟာမတိ။
ပရိက္ခဏော ဇယတ္ထာယ၊ သမ္မာ ပရိစယံ ကရီ။

အနု, ပဝု, ယောဇနာ, ဇိနာလင်္ကာရ, ဇာတတ္ထကထာ, သောတတ္ထကထာတို့ကိုကြည့်ရှု

ဆရာတော်လောင်းလျှာ၏ ပညာသံဝတ္ဆရနှိုက ရှေးကမ္ဘာ အားလုံးစုံ အဆင်ပြေအောင် စီမံလာခဲ့လေသည်။ မိမိကျောင်း မိမိနေရာအနီးတွင် ကလျှာဏမိတ္တဂုဏ် ကုံလုံပြည့်ဝသည့် ဆရာသမား၏ စီစဉ်ပေးချက်အရ အဆင်သင့်ရှိနေသည်။ အနု, မဝု, ယောဇနာ, ဇိနာလင်္ကာရ, ဇာတတ္ထကထာ, သောတတ္ထကထာ ကျမ်းတို့ကို ယေဘုယျကပင် တလုံးသိသိ နှစ်လုံးသိသိသဘောဖြင့် ကြည့်ရှုခဲ့လေ့လာခဲ့သည်။ ဆရာတော်လောင်းလျှာကား အနက်ထင်, အဓိပ္ပာယ် ယူဆတက်အောင် သိရှိသဘောပေါက်သည်ကား မျှား၏။[1]

---

[1] တိပိဋကဓရဝုတ္တာနန္ဒာဘိကာသနီကျမ်းကြီးကြည့်။ တိပိဋကဓရဝုတ္တာနန္ဒာသန္ဒီပနီ ကျမ်း ၁၂ - ၁၃ - လည်းကြည့်။

ဆရာတော်အရှင်သောဘိတ ပျံလွန် သံဝေဂဖြစ်ခဲ့

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ ၁၇-နှစ်မှ ၁၈-နှစ်တိုင် ၂-နှစ်ကျော် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်သောဘိတ မကျန်းမာသဖြင့် အတာတ်နိုင်ဆုံး နောက်ဆုံး ပြုစုတော်မူသည်။ ပျံလွန်တော်မူလေရာ မျှားစွာ သံဝေဂ ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။

မင်းကွန်းဓမ္မနာဒတိုက်ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္က

ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကသည် မြင်းခြံမြို့ သပြေပင်ရပ်၌ အဖ ဦးတူ, အမိ ဒေါ်အိမ်မြဲတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း ၂-ရက်ကြာသပတေး နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ဦးတူ, ဒေါ်အိမ်မြဲတို့၌ (၁) ဦးမျောက် (အရှင်ပညာစက္က)၊ (၂) ဦးရောက်၊ (၃) ဦးမောက်၊ (၄) ဒေါ်တင်ဟူ၍ သား ၃-ယောက် သမီး ၁-ယောက်အားဖြင့် သားသမီး ၄-ယောက်ထွန်းကားသည်။ အရှင်ပညာစက္ကလောင်းလျှာမှာ ဦးမျောက်ဖြစ်သည်။ အရွယ်ရောက်သော် ရှင်, ရဟန်းပြု၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် ရှေရေးဆောင်တိုက်, ညောင်ကန်တိုက်တို့၌ ကိုရင်ဝတ်နှင့် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ရှေရေးဆောင် ဆရာတော် ဦးကြည်ထံတွင် မူလဋ္ဌီကာစသည့် ကျမ်းခက်မျှားကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့ပြီး ကျမ်းဂန်တတ်သိ ကဝိပဏ္ဍိတ်အဖြစ်သို့ ရောက်တော် မူခဲ့သည်။ မန္တလေးတဖက်ကမ်း မင်းကွန်းတောင်ရိုး၌ ဒေါ်ဓမ္မစာရီ လှုဒါန်းသည့် ကျောင်းမြေကို အလှူခံတော်မူပြီး ၁၂၇၉-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆုတ် ၃-ရက်နေ့တွင် ကျောင်းတိုက်မြေကို သုတ်သင်စေ၍ ယင်းသည့် ၁၂၇၉-ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် ၄-ရက်နေ့ ၂-နာရီခွဲအချိန်တွင် ကျောင်း နှင့် ရေကန် ပန္နက်ရိုက်၍ ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်ကို စတင်တည်ထောင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၈၂-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ် ၃-ရက်နေ့တွင် ကျောင်းတိုက်ဦး မနောမယစေတီကို ပန္နက်ချ စတင် တည်ထားကိုးကွယ်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့တွင် ဦးမြို့, ဒေါ်မမတို့၏တိုက်ကို ပန္နက်ချ၍ စတင်ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ အရှင်ပညာစက္ကသည် ယင်းသို့ဖြင့် ကျောင်း ကန် ဘုရားစေတီ ပုထိုးတို့ဖြင့် အမျိုးမျိုး တင့်တယ်သာယာဆသာ ဓမ္မနာဒကျောင်းဘုံကမဟာ၌ စာဝါပို့ချ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနာကို လင်းလက်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ သက်တော် ၅၃-နှစ်၊ ဝါတော် ၃၃-ဝါ၌ရှိရာ ၁၂၉၉-ခုနှစ် တော်သလင်း လဆုတ် ၉-ရက်နေ့တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။[1]

---

[1] တိပိဋကဓရဝုတ္တ သန္ဒီပနီ ကျမ်း၊ ၅၄-လည်းကြည့်။

သာသနာ့အာဇာနည်လျောင်းလျှာ အရှင်ပညာစက္ကထံ ရောက်

ဆရာတော်အရှင်သောဘိတ၏ စျာပနကိစ္စအဝ၀ ပြီးသောအခါ ဆရာတော် အရှင်သောဘိတ၏ တပည့်ကြီးများက သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ ရှင်ဝိစိတ္တသာရကို မင်းကွန်းမမှန်ဘုရားတိုက် အရှင်ပညာစက္ကထံ ပို့အပ်ရန် ဘုန်းကြီး အရှင်ဣန္ဒာလောလအား တာဝန်ပေးကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်၍ သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာသည် သက်တော် ၁၉ - နှစ်အရွယ် မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကထံ ဘုန်းတော်ကြီး အရှင်ဣန္ဒာလောကကိုယ်ဘိုင် လိုက်ပါစောင့်ကြပ် ပို့အပ်တော်မူသဖြင့် ၁၂၉၁-ခုနှစ် နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၃ - ရက်နေ့တွင် ရောက်ရှိတော်မူသည်။

သန္ဓိကံ ပညာစက္ကဿ၊ ဝိစိတ္တော စိတြဉာဏိကော။
သမ္မတ္တော ဣန္ဒာလောကေန၊ ဓမ္မေသု နိန္နမာနသော။

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ၏ တောရစိတ်

မင်းကွန်းရွာဆိပ်ကမ်းသို့ ညှ ၉ - နာရီအခန့်ရောက်၍ ထိုရွာမှ ကုပ်လုပ်လေးတာအပြန် ၅ - ရာကွာလှမ်းသည့် ဓမ္မနာဒကျောင်းသစ်မ်းသို့ လှည်းဖြင့် သွားရောက်ရာ ထာ၀စဉ် ဆိတ်ငြိမ်၍နေသော မင်းကွန်းတောရအတွင်းသို့ ရောက်လေလေ ရှင်ဝိစိတ္တသာရ စိတ်မနောတော် မွေ့လျော်လေလေ ဖြစ်လေ၏။ ဒို့ရဲ့ဘုရားရှင်ဟာလဲ တောမှာဖွား, တောမှာတရားကျင့်, တောမှာ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်၊ ငါလဲ ဤတောထဲမှာ ပိဋကတ် ၃ - ပုံ နှုတ်ဂုံဆောင်ပြီး တိပိဋကရေ ပုဂ္ဂိုလ်စင်စစ် ဖြစ်မှာပါလား ဟု၍ ရှေစိတ်တော်ရည်စူး စိတ်ကူးကောင်း စိတ်ကူးပါလိမ့်မည်။

လိုက်ပါပို့ဆောင်သော အရှင်ဣန္ဒာလောကက "ကိုရင် ဤမျှ ခေါင်လှသော တောကြီးအတွင်းမှာ ပျော်နိုင်ပါမည်လား" ဟု မေးသည်တွင် ရှင်ဝိစိတ္တသာရက "ဆရာတော်-တပည့်တော်အဖို့ ဤနေရာသို့ နတ်မျှားပို့ဆောင်၍သာ ရောက်လာသည် ဟု အောက်မေ့ မှတ်တင်ပါကြောင်း" လျှောက်ထားလေသည်။

သာသနာ့အာဇာနည်ကား လူသံတိတ်ဆိတ်ပြီး သစ်ရိပ်ခြုံ အပေါင်းတို့ဖြင့် စည်ကားလှသည့် ဤတောကြီးကား မိမိအဖို့ အောင်မြေဘူမိဟု ယူဆတော်မူခဲ့လေသည်။ သဒ္ဒါ, သတိ, ဝိရိယ, ပညာ ဟူသော လေးဖြာလေးဦး ဗိုလ်မှူးကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ ဦးဆောင်ကွပ်ကဲလျက် "တိပိဋကဓရ" စခန်းသို့ အရောက်လှမ်းရ ချီတက်ရမည်ကို ဦးလည်ပေါ်ကို ယုံကြည်ဟန်ရှိတော်မူပါသည်။ မင်းကွန်းတောကား တရားမွေ့လျော် ပြတ်သူတော်တို့ မွေ့လျော်ဖွယ်ထကယ်

ပါ၏တည်း။ ဤစာပြုသူသည် မင်းကွန်းသို့ အခေါက်ခေါက် အခါခါရောက်ဘူး၏။ အရှေ့ဖက်မှ မြရည်ပမာ ရေဇလာတင်းကြမ်းပြည့် နေသည့် ရောဝတီမြစ်နဒီတည်ရှိ၍ မြစ်နဖူးတွင် မင်းကွန်းရွာကလေး တည်ရှိပြီးလျှင် ထိုရွာမှ အနောက်ဖက်ထွက်မိလျှင် လူနှင့်ရဟန်း မရောကြမ်း ရဟအာဝင် နှံခြားထားသည့်ပမာ တောင်ယာကလေးများနှင့် တောင်သင်းတောကလေးများ ခြားနားကန့်ထားပြီးမှ တောနေတောင်အောင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ ချောင်များတို့ကား ဘောင်ခါးပန်းတို့၌ တောင်မြောက် စဉ်တန်းလျက် တည်ရှိကုန်၏။

တချောင်နှင့်တချောင် တကျောင်းနှင့်တကျောင်း ရောယှက်ခြင်း အလျှင်းမရှိရလေအောင် လေးမျက်နှာမှ တောငယ်ကလေးများ ဝိုင်းရံလျက် တည်ရှိလေသည်။ ဝိဝေကခင် သူတော်စဉ်တို့အဖို့ ငါးအင်အာရုံကို မိမိက အထူးရှောင်မနေရပဲ အာရုံငါးပါးကပင် အနားသို့ မကပ်ရဲ ပယ်ရဲသည့်ပမာ ဝေးရာကရှောင်ရှားသဖြင့် သာသနာ့အောင်မြေသဖွယ် ဖြစ်လေတော့သည်။

အနောက်ဖက် ရှေမြင်တင် တောင်တန်းကလည်း တောင်မြောက် တည်သဖြင့် အနောက်မျက်နှာမှ မပြူမပြင် ပင်ကိုယ် သဘာဝ ပဟာရုံ တံတိုင်းကြီးဝိုက်သန်းကာရုံ တားဆီးပေးသကဲ့သို့ ရှိနေလေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် အဟိုရှေးယခင်က ရတနာထွတ်ဘေါင် ဆရာတော်များ, ထိုရှေမြင်တင် တောင်တန်း၌ တောထွက်တော် မူကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မင်းကွန်းဝှပဗ္ဗတာဝလိ၊ ရုစိရာ သာဓုပဋ္ဌိဘာ။
ကန္တာ မနာပါ သန္ဓေဟိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓမဟုကာမိတိ။

သုတိသာလှသည့် ရူပသိဒ္ဓိဂုဏ်းသံဖြင့် ရှင်ဝဏ္ဏိတ ကြိုဆို

ည ၉- နာရီ မိနစ်၃၀-ခန့် အချိန်တွင် ဗေဠုနာဒကျောင်းတိုက်အနီးသို့ ရောက်သွားသောအခါ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဆိတ်ငြိမ်သော တောကြီးထဲ၌ ၁၅-နှစ်အရွယ် သာမဏေယ် ရှင်ဝဏ္ဏိတ၏ နဒီ, နဒီယော၊ နဒီ,နဇော အစရှိသည်ဖြင့် သန့်ရှင်းပြီးပြတ်စွာ ရူပသိဒ္ဓိဂုဏ်းသံဟူကား ရှင်ဝိစိတ္တသာရ၏ သောတပဿာဒအကြည်တွင် စီရရီ ပေါ်လာလေပြီ ကြားရလေပြီ။ယင်း အသံများကား ရှင်ဝိစိတ္တသာရ၏ နှလုံးခေါတ်ပိတိအိမ်ကို ဆီထည့်ကာ စပ်သလို ဖြစ်စေလေပြီ။ ရှင်ဝိစိတ္တသာရကား အတိတ်ကောက်ကောင်း, ကောက်ပါပည်။ နဒီ=မြစ်သည်။ နဒီယော=မြစ်တို့သည်။တကယ်ဆိုတော့ ပိဋကတ ၃-ပုံတည်းဟူသော မြစ်ပင်လယ်ကြီးကို သဒ္ဓါ, သတိ, ဝိရိယ, ပညာလေးဖြာ လေးစင်းသော ဗိုလ်သင်္ဘောကြီးတို့ဖြင့် ငါကူးရမည်လို့ ပြောနေတာပါလားဟု သတိပြုမိကောင်း ပြုမိပါ

မည်။ စင်စင်တမ္ဘကား ရှင်ဝဏ္ဏီတသည် ရူပသိဒ္ဓိပဒမာလာသီချင်းဖြင့် တိပိဋကရေ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂဂါရိက, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတလောင်းလျှာကို ကြိုဆိုဂုဏ်ပြုခဲ့လေသည်။

ပဒမာလာသံဂီတေန၊ ဝဏ္ဏိတော ဟိ သုဝဏ္ဏဝါ။
ပစ္စုဂ္ဂမနံ သော ကာသိ၊ ဝိစိတ္တံ စိတ္တြဝါစကံ။

အရှင်ပညာစက္ကခြေတော်ရင်း ရောက်ပြီ

သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာ ကျောင်းတိုက်တွင်းသို့ ရောက်သော အခါ လေးမြတ်ကြည်ဖြူ။ ဘုရားဝတ်ပြုတော်မူသော ဓမ္မနာဒဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကကို ဖူးတွေ့ရလျှင်ပင် ရှင်ဝိစိတ္တမှာ ရေတွေ့သော ကြာပဒုမ္မာ အသွင် လွန်စွာရှင်ပြ ဝမ်းမြောက်တော်မူလေသည်။ ငါ့နှယ် အရတော့်လေစွ၊ ဤမျှပြည့်စုံသည့် ဆရာတော်ထံ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကံဗာတာကောင်းလို့ ရောက်ရပေသည်။ ငါ့ရဲ့ဆရာ ကေန် ဖြစ်ထိုက်ပေသည် စသည်ဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပီတိတွေ့ မို့လိုပေါက်ခဲ့လေသည်။

ပီတိယာ ဖုဋ္ဌသရီရော၊ ထေရကုံရော သုဓိတိမာ။
ပညာစက္ကံ ပဿိတ္ဝာန၊ သုခီ နိရန္တရံ သုဓီ။

သီလရှင် ဆရာကြီး ဒေါ်ဓမ္မစာရီ

သီလရှင် ဆရာကြီးဒေါ်ဓမ္မစာရီကား သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာ အဖို့ ဒုတိယ မိထွေးတော်ဂေါတမီ ဖြစ်၏။ ဆရာတော် လောင်းလျှာအား ပစ္စည်းလေးပါး ပင့်ထောက် အမျိုးမျိုးခြီးမြှောက်ခဲ့သည်။ မန္တလေးမြို့ ဂ၂-လမ်း ရသာတန်းရပ်ဌ ဦးလူပိန် - ဒေါ်သီတို့မှ ၁၂၄၀ - ပြည့်နှစ် တင့်တဲ့ လဆန်း၄ - ရက် စနေနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

ယေ်နာမည် မတုတ်တုတ် ဖြစ်၏။ ငယ်တုတ်တုတ်မှာ (၁) ဦးလှတင်၊ (၂)ဦးဘဆင်၊ (၃) ဦးဖေရင်၊ (၄) ဒေါ်စောရီ၊ (၅) ဦးဘသင်၊ (၆)ဒေါ်ထွေးအားဖြင့် အခြားဖွားဖက် မေမွေးချင်း ၆ - ယောက် ရှိသည်။

ယေ်စဉ်က မိဖများနှင့်အတူ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး, မင်းကွန်း ပဌမ ဌေတောင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ထံ ဆည်းကပ်ရောက်ရှိတရား နာယူခဲ့သည်။ စတုရာရဂ္ဂကျမ်းကို ယေ်စဉ်ကပင် အာဂုံနှုတ်တက်ရရှိသည်။

မတုတ်တုတ်သည် လူ့ဘောင်ကို အလွန်စိတ်ညစ်သည်။ လူ့ဘောင်မှ ခွာရှောင်လိုသည်။ လင်ယောကျ်ားယူလျှင် လင်ယောကျ်း၏ ခြေရုံး အလုပ် အကျွေး ပြုရမည်၊ ခြေဆုပ်လက်နယ် ပြုရမည်၊ တော်တော်ကြာ ကိုယ်ဝန်

ရှိမည်၊ ကိုယ်ဝန်ရှိလျှင် မွေးဖွားရဦးမည် ဟူသော အာဝေဏိက ဒုက္ခတွေကို ကြောက်လှသည်၊ ရွံ့လှသည်၊ စက်ဆုပ်လှသည်၊ မုန်းလှသည်။

သို့ဖြစ်၍ ၁၂၅၇-ခုနှစ် ပျိုမြစ်နုနယ် ၁၇-နှစ်အရွယ်တွင် မိဖတို့ကို အသိမပေးပဲ မင်းကွန်းတောင်ရိုး ဂူကလေးချောင် အင်းဝဆရာကြီး ဆရာအိုထံ၌ သီလရှင်ဝတ်၍ ပရိယတ်, ပဋိပတ် အလုပ်ကို အားထုတ်ခဲ့သည်။ ကျိုက်လုပ်မြို့ သူဌေး ဦးတူ, သူဌေးကတော် ဒေါ်ဖေါ့တို့တ သမီးအရာထား၍ ထောက်ပံ့ကြသည်၊ လှူဒါန်းကြသည်။ ရေတွင်း ရေကန်, စရပ်တို့ကို တူးဖော်ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့သည်။ အတုလစေတီကိုလည်း တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။ ငါးပိ, ငါးခြောက် စသည်တို့ကို ပို့လှူထောက်ပံ့သည်။ ဆရာဟော်ကြီး ဦးဇိနထံ၌ ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို သင်ယူခဲ့ရာ စာပေ ပိဋကတ်၌လည်း ကျွမ်းကျင်၏။ ၁၂၆၀- ပြည့်နှစ်တွင် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သွားရောက်၍ နေထိုင်သည်။ ၃-နှစ်ခန့် ကြာသောဟူ၏။ သစ္စဝါဒီဌိကာ တတိယဆုကိုလည်း ရရှိခဲ့သည်။ ၁၃၃၃-ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။ ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၄-ရက်နေ့တွင် ဆရာကြီး ဒေါ်ဓမ္မစာရီ နေထိုင်ခဲ့သော ဂူကလေးချောင် အိမ်ကြီး၌ ၁၀၀-ပြည့်ပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ [1]

ဒေါ်ဓမ္မစာရီက တာဝန်ယူ စောင့်ရှောက်

သီလရှင် ဆရာကြီး ဒေါ်ဓမ္မစာရီသည် နံနက် မိုးသောက် ရောက်သောအခါ ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိလာပြီး သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ ရှင်ဝိစိတ္တသာရနှင့် အလ္လာပ, သလ္လာပပြောပြီး ပစ္စည်း ၄-ပါး ဒါယိကာမအဖြစ်တာဝန်ယူ လျှောက်ထားသည်။ တာဝန်ယူသည့်အတိုင်း ထာဝစဉ် စောင့်ရှောက်ပြုစု လှူဒါန်းလေသည်။ ဖော်ပြပါ ဒေါ်ဓမ္မစာရီ၏ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုကြောင့် အရှင်ဝိစိတ္တသာရသည် ကြီးပွားတိုးတက်ခဲ့လေသည်။ [2]

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ အရှင်ပညာစက္ကထံ ပညာသင်ပြီ

သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာသည် ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကထံ နံနက် မောဂ္ဂလ္လာန်ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော်မူရသည်။ နေ့ဆွမ်းစားပြီး ၁၂-နာရီမှ ၁-နာရီခွဲအထိ အဘိဓာန်, အလင်္ကာ, ဆန်းတို့ကို ကျက်မှတ်တော်မူသည်။ ညနေပိုင်း အလင်္ကာစာကိုယ်, ဋီကာသစ်ကျမ်းကိုလည်း

၁။ တိပိဋကဓရဝုတ္တန္တဝိကာသနီကျမ်းကြီးလည်းကြည့်။

၂။ တိပိဋကဓရဝုတ္တန္တဝိကာသနီ ကြည့်။ တိပိဋကဓရဝုတ္တန္တသန္ဒီပနီ ၅၆-၅၇ လည်းကြည့်။

ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူတော်မူလေသည်။ ဘေဒစိန္တာ, ကစ္စာယနသာရ ကျမ်းများ ကိုလည်း ညဝါအဖြစ် ချပို့ပေးသဖြင့် သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

အရှင်အဂ္ဂဝံသထံ ပဌာန်း ညဝါသင်ယူ

ကုမ်းထားဆရာဖြစ်သူ အရှင်အဂ္ဂဝံသထံ၌လည်း ဘုရားဝတ်တက်ပြီး ပဌာန်း ညဝါကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။ အရှင်ပညာဘဂ္ဂထံ ဘေဒစိန္တာ, ကစ္စာယန သာရတို့ကို ညဝါအဖြစ် သင်ယူရသည်မှာ ယင်းပဌာန်းစာဝါအပြီး ဖြစ်သည်။ သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာကား ဉာဏ်လည်းကောင်း ဝိရိယလည်း ကောင်းသည်။

ရဟန်းဘဝဒုလ္လဘကို ရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၉၂-ခုနှစ် နှောင်းတန်ခူး လဆန်း ၆-ရက်နေ့တွင် မင်းကွန်းတော ရ ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍသိမ်တော်၌ မန္တလေးမြို့ ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော်, ညောင်ကန်ဆရာတော်, မစိုးရိမ်ဆရာတော်, စစ်ကိုင်း ဘုရားကြီး ဆရာတော်, သမ္မာသတိဆရာတော်, မဟာသစ်ဝင်ချောင်ဆရာတော်, မင်းကွန်း ချမ်းသာကြီး ဆရာတော်, ပေါင်းထောင်ကူးဆရာတော်, ဌေတောင်တောရ ရှေကျင်ဆရာ တော်အစရှိသော သာသနာ့မှန်ကင်းသဖွယ် ဖြစ်တော်မူကြသည့် ကမ္မဝါ ဆရာ တော်ကြီးများနှင့် အတူ မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက် ဆရာတော်အရှင်ပညာ စက္ကမထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မင်းကွန်းချောင် ဆရာကြီး ဒေါ်မေမြစာရီ အမှူးပြု သော သူဌေးကြီး ဆာဦးသွင်, သူဌေးကတော် ဒေါ်ဒေါ်သိန်းတို့၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘကို ရရှိတော်မူသည်။

ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတ္ဝာန၊ ပညာစက္ကံ မဟာဝိဒုံ။
ဒုလ္လဘံ အလဘီ ဓီရော၊ ဒုလ္လဘေ ဗုဒ္ဓသာသနေ။

ဧရာမ မင်္ဂလာရှိလှသည့်ပွဲကြီး

တိပိဋကဓရ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာ အရှင် ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသကို ရဟန်းခံခဲ့ပြီးနောက်၌ ထိုဆရာတော်များ ထိုမျှ စုံညီစွာ စည်းဝေးမိသောပွဲ မရှိတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် စစ်ကိုင်း ဘုရားကြီးဆရာတော်က "ရောမ မင်္ဂလာရှိလှသည့်ပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်၊ မောင်ပဉ္စင်းကို အကြောင်းပြု၍ ငါတို့နောက်ဆုံးစည်းဝေးရပါပေသည်"ဟု ဝမ်းမြောက်စကား မိန့်ကြားတော် မူ၍ ရဟန်းခံပွဲပြီးသည် နောက် ၂-ရက်ခန့် ဆက်လက်ပြီး တရားစကားပြောဆို ဆွေးနွေးကာ သီတင်းသုံးတော်မူကြခဲ့လေသည်။

ဝိစိတ္တော သုသုဓညော, ဟ၊ သန္ဒိပါတိယ ပစ္ဆိမံ။
အနုဂ္ဂဏ္ဌိံသု ယံ ထေရာ၊ သာသနဿ ဓဇူပမာ။[1]

အရှင်ပညာစက္ကတ္တ၏ ဓမ္မာနုဂုဟ

ကျေးဇူးရှင် ဓမ္မနာဒဆရာတော်အရှင်ပညာစက္ကကား သာသနာ့အာဇာနည် လောင်းလျှာရဟန်းငယ်ကို ဓမ္မာနုဂုဟ ရောင် ရေအေး ရေမွှေးဖြင့် နှေစဉ်ထာဝရ သွန်းလောင်းပေးတော်မူ၏။ 'နံနက်ခင်းတွင် ဝိနည်း အဋ္ဌကထာကြီး, ဋီကာကြီးများကို ချပို့ပေးတော်မူ၏။ ညနေဖက်ဘွင် အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ, မူလဋီကာ, အနုဋီကာတို့ကို ဆိုစေ၍ ချပို့ပေးတော်မူသည်။ ၎င်းပြင် စံကျောင်းနိယံကိုလည်း ညဝါအဖြစ် ချပို့ပေးတော်မူသည်။ ခရီး ဝေးကွာ သွားလေရာ၌ မကွာထပ်ကြပ် လိုက်ပါစေတော်မူ၍ ထေရပသာဒ်မန = မထေရ်ကြီးများ ဆည်းကပ်ပုံ, ဝိနည်းကံအရာ ကံယေါ်ကံကြီးဆောင်ရွက်ပုံစသည့် သာသနာကိစ္စများကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် သင်ပြပေးတော်မူသည်။

ဒေါဓမ္မစာရီ, ဆာဉီးသွင် လေဒီသွင်တို့၏ အာမိသာနုဂုဟ

ချောင်ဆရာကြီး ဒေါဓမ္မစာရီကလည်း အရှင်ဝိစိတ္တသာရအား ကူညီထောက်ပံ့သည်သာမက ရဟန်းဒါယကာ, ရဟန်းဒါယိကာမများ ဖြစ်ကြသော ဆာဉီးသွင်နှင့် လေဒီသွင် ဒေါဒေါသိန်းတို့သည်လည်း အာမိသာနုဂုဟဖြင့် မပြိုကြွင်ရအောင် စောင့်ရှောက် မြေတောင်မြှောက်၍ ပေးကြကုန်၏။

ဥယျာဉ်မူးများ

သို့ဖြစ်ရကား ဓမ္မနာဒဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကနှင့် ချောင်ဆရာကြီး ဒေါဓမ္မစာရီ, ဆာဉီးသွင် လေဒီသွင် ဒေါဒေါသိန်းတို့ကား သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်ဝိစိတ္တသာရ၏ သာသနာ့ဥယျာဉ်မူးကြီးများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ယေ ရောပယိံသု ဥယျာနံ၊ ဝိစိတ္တံ စိတြမာလိကံ။
သိဒ္ဓိတ္ထာ, မိသ ဓမ္မမ္ပု၊ ဘေပိ ခညာ ဂုဏာဝကရာ။[2]

စာမေးပွဲများ ဆက်တိုက်အောင်မြင်ခြင်း

သာသနာ့အာဇာနည်လောင်းလျှာ အရှင်ဝိစိတ္တသာရသည် စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုတော်မူရာ ဝါမရမီ ၁၂၉၃ - ခုနှစ်၌ အစိုးရ ပဌမကြီးတန်းကို နှစ်ချင်းစွဲအောင်မြင်တော်မူသည်။ ရဟန်းသီဟာ ၁ - ဝါအရ ၁၂၉၄ - ခုနှစ်

---

[1] အဋ္ဌပ္ပတ္တိအုကျဉ်း - ၁၄။

တွင် အမျိုးသား ပဌမကြီးတန်းကိုလည်း နှစ်ချင်းစဲ့ အောင်မြင်တော်မူသည်၊ တဖန် ရဟန်းသိက္ခာ ၂ - ဝါအရ ၁၂၉၅ - ခုနှစ်တွင် သက္ကသီဟ စာသင်တန်းနှင့် အစိုးရပဌမကြီးတန်း၌ (*) ခရေပွင့် အမှတ်ပြု၍ ပဌမကြီးတန်းကို အောင်မြင်ခဲတော်မူသည်။

ပဌမကျော် အောင်မြင်

ရဟန်း ၃ - ဝါအရ ၁၂၉၆ - ခုနှစ်တွင် သက္ကသီဟ စာချတန်းကို နှစ်ချင်းစဲ့ အောင်မြင်တော်မူသည့်ပြင် အစိုးရပဌမကြီးတန်းကို ထပ်မံ ဝင်ရောက် ဖြေဆိုတော်မူပြန်ရာ အမှတ်အမျှားဆုံး ရရှိသဖြင့် ပဌမကျော်ဘွဲ့ထူးကို ဆုတ်ခူး အောင်မြင်တော်မူသည်။

ပရိက္ခဏေသု နေကေသု၊ ဇယဂ္ဂါဟီ မဟာသုဓီ။
တဿ သုဓီရဘာဝေါ တု၊ အဗ္ဘုတော လောမဟံသိယော။

ဝဋ္ဌံသကာ (ဦးဆောက်ပန်း)

ယင်းသို့ ဖော်ပြပါ ၁၂၉၅ - ခုနှစ်တွင် စာသင်တန်း အောင်မြင်တော်မူပြီး နှစ်မခြားပဲ ၁၂၉၆ - ခုနှစ်တွင် တနှစ်ထည်းဖြင့် အဌကထာ ၃ - ကျမ်းလုံးကို အပြည့်အစုံ အပြီးတိုင် ထူးထူးချွန်ချွန် စံမရှိ, ထုံးမရှိ အစ္စရိယ တဒုံ့ တသြ ပြောမကုန် ချီးမကုန် အောင်မြင်ပုံ စံချိန်သစ်ထင်လိုက်သဖြင့် ဦးဆောက်ပန်း ဟူသော အနက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသော " ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတမေမ္မာစရိယဝဋ္ဌံသကာ " ဟူသော ဘွဲ့ထူးကို သက္ကသီဟအသင်းကြီး၏ လက်ဦးစွာ ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရလေသည်။ (ဝဋ္ဌံသက=ဦးဆောက်ပန်း=ဦးခေါင်း၌ အပေါ်သို့ထောင်၍ စိုက်ထူပန်ဆင်ရသောပန်း)

ဓမ္မာစေရဝဋ္ဌံသကာတိ၊ ဥပါဓိ သော ပဋိဂ္ဂဏှိ။
သဗ္ဗေသံ ပဌမံ သော ဟိ၊ ဝိသိဋ္ဌော တိဝ ဝိသ္သုတော။

အဌကထာပြန်အကျော်

ယင်းသို့ ထူးထူးချွန်ချွန် သက္ကသီဟ စာလျှောက်ခမ်းတွင် နှစ်မခြားပဲ အဌကထာကြီး ၃ - ကျမ်းကို အံ့ဖွယ်ဘနန်း ထူးဆန်းစွာ အောင်မြင်တော်မူခြင်းကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ ပါဠိဆရာ မြန်မာပညာရှိ အသင်းကြီးမှ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဌကထာပြန်အကျော် ဟူသော ဘွဲ့ကိုလည်း အလှူခံတော်မူရလေသည်။

လက်ထောက်စာချုတာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်း,နာယကဖြစ်ခြင်း

သက္ကသီဟဓမ္မာစရိယဝဋ်သကာ,အစိုးရပဋ္ဌပကျော်ဘွဲ့မျှားကို ရရှိတော်မူသော်လည်း "စာသင် ရပ်ခဲစေ" ဟူ၍သာ ပညာရှိတို့၏ ဥပဒေသအရ စာသင်ကိစ္စကိုမရပ်စဲသေးပဲ ကြွင်းကျန်သော သင်ရိုးပါဠိ,အဋ္ဌကထာ,ဋီကာကုန်အောင် ဆက်လက်၍ သင်ကြားရင်း ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကၖ၏ လက်ထောက် စာချုအဖြစ်ဖြင့် အောက်လက် စာသင်သားတို့အား အခြေပြုစာများ ပို့ချ၍ သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ရဟန်းသိက္ခာ ၇-ဝါအရတွင် ဆရာတော်အရှင်ပညာစက္ကထေရ် ပျံလွန်တော်မူသဖြင့် ၁၂၉၉-ခုနှစ် နတ်တော်လဆုတ် ၁-ရက်နေ့ ဓမ္မနာဒ သာသနာပြု သံဃာ့အစည်းအဝေးမှ ကျေးဇူးရှင် ညောင်ကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှူးရှိသော သံဃာတော်များ၏ လွှဲအပ် တိုက်တွန်း ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဓမ္မနာဒတိုက်၏ နာယကအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

သာသနဓဇသီရိပဝရဓမ္မာစရိယ

တဖန် ၁၃၀၂-ခုနှစ်တွင် ပဋ္ဌမဆုံးအကြိမ် စာဘင်ကျင်းပသော အစိုးရ ဓမ္မာစရိယစာချုတန်းကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ နှစ်ချင်းစွဲ(ဂုဏ်ထူး)ဖြင့် အောင်မြင်တော်မူသဖြင့် "သာသနဓဇသီရိပဝရဓမ္မာစရိယ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူသည်။

ဝိသိဋ္ဌဝိနယဓရ မဟာဝိနယကောဝိဒ

၁၃၁၂-ခုနှစ် ၃-ကြိမ်မြောက်ကျင်းပအပ်သော တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပဲ့ကြီး၌ ဝိနည်း ၅-ကျမ်းစာမျက်နှာ ၂၂၆၀-ကို ဝင်ရောက်ပြန်ဆိုရာ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ပီပီသသ ပြတ်ပြတ်သားသား နာယကဆရာတော်များနှင့်တကွ စာထောက် စာမ စာနာ ပရိသတ် ရဟန်း,ရှင်,လူ တို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပြုံး နှစ်သိမ့်စေလျက် အထောက်အမ လွတ်ကင်းစွာ အာဂုံ ပြန်ဆိုတော်မူနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဘောရေးဖြေပဲ့၌လည်း ပါရာဇိက ၈၉-မှတ်၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ ၉၉-မှတ်၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ ၉၂-မှတ်၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ ၉၈-မှတ်၊ ပရိဝါရပါဠိ ၁၀၀-မှတ် ရရှိ အောင်မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့က လှူဒါန်းသော "ဝိသိဋ္ဌဝိနယဓရ မဟာဝိနယကောဝိဒ" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် လက်မှတ်တော်, နိုင်ငံတော်အစိုးရက လှူဒါန်းသော အရိုးဝါ ကနက္ကဒဏ်ဘီးဖြူတော် ၁-လက်အမှတ်တံဆိပ်ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော် နှင့် တပည့်နှစ်ဦးနှင့်တကွ မီးသင်္ဘော,မီးရထား ပထမတန်း အခမဲ့စီးနင်းခွင့် လက်မှတ်တို့ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

ဝိသိဋ္ဌအာဘိဓမ္မိက မဟာအဘိဓမ္မကောဝိဒ

၁၃၁၃ - ခုနှစ် ၄ - ကြိမ်မြောက် ကျင်းပအပ်သော တိပိဋကဓရ ရှေးချယ်ပွဲကြီးဌာလည်း အဘိဓမ္မာပိဋကပဋိမပိုင်း ၅ - ကျမ်းကို အာဂုံပြန်ဆိုပွဲ၌ ရှေးနည်းအတူ အထောက်အမလွတ်ကင်းစွာ ပြန်ဆိုနိုင်ခြင်းကြောင့် ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်သည့်ပြင် သဘောရေးဖြေပွဲ၌လည်း ကျမ်းတိုင်းမှာပင် အောင်မှတ် ရာခိုင်နှုန်း ၉၄ - မှတ်ရရှိသောကြောင့် ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင်အောင်မြင်တော်မူသည်။ ၁၃၁၄ - ခုနှစ် ၅ - ကြိမ်မြောက် ကျင်းပအပ်သော တိပိဋကဓရရှေးချယ်ပွဲကြီးဌာ အဘိဓမ္မာပိဋက ဒုတိယပိုင်း ကျမ်းရေ ၂ - ကျမ်း အုပ်ရေ ၈ - အုပ်ကို အာဂုံပြန်ဆိုပွဲ၌ ရှေ့နည်းအတူ အထောက်အမ လွတ်ကင်းစွာ ပြန်ဆိုတော်မူနိုင်ခြင်းကြောင့် ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင် အောင်မြင်တော်မူသည့်ပြင် သဘောရေးဖြေပွဲ၌လည်း ကျမ်းတိုင်းမှာပင် နေ့စဉ်အောင်မှတ် ရာခိုင်နှုန်း ၈၉ - မှတ်ရှိ၍ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင် အောင်မြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ အဘိဓမ္မာ ၇ - ကျမ်း စာအုပ်ရေ ၁၂ - အုပ်, စာမျက်နှာ ၄၉၈၈ - မျက်နှာရှိ အဘိဓမ္မာပိဋကကို အထောက်အမ လွတ်ကင်းစွာ ပြန်ဆို၍ ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင် အောင်မြင်၊ ရေးဖြေပွဲ၌လည်း ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင် အောင်မြင်တော်မူခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့က လှူဒါန်းသည့် 'ဝိသိဋ္ဌအာဘိဓမ္မိက မဟာအဘိဓမ္မကောဝိဒ' ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ဘွဲ့ပုံ လက်မှတ်တော်, နိုင်ငံတော်အစိုးရက လှူဒါန်းသည့် အရိုးဝါ ကနက္ကဒဏ်ထီးဖြူတော် ၂ - လက် အမှတ်တံဆိပ် ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော်ဘို့ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏက ဒီဃနိကာယကောဝိဒ

တဖန် ၁၃၁၅ - ခုနှစ် ၆ - ကြိမ်မြောက် 'ကျင်းပအပ်သော တိပိဋကဓရ ရှေးချယ်ပွဲ၌ စာမျက်နှာ ၇၇၉ - ရှိ သုတ္တန္တပိဋက (ဒီဃနိကာယ်) သုတ် ၃ - ကျမ်းကို ရှေးနည်းအတူ အထောက်အမ လွတ်ကင်းစွာ ပြန်ဆိုနိုင်ခြင်းကြောင့် ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင် အောင်မြင်တော်မူသည့်ပြင် သဘော ရေးဖြေပွဲ၌လည်း သီလက္ခန္ဓဝဂ်၌ ၉၃ - မှတ်၊ မဟာဝဂ်၌ ၉၇ - မှတ်၊ ပါထိကဝဂ်၌ ၉၇ - မှတ် ရရှိ၍ ဂုဏ်ထူးဖြင့်ပင် အောင်မြင်တော်မူသည့် အတွက် နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့က လှူဒါန်းသည့် "ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏက မဟာဒီဃနိကာယကောဝိဒ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှင့် ဘွဲ့ပုံတော်လက်မှတ်တို့ကို အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနဝိသိဋ္ဌတိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကကောဝိဒ

ယင်းသို့ဖြင့် အာဂုံရော သဘောပါ ၂ - ပါးစုံ ပြန်ဆိုပွဲ, ရေး ဖြေပွဲ အာဇာနည်စိတ် ဇွဲဖြင့် ရဲရဲတောက် အုံ့မကုန် ဂုဏ်ထူး ၂ - ဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်ပုံ ပိဋက

၃ - ပုံလုံး စုံလင်ပြီ ဖြစ်ရကား တိပိဋကဓရ ရှေးချယ်ပဲ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေ အပိုဒ် (၄ ၀) အရ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့က လျှုဒါန်းသည့် " ဗုဒ္ဓသာသနဝိသိဋ္ဌတိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကဓကာဝိဒ " ဟူသော တံဆိပ်တော်, အောင်လက်မှတ်တော် တို့ကို အလျှုံ့ ရရှိတော်မူသည်။

ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက

ရင်းပြင် နိုင်ငံတော်အစိုးရဘို့က လျှုဒါန်းသည့် ကုန်းကြောင်း ရေကြောင်း လေကြောင်း ၃ - ဌာန အခမဲ့ ပဌမတန်းမှ စီးနင်းနိုင်သည့် လက်မှတ်, အရိုးဝါ ကနက္ကဒဏ်ထီးဖြူတော် ၃ -လက် အမှတ်တံဆိပ် ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော်တို့နှင့် တကွ " ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက " ဟူသော အာဂွာရတံဆိပ် ပါရှိသော ဆင်စွယ်ယပ်ဝန်းတော်နှင့် ဆင်စွယ်တံဆိပ်တုံးတို့ကို အလျှုံ့ ရရှိတော်မူသည်။ ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသကား မြန်မာ့ ကျက်သရေ, သာသနာ့ ကျက်သရေ လက်လက်ဝေထိန်ပြောင်အောင် ဆောင်တော်မူသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါပေတည်း။

ဘဒန္တဝိစိတ္တော ထေရော၊ ဝိစိတ္တော ဗုဒ္ဓသာသနေ။
ဝိစိတ္တံ သော ကရိတ္ဝာန၊ ဝိစိတ္တသာသနဓရော။

ဆွမ်းဆန်တော် နဝကမ္ပ

နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် တိပိဋကဓရဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဆွမ်းဆန်တော် နဝကမ္ပအဖြစ်ဖြင့် ဆရာတော်ညွှန်းသည့် ကပ္ပိယကာရကဆံ လစဉ် ဝတ္ထုဒွေ ၃၁၁ - ကျပ်ကို ထောက်ပံ့လှုဒါန်းလေသည်။

စာပေကျမ်းဂန် ရေးသားပြု စီရင်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသသည် မျိုးလှစ္စာသောတရားဓမ္မ ဟောပြခြင်း စသော အလုပ်ကိစ္စတွေကြားမှ ကျမ်းဂန်မျိုးစုံကို့ကိုလည်း စီရင်တော်မူခဲ့လေသည်၊ ၎င်းတို့မှာ—

၁။ ဗြဟ္မယာစနကထာသံခေပဝိတ္ထာရဝိသဇ္ဇနာကျမ်း။
၂။ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်သစ္စာလက်ဘဏ် ဓမ္မဒေသနာကျမ်း။
၃။ အဘိမ္မာအခါတော်နှေ့ ကျူးရင့်သံများ။
၄။ အဘိဓမ္မာ အမေးအဖြေ ကျူးရင့်သံများ။
၅။ ဗုဒ္ဓသာသန မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း(ဂ - အုပ်, ၆ - ကဲ့)
၆။ ဝိပဿနာဘာဝနာ ဓမ္မသံဝေဂကထာ။

၇။ နှစ်ကျပ်ရှစ်ဆူဘုရားရှိခိုး ဂါထာပါဠိ နိဿယ။
၈။ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီး နှင့် မူလ သာသနာ့ရိပ်သာတည်ပုံ သံပိုင်းပေါ်ကွန်း။
၉။ သာသနမလဝိသောဓနီသိပ်အောင်စာ။
၁၀။ သြဘာစာ, ထောမနာစာတမ်းအမျိုးမျိုး။
၁၁။ ဂုဏ်ဝဏ္ဏနာသံဃ ဂါထာများ။
၁၂။ အနုဗလပ္ပဒါနအဘိတ္ထဝနစာတမ်း။
၁၃။ ဘုရားရှိခိုးအမျိုးမျိုး (စာတမ်းများ)။
၁၄။ သဘောထား နှင့် ခံယူချက် သြဝါဒကထာအမျိုးမျိုး။
၁၅။ ရေစက်ချစာတမ်းအမျိုးမျိုး။
၁၆။ ၃၇ - ဘော်းကမ္မဝါစာ (ပြင်ဆင်မွမ်းမံ)[၁]
စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အခြား ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုး

ဂင်းပြင် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာဓမ္မသဘင်ကြီး၌ သာသနာ့သမိုင်း မှတ်တိုင်ကြီးသဖွယ် တင်ရှားသည့် "ဆဋ္ဌသံဂီတိဝိသဇ္ဇက" အဖြေ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပါဠိ,အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ သံဂါယနာ ၃ - တန်လုံး ပြီးဆုံးသည်တိုင် အောင် ပါဠိဝိသောဓကနှင့် ပါဠိပဋိဝိသောဓက,သြသာနသောဓက ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း, နိကာယုဇ္ဇောတကသမိတိခေါ် နိကာယ်သာသနာ တော်ထွန်းကားရေးအသင်းကြီး ပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် ဗိသုကာတဆူ ဖြစ်တော်မူ၍ ထိုအသင်းကြီး နှင့် အဘိဓမ္မာပြန့်ပွားရေးအသင်းကြီးတို့၏ သြဝါဒါစရိယဆရာတော် အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း,မလွန်ဆန်လှုံ့အသင်းကြီးအတွက် တာဝန်ခံ နယ်လှည့်ဓမ္မကထိက ဆရာတော် အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း, မင်းကွန်း ဗုဒ္ဓသာသနာ့လူအိုရုံ အသင်း နာယကချုပ် အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း, မင်းကွန်းတိုက်နယ် ဆေးရုံ အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် မိုးမိတ်ကုန်းမြေ စေတီတော်တည်ဆောက်ခြင်းများ၏ အလှူဒါနရှင် များစွာ ထောက်ပံ့သူ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း, တိပိဋကနိကာယသံဃာများ စုဝေး သီတင်းသုံးရာ တိပိဋကနိကာယကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အကြီးအမှူး ဦးစီးနာက ဗိသုကာအရှင်အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း အသီးသီး တာဝန်ယူ၍ သာသနာတော် တည်တံ့ထွန်းကားရေးကို အားပေးဆောင်ရွက်တော်မူဆဲ ဖြစ်သည်။

၁။ ဖော်ပြပါ ကျမ်းစာများနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်အကျယ် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာ ဘိဝံသ၏ အဋ္ဌပ္ပတ္တိကျယ် တိပိဋကရှေးဝတ္ထုနိဒါန်းကြည့်။

အထူး မိန့်ကြား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည် ဆရာသမားများ အပေါ်၌ ပြုကျင့်ရမည့် တပည့်ဝတ်ကို မခွဲတမ်းအောင် ဆောင်ရွက်တော် မူလေ့ ရှိပါသည်။ ထင်ရှားသော ဆောင်ရွက်ချက်တခုမှာ—

> အသက် ၁၇ - နှစ် ၁၀-နှစ်သားအရွယ် ငယ်စဉ်ကာလ သာမဏေဘဝက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် ဦးသောဘိတမှာ လေဖြတ်၍ ကိုယ်တခြမ်းသေနေလျှင် စာမေးပွဲတွေ့ ဖြေနေစဉ်အကြားမှ ဆရာတော်ထံပါးဌ် အမြဲခစား၍ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်များကို ကျေပွန်စွာ ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူ၍ စျာပနကိစ္စ ပြီးဆုံးသည် အထိ တရက်တာမျှပင် လစ်ဟင်းဘူးသည် ဟူ၍ မရှိခဲ့ပါ။ ဝေယျာဝစ္စ အဝဝတို့ကို မညည်းမည။ ကြည်ဖြူစွာ ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်သည် 'မလုပ်မပြော၊ လုပ်မှုပြော၊ သဘောစင်လှစေ။ အပြောသာ၌၊ အလုပ်မဲ့၊ ကဲ့ရဲ့မလွတ်ချေ' လုပ်ပြန်လျှင်လည်း ပေါ့ပေါ့ တန်တန် မဟုတ်ပဲ အပြီးအဆုံးရောက်သည်အထိ လေးလေးနက်နက် လုပ်ဆောင်တတ်သော အလေ့ရှိပါသည်။

> "ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဘင်စဉ်အချိန်က ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိဝိသောဓက အကျိုးဆောင်အဖြစ် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ ၅၂၇-နှာရှိ သုတ်သင်ပြီး ပါဠိတော်ကို (၁) မူကောင်း မူသန့်ရှိစေရန်၊ (၂) မိမိလက်နှိပ်စက်ကို ဘုရားရှင်၏ စကားတော်အား ပူဇော်ရန်၊ (၃) မိမိ၏ ကိုယ်အားလုပ်အား ဉာဏ်အားတို့ဖြင့် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် ရည်သန်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့မှ စက္ကူတရက်, တံဆိပ်ခေါင်းတလုံးမျှ မတောင်းခံပဲ သန့်ရှင်းစွာ ကိုယ်တိုင်လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်လျက် အပ်နှံခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှလည်း ထိုစာကို စံပြအဖြစ် ရိုးသေစွာ ထားရှိကြောင်း သိရပါသည်။ ၁၉-ရက်နှင့် အပြီး မဟာဝါ ပါဠိတော်ကို ထပ်မံ သုတ်သင်ခြင်းတို့၌ လည်း ဆရာတော်သည် စာမူကိုရွတ်ဖတ်ခြင်း၊ မူကဲ့ရာ၌ ဆိုင်ရာပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ စသည်တို့ကို ရှာဖွေခြင်း၊ အားလုံးသဘောတူသည့်အခါ မှတ်ချက်များကို ကိုယ်တိုင် ရေးသား ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ အဖွဲ့များထံ မိတ္တူများ ဆက်ကပ်ခြင်းစသည်ဖြင့် တာဝန်ကျေအောင် ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ပါသည်။

ဤမျှသာ မဟုတ် ၁၃၁၄-ခုနှစ် နတ်တော် လဆန်း ၁၄- ရက် တိပိဋကစာပြန်ရန် ရက်ပိုင်းမျှ အလိုတွင် မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိသာသနာ့ ဗိမာန်တော်ကြီး အုတ်မြစ်ချပွဲအဘက် တရားချီးမြှင့်ရန် ပင့်လျှောက်လာရာ မဟာနိုင်ဟု ပယ်မြစ်ခြင်းမပြုပဲ ကျေနပ်စွာလက်ခံ၍ ဤသာသနာ့ ဗိမာန်ကြီး

အတူက် ဘုန်းကြီးက မှန်အုပ်ကြီး ၄-ချပ်လှုဒါန်းပါမည်ဟူသော စကားပလွင်ခံ၍ ၄-နာရီကျော်မျှ သစ္စာလေးပါး တရားအချက် ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန်ကြီးကို နိဒါန်းနှင့်တကွ ဟောပြောတော်မူခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်သို့ ဒေသစာရီလှည့်လည် ကြွရောက်တော်မူ၍ တရားစည်ကြီးကို ဆောင်တီး ရိုက်ခတ် အဆက်မပြတ် ဟောတော်မူလျက်ရှိရာ ဆင့်သံဂါယနာတင်ပြီးခါနီးမှစ၍ ယနေ့အထိ အကြိမ်ပေါင်း ဂ၂၇၀-ခန့်အထိ ရှိသွားပြီဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်၏ လုံ့လဝီရိယ နှင့် သတ္တိကား အားကျအတုယူဘွယ်ကောင်းလေစွ။

ဆရာတော်၏ လုပ်ငန်းရပ်များတွင် သာသနာတော်အတွက် စံပြူထိုက်သော လုပ်ငန်းပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့ရာ စွန့်လွှတ်ရေးစိတ်ဓာတ်နှင့် စပ်၍ အတုယူမှတ်သားဘွယ် ကောင်းသော လုပ်ရပ်အနည်းငယ်ကို ဂုဏ်ပြုဖော်ပြလိုပါသည်။

ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်အရ အတွဲပေါင်း ၆-တွဲ၊ အုပ်ရေပေါင်း ဂ-အုပ်၊ စာမျက်နှာပေါင်း ၅၅၁၆-ခန့် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို အပြီးအဆုံး ကမ္ဘာတ်ဖုံးအောင် ရေးသားပြုစုပေးတော်မူခဲ့ရာ မရေးသားမီ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓလာသနာအဖွဲ့ကြီးသို့ လိုလားချက် ၃-ချက်ကို ရယူတောင်းခံပြီးမှ ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော် တောင်းဆိုသော လိုလားချက် ၃-ခုမှာ—

၁။ စေတနာ့ဝန်ထမ်း အဖြစ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ရလျှင် လည်းကောင်း။

၂။ ရုံးကိစ္စအဝဝ ဘုန်းကြီးနှင့် မပတ်သက်စေလျှင် လည်းကောင်း။

၃။ မိမိတတ်သမျှ စာပေကိစ္စတွင်သာ ဦးစီးခွင့်ရလျှင် လည်းကောင်း။

ဤသုံးချက်ကို အဖွဲ့က သဘောတူပါလျှင် လက်ခံပြီးဟူ၍ မှတ်ယူပါဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ဆရာတော်သည် တိပိဋကဓရ အောင်မြင်မှု အတွက် မိမိအား နိုင်ငံတော် အစိုးရက ရာသက်ပန် လှုဒါန်းအပ်သော လစဉ်ဆုမ်းဆန်တော်စရိတ် ကျပ်၁၀၀ ၃၁၁/—နှင့် အထက်အောက် မြို့ရွာများမှ တိပိဋကဓမ္မပူဇော်အဖြစ် လှူဒါန်းအပ်သမျှသော အလှူငွေများကို "တိပိဋကနိကာယကျောင်းတိုက်ကြီး" တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်၍ စာသင်သားတို့အား ပစ္စည်းလေး

ပါးတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့စောင့်ရှောက်ရန် အတွက် တိပိဋကဓရ ၂၅ - နှစ်မြောက် ဒေ့ရတုအလှူပွဲမှစ၍ စွန့်လွှတ် လှူဒါန်းတော်မူပြီးလျှင် တိပိဋကဓရ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် နေ့စဉ်ပြုလုပ်ရမည့် မိမိ၏ ပရိယတ္တိလုပ်ငန်းစဉ်မူကြမ်းကို အသေးစိတ်ညွှန်ပြ နည်းပေး၍ အားကောင်းအသည် ဖော်လျက်ရှိပါသည်။

ဆရာတော်၏ ပရိယတ္တိ စာပေသင်ကြား ဆည်းပူးခဲ့ပုံမှာလည်း အထူးပင် စိတ်ဝင်စားဘွယ် ကောင်းလှပါသည်၊ စူးရှထက်မြက်သော ဇာတိညဏ် သက်သက်ကြောင့်သာ ဤမျှ ပရိယတ္တိစာပေဘက်၌ ထူးချွန်ခဲ့ခြင်း၊ စာမေးပွဲများ၌ ထူးထူးခြားခြား အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း၊ စာပေရေးသားမှု၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ သာသနာ့လုပ်ငန်းရပ်တို့၌ လိမ္မာခြင်းများ မဟုတ်ခဲ့ပါ။ သင်ကြားဆည်းပူးစဉ်က နည်းစနစ်မှန်ကန်စွာ ဆည်းပူးသင်ကြားခဲ့ခြင်း နှင့် ဇဲလုံ့လဝီရိယရှိခြင်းတို့ကပို၍ အဓိကကျသော အခကြောင်းများဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် အဘိုးဆရာကြီးဦးချယ်၏ စီစဉ်ပေးချက်အရ သူငယ်ဘဝ သင်ပုန်းကြီးသင်ဦးစကပင် အရိုးတော်သူ. မင्ဒေပေါနှင့် အတူ "က, ဘယ့်နှယ်ရေးပါ့မယ်" ဟု တယောက်က မေး၍ "ကကြီး ရေးက" ဟု တယောက်က ဖြေရသည့် အမေးအဖြေ စနစ်မျိုးဖြင့် လူနာပည်စသည်ကို ရေးတတ် ဖတ်တတ်သည်အထိ သင်ယူခဲ့ပါသည်။

"ပညာသင်ရာ၌ ဘုရင်လမ်းမရှိ" ဟူသော စကားအတိုင်း အပေါ်စီးယူ၍ ရေသာခိုသင်ယူလိုခြင်း သဘောမရှိ၊ "အာဂုံရှိမှ အာဂလူဖြစ်နိုင်သည်" ပညာရှိတို့၏ ဥပဒေသနှင့်အညီ အာဂုံဆောင်ရပည့် ပရိယတ္တိအခြေခံကျမ်းစာ ဟူသမျှကို နှုတ်တွင် မိမိရရ ရှိအောင် ကျက်မှတ်ဆောင်ယူခဲ့သည်။ ကျက်မှတ်ရာ၌ ကနေ့စာ ကျက်ရမည့်စာကို ဆရာ့ဆံ့၌ သုံးခေါက်ဖတ်ပြီး စာအုံသော အခါ မိမိဉာဏ်နိုင်လောက်ရုံကို ပိုင်း၍ ပိုင်း၍ စာအုံသည်။ တပိုင်းရမှ နောက်တပိုင်းသို့ တိုးတက်ကျက်မှတ်သည်။ စာကိုမရလျှင် နေ့ချမ် မထတတ်ပဲ ရမှသာ ထတတ်ပါသည်။

စစ်ရေးတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲရာ၌ လက်နက်ရိက္ခာပြည့်စုံ လုံလောက်ရန် အထူး လိုအပ်သကဲ့သို့ စာသင်ခန်း၌ ဆင်နွှဲလိုသူတို့ အတွက်လည်း စာသင်ခန်း စစ်တလင်း၌ ကျွမ်းစာအုပ်များသည် လက်နက် ရိက္ခာသဘွယ် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ရှိထားရန် အထူး လိုအပ်ပါသည်။ ဆရာတော်သည် ၁၄ - နှစ်မှ ၁၅ - နှစ်အရွယ် သာမဏေယ် ဘဝကပင် စတင်၍ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော် ဦးသောဘိတက ချီးမြှင့်ပေးအပ်တော်မူခဲ့သော သင်ရိုးပါဠိ, အဋ္ဌကထာကျမ်း၊ ဦးလေးတော် ဦးဖြူလွင်က ပူဇော်ဟူဒါန်းထားသော အနု, ပရု, ယောဇနာ, ဂန္ဓိန်ရကျမ်း အစုံအလင်ရှိနေရာ စာသင်ပွဲများ၌ အောင်မြင်စွာ ဆင်နွှဲ

နိုင်ရေးအတွက် လက်နက်ရိကၠာ ပြည့်စုံစွာရှိထားသော စစ်ဗိုလ်စစ်သားကောင်း တယောက်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ နောင်အနာဂတ်ကာလတွင် တိပိဋကဓရ ထေရ်ကျော် ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် အတိတ်ကောင်း နိမိတ်ကောင်းဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် စာအုပ်များကို ခေါင်းရင်းရှိ ဘီရိုင်ခွဲထည့်၍ အလှကြည့်နေသည်မဟုတ်ပါ၊ စိတ်အားတက်ကြွစွာ မှတ်မိသမျှကြည့်၍သိသမျှ အချင်းချင်းအား ပြန်ကြားလေ့ရှိပါသည်။ စာမေးပွဲ ဖြေဆိုရေးအတွက် လေ့လာရာ၌လည်း မေးတတ်သောပုစ္ဆာဟောင်းများကို အကဲဖြတ် ကြည့်ရှုခြင်း, ပထမငယ်တန်း ဝင်ချိန်မှာ ပထမလတ်ပုစ္ဆာဟောင်းများကို ဖြေဆိုနိုင်သည်အထိ လေ့လာခြင်း, ပထမလတ်တန်းဝင်ချိန်မှာ ပထမကြီးပုစ္ဆာဟောင်းများကိုဖြေဆိုနိုင်သည်အထိ လေ့လာခြင်း, မိမိစိတ်ကူးဖြင့် ပုစ္ဆာဆုတ်ဆင်၍ မိမိစိတ်ကူးဖြင့်ပင် စမ်းသပ်ဖြေဆိုခြင်း နည်းတို့ဖြင့် အတန်းလိုက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စာများ၌ အဝါးဝအောင် လေ့လာတော်မူပါသည်။ ဤသို့ထူးခြားစွာ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည့်အတွက် ဆိုင်ရာစာမေးပွဲတို့၌ ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်တော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် ဦးသောဘိတ နှင့် အရှင်ပညာစက္ကတို့၏ စီစဉ်ညွှန်ကြားချက်အရ ဇီနာလင်္ကာရဋီကာကြီး, ဇာတတ္ထကထာ, သောတတ္ထကထာ ကျမ်းများကိုကြည့်၍ နေ့စဉ်ဝတ်ထားပြီး ပြောကြားခဲ့ရခြင်း, ဓမ္မပဒနိဿယ (သင်္ဂီတမူ) မှလာသော အကျဉ်းချုပ်ဝတ္ထုများကို ဥပုသ်နေ့တိုင်း ပါဠိစီကုံးခဲ့ရခြင်းတို့ဖြင့် ပါဠိဥာဏ် ရင့်သန်၍ ပါဠိစာစီစာကုံးများကို အချိန်အကျ တတ်မြောက်ခဲ့ရပြီးလျှင် "ဒီစာအုပ်ကို ကြည့်၍ စာပေအရေးအသား တတ်မြောက်အောင် လေ့လာရမည်" ဟူသော ဆရာတော်များ၏ မိန့်ကြားပေးအပ်တော်မူချက်အရ "ပေါရာဏဒီပနီကျမ်း" နှင့် "မဃဒေဝလင်္ကာကြီး" များမှ ကဗျာမျိုးစေ့ကို ရယူလျက် စာအရေးအသား တတ်မြောက်ရေး အတွက် ဆရာတော်တို့၏ စာပေးစာယူကိစ္စ အရပ်ရပ်များကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရပါသည်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်တပါးဖြစ်လာလျှင် သာသနာ့ရေးရာကိစ္စတို့၌ မပြုမနေ ပြုရသောကိစ္စများ ရှိ၏။ ထိုကိစ္စများတွင် အချို့သည် လက်တွေ့ သင်ပြမှုမရှိလျှင် ကျမ်းကျင်လိမ္မာမှု မရနိုင်သောကြောင့် စာတွေ့ တတ်မြောက်ပြီးသူတို့ပင် မိမိကိုယ်ကို မိမိအထင်သေး၍ အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ရ တတ်ကြပေသည်။

ဆရာတော်ကား ထိုသို့မဟုတ်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်၏ ချီးမြှောက်တော်မူချက်အရ မိမိနှင့်အတူ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါစေ၍ မထေရ်ကြီးများအား

ဆည်းကပ်ပုံ "ထေရပသာဒ်မန" ဝိနည်းအရာ ကံကြီးကံငယ် ဆောင်ရွက်ပုံ "ကမ္မာကမ္မ" စသော သာသနာ့ရေးရာ အမှုကိစ္စ အဖြာဖြာတို့ကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် သင်ကြား ဆည်းပူးတော်မူခဲ့ရပါသည်။ ဤသို့ နည်းစနစ် မှန်ကန်စွာ သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ရခြင်း နှင့် ဇဋ္ဌလုံ့လရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ဤမျှ ပရိယတ္တိစာပေဘက်၌ ထူးချွန်ခြင်း၊ စာမေးပွဲများ၌ ကျမ်းကျင်ခြင်း၊ သာသနာရေးလုပ်ငန်းရပ်တို့၌ လိမ္မာခြင်းများ ရှိခဲ့ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိခြင်း

ဤသို့လျှင် သာသနာရေးကို ထူးချွန်စွာ သည်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူသည့် ပိဋကတ္တယဆေက, ဂန္ဌဓုရာဝဟ, မဟာထေရ, ပရိယတ္တိဝိသာရဒ, လဒ္ဓီပေသလ, သိဟ္ဌာကာမဂုဏ်တို့နှင့် ကုံလုံပြည့်ဝတော်မူသဖြင့် တိပိဋကမရေမ္မောဘဏ္ဍာဂါရိက ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသသည် ၁၃၄၀ - ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောတိ၊ ဂရူပါဓိဝရေနာပိ။
ပူဇေသုံ မြန်မာ့ဘူပါလာ၊ ဝိစိတ္တံ စိတြဝါစကံ။

ချီးကျူးပူဇော်ကြခြင်း

'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ ဆဋ္ဌသံဂီတိဝိသေသက, တိပိဋကမရေမ္မောဘဏ္ဍာဂါရိက သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ အား ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့ ၅-နာရီအချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာဖလ်ယဉ်မြောရုံကြီး၌ ရန်ကုန်ရောက် မြင်းခြံမြို့သား မြင်းခြံမြို့သူတို့က စုပေါင်း ပူဇော် ချီးကျူးကြသည့်ပြင် နယုန်လဆုတ် ၁-ရက်နေ့ နံနက် ၁၀-နာရီအချိန်တွင် ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီး အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ရန်ကုန်ရောက် စစ်ကိုင်းကျောင်းသားဟောင်းများက ပင်ရှိ ပူဇော်ကြသည်။ အခြား သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများမှလည်း ပူဇော်ကြသည်။

သံဃာ့ဝန်ဆောင်အကြီးပေးတာဝန်

ဆရာတော်သည် ၁၃၄၁-ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ စ၍ ၁၃၄၂-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့အထိ တည်ရှိခဲ့သော ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ အစည်းအဝေးပွဲကြီး ဖြစ်ပြောက်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူသည့်

၆၆-ပါး သံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ကြီး၏ အကြံပေးဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင်တာဝန်

တဖန် ၁၃၄၂-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့မှ စ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင် ဆရာတော်တာဝန်ကိုလည်း ဆန္ဒာ, ဒေါသာ, ဘယာ, မောဟာ လွန်စွာဂတိ ကင်းလျက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်ကား ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သမျှ ကိစ္စအဝဝ၌ ရဲရင့်တည်ကြည်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဧဝံ အနေကကိစ္စေသု၊ ဘာရဝါဟိ ဝိသာရဒေါ။
သပ္ပဲညော သုသန္ဌောဃယဝ၊ ဝိစိတ္တာ မိဗြဘာဏကော။

ပိဋကတ်တော်အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့၏ ဩဝါဒါစရိယတာဝန်

ရင်းပြင် ၁၃၄၂-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှ စ၍ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနု ဦးဆောင်သည့် ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်ကျမ်းစာများကို အင်္ဂလိပ်ပြန်ဆိုရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်ဖြစ်၍လည်း သာသနာအကျိုးကို သည်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူသည်။

တေပိဋကဂန္ထာနမ္ပိ၊ အင်္ဂလိပရိဝတ္တနေ။
ဩဝါဒါစရိယော ဟုတ္ဝာ၊ ဇိနသာသနဘာရဒေ။

ရန်ကုန်မြို့ တိပိဋကကျောင်းတော်

သပ္ပုရိသန္ဒယ်ဝင် သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သီလ, သမာဓိ, ပညာဂုဏ်တို့ကို ကြည်ညိုကြပါသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး နှင့် တပည့်များ ချမ်းသာစွာ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ဓုရ ၂-ပါး ပွားများပြီးကုတ် အားထုတ်တော်မူကြရန် သမ္မာဆန္ဒ အာသီသဖြင့် ခြောက်သိန်းခွဲခန့် အသပြာငွေကို မစ္ဆေမဖက် ရက်ရောစွာ ပေးစွန့်လှူဒါန်းကြ၍ ရန်ကုန်မြို့ အမှတ် ၁၂-နယူးလင်းလမ်းတွင် တိပိဋကကျောင်းတော်ကို ဆောက်လုပ်၍ ၁၃၄၂-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့တွင် စုပေါင်းရေစက်ချ ကျင်းပ၍ လှူဒါန်း ပူဇော်ကြကုန်၏။

တိပိဋကနိကာယကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ထောင်ခြင်း

မင်းကွန်းတောင်ရိုး မမ္မနာဒကျောင်းတိုက်ကြီး၏ မဟာနာယက, တိပိဋကနိကာယကျောင်းတိုက်ကြီး ပဓာန ဦးဆောင်နာယက, တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဝိစိတ္တသာရဘိဝံသ မဟာထေရ်မြတ်သည် မိမိ၏ တိပိဋကဓရ ဆွမ်းဆန်တော်လစာ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆွမ်းဆန်တော် နဝကမ္မ နှင့် တိပိဋကဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ရဂ္ဂိုတော်မူသည့် (၂၅) နှစ်မြောက် ဌေရတုပူဇော်ပွဲ အလှူမျှားမှ ရရှိတော်မူသည့် နဝကမ္မမျှားကို မတည်၍ တိပိဋကနိကာယသာသနာပြုအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းတော်မူပြီး ကပ္ပိယကာရကအဖြစ် လွှဲအပ်တော်မူကာ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ် မြန်မာနှစ်ဆန်း ၁-ရက်နေ့တွင် မင်းကွန်းတောင်ရိုး မိုးမိတ်စေတီတော်ကြီးများ ကုန်းမြေတွင် တိပိဋကနိကာယကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်တော်မူခဲ့သည်။

ပင့်လျှောက်ခြင်း

တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးမှ ဓမ္မာစရိယ အောင်မြင်ပြီးသော သံဃာတော်များအား ဆရာတော်အရှင်ဝိစိတ္တသာရဘိဝံသ ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးတော်မူ၍ တိပိဋကနိကာယဗုद्धသာသနာပေများကို သင်အံလေ့ကျက်ရန်အတွက် ပိဋကအရပ် နှင့် ဆွမ်း, သင်္ကန်း, ကျောင်း, ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးကို အလှူကို ပေးလှူမည့်အကြောင်း စာတမ်းထုတ်ဝေ၍ ပင့်လျှောက်ခဲ့လေသည်။

အေးချမ်းစွာ စာကျက် စာကြည့်တော်မူကြ

ယင်းသို့ ပင့်လျှောက်ချက် အရ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်တွင် သံဃာတော် ၄၈-ပါးရောက်ရှိပြီး ၃၇-ပါး ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ၃၂-ပါး အောင်မြင်တော်မူသည်။ ၁၃၄၁-ခုနှစ်တွင် သံဃာတော် ၈၂-ပါး ရောက်ရှိ သီတင်းသုံးတော်မူပြီး ၆၈-ပါး ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ၅၈-ပါး အောင်မြင်တော်မူသည်။ ယင်း အောင်မြင်တော်မူသော သံဃာတော်များအနက် နှစ်ချင်းဘွဲ့ရ ဂုဏ်ထူးများဖြင့် အောင်မြင်သော ရဟန်းတော်များ ပါဝင်သည်။ ၁၃၄၂-ခုနှစ်တွင် သံဃာတော် ၁၁၃-ပါး သီတင်းသုံးတော်မူ၍ တနေ့လျှင် ၁၂-နာရီ စာကျက်, စာကြံ, စာအံ, စာကြည့်လုပ်ငန်းကို ချမ်းသာစွာ ကြည့်ရှုတော်မူနိုင်ကြသည်။ ဆရာတော်၏ စီမံကိန်းကား အောင်မြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

သပ္ပာယမျှတစ္ဓာ သိတင်းသုံးတော်မူနိုင်ကြပြီ

တိပိဋကနိကာယ စာသင်သား သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်မြတ်တို့သည်-

(၁) ရန်ကုန်မြို့တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန တိပိဋကမရရှေးချယ်ရေးအဖွဲ့မှ ကျင်းပပြုလုပ်သော တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲ။

(၂) ရန်ကုန်မြို့ နိကာယ်သာသနာတော် ထွန်းကားရေးအသင်းမှ ကြီးမှူး ကျင်းပသော နိကာယဘာဝဏက, နိကာယမမှာစရိယစာမေးပွဲ။

(၃) ရန်ကုန်မြို့ စိန်ရောင်ခြည်နိကာယအသင်းမှ ကြီးမှူး ကျင်းပသော စာမေးပွဲ။

(၄) ပဲခူးမြို့ နိကာယ်သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအသင်းမှ ကြီးမှူး ကျင်းပသော စာမေးပွဲများ

ကို ကြွရောက်ဖြေဆိုရန်နှင့် ဘွဲ့ တံဆိပ်ဒီပတော်များ လက်ခံရယူရန်အတွက် ရန်ကုန်မြို့သို့ ဘုန်းလျင် (၉) ကြိမ်ခန့် ကြွရောက်လာကြရသည်။

ဖော်ပြပါ တိပိဋကစာသင်သား သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်မြတ်များသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ တိပိဋကကျောင်းတော်၌ သပ္ပာယမျှတစ္ဓာ သိတင်းသုံးတော်မူကြ၍ တိပိဋကကျမ်းဂန်ကို ကျွန်ပိုင်နိုင်စွာ လေ့လာကြည့်ရှု၍ စာမေးပွဲဝင်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်တကား။ ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသကား ကိုယ်တိုင်လဲ တိပိဋကရေပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ဖြစ်၍ အခြား သာသနာ့ဝန်ထမ်းတို့ကိုလည်း တိပိဋကဓရဖြစ်ရန် ကူညီတော်မူသည်။ ကေန္ဒကလျာဏမိတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပါပေသည်။

သယဉ္ဇ ,ပေဠကော ဟုတ္ဝာ၊ အညေသဉ္ဇ နိယောဇကော။
စက္ကေ ပေဠကဘာဝါယ၊ သဗ္ဗဒါ နိန္ဒမာနသော။

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသမဟာထေရ်၏ ထေရုပ္ပတ္ထိသန္ဒိပနီအပြီးသတ်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တိပိဋကဓရမဟာလွှာဂါရိက မင်းကွန်းဓမ္မနာဒဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖြစ်တော်စဉ် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကိုပြဆိုရာ ထေရုပ္ပတ္ထိသန္ဒိပနီကျမ်းကို ရေးသားစီရင်ရာ အတော်အသင့် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤတွင်လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။ အကျယ်အလိုရှိမူ တိပိဋကဓရဝတ္ထုနှင့်ဝိကာသိနီကျမ်းကြီး၌ ကြည့်ရှုရာ၏။

ဝိစိတ္တသာရသာရဿ၊ ဝိသိဋ္ဌာ ဝတ္ထုနော ဗဟူ။
ဣမိဿံ သန္ဒိပနိယံ၊ မုခမတ္တ နိဒဿနံ။

မဟာဌေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနိကျမ်း အပြီးသတ်ခြင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာဒရား ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒါယကာ ဦးကြည်ညွှန့် လျှောက်ထားတောင်းပန်သဖြင့် ၁၃၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဘိဓမ္မာဝတာရဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၃-ပါး နှင့် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ၁၀-ပါး၊ ၂-ရပ်ပေါင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၃-ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ် မဟာဌေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနိကျမ်းကြီးကို တ-ဝဂ် တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးများ, တ-ဝဂ် ပါဠိပဒပိဋကကျမ်းညွှန်းကျမ်းကြီးများကိုဦးစီးရေးသားခြင်း, အဂ္ဂိတ္ထရနိကာယ်ပါဠိတော်ကို အဋ္ဌကထာတွဲဖက်ချပ်ခြင်း, သက္ကတဘာသာ ဖတ်စာကျမ်းများကို ချပ်ခြင်း, ဦးပဋ္ဌင်းငယ်, သာမဏေများအား အဘိမ္မေတ္ထသင်္ဂြိဟ်ကျမ်းများကို ချပ်ခြင်း စသည် များလှ ထွေပြား အလုပ်ကိစ္စတွေကြားဝယ် အနည်းငယ်အချိန်ယူ၍ အတ္ထုပ္ပတ္တိကျမ်းဂန်အမျိုးမျိုး ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ နှုတ်မိန့် မှတ်တမ်းများ နှင့် မိမိ၏လက်ရေးမူ သမိုင်းမှတ်တမ်း စသည်တို့ကို မှီငြမ်းပြု၍ ၁၃၄၁-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ဂ-ရက်နေ့မှစ၍ ရေးသားစီရင်ခဲ့ရာ ၁၃၄၁-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၁-ရက် (ယနေ့) အောင်လံစိုက်ဆောင် ပြီးမြောက်ပါသည်။ များပြားလှသည့် အလုပ်ကိစ္စတွေကြားတွင် ရေးသားရခြင်းဖြင့် ၁-လ နှင့် ၃-ရက်ခန့် ကြာညောင်းရခြင်းဖြစ်လေသည်။ ယင်းသို့ အောင်လံစိုက်ဆောက် ပြီးမြောက်ပါသဖြင့် အောက်ပါ ပါဠိဂါထာ မြန်မာစကားပြေဖြင့် တန်ဆာဆင် အထွတ်တပ်လျက် နိဂုံးအုပ် လက်စသတ်လိုက်ပါပြီ။

မဟာဌေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနိကျမ်း နိဂုံး

(၁) ပခုက္ကူပုရသေဋ္ဌား၊ ပစ္ဆိမေ အာသိ ဝိဿုတော။
စတုဂါဝုတဒေသမှိ၊ ကန်ရပ်ဂါဒမာ သုဘောသနော။

ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာရောပ် တောက်ပြောင်ထိန်ဝင်း လင်းလက်ရာ ဖြစ်သဖြင့် မြို့မွန်မြို့မြတ်ဖြစ်သော ပခုက္ကူမြို့၏အနောက်ဖက် ၄-ဂါဝုတ် ပမာဏ ဝေးကွာသောအရပ်၌ ပခုက္ကူခရိုင်အတွင်း ကျော်စောခြင်းရှိသော ရွာ၏ လေးဘက်လေးတန်၌ ကျောင်းကန် ဘုရားစေတီပုထိုး အမျိုးမျိုး တို့ဖြင့် တင့်တယ် သာယာလှသည့် ကန်ရပ်ရွာကြီး တည်ရှိလေသည်။

(၂) ဒ္ဒိနောဒ္ဒိဝေကသာကမှိ၊ တမှိ ဇာတေန ဇာတိယာ။
လက်ာဘာရတအာဒီသု၊ ဝုဋ္ဌပုဗ္ဗသုတေသိနာ။

ထိုကာလရပ်ရှာကြီးခဲ့ မူလချက်မြုပ်အနေအားဖြင့် ၁၂၉၂-ခုနှစ်ခဲ့ မေ့ဖွားသော သီဟိုဠ်နိုင်ငံ (သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ) ဘာရတခေါ်သည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံစသည့် နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတပါးတို့ခဲ့ ကြာမြင့်စွာနေခဲ့ဘူး၍ သင်္ဂတ, ပရာကရိတ်, အင်္ဂလိပ်, သီဟိုဠ် အစရှိသော ထိုထိုဘာသာစကားရစာပေ ဗဟုသုတ သမိုင်း ရာဇဝင် အမျိုးမျိုးတို့ကို ရှာမှီးလေ့လာ သင်ယူလေ့ရှိသော။

(၃) ဝိသုတာရာမသိဟာနံ၊ သိက္ခိတေ တိပေဋကံ။
သန္ဓိကေ နဝ ဝဿာနိ၊ သံဝိတိကိစ္စကာရိနာ။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမဝိဇ္ဇာယတနကြီးခဲ့ တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယမဟာထေရ်အစရှိသော မဟာဝိသုတာရာမ ဝါသီ ပညာရှင်မဟာထေရ်မြတ်ကြီးတို့၏အထံ၌ ကိုးနှစ်တိုင် ပိဋကတ် ၃-ပုံကို သင်ယူခဲ့သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာဓမ္မသဘင်ကြီးခဲ့ စာပေလုပ်ငန်း အဝဝကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသော။

(၄) ဒက္ခိဏာရာမဝါသိနံ၊ သန္ဓိကေပိ သုဝိညုနံ။
သိက္ခိတေန အဋ္ဌဝိသ-ဝဿိကေန ယသဿိနာ။

ရတနာပုံ မန္တလေးမြို့တော် တောင်ပြင် ဒက္ခိဏာရာမဘုရားကြီးတိုက် အမရပူရခရိုင်းဆရာတော် အရှင်ဥက္ကံသာဘိဝံသ အစရှိသော ပညာရှင်မထေရ်မြတ်တို့၏အထံ၌လည်း သင်ယူအပ်သော နည်းနာနယ အတတ်ပညာ အဝဝရှိသော ရဟန်းသံဃာ ၂၀-ဝါရှိပြီး တပည့်တပန်းအခြံအရံနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော။

(၅) သုန္ဒရေ ပုရသေဋ္ဌမှိ၊ သုန္ဒရေ ဝိသုတေ သုတေ။
သုန္ဒရေ ဇောတိပါလမှိ၊ ဝသတာ ဂဏဝါစိနာ။

ကောင်းမြတ်တင့်တယ် နေရှင်စဖွယ် ကောင်းလှသော ပခုက္ကူ ပိဋကတ် အတတ်မြို့တော်၌ တင့်တယ်သာယာ ကျော်စောထင်ရှားလှသော မဟာဝိသုဘာရာမဝိဇ္ဇာယတနကြီး၌ တိဝိဇ္ဇကဘုရင် ကျေးဇူးရှင် ဒီဃဒဿီ ရေစကြို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရမဟာထေရ်, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာမဟာထေရ်, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်နန္ဒဝံသမဟာထေရ်တို့ သီတင်းသုံး၍ ရှေရှေစ်ပါး ပွားများအားသစ်ရာ ဌာနမှန်ဖြစ်သဖြင့် တင့်တယ်သဘယာ နေချင်စရာကောင်းလှသော သာသနာတော်ပါလကျောင်းကြီး၌ နေထိုင်လျက် ဒီဃနိကာယ်, မဇ္ဈိမနိကာယ်, သံယုတ္တနိကာယ်, အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်, ခုဒ္ဒကနိကာယ် အပါအဝင် နေတိပါဋိ အဋ္ဌကထာ စသည့် နိကာယ်ငါးခန်း ကျမ်းဂန်ဟူသော

၁။ ၁၂၉၂-ခုနှစ် နယ်ခေါ်လဆုတ် ၁၃-ရက်နေ့ဘွင် ဦးဘရှန်, ဒေါ်လှမို တို့မှ မွေးမြင်သည်။

မာဂဓနှင့် မုဒ္ဓဗောဓ, အမရကောသ, သက္ကတ ဗတ်စာ ကျမ်းများစသည့် သက္ကတကျမ်းတို့ကို ပို့ချလေ့ရှိသော အကျင့်ပ်သည်။

(၆) နိဿာယ ဣတိဟာသေ၊ ရာဇလက္ခိတပေါတ္ထကေ။
ဗဟုလေ ဂန္ထသေဋ္ဌေပိ၊ ကတောယံ ဝိဒုမာနိတော။

သမိုင်း,ရာဇဝင်, သာသနာဝင်အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကျမ်းဂန် အမျိုးမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း, နိုင်ငံတော်အစိုးရ သာသနာရေးဌာန, သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေသည့် စာစောင်မှတ်တမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း, အခြားသော ထူးမြတ်လှသည့် ကျမ်းဂန်ပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း မိုဃ်းပြု၍ ပညာရှင်အပေါင်းတို့ နှစ်ထောင်းဝမ်းသာ ထောမနာအပ်သော ဤမဟာဌေရုပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကျမ်းကို ကြိုးပမ်းစီရင်အပ်ပါသတည်း။

(၇) တိဋ္ဌတံ အယံ မေ ဂန္ထော၊ သုသာရော ယာဝ သာသနံ။
တိဋ္ဌတေဝ သုတေသိနံ၊ သုသာရံ သုပကာသယံ။

အကျင့်ပ် များလှစွာ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေသော စာချ, စာရေးစာပေ အလုပ်ကိစ္စတွေ့ကြုံးမှ စိတ်အားထက်သန်စွာ မကြာမတင် ပြုစီရင်အပ်သော ဤမဟာဌေရုပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကျမ်းကြီးသည် ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ တည်သရွေ့ကာလပတ်လုံး သာသနာ့သမိုင်းအဋ္ဌုပ္ပတ်သုတေသီတို့အား ကောင်းမြတ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပြလျက် တည်ထွန်းပါစေသတည်း။

(၈) အနေန သုဝိသိဋ္ဌေန၊ ပုညေနညေန ကမ္မုနာ။
မနိသိလိဂုရုဟေဝ၊ ဂစ္ဆေယ္ယ အမတံ သိဝံ။

ဤမဟာဌေရုပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကျမ်းကြီးကို ကြိုးပမ်းရသော ကောင်းမှုထူး နှင့် အခြား ကျမ်းဂန်များကို ရေးသားရသောကောင်းမှု, စာပေကျမ်းဂန် ချပ်ရသောကောင်းမှု အစုစုကြောင့် ပညာရှင်ကြီးများသာ ဖြစ်ခင်းတော်မူကြသော ကျေးဇူးရှင် မဟာဌေရ်မြတ်ကြီးတို့ နှင့်အတူ အမတကျွန်းဌ သိဝနန်းသို့ စံမြန်းရပါစေသတည်း။

မဟာဌေရုပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကျမ်းအလုံးစုံ ပြီးပြီ။

အရှင်ကေလာသ ဖြစ်သော

ကျမ်းစာများ

၁။ အဘိမ္မာဂုဏ်ရည်ကျမ်း။
၂။ တိပိဋကအတ္ထုဒ္ဒါရသုစိကျမ်း။
၃။ တိပိဋကသုတ္တသုစိ။
၄။ အင်္ဂလိပ် - ပါဠိအဘိဓာန်။
၅။ ပါဠိ - အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်။
၆။ သက္ကတ - မြန်မာအဘိဓာန်။
၇။ ပခုက္ကူ သာသနာဝင်။
၈။ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမ သာသနာဝင်။
၉။ မန္တလေး သာသနာဝင် ပထမတွဲ။
၁၀။ မန္တလေး သာသနာဝင် ဒုတိယတွဲ။
၁၁။ မန္တလေး သာသနာဝင် တတိယတွဲ။
၁၂။ မန္တလေး သာသနာဝင် စတုတ္ထတွဲ။
၁၃။ မန္တလေးသာသနာဝင် ပဉ္စမတွဲ။
၁၄။ မန္တလေး သာသနာဝင် ဆဋ္ဌမတွဲ။
၁၅။ မန္တလေး သာသနာဝင် သတ္တမတွဲ။
၁၆။ မန္တလေး သာသနာဝင် အဋ္ဌမတွဲ။
၁၇။ မန္တလေးသာသနာဝင် နဝမတွဲ။
၁၈။ မန္တလေးသာသနာဝင် ဒသမတွဲ။
၁၉။ မန္တလေးသာသနာဝင် ဧကာဒသမတွဲ။
၂၀။ မန္တလေးသာသနာဝင် ဒွါဒသမတွဲ။
၂၁။ မန္တလေး သာသနာဝင် တေရသမတွဲ။
၂၂။ မန္တလေးသာသနာဝင် စုဒ္ဒသမတွဲ။
၂၃။ မန္တလေး သာသနာဝင် ပန္နရသမတွဲ။
၂၄။ ပုဂံ သာသနာဝင်။
၂၅။ ပင်းယ သာသနာဝင်။
၂၆။ အင်းဝ သာသနာဝင်၊
၂၇။ စစ်ကိုင်း သာသနာဝင်။
၂၈။ အမရပူရ သာသနာဝင်။
၂၉။ စွန်းလွန်း ပဋ္ဌိပတ္ကိ သာသနာဝင်။

၃၀။ သီဟိုဠ် ရဟန္တာများ။
၃၁။ သီဟိုဠ်ဘုရားစုံ သမိုင်း။
၃၂။ စေတီယုပွတို ဒီပနီ။
၃၃။ ပခုက္ကူ ဘုရားစုံသမိုင်း။
၃၄။ ပခုက္ကူ ရှင်ကျင့်ဝတ်။
၃၅။ ပခုက္ကူ စာချနည်း။
၃၆။ ပခုက္ကူ ရေစက်ချကျမ်း။
၃၇။ ပခုက္ကူ သဒ္ဒါသုတ်နက်။
၃၈။ ပခုက္ကူ ဂုဏ်တော်ဖွင့်။
၃၉။ ပခုက္ကူ ဘုရားရှိခိုးကျမ်း။
၄၀။ ပခုက္ကူ စာစပ်ကျမ်း။
၄၁။ ပခုက္ကူ နိပါတ်နက်များကျမ်း။
၄၂။ ပခုက္ကူ ပရိတ် နိဿယ အကျဉ်း။
၄၃။ ပါဠိ ပါဠိမဇ္ဈရီ ပါဠိဖတ်စာ။
၄၄။ ဥပုသ်သည်များ လက်စွဲ။
၄၅။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒိယ၏ ထေရုပဋ္ဌာနီ နှင့် အဖိုးတန် စာပေများ။
၄၆။ အဘိဓမ္မာရဠုဂုရ အရှင်သုန္ဒရ၏ မဟာထေရစရိတ။
၄၇။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်နန္ဒဝံသ၏ ထေရဝုတ္တန္တဒီပနီ။
၄၈။ ကျောက်ဖူးဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ၏ ကလျာဏတေရ ဂုဏ်ရည်။
၄၉။ ဝါးကန် ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရ၏ ဝါးကန်ထေရဂုဏ်ရည်။
၅၀။ သံပုရာပင်ကုန်း ဆရာတော်အရှင်အရိယ၏အရိယထေရဂုဏ်ရည်။
၅၁။ ကျွန်းဦးရွာ မဟာဝိဇိတာရုမတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဂုတ္တရ၏ မဟာဝိဇိတာရုမ ထေရုပဒါနီ။
၅၂။ ရေစကြို ဆရာတော် ဘုရားကြီး အရှင်ဂန္ဓသာရ၏ မဟာထေရ ဝုတ္တန္တပ္ပဒီပကာ။
၅၃။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ပညာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မဟာထေရ လလိတ။
၅၄။ သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဦးဥယျထေရပွတို။
၅၅။ အရှင်သုန္ဒရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဂါထာ ခြောက်ဆယ် ပါဠိနိဿယ။

၅၆။ အရှင်နန္ဒဝံသ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဂါထာ ရှစ်ဆယ် ပါဠိနိဿယ။
၅၇။ အရှင်ပညာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဂါထာ ကိုးဆယ် ပါဠိ နိဿယ။
၅၈။ ရေစကြို ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဂါထာ ၁၀၀- ပါဠိ နိဿယ။
၅၉။ ကျွန်းဦး ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဂါထာ သုံးဆယ် ပါဠိ နိဿယ။
၆၀။ လက္ခဏာတော် သုံးဆယ့်နှစ်ပါး ဘုရားရှိခိုးဂါထာ ပါဠိ နိဿယ။
၆၁။ လက္ခဏာ တော်ငယ် ရှစ်ဆယ် ဘုရားရှိခိုး ဂါထာပါဠိ နိဿယ။
၆၂။ တရာ့ရှစ်ကွက် စက်လက္ခဏာ ဘုရားရှိခိုး ဂါထာ ပါဠိ နိဿယ။
၆၃။ နမက္ကာရပါဠိ နိဿယ။
၆၄။ ရှင်ဥပဂုတ် ရှိခိုး ဆယ့်နှစ်ဂါထာ ပါဠိ နိဿယ။
၆၅။ ပဠာသီခ သီချင်းဂါထာ ပါဠိ နိဿယ။
၆၆။ မြစ်ခြေမြို့ အဘယာရာမတိုက် သောဘနာလင်္ကာရသိမ် မော်ကွန်း ပါဠိ နိဿယ။
၆၇။ မရဏဿတိဘာဝနာ။
၆၈။ မူလပဏ္ဏာသ အဌကထာဂဏ္ဌိ။
၆၉။ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဘုရားရှိခိုး (၁၁၅ - ဂါထာ ပါဠိ နိဿယ)။
၇၀။ မဟာဝံသ ပါဠိ (သီဟိုဠ် ပါဠိမှ မြန်မာ အက္ခရာပြန်ရေး)။
၇၁။ ဒီပဝံသပါဠိ (သီဟိုဠ်ပါဠိမှ မြန်မာပါဠိ ပြန်ရေး)။
၇၂။ အစ္ဆရိယပဒါန် နှင့် အဖိုးတန် စာပေများ။
၇၃။ ပခုက္ကူ အဘိဓာန် နိဿယသစ်။
၇၄။ တိပိဋကဝုတ္တန္တသန္ဒီပနီကျမ်း။
၇၅။ ကဝိဒပ္ပဏနီတိပါဠိ နိဿယ။
၇၆။ တိပိဋကမရဝုတ္တန္တဝိကာသိနီ။
၇၇။ ဆယ့်နှစ်ရာသီဘွဲ့ ဂါထာ ပါဠိ နိဿယ။
၇၈။ ရေနံချောင်းမြို့ ရှေတောင် တိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်ဝဏ္ဏာ စာရ၏ ထေရဝုတ္တန္တဝိလာသိနီ။
၇၉။ သမန္တကူဋဝဏ္ဏနာပါဠိ (သီဟိုဠ်ပါဠိမှ မြန်မာပါဠိပြန်ရေး)။
၈၀။ မဟာဝိသုတာရာမနိကာယဝတ်ရှတ်စဉ် အဖွင့်။
၈၁။ မဟာဝိသုတာရာမ နိကာယ သာသနာဝင်သစ်။
၈၂။ မဟာဝိသုတာရာမိက ဂဏဝါစက နိကာယ သမိုင်းမှတ်တမ်း။
၈၃။ မဟာစည် ထေရဝုတ္တန္တဝိလာသိနီ။

၈၄။ သာသနာ၁၀၈ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ သမိုင်း။
၈၅။ ၁၃၄၀-ပြည့် အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဆရာတော်ကြီး ၃-ပါး နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ကြီး ၁၀-ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ် ထေရုပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီ။
၈၆။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဂန္ဓမာ၏ မဟာထေရဝိဏ္ဏိုတ။
၈၇။ ပခုက္ကူ အဖိုးတန်စာပေများ။
၈၈။ မိဘမြတ် ကျေးဇူး။
၈၉။ ထနောင်းခလ ထေရဂုဏ်ရည်။
၉၀။ ၁၃၄၁-ခုနှစ် အဘိဓမ္မာရဇဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီး ၂-ပါး နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီး ၆-ပါးတို့၏ အဖြစ်တော်စဉ် မဟာထေရုပ္ပတ္တိ ပကာသနီ။
၉၁။ ရှေတန့်တစ် ဘုရားသမိုင်း။
၉၂။ ရှေဂူ ဘုရားသမိုင်း။
၉၃။ ပဌမအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီး သမိုင်း။
၉၄။ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဗုဒ္ဓဝင်။

သာသနာ၀င် ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်များ သမိုင်း နှင့်
မဟာထေရပ္ပတ္တိသန္ဒီပနီကျမ်း
ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုရန်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၁၀	၁၁	ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ တံဆိပ်	ပဏ္ဍိတ်ဘွဲ့တံဆိပ်
၇၁	၂၅	၃၅ဝိ - ကျပ်	၇၅ဝိ - ကျပ်
၈၃	၈	မဟာဝိဇိတာရုံ	မဟာရာဇိကာရုံ
		ကျောင်းတိုက်	ကျောင်းတိုက်
၈၃	၂၉	စဉ်ကူမြို့နယ်	စဉ်ကူးမြို့နယ်
၈၅	၁၃	၁၃၂၃ - ခန့်	၁၃၂၃ - ခု
၈၉	၇	အဘိဓဇခဇမဟာရဋ္ဌဂုရု	အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု
၁၀၇	၉	ကလဏ္ဍနာ	လဏ္ဍနာ
၁၄၆	၂၀	တူပါဒီဟိ	ထူပါဒီ
၁၅၃	၂၂	ပေါက်လဲနံကင်း	ပေါက်ငဲ့ဂုံကင်း
၁၅၄	၂၄	ဂုဏ်ပေါင်းထိန်းသား	ဂုဏ်ပေါ့င်းထိန်သား
၁၆၈	၁၇	ယတိန္ဒေ	ယတိန္ဒေန
၁၇၈	၃၀	အောက်ပိုင်	အောက်ပိုင်း
၂၁၃	၁၂	အစ်ခ်ိန်	အစ္စယန်ဒီ
၂၁၅	၁၉	သုမေဓာ၀ိနော	သုဋ္ဌုမေဓာ၀ိနော
၂၂၀	၂၀	အာဇီ၀ံသ	အာဇီ၀ဝသ
၂၃၆	၈	နှစ်မင်းမူပြိုင်ပ	နှစ်မင်းတူပြိုင်ပ
၂၄၆	၁၁	အရှင်ဇေတယ	အရှင်ဇောတယ
၂၇၃	၈	အရှင်လောကထံ	အရှင်အာလောကထံ
၂၈၁	၁၄	ပုလိတ္ထိနဂရေစာပိ	ပုလတ္ထိနဂရေစာပိ
၂၉၆	၂၀	ဖြူးထွားဝင်းတောက်	ဖြူထွားဝင်းတောက်
၃၀၃	၅	ဦးဆောင်	အရှင်ကေလာသ ဦးဆောင်
၃၃၄	၁၃	၁၉ - နှစ်ရှိရာ	၁၉-နှစ်ကျော်ရှိရာ
၃၄၉	၆	အရှင်ပဏ္ဍ၀သည်	အရှင်ပဏ္ဍ၀သည်
၃၈၇	၂	ဆဋ္ဌသံဃာယနာ	ဆဋ္ဌသံ၈ ါယနာ
၄၀၁	၂၈	ပုစ္ဆာ၀ါးချက်	ပုစ္ဆာထွက်တက်
၄၃၈	၇	သိက္ခိတော	သိက္ခိတေန
၄၃၉	၄	ဣတိဟာသေ	ဣတိဟာသေစ

အလိမ္မာ စာမှာရှိသည်

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ

မြန်မာပြန် ပိဋကတ်များကို ဖတ်ပါ

ပိဋကတ်ပါဠိတော် ၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ကြပြီ။

မြန်မာပြန်ကျမ်းများ

၁။ ဒီဃနိကာယ် (သုတ္တန်)	ပါ ဒု တ	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။ သံယုတ္တနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၃၀)	မှ	ဝိနည်း (၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အဘိဓမ္မာ (၄-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အခြားသုတ္တန် (၁၄-ကျမ်း)	၃-အုပ်

တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်ကြီး

၁၀-တွဲ ထွက်ပြီ

မဟာဒမ္ဘဒ္ဒဝင်

ပဌမတွဲမှ ဆဋ္ဌမတွဲအထိ ၆-တွဲ ဂ-အုပ် အပြည့်အစုံထွက်ပြီ။

ဘဏ္ဍာရေးဦးစီးဌာန
ဘဏ္ဍာ
ဘ
ဘ
ဘ